Stowarzyszenie Gmin
i Powiatów Małopolski

WSPÓLNOTA
małopolska

PISMO MARSZAŁKÓW, PREZYDENTÓW, STAROSTÓW, BURMISTRZÓW, WÓJTÓW I RADNYCH

Nr 59/60 grudzień 2016 / maj 2017 Rok XXV / XXVI ISSN 1428-4162

25 LAT
STOWARZYSZENIA GMIN I POWIATÓW MAŁOPOLSKI
1991 – 2016

HISTORYCZNA MAŁOPOLSKA

TYTUŁ
HONOROWEGO MAŁOPOLANINA
DLA
JEGO ŚWIĄTOBLIWOŚCI
OJCA ŚWIĘTEGO JANA PAWŁA II

NAJWYBITNIEJSZEMU W DZIEJACH POLAKOWI
RODEM Z MAŁOPOLSKI

PRZYZNANY 30 STYCZNIA 1996 ROKU W KRAKOWIE
PO RAZ PIERWSZY I JEDYNY

PRZEZ STOWARZYSZENIE GMIN MAŁOPOLSKI
ODRODZONY SAMORZĄD TERYTORIALNY
III RZECZYPOSPOLITEJ

ZRZESZAJĄCE MIASTA I GMINY MAŁOPOLSKI

A WRĘCZONY W CZASIE
UROCZYSTEJ PIELGRZYMKI STU PIĘĆDZIESIĘCIU
PREZYDENTÓW, BURMISTRZÓW, WÓJTÓW,
PRZEWODNICZĄCYCH RAD GMIN
MAŁOPOLSKI

PRZEWODNICZĄCY ZARZĄDU
STOWARZYSZENIA GMIN MAŁOPOLSKI
KAZIMIERZ BARCZYK

KRAKÓW-WATYKAN PAŹDZIERNIK 1996 R.

Szanowni Państwo!

Jubileusz 25-lecia powstania Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski to dla mnie osobiście szczególnie ważne święto, bo to także chyba 25 najważniejszych lat mojego życia i jednocześnie społecznej działalności we wspaniałym, wyjątkowym Krakowie oraz Małopolsce. Przed 35 laty, w przeddzień wprowadzenia stanu wojennego, pracowaliśmy w kierowanym przeze mnie krakowskim Centrum Obywatelskich Inicjatyw Ustawodawczych „Solidarności" (www.coiu.pl) nad kilkudziesięcioma projektami ustaw, w tym między innymi nad społecznym projektem ustawy o samorządzie terytorialnym, uzupełnionym w 1989 r., który za jedną z podstaw swojego projektu ustawy przyjął Senat.

Zwycięstwo największego na świecie, 10-milionowego obywatelskiego pokojowego ruchu „Solidarności" doprowadziło do upadku komunizmu w Europie Środkowej i Wschodniej, rozpadu Związku Radzieckiego i dało początek zjednoczeniu Europy. W głębi duszy marzyliśmy o Polsce w Unii Europejskiej czy NATO. Jednak „Ale nam się wydarzyło", **jak powiedział w Sejmie w 1999 r. Jan Paweł II Wielki – największy w dziejach Polak i Honorowy Małopolanin Wszechczasów.**

Następstwem walki o wolność były pierwsze wolne i demokratyczne wybory do odrodzonego samorządu gminnego z 27 maja 1990 r. w powojennej historii Polski oraz Europy Środkowej i Wschodniej. **Z romantycznej walki „Solidarności" o naprawę Rzeczypospolitej oraz jej wezwania do brania spraw w swoje ręce narodziła się Samorządna Rzeczpospolita, a samorządy – zgodnie z zasadą pomocniczości z nauki społecznej Kościoła – jako wspólnota mieszkańców, stały się lokomotywą rozwoju i najbardziej udaną obywatelską reformą ustrojową.**

Idee „Solidarności", takie jak wolność, równość, praworządność, prawo do godnego życia i pracy, niezależny ruch związkowy stały się fundamentem polskiej demokracji.

W drugim roku I kadencji samorządów – a był to rok 1991 – coraz wyraźniej było widać, że solidarnościowi radni potrzebują rzetelnych informacji, szkoleń, wymiany doświadczeń, wspólnego formułowania opinii dla radykalnego reformowania Państwa na poziomie lokalnym i wielkiej codziennej pracy pozytywistycznej z obywatelami dla wspólnego dobra. Tak zrodziła się idea powołania Stowarzyszenia Gmin Małopolski. Dla mnie było to przełożenie solidarnościowej rewolucji państwowca na mozolne, pozytywistyczne oddolne budowanie obywatelskiego samorządu.

10 grudnia 1991 r. jako przewodniczący Rady Miasta Krakowa zorganizowałem Zjazd Założycielski Stowarzyszenia Gmin Małopolski z udziałem przedstawicieli 148 gmin z terenu 10 województw historycznej Małopolski od Przemyśla do Bielska-Białej, od Zakopanego po Częstochowę. Podczas Zjazdu podjęliśmy m.in. uchwałę programową SGM, w której określiliśmy, że:

Stowarzyszenie będzie konsekwentnie realizować zasadniczy cel Statutu, jakim jest dążenie do integracji oraz gospodarczego i kulturowego rozwoju Gmin Małopolski. Fundamentem integracji są wspólne korzenie, tradycja i wiara. Te właśnie cechy oraz tolerancja charakterystyczna dla ludności zamieszkałej w Małopolsce będą podstawą działań integrujących gminy naszego Regionu. (…)

Stowarzyszenie Gmin Małopolski nawiąże współpracę z Euroregionami. Mając świadomość, że przeszłość i przyszłość Małopolski związana jest z tradycją i przyszłością Europy, będziemy chcieć być w niej obecni (…).

Przez 10 lat, do powołania samorządowego województwa, Stowarzyszenie Gmin Małopolski było

WSPÓLNOTA małopolska

Wydawca: Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski
Redakcja: ul. Grodzka 15, 31-006 Kraków, tel./fax 12 421 93 12
e-mail: biuro@sgpm.krakow.pl
Zespół: Michał Kozioł (red. naczelny), Bartosz Lipszyc, Stefan Niedźwieński
Współpraca: Anna Góral, Piotr Korbiel, Maciej Wicherek, Paweł Żarnowiecki
Opracowanie graficzne, skład i łamanie: Stowarzyszenie Ryza
Korekta: Agata Piotrowska. **Projekt okładki:** Wojciech Jelonek. **Druk:** Ekodruk
Zdjęcia: Maciej Korkuć, Grzegorz Kozakiewicz, Bartosz Lipszyc, Wiesław Majka, Bożena Medoń, Janusz Podlecki, Andrzej Rubiś, Wojciech Stańczyk, Andrzej Stawiarski, Tadeusz Warczak, Jacek Wcisło, Adam Wojnar, Paweł Żarnowiecki

Styczeń 1991 r., Dzień Solidarności z Litwą. Poseł Czesław Okińczyc z Wilna z kwiatami przed pomnikiem Adama Mickiewicza na krakowskim Rynku. Po prawej radny Grzegorz Hajdarowicz, zastępca redaktora naczelnego „Czasu Krakowskiego" Ryszard Terlecki, przewodniczący Obywatelskiego Klubu Parlamentarnego Mieczysław Gil, przewodniczący RMK.

prototypem przyszłego samorządowego regionu małopolskiego. Stowarzyszenie współuczestniczyło w przygotowaniu podstaw prawnych reformy powiatowej i wojewódzkiej, żegnając się z „warszawocentryzmem" i resortowością.

Od 25 lat Stowarzyszenie organizuje współpracę samorządów gminnych, a od 17 lat powiatowych i samorządu Województwa Małopolskiego, a także reprezentuje je wobec rządu i parlamentu, zabierając głos w najistotniejszych dla samorządu kwestiach.

Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski na co dzień wspiera działania samorządów dla opracowań strategii rozwoju regionu, powiatów i gmin, rozwoju infrastruktury oraz pozyskiwania środków z UE. Zabiega o rozwój Małopolski, która przez wieki w sposób szczególny była zintegrowana społecznie, kulturowo i religijnie, łącząc jak w Bawarii tradycję z nowoczesnością.

Stowarzyszenie było również jednym z inicjatorów powołania i wiodącą organizacją w Federacji Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP – największej ogólnopolskiej organizacji samorządu terytorialnego w Polsce z siedzibą w Krakowie od 1996 roku, która w dwudziestu podobnych do SGiPM regionalnych stowarzyszeniach skupia 1000 gmin, powiatów oraz województw, której także mam zaszczyt przewodniczyć.

W ciągu 25 lat zorganizowaliśmy ok. 500 merytorycznych, bezpłatnych konferencji, seminariów, szkoleń wspierających wszechstronny rozwój Małopolski. Na konferencjach gościliśmy prezydentów RP, premierów, co najmniej 30 ministrów i ponad 100 wiceministrów, szefów urzędów centralnych, dzięki czemu samorządowcy mieli u nas możliwość osobistego kontaktu z nimi dla wyjaśniania zagadnień związanych z nowowprowadzanymi regulacjami oraz zgłaszania postulatów zmian w funkcjonowaniu ważnych dziedzin w Polsce.

Stowarzyszenie wraz Federacją i naszą Fundacją Rozwoju Samorządności i Prasy Lokalnej wydało ponad **150 publikacji: 60 wydawnictw książkowych (podręczników, poradników szkoleniowych), 60 wydań *Wspólnoty Małopolskiej*, 20 wydań *Gazety Powiatów i Województw* oraz informatory o samorządach, ofertach inwestycyjnych i wydawnictwa podsumowujące zrealizowane projekty.** Wszystkie są od początku bezpłatnie przekazywane jednostkom samorządu terytorialnego Małopolski.

Z okazji XX-lecia odrodzenia samorządu terytorialnego w Polsce Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski we współpracy z Samorządem Województwa Małopolskiego zainicjowało opracowanie i wydanie leksykonu „Samorządowcy w Małopolsce 1990–2010" oraz **„Leksykonu Ludzi Małopolskiej „Solidarności",** które zawierają po

trzysta biogramów najbardziej zasłużonych samorządowców oraz działaczy Solidarności, którzy przez 20–30 lat, zgodnie z zasadą pomocniczości z nauki społecznej Kościoła, budowali dobro wspólne swoich społeczności lokalnych i regionalnych.

Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski od wielu lat prowadzi **Małopolską Akademię Samorządową** – cykl comiesięcznych bezpłatnych szkoleń dla 500 starostów, burmistrzów, wójtów, radnych i pracowników samorządowych metodą seminaryjną w kilkudziesięcioosobowych grupach.

Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski od 17 lat we współpracy z Województwem Małopolskim organizuje konkurs **„Najlepsze Przedsięwzięcie Roku w Małopolsce – Lider Małopolski",** w którym honorujemy po 10 przedsięwzięć naukowych, kulturowych, gospodarczych i społecznych, które pełnią rolę „lokomotyw" rozwoju w naszym regionie.

Od 17 lat Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski wspólnie z „Gazetą Krakowską" organizuje konkurs – **plebiscyt na Najpopularniejszego Wójta Małopolski**, który pozwala co roku kilkudziesięciu tysiącom mieszkańców wyróżnić w głosowaniu 10 samorządowców za ich pracę – otrzymują oni pamiątkowe „Kapelusze Witosowe". Podobnie **honorujemy Najpopularniejszych Burmistrzów Małopolski,** wręczając im Honorowe Insygnia Burmistrza Małopolski.

Stowarzyszenie Gmin Małopolski w 1998 r. zainicjowało powstanie unikalnego w skali Europy **Szlaku Architektury Drewnianej w Małopolsce o długości 1500 km z 254 obiektami, w tym 8 wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO.**

Od ponad 10 lat Stowarzyszenie zabiega o budowę przez Samorząd Województwa Małopolskiego **Szybkiej Kolei Aglomeracyjnej** – bardzo ważnej dla dwóch milionów mieszkańców Krakowa i Małopolski.

W ciągu ostatnich 18 lat w ramach **Akcji „Podarujmy Lato Dzieciom ze Wschodu" zaprosiliśmy do Krakowa na wakacyjny pobyt edukacyjny już 2000 dzieci z ubogich polskich rodzin z Ukrainy, Białorusi, Litwy, Królewca i Bukowiny Rumuńskiej,** dla których niejednokrotnie jest to jedyna okazja do odwiedzenia Polski – kraju swoich przodków.

Od 1991 r. Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski zorganizowało 15 konferencji w sprawie ochrony środowiska, w tym ochrony powietrza, pod hasłem **„Małopolska – obszar ekologicznie chroniony"** oraz wydało kilkanaście publikacji.

W 2015 r. zorganizowaliśmy w Krakowie **I Ogólnopolski Kongres Niskiej Emisji** oraz wydaliśmy wspólnie z Globenergią i AGH 150-stronicowy naukowy poradnik dla gmin, jak walczyć ze smogiem. W tym roku na II Kongresie poszerzyliśmy nasze prace i materiały o drugi tom.

Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski od lat organizuje cykliczne konferencje i konkursy dotyczące szczególnie bezpieczeństwa ruchu drogowego **„Bezpieczna Gmina, Powiat, Województwo. Bez-**

Pochód 3 Maja 1991 roku na ul. Floriańskiej w Krakowie, od prawej: prezydent Krakowa Krzysztof Bachmiński, przewodniczący Rady Miasta Krakowa Kazimierz Barczyk, wojewoda małopolski Tadeusz Piekarz, rektor UJ Andrzej Pelczar, przewodniczący Zarządu Regionu Małopolska NSZZ „Solidarność" Stefan Jurczak, poseł Jerzy Zdrada.

pieczna droga do szkoły" oraz Konkurs **„Bezpieczne drogi w Małopolsce",** w którym nagradzamy samorządy, które w ciągu roku wybudowały najwięcej chodników i ścieżek rowerowych oraz realizowały inwestycje i programy zwiększające bezpieczeństwo na drogach.

Od 1999 r. wspólnie z Federacją prowadziliśmy **Małopolskie Regionalne Centrum Informacji Europejskiej** afiliowane przy Urzędzie Komitetu Integracji Europejskiej, a później przy Ministerstwie Spraw Zagranicznych, informujące bezpłatnie o integracji Polski z Unią Europejską oraz funduszach UE samorządy, przedsiębiorstwa i organizacje pozarządowe – „kuzynów samorządów".

Małe gminy, powiaty, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe dobrze zrealizowały i rozliczyły w Małopolsce kilkadziesiąt tysięcy projektów finansowanych ze środków UE, potwierdzając sprawne funkcjonowanie Państwa na poziomie lokalnym i regionalnym.

Niestety, w tym samym czasie zbiurokratyzowane centralne instytucje Państwa, na czele np. z PKP, GDDKiA itp. nie były w stanie sprawnie przeprowadzić kilkudziesięciu wielomiliardowych przetargów i zrealizować inwestycji.

Na pewno należy stale poprawiać jakość i sprawność funkcjonowania samorządów, które cały czas cieszą się ponad pięćdziesięcioprocentową aprobatą mieszkańców. Jednak o wiele więcej jest do zrobienia dla poprawienia funkcjonowania racjonalnego i sprawnego Państwa – słabości ważnych instytucji na poziomie ogólnokrajowym – nie tylko wobec nowych wyzwań wewnętrznych, ale i zewnętrznych na czele z zagrożeniem agresją ze Wschodu, cyberatakami, terroryzmem, dominacją wielkich korporacji międzynarodowych itp.

Dziś, w rocznicę powstania Stowarzyszenia Gmin Małopolski mamy prawo do dumy i satysfakcji z naszych wspólnych dokonań, a ja jestem wdzięczny, że miałem okazję przez lata pracować społecznie z wieloma wspaniałymi ludźmi nad restytucją i budową samorządu terytorialnego w Polsce. To dzięki samorządowi – dziesiątkom tysięcy radnych, sołtysów, wójtów, burmistrzów, prezydentów, marszałków oraz aktywnych mieszkańców – tak pięknie zmieniła się Małopolska – o wiele bardziej niż 25 lat temu ośmielaliśmy się marzyć. Pięknie dziękuję najbliższym codziennym współpracownikom z zaledwie średnio trzyosobowego biura SGiPM oraz dwuosobowego biura Federacji.

Tę *Wspólnotę Małopolską* zredagował **redaktor naczelny Michał Kozioł,** który od zarania lat 90. pracował jako wicedyrektor w Kacelarii Rady Miasta, właczając się od początku w tworzenie Stowarzyszenia i często uczestnicząc w naszej działalności. Z góry przepraszam za zapewne zbyt częstą moją obecność na zdjęciach i w tekstach tej przekrojowej *Wspólnoty*. Jedynym usprawiedliwiającym wyjaśnieniem może być fakt, że właściwie prawie wszystkie 500 konferencji i szkoleń osobiście przygotowałem i prowadziłem. Podobnie jak 150 wstępów do naszych wydawnictw. W ciągu ponad 7000 dni roboczych w czasie ostatnich 25 lat uzbierało się zapewne kilkanaście tysięcy godzin mojej społecznej pracy.

Po więcej informacji zapraszam na stronę Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski **www.sgpm.krakow.pl,** gdzie dostępne jest kalendarium SGiPM, elektroniczne wersje książek i *Wspólnot Małopolskich*, informacje o realizowanych projektach, konkursach i akcjach charytatywnych, apele i stanowiska, dokumenty archiwalne oraz relacje z konferencji wraz z prezentacjami i materiałami konferencyjnymi. Dodatkowo na stronie znajdują się relacje filmowe z najważniejszych imprez organizowanych przez Stowarzyszenie w ostatnim czasie.

Z głębi serca dziękuję Samorządowcom oraz prawie 3,5 mln Mieszkańców Małopolski za 25 lat wspólnej pracy dla pięknego rozwoju naszego regionu i jego stolicy – królewskiego, papieskiego Krakowa.

Kazimierz Barczyk
przewodniczący Stowarzyszenia
Gmin i Powiatów Małopolski

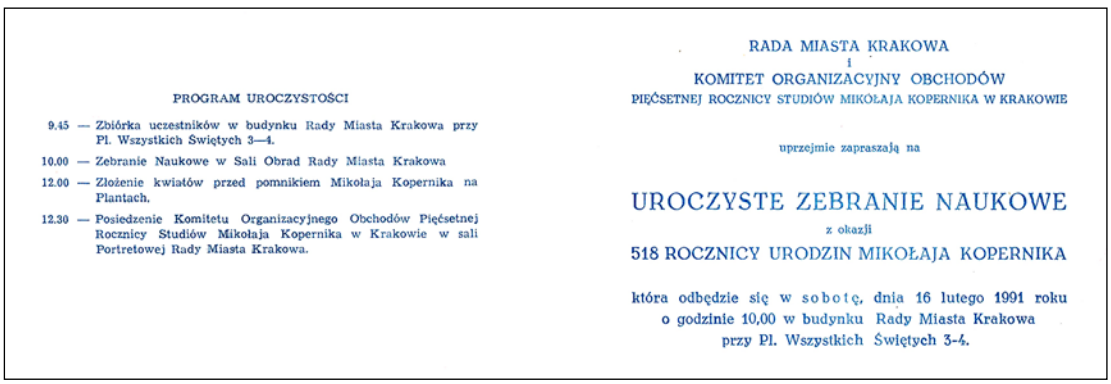

PROGRAM UROCZYSTOŚCI

9.45 — Zbiórka uczestników w budynku Rady Miasta Krakowa przy Pl. Wszystkich Świętych 3—4.

10.00 — Zebranie Naukowe w Sali Obrad Rady Miasta Krakowa

12.00 — Złożenie kwiatów przed pomnikiem Mikołaja Kopernika na Plantach.

12.30 — Posiedzenie Komitetu Organizacyjnego Obchodów Pięćsetnej Rocznicy Studiów Mikołaja Kopernika w Krakowie w sali Portretowej Rady Miasta Krakowa.

RADA MIASTA KRAKOWA
i
KOMITET ORGANIZACYJNY OBCHODÓW
PIĘĆSETNEJ ROCZNICY STUDIÓW MIKOŁAJA KOPERNIKA W KRAKOWIE

uprzejmie zapraszają na

UROCZYSTE ZEBRANIE NAUKOWE
z okazji
518 ROCZNICY URODZIN MIKOŁAJA KOPERNIKA

która odbędzie się w sobotę, dnia 16 lutego 1991 roku
o godzinie 10,00 w budynku Rady Miasta Krakowa
przy Pl. Wszystkich Świętych 3-4.

„Odwiecznym polskim zwyczajem, gdy na ziemiach wsi dawnej, powstawała wieś druga nowsza, to do nazwy dawnej dodawano przymiotnik wielka, a do nowej mała. Ten sam zwyczaj zastosowano i w nazwach krain polskich, z których gęściej zaludniona i dawniej uspołeczniona dostała nazwę Wielkopolski, a młodsza jej siostrzyca Małopolski. Kiedy powstała ta odrębność w nazwach, dziś już dokładnie datę oznaczyć niepodobna, bo najprzód powstać ona musiała w mowie potocznej, która nie była językiem piśmiennym ani urzędowym."

Zygmunt Gloger, *Geografia historyczna ziem dawnej Polski,* Kraków 1903

„Małopolska, ziemia dawnych Wiślan, odbija od jednolitości wielkopolskiej i mazowieckiej różnorodnością ludności i krajobrazu."

Aleksander Brückner, *Encyklopedia staropolska, Warszawa 1939*

Historia Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski

Idea powołania Stowarzyszenia Gmin Małopolski zrodziła się wiosną 1991 roku. Choć od pierwszych demokratycznych wyborów samorządowych upłynął już prawie rok, to jednak był to ciągle czas tworzenia samorządu, a także trudny czas uczenia się demokratycznych zwyczajów i demokratycznych zachowań. **Ówczesny przewodniczący Rady Miasta Krakowa, sędzia Trybunału Stanu Kazimierz Barczyk wystąpił z inicjatywą powołania organizacji grupującej małopolskie gminy. W pierwszej kadencji kierował on Stowarzyszeniem Gmin Małopolski, korzystając z pomocy Kancelarii Rady Miasta Krakowa.** Godne podkreślenia jest, że przez całe 25 lat była to praca społeczna bez żadnego wynagrodzenia zarówno przewodniczącego, jak i członków zarządu oraz komisji rewizyjnej. Istotę swojej propozycji przedstawił w wywiadzie udzielonym kilka miesięcy później: „Myślę, że powinniśmy zmierzać do poprawy funkcjonowania naszych samorządów, przede wszystkim poprzez wzajemną wymianę po-

1991 rok, pierwszy demokratycznie wybrany prezydent Miasta Krakowa – prof. Jacek Woźniakowski i pierwszy przewodniczący Rady Miasta Krakowa – Kazimierz Barczyk w sali obrad RMK.

glądów. Jesteśmy na początku tej drogi. (…) Myślę, że powinniśmy sobie wzajemnie pomagać w tym, żeby Region Małopolski, szeroko rozumiany, który wyróżniał się już w swoich ostatnich 150 latach wyraźnie przez swoje funkcjonowanie w Monarchii Austro-Węgierskiej samorządnością, gospodarnością i więzami społecznymi, korzystał z tych tradycji. (…) Myślę, że wymiana o wspólnych przedsięwzięciach, o tym, co możemy zrobić, co mamy i co oferujemy do zagospodarowania, jest bardzo ważna. Polska jest ciągle scentralizowana. Nie możemy na razie tego przebić. Chciałbym, by w ramach naszej wspólnoty powstało kilka mikroregionów, subregionów z Bielskiem, Krosnem, Tarnowem, Tarnobrzegiem. … A pracy jest wiele"

1991 rok, w środku premier Jan Krzysztof Bielecki w trakcie wizyty w Krakowie, po lewej pierwszy wojewoda krakowski Tadeusz Piekarz, po prawej Kazimierz Barczyk, z tyłu prof. Zygmunt Kolenda – przewodniczący Krakowskiego Komitetu Obywatelskiego „Solidarności".

Pracy było rzeczywiście wiele. Przede wszystkim należało przekonać do idei powołania Stowarzyszenia władze gmin leżących na terenie historycznej Małopolski. Prowadzona wówczas obszerna korespondencja, której celem było zachęcenie małopolskich samorządowców, a przede wszystkim przedstawienie korzyści płynących z istnienia takiej organizacji, odniosła pozytywny skutek i spotkała się z pozytywnym odzewem ze strony środowisk samorządowych. Rzecz jasna nie znaczy to wcale, że pomysł powołania Stowarzyszenie nie wywołał dyskusji. Jak każda nowatorska inicjatywa spotkał się on zarówno z entuzjastycznym przyjęciem, jak i z refleksjami podszytymi sceptycyzmem, zupełnie zresztą zrozumiałymi w sytuacji braku samorządowych tradycji oraz braku nawyku myślenia kategoriami nie tylko regionu, ale nawet własnej gminy.

Dobrym, wręcz spektakularnym przykładem jest choćby stołeczne królewskie Miasto Kraków, które z racji reprezentowanego przez siebie potencjału intelektualnego oraz swojej historii, niejako w sposób naturalny predestynowane było do pełnienia wiodącej roli w tworzeniu Stowarzyszenia oraz w jego przyszłym funkcjonowaniu. W listopadzie 1991 roku, kiedy już skonkretyzowana była idea powołania nowej organizacji, grupującej małopolskie gminy, kiedy już na dzień 10 grudnia wyznaczony został termin pierwszego, założycielskiego spotkania, krakowscy radni miejscy toczyli gorącą dyskusję na temat jej roli i kształtu. Rozważano wówczas rozmaite kwestie. Między innymi dyskutowano nad formą organizacji. Padło stwierdzenie, iż „odpowiedniejszą formą współpracy z punktu widzenia Krakowa winien być związek, a nie stowarzyszenie". Dyskutowano nie tylko nad kształtem stowarzyszenia, nie tylko nad sposobem finansowania jego działalności, ale także nad ewentualną reprezentacją miasta Krakowa w jego statutowych władzach. Po tych gorących dyskusjach, toczonych nie tylko na forum Komisji do spraw współpracy z zagranicą i współpracy z gminami, właściwej do rozważania tego typu zagadnień, dnia 6 grudnia 1991 roku Rada Miasta Krakowa podjęła uchwałę o przystąpieniu do Stowarzyszenia Gmin Małopolskich. Podobne uchwały podjęły Rady przeszło 120 miast i gmin historycznej Małopolski, której obszar podzielony był wówczas pomiędzy dziesięć województw południowo-wschodniej Polski. Dobrą ilustracją nastrojów i nadziei, jakie towarzyszyły powstawaniu Stowarzyszenia, jest notatka zamieszczona w „Echu Krakowa" z 9 grudnia. Czytamy w niej między innymi: „Stowarzyszenie jest dobrowolnym, samorządnym, trwałym zrzeszeniem gmin, zawartym dla wspierania idei samorządu terytorialnego, ochrony wspólnych interesów oraz kultywowania historycznych więzi". Powołując się na inicjatorów, dziennik ten pisał, że ich intencją jest, „aby Stowarzyszenie zajęło się pracami nad nowelizacją uchwały o samorządzie terytorialnym i o finansach gmin. Powinny być podjęte inicjatywy, służące turystycznemu i gospodarczemu ożywieniu regionu. Trzeba zająć się szybką rozbudową telekomunikacji, myśleć o budowie autostrad Kraków – Lwów, Kraków – Bratysława – Wiedeń. Wspólnie powinna być realizowana gazyfikacja regionu, gospodarka wodno-ściekowa czy utylizacja odpadów. Stowarzyszenie Gmin będzie też nawiązywać kontakty zagraniczne z podobnymi regionami."

Pierwsze oficjalne spotkanie w sprawie powołania Stowarzyszenia Gmin Małopolski odbyło

się 16 października, a zebranie założycielskie – 10 grudnia 1991 roku. W Sali Obrad Rady Miasta Krakowa, przy noszącym znów historyczną nazwę Placu Wszystkich Świętych, spotkali się wówczas przedstawiciele miast i gmin, których samorządy wyraziły wolę włączenia się w pracę na rzecz powołania Stowarzyszenia. Dzień 10 grudnia 1991 roku jest więc bez wątpienia datą historyczną. Jak stwierdzono później, rozpoczęła ona „nowy rozdział w samorządowej regionalizacji naszego kraju".

Dokładnie dwa miesiące później, dnia 10 lutego 1992 roku, także w Sali Obrad Rady Miasta Krakowa, rozpoczęło się pierwsze Walne Zebranie Stowarzyszenia Gmin Małopolski. Trwające dwa dni obrady zaowocowały uchwaleniem dokumentów oraz podjęciem decyzji, które wyznaczyły cele Organizacji oraz sposoby ich osiągnięcia. Dziś, po prawie ćwierćwieczu warto przypomnieć niektóre sformułowania zawarte w podjętej wówczas **Uchwale Programowej Stowarzyszenia Gmin Małopolski.** Potrzebne jest to przede wszystkim dlatego, iż pomimo upływu czasu oraz związanych z nim, zrozumiałych oraz naturalnych zmian zarówno w sytuacji społecznej, jak i gospodarczej, sformułowania te nic nie straciły na aktualności, a nawet – paradoksalnie – zyskały w obecnej sytuacji nowy walor. Tak więc Uchwałę Programową otwierały słowa: „Stowarzyszenie będzie konsekwentnie realizować zasadniczy cel Statutu, jakim jest dążenie do integracji oraz gospodarczego i kulturalnego rozwoju gmin Małopolski, upowszechniania idei samorządności oraz zajmowania stanowiska w sprawach publicznych. Fundamentami samorządności są wspólne korzenie, tradycja i wiara. Te właśnie cechy oraz tolerancja, charakterystyczna dla ludności zamieszkałej w Małopolsce będą podstawą działań scalających gminy Regionu."

W dalszej części dokumentu znalazły się sformułowania, które już były praktycznymi wskazówkami, w jaki sposób Stowarzyszenie pragnie realizować cele, jakie sobie wyznaczyło. Czytam więc w Uchwale programowej następujące słowa, które niewątpliwie do dziś nic nie straciły ze swojej aktualności: „Autentyczny rozwój gmin jest możliwy w oparciu o stosowanie czytelnych instrumentów gospodarczych. Stąd też ważnym problemem jest wypracowanie samorządowej polityki gospodarczej i finansowej gmin, która powinna uwzględniać w szerokim zakresie działania proekologiczne, rozwój rolnictwa i jego infrastruktury. Gminy będą współpracować w tworzeniu i funkcjonowaniu (…). Prowadzenie polityki gospodarczej ułatwi stworzenie własnej grupy rzeczoznawców w zakresie prawa ekonomii samorządowej. (…) Tradycje kulturowe występujące na obszarze Małopolski są bodźcem dla ochrony spuścizny kultury duchowej i materialnej oraz kreowania nowych ich wartości."

Zebranie założycielskie miało jednak przede wszystkim charakter roboczy. Podjęta w drugim dniu obrad uchwała w sprawie anulowania nieuzasadnionych obciążeń miast i gmin z tytułu zobowiązań Skarbu Państwa wynikających z uchwały Rady Ministrów nr 268 z 1982 roku, była przekonującym dowodem, że już na samym początku swojej działalności Stowarzyszenie chce i potrafi zająć stanowisko w sprawach żywotnych dla samorządu. Zgromadzeni na Zebraniu małopolscy samorządowcy wybrali władze Stowarzyszenia. Weszli w ich skład przedstawiciele zarówno wielkich miast, jak i małych miejscowości.

Rada Miasta Krakowa w dniu 28 lutego podjęła Uchwałę nr XLIV/309/92 w sprawie Statutu Stowarzyszenia Gmin Małopolski i składek członkowskich, której § 1 brzmiał: „Po zapoznaniu się ze Statutem Stowarzyszenia Gmin Małopolski wraz ze zmianami uchwalonymi przez Walne Zebranie w dniu 11 lutego 1992 r. Rada Miasta Krakowa uznaje go za słuszny w całości i oświadcza, że jest on przyjęty i będzie zachowywany."

Przeszło ćwierć wieku działalności Stowarzyszenia – kiedyś Gmin, a dziś Gmin i Powiatów Małopolski, zweryfikowało wiele poglądów i oczekiwań, jakie towarzyszyły jego narodzinom. **Jednak to, że dziś Małopolska jest zupełnie inna, niż była przed dwudziestu pięciu laty, jest także zasługą SGiPM.** Szczególnie ważne – i także owocne – były działania zmierzające do budowania regionalnej świadomości oraz nawyków samorządowych. Stowarzyszenie przejawiało aktywność na tak wielu polach, że aby ją dokładne zanalizować i przedstawić, należałoby przygotować wielotomowe i wielowątkowe dzieło, w którym zgodnie powinny egzystować inicjatywy tak różnorodne, jak „Ekologiczna Deklaracja Małopolski", konkurs o „Kapelusz Witosa", „Konkurs Bezpieczne Drogi Małopolski", „Konkurs Małopolskich Potraw i Wyrobów Regionalnych", „Korony Małopolski", „Letnia Szkoła Liderów", „Lokomotywy Małopolski", „Małopolanin Roku", „Nowa Małopolska" czy bale charytatywne, podczas których zbierano pieniądze na akcję „Podarujmy Lato Dzieciom ze Wschodu". Dlatego też zdecydowano się na formułę kalendarium, która pozwoli czytelnikom na wędrówkę po dziejach Stowarzyszenia. **Wędrówka ta zaczyna się formalnie 10 grudnia 1991 roku, kiedy w Sali Obrad Rady Miasta Krakowa spotkali się przedstawiciele małopolskich miast i gmin, podejmując uchwałę o powołaniu Stowarzyszenia Gmin Małopolski.**

Profesor Andrzej Gołaś, prezydent Krakowa, podsumowuje: „Stowarzyszenie od 25 lat jest autorskim projektem Kazimierza Barczyka, który realizuje z pasją. Człowiek wielce zasłużony dla Krakowa, społecznik i polityk z wizją."

Michał Kozioł
redaktor naczelny

PRZEWODNICZĄCY RADY
STOŁECZNO KRÓLEWSKIEGO MIASTA
KRAKOWA

1991

Pan(i) Przewodniczący
Rady Gminy (Miasta)

Uwzględniając oczekiwania wielu miast i gmin południowo-wschodniej Polski, utworzenia regionu nawiązującego swymi granicami do historycznej Małopolski, jako Przewodniczący Rady Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa pragnę nadać tym zamierzeniom realny kształt w ramach przygotowywanego podziału terytorialnego kraju

W TYM CELU WYSTĘPUJĘ Z INICJATYWĄ ZWOŁANIA ZEBRANIA ZAŁOŻYCIELSKIEGO "STOWARZYSZENIA GMIN MAŁOPOLSKI"

Zapraszam na spotkanie

w Sali Obrad Rady Miasta Krakowa przy pl. Wszystkich Świętych 3/4 w dniu 16. 10 1991 roku o godz 12

Serdecznie zapraszam przedstawicieli Rad lub Zarządów Gmin do wzięcia udziału w spotkaniu, które dla naszego przyszłego regionu może stanowić wymiar historyczny. Głównym jego celem będzie wyłonienie Komitetu Założycielskiego Stowarzyszenia Gmin Małopolski oraz przedyskutowanie Statutu Stowarzyszenia. Proszę o zapoznanie się z naszym wstępnym projektem Statutu Stowarzyszenia Gmin Małopolski.

Oczekujemy Waszych przedstawicieli.

Z wyrazami szacunku
Przewodniczący Rady
Kazimierz Barczyk

Kraków, dnia 18 września 1991r.

P R O T O K Ó Ł
Zjazdu Założycielskiego Stowarzyszenia
Gmin Małopolski odbytego w Krakowie
w dniu 10 grudnia 1991 r.

W Zjeździe uczestniczyli przedstawiciele 148 gmin (wg listy obecności).

Obrady Prowadził Przewodniczący Rady Miasta Krakowa - Kazimierz BARCZYK.

Zebrani postanowili założyć stowarzyszenie pod nazwą: "Stowarzyszenie Gmin Małopolski", poprzez składanie odpisów uchwał Rad Gmin, zawierających postanowienie przystąpienia do w/w Stowarzyszenia (uchwały w załączeniu).

Odbyto dyskusję nad projektem Statutu. Statut postanowiono przyjąć w wersji przedstawionej, głosami za - 97, przeciw - wstrzymujących się - 7. Jednocześnie upoważniono Komitet Założycielski, w razie potrzeby podyktowanej wymogami prawa i Sądu Rejestrowego do wprowadzenia w tym zakresie poprawek do Statutu. Wybrano Komitet Założycielski,głosami za - 114, przeciw - "0", wstrzymujących się - 2, w składzie:

1. Kazimierz BARCZYK - Kraków - Przewodniczący Rady
2. Andrzej CHOWANIEC - Bielsko-Biała -Przewod.Kom.Samorząd.
3. Roman BUCHTA - Krosno - Prezydent Miasta
4. Rudolf ZACZYŃSKI - Limanowa - Z-ca Burmistrza
5. Kazimierz POZNAŃSKI - Libiąż - Burmistrz
6. Teofil WOJCIECHOWSKI -Bochnia- Burmistrz
7. Jan WIECZORKOWSKI - Rabka - Burmistrz
8. Tomasz LENAR - Przeworsk - Przewodniczący rady
9. Paweł SULIŃSKI - Karwaria Zebrzydowska - Przewod. Rady
10. Stanisław KOTARDA - Wadowice - Przewod.Kom.Oświaty
11. Zygmunt NOWAK - Dukla - Burmistrz

Od wiosny 1991 roku przewodniczący Rady Miasta Krakowa Kazimierz Barczyk podejmował liczne działania przygotowawcze do założenia Stowarzyszenia Gmin Małopolski. Później, w istocie – jako przewodniczący RMK oraz SGM – reprezentował obie te struktury.

PROGRAM

1. Powitanie — Przewodniczący Rady Miasta Krakowa Kazimierz Barczyk
2. Przedstawienie zasad naczelnych projektu Konstytucji (Rozdział I) — Przewodnicząca Komisji Konstytucyjnej Senatu Rzeczypospolitej Polskiej senator Alicja Grześkowiak
3. Przedłożenie projektu poszczególnych Rozdziałów Konstytucji:
   Wstęp — senator Andrzej Fenrych
   Rozdział II. Prawa i Wolności Obywatelskie — senator Zbigniew Romaszewski
   Rozdział III. Źródła prawa — senator Alicja Grześkowiak
   Rozdział IV. Władza Ustawodawcza — senator Jerzy Pietrzak
   Rozdział V. Władza Wykonawcza — senator Jerzy Pietrzak
   Rozdział VI. Władza Sądownicza — senator Leszek Piotrowski
   Rozdział VII. Samorząd terytorialny — senator Jerzy Stępień
   Rozdział VIII. Obronność i stany nadzwyczajne w Państwie — senator Lech Kozioł
   Rozdział IX. Instytucje kontrolne — senator Andrzej Rozmarynowicz
   Rozdział X. Zmiana Konstytucji — senator Jerzy Pietrzak
   Członkami Komisji Konstytucyjnej Senatu są również: senator Ryszard Juszkiewicz, senator Ryszard Reiff, V-ce Marszałek Senatu RP senator Andrzej Wielowiejski
4. Wystąpienia zaproszonych gości
5. Dyskusja
6. Zamknięcie posiedzenia

Uprzejmie powiadamiamy, że pierwsze egzemplarze tekstu projektu Konstytucji RP będziemy starali się wręczyć Państwu w dniu posiedzenia

Dla uczczenia 200 rocznicy Konstytucji 3 Maja
RADA STOŁECZNEGO KRÓLEWSKIEGO MIASTA KRAKOWA I SPOŁECZNA RADA LEGISLACYJNA W KRAKOWIE WRAZ Z KOMISJĄ KONSTYTUCYJNĄ SENATU RP

zapraszają

na wyjazdowe posiedzenie

SENACKIEJ KOMISJI KONSTYTUCYJNEJ

które odbędzie się w dniu 11 maja 1991 (sobota) o godzinie 11^{00} w Sali Obrad Rady Miasta Krakowa przy placu Wszystkich Świętych 3/4. W trakcie posiedzenia członkowie Senackiej Komisji Konstytucyjnej dokonają wobec opinii publicznej Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej pierwszego przedstawienia projektu nowej Ustawy Zasadniczej RP

Przewodniczący Społecznej Rady Legislacyjnej
prof. dr Stefan Grzybowski

V-ce Przewodniczący Społecznej Rady Legislacyjnej
senator Andrzej Rozmarynowicz

Przewodniczący Rady Miasta Krakowa
Kazimierz Barczyk

Przewodniczący Senackiej Komisji Konstytucyjnej
senator Alicja Grześkowiak

PRZEWODNICZĄCY
STOŁECZNEGO KRÓLEWSKIEGO
MIASTA KRAKOWA

zaprasza
na otwarte spotkanie oraz dyskusję

KRAKÓW OBSZAREM SPECJALNIE CHRONIONYM

z udziałem

Prof. dr. hab. MACIEJA NOWICKIEGO
Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa

oraz

Dr. inż. BRONISŁAWA KAMIŃSKIEGO
Prezesa Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska

w czwartek 16 maja 1991 r. o godz. 15.00

w Sali Obrad Rady Miasta Krakowa przy Placu Wszystkich Świętych 3/4

Jako wiodące zagadnienia proponujemy:

1. *Ekokonwersja - szansa dla Krakowa o Śląska*
2. *Rola NFOŚ w finansowaniu przedsięwzięć ekologicznych w Krakowie*
3. *Restrukturyzacja Huty im. Tadeusza Sendzimira*
4. *Likwidacja niskiej emisji*

PRZEWODNICZĄCY RADY
Kazimierz Barczyk

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIASTA KRAKOWA

zaprasza

na otwarte spotkanie oraz dyskusję z udziałem:

JERZEGO WIKTORA SLEZAKA
Ministra Łączności

w środę 18 września 1991 r. o godzinie 15-tej
w sali obrad Rady Miasta Krakowa przy Placu Wszystkich Świętych 3/4

Jako wiodące zagadnienia proponujemy:

1. *Instalacja cyfrowej centrali międzymiastowej i międzynarodowej w Krakowie dla 6-ciu województw Małopolski: nowosądeckiego, tarnowskiego, krośnieńskiego, przemyskiego, rzeszowskiego i krakowskiego.*

2. *Rozwój sieci lokalnej łączności województwa z Krakowem.*

3. *Rozwój sieci abonenckiej w Krakowie (zwiększenie ilości abonentów ze 120 tys. do 220 tys.).*

Równocześnie informujemy, że przed debatą ogólną w porozumieniu z Sejmikiem Samorządowym Województwa Krakowskiego odbędzie się robocze spotkanie z udziałem ministra Jerzego Wiktora Slezaka oraz imiennie zaproszonych wojewodów, przedstawicieli Sejmików Samorządowych w/w województw i Rady Miasta Krakowa.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Kazimierz Barczyk

PRZEWODNICZĄCY
STOŁECZNEGO KRÓLEWSKIEGO
MIASTA KRAKOWA

Kraków, 21 czerwca 1991 r.

Szanowni Państwo
Przewodniczący Rad Gmin,
Prezydenci, Burmistrzowie, Wójtowie

Wychodząc z założenia, że powstające Stowarzyszenie Gmin Małopolski ma stanowić forum, na którym wypracowywane są propozycje modelowych rozstrzygnięć problemów istotnych dla funkcjonowania samorządu terytorialnego proponujemy rozważenie podjęcia przez Stowarzyszenie w pierwszej kolejności następujących zagadnień oraz o ewentualne uzupełnienie pożądanego zakresu tematycznego:

1. **Problematyka budowy i funkcjonowania struktur zarządzania gminą i jednostkami organizacyjnymi podporządkowanymi radom gmin.**
2. **Udział w pracach legislacyjnych w zakresie:**
   - **finansów gmin,**
   - **II szczebla samorządu terytorialnego,**
   - **nowelizacji ustawy o samorządzie terytorialnym.**
3. **Systemu kształcenia kadr samorządowych.**
4. **Wypracowania jednolitego systemu komputeryzacji urzędów (osprzęt, oprogramowania).**
5. **Zmiana zasad funkcjonowania systemu zarządzania i finansowania w zakresie gazownictwa oraz energetyki.**
6. **Problematyka zarządzania drogami.**
7. **Współdziałanie w rozwiązaniach inwestycyjnych gospodarki wodno-ściekowej w regionie.**
8. **Wypracowanie sposobów zagospodarowania i utylizacji odpadów komunalnych.**
9. **Podejmowanie inicjatyw służących turystycznemu i gospodarczemu ożywieniu regionu. w tym:**
   - **stworzenie regionalnego banku samorządowego,**
   - **stworzenie regionalnej, samorządowej kasy chorych,**
   - **stworzenie regionalnego, samorządowego towarzystwa ubezpieczeń komunalnych,**
   - **rozwój sieci telekomunikacyjnej,**
   - **rozwój sieci dróg (autostrad),**
   - **stworzenie sieci wymiany informacji o potencjalnych inwestorach i partnerach zagranicznych.**

Ad. 1.

Istniejący obecnie i praktykowany **system zarządzania gminą,** w tym jej jednostkami organizacyjnymi wymaga dostosowania optymalnych zasad wynikających zarówno z teorii organizacji i zarządzania, jak i przepisów prawa oraz potrze,. które niesie ze sobą rzeczywistość.

Dlatego też koniecznym jest wypracowanie wariantowych modeli systemowych i wdrażanie ich w poszczególnych gminach.

W chwili obecnej rozpoczęte zostały prace zespołu specjalistów nad opracowaniem modelu zarządzania Gminą Wieliczka.

Istnieje realna możliwość wykorzystania w najbliższym czasie tych doświadczeń do dalszych prac na rzecz gmin całego regionu.

Ad. 2.

Kontynuowane są przez różne gremia prace nad projektami rozwiązań ustawowych dotyczących podstaw ustrojowych funkcjonowania samorządu. Wydaje się, że to właśnie gminy i ich przedstawiciele winni mieć w tym procesie głos decydujący. **Dlatego też Stowarzyszenie powinno włączyć się w projektowanie ustaw dotyczących w szczególności finansowania gmin, II szczebla samorządu terytorialnego, nowelizacji ustawy o samorządzie terytorialnym.**

Ad. 3.

Zakres kompetencji i obowiązków ciążących na gminach wymaga **stwarzania spójnego i dalekosiężnego programu kształcenia kadr samorządowych, w tym radnych, członków zarządów oraz pracowników samorządowych.**

Stowarzyszenie docelowo winno dysponować placówką, której zadaniem byłoby:

- kształcenie kadr samorządowych,
- prowadzenie prac badawczych i ich wdrażanie,
- prowadzenie doradztwa prawnego, działalności wydawniczej z zakresu funkcjonowanie samorządu terytorialnego.

Ad. 4.

Prowadzony obecnie żywiołowo **proces komputeryzacji gmin** wymaga wypracowania jednolitego systemu w zakresie sprzętu komputerowego co pozwoli zapewnić w miarę tani serwis oraz ujednolicone oprogramowanie dostosowane do potrzeb samorządu. Stworzenie takiego systemu jest warunkiem niezbędnym do dalszych prac nad **połączeniem gmin (poszczególnych ośrodków) w kompatybilną sieć.**

Ad. 5.

Istniejący obecnie **system zarządzania gazownictwem i energetyką** jest sprzeczny z interesami samorządu terytorialnego. Należy zmienić zasady inwestowania, finansowania oraz zarządzania (dysponowania) infrastrukturą w tym zakresie.

Funkcjonujące obecnie struktury państwowe są typowym przykładem inercji działania monopolu resortowego bez uwzględnienia zasad gospodarki rynkowej.

Ad. 6.

Funkcjonujący **model zarządzania drogami** (krajowymi, wojewódzkimi) spowodował w praktyce bałagan kompetencyjny oraz poważne opóźnienia w procesie komunalizacji mienia.

Wymaga to dokonania przebudowy generalnej całego ustawodawstwa w tym zakresie, w sposób uwzględniający interes samorządu.

Ad. 7.

Gospodarka wodno-ściekowa w regionie jest jednym z najbardziej opóźnionych elementów infrastruktury technicznej w regionie. Wieloletni proces inwestycji wodociągowych bez jednoczesnego wyposażenia w kanalizację i oczyszczalnie ścieków doprowadził do degradacji środowiska. Koniecznym jest współdziałanie gmin i województw w określeniu priorytetowych inwestycji oraz wspólne gospodarowanie środkami na te cele.

Ad. 8.

Problem składowania i utylizacji odpadów komunalnych jest wspólny dla wszystkich gmin w regionie. Składowanie odpadów tradycyjną metodą na dalszą metę jest niemożliwe z uwagi na brak terenów pod wysypiska śmieci.

Uprowadzenie innych nowoczesnych technologii wymaga dużych nakładów finansowych i inwestycyjnych. Tylko przedsięwzięcia (inwestycje) podejmowane przez więcej niż jedną lub kilka gmin mają praktyczną szansę realizacji. **Stowarzyszenie winno podjąć się próby rozwiązania tego problemu.**

Ad. 9.

Dla realizacji zadań ciążących na gminach niezbędne jest podejmowanie takich inicjatyw gospodarczych, które mogą stanowić **dodatkowe źródła dochodów budżetów gmin, a jednocześnie rozwiązywać potrzeby mieszkańców.**

a. **Bank Samorządowy** – to nie tylko dywidenda, ale obsługa kredytów zagranicznych oraz instytucja, której celem ma być udzielanie gwarancji kredytowych.

b. **Regionalna Samorządowa Kasa Chorych** (inicjatywa Sejmiku Samorządowego Województwa Tarnobrzeskiego) – ma to być towarzystwo ubezpieczeniowe dla mieszkańców regionu, którego udziałowcami byłyby gminy regionu.

c. **Regionalne Samorządowe Towarzystwo Ubezpieczeń Komunalnych** – celem byłoby ubezpieczenie majątku gmin m.in. od następstw nieprzewidzianych wypadków (powodzie. pożary itp.).

d. **Rozwój sieci telekomunikacyjnej oraz drogowej** jest warunkiem podstawowym do tworzenia podmiotów gospodarczych i operatywności ich działania. Sieć telekomunikacyjna jest również bazą wyjściową dla tworzenia połączeń komputerowych.

e. Obecnie brak jest koordynacji wymiany informacji pomiędzy gminami o kontaktach zagranicznych, **o potencjalnych inwestorach, partnerach handlowych. Stworzenie takiego banku informacji** („biura informacyjnego dla gmin") dałoby możliwość efektywnego wykorzystania przez zainteresowane gminy tych kontaktów, którymi nie są zainteresowani bezpośredni adresaci ofert.

Przedstawione powyżej w sposób bardzo skrótowy i schematyczny problemy, które mogłyby stanowić zakres zadań (prac) Stowarzyszenia są oczywiście niekompletne i wymagają zarówno uzupełnienia jak i uszczegółowienia.

Dlatego też prosimy o podjęcie dyskusji na ten temat.

Kazimierz Barczyk

1992

10–11 lutego w sali obrad Rady Miasta Krakowa odbyło się I Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia Gmin Małopolski, w którym uczestniczyli przedstawiciele Gmin z 10 województw historycznej Małopolski ze stolicami w: Bielsku-Białej, Częstochowie, Kielcach, Krakowie, Krośnie, Nowym Sączu, Tarnobrzegu, Tarnowie, Przemyślu i Rzeszowie. Podjęto Uchwałę Programową, która zaczyna się taką oto deklaracją:

„Stowarzyszenie będzie konsekwentnie realizować zasadniczy cel Statutu, jakim jest dążenie do integracji oraz gospodarczego i kulturalnego rozwoju Gmin Małopolski, upowszechniania idei samorządności oraz zajmowania stanowiska w sprawach publicznych. Fundamentem integracji są wspólne korzenie, tradycja i wiara. Te właśnie cechy oraz tolerancja charakterystyczna dla ludności zamieszkałej w Małopolsce będą podstawą działań scalających gminy regionu".

Tekst ten zawiera stwierdzenia, które po upływie ćwierćwiecza nie straciły nic na aktualności. Czytamy w nim między innymi: „Autentyczny rozwój gmin jest możliwy w oparciu o stosowanie czytelnych instrumentów gospodarczych. Stąd też ważnym problemem jest wypracowanie samorządnej polityki gospodarczej i finansowej gmin."

Uchwała Programowa jasno i przejrzyście definiuje zadania, jakie stawia przed sobą SGM. Zawiera między innymi postulaty:

- tworzenia wspólnych instytucji finansowych;
- ochrony małopolskiego dziedzictwa duchowego i materialnego;
- przemyślanej polityki edukacyjnej, w tym podjęcie działań „na rzecz nowych kierunków kształcenia odpowiadających potrzebom wolnego rynku";
- przebudowy struktury agrarnej małopolskiej wsi odznaczającej się wyjątkowym rozdrobnieniem gospodarstw;
- rozwoju turystyki w oparciu o szczególne warunki naturalne i możliwości regionu.

Zawarte w **Deklaracji Programowej** stwierdzenia oraz postulaty, mimo upływu lat nie straciły na aktualności. Także i dziś istotną kwestią jest – podnoszony wówczas – postulat współpracy ze Słowacją, Ukrainą i Węgrami.

Jednak nie tylko sprawy programowe absorbowały uczestników Walnego Zebrania. Trzeba pamiętać, że były to czasy gwałtownych przemian. Bardzo ważnym problemem było rozgraniczenie kompetencji oraz obowiązków państwa i samorządów. Odpowiedzią na pojawiające się wyzwania była uchwała w sprawie anulowania nieuzasadnionych obciążeń miast i gmin z tytułu zobowiązań Skarbu Państwa wynikających z uchwały Rady Ministrów nr 268 z 1982 roku. Otóż zgodnie ze wspomnianą wyżej uchwałą to gminy miały być zobowiązane do finansowania infrastruktury na spółdzielczych osiedlach mieszkaniowych. Wynikające z tego obciążenie gmin szacowane było na 5 bilionów ówczesnych złotych. Uchwała zawierała dwa

I Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia Gmin Małopolski w Sali Obrad Rady Miasta Krakowa – przedruk czarno-białej fotografii z pierwszego numeru „Wspólnoty Małopolskiej", marzec 1992 r.

Premier Wielkiej Brytanii Margaret Thatcher przemawia w Sali Obrad Rady Miasta Krakowa po otrzymaniu Honorowego Obywatelstwa Miasta Krakowa za wsparcie „Solidarności" w obaleniu komunizmu. W tym okresie podobnie uhonorowani zostali Lech Wałęsa, Ronald Reagan i George H.W. Bush.

wnioski. Pierwszy to uchylenie uchwały z 1982 roku. Drugi postulował „Potraktowanie wszystkich zadłużeń wynikających z tej uchwały z lat 1990–92 w sposób jednakowy – tak jak zobowiązań wojewody – jeśli wprowadzi się bowiem proces oddłużania przedsiębiorstw państwowych i organów administracji rządowej, należałoby objąć nimi także samorządy będące w tym zakresie wbrew ich woli „spadkobiercami" byłych terenowych organów administracji państwowej".

Jeszcze zanim narodziło się Stowarzyszenie, wkrótce po pierwszych wolnych wyborach samorządowych, Rada Miasta Krakowa zaczęła nie tylko interesować się, ale wręcz podejmować próby aktywnego wpływania na sprawy o wymiarze ponadlokalnym, a nawet ogólnokrajowym.

Spektakularnym wyrazem tych tendencji był list otwarty, jaki 14 marca 1991 roku przewodniczący Rady Miasta Krakowa wystosował do prezydenta Lecha Wałęsy. W dokumencie tym podniesiona została – bardzo w tamtych czasach żywotna – **kwestia redukcji polskiego zadłużenia.** Proponowane remedium zawarte było w następujących słowach: „W staraniach o uzyskanie zrozumienia zagranicznych partnerów dla naszych racji specjalne znaczenie mogą mieć argumenty ekonomiczno-ekologiczne. W ramach takiej właśnie formuły bogate państwa, w których ochrona środowiska naturalnego traktowana jest również w kategoriach humanitarnych i moralnych, mogą zaangażować znaczne środki finansowe i techniczne na ratowanie obszarów ekologicznie zagrożonych, łącząc się z Polską w szczególnie wyjątkowym geście solidarności." – i dalej: „Działania takie zapewne zaaprobuje światowa i polska opinia publiczna, co nie pozostanie bez wpływu na poszerzenie form i skali proekologicznych przedsięwzięć".

Wystosowanie takiego listu właśnie z Krakowa – miasta, które za kilka miesięcy, na przełomie maja i czerwca gościło w swoich murach kilkudziesięciu wysokich przedstawicieli państw, członków rządów przybyłych z Europy, Kanady oraz Stanów Zjednoczonych, uczestników **Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie** poświęconej dziedzictwu kulturowemu – miało szczególne, także ponadregionalne znaczenie. **Rząd we współpracy z samorządem Krakowa i Małopolski zorganizował w Krakowie wspaniały Europejski Miesiąc Kultury z udziałem ministrów kultury wszystkich państw z codzienną prezentacją polskiej kultury.** Była to pierwsza tej rangi międzynarodowa konferencja w państwach postkomunistycznych po upadku muru berlińskiego.

Zdanie, będące podsumowaniem listu z marca 1991 roku, nie straciło przez ćwierć wieku nic ze swojej aktualności, a brzmiało ono: „Polska w centrum Europy – z warunkami ekologicznymi odpowiadającymi standardom uznawanym przez Zachód, będzie pożądanym partnerem dla zagranicznych inwestorów i turystów oraz ustabilizowanym państwem w Europejskiej Wspólnocie".

TARNOBRZEG

Zarząd Miasta. Siedzą od lewej: Stanisław Żwiruk (prezydent), Małgorzata Bonarek, Kazimierz Gąsior. Stoją od lewej: Jan Grandys, Jacek Mazur, Mieczysław Lis, Władysław Czopek, Stanisław Cieśla.

Zdjęcia władz: Tarnobrzega, Dukli, Olkusza, Proszowic, Starego Sącza, Myślenic, Nowego Wiśnicza, Krzeszowic, Rzepiennika Strzyżewskiego, Bochni, Trzebini i Gorlic i pochodzą z albumu „Gminy Małopolski '94".

DUKLA

Zarząd Miasta i Gminy. Siedzą od lewej: Jan Gosztyła, Zofia Bąk, Zygmunt Nowak (burmistrz). Stoją od lewej: Maciej Kaluba, Władysław Turek, Andrzej Krężałek, Jan Rzepiela.

I Walne Zebranie powołuje władze SGM, Radę i Zarząd. Funkcję przewodniczącego Rady powierzono **Kazimierzowi Barczykowi** – przewodniczącemu Rady Miasta Krakowa, inicjatorowi stworzenia Stowarzyszenia, dotychczasowemu przewodniczącemu Komitetu Założycielskiego. W skład Rady weszli również prezydenci, burmistrzowie, wójtowie, radni: **Roman Buchta** (prezydent Krosna) jako wiceprzewodniczący, **Andrzej Chowaniec** (Bielsko-Biała) jako wiceprzewodniczący, **Stanisław Kotarba** (Wadowice) jako sekretarz oraz członkowie: **Stanisław Białek** (Żywiec), **Mieczysław Bień** (prezydent Tarnowa), **Kazimierz Fudala** (Rzepiennik Strzyżewski), **Kazimierz Gąsior** (przewodniczący Rady Tarnobrzeg), **Jerzy Górnicki** (Wolbrom), **Adam Jagiełło** (Trzebinia), **Stanisław Kracik** (Niepołomice), **Zygmunt Nowak** (Dukla), **Kazimierz Poznański** (Libiąż) oraz **Teofil Wojciechowski** (Bochnia). Prezesem organu wykonawczego – Zarządu został **Władysław Wyka,** radny miasta Krakowa.

11 grudnia 1991 r. wybuchł pożar w Filharmonii Krakowskiej, w wyniku którego spłonął dach, a sala uległa znacznym zniszczeniom. Przewodniczący Rady Miasta Krakowa oraz SGM zaproponował zorganizowanie charytatywnego balu sylwestrowego w Sali Obrad Rady Miasta Krakowa z przeznaczeniem dochodu na odbudowę Filharmonii. Ideę poparli radni miasta Krakowa na czele z radnym seniorem, ministrem kultury Markiem Rostowskim. Wodzirejem był Mieczysław Święcicki z Piwnicy pod Baranami. 2 stycznia 1992 r. prasa krakowska pisała: „W Urzędzie Miasta Krakowa przewodniczący Rady Kazimierz Barczyk z małżonką wydał bal, z którego dochód przeznaczono na Filharmonię. Bawili się m.in. posłowie, radni, biznesmeni. Na odbudowę Filharmonii licytowano tort (dzieło pani Barczykowej) (…) Oczekiwano Kardynała Franciszka Macharskiego, który wykonał po północy kurtuazyjny telefon, informując, że «modlił się za bal». Ogółem na odbudowę Filharmonii zgromadzono 20 mln zł."

Władze SGM doceniały rolę własnego organu prasowego, czego wyrazem było między innymi rozpoczęcie wydawania ukazującej się do dziś **„Wspólnoty Małopolskiej"**. Na przewodniczącego Kolegium Redakcyjnego powołano **red. Marka Szczepanka.** Przejawem aktywności środowiska tworzącego SGM była między innymi obradująca w dniach 24–27 marca 1992 roku konferencja **„Spotkanie Samorządów Terytorialnych Krajów Europy Środkowej i Wschodniej. Od centralizmu do demokracji lokalnej"** zorganizowana przez Fundację Rozwoju Demokracji Lokalnej przy współpracy University of New Jersey oraz Miasta Krakowa.

Przewodniczący SGM pełnił w tym czasie również funkcję przewodniczącego Rady Miasta Krakowa, stolicy Małopolski, ośrodka słusznie szczycącego się ogromnym potencjałem historycznym i intelektualnym. Był rok 1992 i nieuchronnie zbliżały się dwie uroczystości: stulecie wykupienia przez społeczeństwo polskie Wawelu z rąk austriackiego zaborcy oraz tysiąclecie krakowskiego biskupstwa. Doceniając wagę tego jubileuszu oraz Wawelskiego Wzgórza, będącego wspólną własnością, wspólnym dziedzictwem wszystkich Polaków, a *de facto* wyłączonego spod miejskiej jurysdykcji, Przewodniczący wystosował we wrześniu 1992 roku do prezydenta Lecha Wałęsy pismo z prośbą, aby prezydent swoim autorytetem wsparł **wniosek o przyznanie środków finansowych Społecznemu Komitetowi Odnowy Zabytków Krakowa z przeznaczeniem na renowację Wawelu na czele z Katedrą do 2000 roku.**

Adam Glapiński, minister współpracy gospodarczej z zagranicą na konferencji SGM w sali obrad Rady Miasta Krakowa.

W lecie 1992 roku przewodniczący SGM, jako przewodniczący krakowskiej Rady Miasta wysłał do USA list. Adres tego listu brzmiał: **„Jego Ekscelencja George Bush Prezydent Stanów Zjednoczonych". Było to podziękowanie „za umożliwienie nam przystąpienia do amerykańskiego projektu eliminacji niskiej emisji",** a jednocześnie wyraz obawy, że program może zakończyć się na poziomie prac badawczych i nie przynieść żadnych wymiernych efektów. Choć od tamtych czasów upłynęło już dwadzieścia pięć lat, niektóre zawarte w liście sformułowania pozostały aktualne, a problemy o których mówią, nadal są istotne nie tylko dla mieszkańców samego Krakowa, lecz także znacznej części Małopolski. Warto przytoczyć kilka cytatów z tamtego listu: „Jednym z najpoważniejszych źródeł niskiej emisji, obok zanieczyszczeń pochodzących z kotłowni, są spaliny wydzielane przez samochody. Szczególnie groźne jest to w zamkniętych przestrzeniach starego miasta".

Jedna z małopolskich gazet, dokonując pod koniec października 1992 roku oceny dotychczasowej działalności SGM, stwierdziła, że: **„Powołanie Stowarzyszenia w sposób istotny wzmacnia pozycję regionalnego lobby samorządowego w działaniach promujących dorobek cywilizacyjny gmin na arenie krakowskiej i międzynarodowej".** Nie negując zacytowanego wyżej stwierdzenia należy jednak zaznaczyć, że przede wszystkim wzmocniona została pozycja małopolskich samorządów, a ich głos stał się zdecydowanie bardziej słyszalny. Spektakularnym dowodem na poparcie tej tezy jest wydarzenie z 28 października, kiedy **na posiedzeniu Sejmu przewodniczący SGM przedstawił wyniki ankiety, przeprowadzonej wśród małopolskich gmin. Uzyskane wówczas dane obrazują poglądy, jakie przed prawie ćwierć wiekiem panowały w środowisku małopolskich samorządowców.**

- Czy koncepcja powiatu samorządowego jako drugiego szczebla samorządu lokalnego spełnia państwa oczekiwania – czy tworzyć powiaty? Tak – 44 głosy, nie – 18.
- Czy celem reformy powinno być umocnienie obecnej gminy? Tak – 59 głosów, nie – 1.
- Czy wybory do rad powiatów i rad gmin powinny być przeprowadzane jednocześnie? Tak – 41 głosów, nie – 16.
- Czy wybory do rad powiatów powinny być pośrednie? Tak – 17 głosów, nie – 17.
- Czy bezpośrednie? Tak – 38 głosów, nie – 10.
- Czy szef powiatu powinien być przedstawicielem rządu? Tak – 8 głosów, nie – 50.
- Czy burmistrz, prezydent, wójt powinien być wybierany w wyborach pośrednich? Tak – 27 głosów, nie – 16.
- W bezpośrednich? Tak – 37 głosów, nie – 8.
- Czy tworzenie powiatów powinno być połączone ze zmianami granic województw? Tak – 46 głosów, nie – 12.
- Czy projektowane zmiany podziału terytorialnego kraju powinny zmierzać do tworzenia większych województw-regionów? Tak – 53 głosy, nie – 9.

Okładka pierwszego numeru „Wspólnoty Małopolskiej", marzec 1992 r.

Zarząd Miasta i Gminy. Siedzą od lewej: Stanisław Barczyk, Andrzej Ryszka (burmistrz), Jacek Ćmielewski.

Wyniki ankiety wyraźnie pokazują, jakie były już wtedy oczekiwania i poglądy samorządowców. Kolejne lata potwierdziły słuszność tych przekonań. Stowarzyszenie przez wieloletnią systematyczną pracę czynnie włączyło się w realizację wyrażanych na początku lat 90. propozycji i oczekiwań. Konstrukcja samorządu wojewódzkiego i powiatowego oraz system wyborów wtedy postulowane zostały zrealizowane. Co więcej, niezwykle istotne było zaangażowanie Stowarzyszenia w prace dla pełnego urzeczywistnienia drugiego etapu reformy samorządowej, bez której nie byłoby możliwe tak sprawne realizowanie integracji z Unią Europejską i modernizacja Polski lokalnej.

Rok 1992 był czasem wchodzenia nowego podmiotu – jakim było wówczas SGM – w małopolską rzeczywistość, zarówno społeczną, ekonomiczną, jak i kulturową. Stowarzyszenie nie tylko włączyło się aktywnie w wiele inicjatyw, ale także samo inspirowało i realizowało pozytywne działania. Lista tych działań jest bardzo długa i dowodzi, jak szybko SGM zaczęło być partnerem nie tylko dla poszczególnych gmin, lecz także instytucji państwowych i organizacji pozarządowych. Między innymi Stowarzyszenie wsparło organizacyjnie oraz finansowo **I Małopolskie Targi Sprzętu Komunalnego i Drogowego Tuchów 92.** Dla lokalnej społeczności było to wielkie zdarzenie, a miejscowa gazeta stwierdziła, że „dzięki targom Tuchów wyszedł trochę poza swoje opłotki; bo to i prasa, i telewizja, a ponadto byli u nas wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast 8 województw". Warto podkreślić, że to właśnie Targi skłoniły władze Tuchowa do wydania folderu o tym bardzo ciekawym i mającym długą historię mieście. Ta decyzja tuchowskiego samorządu wpisywała się dobrze w świadomą i celową politykę Stowarzyszenia, które od samego początku doceniało rolę turystyki, jako czynnika rozwoju ekonomicznego.

W marcu 1992 ukazał się pierwszy numer „Wspólnoty Małopolskiej" – periodyku Stowarzyszenia adresowanego do prezydentów, burmistrzów, wójtów, radnych i pracowników samorządowych, który do dziś stara się rzetelnie informować i dobrze służyć Małopolsce oraz jej mieszkańcom. Jest on bezpłatnie przekazywany samorządom i współpracującym instytucjom.

Już po uchwaleniu ustawy o odrodzonym samorządzie terytorialnym, umożliwiającej przeprowadzenie pierwszych w Europie w pełni wolnych, demokratycznych wyborów do gmin, **prof. Antoni Dziatkowiak założył fundację „Cor Aegrum"** dla wsparcia idei budowy Kliniki Kardiochirurgii, której honorowym przewodniczącym został kardynał Franciszek Macharski. Budowę fundamentów wspierały darowiznami przedsiębiorstwa oraz samorządy Małopolski. W 1992 roku poseł RP i zarazem przewodniczący SGM złożył skuteczną interpelację o dofinansowanie budowy oraz wniosek o wpisanie jej przez rząd na listę inwestycji centralnych. **W 1997 roku Ojciec Święty poświęcił najnowocześniejszą wówczas w Europie Klinikę Kardiochirurgii Collegium Medicum UJ w Szpitalu im. Jana Pawła II,** wybudowaną kosztem 220 mln zł, w której w kolejnych latach prof. Antoni Dziatkowiak dokonał w skali świata rekordowej liczby 500 operacji przeszczepu serca.

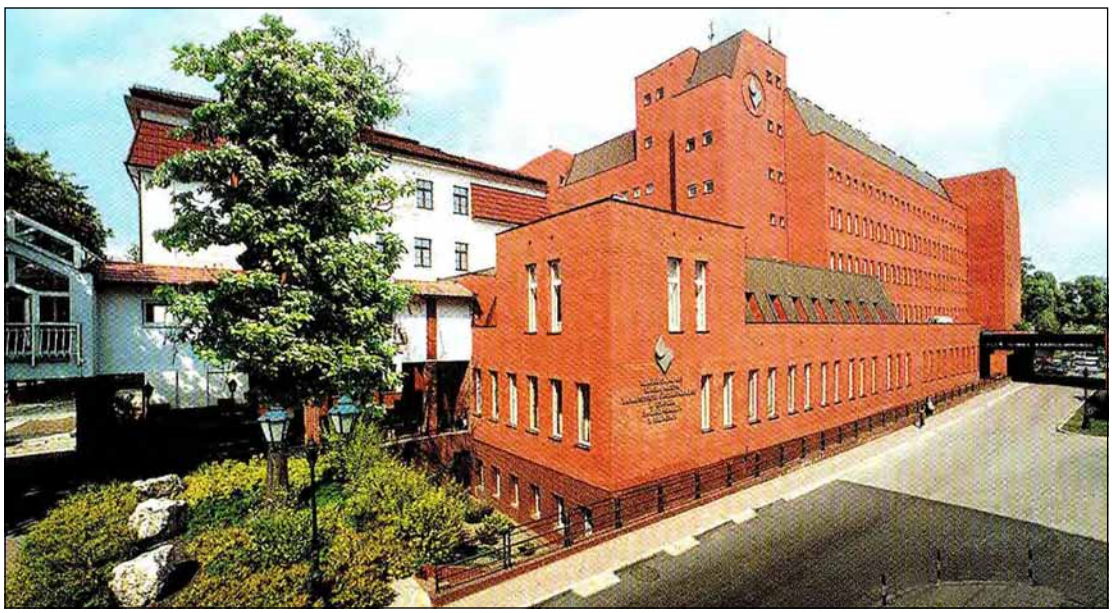

Klinika Kardiochirurgii Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Szpitalu im. Jana Pawła II.

Kalendarium

- **7 stycznia** – posiedzenie Komitetu Założycielskiego SGM.
- **13 stycznia** – kolejne posiedzenie Komitetu Założycielskiego SGM.
- **10–11 lutego** – I Walne Zebranie Stowarzyszenia Gmin Małopolski, w którym uczestniczą przedstawiciele 148 gmin z 10 województw historycznej Małopolski ze stolicami w: Bielsku-Białej, Częstochowie, Kielcach, Krakowie, Krośnie, Nowym Sączu, Tarnobrzegu, Tarnowie, Przemyślu i Rzeszowie.
- **26 lutego** – na posiedzeniu Zarządu SGM uchwalono wydawanie „Wspólnoty Małopolskiej" od marca 1992 roku.
- **marzec** – wydanie pierwszego numeru „Wspólnoty Małopolskiej".
- **kwiecień** – Zarząd SGM przyznaje gminie Tuchów dotację w wysokości 1 mln zł na koszty organizacji I Małopolskich Targów Sprzętu Drogowego i Komunalnego, których organizatorami byli m.in.: firma WIMED – Zakład Produkcji Znaków Drogowych, Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów w Tarnowie, Urząd Gminy Tuchów oraz Stowarzyszenie Gmin Małopolski.
- **czerwiec** – udział przedstawicieli SGM w organizacji w Krakowie Europejskiego Miesiąca Kultury.
- **15 czerwca** – Rada SGM powołuje trzy pierwsze komisje problemowe: Komisję Prawno-Samorządową, Komisję Rozwoju Turystycznego i Gospodarczego Małopolski oraz Komisję Ochrony Środowiska i Gospodarki Przestrzennej.
- **15 czerwca** – Rada SGM podejmuje uchwałę w sprawie utworzenia samorządowej regionalnej sieci radiowej w Małopolsce.
- **22 czerwca** – przewodniczący RMK oraz SGM dziękuje prezydentowi USA George Bushowi za dotychczasową pomoc dla proekologicznych działań w Polsce.
- **9 lipca** – Rada SGM powołuje kolegium redakcyjne czasopisma „Wspólnota Małopolska".
- **30 lipca** – przewodniczący RMK wystosowuje list do prezydenta Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej George Busha w sprawie realizacji amerykańskiego projektu eliminacji niskiej emisji.
- **24 sierpnia** – Zarząd SGM postuluje opracowanie i wydanie profesjonalnego informatora turystycznego po Małopolsce.
- **9 września** – przewodniczący RMK w imieniu Rady Miasta Krakowa zwraca się do prezydenta Lecha Wałęsy o dofinansowanie z budżetu państwa remontu Wawelskiego Wzgórza z Katedrą na jubileusz 1000-lecia biskupstwa w 2000 roku.
- **19 października** – Rada SGM powołuje Doraźną Komisję ds. Komputeryzacji Gmin.
- **28 października** – przewodniczący Rady SGM, poseł Kazimierz Barczyk prezentuje w Sejmie wyniki ankiety przeprowadzonej wśród gmin Małopolski na temat planowanych zmian w ustawie samorządowej.
- **20 listopada** – przewodniczący RMK oraz SGM apeluje do miast Małopolski o pomoc dla zniszczonego w czasie wojny miasta Osijeku w Chorwacji.
- **28 listopada** – odbywają się spotkania organizacyjne Komisji Problemowych SGM.

Strona ze „Wspólnoty Małopolskiej", 1992 r.

WŁADZE SGM I KADENCJI

Władze SGM wybrane podczas I Walnego Zebrania, 10–11 lutego 1992 roku

Rada Stowarzyszenia

- **Kazimierz Barczyk** (Kraków) – przewodniczący
- **Roman Buchta** (Krosno) – wiceprzewodniczący
- **Andrzej Chowaniec** (Bielsko-Biała) – wiceprzewodniczący
- **Stanisław Kotarba** (Wadowice) – sekretarz

Członkowie

- **Stanisław Białek** (Żywiec)
- **Mieczysław Bień** (Tarnów)
- **Kazimierz Fudala** (Rzepiennik Strzyżewski)
- **Kazimierz Gąsior** (Tarnobrzeg)
- **Jerzy Górnicki** (Wolbrom)
- **Adam Jagiełło** (Trzebinia)
- **Stanisław Kracik** (Niepołomice)
- **Zygmunt Nowak** (Dukla)
- **Kazimierz Poznański** (Libiąż)
- **Teofil Wojciechowski** (Bochnia)

Zarząd Stowarzyszenia

- **Władysław Wyka** (Kraków) – prezes
- **Leszek Dudziak** (Bielsko-Biała) – wiceprezes
- **Jan Wieczorkowski** (Rabka) – skarbnik

Członkowie

- **Paweł Suliński** (Kalwaria Zebrzydowska)
- **Michał Wojtkiewicz** (Tarnów)

Komisja Rewizyjna

- **Józef Szumiec** (Zabierzów) – przewodniczący
- **Kazimierz Trafas** (Kraków) – wiceprzewodniczący

Członkowie

- **Aleksander Grzybowski** (Chrzanów)
- **Wendelin Haber** (Łapsze Nizne)
- **Lech Pituła** (Brzesko)

Spotkanie samorządowców Stowarzyszenia Gmin Małopolski w Sali Obrad Rady Miasta Krakowa – przedruk czarno-białej fotografii z drugiego numeru „Wspólnoty Małopolskiej", 1992 r.

PRZEWODNICZĄCY RADY
STOŁECZNEGO KRÓLEWSKIEGO
MIASTA KRAKOWA

Jego Ekscelencja
George BUSH

Prezydent
Stanów Zjednoczonych Ameryki

Pragnę w imieniu swoim własnym oraz mieszkańców Krakowa złożyć na Pana ręce serdeczne podziękowania za umożliwienie nam przystąpienia do amerykańskiego projektu eliminacji niskiej emisji.

Nie jest tajemnicą, że nasze historyczne, pełne zabytków miasto, które był Pan łaskaw odwiedzić, jest na krawędzi klęski ekologicznej. Jej przyczyny można upatrywać nie tylko w nagromadzeniu ciężkiego przemysłu, ale również w systemie przestarzałych urządzeń grzewczych i komunalnych. Przekazane na eliminację tego zagrożenia przez Kongres Stanów Zjednoczonych pieniądze mogą w znacznym stopniu poprawić sytuację ekologiczną Krakowa.

Niestety w realizacji tego niezwykle cennego dla naszego miasta projektu, napotkaliśmy na bariery od nas niezależne. Zauważamy tendencję do przedłużania fazy wstępnej oraz ciągłe zmiany koncepcji. Dlatego też, aby wykazać swoją wiarygodnośc i kompetencję oraz utrzymać realizację programu, sfinalizowaliśmy z własnych środków część prac badawczych. Ich wyniki zostały pozytywnie ocenione przez amerykańskie kierownictwo programu, mimo to nie stały się one podstawą do rozpoczęcia konkretnych działań. Uważamy, że ewidentną stratą będzie zakończenie programu na poziomie prac poznawczych. Naszym zdaniem przeznaczone przez Kongres USA pieniądze powinny byc przede wszystkim wykorzystane na instalację konkretnych urządzeń w kotłowniach miejskich i mieszkaniach prywatnych. Ten odczuwalny dla mieszkańców krok uwiarygodni nasze wspolne prace i przyniesie wymierne efekty dla poprawy sytuacji ekologicznej.

Jednym z najpoważniejszych źródeł niskiej emisji, obok zanieczyszczeń pochodzących z kotłowni, są spaliny wydzielane przez samochody. Szczególnie groźne jest to w zamkniętych przestrzeniach starego miasta. Dlatego też naszym zdaniem komitet sterujący powinien rozważyć możliwość instalacji w autobusach komunikacji miejskiej np. nowoczesnych urządzeń redukujących zanieczyszczenia w spalinach. Pełni troski o przyszłość polsko-amerykańskiego projektu eliminacji źrodeł niskiej emisji, zwracamy się do Pana Prezydenta o poparcie naszych starań i pomoc w przyspieszeniu prac nad wprowadzeniem go w życie. Liczymy, że stanie się Pan orędownikiem naszej sprawy wobec komitetu sterującego programem oraz wobec Kongresu Stanów Zjednoczonych.

Pozwalam sobie przesłać gorące pozdrowienia od mieszkańców Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa.

Niniejszy tekst przekazałem do uprzejmej wiadomości Prezydenta RP Pana Lecha Wałęsy.

Kazimierz BARCZYK
Przewodniczący
Rady Miasta Krakowa

Poseł na Sejm RP

22 czerwca 1992 r.

Kraków, dnia 20 listopada 1992 r.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIASTA KRAKOWA

BR-2-0718/775/92

Szanowne Panie i Panowie
Prezydenci, Burmistrzowie
i Przewodniczący Rad Miast
Bielsko-Biała, Bochnia, Brzesko
Chrzanów, Dębica, Jasło, Kraśnik,
Limanowa, Myślenice, Nowy Sącz,
Mowy Targ, Olkusz, Oświęcim,
Proszowice, Przemyśl, Tarnobrzeg,
Tarnów, Sucha Beskidzka, Wadowice,
Zakopane

Miasto Osijek w Chorwacji zwróciło się do miast polskich z dramatycznym apelem o udzielenie pomocy.
W związku z powyższym Rada Miasta Krakowa podjęła w dniu 30.X. 1992 r. rezolucję, w której zwróciła się do mieszkańców miasta z wezwaniem o przyjście z pomocą Osijekowi.

Zwracam się do Szanownych Pań i Szanownych Panów z prośbą o rozważenie możliwości włączenia się do tej akcji.

Wspólne działanie naszych miast może dać wymierny efekt w postaci znaczącej pomocy dla ludzi, którzy bardzo jej potrzebują.

W załączeniu przesyłam tekst apelu jaki nadszedł z Osijeku oraz rezolucję Rady Miasta Krakowa.
Apel ten kieruję do Państwa również jako Przewodniczący Stowarzyszenia Gmin Małopolskich.

Z wyrazami szacunku

Kazimierz BARCZYK

(fragment)

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIASTA KRAKOWA

A P E L

do Mieszkańców Miasta Krakowa

Władze Miasta Osijeku w Chorwacji zwróciły się do Rady Miasta Krakowa z dramatyczną prośbą o udzielenie pomocy.

Osijek został zburzony w wyniku działań wojennych. Dziś jego mieszkańcy koczują w ruinach swoich domów. Gdy za kilka tygodni nadejdzie zima, mróz i śnieg będą dla nich bardziej okrutne, niż wojna która zniszczyła miasto.

1993

Rada SGM podejmuje 12 stycznia rezolucję postulującą opracowanie **„spójnego programu wszechstronnej współpracy instytucji i organizacji z partnerami graniczącymi z regionem Małopolski".**

W dokumencie tym czytamy: „Przedstawiciele samorządów terytorialnych Małopolski zebrani w Krakowie dnia 12 stycznia 1993 roku uznając za niezbędne dla rozwoju gospodarczej aktywności Polski południowo-wschodniej **podejmowanie wzmożonych wielopłaszczyznowych kontaktów z Republiką Czech, Republiką Słowacji i Ukrainą** zwracają się do wojewodów województw: bielskiego, nowosądeckiego. krośnieńskiego, rzeszowskiego, przemyskiego o opracowanie spójnego programu wszechstronnej współpracy instytucji i organizacji z partnerami graniczącymi z regionem Małopolski.

Program ten winien być opracowany przy współudziale Ministerstwa Spraw Zagranicznych i Ministerstwa Współpracy Gospodarczej z Zagranicą w sposób uwzględniający udział samorządów terytorialnych. Jako niezbędny element umożliwiający intensyfikację współpracy wzajemnej z Czechami, Słowacją i Ukrainą należy traktować zwiększenie przejść granicznych, których obecna ilość i stan nie stwarza optymalnych warunków do realizacji wzmożonej współpracy kulturalnej i gospodarczej. Postuluje się, aby wnioskowany program współpracy z państwami sąsiadującymi z Małopolską oraz plan zwiększenia ilości przejść granicznych zostały opracowane i wdrożone do realizacji w terminie do dnia 30 kwietnia 1993 roku".

PROSZOWICE

Zarząd Miasta i Gminy. Siedzą od prawej: Kazimiera Karpińska, Klaudiusz Kawecki (burmistrz), Danuta Migas. Stoją od prawej: Ryszard Rutkowski, Alfred Ciszewski, Stanisław Hojnor, Zenon Nowak, Zbigniew Łakomy.

Początek 1993 roku upływa pod znakiem niepokoju o finanse gmin. Subwencje ogólne przyznane gminom województwa krakowskiego są o wiele niższe od proponowanych.

16. Zimowa Uniwersjada – międzynarodowe zawody sportowców-studentów – odbyły się w Zakopanem między 6 a 14 lutego 1993 roku. Polska pierwszy raz w historii gościła uczestników uniwersjady. Prezydent RP Lech Wałęsa otworzył uroczyście te zawody. SGM aktywnie włączyło się w promocję tego wydarzenia.

W 1993 r. m.in. z inicjatywy SGM małopolskie samorządy na czele z Krakowem **sprowadziły na swój**

Spotkanie noworoczne w Sali Obrad RMK. W środku bp Kazimierz Nycz, po lewej przewodniczący SGM Kazimierz Barczyk oraz wiceprzewodniczący RMK Ryszard Bocian, po prawej wiceprzewodniczący RMK Jerzy Ronikier.

Przewodnicząca Stowarzyszenia Rodzin Katyńskich Halina Kurek prowadzi uroczystość rocznicową z udziałem (od lewej) przewodniczącego SGM oraz wojewody krakowskiego Tadeusza Piekarza.

koszt pierwsze rodziny repatriantów z Kazachstanu i Azji Środkowej. Województwo małopolskie należy do liderów tej ważnej i pięknej akcji, przyjmując do dzisiaj 696 osób, przy czym wszystkie samorządy w Polsce przyjęły 6000 repatriantów. Dopiero w tym roku rząd przejął to zadanie i ten obowiązek.

Po roku działalności SGM przyszedł czas na podsumowanie. Stowarzyszenie liczy – według stanu na dzień 1 marca 1993 roku – 127 członków, gdyż w dołączyły do niego gminy: Brzostek, Koniusza, Mszana Dolna, Zawichost i Żarnowiec. Miniony rok został podsumowany na II Walnym Zebraniu SGM, jakie odbyło się 22 marca 1993 roku.

W czasie pierwszej kadencji sprawą niezwykle ważną było przejmowanie przez gminy szkolnictwa podstawowego od administracji rządowej. Temat ten – obok innych zagadnień – pojawił się podczas zorganizowanej przez SGM konferencji **„Nowe szkoły, ale…"**. Odbyła się ona 30 marca, a jej uczestnicy – po rzeczowej dyskusji – wypracowali stanowisko, będące głosem samorządów zatroskanych o stan edukacji. Jako pierwsze – a więc najważniejsze – w dokumencie tym znalazły się następujące postulaty:

1. „Utrzymać termin 1 stycznia 1995 roku przejęcia szkół podstawowych przez gminy".
2. „Wypracować docelowy model oświaty i określić sposoby skutecznego doń zmierzania".
3. „Tworzyć lobby oświatowe zarówno w parlamencie jak i gminie, aktywnie działającego zarówno na poziomie Parlamentu, jaki i na poziomie samorządu".

Prócz tych trzech zasadniczych postulatów uczestnicy narady sformułowali jeszcze szereg innych propozycji. Dotyczyły one: nauczycielstwa, dyrektorów szkół, finansowania oświaty oraz spraw gospodarczych i „spraw różnych". W kwestii nauczycielskiej postulowano przede wszystkim wprowadzenie w **„Karcie Nauczyciela" zmian umożliwiających racjonalne zatrudnienie.** Pozostałe wnioski szły w kierunku uczynienia nauczyciela pracownikiem samorządowym przy jednoczesnym gwarantowaniu zasadniczego wynagrodzenia z budżetu państwa. Postulowano między innymi, aby gminy miały prawo wypłacania wyższych wynagrodzeń lepszym nauczycielom. Argumentem, że rodzice wszelkie ewentualne uwagi i pretensje będą kierowali do wójta lub burmistrza, a nie do kuratora, popierano tezą, iż „organ prowadzący powinien mieć zapewniony wgląd w ocenę nauczyciela". W kwestii awansowania nauczycieli proponowano „wprowadzić kilka szczebli". Nauczyciel powinien najpierw pracować przez rok jako stażysta, aby kolejno przechodząc przez okres kilkuletniego kontraktu, zatrudnienie na czas nieograniczony, osiągnąć stabilizację przez mianowanie. Postulowano również likwidację wszelkich świadczeń socjalnych i zastąpienie ich rekompensatą finansową. W sprawie wynagrodzeń propozycja dotyczyła wypłacania pensji nauczycielskich „z dołu", a nie

Okładka „Wspólnoty Małopolskiej", 1992/93 r.

jak było wówczas praktykowane „z góry", gdyż ten sposób utrudnia operacje finansowe gmin. Ostatni, dziewiąty postulat „nauczycielski" proponował, aby „Rzetelnie rozważyć i przekonać związki do zwiększenia pensum i pensji".

Pozostałe punkty tego dokumentu zawierały, między innymi, propozycję przeprowadzenia oddłużenia szkół przed przekazaniem ich gminom, uregulowanie stosunków własnościowych szkół oraz generalnej

oceny obiektów szkolnych, przeprowadzonej z udziałem przedstawicieli samorządu oraz Sanepidu, Straży Pożarnej i ewentualnie innych służb.

Jednak prawdopodobnie zdaniem autorów najważniejszym postulatem było wezwanie, aby „wymusić ustabilizowanie dochodów gmin na odpowiednim poziomie", a do czasu zrealizowania tego postulatu „subwencję szkolną naliczać wg ściśle określonego algorytmu uwzględniającego wielkość szkół i teren ich działania (wieś, miasto)".

W tym okresie Stowarzyszenie podejmowało szereg działań, zmierzających do jak największego zaangażowania samorządów w przejmowanie szkół i ich modernizację. Efektem tego były starania, zwłaszcza w obszarze województwa krakowskiego i samego Krakowa, aby samorządy stawały się gospodarzami oświaty lokalnej przed ustawowymi terminami przejmowania szkół.

22 marca 1993 roku w Krakowie odbyło się spotkanie **kolegium Regionalnych Izb Obrachunkowych** z udziałem władz SGM. W jego trakcie omawiano problemy dotyczące tworzenia się tej nowej struktury samorządowej. Gościem spotkania z udziałem władz był wiceminister w KPRM Mirosław Stec.

30 marca 1993 roku SGM zorganizował naradę poświęconą problemom przejęcia szkół podstawowych przez gminy. Opowiedziano się za utrzymaniem terminu 1 stycznia 1995 roku w którym miałoby to nastąpić, wypracowaniem docelowego modelu oświaty, określeniem sposobów skutecznego doń zmierzania, a także potrzebą tworzenia lobby oświatowego zarówno w parlamencie, jak i na poziomie samorządowym.

STARY SĄCZ

Zarząd Gminy. Siedzą od lewej: Anna Kolak, Maciej Szuflicki (burmistrz). Stoją od lewej: Stanisław Gizicki, Jan Gomółka, Jan Kupczak.

W marcu 1993 roku „Wspólnota Małopolska" rozpoczęła publikować cykl przewodników pn. **„Zwiedzamy Małopolskę",** w którym przedstawiano miejsca w historycznej Małopolsce najciekawsze historycznie, kulturowo i przyrodniczo. Pierwszy informator dotyczył województwa nowosądeckiego.

30 czerwca SGM zwraca się do rządu z **Apelem o zmianę dotychczasowego, zachowawczego podejścia do samorządu.** W dokumencie tym czytamy: „Niezbędnym warunkiem powodzenia procesu budowy samorządności lokalnej, realizacji idei decentralizacji zadań i kompetencji na rzecz struktur samorządowych jest stworzenie stabilnego i efektywnego systemu finansowania samorządu terytorialnego. Wymaga to podjęcia i zakończenia w bieżącym roku procesu legislacyjnego, tworzącego podstawy gospodarki finansowej gmin i powiatów. Koniecznym jest zabezpieczenie ustawowe takich źródeł finansowania działań samorządu, które w sposób odpowiedni do zadań i kompetencji przyznają stosowne środki finansowe, a jednocześnie wyposażą samorząd terytorialny w realny instrument pozwalający kreować rzeczywistość ekonomiczną społeczności lokalnych i przede wszystkim budżety samorządowe".

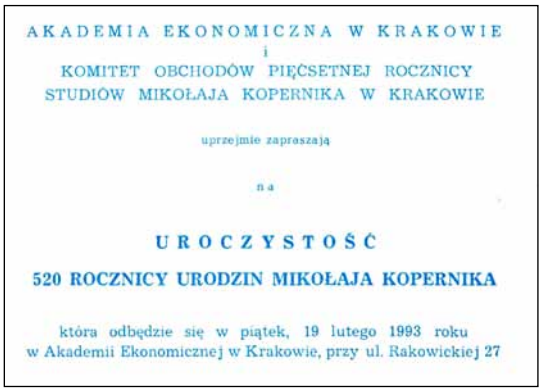

AKADEMIA EKONOMICZNA W KRAKOWIE
i
KOMITET OBCHODÓW PIĘĆSETNEJ ROCZNICY
STUDIÓW MIKOŁAJA KOPERNIKA W KRAKOWIE

uprzejmie zapraszają

na

UROCZYSTOŚĆ
520 ROCZNICY URODZIN MIKOŁAJA KOPERNIKA

która odbędzie się w piątek, 19 lutego 1993 roku
w Akademii Ekonomicznej w Krakowie, przy ul. Rakowickiej 27

9 lipca 1993 r. Rada Miasta Krakowa ustanowiła **nagrodę im. Mikołaja Kopernika, przywracając tradycję sprzed 120 laty – z 1783 r.** gwarantując fundusze, z których Polska Akademia Umiejętności ponownie będzie przyznawała nagrody w dziedzinach uprawianych przez Kopernika, m.in. z astronomii i nauk o Ziemi oraz ekonomii, filozofii przyrody, medycyny, obronnej sztuki wojskowej i prawa. Tradycje tych nagród przerwał wybuch II wojny światowej.

W uzasadnieniu napisano: „Pragnąc kontynuować tę tradycję RMK w 500 rocznicę studiów Mikołaja Kopernika w Akademii Krakowskiej (…) ustanawia się nagrodę naukową im. Mikołaja Kopernika (…) Wyróżniony nagrodą otrzyma dyplom i nagrodę pieniężną wynoszącą równowartość 3-miesięcznego uposażenia profesora zwyczajnego w UJ (równowartość ówczesnych 500 zł reńskich)". Z projektem uchwały – reali-

zowanej już od ponad 20 lat – wystąpił przewodniczący RMK i SGM, jednocześnie jako przewodniczący Komitetu obchodów 500. rocznicy studiów Mikołaja Kopernika. Pisał w uzasadnieniu: „Przywrócenie nagrody byłoby pięknym przykładem szacunku Rady Miasta Krakowa dla najlepszych tradycji naszego miasta, które w latach zaborów pełniło rolę kulturalnej stolicy Polski, oraz dowodem, że władze miejskie są żywotnie zainteresowane przyszłością nauki polskiej."

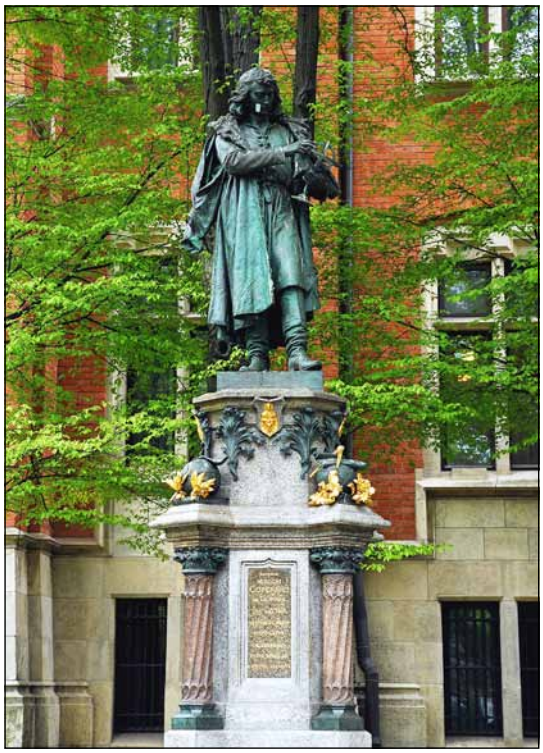

Budowa oczyszczalni ścieków i kanalizacji jest zmorą wielu gmin. Dzięki wsparciu Rejonowego Zarządu Gospodarki Wodnej, Funduszu Ochrony Środowiska i Wydziału Ochrony Środowiska w Tarnowie powstał **prototyp systemu *Biokomaf 90*, będącego jedną z kilku propozycji małych oczyszczalni dostosowanych do silnie rozproszonych terenów wiejskich.** System ten powstał w Małopolsce, a SGM podjęła starania, by tu też był produkowany.

We wrześniu 1993 r. w Krakowie pod patronatem i z udziałem SGM odbyło się sympozjum prowadzone przez przedstawiciela grupy „Energia 2000" przy ONZ. Prezentowane były unikatowe urządzenia mające wszechstronne zastosowanie w energetyce i ciepłownictwie, przemyśle spożywczym itp. pod nazwą „Transsonic".

Wydarzeniem ważnym dla samorządu terytorialnego jest zorganizowane przez SGM posiedzenie Rady **Federacji Związków i Stowarzyszeń Gmin Polskich,** jakie obradowało w Krakowie w dniach 12–13 listopada. Potwierdzeniem tego jest stosowna uchwała Rady SGM, w której czytamy: „Rada Stowarzyszenia Gmin Małopolski podczas posiedzenia w dniu 6 grudnia 1993 przyjęła z zadowoleniem informacje, iż **Konferencja Rady Federacji Związków i Stowarzyszeń Gmin Polskich zorganizowana przez SGM w Krakowie 12–13 listopada br.,** była pierwszym istotnym krokiem w kierunku właściwego traktowania reprezentacji samorządów przez Rząd RP. Wyrażamy satysfakcję z pozytywnej reakcji Rządu RP na postulaty samorządów i ich krajowej reprezentacji w sprawie odblokowania programu pilotażowego. Rozumiemy równocześnie, że krok ten dotyczy zgody Rządu RP na pełną realizację II etapu reformy samorządowej, poprzez wdrożenie programu powiatów ziemskich w przewidzianym terminie, tj. od 1 stycznia 1995 roku".

Władze SGM były reprezentowane podczas dużej konferencji **„Polska – Wschód" zorganizowanej w Krynicy w listopadzie 1993 r.,** która tworzy stałą płaszczyznę spotkań ludzi i instytucji mających wpływ na politykę gospodarczą swoich państw, z tymi, które w codziennej praktyce realizują wzajemną współpracę handlową i przemysłową.

Przedstawiciele SGM brali udział w organizowanym **w Strasbourgu XIX Zgromadzeniu Generalnym Rad Gmin i Regionów Europy,** gdzie zapoznano się się z funkcjonowaniem organizacji i promowano SGM. Na spotkaniu tym została złożona przez przewodniczącego Rady SGM oferta zorganizowania XXI posiedzenia tej organizacji w Krakowie w 1995 roku.

Okładka „Wspólnoty Małopolskiej", 1993 r.

W 1993 roku SGM zaapelowało o intensywne działania zabezpieczające dobra kultury. Do najpowszechniejszych w tamtym czasie zagrożeń należały pożary drewnianych obiektów zabytkowych oraz rozwinięte na szeroką skalę kradzieże i przemyt dzieł sztuki.

Przedstawiciele Stowarzyszenia brali także czynny udział w konstruowaniu tzw. programu podhalańskiego, dotyczącego tworzenia **Euroregionu „Tatry" oraz programu pilotażowego powiatu ziemskiego nowosądeckiego we współpracy z USAID.**

Zarząd SGM wyraził wolę i zainteresowanie powołaniem i utworzeniem – wraz z Akademią Ekonomiczną w Krakowie, Ministerstwem Edukacji Narodowej, Izbami Przemysłowo-Handlowymi Krakowa, Nowego – Sącza, Bielska-Białej, Radomia – **„Szkoły Ekologicznej" w formule studium pomaturalnego.**

5 grudnia 1993 r. w Sali Obrad Rady Krakowa dyskutowano na ogólnopolskiej konferencji **„Konstytucja dla III RP".** Po mszy św. w katedrze na Wawelu zaprezentowano i omówiono dotychczasowe projekty Konstytucji Senatu RP, Porozumienia Centrum oraz UPR.

Inicjator konferencji, a jednocześnie przewodniczący obrad Kazimierz Barczyk zaproponował powołanie Społecznej Komisji Konstytucyjnej dla opracowania Obywatelskiego Projektu Konstytucji „Solidarności", pod którym w latach następnych zebrano prawie dwa miliony podpisów z aktywnym udziałem NSZZ „Soli-

MYŚLENICE

Zarząd gminy. Siedzą od lewej: Stanisław Nowacki (burmistrz), Jacek Kopta. Stoją od lewej: Czesław Kluba, Jan Ślósarz, Stanisław Jędrzejowski.

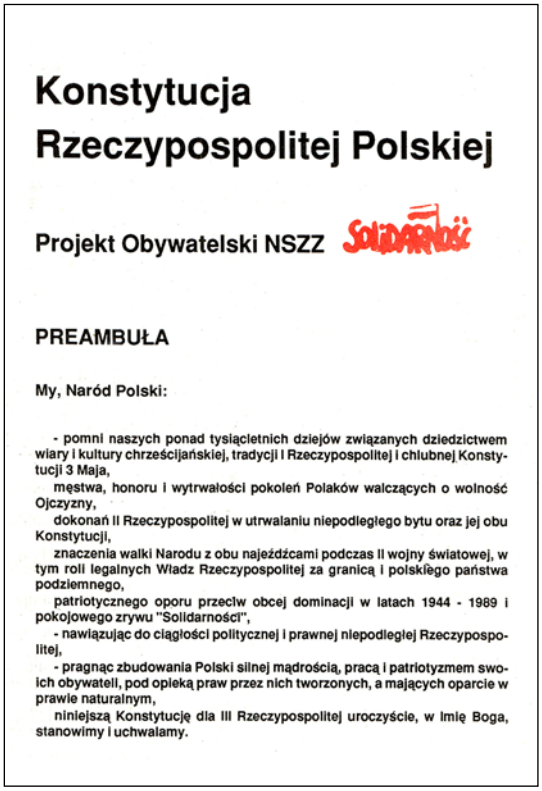

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej

Projekt Obywatelski NSZZ Solidarność

PREAMBUŁA

My, Naród Polski:

- pomni naszych ponad tysiącletnich dziejów związanych dziedzictwem wiary i kultury chrześcijańskiej, tradycji I Rzeczypospolitej i chlubnej Konstytucji 3 Maja,

męstwa, honoru i wytrwałości pokoleń Polaków walczących o wolność Ojczyzny,

dokonań II Rzeczypospolitej w utrwalaniu niepodległego bytu oraz jej obu Konstytucji,

znaczenia walki Narodu z obu najeźdźcami podczas II wojny światowej, w tym roli legalnych Władz Rzeczypospolitej za granicą i polskiego państwa podziemnego,

patriotycznego oporu przeciw obcej dominacji w latach 1944 - 1989 i pokojowego zrywu "Solidarności",

- nawiązując do ciągłości politycznej i prawnej niepodległej Rzeczypospolitej,

- pragnąc zbudowania Polski silnej mądrością, pracą i patriotyzmem swoich obywateli, pod opieką praw przez nich tworzonych, a mających oparcie w prawie naturalnym,

niniejszą Konstytucję dla III Rzeczypospolitej uroczyście, w imię Boga, stanowimy i uchwalamy.

Obywatelski Projekt Konstytucji „Solidarności" z 1994 roku, pod którym w latach następnych zebrano prawie dwa miliony podpisów.

darność". Ponad 200 uczestników konferencji wybrało 20-osobową komisję złożoną z osobistości. W konsekwencji powstał społeczny projekt alternatywny dla uchwalonej w 1997 r. Konstytucji. Wokół projektu Konstytucji „Solidarności" – dokumentu programowego – kształtowała się Akcja Wyborcza Solidarność, która wygrała wybory parlamentarne jesienią 1997 r. i utworzyła rząd Jerzego Buzka, przeprowadzając m.in. reformę administracyjną i samorządową. Bezpośredni organizator konferencji konstytucyjnej, także jako przewodniczący SGM zapowiedział w ramach zapoczątkowanego cyklu konferencji kolejne, m.in. w sprawie samorządu terytorialnego, powszechnego uwłaszczenia, bezpieczeństwa zewnętrznego i wewnętrznego w NATO.

Na posiedzeniu Rady Stowarzyszenia Gmin Małopolski 6 grudnia 1993 roku omówiono **kilkuletnią współpracę kilkudziesięciu gmin Małopolski z gminami Ukrainy i Słowacji, akcentując potrzebę otwarcia wielu nowych lokalnych przejść granicznych.** Powołano Komisję ds. Współpracy Gmin Małopolski z Gminami Ukrainy i Słowacji. Koordynację współpracy z gminami Ukrainy powierzono burmistrzowi Skały **Zbigniewowi Kasprzykowi,** a współpracę z gminami Słowacji burmistrzowi Dukli – Zygmuntowi Nowakowi oraz wójtowi Jeleśni – **Adamowi Wróblowi.**

NOWY WIŚNICZ

Siedzi Kazimierz Kokoszka (wójt). Stoi Janusz Warzecha (przewodniczący Rady Gminy).

Rok 1993 Stowarzyszenie kończyło ze świadomością, że jest największą regionalną organizacją samorządową w Polsce.

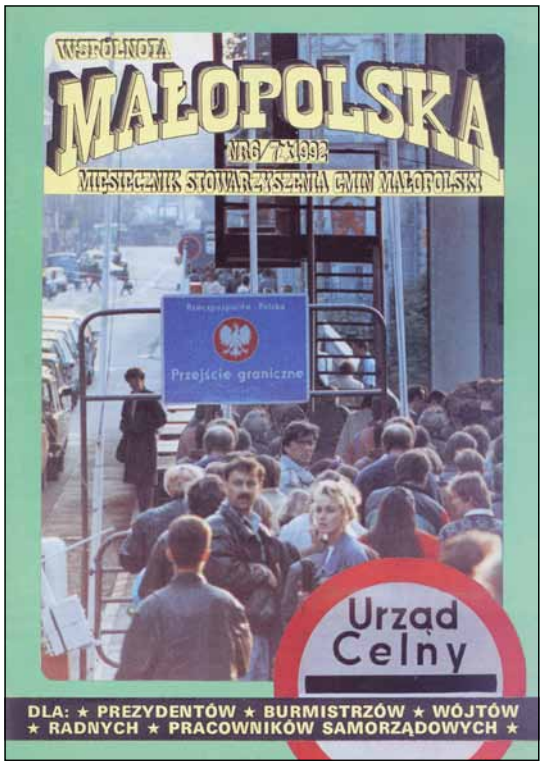

Okładka „Wspólnoty Małopolskiej", 1992 r.

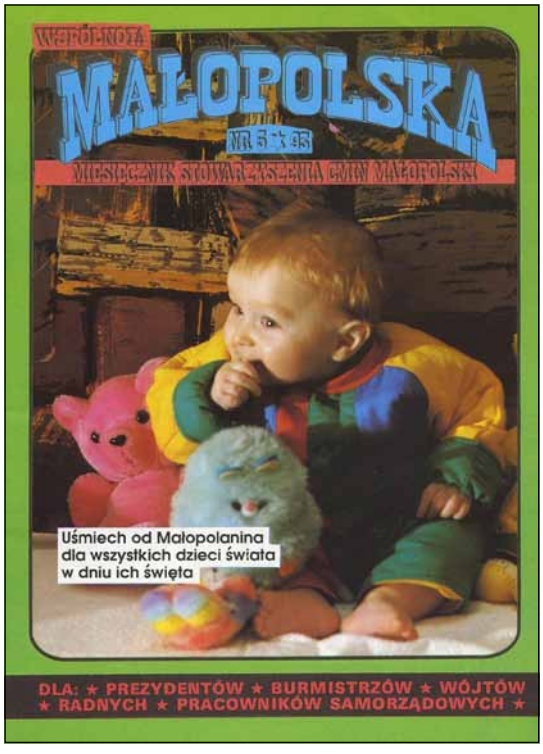

Okładka „Wspólnoty Małopolskiej", 1993 r.

Kalendarium

- **12 stycznia** – rezolucja w sprawie warunków dla rozwoju gospodarczego Polski Południowo-Wschodniej oraz rozwoju współpracy z Czechami, Słowacją i Ukrainą.
- **6–14 lutego** – Zimowa Uniwersjada w Zakopanem zorganizowana przy aktywnej promocji wydarzenia przez SGM.
- **22 marca** – II Walne Zebranie Członków SGM.
- **22 marca** – spotkanie kolegium Regionalnych Izb Obrachunkowych z udziałem władz SGM.
- **30 marca** – konferencja w sprawie przyszłości edukacji i zmian w Karcie Nauczyciela, umożliwiających racjonalne zatrudnienie.
- **30 kwietnia** – podpisanie umowy w sprawie najmu lokalu przy ulicy Grodzkiej 28.
- **4 maja** – uchwała Rady SGM pozytywnie opiniuje koncepcję utworzenia powiatu z siedzibą w Wieliczce.
- **17 maja** – Zarząd SGM powołuje Komisję Oświatową.
- **20–21 maja** – II Małopolskie Targi Sprzętu Komunalnego w Tuchowie oraz seminarium na temat nowych technologii utylizacji odpadów stałych oraz neutralizacji odpadów.
- **29 maja** – pierwsze warszawskie spotkanie przedstawicieli organizacji samorządowych w celu utworzenia federacji z udziałem SGM.
- **29–30 maja** – seminarium zorganizowane w Krakowie przez Zakład Animacji Społeczno-Kulturalnej Filii Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie we współpracy z władzami samorządowymi miasta Oświęcim przy udziale SGM. Omawiano strategie wdrażania w Polsce systemu taksacji i podatku od wartości nieruchomości.
- **14 czerwca** – uchwała w sprawie współzałożenia przez SGM Federacji Związków i Stowarzyszeń Gmin Polskich.
- **18–20 czerwca** – seminarium „Europejskie modele funkcjonowania kultury", zorganizowane w Cieszynie pod patronatem wojewody bielskiego, samorządów, z udziałem SGM w ramach pierwszych „Spotkań z kulturą miast bliźniaczych".
- **30 czerwca** – apel do parlamentu, prezydenta i rządu Rzeczypospolitej Polskiej o zmianę dotychczasowego, zachowawczego podejścia do samorządu, ograniczającego jego kompetencje i rozwój.
- **9 lipca** – Rada Miasta Krakowa ustanowiła nagrodę im. Mikołaja Kopernika, przywracając tradycję sprzed 120 laty – z 1783 roku. Z projektem tej uchwały – realizowanej już od ponad 20 lat – wystąpił przewodniczący RMK i SGM.
- **wrzesień** – udział SGM w przygotowaniach informatora *Investcity 93*, przedstawiającego oferty małopolskich gmin na Międzynarodowe Targi Poznańskie.
- **8 listopada** – konferencja w sprawie inicjatywy przewodniczącego SGM powołania Małopolskiego Banku Samorządowego z wystąpieniami m.in. Zbigniewa Ferczyka – przewodniczącego Sejmiku Samorządowego Województwa Krakowskiego oraz Józefa Lassoty – prezydenta Krakowa.
- **12 listopada** – stanowisko Rady Federacji Związków i Stowarzyszeń Gmin Polskich przyjęte na spotkaniu z przedstawicielami parlamentu i rządu w Krakowie, dotyczące finansów gmin, szkół podstawowych, kontynuacji reform i zasad współpracy rządu i samorządu. Gospodarzem spotkania było SGM.
- **13 listopada** – stanowisko Rady Federacji Związków i Stowarzyszeń Gmin Polskich przyjęte na spotkaniu w Krakowie dotyczące polityki morskiej i transportowej, gospodarki wodnej oraz współpracy w Europie.
- **12–13 listopada** – w Krakowie obraduje zorganizowana przez SGM Konferencja Rady Federacji Związków i Stowarzyszeń Gmin Polskich, na której omówiono najważniejsze sprawy organizacyjne oraz przyjęto założenia programowe.
- **5 grudnia** – ogólnopolska konferencja „Konstytucja dla III RP" w Sali Obrad Urzędu Miasta Krakowa. Inicjator konferencji, a jednocześnie przewodniczący obradom Kazimierz Barczyk zaproponował powołanie 20-osobowej Społecznej Komisji Konstytucyjnej dla opracowania obywatelskiego projektu Konstytucji, pod którym zebrano prawie dwa miliony podpisów. Współgospodarzem konferencji był klub radnych „Centro-prawicy" z przewodniczącą Barbarą Bubulą.
- **6 grudnia** – uchwała Rady SGM w sprawie organizacji XXI Zgromadzenia Generalnego Gmin i Regionów Europy w Krakowie.
- **6 grudnia** – uchwała Rady SGM w sprawie pomocy przy tworzeniu Federacji Związków i Stowarzyszeń Gmin Polskich.
- **6 grudnia** – uchwała Rady SGM w sprawie konieczności realizacji przez rząd II etapu reformy samorządowej.

1994

Samorząd terytorialny ciągle pozostaje w centrum zainteresowania polityków. Niewątpliwie ma na to wpływ toczona dyskusja na temat II reformy samorządowej. Grupa posłów z SLD zgłasza projekt ustawy **„Ordynacja wyborcza do Rad Gmin**". Rada SGM zajmuje w tej sprawie stanowisko. W ocenie małopolskich samorządowców projekt jest tak bardzo nieudany, że uznają za wskazane stwierdzić, iż: „Dokonywanie zasadniczych zmian w ordynacji wyborczej na trzy miesiące przed terminem wyborów nosi znamiona manipulacji politycznej służącej głównie ugrupowaniu, które je proponuje. Zmiana głosowania **na listy kandydatów zamiast na konkretne osoby** spowoduje w małych gminach gwałtowne upolitycznienie wyborów, co w warunkach małomiasteczkowo-wiejskich może przybrać groteskowe formy. W środowiskach małych miast i wsi ludzie głosują na dobrze sobie znane osoby, a nie na partie polityczne, które są tam jeszcze prawie nieobecne. Doraźne tworzenie komitetów wyborczych może przy proponowanym sposobie podziału mandatów doprowadzić do wejścia w skład rad ludzi z minimalnym poparciem wyborców".

Nie jest to jedyny zarzut wobec proponowanych rozwiązań: „Nie mają również naszej aprobaty projektowane zmiany w ustawie o samorządzie terytorialnym. Wprowadzane są one teraz w słabym związku z ordynacją wyborczą będąc, wyrazem obaw obecnej ekipy rządzącej przed samorządami. Centralistyczne w swej istocie tendencje projektodawców zmian ujawniają się próbą zwiększenia uprawnień wojewodów do ingerencji w prace samorządu. Wzmocnieniu pozycji prezydenta, burmistrza, wójta i zarządu gminy nie powinno towarzyszyć zmniejszanie kompetencji rad gminy. **Rada gminy jako lokalny parlament jest najwyższym przedstawicielem gminnej wspólnoty mieszkańców,** wyłoniona w drodze powszechnych, demokratycznych wyborów. Uważamy, że wszelkie zmiany ustawy samorządowej po szerokiej konsultacji z samorządami gmin, na co przed tymi wyborami nie ma już czasu – mogą wprowadzić jedynie zamęt prawny, a w konsekwencji chaos w samorządach gmin". Oprócz ogólnych, krytycznych stwierdzeń stanowisko zawiera szereg konkretnych, merytorycznych krytycznych uwag.

Pierwsza wizyta samorządów Małopolski – SGM u Ojca Świętego Jana Pawła II w Watykanie, 17–22 marca 1994 r.

Osoba Ojca Świętego Jana Pawła II bliska była tysiącom działaczy „Solidarności". Szczególne znaczenie dla tej niezwykle licznej grupy Małopolan miała troska, z jaką Jan Paweł II Wielki odnosił się do spraw Polski i naszej Małej Ojczyzny. Samorządowcy, budujący na początku lat 90. społeczeństwo obywatelskie i jego instytucje często sięgali po wskazania społecznej nauki kościoła. Nic zatem dziwnego, że tak bar-

KRZESZOWICE

Zarząd Miasta i Gminy. Siedzi: Zygmunt Kuchta (burmistrz). Stoją od lewej: Andrzej Furmanik, Stanisław Kapusta, Henryk Besztocha.

dzo potrzebowali bezpośrednich kontaktów z Janem Pawłem II. I dlatego w nadchodzących latach Stowarzyszenie starało się je konsekwentnie podtrzymywać i rozszerzać.

„Z inicjatywą złożenia wizyty Ojcu Świętemu wystąpił przewodniczący Rady Stowarzyszenia Gmin Małopolskich Kazimierz Barczyk. Po krótkich przygotowaniach kilkudziesięciu przedstawicieli gmin: burmistrzów, wójtów, przewodniczących rad i radnych Polski Południowej od Żywca po Przemyśl wyjechało do Włoch…" – jak pisała prasa krakowska.

SGM i „France Colloques Organisation" zorganizowały w Krakowie kolokwium-wystawę pod hasłem „Przewidzieć oraz wybrać technologie przyszłości". Poświęcona była przede wszystkim zagadnieniom ochrony środowiska. W trakcie spotkania zaprezentowano krakowski system utylizacji odpadów komunalnych, możliwości zmian przez inicjatywy gospodarcze na szczeblu lokalnym oraz szansę współpracy polsko-francuskiej w zakresie technologii ekologicznych.

Konferencja **„Komputeryzacja w gminach Małopolski"** – jaka odbyła się 27 kwietnia – zgromadziła nie tylko reprezentantów gmin należących do SGM, lecz także przedstawicieli samorządów nienależących do Stowarzyszenia. Uczestniczyli w niej również delegaci Sejmików Samorządowych. Licznie reprezentowane były działające wówczas firmy komputerowe, takie jak: „Optimus" oraz „Efekt", „Zeto", „Korelacja", „Memax", „Elektronika", „doktor Q". Konferencja była bardzo ważnym wydarzeniem o dużym rezonansie społecznym. Przede wszystkim dlatego, że zabierający głos referenci zaprezentowali rzetelną ocenę aktualnego stanu komputeryzacji. Między innymi Wiesław Matras – dyrektor Biura Informatyki Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie zabrał głos w sprawie integracji systemów informatycznych gmin i urzędów państwowych. Jego zdaniem „w Polsce z powodu

Prezydenci, burmistrzowie, wójtowie gmin Małopolski na spotkaniu w RM Krakowa – zdjęcie z albumu „Gminy Małopolski '94".

braku protektoratu państwa nad rozwojem informatyki przybrała ona «jarmarczny» charakter sprowadzony do handlu sprzętem i oprogramowaniem, choć ma charakter strategiczny dla rozwoju kraju". Wyraził również opinię, że „Obecnie nasze państwo nie jest wystarczająco zasobne, aby na wzór państw bogatych uporządkować całkowicie ten najkosztowniejszy kierunek przemian społecznych" oraz postawił tezę, iż „wymiar instynktu samozachowawczego ma uporządkowanie problemów informatyki stosowanej w administracji rządowej". Referent nie ograniczył się jednak do samej krytyki aktualnego stanu, lecz także przedstawił propozycje nowych rozwiązań. Przedstawiciele firm prezentowali swoje oferty. Uczestnicy konferencji mogli się zapoznać z aktualnym stanem komputeryzacji gmin, jak również z możliwościami jej dalszego rozwoju.

Jednym z referentów był radny Krakowa – Zbigniew Przygoda, przewodniczący zespołu SGM ds. komputeryzacji. W swoim wystąpienie poinformował on zebranych, że Stowarzyszenie, które zawsze przywiązywało dużą wagę do wprowadzania nowoczesnych rozwiązań, zbadało stan komputeryzacji Małopolski. Pierwsze badanie odbyło się na początku 1993 roku. **Rozesłano wówczas do gmin zrzeszonych w SGM ankietę z pytaniami dotyczącymi komputeryzacji.** Uzyskane w ten sposób dane skonfrontowano z materiałami pochodzącymi spoza Małopolski. Warto zacytować fragment ówczesnych prasowych relacji dotyczących tego punktu konferencji „(…)w 1994 r. każda gmina posiadała już 1–2 mikrokomputery (inaczej niż w niektórych urzędach gminnych w 1993 r., gdzie w ogóle nie było komputerów) i coraz częściej drukarki laserowe (docenia się znaczenie jakości i efektowności druku, szybkość, stopień hałasu). Przeważają – w 78% – monitory monochromatyczne. W 1993 r. tylko w kilku gminach funkcjonowała lub była instalowana sieć typu NOVELL. Przełom w tym względzie nastąpił w 1993/94 r., kiedy liczba urzędów wyposażonych lub będących w trakcie instalowania, czy też zamierzających zastosować to rozwiązanie w 1994 roku gwałtownie wzrosła. Były to głównie gminy większe, a dominował prawie w 100% typ NOVELL."

Jedna z relacji, jaką zamieściła krakowska gazeta po rzetelnym wystąpieniu autorytetu Romana Kluski – założyciela firmy „Optimus" z Nowego Sącza – kończyła się słowami: „Firmy komputerowe w sposób zarówno opisowy jak i praktyczny – przez demonstrację – prezentowały swoje możliwości. Uczestnicy konferencji uzyskali aktualny obraz stanu komputeryzacji w Małopolsce. Jaki będzie on w najbliższej i dalszej perspektywie zależeć będzie także m.in. od tego, jakie wnioski dotyczące przyszłości informatyzacji swoich gmin wyciągną ich przedstawiciele obecni na konferencji".

Roman Kluska z „Optimusa" przemawia na konferencji SGM „Komputeryzacja w gminach Małopolski".

Przy ówczesnym poziomie wyposażenia gmin w podstawowy sprzęt komputerowy jasne ukierunkowanie samorządowców na sensowne i realne cele w sferze informatyzacji miało szczególne znaczenie. W tym okresie ważne było także dobre doradztwo oraz wymiana doświadczeń, stwarzająca warunki do podejmowania trafnych merytorycznie i uzasadnionych ekonomicznie decyzji o zakupie kolejnych partii sprzętu oraz oprogramowania. **Przez wiele lat SGiPM we współpracy z innymi organizacjami pozarządowymi (m.in. ze Stowarzyszeniem „Miasta**

RZEPIENNIK STRZYŻEWSKI

Zarząd Gminy. Siedzą od lewej: Emilia Gąsiorowska, Helena Bochenek, Anna Dziuban. Stoją od lewej w pierwszym rzędzie: Kazimierz Fudala (wójt), Aleksy Wołkowicz, Marian Słowik, Andrzej Brzeżański. Stoją od lewej w drugim rzędzie: Czesław Jamróg, Eugeniusz Wiktorek, Jan Wędrychowicz, Jan Martyka.

w Interencie") było jednym z liderów sprawnej i racjonalnej informatyzacji samorządów.

6 czerwca 1994 r. IV Walne Zebranie Stowarzyszenia Gmin Małopolski opowiedziało się za:

- **kontynuowaniem reformy samorządowej** i pilotażu wprowadzenia powiatów samorządowych a następnie funkcjonalnych regionów;
- **pilnym opracowaniem ustawy o finansach gmin** oraz za stabilnymi regułami ich finansowania i zabezpieczeniem warunków do funkcjonowania;
- **priorytetem dla budowy autostrady Północ - Południe wiodącej od Gdańska przez Małopolskę** na południe Europy oraz promowaniem autostrady Zachód - Wschód, ale przebiegającej przez Drezno - Wrocław - Katowice - Kraków - Tarnów - Przemyśl - Lwów - Kijów - Odessę;
- **intensywną rozbudową i rozwojem międzynarodowego lotniska krakowskiego w Balicach** z ruchem pasażerskim i cargo;
- rozbudową i zagospodarowaniem **zbiornika wody pitnej dla Krakowa w Dobczycach;**
- zakończeniem budowy **zbiorników wody w Czorsztynie oraz w Świnnej – Porębie;**
- **budową licznych tanich lokalnych przejść granicznych i dróg** do nich prowadzących w związku z promocją turystyki w Małopolsce i jej rozwoju gospodarczego;
- **budową obwodnic** na drogach wokół miejscowości przy drogach tranzytowych przez poszczególne miejscowości;
- **zintegrowaniem systemu połączeń komunikacyjnych** przez PKP i PKS na terenie Małopolski;
- wykorzystaniem zasobów mineralnych, uzdrowiskowych, krajobrazowych i turystycznych **czystej ekologicznie Małopolski** – m.in. uchwaleniem **ustawy o gminach uzdrowiskowych** oraz systemowych zmian w ubezpieczeniach społecznych.

Oceny, opinie i postulaty wyrażone w tych dokumentach miały dodatkowe znaczenie z uwagi na zmianę koalicji rządowej. Pojawiały się wtedy tendencje centralizacyjne i dążenie do ograniczania pozycji samorządów gminnych. Znacznemu spowolnieniu uległy przygotowania do drugiego etapu reformy samorządowej. Wiele konkretnych działań koniecznych z punktu widzenia rozwoju regionu historycznej Małopolski było zagrożonych, zwłaszcza w transporcie. W tym okresie rola stowarzyszeń samorządowych i ich głos nabrały szczególnego znaczenia.

We wrześniu 1994 SGM zwróciło się do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z **apelem o uratowanie przed likwidacją Orkiestry i Chóru Polskiego Radia w Krakowie,** istniejących od 1948 roku i ogromnie zasłużonych dla kultury polskiej.

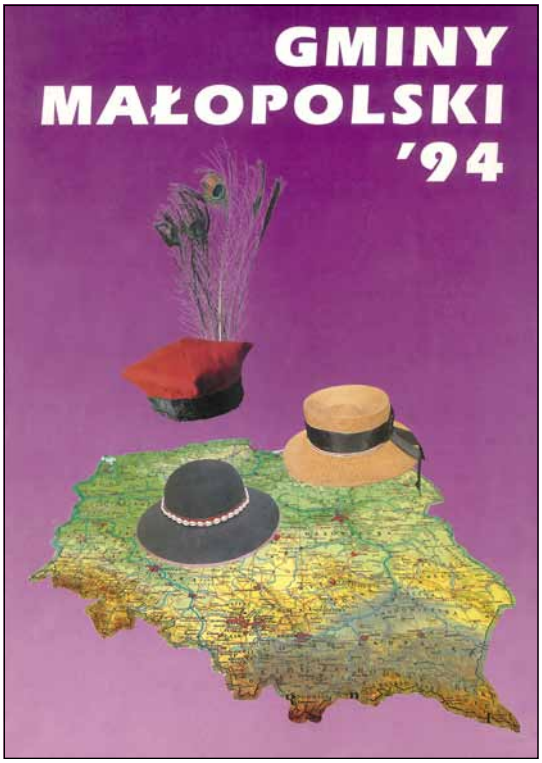

Album SGM pod redakcją Jarosława Potasza i Stanisława Sroki ze wstępem Ryszarda Terleckiego i fotografiami Jacka Wcisły.

30 września przewodniczący SGM w związku z **blokowaniem rozwoju lotniska w Balicach**, wystosował **apel do Bogusława Liberadzkiego – ministra transportu i gospodarki morskiej**. W piśmie tym został podniesiony fakt, że „lotnisko to, które jest jednym z najbardziej istotnych elementów funkcjonowania i rozwoju regionu Małopolski, obejmujące obszarem swego oddziaływania w promieniu ponad 100 km około 10 mln mieszkańców, jest niestety w zakresie polityki dostępności dla ruchu lotniczego regionalnego traktowane wyjątkowo niekorzystnie". Przyczyną takiego stanu rzeczy są monopolistyczne działania LOT – wspierane przez Departament Lotnictwa Cywilnego Ministerstwa Transportu i Gospodarki Morskiej, które powodują obniżenie zakresu i jakości obsługi lotniczych połączeń świadczonych przez personel jedynego przewoźnika operującego na lotnisku.

„Stowarzyszenie Gmin Małopolski, traktując sprawę jako niezwykle ważną dla mieszkańców gmin obsługiwanych przez lotnisko w Balicach, domaga się skutecznej interwencji Pana Ministra w zwiększaniu dostępu do praw lądowania na tutejszym lotnisku oraz w pozostałych dziedzinach blokujących rozwój naszego lotniska z ruchem pasażerskim i cargo."

Kalendarium

- **14 lutego** – Rada SGM podejmuje decyzję w sprawie wysokości składek oraz trybu ich uiszczania. Władze SGM: przewodniczący, Rada, Zarząd, Komisja Rewizyjna działają społecznie przez cały okres 25 lat.
- **15 lutego** – SGM zajmuje krytyczne stanowisko w sprawie projektu ustawy „Ordynacja wyborcza do Rad Gmin", przygotowanej przez Sojusz Lewicy Demokratycznej.
- **17–22 marca** – I Pielgrzymka kilkudziesięciu samorządowców z Małopolski do Watykanu, przyjęta przez Ojca Świętego.
- **25–27 marca** – obraduje Forum Prasy Lokalnej, zorganizowane przez SGM. W wydarzeniu bierze udział kilkudziesięciu dziennikarzy prasy lokalnej, głównie gazet obejmujących swoim zasięgiem jedną lub kilka gmin. Gościem forum był prof. M. Kulesza.
- **27 kwietnia** – konferencja „Komputeryzacja w gminach Małopolski". W wydarzeniu biorą udział przedstawiciele władz państwowych, samorządów oraz działających na terenie Małopolski firm komputerowych: „Efekt", „Zeto", „Korelacja", „Memax", „Elektronika", „doktor Q" oraz Roman Kluska – właściciel „Optimusa" z Nowego Sącza.
- **4 maja** – w związku z planowanym Walnym Zebraniem Władze SGM zapraszają gminy niezrzeszone w Stowarzyszeniu do udziału w obradach w charakterze obserwatorów.
- **6 czerwca** – III Walne Zebranie Członków SGM.
- **19 czerwca** – wybory samorządowe na II kadencję, w wyniku których następują zmiany we władzach gmin zrzeszonych w SGM.
- **19 września** – SGM zwraca się do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z apelem o uratowanie przed likwidacją Orkiestry i Chóru Polskiego Radia w Krakowie.
- **30 września** – interwencja przewodniczącego Rady SGM w sprawie dostępności lotniska w Balicach dla regionalnego ruchu lotniczego.
- **7 października** – IV Walne Zebranie Członków SGM, na którym podjęto rezolucję w sprawie wypracowania takiej formuły działania SGM, która „podniesie jego rangę oraz wzmocni pozycję samorządności".
- **październik** – wydanie przez SGM pierwszego kolorowego albumu „Gminy Małopolski '94" pod redakcją Jarosława Potasza.
- **listopad** – otwarcie w lokalu SGM przy ul. Grodzkiej Polsko-Czeczeńskiego Centrum Społeczno-Gospodarczego – pierwszego takiego ośrodka w Polsce.

Noworoczne spotkanie opłatkowe, obok kard. Franciszka Macharskiego prof. Andrzej Pelczar – rektor UJ i prof. Ryszard Tadeusiewicz – rektor AGH, Sala Obrad Rady Miasta Krakowa.

1995

Kolejny rok działalności Stowarzyszenia – oprócz zwykłej pracy na rzecz Małopolski i jej samorządów – przyniósł także zmiany statutowe i organizacyjne, które miały w przyszłości okazać się bardzo korzystnymi.

Pierwszym, godnym przypomnienia wydarzeniem tego roku było kolejne spotkanie noworoczne, jakie odbyło się 23 stycznia w krakowskim magistracie. Uczestniczący w nim ks. kardynał Franciszek Macharski życzył obecnym, aby nowy rok był nowym nie tylko z nazwy oraz aby „nowe" wchodziło w życie „przez ludzi i przez instytucje". Delegaci zrzeszonych w Stowarzyszeniu gmin otrzymali podczas uroczystości kolorowe wydanie **„Gminy Małopolski ´94".** Znakiem czasu była obecność na spotkaniu oficjalnego przedstawiciela prezydenta Czeczenii Dżochara Dudajewa. Był nim Ali Ramzan Ampukajew, który zabierał głos, aby podziękować Stowarzyszeniu za udostępnienie swoich pomieszczeń dla Ośrodka Informacji Czeczeńskiej, powstającego w Krakowie na mocy uchwały Rady Miasta o nazwie **Polsko-Czeczeńskie Centrum Społeczno-Gospodarcze.**

Dnia 7 kwietnia V Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia Gmin Małopolski podjęło uchwałę w sprawie likwidacji Rady SGM, której zadania i kompetencje przejął od tej chwili Zarząd. Decyzja ta wpłynęła pomyślnie na funkcjonowanie Stowarzyszenia. Nie tylko uprościła procedury, ale także dała możliwość zdynamizowania aktywności SGM. V Walne Zebranie podjęło również uchwałę programową określającą działania Stowarzyszenia na rok 1995 oraz lata kolejne.

BOCHNIA

Zarząd Miasta. Siedzą od lewej: Teofil Wojciechowski (burmistrz), Krystyna Szydłowska, Marek Całka. Stoją od lewej: Jerzy Pukło, Piotr Zięba, Janusz Gut.

Kolejne ważne wydarzenie 1995 roku to konferencja poświęcona projektom nowego prawa energetycznego, jaka odbyła się 19 czerwca. Brali w niej udział przedstawiciele samorządów, administracji rządowej oraz eksperci. Podczas dyskusji okazało się, że największe zastrzeżenia ze strony samorządów budzi pomysł utrzymania państwowej własności i kontroli nad przedsiębiorstwami energetycznymi. Tendencja ta pozostaje w sprzeczności z postulowaną przez samorządy decentralizacją i demonopolizacją branży energetycznej.

Pokłosiem tej konferencji było „Stanowisko SGM", w którym stwierdzono, że rządowy projekt ustawy **„Prawo Energetyczne"** w wersji z dnia 10 listopada 1994 r., „mimo wprowadzonych autopoprawek w lutym 1995 r. nie spełnia oczekiwań samorządów w zakresie docelowej struktury własności podmiotów energetycznych, ich decentralizacji i demonopolizacji,

Jedno z noworocznych spotkań samorządów Małopolski w latach 90.

co stoi w sprzeczności z treścią listu intencyjnego, jaki podpisał Rząd RP z Bankiem Światowym w dniu 14 czerwca 1991 roku". W dokumencie tym podkreślono, że „istnieje pilna potrzeba ustalenia polityki państwa w zakresie racjonalnej gospodarki energią i jej użytkowaniem, dlatego też dalsze zwlekanie z uchwaleniem prawa energetycznego jest działaniem nierozważnym, sprzyjającym inflacji i nadmiernym podwyżkom; próby wprowadzenia 20 proc. VAT-u do opłat za energię są tego dowodem".

W czerwcu przedstawiciele SGM wzięli udział w międzynarodowej konferencji **„Od komunizmu do demokracji", zorganizowanej przez Fundację Międzynarodowe Centrum Rozwoju Demokracji.**

W sierpniu 1995 roku Stowarzyszenie Gmin Małopolski wypełniając jedno z podstawowych zadań statutowych, jakim jest ochrona środowiska podjęło inicjatywę stworzenia **banku danych o sytuacji ekologicznej w Małopolsce.** W banku tym miały znaleźć się informacje na temat inicjatyw podejmowanych przez gminy dla poprawy stanu środowiska naturalnego. Jako pierwsze wypełnione ankiety przysłały gminy: Sucha Beskidzka, Zembrzyce, Klucze, Libiąż, Kamionka Wielka, Pcim, Krzeszowice i Wieliczka.

Przełamywanie barier wzajemnej nieufności we współpracy organizacji pozarządowych i samorządu terytorialnego, odpowiedź na pytanie: czy w Polsce jest możliwa współpraca samorządu i organizacji pozarządowych, organizacje pozarządowe w Polsce – zachodnia inspiracja czy rzeczywista potrzeba – to tylko niektóre tematy **II Małopolskiej Konferencji Inicjatyw Obywatelskich** zorganizowanej przez Małopolskie Forum Inicjatyw Pozarządowych we współpracy z SGM, która odbyła się we wrześniu w Krakowie. Spotkanie reprezentantów małopolskich organizacji pozarządowych zakończyło się na krakowskim Rynku Głównym w niedzielę 24 września symbolicznym zburzeniem muru między organizacjami pozarządowymi i samorządem terytorialnym.

„Wspólnota Małopolska" podjęła temat **obligacji komunalnych** w związku z obowiązującą od 20 sierpnia nową ustawą o obligacjach. Jak podkreślono, od powodzenia przygotowywanych obecnie emisji obligacji zależy czy w Polsce – wzorem krajów o rozwiniętej gospodarce rynkowej – powstanie rynek obligacji z prawdziwego zdarzenia z jego istotnym elementem – obligacjami municypalnymi.

Zarząd SGM zadeklarował pomoc i wsparcie dla działań oraz inicjatywy Związku Gmin Dorzecza Górnej Raby i Krakowa, pragnącego **powstrzymać degradację wód Zlewni Raby z zaporą w Dobczycach jako głównego zbiornika wody pitnej dla Krakowa.**

26 października odbyła się zorganizowana przez SGM konferencja **„Małopolski Program Rozwoju Wsi i Rolnictwa".**

STOWARZYSZENIE GMIN MAŁOPOLSKI

z siedzibą w Krakowie
Pl. Wszystkich Świętych 3/4

KONFERENCJA

MAŁOPOLSKI PROGRAM ROZWOJU WSI i ROLNICTWA

Kraków 26 październik 1995 rok

ZAPROSZENIE

Prezydenci, Burmistrzowie, Wójtowie Gmin
Przewodniczący Rad Gmin
Delegaci Gmin do SGM
Przewodniczący Sejmików Samorządowych

Stowarzyszenie Gmin Małopolski przy współudziale Sejmiku Samorządowego woj. krakowskiego uprzejmie zaprasza do udziału w Konferencji Małopolski Program Rozwoju Wsi i Rolnictwa w dniu 26 .10.95 r. (czwartek) o godz. 10.30 w sali obrad Rady Miasta Krakowa ,Pl. Wszystkich Św. 3-4.

Uprzejmie proszę o przekazanie również zaproszenia do udziału w Konferencji Dyrektorom,Kierownikom Wydziałów lub Przewodniczącym Komisji Rad Gminy zainteresowanym problematyką naszej Konferencji.

z poważaniem

Przewodniczący Rady
Stowarzyszenia Gmin Małopolski
Kazimierz Barczyk

Uczestnicy konferencji wysłuchali pięciu referatów:

- **„Dostosowanie wsi i rolnictwa Małopolski przed przyjęciem Polski do Unii Europejskiej"** – Jacek Soska, wiceminister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej.
- **„Małopolski Program Rozwoju Wsi i Rolnictwa"** – Stanisław Pierzga, dyrektor Wydziału Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej Urzędu Wojewódzkiego w Tarnowie.
- **„Rola Samorządu Terytorialnego we wdrażaniu Małopolskiego Programu Rozwoju Wsi i Rolnictwa"** – Kazimierz Fudala, przewodniczący Stowarzyszenia prezydentów, burmistrzów i wójtów województwa tarnowskiego, członek Rady Stowarzyszenia Gmin Małopolski.
- **„Działania prorozwojowe – metody i sposoby aktywizacji społeczności lokalnych w USA"** – profesor Oskar Hopkins, Uniwersytet Purdue w Indianie, USA.
- **„Współzależność rozwoju miast i wsi w ramach aglomeracji miejskich"** – Marek Nawara, przewodniczący Sejmiku Samorządowego Województwa Krakowskiego.

21 listopada obradowało **VI Walne Zgromadzenie Delegatów Stowarzyszenia.** Obrady toczyły się w komorze Ważyn, gdyż jako miejsce spotkania

Spotkanie z Lechem Wałęsą w sali obrad Rady Miasta Krakowa po wyborach prezydenckich, zorganizowane przez SGM z udziałem m.in. wojewody krakowskiego Tadeusz Piekarza i prezydenta Krakowa Józefa Lassoty, 10 grudnia 1995 r.

wybrano podziemia bocheńskiej Kopalni Soli. Powołano piętnastoosobowy Zarząd SGM oraz Komisję Rewizyjną. Jak donosiła później prasa, „Kazimierz Barczyk ponownie stanął na czele Stowarzyszenia Gmin Małopolski. W tajnym głosowaniu opowiedziało się za nim 95 procent delegatów". Ukonstytuowanie się Zarządu nastąpiło na posiedzeniu 4 grudnia, wtedy też powołano na stanowisko dyrektora Biura **Jana Wieczorkowskiego,** byłego burmistrza Rabki i członka Zarządu SGM.

Jednym z tematów omówionych podczas VI Zgromadzenia było **„Stanowisko w sprawie subwencji oświatowych w 1996 roku"**. Dokument ten jednoznacznie stwierdzał, że zaproponowana przez ministra finansów subwencja oświatowa w wysokości 6,6 procent planowanych dochodów państwa jest niewystarczająca. To niedoszacowanie powstało z powodu nieuwzględnienia: zadłużenia szkół podstawowych, dopłat samorządów lokalnych i rodziców oraz skutków podwyżek płac.

W związku ze zbliżającymi się wyborami parlamentarnymi SGM pod koniec roku, przyjmuje dokument, będący świadectwem nastrojów panujących wówczas w środowiskach samorządowych Małopolski: „Oświadczenie przyjęte na spotkaniu prezydentów, burmistrzów i wójtów oraz przewodniczących Rad Gmin i marszałków Sejmików Samorządowych zgromadzonych dnia 10 grudnia 1995 roku w sali obrad Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa na zaproszenie Stowarzyszenia Gmin Małopolski. **Małopolska jest od wieków szczególnie zintegrowana kulturowo, społecznie i religijnie. Przywiązanie do wartości i własności oraz tradycji patriotycznych stanowią również współcześnie o fenomenie Małopolski".**

W dalszej części oświadczenia jego sygnatariusze jako przedstawiciele Samorządów Małopolski apelowali o „ścisłą współpracę w przygotowaniu programu rozwoju dla Małopolski oraz jednej wspólnej listy w przyszłych wyborach parlamentarnych, samorządowych łącznie z wyborami powiatowymi, regionalnymi i do Parlamentu Europejskiego". Oświadczenie kończyło się stwierdzeniem: „Domagamy się od władz w Warszawie zagwarantowania istotnego wpływu dla Samorządów Małopolski na sprawy publiczne, w tym dotyczące obsadzania stanowisk w urzędach i instytucjach na terenie Małopolski".

TRZEBINIA

Władze miasta i gminy. Siedzą od lewej: Maria Pugacewicz, Zbigniew Duda, Alicja Głuch. Stoją od lewej: Andrzej Gruszczyński, Wiesław Borowiec, Leszek Kala, Marian Malczyk, Kazimierz Zając

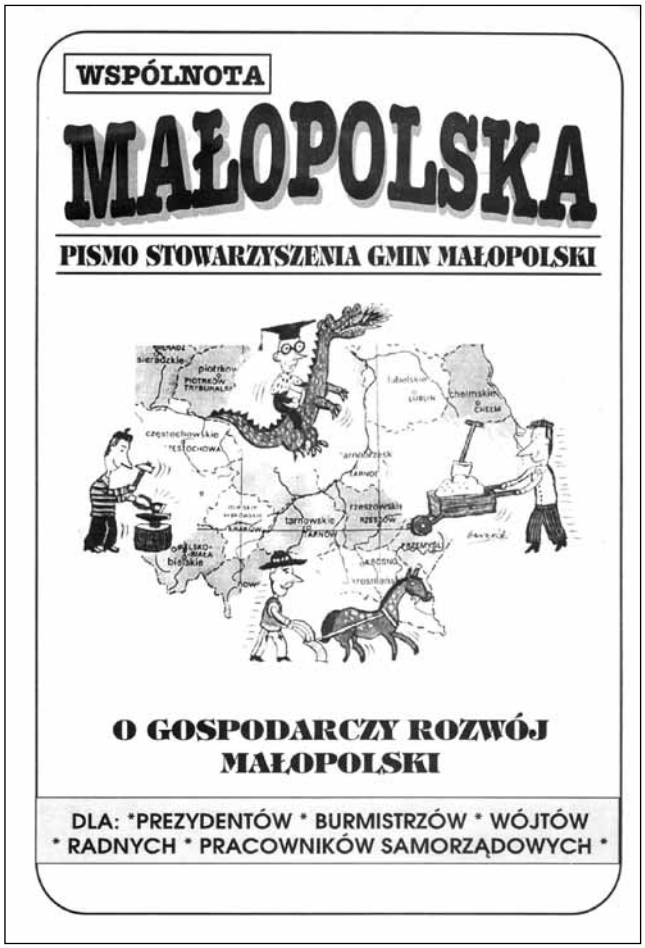

Okładka „Wspólnoty Małopolskiej" nr 16, październik 1995 r.

Dnia 4 grudnia 1995 roku w Wojewódzkim Urzędzie Statystycznym w Krakowie został złożony wniosek o nadanie numeru statystycznego Związkowi Międzygminnemu, który tworzą gminy Kraków, Zakopane, Nowy Targ, Szczyrk, Kościelisko i Poronin, a współinicjatorem oraz współorganizatorem było SGM, którego przewodniczący był członkiem komitetu organizacyjnego i honorowego o nazwie **Związek Międzygminny „Zimowa Olimpiada 2006".** W ten sposób rozpoczęło się przygotowanie projektu prowadzącego do tego, aby najważniejsze święto sportowego świata – Igrzyska Olimpijskie – zorganizować pod Tatrami. Przewodniczącym Związku został **Adam Bachleda-Curuś.** W Małopolsce od dawna inwestycje takie jak kolej, autostrada czy przebudowa zakopianki stanowiły ogromny problem. Olimpiada była znakomitym pretekstem do ich szybszego zbudowania. Poza tym na olimpiadę patrzono od strony szansy na niespotykaną promocję naszego kraju, jego walorów turystycznych oraz – czy może przede wszystkim – gospodarczych.

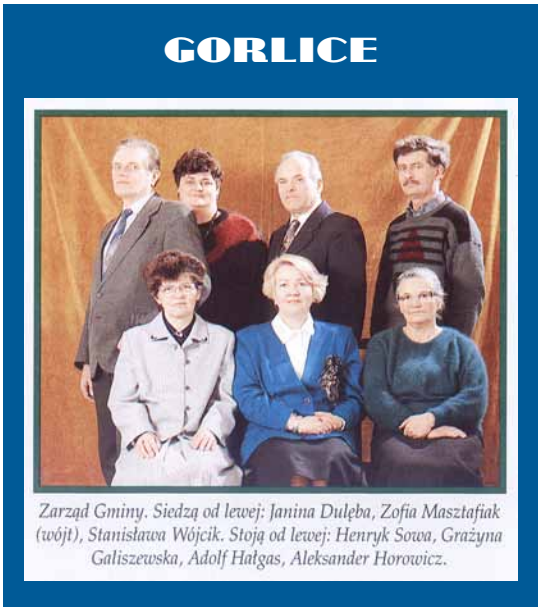

Zarząd Gminy. Siedzą od lewej: Janina Dulęba, Zofia Masztafiak (wójt), Stanisława Wójcik. Stoją od lewej: Henryk Sowa, Grażyna Galiszewska, Adolf Hałgas, Aleksander Horowicz.

VIII Walne Zgromadzenie Stowarzyszenia Gmin Małopolski zwróciło się do rządu RP o udzielenie Związkowi Międzygminnemu Zimowa Olimpiada 2006 niezbędnej pomocy finansowej i merytorycznej. W 1999 roku rząd RP udzielił gwarancji finansowych na kwotę 1 mld zł. Kilka lat później komitety organizacyjne Polski i Słowacji konkurujące o organizację tej Olimpiady uznały, że następnym razem należy wspólnie wystąpić o zorganizowanie zimowej olimpiady, której organizacja jest pięciokrotnie tańsza od letniej. W Alpach było wiele zimowych olimpiad, ale w Karpatach nie było dotąd żadnej.

Kalendarium

- **23 stycznia** – małopolscy samorządowcy spotykają się w krakowskim magistracie na Opłatku, w którym uczestniczy także ks. kardynał Franciszek Macharski. Podczas uroczystości rozdawany jest album „Gminy Małopolskie. 1994". W spotkaniu bierze udział Ali Ramzan Ampukajew – przedstawiciel władz Czeczenii.
- **6 kwietnia** – Rada SGM podejmuje uchwałę w sprawie zmian w statucie Stowarzyszenia.
- **7 kwietnia** – V Walne Zebranie Członków SGM wprowadza zmiany do statutu Stowarzyszenia oraz podejmuje „Uchwałę w sprawie programu działania Stowarzyszenia na rok 1995 i dalsze lata".
- **21 kwietnia** – realizując decyzję Walnego Zebrania, przewodniczący SGM składa na ręce ks. abpa Józefa Kowalczyka zaproszenie dla Ojca Świętego Jana Pawła II do odwiedzenia Małopolski.
- **19 czerwca** – konferencja poświęcona projektom nowego prawa energetycznego.
- **19 czerwca** – stanowisko Stowarzyszenia Gmin Małopolski w sprawie projektu nowego prawa energetycznego.
- **26 października** – konferencja „Małopolski Program Rozwoju Wsi i Rolnictwa".
- **21 listopada** – VI Walne Zgromadzenie Członków SGM, na którym między innymi zajęto stanowisko w sprawie subwencji oświatowych w roku 1996.
- **4 grudnia** – ukonstytuował się Zarząd wybrany na VI Walnym Zebraniu SGM.
- **4 grudnia** – Związek Międzygminny „Zimowa Olimpiada 2006" założony przez 5 gmin podhalańskich: Zakopane, Nowy Targ, Szczyrk, Kościelisko i Poronin oraz Kraków, m.in z inicjatywy burmistrza Zakopanego Adama Bachledy-Curusia, prezydenta Krakowa Józefa Lassoty oraz przewodniczącego SGM złożył wniosek o wpisanie do rejestru.
- **4 grudnia** – Walne Zebranie SGM zwróciło się do Rządu RP o udzielenie Związkowi Międzygminnemu „Zimowa Olimpiada 2006" niezbędnej pomocy i gwarancji finansowych.
- **4 grudnia** – Jan Wieczorkowski został dyrektorem Biura SGM.
- **10 grudnia** – konferencja prezydentów, burmistrzów i wójtów oraz przewodniczących Rad Gmin i marszałków Sejmików Samorządowych z terenu historycznej Małopolski.

Zapowiedź pierwszej edycji Małopolskich Targów Gmin SGM na terenach wystawienniczych Międzynarodowego Centrum Targowego Cracow Expo Center z pawilonami przy ul. Nowohuckiej w Krakowie, „Wspólnota Małopolska" nr 16, październik 1995 r.

WŁADZE SGM II KADENCJI

VI Walne Zebranie Członków, 21 listopada 1995 r.

Przewodniczący SGM

- **Kazimierz Barczyk** (Kraków)

Zarząd

- **Kazimierz Gąsior** – wiceprzewodniczący (Tarnobrzeg)
- **Kazimierz Fudala** – wiceprzewodniczący (Rzepiennik Strzyżewski)
- **Robert Choma** – sekretarz (Przemyśl)
- **Jan Wieczorkowski** – skarbnik (Rabka)
- **Stanisław Kowalski** – członek (Myślenice)
- **Stanislaw Bialek** – członek (Żywiec)
- **Zygmunt Nowak** – członek (Dukla)
- **Zdzisław Nowak** – członek (Maków Podhalański)
- **Teofil Wojciechowski** – członek (Bochnia)
- **Stanisław Handzlik** – członek (Kraków)
- **Wendelin Haber** – członek (Łapsze Niżne)
- **Tadeusz Witkowski** – członek (Gdów)
- **Stanislaw Dziubla** – członek (Żabno)
- **Kazimierz Kokoszka** – członek (Nowy Wiśnicz)

Komisja Rewizyjna

- **Lech Pikuła** – przewodniczący (Brzesko)
- **Kazimiera Augustyn** – sekretarz (Laskowa)
- **Aleksander Grzybowski** – członek (Chrzanów)
- **Jerzy Górnicki** – członek (Wolbrom)
- **Stanisław Rybak** – członek (Koszyce)

Zarząd Stowarzyszenia Gmin Małopolski II kadencji w sali obrad Rady Miasta Krakowa.

1996

Nowy rok przynosi nowe problemy. Zaczyna się ogólnokrajowa dyskusja na temat tworzonej **„Ustawy o Powiecie Samorządowym".** Zarząd SGM opiniuje pozytywnie projekt, ale odwołuje się w swojej opinii do tradycyjnego podziału na gminy, powiaty i województwa, który obowiązuje także w niektórych krajach Unii Europejskiej.

Zapada decyzja o przyznaniu dwóch tytułów. **Po raz pierwszy nadano tytuł „Małopolanina Roku". Otrzymał go profesor Andrzej Zoll.** W przyszłości SGM będzie corocznie wyróżniało w ten sposób postacie szczególnie zasłużone dla Małopolski. **Natomiast tytuł „Honorowego Małopolanina" nadano po raz pierwszy i jedyny. Został nim Ojciec Święty Jan Paweł II.**

Wręczenie aktu nadania tytułu SGM Honorowego Małopolanina Wszechczasów Ojcu Świętemu Janowi Pawłowi II.

Wyróżnienia te przez lata były wyrazem szacunku dla osobistego zaangażowania wielu osób w rozwój regionu. Stały się także symbolicznym uhonorowaniem tych osobistości przez szerokie, ponadpartyjne gremium reprezentujące samorządy.

10 lutego w Sali Obrad Rady Miasta Krakowa odbywa się **I Małopolski Charytatywny Bal Samorządowy.** Podczas balu wręczono profesorowi Andrzejowi Zollowi przyznany przez Zarząd Stowarzyszenia tytułu „Małopolanina Roku 1995". W ten sposób

Uchwała Zarządu
Stowarzyszenia Gmin Małopolski
reprezentanta 130 gmin z 10. województw Małopolski

przyjęta na posiedzeniu
dnia 30 stycznia 1996 roku
w Krakowie

Jego Świątobliwości
Ojcu Świętemu
Janowi Pawłowi II

Najwybitniejszemu w dziejach Polakowi
rodem Małopolaninowi
nadaje pierwszy i jedyny Tytuł

Honorowego
Małopolanina

Sekretarz Zarządu SGM
Robert Choma
Robert Choma

Przewodniczący Zarządu SGM
Kazimierz Barczyk
Kazimierz Barczyk

zapoczątkowano wieloletnią tradycję wręczania aktu nadania tego wyróżnienia podczas organizowanego przez SGM balu. W czasie balu przeprowadzono kwestę i loterię, a uzyskane w ten sposób pieniądze przeznaczono dla Polaków mieszkających na Podolu. Z okazji balu znany krakowski biznesmen – Jacek Łodziński ofiarował jako fant historyczne, pochodzące prawdopodobnie z XIX wieku kajdany powstańców, które postanowiono przekazać do Muzeum Historycznego Miasta Krakowa.

SGM – choć bardzo zaangażowane w problemy, jakimi na co dzień żyją mieszkańcy Małopolski – pamięta jednak o łacińskiej maksymie, która brzmi: „Historia est magistra vitae". W związku z przypadającą w 1996 roku sto pięćdziesiątą rocznicą tragicznego powstania zorganizowano konferencję pod hasłem: **„Rok 1846 w Rzeczypospolitej Krakowskiej i Galicji".** W wydarzeniu tym wzięli udział luminarze nauki nie tylko krakowskiej. W auli Uniwersytetu Jagiellońskiego zabierali między innymi głos profosowie: Franciszek Ziejka, Stanisław Nicieja, Antoni Podraza, Michał Śliwa oraz Henryk Żaliński.

21 marca 1996 roku Zarząd SGM wydał oświadczenie, w którym zachęcał gminy Małopolski do włączenia się w organizację i rozwój powstałej w 1995 roku **Małopolskiej Giełdy Rolno-Ogrodniczej „Magro",** zrzeszającej gminy i podmioty gospodarcze – producentów z terenu Małopolski.

W kwietniu SGM nawiązało współpracę z organizacją **Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży (Deutsch-Polnisches Jugendwerk)** utworzoną w 1991 roku przez rządy Polski i Niemiec. W ramach tej współpracy podjęto prace nad kompleksowym programem wymiany młodzieży z Polski i Niemiec, która obejmie gminy Małopolski. W następnych latach SGM rozwinęło na dużą skalę wymianę grup młodzieży.

W dniach 16–18 maja 1996 roku firma Targi w Krakowie SA we współpracy i pod patronatem SGM zorganizowała **„I Targi Gmin i Urządzeń Komunalnych w Krakowie**". Na zadane przez dziennikarza „Gazety Krakowskiej" pytanie: „Jakie korzyści mogą mieć gminy z Targów Gmin?" przewodniczący Stowarzyszenia udzielił następującej odpowiedzi: „Spodziewamy się, że przyciągną one firmy świadczące rozmaite usługi dla gmin oraz inwestorów zagranicznych. Mamy nadzieję, że będzie to kompleksowa oferta gmin i dla gmin, a więc na przykład sprzęt komputerowy, technologie dla przedsiębiorstw komunalnych, poradnictwo w zakresie przekształceń własnościowych, kredytów i obligacji komunalnych. Głównym celem jest pokazanie się – przy tak ogromnym zalewie informacji, każdy kto w prezentacji swojego dorobku jest bardziej oryginalny, ma większe szanse na dostrzeżenie, a więc na płynące stąd korzyści".

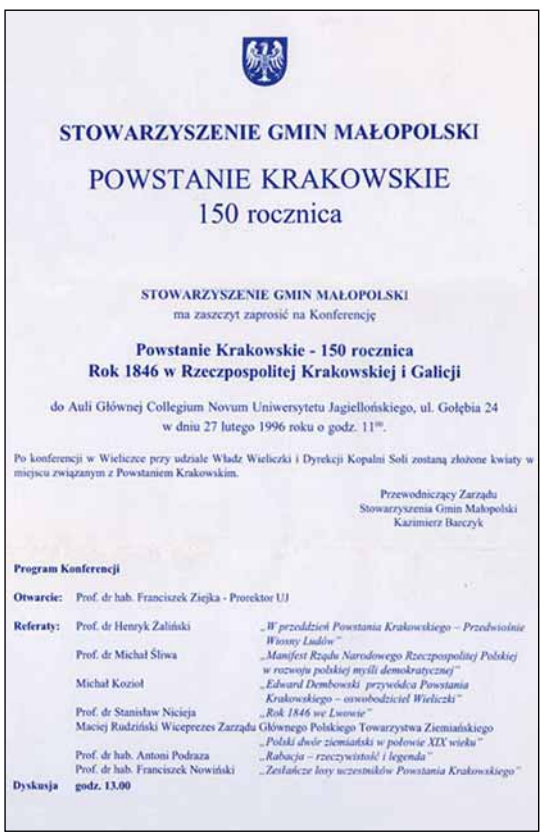

STOWARZYSZENIE GMIN MAŁOPOLSKI

POWSTANIE KRAKOWSKIE
150 rocznica

STOWARZYSZENIE GMIN MAŁOPOLSKI
ma zaszczyt zaprosić na Konferencję

Powstanie Krakowskie - 150 rocznica
Rok 1846 w Rzeczpospolitej Krakowskiej i Galicji

do Auli Głównej Collegium Novum Uniwersytetu Jagiellońskiego, ul. Gołębia 24
w dniu 27 lutego 1996 roku o godz. 11[00].

Po konferencji w Wieliczce przy udziale Władz Wieliczki i Dyrekcji Kopalni Soli zostaną złożone kwiaty w miejscu związanym z Powstaniem Krakowskim.

Przewodniczący Zarządu
Stowarzyszenia Gmin Małopolski
Kazimierz Barczyk

Program Konferencji

Otwarcie:	Prof. dr hab. Franciszek Ziejka - Prorektor UJ	
Referaty:	Prof. dr Henryk Zaliński	*„W przeddzień Powstania Krakowskiego – Przedwiośnie Wiosny Ludów"*
	Prof. dr Michał Śliwa	*„Manifest Rządu Narodowego Rzeczpospolitej Polskiej w rozwoju polskiej myśli demokratycznej"*
	Michał Kozioł	*„Edward Dembowski przywódca Powstania Krakowskiego – oswobodziciel Wieliczki"*
	Prof. dr Stanisław Nicieja	*„Rok 1846 we Lwowie"*
	Maciej Rudziński Wiceprezes Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Ziemiańskiego	*„Polski dwór ziemiański w połowie XIX wieku"*
	Prof. dr hab. Antoni Podraza	*„Rabacja – rzeczywistość i legenda"*
	Prof. dr hab. Franciszek Nowiński	*„Zesłańcze losy uczestników Powstania Krakowskiego"*
Dyskusja	**godz. 13.00**	

W programie Targów znalazły się seminaria i wykłady poświęcone problemom gmin i samorządów lokalnych, na których poruszano między innymi następujące tematy: „Środki pomocowe dla gmin", „Aktywizacja małej i średniej przedsiębiorczości", „Cele promocji gmin", „Prezentacja własnych rozwiązań gminy", „Promocja gminy poprzez targi i wystawy gospodarcze", „Znaczenie informacji gospodarczej dla rozwoju przedsiębiorczości w gminach", „Gmina jako partner banku", „Nowe formy finansowania rozwoju gmin – emisja obligacji dla małych i średnich gmin".

Pod koniec maja obraduje kolejne, VII Walne Zgromadzenie, które dokonuje pozytywnej oceny sześciu lat funkcjonowania samorządu terytorialnego.

W maju też powołano w biurze SGM ośrodek mający za zadanie gromadzenie i udostępnianie zainteresowanym posiadanych książkowych wydawnictw monograficznych o gminach historycznej Małopolski, a także pomoc w ich przygotowywaniu oraz promocję małopolskich gmin. Podjęto prace związane z przygotowaniem **II edycji albumu „Gminy Małopolski"** (I edycja miała miejsce w 1994 roku). Inicjowano publikacje poświęcone Małopolsce, poszczególnym gminom i Stowarzyszeniu. Działania te zaowocowały obszernymi publikacjami w „Czasie Krakowskim", „Wspólnocie", „Dzienniku Polskim", „Gazecie Wyborczej", „Gazecie Krakowskiej", „Echu Krakowa", „Nowinach Rzeszowskich", „Polityce", „Wędrowcu", „Czystym Świecie", a także w prasie zagranicznej („Der Spiegel").

I Małopolska Konferencja Samorządowa połączona z Forum Polityków Małopolski w Zakopanem „Małopolski Program Rozwoju – Małopolska 2000" w Sali Obrad Rady Miasta Zakopane. Od lewej: Roman Ciepiela – prezydent Tarnowa, Józef Lassota – prezydent Krakowa oraz przewodniczący SGiPM.

22 czerwca 1996 roku odbyła się w Sali Obrad Rady Miasta Krakowa zwołana z inicjatywy SGM **Konferencja Programowa „Małopolska 2000".** W spotkaniu tym wzięło udział ponad stu liderów organizacji społecznych i politycznych z ówczesnych jedenastu województw historycznej Małopolski, które

zadeklarowały współpracę z SGM w tworzeniu programu dla Małopolski. Warto dziś, po przeszło dwudziestu latach, przedstawić pełną listę działających w 1996 roku małopolskich podmiotów politycznych i społecznych. Akces do **Forum Polityków Małopolski** zgłosiły:

- Chrześcijańska Demokracja – Stronnictwo Pracy,
- Forum Polityków Krakowskich,
- Fundacja Muzeum Historii Armii Krajowej,
- Izby Gospodarcze,
- Klub Myśli Konserwatywnej
- Stowarzyszenie Katolickiej Młodzieży Akademickiej,
- Koalicja Konserwatywna,
- Komitet Obywatelski Miasta Krakowa,
- Konfederacja Polski Niepodległej,
- Krakowskie Forum Młodzieży,
- Krakowska Liga Samorządowa,
- Małopolskie Stowarzyszenie Narodowe,
- Niezależne Zrzeszenie Studentów,
- Nowa Polska,
- NSZZ „Solidarność",
- Obóz Patriotyczny,
- Partia Chrześcijańskich Demokratów,
- Partia Konserwatywna,
- Partia Victoria,
- Polskie Stronnictwo Ludowe,
- Polskie Stronnictwo Ludowe PL,
- Porozumienie Centrum,
- Ruch dla Rzeczypospolitej,
- Ruch Odbudowy Polski,
- Ruch Solidarni w Wyborach,
- Ruch 100,
- „Solidarność" Rolników Indywidualnych,
- Samorządny Kraków,
- Stowarzyszenie Rodzin Katolickich,
- Stowarzyszenie Ludowo-Chrześcijańskie,
- Stronnictwo Demokracji Polskiej,
- Stronnictwo Demokratyczne,
- Unia Wolności,
- Unia Polityki Realnej,
- Zjednoczenie Chrześcijańsko-Narodowe,
- Zjednoczenie Polskie.

Celem Forum było nawiązanie współpracy pomiędzy samorządami terytorialnymi a politykami i osobistościami życia społecznego Małopolski, dla lepszego współdziałania przy rozwiązywaniu najważniejszych problemów zarówno poszczególnych gmin, jak i całego regionu. Była to próba stworzenia miejsca do dyskusji ponad partyjnymi podziałami, które już w tym okresie istotnie utrudniały budowanie pozytywnego, regionalnego lobbingu na rzecz szeroko pojętej, historycznej Małopolski. Istnienie takiego forum stawało się tym ważniejsze, że ponownie rozpoczynała się batalia o nowe regiony i ich funkcje.

Roman Kluska na seminarium SGM „Informatyka, Internet i Komputeryzacja", po prawej Stanisław Handzlik – przewodniczący RMK .

Komputery i komputeryzacja były dla wszystkich zupełnie nowym wyzwaniem. Próbą odpowiedzi na nie było zaangażowanie się Stowarzyszenia w pracę na rzecz komputeryzacji. Między innymi **11 czerwca 1996 roku w Sali Obrad Miasta Krakowa – w ra-**

Stowarzyszenie Gmin Małopolski
zaprasza na
VII Walne Zgromadzenie SGM
oraz Konferencję Samorządową
„W szóstą rocznicę odbudowy samorządu terytorialnego"

dnia 31 maja 1996 roku o godz. 11^{30}
do Sali Obrad
Rady Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa
(pl. Wszystkich Świętych 3/4)

z udziałem

Prezydentów, Burmistrzów, Wójtów
Przewodniczących Rad Gmin
Delegatów 130 Gmin Małopolski

program :

- Wystąpienia Gości
- Referaty:

Jerzy Stępień - „Państwo a decentralizacja"
Przewodniczący Komisji Samorządu Terytorialnego Senatu I i II kadencji.

Prof. dr hab. Michał Kulesza - „Przebudowa ustroju administracyjnego Polski - sukces czy porażka transformacji"
Przewodniczący Komisji ds. opracowania społecznego projektu ustawy o samorządzie terytorialnym w Społecznej Radzie Legislacyjnej „Solidarności".

- Dyskusja

Kazimierz Barczyk
Przewodniczący Zarządu
Stowarzyszenia Gmin Małopolski

Małopolscy samorządowcy w Watykanie po wręczeniu Tytułu Honorowego Małopolanina Wszechczasów Janowi Pawłowi II.

mach współpracy z Optimus SA – odbyło się Seminarium „Informatyka, Internet i Komputeryzacja". Podczas seminarium przedstawiono sprzęt i oprogramowanie dla gmin, szkół, a także szpitali oraz wygłoszono referaty prezentujące: perspektywy rozwoju sieci komputerowych w Polsce, Internet, komputeryzację gmin Małopolski i perspektywy współpracy w ramach regionu oraz oprogramowanie dla urzędów administracji publicznej. **Na seminarium prezes firmy Optimus SA Roman Kluska zaprezentował osiągnięcia Optimusa w dziedzinie rozwoju informatyki oraz opowiedział o organizowanym w Krakowie nakładem 10 mln USD Centrum Internetu.**

Wydarzeniem o dużym znaczeniu było odbywająca się w Zakopanem w dniach od 27 do 29 września **I Małopolska Konferencja Samorządowa połączona z Forum Polityków Małopolski**. Wzięło w niej udział stu osiemdziesięciu prezydentów, burmistrzów, wójtów, przewodniczących rad gmin, marszałków Sejmików Samorządowych z Małopolski, a także politycy niebędący samorządowcami. Przez trzy dni trwała ciekawa i konstruktywna dyskusja. Konferencja przebiegała w trzech zasadniczych blokach problemowych. W ramach pierwszego zaprezentowano doświadczenia i dokonania poszczególnych gmin, regionów i organizacji samorządowych z całej Polski. W drugiej części dyskutowano nad zasadniczymi ustrojowymi reformami państwa i samorządu terytorialnego. W trzeciej części podjęto dyskusję nad regionalnym rozwojem, **Małopolskim Programem Rozwoju – Małopolska 2000.**

Wszyscy biorący udział w dyskusji podkreślili konieczność twórczego wykorzystania historycznego, kulturowego, politycznego i społecznego „fenomenu Małopolski". Podsumowując konferencję przewodniczący Zarządu SGM poinformował jej uczestników o pracach **„Komitetu Małopolska 2000"** oraz zaproponował, aby Stowarzyszenie wraz z Uniwersytetem Jagiellońskim opracowały pilotażowe założenia i projekt **„Małopolska – Region Funkcjonalny",** jako model przyszłego regionu.

Miejsce samorządu w przyszłej Konstytucji Rzeczypospolitej było tematem spotkania 4 października w Gdańsku prezydenta Lecha Wałęsy z Kazimierzem Barczykiem, przewodniczącym Federacji Związków i Stowarzyszeń Gmin Polskich. W trakcie spotkania podkreślono konieczność zawarcia w Ustawie Zasadniczej zapisów gwarantujących zdecentralizowany charakter naszego unitarnego państwa i realne uprawnienia dla samorządu zgodnie z ratyfikowaną Europejską Kartą Samorządu Terytorialnego.

L'Osservatore Romano tak relacjonowało wizytę małopolskich samorządowców w Watykanie: „W poniedziałek 28 października 1996 r. w Sali Klementyńskiej Ojciec Święty spotkał się ze 150-osobową grupą prezydentów, burmistrzów, wójtów, marszałków sejmików samorządowych, przewodniczących i radnych miast i gmin Małopolski, którzy przybyli do Watykanu, aby wręczyć Papieżowi dyplom i tytuł Honorowego Małopolanina (…)".

Podczas tego spotkania Jan Paweł II powiedział między innymi: „Za waszym pośrednictwem pragnę pozdrowić również tych wszystkich, których reprezentujecie, a którzy są drodzy mojemu sercu.

Nieodłączną częścią wyjazdów do Włoch były wizyty na Polskim Cmentarzu Wojskowym na Monte Cassino.

Moje życie jest zrośnięte z Małopolską od samych początków. Często w myślach wędruję do miast i wsi tej ziemi, wspominam miejsca i krajobrazy, a szczególnie ludzi (…). **Pragnę wyrazić głębokie uznanie dla wszystkich wysiłków podejmowanych przez Samorządy Małopolski, a zmierzające ku obronie godności osoby ludzkiej i ponadczasowych wartości, które w tym regionie Polski są bardzo mocno zakorzenione. Staram się z uwagą śledzić te działania i są mi one znane.** Dziękuję za wasz wkład w rozwój rodzimej kultury i zachowanie w niej tego co tysiącletnia, chrześcijańska tradycja do niej wniosła. Godne pochwały jest również wasze zaangażowanie w rozwój miast i wsi, z zachowaniem ich naturalnego piękna. Proszę Boga, aby dobro już dokonane dzięki trudowi waszemu i społeczności, które reprezentujecie, nie zostało zmarnowane."

Przebywając w Italii, małopolscy samorządowcy gościli w siedzibie senatu, gdzie spotkali się między innymi z byłym prezydentem Włoch Gulio Andreottim oraz Gianfranco Martinim, przewodniczącym sekcji włoskiej Rady Gmin i Regionów Europy. Jednym z tematów rozmów była intensyfikacja współpracy miasta bliźniaczych, która może być istotnym elementem **przyszłego rozszerzenia Unii Europejskiej na Wschód.**

Sprawą docenianą przez małopolskich samorządowców był dostęp do mediów. Dowodem aktywności na tym polu jest uchwała, jaką Zarząd SGM podjął 15 listopada 1996 roku. Dokument ten to **„Uchwała w sprawie decentralizacji Telewizji Publicznej".** Zasadniczymi jej punktami były postulaty **przeniesienia do Krakowa Programu II Telewizji oraz częściowej komunalizacji Regionalnych Ośrodków Telewizji Polskiej**. W uchwale czytamy: „SGM uznaje przeniesienie do Krakowa siedziby administracyjnej i produkcyjnej Programu II TVP za rzeczywisty przejaw decentralizacji państwa. Kraków – kulturalna stolica Polski – ma odpowiednie warunki i zaplecze produkcyjne (z nowoczesnym Centrum Telewizyjnym w Łęgu), które jest aktualnie wykorzystywane w ograniczonym zakresie". W uchwale zaznaczono również, że SGM – które zrzesza 135 gmin – solidaryzuje się z działaniami Federacji Związków i Stowarzyszeń Gmin Polskich zmierzającymi do zapewnienia samorządom terytorialnym współwłasności TVP oraz wpływu na kształt programów telewizji publicznej.

W sprawozdaniu Stowarzyszenia Gmin Małopolski za rok 1996 czytamy: „Istotną rolę odgrywa w działalności SGM współpraca ze stowarzyszeniami i związkami gmin w ramach **Federacji Związków i Stowarzyszeń Gmin Polskich, która zrzesza stowarzyszenia i związki gmin z całej Polski, obejmujące swoim działaniem ok. 1200 gmin polskich.** Członkami Federacji obok SGM są:

- **Podhalański Związek Gmin,**
- **Stowarzyszenie Gmin Regionu Wielkopolski,**
- **Stowarzyszenie Gmin Uzdrowiskowych,**
- **Unia Miasteczek Polskich,**
- **Związek Gmin Górnego Śląska i Północnych Moraw,**
- **Związek Gmin Jurajskich,**
- **Związek Gmin Śląska Opolskiego,**

- **Związek Gmin «Pilica»,**
- **Związek Komunalny Ziemi Cieszyńskiej,**
- **Związek Komunalny «Zimowa Olimpiada 2006»,**
- **Związek Miast i Gmin Morskich,**
- **Związek Polskich Gmin Zachodnich.**

Sygnatariuszami porozumienia w sprawie utworzenia Federacji Związków i Stowarzyszeń Gmin Polskich były również: Związek Gmin Wiejskich RP, Związek Gmin Mazurskich Jurand, Związek Gmin Warmińsko-Mazurskich, Stowarzyszenie Gmin Mazowieckich i Związek Miast Polskich". **18 maja 1996 roku przewodniczący SGM w tajnym głosowaniu bezwzględną większością głosów został wybrany przewodniczącym Federacji Związków i Stowarzyszeń Gmin Polskich.** Jego kontrkandydatem był Wojciech Szczęsny Kaczmarek – prezydent Poznania i jednocześnie prezes Związku Miast Polskich. W konsekwencji biuro Federacji przeniesiono do biura Stowarzyszenia Gmin Małopolskich w Krakowie. Przewodniczący SGM, w kolejnych kadencjach do dzisiaj jest wybierany w tajnych wyborach na przewodniczącego przez Radę Federacji.

Po reformie powiatowej i wojewódzkiej nosi ona nazwę **Federacja Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP**. W latach 1999–2012 Federacja prowadziła **Regionalne Centrum Informacji Europejskiej** – oficjalne przedstawicielstwa CIE Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej na województwo małopolskie oraz – od roku 2004 – **punkt EUROPE DIRECT**, należący do sieci informacyjnej Komisji Europejskiej. W 2013 roku, na zlecenie Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Federacja rozpoczęła prowadzenie **Regionalnego Ośrodka Debaty Międzynarodowej w Krakowie**. Dziś Federacja grupuje około 1.000 polskich gmin, powiatów i województw zrzeszonych w 20 regionalnych związkach i stowarzyszeniach. Biuro Federacji, ściśle współpracującej z SGiPM, mieści się w Krakowie na Małym Rynku przy ul. Mikołajskiej 4.

Biuro Federacji na Małym Rynku w Krakowie w pobliżu Kościoła Mariackiego.

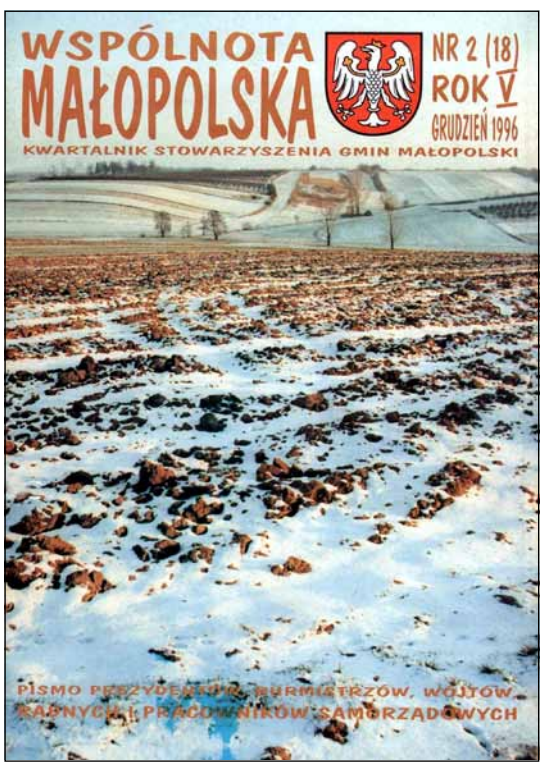

Okładka „Wspólnoty Małopolskiej" nr 18, grudzień 1996 r.

Rok 1996 sprzyjał międzynarodowej działalności Stowarzyszenia. Nawiązano kontakt z **Fundacją Konrad Adenauer Stiftung, Fundacją Academy for Educational Development** – w ramach programów tych fundacji opracowywane są projekty wspólnych działań, zbieżnych ze statutową działalnością SGM, współfinansowanych przez wymienione fundacje. Zapadły już wstępne decyzje o przyznaniu grantu dla SGM przez Academy for Educational Development. Przekazywano wiadomości o gminach Małopolski zainteresowanym osobom i instytucjom z Austrii, Czech, Słowacji, Węgier, Niemiec, Szwecji, Ukrainy, Włoch, Grecji.

SGM podjęło współpracę z Fundacją Wspomagającą Zaopatrzenie Wsi w Wodę, organizując seminarium szkoleniowe na temat budowy i finansowania oczyszczalni ścieków.

Kalendarium

- **30 stycznia** – Zarządu SGM opiniuje projekt Ustawy o Powiecie Samorządowym.
- **30 stycznia** – Zarządu SGM po raz pierwszy przyznaje tytuł „Małopolanina Roku". Małopolanin 1995 to Andrzej Zoll – profesor UJ oraz prezes Trybunału Konstytucyjnego.
- **30 stycznia** – Zarządu SGM podejmuje uchwałę o nadaniu Ojcu Świętemu Janowi Pawłowi II pierwszego i jedynego tytułu „Honorowego Małopolanina Wszechczasów".
- **30 stycznia** – pozytywna opinia zarządu Stowarzyszenia Gmin Małopolski o projekcie ustawy o powiecie samorządowym.
- **10 lutego** – w salach Krakowskiego Magistratu Stowarzyszenie Gmin Małopolskich zorganizowało I Małopolski Charytatywny Bal Samorządowy, na którym została zapoczątkowana tradycja wręczania tytułu „Małopolanina Roku" i zbiórki na pomoc Polakom na Wschodzie.
- **15 lutego** – SGM apeluje do Małopolan o wzięciu udziału w Referendum Uwłaszczeniowym.
- **27 lutego** – konferencja „Rok 1846 w Rzeczypospolitej Krakowskiej i Galicji".
- **12 kwietnia** – seminarium „Budownictwo Komunalne i Socjalne – Kredyty Hipoteczne".
- **16 kwietnia** – SGM zwraca się z ofertą współpracy do Związku Gmin Górnego Śląska i Północnych Moraw.
- **6–7 maja** – posiedzenie wyjazdowe w Krakowie z udziałem SGM Europejskiego Funduszu Rozwoju Wsi Polskiej, w trakcie którego podsumowano dotychczasową działalność Funduszu.
- **9 maja** – konferencja „Rozwój inicjatyw lokalnych na rzecz reform w służbie zdrowia".
- **16–18 maja** – I Targi Gmin i Urządzeń Komunalnych, Kraków.
- **18 maja** – na posiedzeniu Rady w Poznaniu przewodniczący SGM wygrał wybory z prezesem Związku Miast Polskich, prezydentem Poznania Wojciechem Szczęsnym Kaczmarkiem na przewodniczącego Federacji Związków i Stowarzyszeń Gmin Polskich, przenosząc jej siedzibę do biura SGM w Krakowie.
- **29 maja** – finał konkursu „Ośmiu Wspaniałych" dla młodych ludzi pozytywnie wyróżniających się w swoim środowisku.
- **30 maja** – seminarium szkoleniowe nt. Zaopatrzenia wsi w wodę zorganizowane przez Ministerstwo Gospodarki Żywnościowej Rolnictwa i Leśnictwa Republiki Federalnej Niemiec, Fundację Wspomagającą Zaopatrzenie Wsi w Wodę i SGM.
- **31 maja** – konferencja „W szóstą rocznicę odrodzenia samorządu terytorialnego".
- **31 maja** – VII Walne Zebranie SGM.
- **31 maja** – przesłanie Zarządu SGM i prezydenta Krakowa do uczestników XX Generalnego Zgromadzenia Gmin i Regionów Europy w Salonikach. Przewodniczący SGM przekazał uczestnikom zaproszenie podpisane wspólnie z prezydentem Krakowa Józefem Lassotą do zorganizowania w Krakowie jednego z kolejnych Zgromadzeń.
- **31 maja** – opinia SGM w sprawie dokumentu „Państwo sprawne, przyjazne, bezpieczne – Założenia programu decentralizacji funkcji państwa i rozwoju samorządu terytorialnego".
- **Czerwiec** – powstanie inicjatywy „Miasta w Internecie" z siedzibą w Tarnowie, m.in. przez SGM i wspólne organizowanie corocznych konferencji.
- **11 czerwca** – konferencja „Komputery z Małopolski dla gmin" z udziałem prezydenta Krakowa Józefa Lassoty, prezesa Optimusa SA Romana Kluski i przewodniczącego Radu Miasta Krakowa Stanisława Handzlika.

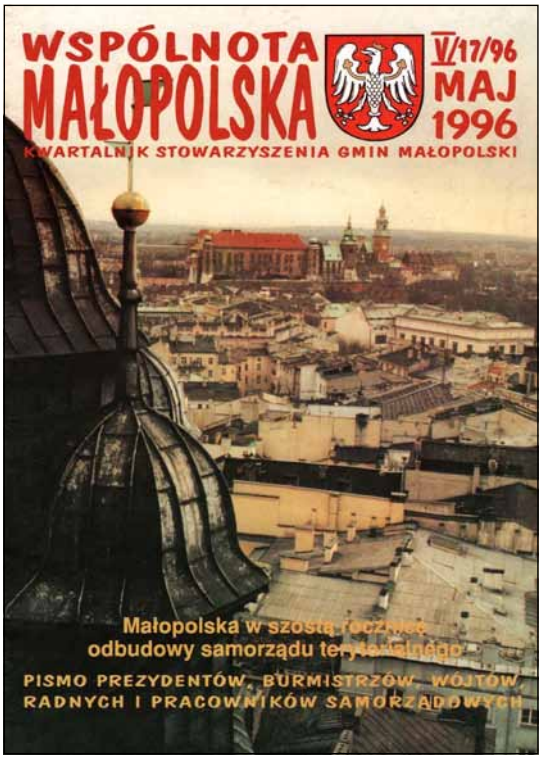

- **22 czerwca** – Spotkanie Małopolskiego Programu Rozwoju „Małopolska 2000".
- **4 września** – SGM zajmuje stanowisko w sprawie zawłaszczania dochodów należnych gminom z tytułu podatków od środków transportu.
- **12–16 września** – na zaproszenie SGM oraz Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych przebywa w Małopolsce delegacja Niemieckiego Związku Uzdrowisk oraz Niemieckiego Związku Turystycznego.
- **27–29 września** – w Zakopanem obradują zorganizowane przez SGM I Małopolska Konferencja Samorządowa oraz Forum Polityków Małopolski.
- **29 września** – SGM apeluje do mieszkańców Małopolski, aby wzięli udział w wyborach do Izb Rolnych.
- **4 października** – spotkanie Prezydenta RP Lecha Wałęsy z Kazimierzem Barczykiem, przewodniczącym Federacji Związków i Stowarzyszeń Gmin Polskich.
- **28 października** – konferencja w Wieliczce „Infrastruktura transportowa i celna kraju" z udziałem Józefa Zycha – marszałka Sejmu.
- **24 października – 2 listopada** – delegacja Samorządów Małopolski, w skład której wchodziło około stu pięćdziesięciu prezydentów, burmistrzów, wójtów, przewodniczących Rad Gmin, marszałków Sejmików Samorządowych i radnych z całej Małopolski, przebywa w Italii. Podczas wizyty w Watykanie wręczono Ojcu Świętemu Janowi Pawłowi II akt nadania tytułu „Honorowego Małopolanina Wszechczasów".
- **15 listopada** – Zarząd SGM przyjmuje uchwałę w sprawie decentralizacji Telewizji Publicznej.
- **21 listopada** – Walne Zgromadzenie Delegatów SGM podejmuje uchwałę w sprawie subwencji oświatowej.
- **3 grudnia** – Zarząd SGM zajmuje stanowisko w sprawie sytuacji rynku paliwowego w Polsce Południowej.
- **11 grudnia** – spotkanie przedstawicieli SGM z grupą Polaków z Kazachstanu, gdzie kierowana jest pomoc z akcji charytatywnych organizowanych przez SGM.
- **12 grudnia** – wystąpienie Zarządu SGM w sprawie składu Rady Programowej Telewizji Polskiej S.A. z udziałem przedstawicieli samorządów.
- **20 grudnia** – Apel Zarządu SGM do ministra transportu i gospodarki morskiej w sprawie rozwoju Międzynarodowego Portu Lotniczego w Krakowie.

Samorządowcy Małopolski po spotkaniu noworocznym w krakowskim magistracie, siedzą prezydent Krakowa Józef Lassota i przewodniczący SGM Kazimierz Barczyk.

STOWARZYSZENIE GMIN MAŁOPOLSKI

Kazimierz Barczyk
Przewodniczący SGM

Stowarzyszenie Gmin Małopolski (SGM)

Stowarzyszenie Gmin Małopolski zostało założone w roku 1991 z inicjatywy ówczesnego Przewodniczącego Rady Miasta Krakowa Kazimierza Barczyka, który jest Przewodniczącym SGM. Zrzesza obecnie (kwiecień 1998 r.) **163 gminy z terenu 15 województw historycznej Małopolski.**

Celem Stowarzyszenia jest umacnianie kulturalnych i gospodarczych więzi wśród mieszkańców regionu, a także promocja Małopolski zarówno w kraju jak i za granicą. SGM prowadzi systematycznie konsultacje w najróżniejszych dla funkcjonowania gmin sprawach. Przygotowuje stanowiska dotyczące zasad funkcjonowania samorządu, przeprowadzanych zmian w oświacie, administracji publicznej. Stowarzyszenie aktywnie włączyło się do akcji promocji drugiego etapu reformy samorządowej i administracyjnej kraju i utworzenia powiatów. Stowarzyszenie stara się wspierać dążenia gmin na rzecz utrzymania infrastruktury transportowej w regionie. Konsekwentnie zabiega o uruchomienie kolejnych przejść granicznych, a także przekazywanie regionowi funduszów na promocję jego walorów turystycznych.

SGM Reprezentuje gminy z terenu Małopolski wobec rządu i parlamentu, zabierając głos w najistotniejszych dla samorządu kwestiach. Podejmuje także działania na rzecz integracji całego środowiska w ramach Federacji Związków i Stowarzyszeń Gmin Polskich. Biuro Stowarzyszenia gromadzi i udostępnia informacje o poszczególnych gminach (władzach, organizacjach politycznych i społecznych, gospodarce, kulturze i oświacie, rolnictwie, ochronie zdrowia, usługach, turystyce, urządzeniach sportowych, itp.), o ich ofertach współpracy dla przedsiębiorstw krajowych i zagranicznych oraz o dotychczasowych partnerach. Stowarzyszenie reprezentuje zrzeszone gminy na terenie targów handlowych i gospodarczych (np. na Międzynarodowych Targach Poznańskich, Międzynarodowych Targach Nieruchomości i Inwestycji MIPIM w Cannes), utrzymuje stały kontakt z Izbami Przemysłowo-Handlowymi, Izbami Rolnymi, Izbami Turystycznymi. Regularnie patronuje m.in. dorocznym Targom Gmin i Urządzeń Komunalnych w Krakowie. Organizuje także szkolenia dla samorządowców z krajów sąsiednich. Z inicjatywy SGM powołane zostało Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych "Małopolska-Śląsk".

Stowarzyszenie wydaje kolorowy kwartalnik "Wspólnota Małopolska" - pismo Prezydentów, Burmistrzów, Wójtów, Radnych i pracowników samorządowych. Powołane w ramach Stowarzyszenia Małopolskie Centrum Prawa Miejscowego regularnie wydaje dwumiesięcznik "Biuletyn Prawa Miejscowego".

Biuro Stowarzyszenia Gmin Małopolski: ul. Grodzka 28, I p., 31-004 Kraków, tel. 421-53-89, 616-14-82, fax: 421-93-12.
Adres internetowy: www.sgm.ipl.net

BANK BPH
BANK PRZEMYSŁOWO-HANDLOWY SA

NAJWIĘKSZA SAMORZĄDOWA ORGANIZACJA REGIONALNA W POLSCE

MAŁOPOLSKA

to historyczna dzielnica Polski, obejmująca południowo-wschodnią część kraju. Od X wieku obszar ten wchodził w skład państwa Piastów, zaś jego nazwa powstała w XV wieku i pochodziła od łacińskiego określenia Polonia Minor, używanego dla odróżnienia od poznańsko - kaliskiej Wielkopolski. Od XII wieku rozwijało się tu górnictwo i hutnictwo (Wieliczka i Bochnia - najstarsze w świecie czynne kopalnie soli. Zagłębie Staropolskiej, urodzajne gleby sprzyjały rolnictwu, szlaki handlowe z zachodu na wschód i z południa na północ zachęcały do zakładania miast. Dzięki temu Małopolska należała do najbogatszych dzielnic Polski. 630 lat temu założony został Uniwersytet Jagielloński w Krakowie. Jest to obok Uniwersytetu w Pradze najstarszy europejski ośrodek akademicki na północ od Alp i na wschód od Renu. W okresie zaborów (1772-1918) zasadnicza część Małopolski z Krakowem znajdowała się w granicach monarchii austriackiej (Galicja), gdzie po roku 1867 uzyskała możliwości wszechstronnego rozwoju. Ze względu na swobody narodowe i polityczne często określano ją wówczas polskim Piemontem. Po pierwszej wojnie światowej stała się bardzo ważną częścią odrodzonego Państwa Polskiego, a w latach 30. w widłach Wisły i Sanu powstał na jej terenie Centralny Okręg Przemysłowy, w którym budowano duże zakłady metalurgiczne i chemiczne. W okresie drugiej wojny światowej działały tu liczne oddziały partyzanckie, a po jej zakończeniu desperacko walczyły formacje antykomunistycznego podziemia z głośnym w całym kraju zgrupowaniem Józefa Kurasia "Ognia" na czele. W ciągu czterdziestu powojennych lat Kościół Katolicki w Małopolsce szczególnie skutecznie przeciwstawiał się narzuconej przez komunistów ateizacji, z małopolskich Wadowic pochodził Karol Wojtyła, w latach 1963-1978 arcybiskup Krakowa, od 16 X 1978 roku papież Jan Paweł II. Jasna Góra w Częstochowie jest centrum kultu maryjnego w Małopolsce, Polsce i Europie. Po 1980 roku Małopolska należała do regionów o najsilniejszych wpływach "Solidarności", która w wyborach do parlamentu, obok ruchu ludowego, odniosła największe sukcesy. Małopolska jest szczególnie mocno zlelegrowana społecznie, kulturowo, religijnie.

Tereny historycznej Małopolski obejmują Jurę Krakowsko-Częstochowską, Góry Świętokrzyskie, Wyżynę Lubelską, Kotlinę Sandomierską. Pogórze Karpackie oraz polską część pasma Karpat czyli Beskidy, Tatry, Pieniny i Bieszczady. Na południu i wschodzie zamykają ją granice Polski, przez które sąsiaduje z Czechami, Słowacją i Ukrainą. Małownicze górskie rzeki tworzą dorzecze Wisły i Sanu, łączących się w pobliżu Sandomierza. Ze względu na urozmaicone ukształtowanie terenu w tym zróżnicowane pasma górskie (Tatry ze szczytami powyżej 2000 metrów, pokryte lasami Beskidy połoniny w Bieszczadach), Małopolska posiada wielkie walory turystyczne, zdrowotne i uzdrowiskowe.

Stolicą Małopolski jest Kraków - miasto założone ok. IX wieku, obecnie liczące ponad 750 tys. mieszkańców.

W Europie Zachodniej już od połowy XIX wieku trwał odpływ ludności ze wsi do miast, a na obszarach podgórskich i górskich proces ten miał charakter masowy, co spowodowało upadek tradycyjnych form gospodarki wiejskiej. Dopiero rozwój turystyki ponownie zaktywizował gospodarczo te tereny. W Małopolsce przeroszenie się ludności ze wsi do miast przybrało znacznie większe rozmiary dopiero po drugiej wojnie światowej. Wsie, szczególnie podkarpackie, są nadal gęsto zaludnione, chociaż często rolnictwo nie stanowi dla ich mieszkańców głównego źródła utrzymania. Daje to możliwość wykorzystania znacznych obszarów zarówno dla przemysłu, szczególnie przetwórstwa spożywczego, produkcji wyrobów drzewna, skóry itp., jak i dla rozbudowy infrastruktury turystycznej. Przez Małopolskie tradycyjnie przebiegały szlaki handlowe z Europy Południowej - do Warszawy, Gdańska i dalej do Szwecji, a także z Europy Zachodniej - przez Lwów do Kijowa, Charkowa, Odessy oraz w głąb Ukrainy i Rosji. Obecnie prowadzą przez Małopolskę drogi tranzytowe z południowo-wschodnich Niemiec na Ukrainę i do Rosji oraz z Czech, Słowacji i Węgier do portów Bałtyku. Sroska E-2 z Lipska i Drezna przez Wrocław, Opole i Górny Śląsk, przebiega przez Kraków, Tarnów, Rzeszów i Przemyśl do Lwowa i Kijowa. Stopniowo sroską zastępuje autostrada wzdłuż całej linii zachód - wschód. Spowoduje to znaczne ożywienie gospodarcze terenów, przez które będzie przebiegać. Również planowana autostrada południe-północ (E-1 z Cieszyna do Gdańska) ma mieć swoje małopolskie odgałęzienia.

Tereni Małopolski jest dobrze przygotowany do przyjęcia wzmożonego ruchu tranzytowego. O możliwościach rozwoju transportu świadczy także gęsta sieć kolejowa. Do tego dochodzą lotniska w Krakowie i Rzeszowie, przystosowane do przyjęcia ruchu międzynarodowego, liczne hotele, restauracje i bary uruchamiane przy szosach, rozbudowująca się sieć stacji benzynowych i planowane nowe przejścia graniczne do Słowacji i na Ukrainę (głównie czynne przejścia drogowe w tym rejonie to Medyka i Hrebenne na granicy z Ukrainą oraz Chyżne i Barwinek na granicy ze Słowacją).

Małopolska przyciąga gości z kraju i zagranicy swoimi niepowtarzalnymi pomnikami kultury i przyrody. To tu znajduje się liczące siedem wieków unikalna w świecie Kopalnia Soli w Wieliczce. Turyści mogą korzystać z renomowanych doskonale wyposażonych uzdrowisk. Bazę leczniczą tworzy znakomity klimat oraz różnorodne, obfite zasoby źródeł mineralnych. Atrakcją są także liczne parki narodowe, w których występują rzadkie gatunki zwierząt i roślin. Na terenie Małopolski od wielkie funkcjonują przyciągające tysiące pielgrzymów sanktuaria: Kalwaria Zebrzydowska i Tuchów.

STOWARZYSZENIE GMIN MAŁOPOLSKI

ASSOCIATION OF MAŁOPOLSKA MUNICIPALITIES

Ulotka promocyjna Stowarzyszenia Gmin Małopolski – lata 90., obejmująca teren historycznej Małopolski.

1997

Kolejny rok funkcjonowania Stowarzyszenia, które zdążyło już ugruntować swoją pozycję. Oprócz realizacji zasadniczego celu, czyli obrony interesów samorządu terytorialnego i doskonalenia jego pracy, SGM jest aktywne także na innych polach. **Na początku roku wydarzeniem było nadanie tytułów „Małopolanina Roku" dwóm znaczącym postaciom.**

Stowarzyszenie Gmin Małopolski z siedzibą w Krakowie
regionalna organizacja samorządów terytorialnych
135 miast i gmin z Małopolski,
przyznała w dniu 17 stycznia 1997 roku

Tytuły
Małopolanina Roku 1996

Pani Wisławie Szymborskiej

poetce
Laureatce Literackiej Nagrody Nobla za 1996 rok
dziękując za dar pięknej i mądrej poezji
a także za rozsławienie imienia Polski w świecie

oraz

Panu Marianowi Krzaklewskiemu

politykowi
Przewodniczącemu NSZZ Solidarność, Liderowi i założycielowi
Akcji Wyborczej Solidarność w uznaniu podejmowanych dla dobra
wspólnego wysiłków poprzez skuteczne działania na rzecz
politycznego porozumienia Solidarności, centroprawicy i prawicy
polskiej

Kazimierz Barczyk
Przewodniczący Zarządu
Stowarzyszenia Gmin Małopolski

Kraków-Wawel, dnia 1 lutego 1997 roku

Pierwotnie planowano, że obydwoje laureaci odbiorą stosowne akty nadania 1 lutego, podczas Charytatywnego Balu Samorządowego. Okazało się jednak, że uczestniczyć w nim może tylko Marian Krzaklewski. Mimo nieobecności noblistki bal był bardzo udany. Dzięki licytacji darów – ofiarowanych między innymi przez Noblistkę Wisławę Szymborską – oraz sprzedaży kotylionów zebrano pieniądze, które za pośrednictwem MSZ przekazano osobom wskazanym przez **Związek Polaków w Kazachstanie. Ze względu na wysokie koszty transportu darów zdecydowano się na taką formę pomocy. Kwota, jaką przekazano kilkuset polskim rodzinom była w Kazachstanie równowartością ich 400 średnich pensji.**

Przewodniczący AWS Marian Krzaklewski z tytułem „Małopolanina Roku 1996".

Prawdziwym znakiem czasu było zaangażowanie się SGM w przygotowanie systemu zarządzania bazami danych „Małopolska On Line". Pamiętać trzeba, że Internet był wówczas nowością i to nowością nie zawsze przyjmowaną życzliwie. Dowodem potwierdzającym powyższą tezę jest stwierdzenie, jakie znalazło się w artykule opublikowanym wówczas na łamach „Wspólnoty Małopolskiej": „Wielu z nich [wójtów, burmistrzów] wzbrania się przed podłączeniem do Internetu z uwagi na brak zaufania do własnej kadry urzędniczej. Obawiają się, że nieograniczone możliwości sieci w połączeniu z ferią [!] barw, dźwięku i animacji wideo oferowanych przez WWW zrujnują ich urząd." Prace nad systemem rozpoczęto jeszcze w poprzednim, 1996 roku. Decydującym momentem we wdrażaniu systemu było podpisanie 9 stycznia 1997 roku porozumienia między miastem Tarnowem a SGM w sprawie współpracy przy tworzeniu w ramach **Małopolskiego Centrum Internetu Stowarzyszenia Gmin Małopolski – Małopolska On Line**.

W połowie lat 90. SGM podejmowało wiele konkretnych prac, zmierzających do wprowadzenia w samorządach nowoczesnych technik informatycznych. Wraz z innymi stowarzyszeniami zajmującymi się taką tematyką SGM skutecznie działało na rzecz uczynienia Małopolski liderem w zakresie wykorzystania Internetu, zwłaszcza w sferze obsługi obywateli.

SGM nie tylko starało się umacniać i unowocześniać małopolskie samorządy. Nie traciło z pola widzenia także kwestii ważnych dla całego kraju. Między innymi w marcu tego roku SGM zwróciło się do Rządu RP z apelem o ratowanie Stoczni Gdańskiej. 21 marca 1997 Zarząd SGM podejmuje uchwałę w sprawie ratowania Stoczni Gdańskiej. Treść uchwały jest następująca:

„Apel Zarządu Stowarzyszenia Gmin Małopolski w sprawie ratowania Stoczni Gdańskiej

1. Stowarzyszenie Gmin Małopolski zwraca się do Rządu Rzeczypospolitej Polskiej o podjęcie zdecy-

W czasie pielgrzymek Ojca Świętego Stowarzyszenie wspólnie z Federacją organizowało w Krakowie kilkutysięczny ogólnopolski sektor samorządowy.

dowanych działań zmierzających do rozwiązania problemu Stoczni Gdańskiej i utrzymania jej jako czynnego zakładu pracy. Koniunktura w przemyśle stoczniowym przemawia przeciwko likwidowaniu Stoczni. Państwo, jako współwłaściciel Stoczni, zobowiązane jest uwzględnić przy podejmowaniu decyzji w sprawie Stoczni zarówno okoliczności gospodarcze jak i społeczne.

2. Stowarzyszenie Gmin Małopolski apeluje do samorządów i mieszkańców szczególnie Małopolski o wsparcie obywatelskiej akcji ratowania Stoczni Gdańskiej – symbolu Sierpnia 1980 roku, pokojowego przełomu w Polsce i na świecie – poprzez wykup specjalnych cegiełek. Utrata pracy przez kilkutysięczną załogę Stoczni spowoduje także utratę zamówień i pracy dla kilkudziesięciu tysięcy zatrudnionych w całej Polsce.
3. Stowarzyszenie Gmin Małopolski, w razie zaniechań i bezczynności rządu, apeluje do polskich i zagranicznych przedsiębiorców oraz Narodowego Banku Polskiego o wsparcie restrukturyzacji Stoczni Gdańskiej poprzez zaangażowanie kapitałowe i zamówienia budowy statków.

Podjęte przez Stocznię dotychczasowe działania restrukturyzacyjne w połączeniu z zaangażowaniem polskich i zagranicznych przedsiębiorstw oraz solidarną pomocą polskiego społeczeństwa dadzą realną szansę uratowania i rozwoju Stoczni Gdańskiej."

Wspominając te wydarzenia sprzed prawie dwudziestu lat, musimy pamiętać, że przewodniczący SGM był wówczas sekretarzem stanu w Kancelarii Premiera Jerzego Buzka, sekretarzem Komitetu Społecznego Rady Ministrów w czasie wprowadzenia czterech reform społecznych z lat 1997–1999, a także sekretarzem Zarządu Krajowego RS AWS ds. samorządu terytorialnego.

25 marca 1997 roku Stowarzyszenie Gmin Małopolski oraz Związek Gmin Górnego Śląska i Północnych Moraw wystosowały „List Otwarty do Telekomunikacji Polskiej oraz innych operatorów telekomunikacyjnych (GSM, Centertel, Telbank) w sprawie integracji usług telekomunikacyjnych Małopolski i Śląska". W wystąpieniu tym podkreślono, że Małopolska i Śląsk coraz bardziej zacieśniają współpracę gospodarczą, co pociąga za sobą konieczność integracji sieci telekomunikacyjnej i to w jak najszerzej rozumianej postaci. Obszar zamieszkiwany w promieniu ok. 100 km od Krakowa i Katowic, przez prawie 10 milionów ludzi i wytwarzający 1/3 dochodu narodowego, wymaga dostępu do najnowocześniejszych systemów łączność, począwszy od zwykłych telefonów, a skończywszy na szybkich sieciach cyfrowych". Autorzy listu – czyli SGM oraz ZGGŚiPM – apelowali do operatorów telekomunikacyjnych, producentów i instalatorów sprzętu telekomunikacyjnego o utworzenie podmiotu, który zająłby się integracją usług, a do ośrodków naukowych – w liście wymieniono Politechnikę Śląską, Akademię Górniczo-Hutniczą oraz Instytut Łączności – o wsparcie wiedzą i doświadczeniem.

Mało kto dziś pamięta o tym, że SGM brało aktywny udział w obronie telewizyjnej „Kroniki Krakowskiej". Otóż 4 kwietnia 1997 roku regionalne ośrodki telewizyjne zostały poinformowane o koncepcji stworzenia na bazie popołudniowej „Panoramy" programu informacyjnego, który miałby zastąpić lokalne programy informacyjne przygotowywane przez regionalne ośrodki telewizyjne. Według propozycji nowa „Panorama" trwałaby pół godziny, z czego na informacje lokalne z całej Polski przeznaczone byłoby około 60 procent czasu, czyli 18 minut. Zważywszy, że w kraju funkcjonowało wówczas dwanaście ośrodków telewizyjnych, to na każdy z nich przypadać miało około 90 sekund czasu antenowego. Regionalnym ośrodkom dano prawo ustosunkowania się do tej pozycji, ale tylko do najbliższego poniedziałku, a dzień 4 kwietnia w 1997 roku był piątkiem. Reakcja SGM w tej sprawie była szybka i stanowcza. W zgłoszonym

wówczas oświadczeniu czytamy: **„Stowarzyszenie Gmin Małopolski protestuje przeciwko próbom likwidacji informacyjnych programów lokalnych w telewizji publicznej**. Ewentualna likwidacja krakowskiej „Kroniki" to nie tylko zaprzepaszczenie 30 lat tradycji, ale przede wszystkim próba centralizacji przepływu informacji." Krakowska prasa komentując pochodzącą z Warszawy propozycję oraz stanowczą reakcję SGM, zastanawiała się nad motywami, jakie kierowały pomysłodawcami rozwiązań, które *de facto* prowadziły do likwidacji programów lokalnych. Podnoszono zarówno to, że centralizacja daje możliwość filtrowania informacji, jak i względy komercyjne. Krakowska „Kronika" cieszyła się w 1997 roku oglądalnością rzędu 46 procent, a nadawany w tym samym czasie Program I przyciągał 2,5 procent telewidzów. Zwiększenie oglądalności wpłynęłoby na zwiększenie liczby reklam.

25 kwietnia 1997 r. VIII Walne Zebranie SGM uchwaliło **„Apel o pilne dokończenie reformy samorządowej"** o następującej treści:

„Stowarzyszenie Gmin Małopolski zwraca się do Rządu RP o pilne dokończenie reformy samorządowej poprzez wprowadzenie trójszczeblowej struktury władzy publicznej, systemowe uporządkowanie ustroju finansów gminnych i podjęcie działań umożliwiających realizację zadań oświatowych gmin na wysokim poziomie.

Nadal brak jasnych, zobiektywizowanych kryteriów dla podziału subwencji na zadania oświatowe. Uwzględnić należy wyniki monitoringu prowadzonego przez organizacje samorządowe. Finanse komunalne są stale uszczuplane. Niekonsekwentna i niespójna polityka rządu uniemożliwia zaplanowanie budżetów i realizację zadań gminy.

Sala obrad Rady Miasta Lwowa. Mer Lwowa Wasyl Kujbida wita delegację Stowarzyszenia Gmin Małopolski.

Domagamy się przestrzegania zapisów ustawowych, zgodnie z którymi przekazanie gminie nowych zadań wymaga zapewnienia koniecznych środków finansowych na ich realizację."

Jednym z ważnych, może nawet najważniejszych zadań SGiPM, było i jest śmiałe formułowanie postulatów społeczności lokalnych.

VIII Walne Zebranie SGM zaowocowało przyjęciem wielu dokumentów, które z perspektywy blisko dwudziestu lat zdumiewają swoją aktualnością. Warto tutaj przypomnieć **Apel VIII Walnego Zebrania SGM o realizowanie konsekwentnej polityki zmierzającej do zapewnienia Polsce pełnoprawnego udziału w Pakcie Północnoatlantyckim**. Przyjęto wówczas dokument o następującej treści: „Stowarzyszenie Gmin Małopolski skupiające władze samorządowe miast i gmin historycznej Małopolski, w związku z toczoną debatą publiczną na temat członkostwa Polski w Pakcie Północnoatlantyckim, apeluje do władz państwowych o realizowanie konsekwentnej polityki

Samorządowcy z Małopolski w Gródku Podolskim koło Kamieńca Podolskiego, gdzie mieszka wielu Polaków i działa katolickie seminarium duchowne.

zmierzającej do zapewnienia Polsce pełnoprawnego udziału w tym jedynym efektywnym, ogólnoeuropejskim systemie bezpieczeństwa i współpracy dla obrony pokoju na przełomie II i III Tysiąclecia. Decyzje w tej sprawie powinny uwzględniać niekwestionowane i powszechnie wyrażane przez ogół obywateli dążenia Narodu Polskiego".

Delegacja SGM składa kwiaty na Cmentarzu Orląt we Lwowie. W centrum Emilia Chmielowa (prezes Federacji Organizacji Polskich na Ukrainie), obok przewodniczący SGM i Tadeusz Sawicki – prezydent Przemyśla.

SGM uczestniczyło w konsultowaniu Europejskiej Karty Samorządu Terytorialnego, która została przyjęta na IV Sesji Kongresu Władz Lokalnych i Regionalnych, odbywającego od 3 do 5 czerwca 1997 roku.

W dniach 16–22 czerwca 1997 roku delegacja prawie 150 prezydentów, burmistrzów, wójtów z Małopolski i innych regionów Polski przebywała na Ukrainie. Celem wyjazdu było nawiązanie partnerstwa między gminami i miastami obu krajów, a także zacieśnienie współpracy gospodarczej kulturalnej i wymiany młodzieżowej. W czasie wyjazdu zorganizowano kilka wspólnych konferencji samorządów polskich i ukraińskich, dzieląc się naszym ustawodawstwem i doświadczeniem m.in. w sali obrad Rady Lwowa, Kamieńca Podolskiego, a także w Kijowie. Wyjazd zorganizowany został we współpracy z Federacją Organizacji Polskich na Ukrainie, kierowaną nadal przez Emilię Chmielową.

Na posiedzeniu Kolegium Rektorów Szkół Wyższych Krakowa z udziałem prezydentów i burmistrzów Małopolski i Śląska zorganizowanym 24 czerwca 1997 r. przez SGiPM we współpracy ze Związkiem Gmin Górnego Śląska, kierowanym przez prof. Zygmunta Frankiewicza, prezydenta Gliwic przyjęto wspólne stanowisko:

1. Powołanie wyższych szkół zawodowych lub filii czy kolegiów zamiejscowych istniejących szkół wyższych poza głównymi ośrodkami akademickimi w sposób istotny zwiększy możliwości kształcenia na poziomie wyższym.

2. Tworzenie wyższych szkół zawodowych zgodnie z nowo przygotowaną ustawą nie może spowodować ograniczenia finansowania istniejących państwowych szkół wyższych, ich koszty funkcjonowania powinny być pokryte z dodatkowych subwencji budżetowych oraz w części z budżetów gminnych.

3. Kształcenie w wyższych szkołach zawodowych powinno gwarantować dobry poziom, co zapewnić może tworzenie tych szkół we współpracy z silnymi uczelniami akademickimi.

4. System kształcenia na poziomie wyższym musi być zintegrowany (w przyszłości jedna ustawa o szkołach wyższych), a oferowane wykształcenie zawodowe musi zapewnić szansę kontynuacji na poziomie magisterskim i doktoranckim.

5. Zalążkiem przyszłych szkół zawodowych mogą być istniejące kolegia nauczycielskie, jak również funkcjonujące już i założone przez gminy, prywatne wyższe szkoły zawodowe.

Spotkanie prezydentów Małopolski i Śląska z Kolegium Rektorów Szkół Wyższych Krakowa, Uniwersytet Jagielloński, 24 czerwca 1997 r. Przemawia rektor UJ prof. dr hab. Aleksander Koj, obok – rektor AGH prof. dr hab. Mirosław Handke.

Rektorzy państwowych Szkół Wyższych Krakowa złożyli deklarację dalszej współpracy z samorządami lokalnymi w sprawie rozwoju edukacji na poziomie wyższym poprzez kształcenie kadry dla tych szkół, pomocy w organizowaniu na ich terenie badań naukowych.

Prezydenci i burmistrzowie miast Małopolski i Śląska wyrazili wolę wsparcia finansowego i logistycznego inicjatyw tworzenia Wyższych Szkół Zawodowych, jak również fundowania stypendiów doktorskich dla przyszłej kadry tych szkół, kształconej w Uczelniach Krakowa. Jednocześnie **samorządowcy Małopolski i Śląska zarekomendowali kandydaturę rektora AGH prof. Mirosława Handke na ministra edukacji narodowej, w przyszłym rządzie po jesiennych wyborach parlamentarnych.**

Dwa zarządy – Związku Gmin Górnego Śląska z prof. Zygmuntem Frankiewiczem, prezydentem Gliwic oraz SGM z przewodniczącym Kazimierzem Barczykiem.

Stowarzyszenie Gmin Małopolski w 1997 roku rozpoczęło realizację projektu „Współpraca samorządów Małopolski z samorządami Ukrainy". W jego ramach przeprowadziło w Krakowie szereg szkoleń dla przedstawicieli samorządów lokalnych z Ukrainy, m.in. w oparciu o kilka grantów amerykańskich fundacji wspierających rozwój demokracji. SGiPM wydała też m.in. tłumaczenie polskich ustaw samorządowych na język ukraiński. Na początku lat 90. samorządy polskie korzystały z doświadczeń samorządów Europy Zachodniej. Teraz samorządy Małopolski dzieliły się swoimi doświadczeniami z sąsiadami ze Wschodu w budowaniu demokratycznego, zdecentralizowanego państwa i demokratycznych samorządów.

Dziś, po prawie dwudziestu latach warto także przypomnieć wspólne Stanowisko Federacji Związków i Stowarzyszeń Gmin Polskich oraz Stowarzyszenia Gmin Małopolski przygotowane na otwarcie konferencji „Współpraca samorządów lokalnych państw Grupy Wyszehradzkiej" (Wawel, 9 października 1997 roku), towarzyszącej I Kongresowi Samorządów Terytorialnych RP, które zorganizował i prowadził Kazimierz Barczyk.

Początek tego dokumentu to konstatacja, że po przemianach, jakie w latach 1989–1990 nastąpiły w Europie Środkowej, rozpoczęła się autentyczna współpraca na wielu płaszczyznach między Polską i jej południowymi oraz wschodnimi sąsiadami. Dalej czytamy w nim: „Współpraca ta zrodziła się najpierw z woli politycznej i naturalnej dążności do uregulowania dobrych stosunków pomiędzy państwami bliskimi, których wzajemne powiązania kulturowe, polityczne, gospodarcze i inne są umocowane w historii Europy, w tym **najnowszym jej rozdziale zapoczątkowanym przez «Solidarność» i Papieża Polaka".**

W dalszej części tekstu czytamy: „Dialog polityczny ustanowiony w akcie powołania Grupy Wyszehradzkiej otworzył dość szybko możliwość **współpracy gospodarczej i wzajemnej korzystnej wymiany handlowej w ramach założonej w Krakowie CEFTA.** W tej materii miasto Kraków odgrywało ważną rolę inicjatora i magnesu regionalnego, wspierającego współpracę między państwami Europy Środkowej. Co więcej na bazie tych inicjatyw zrodziła się, rzec można, pewna więź solidarności tego regionu, solidarności poprzedzonej doświadczeniem wspólnej niedoli bycia państwem zależnym."

„Stanowisko" wyraźnie definiowało oczekiwania polskich środowisk samorządowych: **„Nowe uwarunkowania polityczne w Europie ukierunkowują nasze narody na drogę zbliżenia politycznego i gospodarczego i lepszego siebie zrozumienia, wzajemnego siebie wspierania, zwłaszcza na arenie europejskiej. Scena europejska to nasze wspólne dążenie do Unii Europejskiej oraz Układu Obronnego NATO. Integracja z Unią Europejską jest dla naszych państw celem strategicznym.** Posiadamy status Państw Stowarzyszonych i równoległymi drogami idziemy, aby osiągnąć członkostwo w Unii Europejskiej. Ponieważ cel jest wspólny i bliskość interesów wspólna, warto się zatem zastanowić i opracować wspólne stanowiska w wielu dziedzinach życia w aspekcie integracji europejskiej".

W związku z powyższym stwierdzano: **„Tylko wspólna i zdecydowana postawa może nam zagwarantować przyjęcie warunków dla nas korzystnych w negocjacjach z Unią Europejską.** Nasza Konferencja dotyczy poszukiwania możliwości współpracy samorządów lokalnych, związków gminnych a nawet idzie dalej, aż do współpracy poszczególnych regionów państw Grupy Wyszehradzkiej. Chcemy poszukiwać wspólnie najlepszych rozwiązań, rozwiązań oryginalnych, bliskich naszym tradycjom, wynikających z naszych doświadczeń i porównuje-

my z doświadczeniami Unii Europejskiej. Wybierzmy to, co będzie lepsze dla obywateli i miejmy odwagę wprowadzić ewentualne ulepszenia dotyczące zwłaszcza modelu gospodarczego i politycznego bliższego przeciętnemu człowiekowi. Proces integracji naszych państw z Unią Europejską jest różny dla każdego państwa Grupy Wyszehradzkiej i Europy Środkowo-Wschodniej, lecz w tej chwili jest dosyć zaawansowany. Unia Europejska postrzega nas jako partnerów dynamicznych, o dużym potencjale kulturowym, gospodarczym i społecznym. Jednak niestety nie wie o nas zbyt wiele i odwrotnie, u nas brakuje również szerokiej informacji o Unii Europejskiej, o jej instytucjach, firmach i ludziach. Pochylamy się dzisiaj nad sprawami samorządu lokalnego i polityki regionalnej optymalnej dla naszych państw, tymczasem Unia Europejska uznała kwestie związane z polityką regionalną za niezwykle ważne i ustanowiła Traktatem z Maastricht w 1992 roku osobną instytucję, której celem jest umacnianie prerogatyw samorządów lokalnych i regionalnych, jest to Komitet Regionów (art.198 a). Komitet Regionów jako instytucja doradcza w stosunku do Rady Ministrów oraz do Komisji UE przygotowuje opinie oraz propozycje prawne reprezentujące interesy poszczególnych regionów i samorządów lokalnych. **Państw Stowarzyszonych nie powinno zabraknąć w kreowaniu polityki regionalnej zwłaszcza w Europie Środkowej, bacząc przy tym pilnie, aby nie naruszyć swoich interesów narodowych.** Mamy świadomość ważności dobrze prowadzonej polityki regionalnej oraz jej aspekt gospodarczy, społeczny i środowiskowy. To władze samorządowe powinny podejmować istotne dla swojego środowiska decyzje.

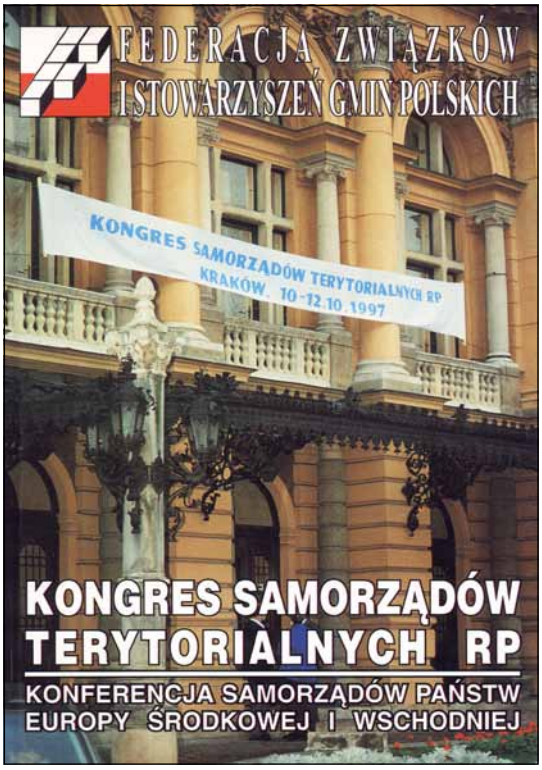

Okładka wydawnictwa – pokłosia I Kongresu Samorządów Terytorialnych RP, prawie dwustustronicowej publikacji.

Rozważając zagadnienia polityki regionalnej powinniśmy wspólnie pracować nad programami rozwoju regionalnego, tak jak to czynią kraje członkowskie UE. Pracując razem, możemy łatwiej z nimi nawiązać profesjonalny kontakt. Czeka nas wiele pracy, stoją przed nami wyzwania i wieloletnie zaniedbania do naprawienia. Przyjęcie norm ekologicznych, prawnych, gospodarczych etc. oraz działania dostosowawcze wymuszają na nas potrzebę pewnej analizy i ustanowienia pewnej jedności, która da nam siłę w czasie negocjacji o członkostwo z UE.

Tekst zamykała konkluzja: **„Negocjacje będą prowadzone z każdym państwem osobno, lecz kraje Grupy Wyszehradzkiej powinny deklarować grupowe wejście do UE, leży to w ich interesie. Współpraca Grupy Wyszehradzkiej i Państw Europy Środkowej i Wschodniej może być ważnym atutem obok dorobku kultury, potencjału społecznego, gospodarczego w rozmowach z Unią Europejską. Powinna też Grupa Wyszehradzka być godnym przedstawicielem i blisko współpracować z innymi państwami regionu Europy Środkowej, np. z Ukrainą, Mołdawią, Rumunią, Bułgarią".**

Konferencja „Współpraca samorządów lokalnych państw Grupy Wyszehradzkiej", która 9 października 1997 r. odbyła się na Wawelu, umożliwiła nawiązanie współpracy regionalnej między przedstawicielami samorządów i organizacjami samorządowymi oraz **stworzyła warunki do bezpośredniej współpracy partnerskiej gmin z Polski, Czech, Słowacji, Słowenii, Węgier, a także z Ukrainy.** Nastąpiła wymiana doświadczeń m.in. w dziedzinie odbudowy samorządności lokalnej i dostosowania przyjętych rozwiązań do standardów europejskich. **Uczestnicy Konferencji przyjęli „Deklarację Krakowską" w sprawie powołania Forum Współpracy Samorządów Lokalnych Państw Europy Środkowej i Wschodniej.** Uczestnicy zadeklarowali wolę współpracy i budowania pokoju oraz organizowanie konferencji problemowych w poszczególnych państwach, omawianie form współpracy regionalnej, promowanie współpracy między gminami i partnerstwo miast.

SGM przeprowadziło ogólnopolskie prawybory na terenie Małopolski. Wybór padł na Bochnię. Bocheńskie prawybory przed wyborami do parlamentu odbyły się w dniach 6–7 września 1997 r.

Ostatni prezydent RP na Uchodźstwie Ryszard Kaczorowski (w środku) w Loży Cesarskiej Teatru Słowackiego podczas III sesji plenarnej Kongresu.

Wzięło w nich udział 8 ogólnopolskich komitetów wyborczych. Wyniki prawyborów okazały się miarodajne nie tylko dla Małopolski, ale dla całej Polski. Prawybory były również znakomitą okazją do promocji Bochni, obszernie relacjonowały je ogólnopolskie i małopolskie media. Były to jedne z pierwszych tego typu praktycznych sondaży. Jednocześnie znakomita próba dla małopolskich samorządowców i partii politycznych, które mogły bezpośrednio konfrontować się z ocenami wyborców.

Wspomnieć należy o eksperckiej działalności Stowarzyszenia. Jednym z przykładów jest promocja wiedzy o racjonalnym żywieniu szczególnie dzieci i młodzieży w Polsce, która na ogół jest fragmentaryczna i nieproporcjonalna w stosunku do potrzeb związanych z konieczną działalnością na rzecz ochrony zdrowia. We wrześniu 1997 roku prof. Anna Międzobrodzka na zlecenie Stowarzyszenia Gmin Małopolski przygotowała **raport pn. „Żywienie w szkołach"** rozpowszechniony bezpłatnie w gminach i szkołach.

W dniach 10–12 października 1997 roku obradował w Krakowie **I Kongres Samorządów Terytorialnych Rzeczypospolitej**. Frekwencja przekroczyła oczekiwania organizatorów. W krakowskim teatrze imienia Juliusza Słowackiego zgromadziło się siedmiuset prezydentów, burmistrzów, wójtów, przewodniczących rad gmin, marszałków sejmików samorządowych, przedstawicieli Samorządowych Kolegiów Odwoławczych, Regionalnych Izb Obrachunkowych, organizacji pozarządowych i prasy lokalnej. Przewodniczący SGM oraz Federacji Związków i Stowarzyszeń Gmin RP jako organizator tak skomentował ten kongres: „Jest on realizacją jednego z celów, jakie wytyczyła sobie Federacja. Zarówno w swoim programie jak i statucie zapisaliśmy konieczność dorocznych spotkaniach przedstawicieli środowisk samorządowych. Chodzi o to, aby stworzyć platformę dla omawiania ważnych problemów dotyczących samorządu terytorialnego, wyrażania stanowisk i podejmowania uchwał, które przekazywane byłyby później parlamentowi, Radzie Ministrów i Prezydentowi RP oraz innym organom władzy państwowej. Ujmując rzecz

Sala obrad I Kongresu Samorządów Terytorialnych RP, Teatr im. J. Słowackiego.

Prezydium I Kongresu Samorządów Terytorialnych RP, przemawia Jan Maria Rokita. Za stołem prezydialnym Józef Hlebowicz (przewodniczący Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych), Bronisław Lachowicz (przewodniczący Stowarzyszenia Gmin Regionu Wielkopolski), Kazimierz Barczyk (przewodniczący SGM), Franciszek Werner (przewodniczący Polskich Gmin Zachodnich) – członkowie Rady FZiSGP w czasie porannej sesji podsumowującej Kongres Samorządów Terytorialnych. Kraków, Teatr im. J. Słowackiego, 11 października 1997 r.

krótko, Kongres ma wypowiadać się w najbardziej istotnych dla samorządu terytorialnego sprawach."

Kongres podjął uchwały, w których postulował utworzenie samorządowych powiatów oraz silnych województw, a także reformę systemu finansów gminnych oraz reformę szkolnictwa wyższego. Pamiętając, że trójstopniowa struktura podziału terytorialnego została wprowadzono dopiero od 1 stycznia 1999 roku, należy uznać działania Stowarzyszenia za znaczący wkład w przygotowanie założeń do przyszłej reformy.

Zorganizowanie takiego spotkania i otwartych debat, ponad podziałami partyjnymi było niezwykle istotne z uwagi na skalę oraz charakter sporów, dotyczących kształtu przyszłych jednostek nowego podziału administracyjnego kraju. Bardzo ważne stało się wsparcie dla dalszego „usamorządowienia" kraju oraz powiązania zmian z uzdrawianiem finansów samorządowych. Dotychczasowa praktyka wyraźnie bowiem wskazywała, jak wiele zależy od przepływu pieniędzy do władz lokalnych i jak bardzo ten proces realnie wpływa na możliwości władcze samorządów.

Drugi dzień Kongresu w Filharmonii Krakowskiej.

W interesie gminy leży takie ukształtowanie procesu stanowienia prawa miejscowego, który wyeliminuje ewentualne potknięcia, pomyłki i nieprawidłowości. Gminy same podejmują próby zracjonalizowania procesu tworzenia prawa w różny sposób. Częsta jest np. praktyka „wymieniania się" uchwałami o bardziej skomplikowanej konstrukcji, korzystanie z doświadczeń innych, często większych samorządów z rozbudowaną obsługą prawną. Radcy prawni konsultują między sobą sporne zagadnienia. Wykorzystywane są opracowywane przez specjalistów spoza urzędu wzorce. Wychodząc na przeciw naszkicowanym problemom, Stowarzyszenie Gmin Małopolski realizując statutowe zadania, a mianowicie koordynację współdziałania gmin oraz ochronę wspólnych interesów

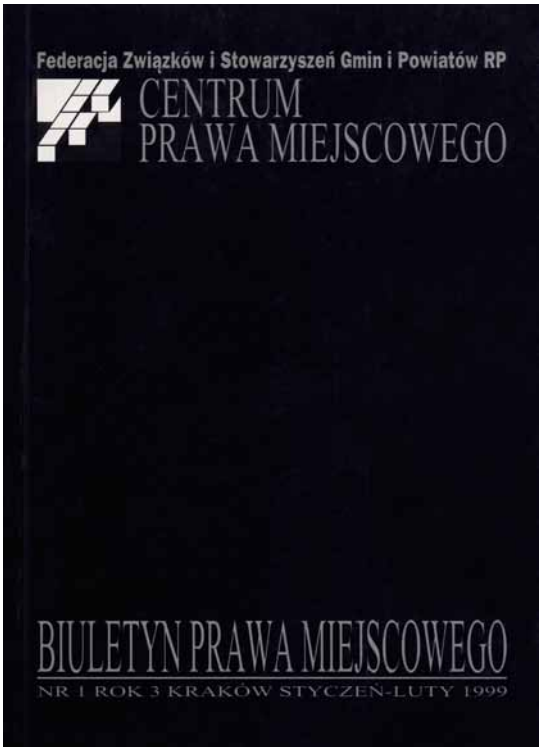

Jeden z tomów z kilkuletniej serii pod redakcją dyrektora SGM Pawła Stańczyka, a od 18 lat sekretarza miasta Krakowa.

Od lewej: poseł Jerzy Widzyk – minister, pełnomocnik ds. usuwania skutków powodzi, poseł Mirosław Styczeń, Kazimierz Barczyk – przewodniczący SGiPM, Zbigniew Leraczyk – prezydent Bielska-Białej, Józef Lassota – prezydent Krakowa, poseł Michał Kamiński .

gmin, postanowiło powołać **Małopolskie Centrum Prawa Miejscowego.** „Jestem przekonany, że stworzony w ramach Małopolskiego Centrum Prawa Miejscowego system informacji przyczyni się do podniesienia jakości stanowionego w gminach prawa miejscowego, a szczególnie przepisów gminnych, pozwoli także uniknąć interwencji nadzorczych, a gdy zajdzie taka konieczność, ułatwi obronę interesów gminy" – napisał w oświadczeniu Kazimierz Fudala, wiceprzewodniczący SGM. **Koordynatorem prac MCPM został z ramienia Stowarzyszenia Paweł Stańczyk, dyrektor Biura SGM, który zredagował serię biuletynów MCPM.**

W listopadzie gościli w Krakowie przedstawiciele **Związku Polaków na Białorusi**. W składzie delegacji byli między innymi Andrzej Kusielczyk – sekretarz Rady Naczelnej i Zarządu Głównego ZPB oraz Józef Porzecki – dyrektor polskiego liceum w Grodnie, a także prezes tamtejszego oddziału Związku. Goście z Białorusi opowiadali o obecnej sytuacji polskiej mniejszości. Konkluzją spotkania była propozycja podjęcia przez SGM współpracy ze ZPB. Miałaby ona dotyczyć głównie wymiany młodzieży oraz promocji działalności kulturalnej Związku Polaków na Białorusi.

Rok 1997 przyniósł także zintensyfikowanie współpracy SGM z sąsiednim Śląskiem. Kontakty te ułatwiała nowa płaszczyzna, czyli Federacja Związków i Stowarzyszeń Gmin Polskich. Pod jej auspicjami rodziły się różne projekty form współpracy, m.in. inicjatywa SGM w sprawie powołania **„Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych – Małopolska Śląsk".**

Dobrym przykładem współpracy międzyregionalnej jest uwzględnienie kilkuletnich starań i zabiegów Stowarzyszenia przy ustaleniu planu budowy autostrad A-1, A-3, A-4.

Podczas konferencji **„Autostrada A-4 – szansa rozwoju Małopolski i Śląska",** która odbyła się w Krakowie 4 maja 1998 r. z udziałem ministra transportu i gospodarki morskiej Eugeniusza Morawskiego oraz przedstawicieli Rządowego Centrum Studiów Strategicznych, Agencji Budowy i Eksploatacji Autostrad, Urzędu Mieszkalnictwa i Miast, parlamentarzy-

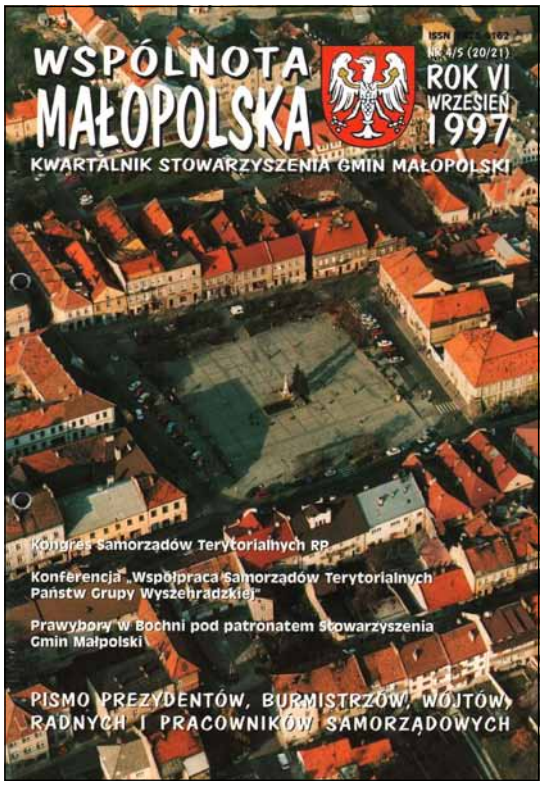

stów, wojewodów oraz burmistrzów i wójtów miast i gmin historycznej Małopolski i Śląska, przez które przebiegać będzie autostrada i obwodnice, przedstawiono stan realizacji rządowego programu budowy autostrad w zakresie dotyczącym autostrady A-4. Wskazano również na rolę samorządu terytorialnego w programie budowy autostrady. Zastanawiano się nad możliwymi formami przyspieszenia prac.

Intensywne prace programowe o charakterze przygotowawczym, dotyczące rozwoju współpracy międzyregionalnej Małopolski i Śląska, są m.in. wynikiem **trzydniowych Warsztatów Strategicznych „Małopolska - Śląsk"** w Złotym Potoku na terenie Jury Krakowsko-Częstochowskiej, które doprowadziły do przygotowania materiałów programowych do dalszej dyskusji o decentralizacji państwa oraz rozwoju obu regionów, które razem stanowią prawie 10-milionowy makroregion – jeden z pięciu największych w Europie. Warsztaty przygotowane przez Stowarzyszenie Gmin Małopolski oraz Związek Gmin Górnego Śląska były współorganizowane przez regionalnych szefów Solidarności: Marka Kempskiego i Andrzeja Szkaradka.

Ta zapoczątkowana w 1997 roku współpraca jest cały czas kontynuowana. 5 kwietnia 2013 roku w Sali Senatorskiej w Zamku Królewskim na Wawelu odbyła się II wspólna sesja sejmików województw małopolskiego i śląskiego, na której radni obu województw przyjęli wspólnie opracowaną **„Strategię dla rozwoju Polski południowej w obszarze województw małopolskiego i śląskiego do roku 2020".** W sesji uczestniczyli marszałkowie Małopolski i Śląska, a obrady sejmików prowadzili Kazimierz Barczyk – przewodniczący SWM oraz Andrzej Gościniak – przewodniczący SWŚ. Wśród zaproszonych na uroczystą sesję gości byli m.in.: eurodeputowany prof. Jerzy Buzek, wicepremier, minister rozwoju regionalnego Elżbieta Bieńkowska, minister pracy i polityki społecznej Władysław Kosiniak-Kamysz, parlamentarzyści województw małopolskiego i śląskiego, wojewodowie Małopolski i Śląska, rektorzy wyższych uczelni oraz samorządowcy.

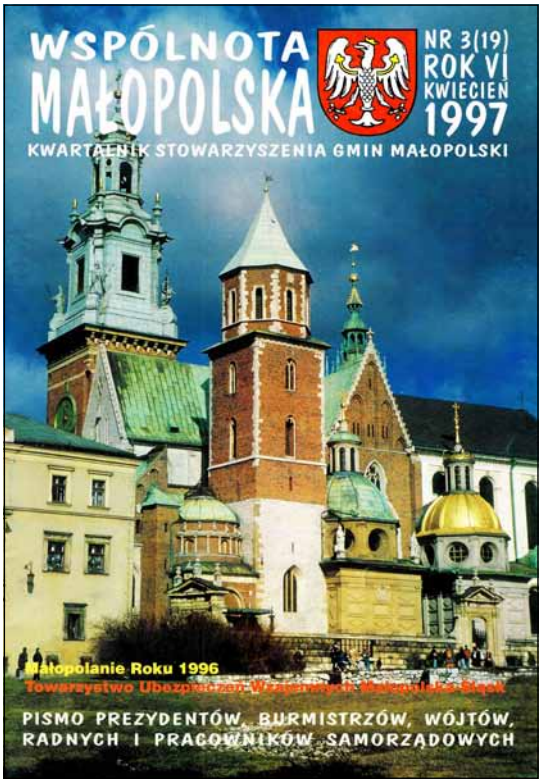

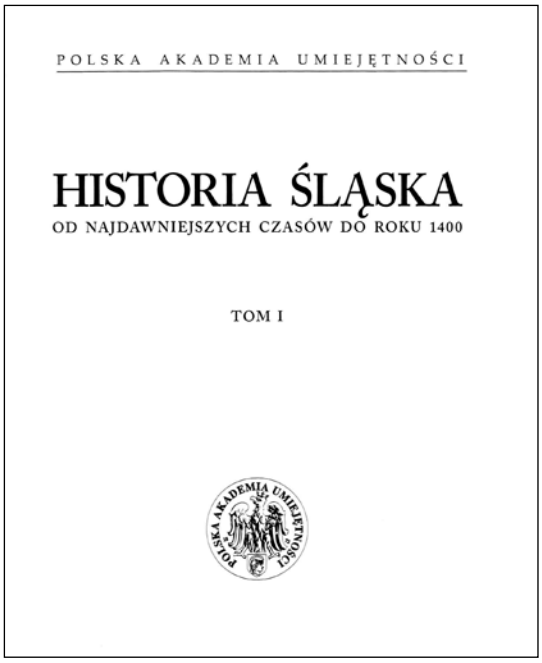

Reprint trzytomowego, przedwojennego wydania przez Polską Akademię Umiejętności „Historii Śląska od najdawniejszych czasów do roku 1400".

Na pamiątkę tego ważnego wydarzenia oba samorządy z inicjatywy Małopolski zamówiły w Polskiej Akademii Umiejętności 500 reprintów 3-tomowego, przedwojennego wydania przez PAU **„Historii Śląska od najdawniejszych czasów do roku 1400".**

Samorządy Małopolski i Śląska wspólnie zabiegały także o ochronę misji Telewizji Publicznej, ośrodków regionalnych, proponując jej decentralizację i powiązanie z samorządami.

Przewodniczący SGM na wspólnych konferencjach wielokrotnie publicznie żałował, że oba regiony dużo wcześniej podjęły decyzję o rozbudowie swoich lotnisk regionalnych w Balicach pod Krakowem i Pyrzowicach, między sobą konkurujących. Wielkie wspólne lotnisko w połowie drogi między Katowicami a Krakowem byłoby dzisiaj europejskim hubem obsługującym „Krakowice" – makroregion małopolsko-śląski zamieszkały przez prawie 10 milionów mieszkańców, a także północne Czechy, Słowację i Morawy.

Kalendarium

- **9 stycznia** – SGM zawiera porozumienie z miastem Tarnowem w sprawie współpracy przy tworzeniu bazy informacyjno-promocyjnej „Małopolska On Line".
- **17 stycznia** – SGM przyznaje tytuł „Małopolanina Roku 1996" Wisławie Szymborskiej i Marianowi Krzaklewskiemu oraz wystosowuje memoriał w sprawie najważniejszych inwestycji centralnie finansowanych – Małopolska 2000.
- **23 stycznia** – SGM zaprasza małopolskie gminy do udziału w współtworzeniu regionalnej bazy danych samorządowych – „Małopolska on Line".
- **1 lutego** – II Ogólnopolski Charytatywny Bal Samorządowy na Wawelu ze zbiórką na pomoc dla Polaków w Kazachstanie.
- **26 lutego** – Seminarium Prasy Lokalnej – Powołanie przez SGM Małopolskiej Agencji Informacyjnej.
- **3 marca** – SGM przekazuje na ręce ministra Dariusza Rosatiego kwotę stanowiącą równowartość 3.300 USD z przeznaczeniem na pomoc Polakom w Kazachstanie do rozdzielenia pomiędzy rodziny na Święta Wielkanocne – była to wówczas równowartość 400 tamtejszych pensji.
- **21 marca** – SGM zwraca się do Rządu RP z apelem o uratowanie Stoczni Gdańskiej.
- **25 marca** – SGM wystosowuje list otwarty do Telekomunikacji Polskiej SA i innych operatorów telekomunikacyjnych (GSM, Centertel, Telbank) w sprawie integracji usług telekomunikacyjnych Małopolski i Śląska.
- **4 kwietnia** – konferencja „Podstawowa opieka zdrowotna w samorządach lokalnych" zorganizowana przez SGM oraz Zarząd Regionu Małopolska NSZZ „Solidarność".
- **8 kwietnia** – informacja SGM o kolejnym finansowym wsparciu Polaków w Kazachstanie.
- **8 kwietnia** – SGM zajmuje krytyczne stanowisko w sprawie projektów likwidacji lokalnych – regionalnych programów informacyjnych Telewizji Publicznej.
- **25 kwietnia** – VIII Walne Zebranie SGM apeluje o:
  - pilne dokończenie reformy samorządowej;
  - realizowanie konsekwentnej polityki zmierzającej do zapewnienia Polsce pełnoprawnego udziału w Pakcie Północnoatlantyckim;
  - wzięcie udziału w referendum konstytucyjnym;
  - zacieśnienie dobrosąsiedzkiej, przyjacielskiej współpracy między Ukrainą i Polską

  oraz podejmuje szereg rezolucji.
- **9 maja** – wspólne posiedzenie Zarządów Stowarzyszenia Gmin Małopolski oraz Związku Gmin Górnego Śląska i Północnych Moraw (Strony Polskiej) w Krakowie.
- **15 maja** – konferencja Forum Gospodarczego SGM: prezentacja koncepcji Małopolskiego Centrum Internetu SGM – „Małopolska On Line".
- **11–14 czerwca** – konferencja „Miasta w Internecie" współorganizowana przez SGM.
- **16–22 czerwca** – delegacja 150 prezydentów, burmistrzów i wójtów przebywa na Ukrainie, m.in. organizując wspólne konferencje samorządowe we Lwowie, Kamieńcu Podolskim, Kijowie. Wyjazd zorganizowany we współpracy z Federacją Organizacji Polskich na Ukrainie, kierowaną nadal przez Emilię Chmielową.
- **24 czerwca** – Kolegium Rektorów Szkół Wyższych Krakowa z udziałem prezydentów i burmistrzów Małopolski i Śląska – rekomendacja dla prof. Mirosława Handke na przyszłego ministra edukacji narodowej.
- **27 czerwca** – Zarząd SGM zajmuje stanowisko w sprawie sytuacji szkolnictwa wyższego i nauki w Polsce oraz powołania specjalnych stref ekonomicznych w Małopolsce.
- **11 lipca** – wspólny apel Fundacji EquiLibre i SGM w sprawie pomocy powodzianom po „powodzi tysiąclecia".
- **10 sierpnia** – w prasie ukazuje się apel SGM do Polonii w sprawie pomocy powodzianom.
- **6–7 września** – SGM zorganizowało ogólnopolskie prawybory w Bochni przed wyborami parlamentarnymi.
- **9 października** – konferencja „Współpraca samorządów lokalnych państw Grupy Wyszehradzkiej".
- **10–12 października** – I Kongres Samorządów Terytorialnych Rzeczypospolitej w Krakowie, zorganizowany przez SGM oraz FZiSGP z udziałem 700 samorządowców.
- **24–26 października** – obraduje II Małopolska Konferencja Samorządowa.
- **19 listopada** – SGM oraz Związek Polaków na Białorusi podpisują porozumienie o współpracy. SGM przekazało m.in. komputery dla redakcji polskich czasopism.

BIULETYN FEDERACJI

Nr 3/4 SIERPIEŃ 1997

Kwartalnik Federacji Związków i Stowarzyszeń Gmin Polskich

AKTUALNY NUMER BIULETYNU FEDERACJI POŚWIĘCAMY W CAŁOŚCI PREZENTACJI ZWIĄZKÓW I STOWARZYSZEŃ - CZŁONKÓW FEDERACJI.

Materiał został opracowany w oparciu o dane przekazane ze związków i stowarzyszeń. Pubikujemy również dane adresowe związków i stowarzyszeń gmin.

FEDERACJA ZWIĄZKÓW I STOWARZYSZEŃ GMIN POLSKICH:

Przewodniczący Federacji: ***Kazimierz Barczyk***
Wiceprzewodniczący: ***Czesław Tomalik***
Przewodniczący poszczegolnych związków i stowarzyszeń są członkami Rady Związków i Stowarzyszeń Gmin Polskich.
Dyrektor Biura Federacji: ***Jan Wieczorkowski***
Wicedyrektorzy Biura Federacji: ***Paweł Stańczyk, Grzegorz Kuźma***

PODHALAŃSKI ZWIĄZEK GMIN:
ul. Długa 21; Nowy Targ, tel./fax 0187/652-42
Przewodniczący: ***Marek Skrzypek***

STOWARZYSZENIE GMIN MAŁOPOLSKI:
31-004 Kraków, ul Grodzka 28;
fax; 012/21 93 12; tel: 012/16 14 82, 012/21 53 89;
Przewodniczący: ***Kazimierz Barczyk***

STOWARZYSZENIE GMIN REGIONU WIELKOPOLSKI: Al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań
tel.061/8541973, fax 061/8515395;
Przewodniczący: ***Bronisław Lachowicz***

STOWARZYSZENIE GMIN UZDROWISKOWYCH:
ul. Fabryczna 10, 05-520 Konstancin-Jeziorna
tel./fax 022/7576865;
Przewodniczący: ***Józef Hlebowicz***

UNIA MIASTECZEK POLSKICH: siedziba:
Kazimierz Dolny, biuro: Al. Jerozolimskie 121/123 m. 45
02-017 Warszawa, tel./fax 081/6288736;
Przewodniczący: ***Stanisław Bodys***

ZWIĄZEK GMIN GÓRNEGO ŚLĄSKA I PÓŁNOCNYCH MORAW: ul. Stalmacha 17, 40-058 Katowice
tel. 032/511021, 032/511241, 032/510945; fax 032/510985;
Przewodniczący: ***Zygmunt Frankiewicz***

ZWIĄZEK GMIN JURAJSKICH:
Pl. Wolności 24, 42-440 Ogrodzieniec;
tel./fax. 0 376 /23055 w. 160; tel. 0 376/21771;
Przewodniczący: ***Adam Markowski***

ZWIĄZEK GMIN ŚLĄSKA OPOLSKIEGO:
ul. Piastowska 17, 45-082 Opole;
tel. 077/546378; fax 077/545911;
Przewodniczący: ***Czesław Tomalik***

ZWIĄZEK GMIN „PILICA":
ul. Tomaszewska 1a, 26-420 Nowe Miasto n. Pilicą;
tel. 048/27153, 048/751011 w. 661; fax 048/3627153;
Przewodniczący: ***Lech Staniszewski***

ZWIĄZEK KOMUNALNY ZIEMI CIESZYŃSKIEJ:
Dom Narodowy, Rynek 12; 43-400 Cieszyn
tel./fax 033/520608;
Przewodniczący: ***Jan Olbrycht***

ZWIĄZEK KOMUNALNY „ZIMOWA OLIMPIADA 2006":
ul.Kościuszki 13, 34-500 Zakopane;
tel./fax. 0 165/ 132 39;
Przewodniczący: ***Adam Bachleda-Curuś***

ZWIĄZEK MIAST I GMIN MORSKICH:
ul. Długi Targ 24, 80-828 Gdańsk;
tel. 058/314921; fax 058/314215;
Przewodniczący: ***Wiesław Byczkowski***

ZWIĄZEK POLSKICH GMIN ZACHODNICH:
ul. Stary Rynek 1, 65-067 Zielona Góra;
tel./fax. 0 68/270648;
Przewodniczący: ***Franciszek Werner***

STOWARZYSZENIE GMIN MAZOWIECKICH:
ul.Modlińska 152, 05-110 Jabłonna;
tel.0 22/774 38 34; fax.0 22 /774 43 50;
Przewodniczący: ***Jerzy Łuba***

POMORSKIE STOWARZYSZENIE GMIN WIEJSKICH:
w Gdańsku Biuro Zarządu, ul. Nowowiejska 2
83-260 Kaliska, tel/fax 069/ 18 89 258
Przewodniczący: ***Antoni Cywiński***

1998

Rok 1998 to czas zdominowany przygotowaniem wielkich reform ustrojowych.

„Reformy ustrojowe i społeczne państwa" to tytuł konferencji, jaka odbyła się 30 stycznia 1998 roku w Sali Obrad Rady Miasta Krakowa. Na konferencję, w której uczestniczyli: minister Teresa Kamińska, Pełnomocnik Rządu ds. Reform Społecznych i wiceprzewodnicząca Komitetu Społecznego Rady Ministrów oraz Jerzy Stępień, podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji, **przybyło blisko 300 osób reprezentujących środowiska samorządowe. Konferencję otworzył przewodniczący SGM, zapowiadając, iż jest ona pierwszą z całej serii przygotowywanej przez Stowarzyszenie.**

Dziś, po prawie dwudziestu latach warto zacytować choć skrót wystąpień przedstawicieli strony rządowej oraz fragment dyskusji, jaka się wówczas wywiązała. Przybliży to nastroje, a także obawy, jakie towarzyszyły Polakom w czasie poprzedzającym kolejną reformę.

Minister Jerzy Stępień mówił o podstawowych założeniach reformy. W swoim wystąpieniu podkreślił między innymi, że istotą państwa jest obywatel, a gmina to związek obywateli wyposażony w osobowość prawną. Państwo zaś to wspólnota obywateli, terytorium i władzy państwowej. Pomiędzy tymi dwoma poziomami potrzebny jest szczebel pośredni, czyli powiaty i województwa. W dalszej części wystąpienia podkreślił, że na obszarze Polski jest miejsce dla kilkunastu województw nadzorowanych przez reprezentującego państwo wojewodę. Aby takie województwa mogły zaistnieć, potrzebna jest ustawa kompetencyjna oraz wskazanie źródeł dochodów dla nowych jednostek samorządu terytorialnego. Rząd pracuje nad nimi i jeśli po uchwaleniu przez sejm prezydent zdoła podpisać je do połowy kwietnia, wybory do rad gmin oraz powiatowe będą możliwe w czerwcu. Radnych do rad wojewódzkich wybranoby na pierwszą kadencję również w czerwcu, ale w wyborach pośrednich, w których uczestniczyliby radni oraz samorządy gospodarcze, które przejmą niektóre funkcje państwa. W ten sposób od stycznia 1999 roku mielibyśmy wszystkie szczeble samorządu terytorialnego. Kompetencje wszystkich szczebli samorządu mają być oddzielone, a gminy nie utracą swych dotychczasowych kompetencji. Przyszłe powiaty przejmą funkcje obecnych administracji specjalnych, głównie zaś szkoły ponadpodstawowe, drogi, budynki i szpitale – gdzie realizuje się ochrona zdrowia oraz bezpieczeństwo, opieka społeczna, urzędy pracy. Samorządowe województwo ma generować rozwój i konkurencyjność. Pozostałyby przy nim średnie szkoły zawodowe, szkoły licencjackie publiczne, specjalistyczne placówki służby zdrowia. Województwa te mogą liczyć na środki pomocowe Unii Europejskiej, przeznaczone przez nią na wyrównywanie dysproporcji. Pomoc tę kierowano początkowo do rządów, ale okazało się, że 50% środków pozostawało na szczeblu rządowym i nie trafiało do regionów.

Kończąc, mówca stwierdził: „Zmierzamy zatem do tej struktury administracji publicznej, jaka jest w Europie: miasta – powiat (hrabstwo) – księstwo (prowincja). Równo dzielimy biedę, ale także bardziej sprawiedliwie rozkładamy dochody".

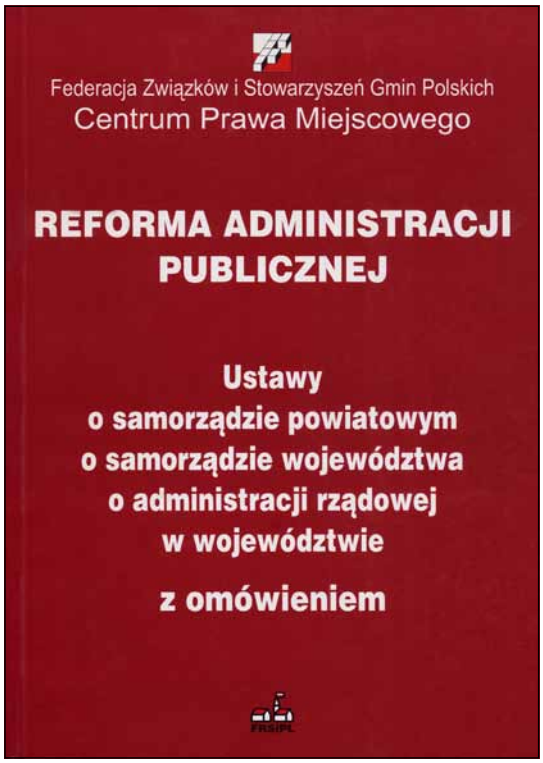

Dyskusja, jaka wywiązała się po wystąpieniu jest do dziś bardzo interesującym świadectwem nastrojów, jakie panowały wówczas wśród małopolskich samorządowców i zasługuje na zacytowanie. Między innymi **Stanisław Handzlik, przewodniczący Rady Miasta Krakowa** zadał pytanie o ewentualną decentralizację policji. Odpowiadając, Jerzy Stępień stwierdził: „Przed wojną na czele policji stał starosta lub wojewoda. Nie było komendantów wojewódzkich. Teraz są, a policja się wyalienowała. Wystarczy spojrzeć na strukturę etatów. Komenda Główna liczy 1,5 tys. etatów, komendy wojewódzkie 2,8 tys., ko-

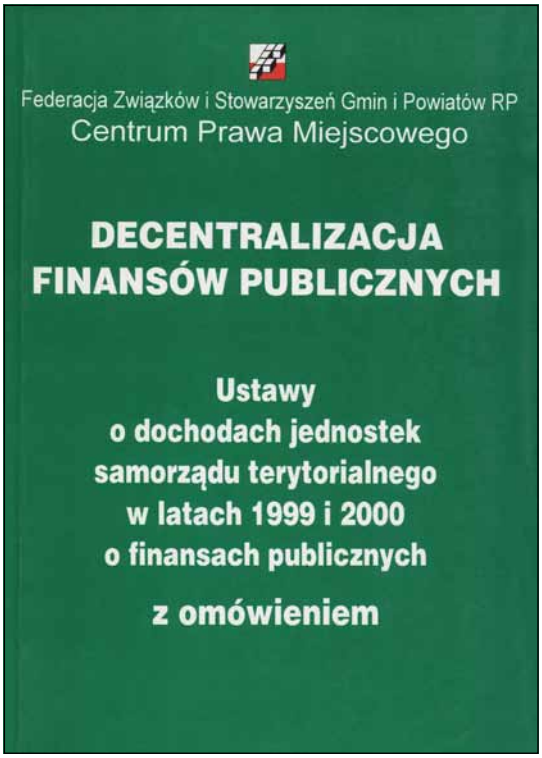

mendy rejonowe 35 tys., a na posterunkach pracuje 28 tys. policjantów. Ponad połowa budżetu ministerstwa spraw wewnętrznych idzie na renty i emerytury, a w komendach dorabiają przede wszystkim emeryci i renciści. Tymczasem 20% policjantów osiąga dochody poniżej minimum socjalnego. Średnia pensja policjanta to 1,5 pensji nauczyciela. Reforma policji jest niemożliwa bez reformy państwa, ponieważ budżet policji należy wkomponować w budżet powiatów i województw. Reforma uderza jednak w powiązania obecne i dlatego dla jej przeprowadzenia potrzebne jest wsparcie ze strony społeczeństwa. Dodatkowy argument to rozkład służb ratowniczych ujawniony podczas powodzi w lecie zeszłego roku. Obroniła się tylko straż pożarna".

Jan Dutkiewicz, radny Olkusza, zadał pytanie: „Przyszły powiat musi mieć co najmniej kilkanaście gmin, a nie kilka, bo będzie za słaby, żeby się liczyć. Poza tym wybory powinny się odbyć w czerwcu ze względu na konieczność uchwalenia budżetów do końca roku".

Odpowiedź Teresy Kamińskiej brzmiała: „To nam odpowiada. Jesteśmy za dużym województwem i silnym powiatem. Będziemy je tworzyć z uwzględnieniem miejscowej tradycji." Wypowiedź tą uzupełnił Jerzy Stępień słowami: „Za dwa tygodnie ma być gotowy projekt ustawy o powołaniu powiatów i województw. W projekcie tym nie będzie jeszcze dokładnych granic. Będzie wtedy czas na dyskusję. W pierwszej kolejności powstanie też lista powiatów, a potem dopiero zapadnie decyzja, które gminy wejdą w ich skład. Pamiętajmy, że w 1990 roku powstało ok. 2.200 gmin, a teraz mamy ich ok. 2.500. Są więc korekty i pewna mobilność. Tak też będzie z powiatami, zanim ustali się ich ostateczny kształt terytorialny."

Marek Nawara, przewodniczący Sejmiku Samorządowego Województwa Krakowskiego, poseł AWS stwierdził: „Należy przeprowadzić gruntowną reformę policji, gdyż dotąd przeprowadzano jedynie zmiany kosmetyczne. Policję trzeba usamorządowić, co oznacza, że komendanta powoływałaby rada powiatowa lub starosta. Powiaty powinny decydować również o doborze kadry. Są posłowie, którzy takie rozwiązanie poprą."

Dr Leopold Zgoda, radny miasta Krakowa: „Obawiam się, że jesteśmy u progu wojny od dołu. Dotąd mówiło się, że gminy na reformie zyskają. Teraz mówi się, że na reformie nie stracą. Żeby było oddolne wsparcie, musi być w tej sprawie jasność."

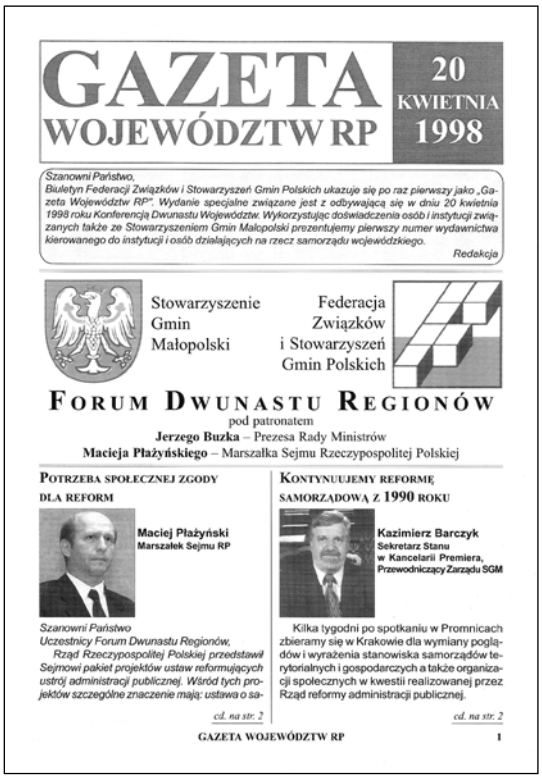
GAZETA WOJEWÓDZTW RP

20 KWIETNIA 1998

Szanowni Państwo,
Biuletyn Federacji Związków i Stowarzyszeń Gmin Polskich ukazuje się po raz pierwszy jako „Gazeta Województw RP". Wydanie specjalne związane jest z odbywającą się w dniu 20 kwietnia 1998 roku Konferencją Dwunastu Województw. Wykorzystując doświadczenia osób i instytucji związanych także ze Stowarzyszeniem Gmin Małopolski prezentujemy pierwszy numer wydawnictwa kierowanego do instytucji i osób działających na rzecz samorządu wojewódzkiego.
Redakcja

Stowarzyszenie Gmin Małopolski

Federacja Związków i Stowarzyszeń Gmin Polskich

FORUM DWUNASTU REGIONÓW

pod patronatem
Jerzego Buzka – Prezesa Rady Ministrów
Macieja Płażyńskiego – Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

POTRZEBA SPOŁECZNEJ ZGODY DLA REFORM

Maciej Płażyński
Marszałek Sejmu RP

Szanowni Państwo
Uczestnicy Forum Dwunastu Regionów,
Rząd Rzeczypospolitej Polskiej przedstawił Sejmowi pakiet projektów ustaw reformujących ustrój administracji publicznej. Wśród tych projektów szczególne znaczenie mają: ustawa o sa-

cd. na str. 2

KONTYNUUJEMY REFORMĘ SAMORZĄDOWĄ Z 1990 ROKU

Kazimierz Barczyk
Sekretarz Stanu w Kancelarii Premiera, Przewodniczący Zarządu SGM

Kilka tygodni po spotkaniu w Promnicach zbieramy się w Krakowie dla wymiany poglądów i wyrażenia stanowiska samorządów terytorialnych i gospodarczych a także organizacji społecznych w kwestii realizowanej przez Rząd reformy administracji publicznej.

cd. na str. 2

GAZETA WOJEWÓDZTW RP 1

Odpowiedź ministra Jerzego Stępnia: „Ustawa o finansowaniu gmin weszła po wyborach samorządowych w 1990 roku. Podobnie musi być i teraz. Najpierw trzeba określić zadania i kompetencje nowych instytucji samorządowych, a dopiero potem źródła ich dochodów. Dlatego najpierw trzeba uchwalić ustawę kompetencyjną, potem ustawę o finansowaniu, a następnie zrobić wybory."

Dr Teofil Wojciechowski, burmistrz Bochni: „Reformę i wybory trzeba robić jak najszybciej, je-

śli nie uda się w czerwcu, to we wrześniu. Ludzi nie można wyborami męczyć, więc najlepiej będzie, jeśli wszystkie odbędą się w jednym terminie, i nie trzeba z reformą czekać, nawet jeśli nie są jeszcze ustalone wszystkie kompetencje. Podobnie było w 1990 roku. Nie można tego odkładać, bo sprawa się rozmyje. I dodatkowe pytanie: jeśli zreformowana ma być policja, to co z prokuraturą?".

Minister Jerzy Stępień: „Ostateczny termin i kalendarz wyborczy ustali koalicja. Przewidywana jest też reforma sądownictwa i wymiaru sprawiedliwości, która będzie przebiegała równolegle z reformą administracji publicznej."

Aleksander Grzybowski, burmistrz Chrzanowa: „Potrzebny jest mocny powiat i mocne województwo. Potrzebna jest też konsekwencja. Teraz szkołami zarządza gmina, ale nadzór sprawuje kuratorium. To jest złe. Kto daje pieniądze na utrzymanie szkół, ten powinien też mieć nad nimi kontrolę. Nad reformą nie należy przedłużać już dyskusji, tym bardziej, że decyzje rządowe już są spóźnione. Wybory powinny być przeprowadzone najpóźniej w czerwcu."

Minister Teresa Kamińska odpowiada: „Zauważamy, że na temat reformy są podzielone głosy. Jedni mówią, żeby nie dyskutować, tylko robić, inni natomiast chcieliby konsultacji. Trzeba jednak podejmować decyzje i my bierzemy za nie odpowiedzialność. Ustawa o finansach wejdzie w życie dopiero od stycznia 2000 roku. Ale już w 1999 roku będzie prowizorium tej ustawy, a potem musi być czas na wyeliminowanie ewentualnych błędów. Wiemy, że zdarzały się wadliwe ustawy, na przykład o wielkich miastach, która to ustawa utrudniła życie gminom, zamiast im pomóc."

Minister Jerzy Stępień: „Przyszłe województwo nie będzie mieć nic wspólnego z obecnym. Decydujący głos będzie miała rada, zgodnie z którą będzie postępował wojewoda. Małe województwa nie mają sensu. Nie można przekroczyć więc liczby 14–15 województw, bo to bezsens."

Dr Jerzy Jedliński, radny miasta Krakowa: „Należy pamiętać, że lewica chce opóźnić wybory. Będzie więc pobudzać konflikty, trzeba więc wesprzeć rząd i parlament, aby reformę przeprowadzić."

Minister Teresa Kamińska: „Pojawiły się pomysły, aby wybory samorządowe do rad gmin odbyły się w tym roku, a do rad powiatowych i wojewódzkich w roku przyszłym. Nie zgadzamy się z tym. Chcemy przeprowadzić wszystkie wybory jeszcze w tym roku i będziemy o to walczyć. **Ostatnie badania ankietowe wykazują, że największe poparcie, ok. 90% badanych, ma reforma ochrony zdrowia, potem reforma systemu emerytalnego, edukacji i na końcu reforma administracji publicznej.** Tymczasem ta ostatnia jest warunkiem przeprowadzenia wymienionych wcześniej i cieszących się większym poparciem. Dlatego przygotowaliśmy program współpracy z mediami. Będziemy zapraszać przedstawicieli mediów, zwłaszcza regionalnych, do Warszawy. Podział na regiony to nie podział dzielnicowy. Nad regionami jest przecież jeszcze sejm. W reformie chodzi natomiast o oddanie władzy ludziom, bo skompromitował się centralistyczny system zarządzania. Widać to na przykładzie bardzo złych zakupów dla służby zdrowia z rozdzielnika centralnego. Teraz przejdzie to wszystko na szczebel samorządowy. Radnych nie wyznaczy natomiast Unia Europejska. Pamiętajmy, że świat się zmienia, a państwowości polskiej nic na razie nie zagraża."

Konferencja „Reforma ustrojowa – samorządy, szkolnictwo, zdrowie, bezpieczeństwo", Sala Obrad Rady Miasta Krakowa, 14 lutego 1998 r. Od lewej: Andrzej Karwacki – wiceminister edukacji narodowej, Jerzy Stępień – wiceminister MSWiA, Kazimierz Barczyk, wicepremier Janusz Tomaszewski, Ryszard Masłowski – wojewoda krakowski, Anna Knysok – pełnomocnik rządu ds. reform ubezpieczeń zdrowotnych.

Organizatorzy Spotkania Regionów w Promnicach na Śląsku na czele z Kazimierzem Barczykiem i prof. Zygmuntem Frankiewiczem.

„Dziennik Polski" zamieszczoną na swoich łamach relację z konferencji zakończył stwierdzeniem „Choć jeszcze nie wiadomo, kiedy odbędą się wybory samorządowe, większość uczestników spotkania opowiedziała się za tym, by przeprowadzić je w czerwcu i by były to jednocześnie wybory do gmin i powiatów."

Samorządowcy w sali posiedzeń Rady Ministrów u premiera Jerzego Buzka. Po prawej – Tadeusz Wrona, po lewej – Kazimierz Barczyk.

6 lutego delegacja Federacji Związków i Stowarzyszeń Gmin Polskich pod przewodnictwem Kazimierza Barczyka, w skład której wchodzili także przedstawiciele SGM, spotkała się z premierem Jerzym Buzkiem. Podczas spotkania w sali posiedzeń Rady Ministrów zaprezentowano założenia projektów ustaw o administracji rządowej w województwie, o samorządzie województwa i projekt ustawy powiatowej. O stronie samorządowej spotkania premier wyraża opinię, że „była to niewątpliwie najbardziej dostojna i najbardziej reprezentatywna delegacja wszystkich samorządów lokalnych działających w naszym kraju, jak również stowarzyszeń samorządowych. Dla Rządu poparcie tego właśnie gremium jest bardzo istotne".

14 lutego odbyła się zorganizowana przez SGM Konferencja **„Sytuacji Polaków na Wschodzie".** W wydarzeniu tym uczestniczyli między innymi: **prof. Andrzej Stelmachowski – prezes Wspólnoty Polskiej, prof. Adam Jamróz – rektor Uniwersytetu w Białymstoku i Andrzej Kusielczuk – sekretarz Związku Polaków na Białorusi.** Jednym z wiodących tematów była sytuacja szkolnictwa polskiego na Białorusi. Spotkanie przybliżyło przedstawicielom samorządów Małopolski sytuację społeczną, polityczną i ekonomiczną Polaków za wschodnią granicą oraz wskazało sposoby nawiązania bezpośrednich kontaktów.

22 lutego w Promnicach na Śląsku odbyło się spotkanie Dwunastu Regionów – przedstawicieli samorządów dwunastu nowych województw w miejsce dotychczasowych czterdziestu dziewięciu, przewidzianych w pierwszej wersji reformy administracyjnej rządu premiera Jerzego Buzka. Federacja Związków i Stowarzyszeń Gmin Polskich powołała Forum Regionów Rzeczypospolitej Polskiej dla pilotowania nowej reformy ustrojowej powołania samorządowo-rządowych województw z pierwszymi demokratycznymi wyborami do samorządu wojewódzkiego w historii Polski, za wyjątkiem województwa śląskiego w okresie międzywojennym.

Delegacja samorządowców małopolskich u gubernatora stanu Illinois Jamesa Edgara (w środku). Po prawej Stanisław Zając – wicemarszałek sejmu, po lewej Kazimierz Barczyk – przewodniczący SGM, Marek Nawara – przewodniczący sejmiku krakowskiego, Stanisław Żwiruk – prezydent Tarnobrzega, Janusz Ogiegło – prezydent Jastrzębia Zdroju.

Okładka książki wydanej po konferencji w Promnicach na Śląsku na I Forum Regionów w Krakowie, liczącej 95 stron.

Okładka wydawnictwa na temat autostrady A4, liczącego 68 stron.

Wizyta u Edwarda Moskala, prezesa Kongresu Polonii Amerykańskiej w Chicago, w środku Edward Moskal. Z lewej przewodniczący SGM, obok gospodarza spotkania – wicemarszałek Sejmu Stanisław Zając oraz Alicja Zając, z prawej Ludwik Wnękowicz – prezes Kongresu Polonii Amerykańskiej w New Jersey.

Konferencja **„Przekształcenia własnościowe Skarbu Państwa"** z udziałem Ministra Skarbu Państwa, Emila Wąsacza, która odbyła się 7 marca 1998 roku była nie tylko okazją do omówienia kwestii przekształceń własnościowych: prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych w Małopolsce i uwłaszczenia mieszkań spółdzielczych. Przewodniczący SGM zaprezentował założenia swojego **projektu ustawy o uwłaszczeniu kilku milionów mieszkań spółdzielczych,** który przekazał do złożenia klubowi AWS. W czasie uchwalania ustawy o uwłaszczeniu mieszkań spółdzielczych w Polsce było około 3,5 mln takich mieszkań. W wyniku przekształceń prawnych w większości na wspólnoty mieszkaniowe liczba mieszkań spółdzielczych zmniejszyła się obecnie do około 2 mln – mieszkania własnościowe stanowią aż 90% tego zasobu spółdzielczego. Proces przekształceń własnościowych, tworzenie wspólnot mieszkaniowych trwa nadal.

Spółdzielcze mieszkania lokatorskie miały bardzo słaby status, jedynie „wiecznych lokatorów" płacących nie tylko czynsz, nie tylko koszty utrzymania całego budynku i mieszkań oraz mediów, ale także „wieczystą ratę społecznego kredytu" bez perspektywy przejścia kiedykolwiek z tego „czyśćca" do własnościowego „nieba", ponieważ własność w PRL była wyklęta ideologicznie.

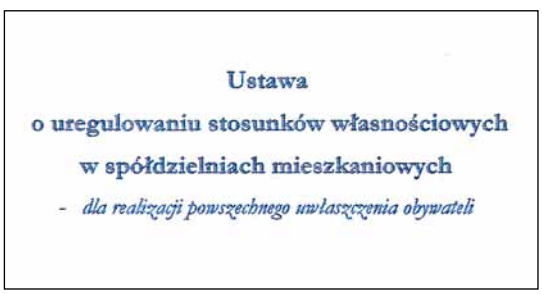

Okładka projektu ustawy o uwłaszczeniu mieszkań spółdzielczych.

Po rewolucji solidarnościowej i odrodzeniu demokratycznego samorządu około 2 mln mieszkań Skarbu Państwa zostało skomunalizowane. Te zasoby mieszkaniowe gminy sprzedały zamieszkującym je tzw. „lokatorom z przydziału" – za około 10% wartości poczynając od początku transformacji, na zasadach zbliżonych do uwłaszczenia mieszkań spółdzielczych. Dziś pozostało około 0,3 mln mieszkań komunalnych nadal sprzedawanych lokatorom. To wielki przełom w stosunkach własnościowych w Polsce. Wówczas SGM apelowało jeszcze o uwłaszczenie użytkowania wieczystego, ograniczającego prawo własności obywateli zgodnie z duchem PRL.

Poradnik dla samorządów.

Rada Miasta Krakowa od samego początku rozpoczęła sprzedaż tysięcy mieszkań w ramach tzw. „własnej małej prywatyzacji". Podobnie robiły to inne miasta w Małopolsce. W wyniku takich fundamentalnych, rewolucyjnych przemian jest prawie 12 milionów mieszkań prywatnych w miastach, miasteczkach i wsiach, podlegających ochronie prawnej, które mogą być sprzedawane i dziedziczone. Pod tym względem Polacy są bogatsi od obywateli wszystkich państwa zachodnich, mając relatywnie bardzo dużo osobistego majątku zabezpieczającego i zakorzeniającego na swoim obywateli i ich rodziny.

Samorządowcy przekazali ministrowi także apel w sprawie pozostawienia głównej siedziby centrali Banku Przemysłowo-Handlowego w Krakowie, tak aby bank podatki płacił w Małopolsce.

„Trójgłowy Smok" – współautorzy reform samorządowych gminnej, powiatowej i wojewódzkiej: Michał Kulesza – sekretarz stanu w KPRM, Kazimierz Barczyk – sekretarz stanu w KPRM i sekretarz Komitetu Społecznego RM oraz Jerzy Stępień – podsekretarz stanu w MSWiA. Plakat autorstwa Ewy Barańskiej-Jamrozik.

Reforma samorządowa niesie nowe, liczne wyzwania. Na konferencji, która odbyła się 16 marca w Sali Obrad Rady Miasta Krakowa dyskutowano, jaka ma być **„Służba Zdrowia w gminie, powiecie i województwie"**. Gościem konferencji był Janusz Solarz, podsekretarz stanu w Ministerstwie Zdrowia i Opieki Społecznej. Prezydenci, burmistrzowie, wójtowie oraz przedstawiciele środowiska lekarskiego dyskutowali na temat usprawnienia funkcjonowania służby zdrowia i jej miejsca w jednostkach samorządu terytorialnego wszystkich poziomów.

Marszałek Sejmu Maciej Płażyński przemawia w sali obrad Rady Miasta Krakowa na Forum Regionów Rzeczypospolitej, 20 kwietnia 1998 r.

20 kwietnia w Krakowie odbyło I Forum Regionów Rzeczypospolitej Polskiej zorganizowane przez FZiSGP oraz SGM z udziałem marszałka Sejmu Macieja Płażyńskiego.

Delegacja Stowarzyszenia udaje się do Stanów Zjednoczonych. Grupa – na czele której stoją Kazimierz Barczyk, minister, sekretarz stanu w Kancelarii Premiera, przewodniczący SGM oraz Stanisław Zając, wicemarszałek Sejmu – liczy 55 prezydentów i burmistrzów z Małopolski i Śląska. Celem wyjazdu jest nie tylko nawiązanie współpracy oraz zapoznanie się z realiami działalności amerykańskich samorządów, lecz także promocja przystąpienia Polski do NATO w amerykańskich środowiskach politycznych i samorządowych. **Delegacja spotkała się między innymi z przewodniczącym Izby Reprezentantów USA, Gubernatorem Stanu Illinois, a także z Edwardem Moskalem – prezesem Kongresu Polonii Amerykańskiej i Janem Nowakiem Jeziorańskim.** Odbyła się również seria spotkań z kierownictwem organizacji polonijnych w kilkunastu skupiskach Polonii oraz ambasadorem RP w USA, konsulami generalnymi w Nowym Jorku i Chicago. W czasie spotkań podkreślano, że dwie trzecie spośród dziesięciomilionowej Polonii Amerykańskiej wywodzi się z historycznej Małopolski.

Trójgłowy smok

– Michał Kulesza przygotuje reformę powiatową, a Jerzy Stępień i ja przekonamy ludzi – mówi Kazimierz Barczyk

Sukces przyniosły zabiegi SGiPM o korekty w rządowym programie rozwoju infrastruktury transportowej. Po konferencji **„Autostrada A4 – szansa rozwoju Małopolski i Śląska"**, która odbyła się 4 maja 1998 roku w Krakowie zespół ekspertów SGM przygotował dokument, który stał się podstawą memorandum wyrażającego również stanowisko posłów i senatorów Małopolski. Po przedstawieniu przez przewodniczącego SGM, a zarazem ministra w Kancelarii Premiera całości zagadnień związanych z budową autostrady A4 w wariancie maksymalnym na forum rządowym, najpierw w czasie obrad Komitetu Społecznego Rady Ministrów, a następnie na posiedzeniu Rady Ministrów, upadł wariant minimalny, według którego inwestycja miała zakończyć się na Krakowie w roku 2015, bez objęcia dalszych obszarów na wschód od miasta. W ostatecznej wersji dokumentu Autostrada A4 została zaplanowana jako zadanie do zrealizowania na całym odcinku od granicy Niemiec aż po Ukrainę.

Dzisiaj niedoceniane są zabiegi różnych środowisk, związane z forsowaniem najważniejszych dla regionu historycznej Małopolski inwestycji transportowych: autostrady A-4 i rozbudowy Portu Lotniczego w Balicach. W latach 90. realizacja tych przedsięwzięć była nieoczywista, a w wielu okresach zagrożona. Gdyby ziściły się pierwotne plany, do tej pory nie powstałoby sprawne połączenie autostradowe wschód-zachód łączące Niemcy i Ukrainę. Z obecnego punktu widzenia te rozstrzygnięcia mają kolosalne znaczenie nie tylko ekonomiczne, ale i geopolityczne. SGiPM przez wiele lat prowadziło systematyczne działania w tej sprawie wspierane po roku 1999 przez samorządy regionalne. Zakończone sukcesem starania stworzyły z Krakowa wyjątkowe centrum komunikacyjne z ogromnymi możliwościami dalszego rozwoju.

27 maja, w Święto Samorządu Terytorialnego Aula Główna UJ gościła liczne, 400-osobowe grono samorządowców przybyłych na I Ogólnopolską Konwencję Powiatów Rzeczypospolitej zorganizowaną przy współudziale SGM. Konwencja, nad którą **patronat objął Jerzy Buzek,**

Konferencja 14 grudnia. Od lewej: Marek Nawara, Kazimierz Barczyk, Marek Nagielski, Ryszard Masłowski.

Premier Jerzy Buzek przemawia w Sejmie na I Konwencji Przewodniczących Rad Gmin, Powiatów i Sejmików Województw. Obradom przewodniczy Kazimierz Barczyk.

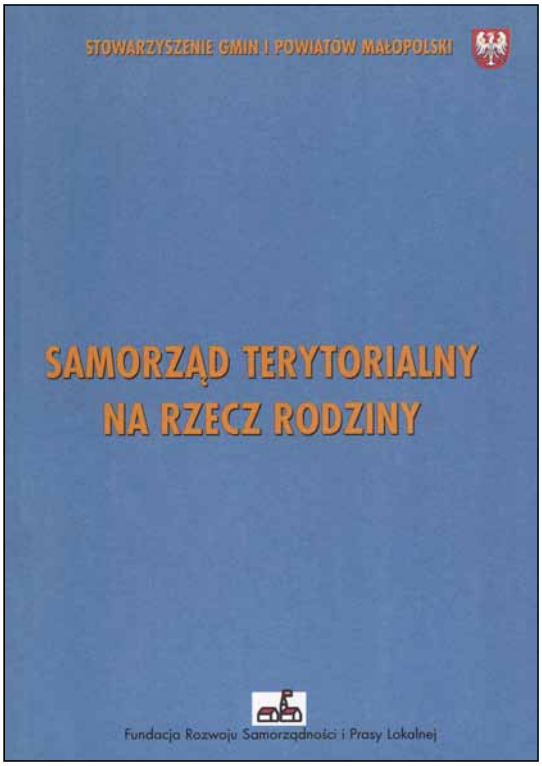

Wydawnictwo pokonferencyjne

prezes Rady Ministrów, zgromadziła około czterystu prezydentów, burmistrzów, przewodniczących rad miast powiatowych oraz przedstawicieli prasy lokalnej. W Konwencji uczestniczył między innymi **wicepremier Janusz Tomaszewski,** a referaty wygłosili przewodniczący SGM, a zarazem członek Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, ministrowie Teresa Kamińska i Zbigniew Woźniak oraz Rudolf Borusiewicz.

29 czerwca – IX Walne Zebranie Delegatów SGM podejmuje **uchwałę dotyczącą zmian w statucie,** wynikających z reformy administracyjnej, **w celu umożliwienia powiatom udziału w Stowarzyszeniu, które przyjmuje nazwę Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski**. Odtąd każdy powiat może zostać członkiem rzeczywistym Stowarzyszenia. Zmiana ta nie jest jedyną. Nowe czasy niosą nowe wyzwania, dlatego też w statucie znalazł się zapis mówiący o działaniach na rzecz integracji Polski z Unią Europejską. IX Walne Zebranie SGM bardzo stanowczo poparło działania wprowadzające reformy państwa.

Pod koniec września Stowarzyszenie zajmuje **Stanowisko w sprawie „tradycyjnej" małopolskiej klęski żywiołowej, czyli powodzi.** Jeszcze świeżym wspomnieniem była tragiczna powódź sprzed roku. Wypracowany wówczas dokument surowo, ale i obiektywnie ocenia stan przygotowań Małopolski do kolejnej powodzi. Sprawa zabezpieczenia przeciwpowodziowego była przez kilka następnych lat przedmiotem troski i prac w Stowarzyszeniu. Specjalne znaczenie miało, z uwagi na specyfikę regionu, wypracowanie programu walki z osuwiskami oraz programu inwentaryzowania terenów zagrożonych.

Znaczącym wydarzeniem o zasięgu ogólnokrajowym była I Konwencja Przewodniczących Rad Gmin, Powiatów i Sejmików Województw, jaka odbyła się 7 grudnia w Sejmie. Wielu uczestników obserwowało obrady w gmachu Sejmu i Senatu na telebimach. W Konwencji wzięło udział 1.500 samorządowców z całej Polski.

W Konwencji zorganizowanej przez Federację Związków i Stowarzyszeń Gmin i Powiatów RP oraz SGiPM wzięli liczny udział samorządowcy z Małopolski. **Obrady otworzył premier Jerzy Buzek i marszałek Maciej Płażyński.**

14 grudnia SGiPM organizuje w Krakowie konferencję **„Wprowadzenie reformy administracji publicznej w Małopolsce"**, w której uczestniczą między innymi: Marek Nawara – przewodniczący Sejmiku Województwa Krakowskiego, przewodniczący SGiPM – sekretarz stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów RP, Marek Nagielski – podsekretarz stanu w MSWiA, Delegat Rządu do spraw Wdrażania Reformy Administracji Publicznej w Małopolsce, Ryszard Masłowski – wojewoda krakowski.

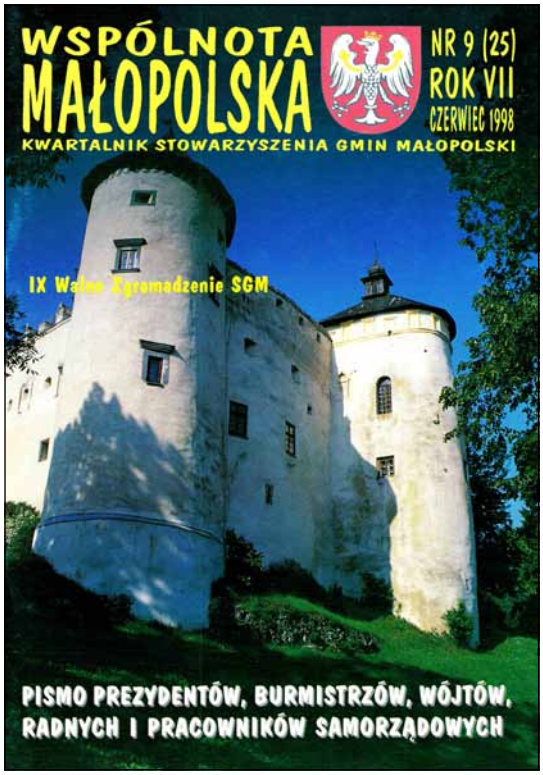

21 grudnia odbyła się w Krakowie konferencja SGM **„Samorząd terytorialny na rzecz rodziny"** z udziałem ministra Kazimierza Kapery, ks. bp. Stanisława Stefanka, przewodniczącego Rady do spraw Rodziny Episkopatu Polski oraz poseł Marii Smereczyńskiej. Podczas spotkania przedstawione zostały założenia polityki prorodzinnej państwa oraz możliwe formy udziału samorządu terytorialnego w działaniach na rzecz rodziny.

W 1998 r. przewodniczący Stowarzyszenia i Federacji jako sekretarz stanu w Kancelarii Premiera współpracował z drugim sekretarzem stanu **Michałem Kuleszą nad projektem Ustawy o Samorządzie Wojewódzkim** – Ustawa o Samorządzie Powiatowym była projektem poselskim. Kazimierz Barczyk ponadto był wówczas sekretarzem Zarządu Krajowego Ruchu Społecznego Akcji Wyborczej „Solidarność" ds. Samorządu Terytorialnego, którego przewodniczącym był premier Jerzy Buzek. Ponadto obaj z posłem Tadeuszem Wroną współprzewodniczyli liczącemu ponad 100 posłów i senatorów AWS – samorządowców parlamentarnemu zespołowi samorządowemu, który przygotowywał i pilotował w parlamencie uchwalenie reformy administracyjnej i ustaw samorządowych. Na wniosek Kazimierza Barczyka, przyjęty przez wicepremiera i szefa MSWiA Janusza Tomaszewskiego na podsekretarza stanu w tym resorcie został powołany Jerzy Stępień, głównie dla wdrażania reformy administracyjnej.

Ostatni prezydent II RP Ryszard Kaczorowski z Małżonką Karoliną na balu charytatywnym w sali obrad Rady Miasta Krakowa, tradycyjnie połączonym ze zbieraniem pieniędzy na pomoc Polakom na Wschodzie w ramacj akcji SGM Podarujmy Lato Dzieciom ze Wschodu.

„Reforma służby zdrowia" oraz „Reforma edukacji" – pierwsze w Polsce podręczniki (ponad 100-stronicowe) dla samorządów do reform ustrojowych rządu premiera Jerzego Buzka, opracowane przez Centrum Prawa Miejscowego, FZiSGiP RP oraz SGM, bezpłatnie przekazane samorządom, podobnie jak wszystkie pozostałe wydawnictwa.

Podczas Międzynarodowej Konferencji Światowej Organizacji Turystyki, która odbyła się 8 października 1998 roku w Teatrze Słowackiego w Krakowie przewodniczący SGiPM przedstawił projekt zintegrowanego z terenami podgórskimi Słowacji i Ukrainy Szlaku Budownictwa Drewnianego Małopolski – przemianowanego później na Szlak Architektury Drewnianej. Przedstawiciele UKFiT oraz KIE deklarowali środki na rozwój i promocję tej unikalnej trasy.

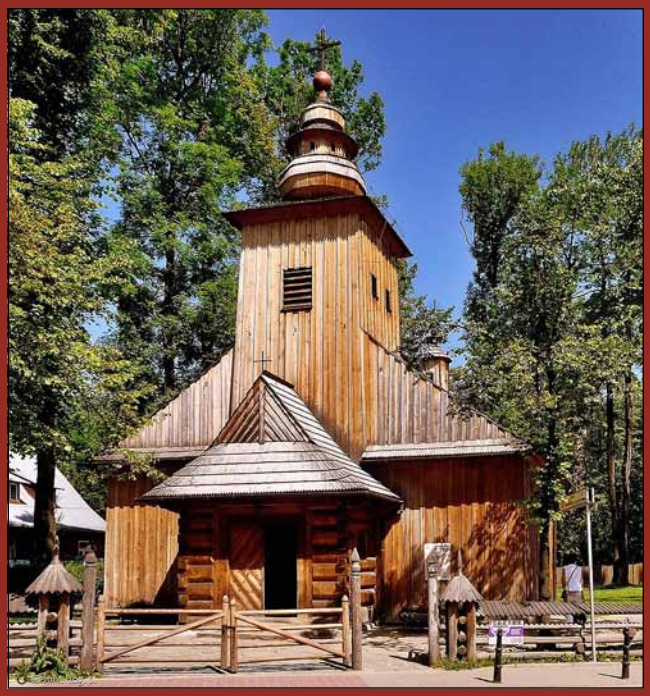

PROPONOWANY ZARYS SZLAKU

Kraków - Lanckorona - Sucha Beskidzka - Zawoja - Zubrzyca Górna - Jabłonka - Czarny Dunajec - Chochołów - Zakopane - Poronin - Białka Tatrzańska - Dębno - Grywałd - Szczawnica - Nowy Sącz - Stary Sącz - Rytro - Piwniczna - Żegiestów - Krynica - Grybów - Tymbark - Gorlice - Sękowa - Owczary - Biecz - Jasło - Krosno - Haczów - Jaćmierz - Sanok - pętla bieszczadzka.

Szczegółowy opis szlaku, z dokładnym zaznaczeniem miejsc usytuowanych na samym szlaku bądź w pobliżu głównego szlaku posiadającego budowle drewniane, zostanie zrobiony podczas sporządzenia inwentaryzacji szlaku.

Przedstawiony program jest zarysem filozofii promowania regionu.

SZKIC KONCEPCYJNY SZLAKU

Przedruk z wydania specjalnego „Wspólnoty Małopolskiej" z 1999 roku – koncepcja przyszłego Szlaku Architektury Drewnianej zaprezentowana w 1998 roku przez przewodniczącego SGM Kazimierza Barczyka podczas Międzynarodowej Konferencji Światowej Organizacji Turystyki w Krakowie.

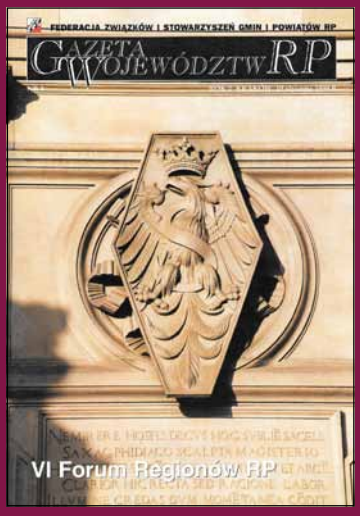

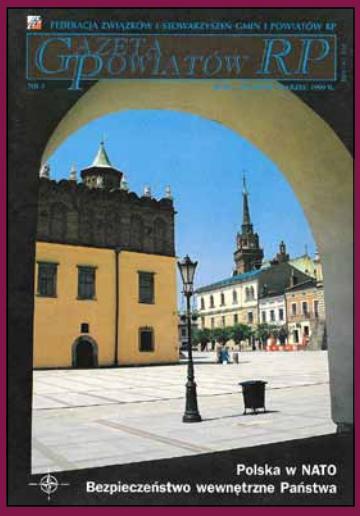

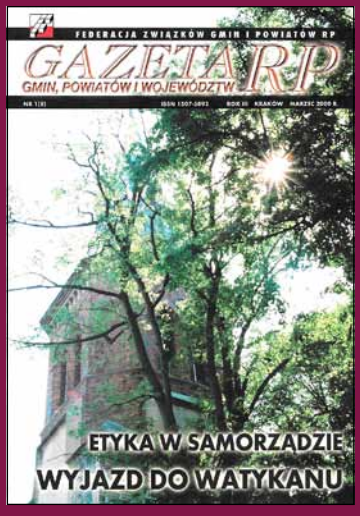

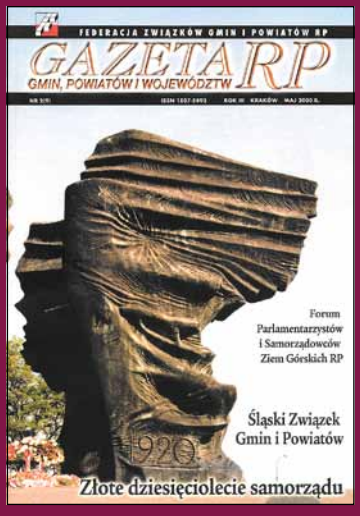

Gazety Federacji Związków i Stowarzyszeń Gmin Polskich pod redakcją Macieja Korkucia – dyrektora biura Federacji i wicedyrektora biura SGiPM oraz Wojciecha Stańczyka. Te wydawnictwa ogólnopolskie bardzo aktywnie współuczestniczyły w przygotowaniu oraz wdrożeniu reformy administracyjnej i samorządowej. Zapewne Federacja (członek KWRiST) oraz SGiPM w kluczowych latach 1997–1999 zorganizowały więcej konferencji, szkoleń, opublikowały wydawnictw prezentujących etapy założeń reform, organizując konsultacje, uczestnicząc we wdrażaniu reform – aniżeli razem wszystkie pozostałe ogólnopolskie organizacje pozarządowe.

Wręczenie tytułów „Małopolan Roku 1997", bp Ignacy Tokarczuk z Przemyśla oraz Adam Bachleda-Curuś – burmistrz Zakopanego w Teatrze im. Słowackiego, w tle Kurtyna Siemiradzkiego.

Kalendarium

- **30 stycznia** – pierwsza z serii Konferencja „Reformy ustrojowe i społeczne państwa" w sali obrad Rady Miasta Krakowa z udziałem min. Teresy Kamińskiej i 300 samorządowców.
- **6 lutego** – spotkanie przedstawicieli samorządów z premierem Jerzym Buzkiem w sali posiedzeń Rady Ministrów, zorganizowane przez FZiSGP.
- **14 lutego** – konferencja „Reforma ustrojowa – samorządy, szkolnictwo, zdrowie, bezpieczeństwo".
- **14 lutego** – konferencja „Sytuacja Polaków na Wschodzie" z udziałem prof. Andrzeja Stelmachowskiego – prezesa Wspólnoty Polskiej oraz Andrzeja Kusielczuka – sekretarza Związku Polaków na Białorusi.
- **22 lutego** – spotkanie Dwunastu Regionów w Promnicach na Śląsku, powołanie przez FZiSGP Forum Regionów Rzeczypospolitej Polskiej.
- **7 marca** – konferencja „Przekształcenia własnościowe Skarbu Państwa" z udziałem ministra skarbu Emila Wąsacza.
- **7–13 marca** – szkolenie dla ukraińskich samorządowców.
- **12 marca** – Stanowisko Związków i Stowarzyszeń Gmin Polskich domagające się reform ustrojowych i społecznych, w tym decentralizacji państwa.
- **16 marca** – konferencja „Służba Zdrowia w gminie, powiecie, województwie".
- **31 marca** – II Konferencja „Miasta w Internecie", organizowana przez Krzysztofa Głomba – prezesa Stowarzyszenia „Miasta w Internecie" oraz Józefa Orła – redaktora naczelnego warszawskiej „Wspólnoty" we współpracy z SGM.
- **16 kwietnia** – stanowisko w sprawie zapowiadanego veta Prezydenta RP Aleksandra Kwaśniewskiego wobec nowelizacji ordynacji wyborczej do rad gmin.
- **20 kwietnia** – II Forum Regionów Rzeczypospolitej Polskiej, Kraków - Małopolska zorganizowane w Krakowie przez FZiSGP oraz SGM.
- **4 maja** – konferencja w Krakowie „Autostrada A-4 – szansa rozwoju Małopolski i Śląska".
- **20 maja – 3 czerwca** – wizyta kilkudziesięciu samorządowców z Małopolski w głównych ośrodkach polonijnych w 10 stanach USA z udziałem wicemarszałka Sejmu Stanisława Zająca.
- **27 maja** – I Konwencja Powiatów Rzeczypospolitej w auli UJ z udziałem 400 uczestników.

- **25 czerwca** – II Konferencja Powiatów Rzeczypospolitej zorganizowana przez Federację Związków i Stowarzyszeń Gmin Polskich w Sali Kolumnowej Sejmu PR pod patronatem Jerzego Buzka – Prezesa Rady Ministrów i Macieja Płażyńskiego – marszałka Sejmu RP.
- **29 czerwca** – IX Walne Zgromadzenie SGM, na którym między innymi podjęto decyzję zmiany statutu. Odtąd obowiązuje nazwa Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski.
- **29 czerwca** – stanowisko SGM w sprawie wprowadzania reformy administracji publicznej.
- **29 września** – podjęcie stanowiska „Powódź w Małopolsce – zapobieganie i likwidacja skutków".
- **8 października** – Międzynarodowa Konferencja Światowej Organizacji Turystyki w Teatrze Słowackiego w Krakowie, w czasie której przewodniczący SGiPM przedstawił projekt zintegrowanego z terenami podgórskimi Słowacji i Ukrainy Szlaku Budownictwa Drewnianego Małopolski, przemianowanego później na Szlak Architektury Drewnianej.
- **10 października** – konferencja „Powszechne ubezpieczenie zdrowotne – Kasy Chorych".
- **16 listopada** – konferencja „Reforma służby zdrowia" z udziałem minister Anny Knysok, pełnomocnika rządu ds. reformy powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego.
- **23 listopada** – konferencja „Reforma systemu edukacji – zadania i kompetencje samorządu terytorialnego, nowa sieć szkolna – organizacja i finansowanie" z udziałem Mirosława Handke, ministra edukacji narodowej.
- **7 grudnia** – I Konwencja Przewodniczących Rad Gmin, Powiatów i Sejmików Województw w Sejmie z udziałem 1500 uczestników otwarta przez premiera Jerzego Buzka i marszałka Macieja Płażyńskiego, zorganizowana przez FZiSGP oraz SGiPM.
- **14 grudnia** – konferencja „Wprowadzenie reformy administracji publicznej".
- **15 grudnia** – Kongres Polskiej Prowincji „Samorząd terytorialny szansą dla rozwoju lokalnego i regionalnego".
- **21 grudnia** – konferencja „Samorząd terytorialny na rzecz rodziny" z udziałem ministra Kazimierza Kapery, pełnomocnika rządu do spraw rodziny.

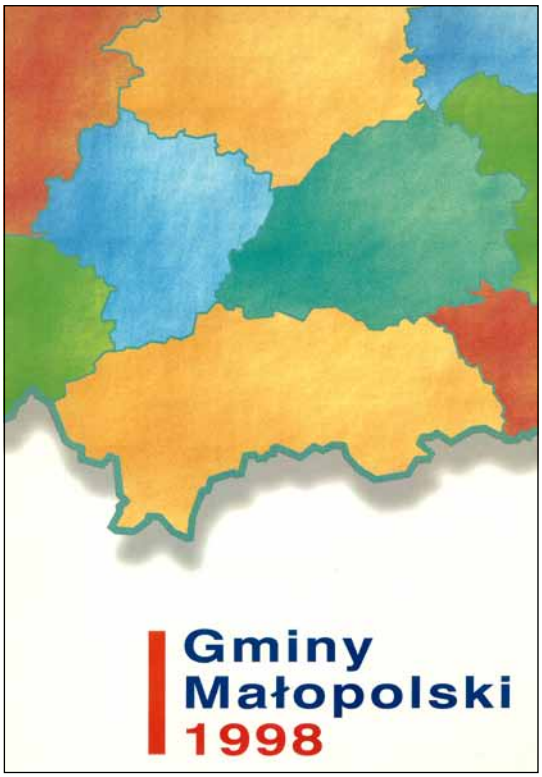

Kolejny dwujęzyczny (polska oraz angielska wersja tekstów) album, zawierający prezentację miast i gmin Małopolski.

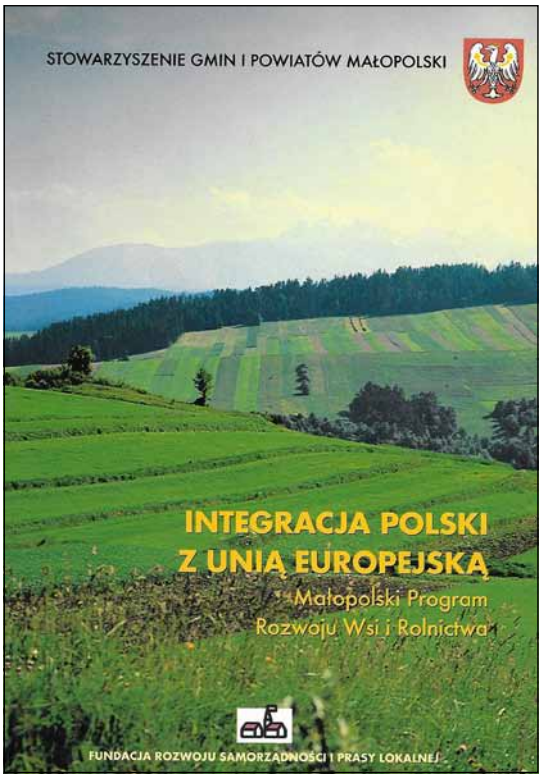

Wydawnictwo Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski.

1999

Przedostatni rok XX wieku przyniósł Polsce bardzo istotne zmiany. **Z dniem 1 stycznia wprowadzono nowy podział administracyjny państwa. Powstało 16 województw podzielonych na powiaty**. Jednocześnie weszły w życie trzy ważne reformy: emerytalna, oświatowa i zdrowotna. Inne ważne wydarzenie miało miejsce 12 marca, kiedy Polska stała się pełnoprawnym członkiem Sojuszu Północnoatlantyckiego. Wszystkie te zmiany były wyzwaniem także dla Stowarzyszenia, które podjęło stosowne działania. Uwzględniono również zbliżające się wejście Polski do Unii Europejskiej. W związku z powyższym SGiPM – jak pamiętamy zmiana nazwy spowodowana została pojawieniem się powiatu, nowego podmiotu samorządowego – we współpracy z Federacją Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP powołało nową agendę, czyli **Małopolskie Regionalne Centrum Informacji Europejskiej. Centrum rozpoczęło swoją działalność jako jeden z elementów sieci informacyjnej Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej.** Zadanie tej placówki to „udzielanie mieszkańcom regionu nieodpłatnej pomocy konsultacyjnej w aspekcie prawnym, gospodarczym, politycznym i społecznym integracji europejskiej", a także „usługi doradcze w zakresie możliwości pozyskiwania środków pomocowych w ramach funduszy europejskich oraz pozostałych inicjatyw unijnych." Studenci kierunków takich, jak: europeistyka, socjologia stosunki międzynarodowe mieli możliwość korzystania z programu praktyk oraz wolontariatu, stworzonego przez Małopolskie Regionalne Centrum Informacji Europejskiej.

Gwałtowne przyśpieszenie historii – przyjęcie Polski do NATO definitywnie przekreśliło pojałtański porządek, panujący w Europie od 1945 roku – a także zmiany realiów gospodarczych i społecznych rodziły potrzebę przekazywania i wymiany informacji, a więc konieczność organizowania kolejnych konferencji.

Niewątpliwie znaczącym wydarzeniem była zorganizowana pod auspicjami Federacji Związków i Stowarzyszeń Gmin i Powiatów Rzeczypospolitej Polskiej, przy aktywnym udziale SGiPM **konferencja „Polska w NATO. Bezpieczeństwo wewnętrzne Państwa", jaka odbyła się 17 marca w Warszawie w Sali Kolumnowej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów z udziałem premiera Jerzego Buzka**.

FEDERACJA ZWIĄZKÓW I STOWARZYSZEŃ GMIN I POWIATÓW RP

POLSKA w NATO
Bezpieczeństwo wewnętrzne Państwa

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
Sala Kolumnowa
Warszawa, dnia 17 marca 1999 roku

Zaproszenie

Konferencja „Polska w NATO. Bezpieczeństwo wewnętrzne Państwa" w sali kolumnowej Kancelarii Premiera z udziałem m.in. premiera Jerzego Buzka i wicepremiera Janusza Tomaszewskiego oraz kilkuset samorządowców, zorganizowana przez przewodniczącego Federacji Związków i Stowarzyszeń Gmin i Powiatów RP Kazimierza Barczyka.

Podczas tej konferencji po raz pierwszy po 1989 roku podjęto problematykę obrony terytorialnej w społecznym systemie bezpieczeństwa narodowego, której koncepcję zaprezentował wiceminister MON Romuald Szeremietiew.

Pokłosiem konferencji była publikacja wydana wspólnie przez Federację i Kancelarię Prezesa Rady Ministrów. Po prawie dwudziestu latach warto przytoczyć fragment napisanego przez przewodniczącego Federacji wstępu do tej publikacji: „W parze z dążeniami do zabezpieczenia bezpieczeństwa zewnętrznego idą działania na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego w aspekcie wewnętrznym. Rośnie bowiem poczucie zagrożenia wśród naszych obywateli – zarówno ze strony przestępczości zorganizowanej, jak i ze względu na poczucie bezkarności w środowiskach chuliganów, wobec których prawo coraz częściej okazuje się bezradne. W nowej sytuacji ustrojowej – związanej z zasadniczymi reformami struktur państwa – konieczne stało się ustalenie zakresu odpowiedzialności władz publicznych w sferze bezpieczeństwa. Taki był podstawowy cel konferencji. Niniejsza publikacja jest nie tylko zapisem obrad, ale także może stanowić praktyczny podręcznik dla władz terenowych".

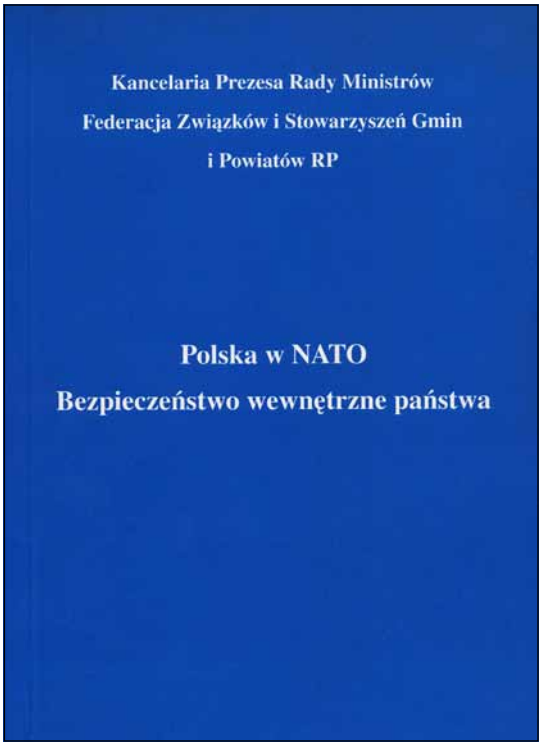

Strona tytułowa wydawnictwa

13 kwietnia odbyła się **Konferencja „Zwalczanie bezrobocia w Małopolsce".** Uczestniczyli w niej między innymi Grażyna Zielińska – prezes Krajowego Urzędu Pracy oraz Robert Choma – wiceprezes tego Urzędu. Podczas konferencji, w której uczestniczyli małopolscy samorządowcy, omawiano szereg zagadnień, czyli: rola i odpowiedzialność samorządów, administracji rządowej oraz partnerów społecznych w przeciwdziałaniu bezrobociu, rynek pracy a rozwiązania formalnoprawne dotyczące bezrobocia, ochrona i tworzenie nowych miejsc pracy, rozwój oraz wspierania przedsiębiorczości. Tematem spotkania były także doświadczenia **Małopolskiego Programu Rozwoju Wsi i Rolnictwa.**

Uczestnicy konferencji „Polska w NATO" w sali Kancelarii Premiera.

W dniach 29–30 kwietnia w Krakowie Federacja oraz SGiPM zorganizowały dwudniową Ogólnopolską Konferencję Szkoleniową **„Samorząd Terytorialny a Unia Europejska".**

Prezydium spotkania z młodymi radnymi, styczeń 1999 r., Kancelaria Premiera, od lewej: wiceprzewodniczący AWS Jacek Rybicki, premier i przewodniczący RS AWS prof. Jerzy Buzek, przewodniczący AWS Marian Krzaklewski, przewodniczący Federacji Związków Gmin i Powiatów RP Kazimierz Barczyk, organizator konferencji.

Rok 1999 był ósmym rokiem działalności Stowarzyszenia i jednocześnie ostatnim rokiem czteroletniej kadencji władz SGiPM. Zgodnie ze statutem Walne Zgromadzenie Sprawozdawczo-Wyborcze odbyło się 24 maja 1999 roku. Delegaci zebrali się w Sali Obrad Rady Miasta Krakowa. W imieniu gospodarzy,

Konferencja SGM z udziałem ministra transportu Tadeusza Syryjczyka w Sali Obrad Rady Miasta Krakowa.

czyli krakowskiego samorządu, powitał delegatów wiceprezydent **Jerzy Jedliński.** Jego powitanie było niewątpliwie znakiem czasu, gdyż „życząc delegatom owocnych obrad, mówił o trudnych debatach krakowskiego samorządu, które odbywają się właśnie w tej sali. Samorządy otrzymały, jak wiadomo, wiele nowych uprawnień, ale za tymi uprawnieniami nie zawsze trafiają do samorządów pieniądze. Dlatego radni muszą rozstrzygać tak wiele dylematów, a przed samorządami następne ważne i trudne lata. Niemniej jednak – zakończył wiceprezydent – nie należy się poddawać, a Stowarzyszenie powinno w tej sytuacji pełnić nadal rolę wiodącą w naszej części kraju i pozostać ważnym ogniwem samorządności." To wystąpienie, a zwłaszcza jego końcowy fragment, mówiący o „roli wiodącej" i „ważnym ogniwie samorządności", znalazło niejako naturalne uzupełnienie w dalszym toku obrad Walnego Zgromadzenia Członków.

W przedstawionym następnie sprawozdaniu za ostatni rok oraz podsumowaniu ośmiu lat dotychczasowej działalności Stowarzyszenia przewodniczący podkreślił, że przez ten czas przede wszystkim pracowano nad zachowaniem tradycyjnych małopolskich wartości, nad tym, aby praca przeważała nad emocjami. W dalszej części swojego wystąpienia podkreślił, że „Cennym dorobkiem SGiPM w ostatnim roku było kilkanaście konferencji z udziałem setek samorządowców". Waga tych konferencji wynikała z faktu, iż były one tematycznie ściśle związane z przeprowadzanymi właśnie czterema wielkimi reformami: reformy administracji publicznej, reformy służby zdrowia, reformy ubezpieczeń społecznych i reformy edukacji. Zarówno same te wydarzenia, jak i wydawane przez SGiPM materiały pokonferencyjne są cennym źródłem wiedzy dla małopolskich samorządowców. W tajnym głosowaniu wybrano władze Stowarzyszenia.

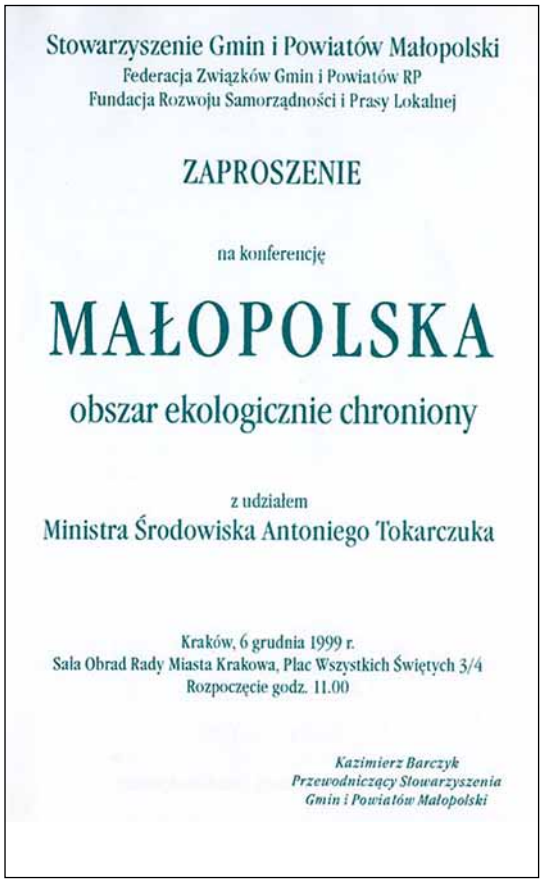

Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski
Federacja Związków Gmin i Powiatów RP
Fundacja Rozwoju Samorządności i Prasy Lokalnej

ZAPROSZENIE

na konferencję

MAŁOPOLSKA

obszar ekologicznie chroniony

z udziałem
Ministra Środowiska Antoniego Tokarczuka

Kraków, 6 grudnia 1999 r.
Sala Obrad Rady Miasta Krakowa, Plac Wszystkich Świętych 3/4
Rozpoczęcie godz. 11.00

Kazimierz Barczyk
Przewodniczący Stowarzyszenia
Gmin i Powiatów Małopolski

Stowarzyszenie konsekwentnie opowiadało się za kontynuacją reform ustrojowych zapoczątkowanych przez rządy wspierane przez Solidarność. W 1997 roku stało się możliwe realizowanie postulatów decentralizacji państwa i reform w sferze społecznej. W 1998 roku dokonano nowego podziału terytorialnego Polski. Przeprowadzone zostały pierwsze w historii Polski demokratyczne wybory do samorządu województwa i pierwsze po wojnie wybory do rad powiatów. Małopolska nadal zachowuje duże znaczenie nie tylko jako określenie regionu historycznego, w skład którego wchodzi województwo małopolskie, województwo podkarpackie, województwo świętokrzyskie, a także gminy województw: śląskiego, lubelskiego, a nawet mazowieckiego (np. Radom). W perspektywie integracji z Unią Europejską i wykorzystania funduszy strukturalnych stawać będziemy przed koniecznością realizowania programów, wykraczających poza granice administracyjne województw. To obszar historycznej Małopolski dysponuje atutami dla pomyślnego, zrównoważonego rozwoju. **Przy przeprowadzeniu podziałów administracyjnych naszego kraju od momentu odzyskania Niepodległości w 1918 roku nie nawiązywano w zasadzie do historycznych dzielnic z czasów przedrozbiorowych. Dopiero ta ostatnia reforma nawiązała m.in. w nazwach do historycznej tradycji. Powstało województwo małopolskie z siedzibą w Krakowie.** Nadeszła tym samym okazja do ukazania, jak Małopolska wyglądała na przestrzeni wieków. O tym opowiada właśnie specjalny numer *Wspólnoty Małopolskiej* wydany w czerwcu 1999 roku. Przedstawiając losy Małopolski na przestrzeni wieków, stał się bestsellerem wśród stowarzyszeniowych publikacji.

Z inicjatywy oraz we współpracy z Federacją Związków i Stowarzyszeń Gmin i Powiatów RP Uniwersytet Jagielloński uruchomił podyplomowe studia dla osób związanych samorządami terytorialnymi o problematyce europejskiej.

Wątek „europejski" pojawił się podczas zorganizowanej przez SGiPM konferencji – **„Małopolska. Obszar Ekologicznie Chroniony",** jaka odbyła się 6 grudnia. W wydarzeniu tym brali udział między innymi: **Antoni Tokarczuk – minister środowiska,** Janusz Mikuła – prezes Polskiego Klubu Ekologicznego, Marek Nawara – marszałek Województwa Małopolskiego, Bogdan Rzońca – marszałek Województwa Podkarpackiego. Wygłoszono kilka referatów, dotyczących istotnych zagadnień. Był wśród nich dotyczący aktualnych kwestii referat przewodniczącego SGiPM, a zarazem członka Komitetu Sterującego ISPA (Instrumentu Przedakcesyjnej Polityki Strukturalnej) zatytułowany **„Programy Pomocowe z Unii Europejskiej dla Województwa Małopolskiego"**. Podsumowaniem konferencji było przyjęcie **Deklaracji**. W Deklaracji znalazły się między innymi następujące stwierdzenia:

- „Szczególne znaczenie w planowaniu rozwoju ekologicznego ma konieczność **powiązania w rozwoju regionu celów ekonomicznych, ochrony środowiska i interesów społeczności lokalnych."**
- „Należy uznać, że głównym celem na najbliższe lata jest **osiągnięcie w możliwie najkrótszym czasie standardów UE jakości poszczególnych elementów środowiska – wody, powietrza, powierzchni ziemi, walorów przyrodniczych."**
- „Apelujemy do gmin, powiatów, województw Małopolski oraz instytucji, przedsiębiorstw i organizacji społecznych o aktywne działania dla szybkiego **uczynienia z Małopolski obszaru ekologicznie czystego."**

Jedną z konkluzji zawartych w deklaracji podsumowującej konferencję było stwierdzenie: „W ciągu ostatnich 10 lat widać jednak wyraźny postęp. Są fundusze na ochronę środowiska w budżecie państwa, są też środki pozabudżetowe. Z roku na rok powstają na terenie Małopolski związki gmin, z uporem i znaczącymi już rezultatami, dające przykład rozwiązywania problemów dotyczących poprawy jakości wód, problematyki odpadów."

Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski
Federacja Związków Gmin i Powiatów RP
Fundacja Rozwoju Samorządności i Prasy Lokalnej

ZAPROSZENIE

na konferencję gmin, powiatów i województw Małopolski

ROZWÓJ TRANSPORTU W MAŁOPOLSCE

z udziałem
Tadeusza Syryjczyka
Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej

Kraków, 20 grudnia 1999 r.
Sala Obrad Rady Miasta Krakowa, Plac Wszystkich Świętych 3/4
Rozpoczęcie godz. 11.00

Kazimierz Barczyk
Przewodniczący Stowarzyszenia
Gmin i Powiatów Małopolski

Pod koniec grudnia odbyła się konferencja **„Rozwój transportu w Małopolsce"** z udziałem Tadeusza Syryjczyka – ministra transportu i gospodarki morskiej. Podsumowaniem konferencji był Apel do Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej, prezesa Agencji Budowy i Eksploatacji Autostrad, dyrektora Generalnego Dyrekcji Generalnej Dróg Publicznych, prezesa Zarządu Polskich Kolei Państwowych oraz prezesa Zarządu PP Porty Lotnicze, w którym postulowano szereg rozwiązań. Między innymi apelowano o:

- **zdecydowane przyśpieszenie inwestycji transportowych w Małopolsce;**
- **budowę autostrady A-4 od Krakowa do granicy z Ukrainą;**
- **budowę nowych przejść granicznych** wraz z trasami dojazdowymi na granicy z Ukrainą i Słowacją;
- rozbudowę komunikacji i tras dojazdowych do aglomeracji i miast oraz **budowę obwodnic wokół miast;**
- **budowę superszybkiej linii kolejowej łączącej centrum Krakowa i Katowic oraz modernizację linii Kraków–Medyka.**

Warto podkreślić, że nakładem SGiPM ukazał się szereg ciekawych publikacji dotyczących problematyki samorządowej. Na uwagę zasługuje wydana w 1999 roku praca Tadeusza Kachniarza **„Byłe miasta",** zawierająca pełny wykaz miejscowości położonych na obecnym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którym z różnych przyczyn odebrano w ciągu wieków prawa miejskie. Jest to niewątpliwie praca pionierska i mimo małej objętości – liczy tylko sześćdziesiąt jeden stron – oraz nieuniknionej lapidarności, niezwykle cenna.

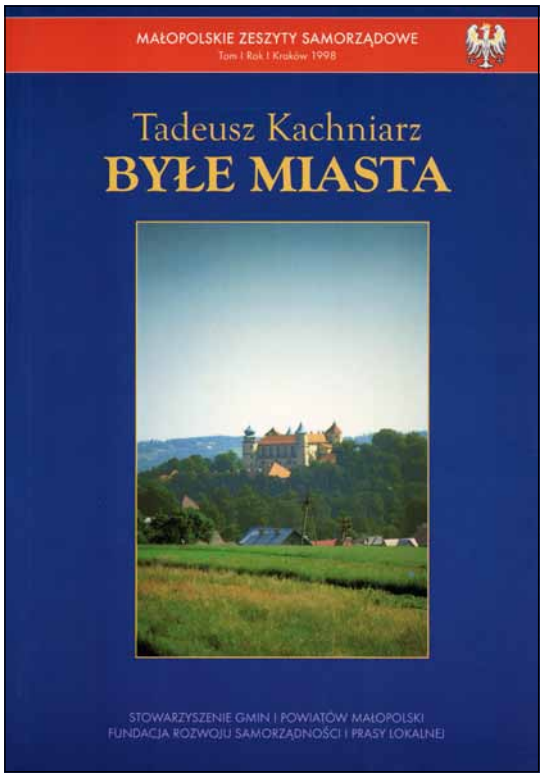

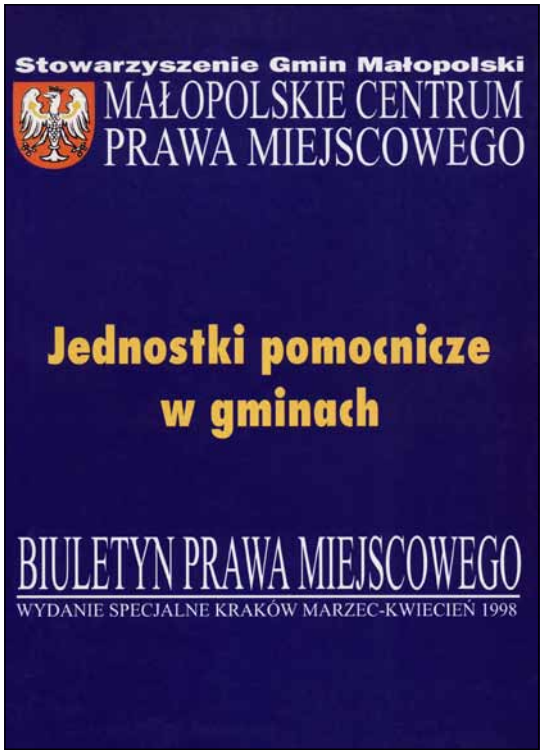

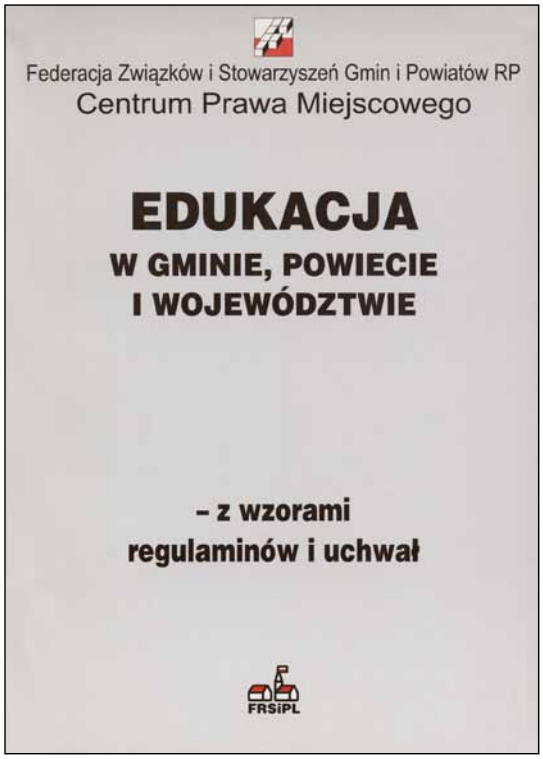

Poradniki dla samorządów.

WŁADZE SGiPM III KADENCJI

X Walne Zgromadzenie Członków w dniu 24 maja 1999 r.

Przewodniczący SGiPM

- **Kazimierz Barczyk**

Zarząd SGiPM

- **Jerzy Górnicki** – Wolbrom
- **Aleksander Grzybowski** – Chrzanów
- **Tadeusz Woźniak** – Andrychów
- **Krzysztof Bochnak** – Maków Podhalański
- **Jan Wieczorkowski** – Zarząd Województwa Małopolskiego
- **Janusz Szuber** – Haczów (województwo podkarpackie)
- **Marek Fryźlewicz** – Nowy Targ
- **Andrzej Saternus** – Chełmek
- **Witold Morawiec** – Olesno
- **Wiesław Misztal** – Kraków
- **Zbigniew Nowak** – Połaniec (województwo świętokrzyskie)
- **Czesław Orliński** – Szczekociny (woj. śląskie)
- **Zygmunt Nowak** – Dukla (woj. podkarpackie)

Zarząd SGiPM III kadencji.

- **Michał Świtalski** – Kraków
- **Stanisław Dziubla** – Żabno

Komisja Rewizyjna

- **Roman Olejarz** – Kęty
- **Kazimierz Augustyn** – Limanowa
- **Józef Żydownik** – Bircza (woj. podkarpackie)
- **Antoni Wątorczyk** – Jabłonka
- **Wiesław Susek** – Zator
- **Jan Kuźnar** – Krościenko (woj. podkarpackie)

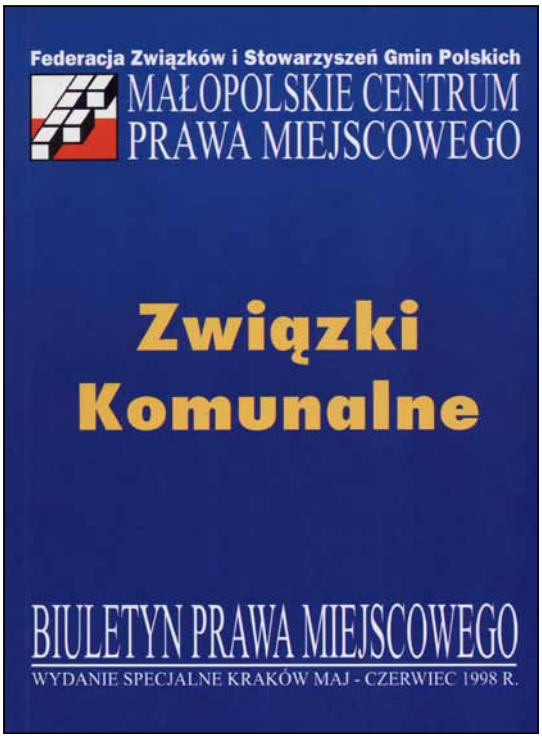

Poradniki dla samorządów, wydawane przez Federację Związków i Stowarzyszeń Gmin Polskich.

Kalendarium

- **8 stycznia** – I Forum Młodych Radnych z udziałem ponad 450 radnych poniżej 35. roku życia. W spotkaniu zorganizowanym w Kancelarii Premiera przez FZiSGiP RP we współpracy z SGM, w związku z rozpoczęciem w dniu 1 stycznia 1999 roku nowej kadencji samorządów gminnych, a zarazem pierwszej kadencji samorządów powiatowych i wojewódzkich, wystąpili: premier Jerzy Buzek, przewodniczący RS AWS – Marian Krzaklewski, przewodniczący Akcji Wyborczej Solidarność, wicepremier – Janusz Tomaszewski, minister w Kancelarii Premiera Kazimierz Barczyk.
- **15 stycznia** – zaczyna działać Małopolskie Regionalne Centrum Informacji Europejskiej, afiliowane przy Urzędzie Komitetu Integracji Europejskiej, powołane przez SGiPM oraz Federację Związków i Stowarzyszeń Gmin i Powiatów RP.
- **17 marca** – w sali konferencyjnej KPRM odbywa się konferencja „Polska w NATO – Bezpieczeństwo wewnętrzne Państwa" z udziałem premiera Jerzego Buzka i wicepremiera Janusza Tomaszewskiego – ministra spraw wewnętrznych i administracji, zorganizowana przez FRZGiP RP.
- **12 kwietnia** – konferencja „Ochrona danych osobowych – obowiązki organów samorządu terytorialnego" z udziałem Ewy Kuleszy, Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych.
- **13 kwietnia** – konferencja w sprawie zwalczania bezrobocia z udziałem Grażyny Gęsickiej – wiceministra Pracy i Polityki Społecznej i Roberta Chomy – wiceprezesa Krajowego Urzędu Pracy.
- **16–17 kwietnia** – I Forum Turystyki i Sportu Samorządów Terytorialnych „Finansowanie infrastruktury sportowej i turystycznej".
- **29–30 kwietnia** – Ogólnopolska Konferencja Szkoleniowa „Samorząd Terytorialny a Unia Europejska".
- **14 maja** – konferencja „Nowoczesne rozwiązania informatyczne w praktyce administracji publicznej u progu XXI wieku".
- **24 maja** – X Walne Zebranie Delegatów SGiPM.
- **22 czerwca** – konferencja poświęcona problematyce zagospodarowania przestrzennego i zarządzania strategicznego jednostką terytorialną.
- **29 czerwca** – 150 samorządowców z SGiPM i Polski udaje się do Watykanu w składzie delegacji biorącej udział w Dniach Polskich, z udziałem zaproszonych przez SGiPM samorządowców ze Wschodu.
- **22 listopada** – powołano pięć nowych Komisji Problemowych Zarządu SGiPM.
- **6 grudnia** – konferencja „Małopolska – obszar ekologicznie chroniony" z udziałem Antoniego Tokarczuka – ministra środowiska. Deklaracja SGiPM.
- **10 grudnia** – Ogólnopolska Konferencja „Energetyka – zadania gmin, powiatów i województw" z udziałem wicepremiera Janusza Steinhoffa – ministra gospodarki.
- **12 grudnia** – konferencja „Rozwój Transportu w Małopolsce" z udziałem ministra transportu i gospodarki morskiej Tadeusza Syryjczyka – apel SGiPM o zdecydowane przyśpieszenie inwestycji transportowych w Małopolsce.
- **20 grudnia** – apel SGiPM do ministra transportu i gospodarki morskiej, prezesa Agencji Budowy i Eksploatacji Autostrad, dyrektora Generalnego Dyrekcji Generalnej Dróg Publicznych, prezesa Zarządu Polskich Kolei Państwowych, prezesa Zarządu PP Porty Lotnicze o zdecydowane przyspieszenie inwestycji transportowych w Małopolsce.

Forum Młodych Radnych

FOT. R. SOBKOWICZ

Wczoraj odbyło się I Forum Młodych Radnych z udziałem ponad 450 radnych poniżej 35. roku życia. W spotkaniu wziął udział m.in. premier Jerzy Buzek i wicepremier Janusz Tomaszewski. Forum zostało zorganizowane przez Federację Związków i Stowarzyszeń Gmin i Powiatów RP, pod patronatem prezesa Rady Ministrów. DP

2000

Rok 2000 – choć jubileuszowy – nie był dla Stowarzyszenia wyłącznie rokiem wspominania i podsumowywania dziesięciolecia odrodzonego samorządu. Z inicjatywy SGiPM odbywa się szereg ważnych wydarzeń. Między innymi już w lutym mają miejsce konferencja **„Standardy etyczne radnych i pracowników samorządowych"** oraz sesja naukowa **„Przedsiębiorstwo i rozwój terytorialny w procesie integracji Polski z Unią Europejską".**

14 lutego odbyła się, zorganizowana wspólnie przez Federację Związków Gmin i Powiatów RP oraz SGiPM, ogólnopolska konferencja poświęconą etyce samorządowców. Konferencję otworzył Andrzej Chronowski – wicemarszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej. Wśród doborowego grona referentów znaleźli się między innymi: ks. profesor Jan Andrzej Kłoczowski, profesor Barbara Kudrycka, profesor Ryszard Legutko, Krystyna Sieniawska – przewodnicząca Krajowej Reprezentacji Samorządowych Kolegiów Odwoławczych, doktor Leopold Zgoda, a także prezydent miasta Krakowa, profesor Andrzej Gołaś. Tytuły wygłoszonych wówczas referatów: „Czy sprawiedliwość jest zawsze uciekinierką z obozu zwycięzców?", albo „Społeczne oczekiwania a recepcja reform ustrojowych" dobrze oddają nastroje, będące w tamtych latach udziałem społeczeństwa.

Pokłosiem konferencji było wydawnictwo zatytułowane **„Standardy etyczne radnych i pracowników samorządowych".** We wstępie do tej publikacji przewodniczący SGiPM wyraził nadzieję, że konstruktywna dyskusja „doprowadzi do podniesienia standardów etycznych w samorządach polskich i tym samym usprawni ich działania". W pierwszej kadencji Klub Radnych Centroprawicy w Radzie Miasta Krakowa na czele z przewodniczącą Barbarą Bubulą przygotował projekt Kodeksu Honorowego Radnego z etycznymi standardami.

SGM włączyło się w proces **tworzenia symboliki samorządowej.** Ustawy z lat 1990 i 1999 zezwoliły bowiem gminom powiatom i województwom na używanie herbów, flag oraz pieczęci. Zainteresowanie jednostek samorządowych symboliką heraldyczną okazało się bardzo duże. Przedstawicielem SGiPM oraz Federacji w Komisji Heraldycznej przy MSWiA był Maciej Korkuć – dyrektor biura Federacji. Komisja ta została wpisana do ustawy na wniosek SGiPM.

19 kwietnia odbyła się konferencja „Wspieranie rozwoju ziem górskich i górzystych w Polsce", zorganizowana wspólnie przez Federację Związków Gmin i Powiatów PR oraz SGiPM, których przewodniczący kieruje Forum Parlamentarzystów i Samorządowców Ziem Górskich.

Znaczna część obszaru Małopolski to tereny podgórskie i górskie, które odznaczają się nie tylko specyficznymi warunkami terenowymi, lecz także społecznymi. Dlatego też problemy, z jakimi spotykają się mieszkańcy tych okolic, stały się przedmiotem zainteresowania małopolskich samorządowców. **W konferencji wziął udział minister Jerzy Kropiw-**

Konferencja „Standardy etyczne radnych i pracowników samorządowych". Od prawej: dr Leopold Zgoda, prof. Ryszard Legutko, ks. prof. Andrzej Kłoczowski, Krystyna Sieniawska, prof. Barbara Kudrycka, dr Czesława Rudzka-Lorentz.

Federacja Związków Gmin i Powiatów RP
Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski
USAID LGPP

ZAPROSZENIE

na Ogólnopolską Konferencję

STANDARDY ETYCZNE RADNYCH
I PRACOWNIKÓW SAMORZĄDOWYCH.
DOŚWIADCZENIA Z PARLAMENTU I INSTYTUCJI PUBLICZNYCH.

Kraków, 14 lutego 2000 r.,
Sala Obrad Rady Miasta Krakowa
Plac Wszystkich Świętych 3/4

Rozpoczęcie - godz. 11.00

Kazimierz Barczyk
Przewodniczący Federacji
Związków Gmin i Powiatów RP

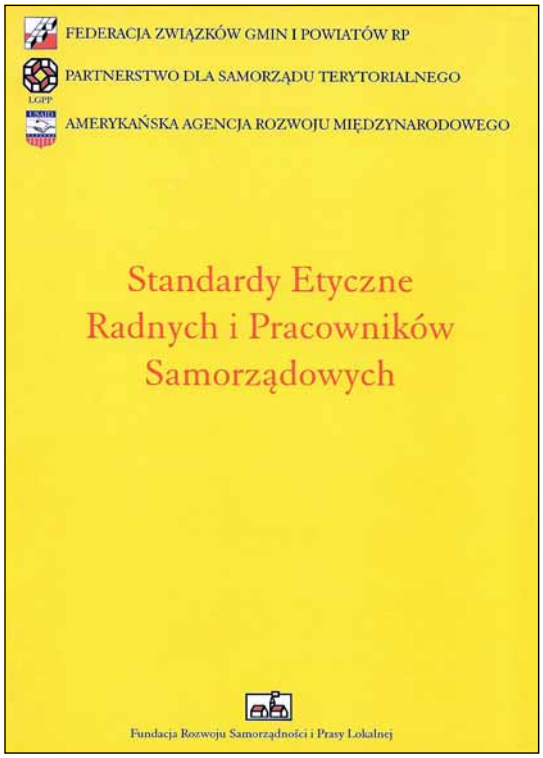

Wydawnictwo pokonferencyjne.

nicki, prezes Rządowego Centrum Studiów Strategicznych, który wygłosił referat „Założenia strategii aktywizacji społeczno-gospodarczej terenów górskich i górzystych". Pozostali referenci to: Henryk Wujec – sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, Piotr Żuber – dyrektor Departamentu Rozwoju w Ministerstwie Gospodarki, Marian Dembiński – poseł na Sejm RP, profesor Janina Fatyga – Akademia Rolnicza Wrocław, profesor Stanisław Kopeć – przewodniczący Komitetu Zagospodarowania Ziem Górskich Polskiej Akademii Nauk oraz profesor Julian Curuś – prezes Stowarzyszenia Rozwoju Ziem Górskich.

Wśród poruszanych tematów oprócz polityki regionalnej państwa omawiano dwa zagadnienia o wymiarze międzynarodowym. Profesor Stanisław Kopeć wygłosił referat **„«Konwencja Karpacka» – koncepcja zagospodarowania ziem górskich w Polsce",** w którym przedstawił pomysł, jaki został zrealizowany dopiero 4 stycznia 2006 roku, kiedy akt powołujący Konwencję wszedł w życie. Warto zaznaczyć, że Sejm RP III kadencji uchwalił 26 lipca 2001 roku ustawę o rozwoju społeczno-gospodarczym regionów górskich, którą niestety 1 października 2001 roku zawetował prezydent Aleksander Kwaśniewski. SGiPM należało do inicjatorów i współautorów projektu tej ważnej dla całej Polski południowej ustawy, podobnej do tych, jakie funkcjonowały w wielu państwach UE – ustawy mającej na celu wspieranie wyższych

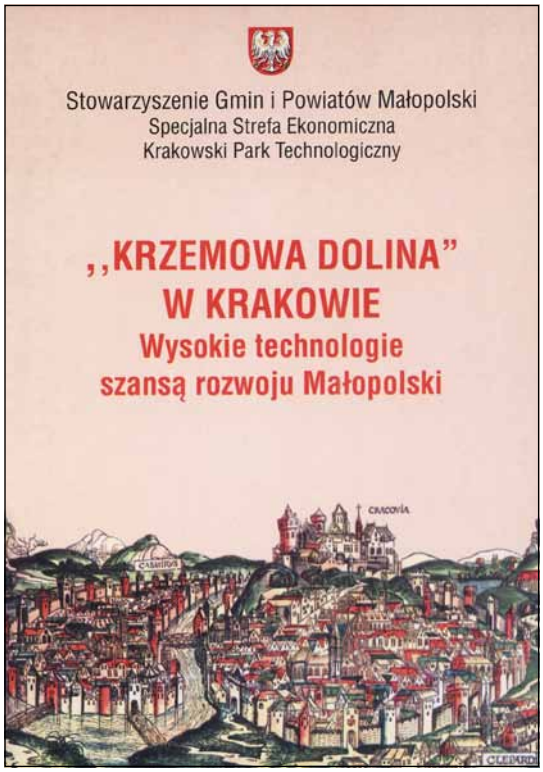

Wydawnictwo konferencyjne „Krzemowa Dolina w Krakowie".

kosztów budowy i utrzymania szczególnie infrastruktury drogowej oraz kosztów gospodarki rolnej.

9 czerwca miała miejsce konferencja **„«Dolina Krzemowa» w Krakowie. Wysokie technologie szansą rozwoju Małopolski”.** Jak wiadomo amerykańska Dolina Krzemowa znajduje się w Kalifornii i jest wielkim centrum nowych technologii. Nad możliwością przeniesieniem do Krakowa rozwiązań zastosowanych za oceanem dyskutowano podczas ogólnopolskiej konferencji, jaka odbyła się w Krakowie w czerwcu 2000 roku. Wśród licznego grona referentów i dyskutantów byli między innymi: Janusz Filipiak – prezes ComArch S.A., Andrzej Gołaś – prezydent miasta Krakowa, Roman Kluska – prezes Optimus S.A., Ryszard Łada – prezes Motorola Polska Sp. z o.o., Ryszard Masłowski – wojewoda małopolski, Elżbieta Nachlik – prorektor Politechniki Krakowskiej, Marek Nawara – marszałek województwa małopolskiego oraz Tadeusz Syryjczyk – minister transportu i gospodarki morskiej.

Z inicjatywy Kombatantów, Światowego Związku Żołnierzy AK oraz przewodniczącego SGiPM **w roku 2000 powstało w Krakowie jedyne na świecie Muzeum Armii Krajowej – największej podziemnej armii II wojny światowej, którego współtwórcami były samorządy: miasto Kraków i województwo małopolskie** (po rozbudowie z funduszy UE Muzeum AK jest dwa razy większe od Muzeum Powstania Warszawskiego). **Jego formalne powstanie poprzedził dziesięcioletni trud gromadzenia i eksponowania pamiątek historycznych przez kombatantów Armii Krajowej** na czele z **ppłk Kazimierzem Kemmerem** – prezesem Fundacji Muzeum Historii AK. Stowarzyszenie wspiera Muzeum AK i współpatronuje działalności tej placówki od samego początku, a przewodniczący SGiPM Kazimierz Barczyk pełni funkcję przewodniczącego Rady Muzeum Armii Krajowej, do której zgodnie ze statutem Muzeum AK jest delegowany przez SGiPM. Radny Krakowa dr Maciej Korkuć – dyrektor Biura Federacji został członkiem Rady Muzeum AK I kadencji.

W przypadku Muzeum AK Stowarzyszenie i jego przewodniczący odegrali bardzo ważną rolę w tworzeniu tego unikalnego przedsięwzięcia. Muzeum zostało zorganizowane przez liczne grono kombatantów, którzy z ogromnym zaangażowaniem gromadzili pamiątki. Dzięki ich determinacji i poszukiwaniom udawało się dotrzeć często do zapomnianych dokumentów i informacji. Jednakże bez wsparcia instytucjonalnego i organizacyjnego Stowarzyszenia rozbudowa muzeum, uczynienie z unikalnego zbioru nowoczesnej, pełnej nowatorskich elementów edukacyjnych placówki byłoby niemożliwe. Równie istotne było dążenie do tego, aby muzeum miało godne miejsce w centrum Krakowa i stało się ważnym elementem zmieniającej się przestrzeni tej części miasta.

26 maja w „Gazecie Krakowskiej” ukazała się wypowiedź przewodniczącego SGiPM. W tekście tym – zatytułowanym „Złote Dziesięciolecie” – znajdował się następujący fragment: „Święto Samorządu, dzień

Uroczyste spotkanie kombatantów w związku z powołaniem przez samorządy Krakowa i województwa małopolskiego jedynego na świecie Muzeum Armii Krajowej im. gen. Augusta Emila Fieldorfa „Nila”. Od lewej prof. Andrzej Gołaś – prezydent Krakowa, gen. Bohdan Zieliński „Tytus” – przewodniczący Rady Muzeum AK, szef II Oddziału Komendy Głównej AK, Ryszard Kaczorowski – ostatni prezydent II RP, honorowy przewodniczący Rady Muzeum AK, min. Jacek Taylor – szef urzędu ds. kombatantów. Z tyłu Kazimierz Barczyk – przewodniczący SGiPM, wiceprzewodniczący Rady Muzeum AK.

w którym obchodzimy jubileusz dziesięciolecia jego odrodzenia, jest dobrą okazją, aby za to podziękować. Dlatego zachęcamy Państwa na udziału w Plebiscycie na Najlepszego Wójta – Gospodarza Gminy, jaki organizujemy wraz z redakcją «Gazety Krakowskiej». Plebiscyt nosi imię Wincentego Witosa, długoletniego wójta podtarnowskich Wierzchosławic, a później premiera RP. Zwracamy się do Państwa o udział w tym plebiscycie, gdyż to właśnie Państwo są najbliżej tej władzy. Znacie swoich gospodarzy, a także na co dzień możecie oceniać ich działanie. To będzie zarazem bardzo duże wsparcie dla Waszych wójtów. Jako osoby publiczne są one narażone na krytykę, dlatego każdy kupon z głosem poparcia będzie dla nich czymś bardzo miłym i potrzebnym, choćby z czysto ludzkiego względu. Nie wątpię, że pomoże to im w dalszej pracy na rzecz Waszych społeczności."

W ten sposób z inicjatywy przewodniczącego SGiPM zapoczątkowany został **plebiscyt na najpopularniejszego wójta i burmistrza Małopolski,** organizowany przez „Gazetę Krakowską" oraz Stowarzyszenie. O przyznaniu wyróżnienia decydują mieszkańcy głosujący za pomocą kuponów zamieszczanych w „Gazecie Krakowskiej" lub elektronicznie. **Zwycięskich wójtów nagradza się „Witosowymi Kapeluszami"** opasanymi wstążkami z napisem **„Najlepszy Wójt Małopolski"** – zwycięscy burmistrzowie otrzymują honorowe insygnia swojej władzy.

Po raz pierwszy wręczono „Kapelusze" 17 września podczas uroczystości, jaka odbyła się w Wierzchosławicach – wsi, z której pochodził Witos. Wydarzenie to uświetniły swoją obecnością Krystyna Makowiecka – wnuczka Władysława Reymonta, autora „Chłopów", oraz Joanna Steindel – wnuczka Wincentego Witosa. Obecna była także Emilia Krakowska – aktorka grająca Jagnę w serialu telewizyjnym opartym na powieści „Chłopi". Pierwszymi zwycięzcami plebiscytu, którym nagrody wręczał przewodniczący Stowarzyszenia, a kapelusze nakładał Franciszek Stefaniuk – wicemarszałek Sejmu, byli: Maria Bigas z Rzezawy, Marian Zalewski ze Szczurowej, Jerzy Wałęga z Moszczenicy, Jan Żebrak z Charsznicy, Marek Gabzdyl z Raciechowic, Wiesław Młynarczyk z Łącka, Wiesław Rajski z Wierzchosławic, Marian Paszcza z Czernichowa, Józef Krzyworzeka z Zabierzowa oraz Henryk Migacz z Lubienia.

Kapelusz Witosa – nagroda wręczana zwycięzcom organizowanego corocznie przez „Gazetę Krakowską" oraz SGiPM Plebiscytu na Najlepszego Wójta Małopolski.

Profesor Andrzej Gołaś, prezydent Krakowa na Trakcie Królewskim poczas pochodu z okazji Święta Konstytucji 3 Maja. Obok Ryszard Masłowski – wojewoda małopolski i Marek Nawara – marszałek województwa małopolskiego.

Wszystkie podsumowania ostatnich dziesięciu lat prowadziły do pozytywnych wniosków oraz konkluzji, że samorządy sprawdziły się jako gospodarz. Potwierdziło się to 29 maja, kiedy w sali obrad Rady Miasta Krakowa obradowało uroczyste Walne Zgromadzenie Delegatów SGiPM, którego gościem był Jerzy Stępień. W wygłoszonym wówczas przemówieniu – odwołując się do jubileuszu – przewodniczący SGiPM powiedział między innymi: „Dzisiejsze spotkanie to czas refleksji, czas ważnych i usprawiedliwionych słów miłych, ponieważ to dziesięciolecie jest złotym dziesięcioleciem dla samorządów Polski, dla samorządów Małopolski. Świadczą o tym efekty, wśród nich szkoły. **Wybudowaliśmy trzykrotnie więcej szkół niż w latach 80. Jednocześnie prawie wszystkie wsie są w Małopolsce zgazyfikowane, wodociągi są w prawie wszystkich miejscowościach, powstało wiele oczyszczalni ścieków, rozwijała się telefonizacja.** Działo się to przy współdziałaniu Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski, któremu mam zaszczyt przewodniczyć od samego początku, a które to aktywnie włączyło się w lobbing na rzecz wielu inicjatyw."

Na odbywającym się 29 maja 2000 roku Walnym Zgromadzeniu SGiPM uchwalono zwrócenie się z apelem o wsparcie budowy Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach:

„Członkowie Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski zebrani na uroczystym Walnym Zgromadzeniu

III wyjazd samorządów Polski i Europy Środkowej 2000 – w roku jubileuszowym, zorganizowany przez SGiPM oraz FRZGiP RP do Watykanu i do Włoch.

zwracają się z **apelem o wsparcie budowy Świątyni Miłosierdzia Bożego w Krakowie-Łagiewnikach.**

W chwili, gdy zbiegają się ze sobą wielkie jubileusze: Drugie Millenium Chrześcijaństwa i Tysiąclecie Archidiecezji Krakowskiej Sanktuarium Miłosierdzia Bożego nabiera szczególnego znaczenia. W ciągu tego tysiąclecia Kraków i Małopolska – pomimo wielu trudnych dla naszej Ojczyzny momentów – przetrwały skupiając tu bogate dziedzictwo narodowe i kulturalne. Małopolska jest mocno zintegrowana społecznie, kulturowo i religijnie.

Jak mówił Ojciec Święty – Honorowy Małopolanin Wszechczasów – podczas swojej pielgrzymki do Sanktuarium Miłosierdzia Bożego: „w tych trudnych latach było ono szczególnym oparciem i niewyczerpanym źródłem nadziei nie tylko dla Krakowian, ale dla całego narodu". Samorządy Małopolski wyrażając wdzięczność Ojcu Świętemu za ustanowienie święta Bożego Miłosierdzia i kanonizację s. Faustyny, będą uczestniczyć w pielgrzymce do Watykanu, składając rewizytę za ostatnią pielgrzymkę Jana Pawła II do ojczyzny.

Z apelem o wsparcie materialne i duchowe budowy Świątyni Miłosierdzia Bożego – tego wotum wdzięczności za wielkie jubileusze 2000 r., zwracamy się do wszystkich samorządowców i mieszkańców historycznej Małopolski. Będzie to nasz udział w godnym rozpoczęciu Tertio Millenio i potwierdzenie przywiązania do wiary i tradycji naszych ojców."

Na przełomie czerwca i lipca przebywała w Italii zorganizowana pod auspicjami SGiPM tradycyjna, **połączona z wyjazdem studyjnym, III pielgrzymka samorządowców. Oprócz reprezentantów Małopolski uczestniczyli w niej przedstawiciele samorządów z Europy Wschodniej – zaproszeni przedstawiciele Polaków.** Pielgrzymka rozpoczęła się wizytą w Wawelskiej Katedrze, gdzie przy Ołtarzu Ojczyzny odprawiono mszę świętą. Podczas pobytu w Italii uczestnicy pielgrzymki zwiedzili Asyż, Padwę, Wenecję i Rzym. **W Wiecznym Mieście delegacja uczestniczyła w polsko-włoskim seminarium samorządowym.** Stronę włoską reprezentowali między innymi poseł do parlamentu Italii Fabio Ciani, sekretarz generalny Rady Regionu Lazio Enriko Gasbarra oraz dr Lamberto Missori. W spotkaniu wzięli udział także ambasador Polski w Rzymie Maciej Górski, ministrowie pełnomocni Tomasz Bartoszewicz i Tomasz Orłowski. Podczas trwającego kilka godzin spotkania polscy samorządowcy przedstawili rolę samorządów w ustroju Polski, zaś przedstawiciele strony włoskiej swoje doświadczenia z pracy w realiach Unii Europejskiej. Małopolscy samorządowcy byli również na Monte Cassino, gdzie uczestniczyli w uroczystej mszy celebrowanej przez ks. prałata Józefa Maja na cmentarzu żołnierzy polskich. Po mszy uczestnicy pielgrzymki złożyli kwiaty na grobach poległych. **W uroczystości tej brał udział burmistrz Cassino**

Delegacja SGiPM oraz przedstawicieli samorządów Europy Środkowej składa hołd uczestnikom bitwy pod Monte Cassino.

Tullio di Zazzo. Podczas konferencji z przedstawicielami lokalnych władz, jaka odbyła się w siedzibie miejscowego samorządu, polscy samorządowcy podziękowali włoskim kolegom za opiekę, jaką nad grobami poległych na Ziemi Włoskiej polskich żołnierzy sprawują od przeszło pięćdziesięciu lat władze i mieszkańcy Cassino. 5 lipca pielgrzymi uczestniczyli w Audiencji Generalnej. **Ojciec Święty spotkał się z samorządowcami – których było około stu pięćdziesięciu – w Sali Klementyńskiej. Przewodniczący SGiPM w imieniu pielgrzymów podziękował za ustanowienie Patronką Samorządów św. Kingę.** Ojcu Świętemu wręczono nie tylko akty nadania Honorowych Obywatelstw – między innymi to Zakliczyn i Jedlicze zaliczyły Polskiego Papieża do grona swoich obywateli – ale także szereg serdecznych darów. Kamianna, wieś w powiecie nowosądeckim, ciesząca się sławą stolicy polskiego pszczelarstwa, ofiarowała beczułkę miodu spadziowego, Gorlice – obraz przedstawiający gorlicki kościół, Niepołomice – też widok kościoła oraz dagerotyp, Zielonki – obraz, Czchów – medal pamiątkowy, Łapsze Niżne – obraz przedstawiający zamek w Niedzicy, Świętochłowice – Pietę wyrzeźbioną w węglu, Ziemia Chełmska – szklany kielich malowany, Krynica – album z kasetą, Nowa Sarzyna – kielich mszalny z pateną, zaś Kraków – list od radnych z życzeniami. Uczestniczący w pielgrzymce przedstawiciele Moskwy, Wilna, Lwowa, Grodna i Królewca ofiarowali naczynia liturgiczne z przeznaczeniem na Papieskie Dzieło Misyjne.

17 lipca rusza I edycja akcji „Podarujmy Lato Dzieciom ze Wschodu – 2000" skierowanej do dzieci pochodzących z niezamożnych polskich rodzin mieszkających na Białorusi, Litwie, Ukrainie, a także w Rosji i Bukowinie Rumuńskiej, którym udało się zachować świadomość polskiego pochodzenia oraz przynajmniej częściowo język polski. Zasadniczym celem akcji jest zapoznanie jej uczestników z historią, tradycją i kulturą ojczyzny ich przodków oraz doskonalenie znajomości języka polskiego. Młodzi przybysze ze Wschodu odwiedzają krakowskie muzea, zwiedzają Kraków i okolice, a także spotykają się z mieszkającymi w Małopolsce rówieśnikami. Rzecz jasna w programie pobytu przewidziane są również inne atrakcje, w rodzaju wyjścia do kina i na basen. Warto podkreślić, że cały program realizowany jest w języku polskim, dzięki czemu młodzież nabywa umiejętności praktycznego posługiwania się polszczyzną. Inicjatywa ta od początku spotykała się z pozytywnym odzewem polskich środowisk za wschodnią granicą. Akcja „Podarujmy Lato Dzieciom ze Wschodu" będzie odtąd kontynuowana przez SGiPM każdego roku.

Ochrona środowiska naturalnego – przez dziesięciolecia niedoceniana, a nawet lekceważona –

GAZETA GMIN, POWIATÓW I WOJEWÓDZTW RP NR 2(9) MAJ 2000 R.
FORUM PARLAMENTARZYSTÓW I SAMORZĄDOWCÓW ZIEM GÓRSKICH RP

Konferencja „Wspieranie Rozwoju Ziem Górskich i Górzystych"

Ratujmy fabryki tlenu

Polityka górska, ważne i aktualne w dzisiejszych czasach zagadnienie, nadal czeka na kompleksowe rozwiązanie.

Szanowny Panie Przewodniczący,
Szanowni Państwo

stała się jednym z wyzwań, przed jakimi stanęły samorządy. W nowej, demokratycznej rzeczywistości konieczne było z jednej strony uświadomienie lokalnym działaczom wagi tego problemu, a z drugiej wskazanie sposobów szukania nowych rozwiązań oraz środków na ich realizację. Jednym ze źródeł finansowania inwestycji w zakresie ochrony środowiska był w tamtym czasie Fundusz ISPA, utworzony decyzją Rady Unii Europejskiej w 1999 roku. Zorganizowana przez Federację Związków Gmin i Powiatów RP, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Stowarzyszenie **III Ogólnopolska Konferencja „Ochrona środowiska – inwestycje samorządów terytorialnych. Czysta woda, czyste powietrze, czysta ziemia – nowe technologie",** jaka odbyła się 18 października, dostarczyła małopolskim samorządowców wiele nowych, ważnych informacji. W konferencji wzięli udział między innymi: **Antoni Tokarczuk – minister środowiska,** Tadeusz Bachleda-Curuś – wiceminister środowiska, Kazimierz Kujda – prezes Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Lech Plotkowski – wiceprezes NFOŚiGW, Grzegorz Konopko – dyrektor Biura Wykonawczego Konwencji Klimatycznej, Maciej Sadowski – wicedyrektor Biura, Ryszard Langer – prezes Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Krakowie, Janusz Kudłacik – burmistrz Żywca, Jerzy Starypan – prezes „Beskid" Sp. z o.o. oraz Piotr Kownacki – wiceprezes Banku Ochrony Środowiska S.A. W wygłoszonych referatach poruszono szereg istotnych zagadnień. Między innymi minister Tokarczuk mówił o rządowych programach ochrony środowiska, a wiceminister Bachleda-Curuś wygłosił referat „Fundusz ISPA – wsparcie dla inwestycji ekologicznych samorządów". Natomiast przedstawiciele ziemi żywieckiej przybliżyli uczestnikom konferencji innowacyjny „Program segregowania i utylizacji odpadów komunalnych na przykładzie spółki 20 gmin wokół Żywca".

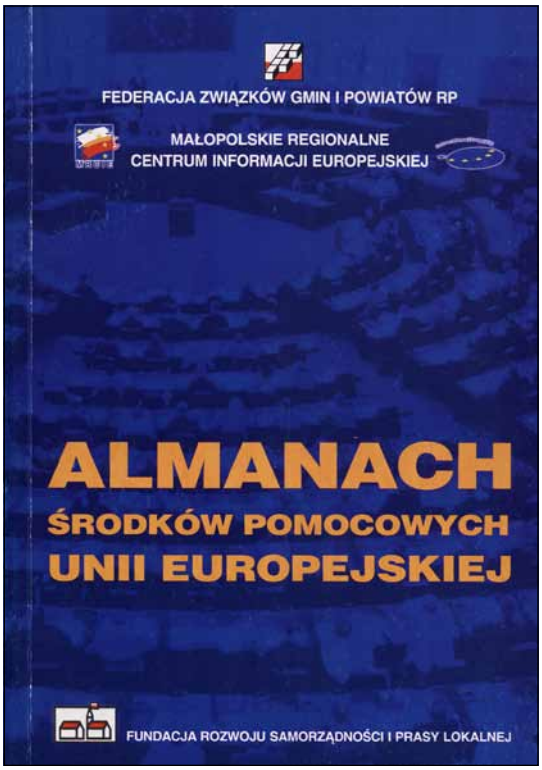

230-stronicowy poradnik, jak zawsze bezpłatnie przekazany dla wszystkich samorządów w Małopolsce, także dla izb gospodarczych, organizacji pozarządowych itp.

Głównym tematem **Expo 2000** w Hannowerze był **„Człowiek - Przyroda - Technika".** Założeniem wystawy było pokazanie możliwości osiągnięcia równowagi między rozwojem techniki, życiem człowieka i naturą. Po raz pierwszy w historii polskie miasta, gminy i regiony otrzymały szansę wzięci udziału w tej wystawie. A okazała się ona dla samorządów wielkim sukcesem, polski pawilon został oceniony jako jeden z najlepszych w czym udział miało zaangażowanie w przygotowania do wystawy struktur Stowarzyszenia Gmin Małopolski.

14 listopada 2000 r. pod wnioskiem posła Kazimierza Barczyka do ministra sprawiedliwości Lecha Kaczyńskiego o **utworzenie w Krakowie Krajowej**

Szkoły Wymiaru Sprawiedliwości podpisało się kilkudziesięciu parlamentarzystów ze wszystkich ugrupowań politycznych – od Tadeusza Mazowieckiego po Jana Olszewskiego, od Krzysztofa Janika do Antoniego Macierewicza, z argumentami: „bez wątpienia takim miejscem jest Kraków – kolebka myśli prawniczej (…) W pełni popieramy inicjatywę budowy szkoły na terenie wznoszonego obecnie III Kampusu UJ". Wniosek zmierzał do powołania ogólnopolskiego centrum kształcenia na najwyższym poziomie kandydatów na sędziów i prokuratorów oraz do wprowadzenia ustawicznego kształcenia dla sędziów i prokuratorów. Zarówno dziekan Wydziału Prawa i Administracji prof. Jerzy Stelmach, jak i prezydent Krakowa prof. Andrzej Gołaś na wniosek przewodniczącego SGiPM potwierdzili gotowość udostępnienia terenu Kampusu UJ na ten cel lub przekazania 5-kondygnacyjnego budynku o powierzchni 5300 m kw. Wolę tę wyrazili w pismach dla kolejnego ministra sprawiedliwości Stanisława Iwanickiego, który w tej sprawie odwiedził Kraków 18 września 2001 r. Minister na konferencji prasowej w UJ zapowiedział, że „na wniosek posła Kazimierza Barczyka 1 października 2001 r. wyda zarządzenie o powołaniu z siedzibą w Krakowie KSWS", co też nastąpiło.

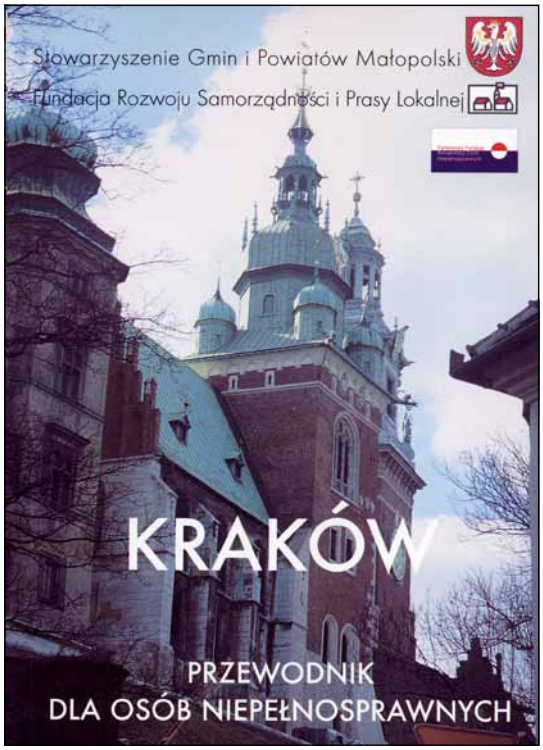

Przewodnik dla niepełnosprawnych, wydany przez SGiPM.

Charytatywny bal sylwestrowy SGiPM w sali obrad Rady Miasta Krakowa, podczas którego tradycyjnie zbierano środki na pomoc Polakom na Wschodzie. Od lewej: Alicja Bachleda-Curuś z przewodniczącym SGiPM, Alina i Andrzej Gołasiowie.

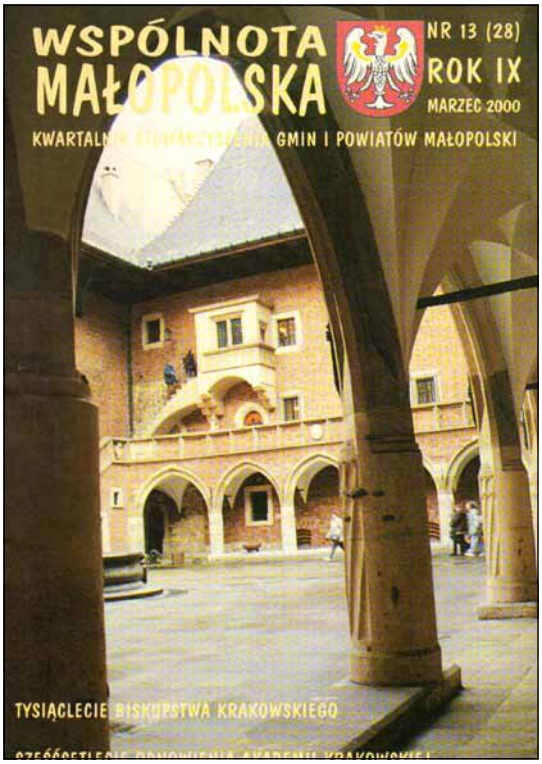

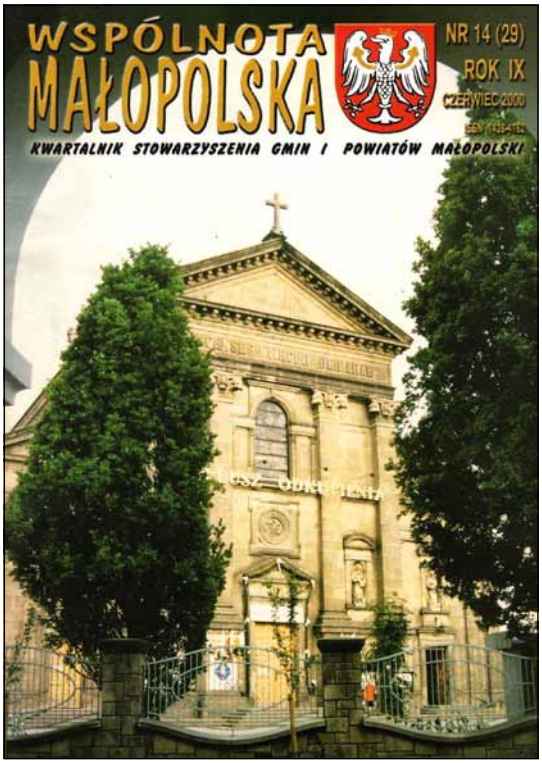

31 listopada 2009 r. minister sprawiedliwości Krzysztof Kwiatkowski otworzył nowo wybudowany gmach Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury dla kształcenia **300 aplikantów z hotelem ze 150 pokojami. Istotą powstania KSzSiP jest otwarcie zupełnie nowej drogi do stanu sędziowskiego przez ogólnopolski konkurs dla wszystkich absolwentów prawa w Polsce, kandydujących na aplikację sędziowską i prokuratorską.** Do ogólnopolskich konkursowych egzaminów przystępuje wielokrotnie więcej kandydatów, aniżeli jest miejsc. Poprzednio kandydaci na aplikacje startowali w swoich 41 sądach okręgowych.

W 2000 r. Kazimierz Barczyk opracował autorski projekt powołania **Rządowego Centrum Legislacji w Kancelarii Premiera,** które powstało w tym roku na mocy zarządzenia premiera Jerzego Buzka. Powstała profesjonalna w państwie prawa „kuźnia" sprawnie opracowująca projekty Rządowych Ustaw, następnie przedkładanych do Sejmu – „fabryki ustaw". Opracowanie projektu RCL było kontynuacją opracowywania społecznych projektów aktów prawnych, koniecznych do budowy i naprawy instytucji państwa, realizowanych w latach 1980–92 przez Centrum Obywatelskich Inicjatyw Ustawodawczych „Solidarności", które opracowało kilkadziesiąt społecznych projektów ustaw m.in. o Prokuratorii Generalnej, KRRiT (na wzór francuski), UOP, Policji, prawo prasowe bez cenzury.

Stary rok SGiPM zakończyło balem sylwestrowym, zbierając środki na coroczne zaproszenie dzieci ze Wschodu. Był to już **VI Charytatywny Bal Samorządowy.**

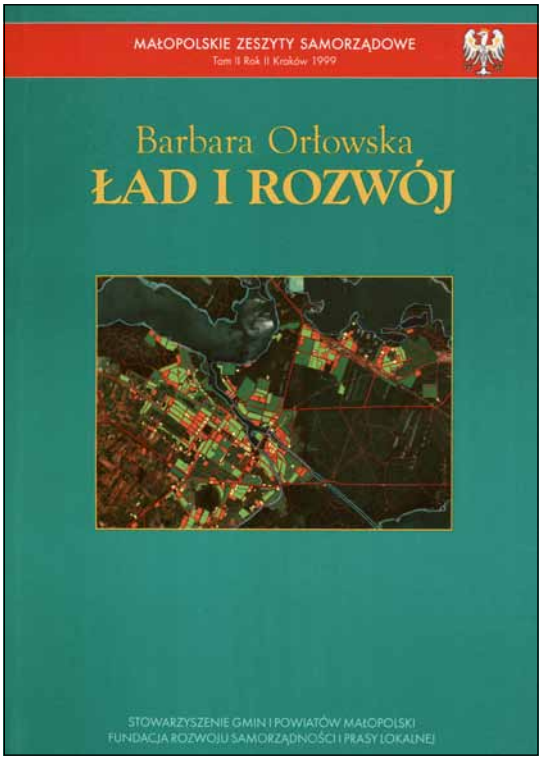

Wydawnictwo SGiPM – „Małopolskie Zeszyty Samorządowe".

Kalendarium

- **14 lutego** – konferencja „Standardy etyczne radnych i pracowników samorządowych. Doświadczenia z parlamentu i instytucji publicznych" m.in. z udziałem profesorów: o. Jana Andrzeja Kłoczowskiego, Barbary Kudryckiej, Ryszarda Legutko.
- **21 lutego** – sesja naukowa „Przedsiębiorstwo i rozwój terytorialny w procesie integracji Polski z Unią Europejską".
- **10 kwietnia** – Konwent Starostów, Prezydentów, Burmistrzów, Wójtów Województwa Małopolskiego „Służba Zdrowia w Małopolsce".
- **19 kwietnia** – konferencja „Wspieranie rozwoju ziem górskich i górzystych w Polsce" z udziałem ministra Jerzego Kropiwnickiego, prezesa Rządowego Centrum Studiów Strategicznych oraz wiceministra rolnictwa Henryka Wujca. Powołano Forum Parlamentarzystów i Samorządowców Ziem Górskich RP na czele z przewodniczącym SGiPM.
- **26 kwietnia** – ogólnopolska konferencja w Warszawie „Strategia rozwoju województw Ściany Wschodniej, Małopolski i Śląska" z udziałem premiera Jerzego Buzka.
- **12 maja** – II Forum Turystyki i Sportu Samorządów Terytorialnych RP z udziałem Mirosława Handke – ministra edukacji narodowej.
- **29 maja** – XI Walne Zebranie SGiPM.
- **29 maja** – apel samorządów Małopolski o wsparcie budowy Sanktuarium Miłosierdzia Bożego w Krakowie-Łagiewnikach.
- **29 maja** – uchwała „W 10 rocznicę odbudowy idei Samorządnej Rzeczypospolitej".
- **8 czerwca** – uroczyste spotkanie radnych i Zarządu I Kadencji Rady Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa w 10. rocznicę pierwszej sesji Rady Miasta Krakowa.
- **19 czerwca** – konferencja „Wysokie technologie szansą rozwoju Małopolski. Dolina Krzemowa w Krakowie" z wystąpieniami m.in. ministra transportu i gospodarki morskiej Tadeusza Syryjczyka oraz prof. Janusza Filipiaka z Comarchu i Romana Kluski z Optimusa.
- **20 czerwca** – Konferencja „Ekorozwój w gminie".
- **26 czerwca** – ogólnopolska konferencja w Warszawie „Bezpieczna gmina, powiat, województwo" z udziałem Jerzego Buzka – prezesa Rady Ministrów oraz Marka Biernackiego – ministra spraw wewnętrznych i administracji.
- **5 lipca** – audiencja w Watykanie – Ojciec Święty Jan Paweł II spotyka się ze 150 samorządowcami i gości SGiPM z Wschodu.
- **15 lipca** – I edycja Akcji „Podarujmy Lato Dzieciom ze Wschodu".
- **17 września** – z inicjatywy przewodniczącego SGiPM wspólnie z „Gazetą Krakowską" zorganizowany został I Plebiscyt Na Najlepszego Wójta Małopolski im. Wincentego Witosa z wręczeniem 10 wójtom „Kapeluszy Witosa", w Wierzchosławicach, gdzie Witos – trzykrotny premier – był wójtem.
- **27 września** – II Ogólnopolska konferencja w Warszawie „Ochrona Środowiska – działalność samorządów terytorialnych w aspekcie integracji z Unią Europejską" z udziałem Macieja Płażyńskiego – marszałka Sejmu RP.
- **9 października** – seminarium na temat zarządzania jednostkami samorządu terytorialnego z zastosowaniem budżetu zadaniowego na przykładzie doświadczeń miasta Krakowa.
- **18 października** – III Ogólnopolska Konferencja „Ochrona Środowiska – inwestycje samorządów terytorialnych. Czysta woda, czyste powietrze, czysta ziemia – nowe technologie" z udziałem ministra środowiska Antoniego Tokarczuka, wiceministra Tadeusza Bachledy-Curusia oraz prezesa NFOSiGW Kazimierza Kujdy.
- **6 listopada** – II Konwent Prezydentów, Burmistrzów, Wójtów, Starostów i Radnych poświęcony problematyce bezpieczeństwa.
- **14 listopada 2000 r.** – pod wnioskiem posła Kazimierza Barczyka do ministra sprawiedliwości Lecha Kaczyńskiego o utworzenie w Krakowie Krajowej Szkoły Wymiaru Sprawiedliwości podpisało się kilkudziesięciu parlamentarzystów ze wszystkich ugrupowań politycznych. Zarówno dziekan Wydziału Prawa i Administracji UJ prof. Jerzy Stelmach, jak i prezydent Krakowa prof. Andrzej Gołaś na wniosek przewodniczącego SGiPM potwierdzili gotowość udostępnienia terenu Kampusu UJ na ten cel lub przekazania 5-kondygnacyjnego budynku.
- **17 listopada** – konferencja „Organizacja i ekonomika firm komunalnych".
- **29 listopada** – IV Ogólnopolska konferencja w Lublinie „Ochrona Środowiska – pozyskiwanie krajowych i zagranicznych źródeł finansowania inwestycji ekologicznych" z udziałem Antoniego Tokarczuka – ministra środowiska.
- **18 grudnia** – V Ogólnopolska Konferencja w Warszawie „Ochrona Środowiska – szanse

i wyzwania dla samorządów u progu XXI wieku" z udziałem Jerzego Buzka – prezesa Rady Ministrów i Antoniego Tokarczuka – ministra środowiska. W ramach tego cyklu zorganizowano pięć konferencji oraz wydano pięć publikacji.

- **31 grudnia–1 stycznia 2001** – VI Małopolski Charytatywny Bal Samorządowy.

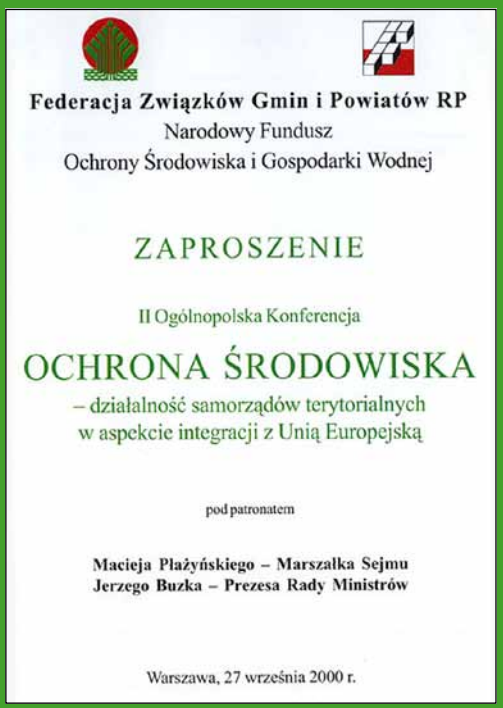

Federacja Związków Gmin i Powiatów RP
Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

ZAPROSZENIE

II Ogólnopolska Konferencja

OCHRONA ŚRODOWISKA
– działalność samorządów terytorialnych
w aspekcie integracji z Unią Europejską

pod patronatem

Macieja Płażyńskiego – Marszałka Sejmu
Jerzego Buzka – Prezesa Rady Ministrów

Warszawa, 27 września 2000 r.

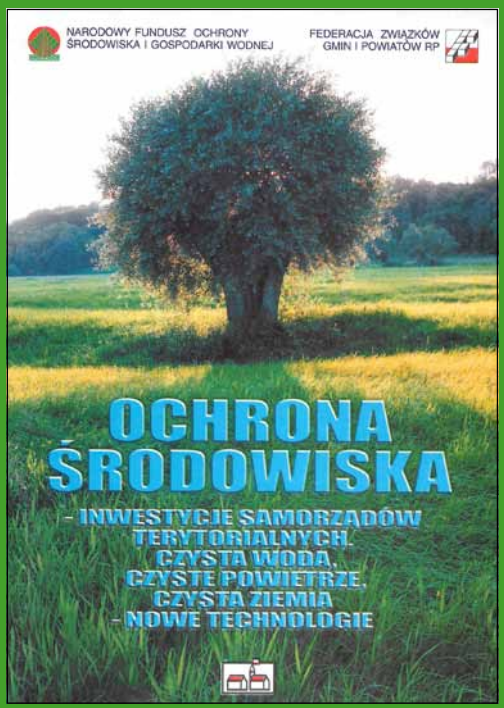

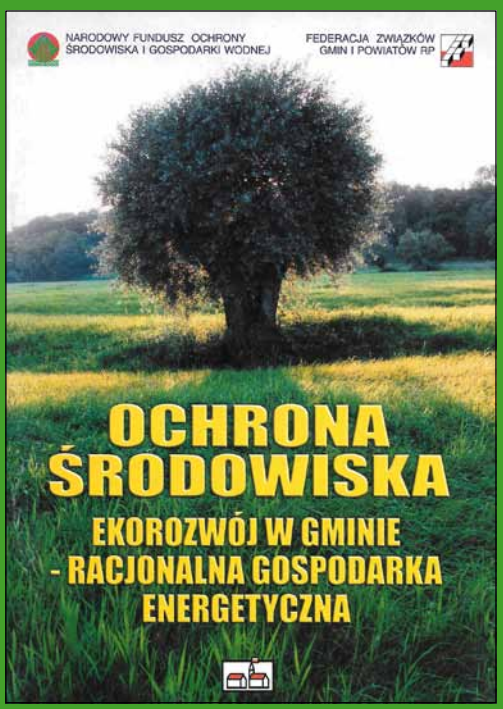

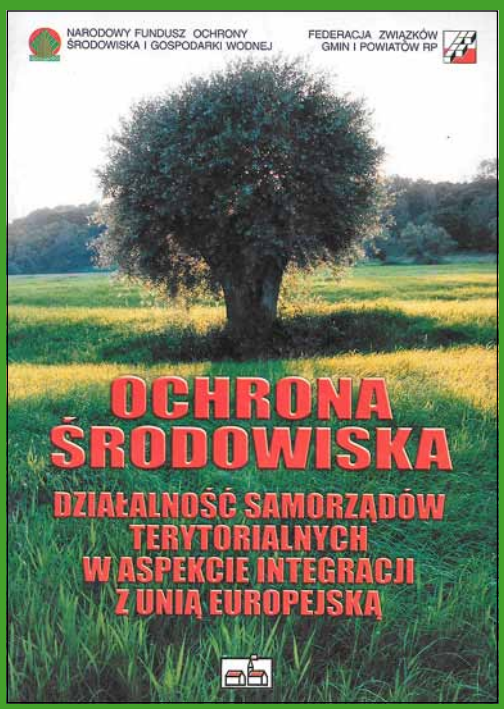

Zaproszenie na jedną z serii pięciu konferencji, które zaowocowały specjalnymi wydawnictwami.

2001

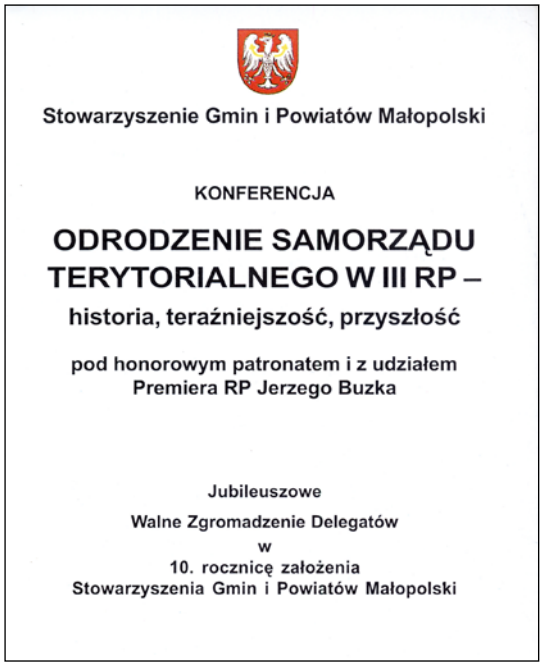

Nowy rok rozpoczął się spotkaniem opłatkowym, na które licznie przybyli nie tylko małopolscy samorządowcy, ale także liczni przedstawiciele świata kultury, nauki i polityki. Byli obecni ks. kardynał **Franciszek Macharski,** prezydent Krakowa profesor **Andrzej Gołaś** oraz wojewoda **Ryszard Masłowski.**

W związku z okrągłą rocznicą dziesięciolecia odrodzenia samorządu terytorialnego regionalne i lokalne organizacje samorządów z terenu historycznej Małopolski wysunęły inicjatywę uhonorowania osoby szczególnie zasłużonej dla rozwoju samorządności w regionie tytułem **Samorządowca Dziesięciolecia Małopolski – „Małopolanina Roku 2000".** W tym projekcie uczestniczyły: Związek Gmin Lubelszczyzny, Podhalański Związek Gmin, Stowarzyszenie Gmin Babiogórskich, Związek Gmin Jurajskich, Związek Gmin „Szansa Rozwoju Białej Przemszy", Stowarzyszenie Prezydentów, Burmistrzów, Wójtów Małopolski oraz SGiPM. W konkursie każda gmina dysponowała jednym głosem, zaś związki liczbą głosów odpowiadającą liczbie ich członków. Z obszaru historycznej Małopolski ponad dwieście gmin zgłosiło swoje propozycje. Po zsumowaniu głosów nadesłanych przez gminy oraz związki gmin i ich zarządy, zdecydowanie najwięcej głosów uzyskał **Kazimierz Barczyk.** Ponadto kapituła jednogłośnie przyznała tytuł „Małopolanina Roku 2000" drugiemu laureatowi wyłonionemu w szczególnym trybie – **ks. kardynałowi Franciszkowi Macharskiemu,** arcybiskupowi metropolicie krakowskiemu.

W roku 2001 – jak zawsze pracowitym i pełnym wydarzeń – uwaga SGiPM koncentrowała się nie tylko na bieżących problemach mieszkańców Małopolski, ale także na nowych wyzwaniach, na kwestiach związanych w perspektywą rychłego przystąpienia Polski do Unii Europejskiej.

Bieżące sprawy to między innymi zawsze w Krakowie i Małopolsce aktualny temat „czystego powietrza". Zagadnieniu temu poświęcona była kwietniowa konferencja **„Czyste powietrze dla Krakowa, Małopolski i Śląska".** W wydarzeniu tym uczestniczyli między innymi profesorowie Wiesław Jędrychowski, Jerzy Andrzej Trapp oraz Jacek Walczewski z Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej. Jednym z istotnych, omawianych w czasie konferencji zagadnień była rola funduszy pomocowych Unii Europejskiej w finansowaniu inwestycji związanych z ochroną środowiska. W tej kwestii wypowiadali się eksperci: Tadeusz Bachleda-Curuś – podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska, Cezary Starczewski – prezes Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Romuald Gronkiewicz – dyrektor Departamentu Ochrony Środowiska NFOŚiGW oraz Andrzej Malinowski – dyrektor Departamentu Obsługi Funduszy Zagranicznych Ministerstwa Środowiska.

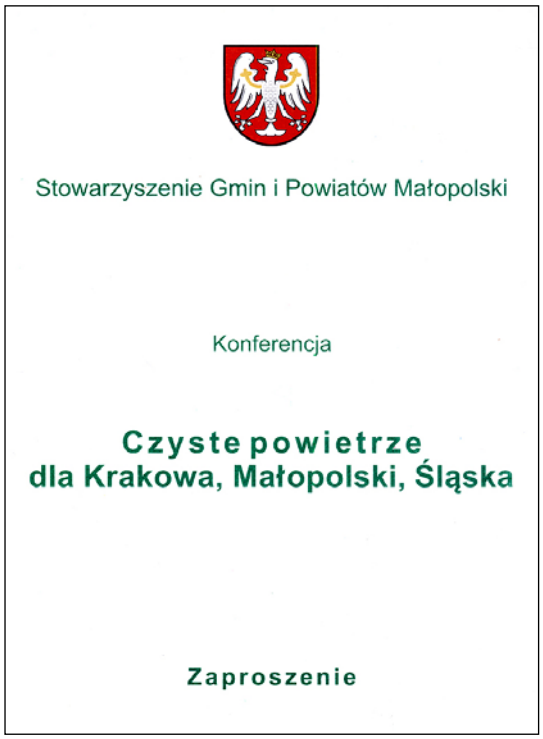

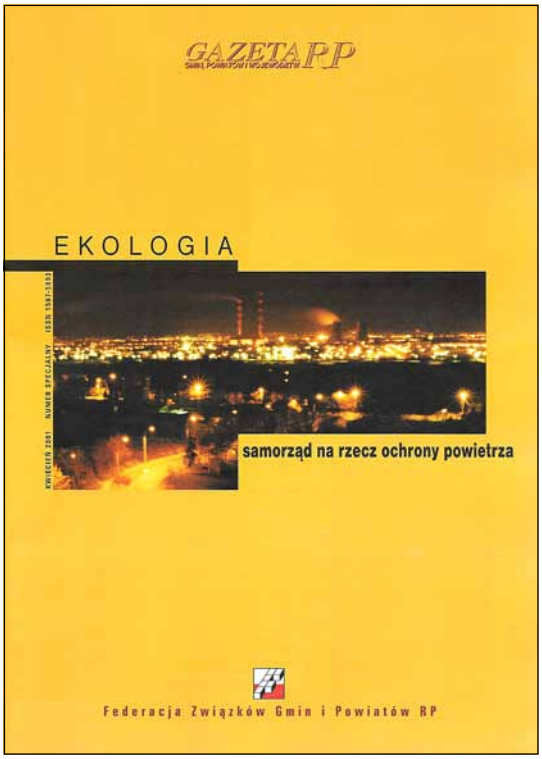

Portret gen. Augusta Emila Fieldorfa „Nila" namalowany i podarowany przez wybitnego portrecistę Jana Chrząszcza.

Muzeum Armii Krajowej we współpracy ze Stowarzyszeniem Gmin i Powiatów Małopolski było współorganizatorem kolejnych, **corocznych Spotkań Kombatantów w rocznicę śmierci patrona Muzeum AK gen. Augusta Emila Fieldorfa „Nila", dowódcy Kedywu AK, straconego przez powieszenie w wyniku mordu sądowego 24 lutego 1953 roku. Minister Sprawiedliwości Lech Kaczyński na krakowskim spotkaniu potępił ten mord sądowy. Podobnie w latach następnych uczynili to ministrowie sprawiedliwości: Zbigniew Ćwiąkalski, Krzysztof Kwiatkowski, Jarosław Gowin oraz kolejni prezesi IPN.**

Sprawy regionu, sprawy Małopolski nigdy nie były odizolowane od tego, co zazwyczaj nazywa się „wielką polityką". Wpływ tej wielkiej, europejskiej polityki ujawnił się w kwietniu, kiedy **SGiPM wraz ze Śląskim Związkiem Gmin i Powiatów zaapelowały do Rządu RP, aby planowana budowa drugiej nitki rurociągu jamalskiego przebiegała w pobliżu Krakowa i Katowic.** Argumentacja, przemawiająca za takim rozwiązaniem, była następująca: „W promieniu 100 kilometrów od tych miast żyje około 10 milionów ludzi, wytwarzających jedną trzecią krajowej produkcji przemysłowej. Rurociąg to nadzieja na nowe miejsca pracy i zachęta dla inwestorów. (…) Gazociąg powinien przebiegać od granicy w Brześciu pomiędzy województwami świętokrzyskim i lubelskim, przeciąć w połowie drogę z Krakowa do Ka-

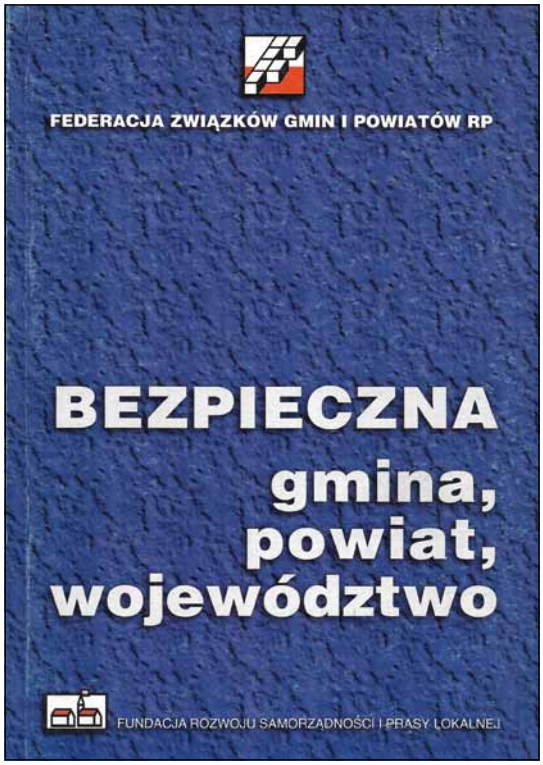

Ponad 100-stronicowe wydawnictwo książkowe, opracowane wspólnie przez FZGiP RP oraz SGM po konferencjach: regionalnej i ogólnopolskiej, przekazane bezpłatnie członkom Federacji.

Grażyna Gęsicka – wiceminister pracy i polityki społecznej oraz Robert Choma – wiceprezes Krajowego Urzędu Pracy na konferencji SGiPM w sali obrad RMK o przeciwdziałaniu bezrobociu.

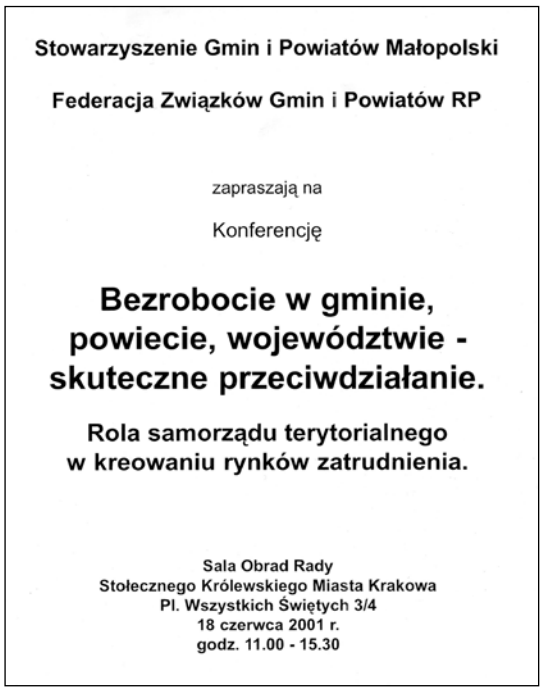

Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski

Federacja Związków Gmin i Powiatów RP

zapraszają na

Konferencję

Bezrobocie w gminie, powiecie, województwie - skuteczne przeciwdziałanie.

Rola samorządu terytorialnego w kreowaniu rynków zatrudnienia.

Sala Obrad Rady
Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa
Pl. Wszystkich Świętych 3/4
18 czerwca 2001 r.
godz. 11.00 - 15.30

towic i iść do granicy ze Słowacją i Czechami. (…) Nie wchodzimy w szczegóły. Ewentualna budowa na pewno wzbudzi protesty niektórych mieszkańców, ale przyniesie też niewspółmierne korzyści". Sprawa rzeczywiście wydawała się bardzo interesująca. Strona rosyjska deklarowała wówczas gotowość rozważenia trzech wariantów przebiegu rurociągu. Jeden z nich miał przebiegać od Brześcia, przez Kraków do Czadcy. Prasowi komentatorzy twierdzili, że „jako najdłuższy przynosiłby on największy zysk z tranzytu, a także pozwalałby zaopatrywać w gaz największe miasta Małopolski i Śląska".

Wspólne starania samorządowców Małopolski i Śląska nie zostały uwieńczone sukcesem. 22 maja 2001 roku na spotkaniu przedstawicieli międzynarodowego konsorcjum kierującego tą inwestycją z Zarządem Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa SA zapadła decyzja o wyborze trasy: Brześć – Cisna – Velke Kapuszany. Jak pisała ówczesna prasa: „Mimo apeli małopolskich i śląskich samorządów strona polska nie zdołała przeforsować swojej koncepcji, by rura przebiegała w okolicach Krakowa i Katowic. Według powszechnie panującej wówczas opinii decydujący wpływ na wybór takiego właśnie rozwiązania miała strona rosyjska, popierana zresztą energicznie przez Ruhrgas. Krakowska prasa zamieściła taki oto powściągliwy komentarz przewodniczącego SGiPM: „Wariant małopolski przyniósłby największy zysk, a także pozwalał zaopatrywać w gaz główne miasta w południowo-wschodniej części kraju. Wielka szkoda, że tak nie będzie. Cóż, siła złego na jednego."

Jak wiadomo druga nitka rurociągu jamalskiego nigdy nie powstała. Gazprom zdecydował, że zamiast Jamał II zbuduje „Северный поток", czyli omijający Polskę Gazociąg Północny.

Kolejna interwencja przy współpracy z m.in. SGiPM dotyczy utworzenia w Nowym Targu **Podhalańskiej Wyższej Szkoły Zawodowej.** Jerzy Zdrada – podsekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej, w odpowiedzi na interpelację posła przewodniczącego Stowarzyszenia w sprawie utworzenia Podhalańskiej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nowym Targu, stwierdził, że „o ile prowadzona obecnie analiza stopnia wykorzystania środków przewidzianych na uruchomienie i rozwój nowych uczelni państwowych pozwoli na utworzenie uczelni w Nowym Targu", skieruje do prezesa Rady Ministrów wniosek w tej sprawie. Podhalańska Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nowym Targu rozpoczęła działalność w roku 2001.

Tania pływalnia dla gmin, osiedli i miasta. SGiPM włączyło się w promocję tej idei, która zrywała z zakorzenioną praktyką ugruntowaną systemem dotacji byłego UKFiT z którego wynikło, że każda pływalnia powinna być tak budowana, aby posiadała wszelkie homologacje, jakie są konieczne do przeprowadzenia na niej co najmniej ogólnopolskich konkursów pływackich, co w konsekwencji prowadziło albo do windowania kosztów, albo – najczęściej – do rezygnacji z inwestycji.

18 czerwca odbyła się konferencja „Bezrobocie w gminie, powiecie, województwie – skuteczne przeciwdziałanie".

Stowarzyszenie nigdy nie traciło z pola widzenia problemu, jakim jest **„zakopianka"** – droga z Krakowa do Zakopanego, będąca jedną z najniebezpieczniejszych w Polsce, gdzie na przejechanie 100 km trzeba czasem i 5 godzin. We współpracy z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym sfinansowana została przebudowa trzynastokilometrowego odcinka

Lipiec 2001 r. – wyjazd samorządów Małopolski i Polski do Królewca, na Litwę i Białoruś. Troki na Wileńszczyźnie, spotkanie z drużyną polskich harcerzy ze Starych Trok, którym wcześniej m.in. w imieniu SGiPM oraz FRZGiP RP przekazaliśmy komplet polskich mundurów harcerskich oraz wyposażenie biwakowe.

tej drogi z Myślenic do Lubnia. Wartość zadania, tj. budowy drugiej jezdni łącznie z regulacją rzeki Raby, oszacowana została na ok. 600 mln zł, z czego 300 mln zł pokryte zostało z pożyczki EBI. O tym, że takie rozwiązanie zostało zaakceptowane i wkrótce ruszą prace, poinformował minister transportu i gospodarki morskiej Jerzy Widzyk w odpowiedzi na interpelację poselską przewodniczącego SGiPM oraz apele Stowarzyszenia.

XII Walne Zgromadzenie Delegatów SGiPM – poza sprawami statutowymi – zajęło się także kwestią bezpieczeństwa.

Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski
XII Walne Zgromadzenie Delegatów

Konferencja
„Bezpieczna gmina, powiat, Małopolska"

z udziałem Marka Biernackiego,
Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji

Zaproszenie

Podczas Walnego Zgromadzenia SGiPM Marek Biernacki – minister spraw wewnętrznych i administracji przedstawił Krajowy Program Zwalczania Przestępczości.

„Musimy uwolnić rynek telekomunikacyjny. Kolejni niezależni operatorzy połączeń międzymiastowych pojawią się w sierpniu (Netia – 1055) i pod koniec roku (Energis – 1066). Natomiast 1 stycznia 2003 roku nastąpi demonopolizacja rynku międzynarodowego" – oświadczył Sławomir Kopeć, podsekretarz stanu w ministerstwie łączności podczas konferencji, jaką zorganizowały wspólnie: Federacja Gmin i Powiatów RP, SGiPM oraz Śląski Związek Gmin i Powiatów. Nie była to jedyna nowość, jaką usłyszeli samorządowcy zgromadzeni 12 lipca 2001 r. w Sali Obrad Rady Miasta Krakowa. Dowiedzieli się także, że już od sierpnia numer kierunkowy 0-12 będzie obowiązywał w całym województwie małopolskim. Fakt ten – jak oświadczył Sławomir Kopeć – nie spowoduje obniżenia cen rozmów międzymiastowych, gdyż „leży to w gestii operatora. Opłaty będą takie

Od lewej: Jerzy Bahr – ambasador Polski w Wilnie, Maciej Korkuć – radny Miasta Krakowa, dyrektor biura Federacji Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP, Wiesław Misztal – wiceprzewodniczący RMK, dyrektor biura SGiPM.

Federacja Związków Gmin i Powiatów RP

Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski

Śląski Związek Gmin i Powiatów

Konferencja

ROZWÓJ TELEKOMUNIKACJI
I MULTIMEDIÓW W GMINACH,
POWIATACH I WOJEWÓDZTWACH

pod patronatem
Ministra Łączności Tomasza Szyszko

ZAPROSZENIE

Kraków, 12 lipca 2001 r.

same jak dotychczas". Była za to dobra wiadomość dla mieszkańców gminy Iwanowice, którym umożliwi się „korzystanie z usług Centertela na warunkach telefonów stacjonarnych. Wynika to z faktu, że już 95 procent naszego kraju pokrywają maszty centertelowskie i jest to tańszy sposób na posiadanie telefonu stacjonarnego".

Lipiec 2001 roku przyniósł II edycję zorganizowanej przez SGiPM akcji **„Podarujmy Lato Dzieciom ze Wschodu".** Jak donosiła prasa: „Dzieci polskiego pochodzenia z Ukrainy i Litwy odwiedzą najważniejsze miejsca związane z historią i kulturą Polski w naszym regionie. Przewidziano zwiedzanie Krakowa, Częstochowy, Oświęcimia i Wieliczki. Patronat nad przedsięwzięciem objęli m. in. kardynał Franciszek Macharski i prezydent Andrzej Gołaś." Pobyt był z pewnością ciekawy i młodzi przybysze zza jałtańskiej granicy z pewnością nie żałowali, że przyjechali do odległej Małopolski. Gazety informowały, że „Gości ze Wschodu czeka w Polsce wiele atrakcji. Przewidziano wycieczki, konkursy, spotkania z przedstawicielami władz miasta, parlamentarzystami, pracownikami krakowskich uczelni. W trakcie pobytu dzieci i ich opiekunowie otrzymają prezenty m. in. książki ofiarowane przez sponsorów".

Połowa powodzi w Polsce i szkód powodziowych ma miejsce na terenie historycznej Małopolski. Małopolska była regionem najmocniej dotkniętym przez powódź w lipcu 2001 roku. Żywioł pozbawił kilkadziesiąt tysięcy osób domów lub dobytku życia. Ponieważ Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski od wielu lat koordynowało lokalne i ponadlokalne projekty gmin Małopolski, w tym dotyczące zwalczania skutków powodzi, **Tygodnik „Wprost"** już 10 sierpnia przekazał Stowarzyszeniu, na rzecz wspólnie organizowanej akcji pomocy powodzianom, złotówkę od każdego sprzedanego lipcowego numeru tygodnika, w sumie 250 tys. złotych. **Stowarzyszenie zakupiło w firmie „Wrozamet S.A." sprzęt AGD – 162 lodówki, 133 pralki, 81 kuchenek – wartości 250 tys. złotych. Sprzęt ten został rozwieziony do gmin z terenu Małopolski i przekazany najbardziej poszkodowanym.**

W trakcie budowy południowej obwodnicy Krakowa od zakopianki do Wieliczki SGiPM zaprosiło wiceministra transportu Witolda Chodakiewicza, przedstawiając wniosek w sprawie konieczności zbudowania zjazdu do Sanktuarium w Łagiewnikach, w celu ułatwienia dojazdu dla mieszkańców oraz pielgrzymów z całego świata, odwiedzających Sanktuarium Bożego Miłosierdzia i Centrum Jana Pawła II. Wybudowany zjazd – jedyny na 10-kilometrowym odcinku obwodnicy – pozwala autokarom ominąć zatłoczone drogi dojazdowe do Krakowa i jest również najkorzystniejszą trasą dla ok. 100 tysięcy mieszkańców Podgórza. 27 sierpnia 2001 roku wiceminister Witold Chodakiewicz wraz z kardynałem Franciszkiem Macharskim oraz przewodniczącym SGiPM wizytowali w powyższej sprawie budowaną obwodnicę oraz powstające Sanktuarium. Wszyscy trzej zgodzili się co do konieczności realizacji tej inwestycji. **Dzięki tym staraniom powstały w ten sposób zjazd z obwodnicy Krakowa służy od lat mieszkańcom i dwóm milionom pielgrzymów, odwiedzającym rocznie Sanktuaria w Łagiewnikach.**

Obradujące w połowie września jubileuszowe – zwołane w dziesiątą rocznicę założenia Stowarzyszenia – XIII Walne Zgromadzenie Delegatów SGiPM miało zupełnie wyjątkowy charakter. Było bowiem jednocześnie konferencją **„Odrodzenie samorządu terytorialnego w III RP – historia, teraźniejszość, przyszłość"**. W obradach, jakie toczyły się w Auli Collegium Novum, uczestniczyli między innymi: **Ryszard Kaczorowski – b. Prezydent RP na Uchodźctwie,** profesor Michał Kulesza – współautor reformy administracji publicznej, Jerzy Stępień – sędzia Trybunału Konstytucyjnego, senator Mieczysław Janowski – przewodniczący Senackiej Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Publicznej oraz **profesor Andrzej Stelmachowski – marszałek Senatu RP I kadencji,**

Prof. Andrzej Stelmachowski – marszałek Senatu RP I kadencji, członek Społecznej Rady Legislacyjnej Centrum Obywatelskich Inicjatyw Ustawodawczych „Solidarności".

który w swoim wystąpieniu stwierdził, że „samorządowy sukces" był możliwy dzięki temu, że w Krakowie, działało **Centrum Obywatelskich Inicjatyw Ustawodawczych „Solidarności",** którym kierował sędzia Kazimierz Barczyk oraz jego Społeczna Rada Legislacyjna pod przewodnictwem rektora Grzybowskiego. Dzięki temu były gotowe koncepcje, które można było wykorzystać w chwili, gdy sytuacja polityczna była korzystna. Podkreślił, że był to jedyny moment, kiedy można było przeprowadzić takie reformy. Przyznał również, że jest to wielka zasługa „tych wszystkich, którzy wtedy – dosłownie w dzień i w nocy – nad tym pracowali, żeby projekt stworzyć. Tempo prac było olbrzymie – Senat uchwalił projekt legislacyjny w styczniu 1990 roku, a już 8 marca Sejm uchwalił ustawę". Swoją jubileuszową wypowiedź zakończył profesor Andrzej Stelmachowski refleksją: „Dziś być może nie doceniamy, jak wiele zawdzięczamy tym ludziom, którzy pracowali, aby nie tylko reformę samorządową opracować, ale również ją wdrożyć. Myślę tu właśnie o przewodniczącym SGiPM Kazimierzu Barczyku, o profesorze Michale Kuleszy i senatorze Jerzym Stępniu, a także o profesorze Jerzym Regulskim".

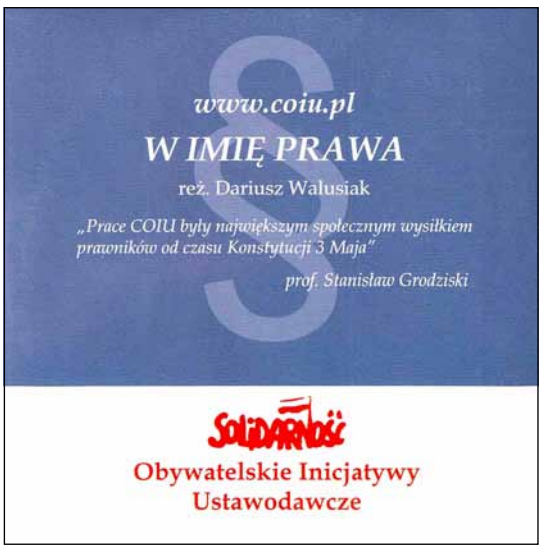

COIU"S" opracowało w latach 1980–1992 kilkadziesiąt społecznych projektów ustaw, które stanowiły program naprawy Rzeczpospolitej. Historyk państwa i prawa prof. Stanisław Grodziski, b. prorektor UJ stwierdził, że „prace COIU-S były największym społecznym wysiłkiem prawników od czasu Konstytucji 3 Maja". Projekty ustaw zostały opublikowane przez Wydawnictwo Sejmowe w 2001 r., www.coiu.pl.

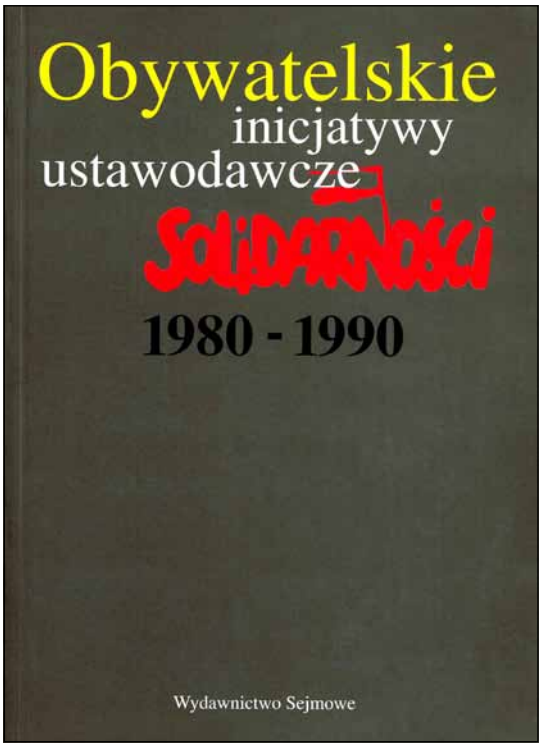

Dokumentem wypracowanym przez XIII Walne Zgromadzenie był apel adresowany do Prezydenta RP o podpisanie nowej ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

12 października 2001 roku nastąpiło uroczyste otwarcie Instytutu Biologii Molekularnej UJ, który jest obiektem na terenie **Kampusu 600-lecia Odnowienia Uniwersytetu Jagiellońskiego** w Krakowie Pychowicach. Istotna w powstawaniu Kampusu była pomoc SGM i przewodniczącego. Dnia 26 sierpnia 1999 roku prof. Aleksander Koj – rektor UJ napisał do Kazimierza Barczyka: „Jestem Panu szczególnie wdzięczny, że jako przewodniczący Stowarzyszenia

Gmin Małopolski i sekretarz Komitetu Społecznego Rady Ministrów okazał Pan wiele zrozumienia i życzliwości naszej uczelni. Bez Pańskiego bezinteresownego zaangażowania i promocji Uniwersytetu program jubileuszowych inwestycji rozwojowych byłby daleki od realizacji".

Kampus 600-lecia Odnowienia Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Kampus powstał dzięki specjalnej ustawie rządu premiera Jerzego Buzka, której projekt opracował przewodniczący SGM, Minister w Kancelarii Premiera. Ostatecznie specjalna ustawa na lata zagwarantowała Uniwersytetowi stabilne finansowanie za kwotę ponad 900 milionów wielkiego kompleksu dla 15 tysięcy studentów. Uzasadnienie tej ustawy zawierało również zobowiązanie władz miasta Krakowa reprezentowanych przez prezydenta prof. Andrzeja Gołasia do wybudowania za 500 mln zł infrastruktury Kampusu i towarzyszących inwestycji w tym szybkiego tramwaju. Kampus jest największą inwestycją publiczną w historii Krakowa. Stworzenie tych obiektów pozwoliło na szybki rozwój wielu wydziałów Uniwersytetu, ale też całkowicie odmieniło zaniedbaną część miasta. Podobnie jak w przypadku budowy Sanktuarium Miłosierdzia Bożego i w kilka lat później Centrum Jana Pawła II, Campus tworzy zupełnie nowe funkcje i przekształca zdegradowane obszary prawobrzeżnej części Krakowa. Dopiero dziś widoczne staje się, jak istotne znacznie dla uczelni i miasta miało rozpoczęcie tej wielkiej inwestycji.

Dzień 17 grudnia 2001 roku przyniósł wydarzenie ważne nie tylko dla Stowarzyszenia, ale także Małopolski. **To wtedy ogłoszono wyniki I Konkursu na Najlepsze Przedsięwzięcia Roku w Małopolsce.** W krakowskim magistracie, gdzie odbywała się konferencja, zaprezentowali się zwycięzcy.

Kolejno zabierali głos i prezentowali udane przedsięwzięcia:

- rektor UJ profesor **Franciszek Ziejka** – Kampus 600-lecia Odnowienia UJ,
- **Stanisław Lewak** – Kraków Business Park,
- **Jerzy Brniak** – BP Polska Sp. z o.o.,
- **Urszula Kasprzyk** – Ncet Sp. z o.o.,

- **Jacek Drabik** – Motorola Polska Software Center,
- **Jan Przepióra** – R.R. Donnelley Europe Sp. z o.o.,
- **Jacek Styczeń** – Bank Przemysłowo-Handlowy S.A.,
- **Zdzisław Ingielewicz** – Firma Chemiczna Dwory S.A. – Oświęcim,
- **Ryszard Florek** – Grupa Fakro – Nowy Sącz,
- **Piotr Skalski** – FBH Skalski Tarnów.

Na konferencji prasowej, jaka odbyła się po prezentacji zwycięzców zapowiedziano, że choć konkurs zorganizowano po raz pierwszy, to jednak wiadomo już, że w przyszłym roku będzie jego kolejna edycja.

Co prawda pod koniec 2001 roku prawie trzy lata trzeba było czekać na wejście Polski do Unii Europejskiej, ale temat unijny był już od dawna w centrum zainteresowania SGiPM. Pod koniec roku w Sali Obrad Rady Miasta Krakowa – tradycyjnym miejscu spotkań organizowanych przez Stowarzyszenie – obradowali uczestnicy konferencji **„Polityka regionalna Unii**

Europejskiej – przedakcesyjne fundusze pomocowe". Referaty wygłosili między innymi: Maciej Korkuć, Marek Kozak, Tadeusz Kozek, Andrzej Mania, Paweł Samecki, Norbert Słowik, Sławomir Urbaniak. Warto przypomnieć tytuły niektórych wystąpień, które zawierały informacje zupełnie nowe, nieznane ogromnej większości biorących udział w tym wydarzeniu. Otóż uczestnicy konferencji wysłuchali wystąpień takich jak: „Korzyści dla Polski wynikające ze wspólnej polityki regionalnej UE", „Program informowania społeczeństwa o Unii Europejskiej", „Pomoc przedakcesyjna dla Polski ze środków funduszu ISPA", czy też „Unijne programy dla Polski – obecnie i po 2004 roku". Podsumowując, trzeba się zgodzić ze stwierdzeniem, że „Konferencja stanowiła istotny element działań Stowarzyszenia, wspierających kroki samorządów poszukujących źródeł finansowania w aspekcie integracji Polski z Unią Europejską".

Nocą z 31 grudnia 2001 na 1 stycznia 2002 roku odbył się VII Małopolski Charytatywny Bal Sylwestrowy, nad którym – jak i w latach poprzednich – objął honorowy patronat b. Prezydent RP na Uchodźstwie Ryszard Kaczorowski. W balu uczestniczyło ponad 200 osób, m.in. prof. Andrzej Gołaś – prezydent miasta Krakowa, Edward Nowak – b. wiceminister Gospodarki, Tadeusz Bachleda-Curuś – b. podsekretarz stanu w ministerstwie środowiska, Andrzej Sasuła – wicemarszałek województwa małopolskiego. W balu

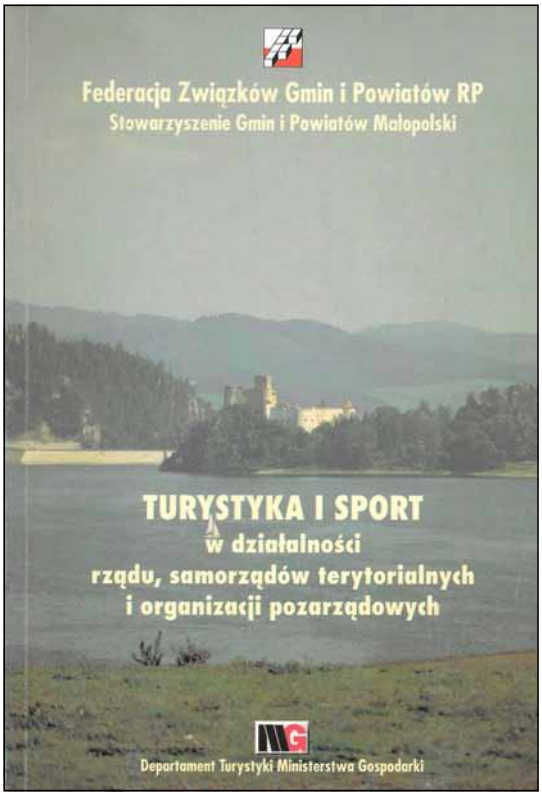

Wydawnictwo pokonferencyjne III Forum Turystyki i Sportu Samorządów Terytorialnych RP.

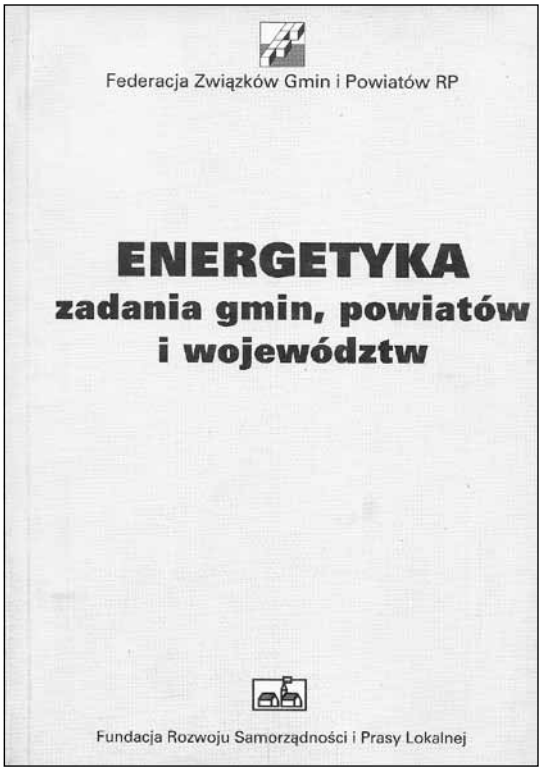

Poradnik dla gmin, powiatów i województw.

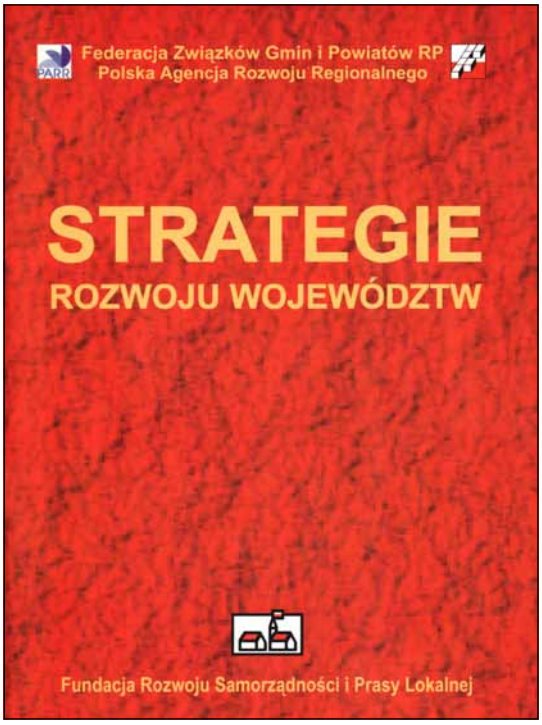

Ponad 100-stronicowy poradnik dla samorządów województw o zasadach przygotowania strategii rozwoju jako głównej wieloletniej uchwały programowej samorządu województwa, przekazany bezpłatnie samorządom wojewódzkim w Polsce.

wzięli udział także radni miasta Krakowa, przedstawiciele samorządów z Małopolski, parlamentarzyści oraz przedstawiciele świata dyplomacji, kultury i nauki. Dochód z balu, aukcji i kwesty w całości został przeznaczony na organizację trzeciej edycji akcji **„Podarujmy Lato Dzieciom ze Wschodu – Kraków 2002”,** w ramach, której SGiPM ugości w Krakowie 100 dzieci polskich z Ukrainy, Białorusi, Litwy i Królewca.

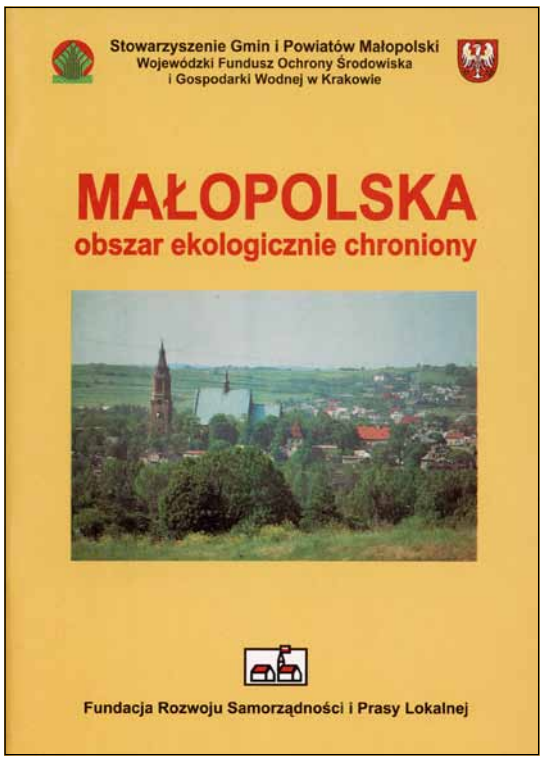

Wydawnictwo pokonferencyjne.

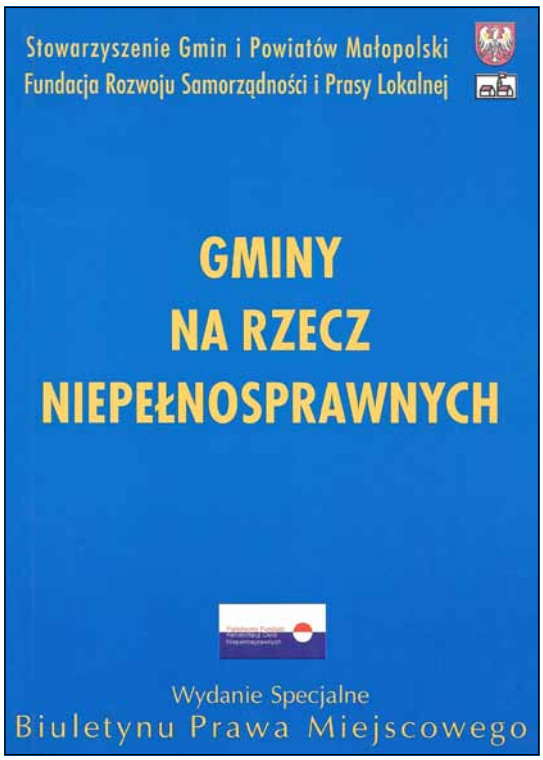

Poradnik dla gmin.

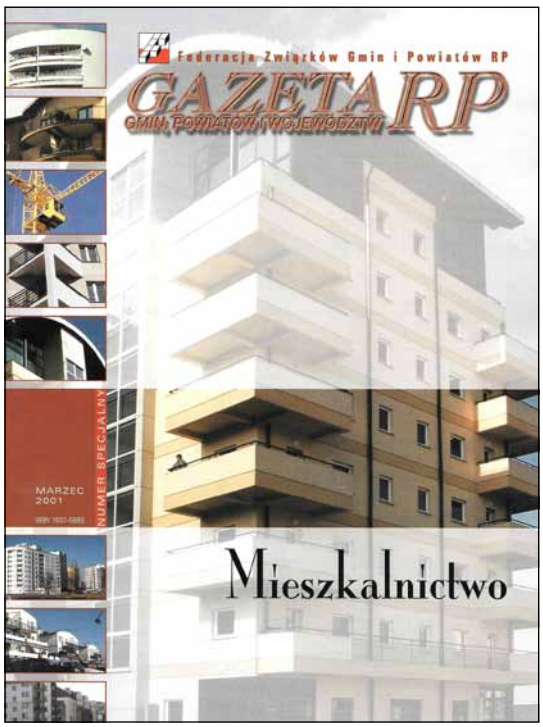

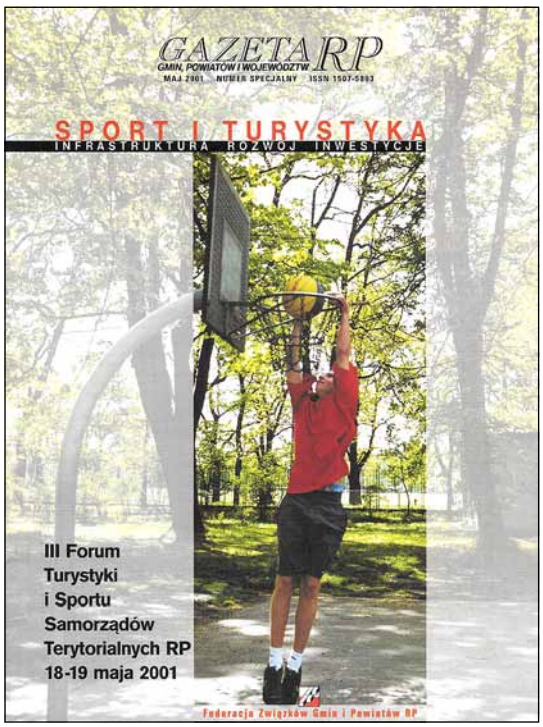

Specjalne numery „Gazety Gmin, Powiatów i Województw RP” poświęcone mieszkalnictwu oraz sportowi i turystyce, wiosna 2001 r.

Kalendarium

- **8 stycznia** – Opłatek SGiPM w Sali Obrad Rady Miasta Krakowa.
- **29 stycznia** – III Konwent Prezydentów, Burmistrzów, Wójtów, Starostów i Radnych „Małopolska on line – internetowy serwis samorządowców".
- **19 marca** – konferencja „Polityka mieszkaniowa państwa".
- **22 marca** – weto prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego wobec Ustawy z dnia 7 marca 2001 r. o reprywatyzacji. W pracach społecznego zespołu nad założeniami projektu ustawy o reprywatyzacji uczestniczył Kazimierz Barczyk.
- **4 kwietnia** – konferencja „Czyste powietrze dla Krakowa, Małopolski i Śląska".
- **19 kwietnia** – konferencja „Programy pomocowe i grantowe dla samorządów i organizacji pozarządowych".
- **19 kwietnia** – konferencja SGiPM „O lepsze życie na polskiej wsi".
- **18 maja** – III Forum Turystyki i Sportu Samorządów Terytorialnych RP.
- **28 maja** – XII Walne Zgromadzenie Delegatów Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski z udziałem Marka Biernackiego – ministra spraw wewnętrznych i administracji.
- **28 maja** – apel w sprawie roli samorządu terytorialnego w procesie przygotowywania do integracji Polski z Unią Europejską.
- **28 maja** – uchwała Zarządu SGiPM w sprawie powołania Rady Programowej d.s. „Programu poprawy jakości powietrza w Aglomeracji Krakowskiej, z uwzględnieniem wpływu zanieczyszczeń z Aglomeracji Śląskiej".
- **11 czerwca** – konferencja „Reforma ochrony zdrowia po dwóch latach. Bilans i perspektywy" z udziałem Grzegorza Opali – ministra zdrowia.
- **18 czerwca** – konferencja „Bezrobocie w gminie, powiecie, województwie – skuteczne przeciwdziałanie".
- **28 czerwca – 4 lipca** – wyjazd prawie pięćdziesięciu polskich samorządowców na Białoruś, Litwę i do Królewca, zorganizowany przez SGiPM i FRZGiP RP. W czasie wyjazdu delegacja Samorządów Polski brała udział w spotkaniach z przedstawicielami lokalnych samorządów i organizacji pozarządowych na Litwie, Białorusi i w Królewcu – w tym głównie polskich.
- **12 lipca** – Konferencja „Rozwój telekomunikacji i multimediów w gminach, powiatach i województwach" z udziałem Tomasza Szyszko – ministra łączności.
- **15 lipca** – II edycja Akcji „Podarujmy Lato Dzieciom ze Wschodu".
- **10 sierpnia** – tygodnik „Wprost" przekazuje SGiPM 250 tys. zł (złotówkę od każdego sprzedanego lipcowego numeru) na pomoc dla powodzian – zakupiono 162 lodówki, 133 pralki, 81 kuchenek
- **14 września** – XIII Walne Zgromadzenie Delegatów SGiPM w Auli UJ.
- **14 września** – Konferencja w Auli UJ „Odrodzenie samorządu terytorialnego w III RP – historia, teraźniejszość, przyszłość", która zainaugurowała obchody dziesięciolecia SGiPM. Na konferencji wystąpili Ryszard Kaczorowski – b. Prezydent RP na Uchodźstwie, prof. Andrzej Stelmachowski – marszałek Senatu I kadencji oraz Michał Kulesza i Jerzy Stępień.
- **14 września** – Apel XIII Walnego Zebrania Członków SGiPM w sprawie podpisania przez Prezydenta RP nowej ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.
- **1 października** – veto prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego wobec ustawy o rozwoju społeczno-gospodarczym regionów górskich, opracowanej m.in. we współpracy z SGiPM.
- **12 października** – uroczyste otwarcie Instytutu Biologii Molekularnej UJ, pierwszego obiektu na terenie Kampusu 600-lecia Odnowienia Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, inwestycji od samego początku wspieranej przez SGiPM.
- **17 grudnia** – I Konkurs „Najlepsze Przedsięwzięcia Roku 2000 w Małopolsce" – wyłonienie 10 liderów.
- **18 grudnia** – konferencja „Polityka regionalna Unii Europejskiej – przedakcesyjne fundusze pomocowe".

NR 1(10) Luty 2001 r.

Specjalna ustawa dla uniwersytetu

III Kampus UJ otzryma wsparcie z budżetu centralnego

Komitety Społeczny i Ekonomiczny Rady Ministrów przyjęły i rekomendowały Radzie Ministrów na początku 2000 r. projekt ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Budowa Kampusu 600-lecia Odnowienia Uniwersytetu Jagiellońskiego". Inicjatorem i autorem specjalnych projektów uchwały rządu i ustawy jest poseł Kazimierz Barczyk, Minister Stanu w Kancelarii Premiera i Sekretarz Komitetu Społecznego Rady Ministrów w latach 1997 - 1999, obecnie doradca Premiera Jerzego Buzka.

Uniwersytet Jagielloński, najstarsza i najbardziej znakomita uczelnia w Polsce, po-

Władze uczelni opracowały program budowy nowego miasteczka uniwersyteckiego i do budżetu państwa wprowadzono pierwsze zadanie tego programu, tj. Kompleks Nauk Biologicznych. W 1998, z inicjatywy m.in. Kazimierza Barczyka Komitet Społeczny Rady Ministrów, inwestycję tę, jako wieloletnią inwestycję centralną wpisał do projektu budżetu państwa. Ówczesny Rektor UJ prof. Aleksander Koj uznał to za olbrzymi sukces, gdyż pozwoliło to rozpoczęcie budowy Kompleksu Nauk Biologicznych. Nowa siedziba dla Instytutu Biologii Molekularnej i Biotechnologii oddana zostanie do użytku w połowie 2001 r. Należy też dodać, że Komisja Europejska przyznała Wszechnicy Jagiellońskiej

wych i dydaktycznych, takich jak: wspomniany Kompleks Nauk Biologicznych; Instytut Zoologii, Instytut Botaniki, Instytut Geografii, Instytut Geologii, Instytut Matematyki; Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej z Instytutami Zarządzania, Spraw Publicznych, Small Audiowizualnych, Dziennikarstwa, Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej, Wynalazczości i Ochrony Własności Intelektualnej; Instytut Informatyki; Instytut Fizyki; Wydział Studiów Międzynarodowych i Politycznych; Instytut Chemii. Program budowy kampusu będzie realizowany w latach 2001 - 2010. Planowane nakłady ze środków budżetu na jego realizację wynosą w roku: 2001 – 54,08 mln zł, w 2002 – 88,7 mln zł i w 2003 r. – 88 mln zł.

2002

Podczas tradycyjnego „samorządowego opłatka", który odbył się 7 stycznia ogłoszono, kto został „Małopolaninem Roku 2001". Tytuł ten przyznano dwóm wybitnym postaciom, czyli profesorowi Stefanowi Mieczysławowi Grzybowskiemu – byłemu rektorowi Uniwersytetu Jagiellońskiego, przewodniczącemu Społecznej Rady Legislacyjnej COIU"S", nestorowi polskich prawników i Stanisławowi Lemowi – wybitnemu pisarzowi, nestorowi polskiej fantastyki.

Jednak nie tylko miłe „opłatkowe" sprawy absorbowały tego dnia delegatów biorących udział w drugiej części XIII Walnego Zgromadzenia. Musieli się bowiem odnieść do poselskich projektów ustaw dotyczących ustroju samorządów terytorialnych w Polsce. Projekty te SGiPM zaopiniowało negatywnie. W uchwalonej przez Walne Zgromadzenie rezolucji czytamy: **„Udane reformy ustrojowe dokonane w dekadzie 1990–2000 stworzyły stabilne podstawy dla funkcjonowania samorządu**. Tym bardziej decyzje w sprawach o tak istotnym i zasadniczym znaczeniu nie mogą być podejmowane doraźnie – konieczna jest debata ustrojowa. Manipulowanie ustrojem państwa nie służy Polsce. Gminom, powiatom i województwom potrzebne jest zagwarantowanie stabilnych źródeł finansowania oraz warunków prawnych do skutecznego wykonywania kompetencji. Od takich prac należy zaczynać ewentualne reformy administracji."

Po tej preambule rezolucja odnosiła się do zmian proponowanych w poselskich projektach, stwierdzając: „Nowelizacje proponujące kolejne ograniczenie składów ilościowych samorządowych organów stanowiących nie są zasadne. Byłoby to już drugie z kolei w ostatnim czasie zmniejszenie liczby radnych. Ogranicza to reprezentację mieszkańców w radach gmin, powiatów, województw, a także osłabia mechanizmy kontroli nad organami wykonawczymi". Sprawa dotyczyła szczególnie sejmików województw, gdzie jeden radny przypada aż na 80 tys. mieszkańców i nie każdy powiat ma swojego reprezentanta w sejmiku. W województwie małopolskim jest więcej posłów i senatorów aniżeli radnych sejmiku. Rezolucja obnażała naiwną, demagogiczną argumentację autorów poselskich projektów: „Uzasadnienie o ograniczeniu w ten sposób kosztów ich funkcjonowania jest wprowadzaniem w błąd opinii publicznej. Mieszkańcy poprzez wybranych radnych mogą decydować o wysokości

Okładka kalendarza SGiPM oraz FRZGiP RP autorstwa Ewy Barańskiej-Jamrozik.

wydatków na funkcjonowanie administracji. Kontrola radnych nad administracją jest zatem konieczna."

W styczniu 2002 roku rozpoczęło pracę biuro **Małopolskiej Organizacji Turystycznej,** realizującej zadania związane z rozwojem turystyki w Małopolsce. Jej zadaniem jest koordynowanie działań i skumulowanie środków finansowych przeznaczonych na promocję w gminach i powiatach województwa małopolskiego. **Prezesem MOT został Jan Wieczorkowski,** I wiceprzewodniczący Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski, które było współzałożycielem MOT.

Nie od dziś wiadomo, że „tradycyjnym" małopolskim zagrożeniem jest powódź. Dlatego też stworzenie skutecznej ochrony przeciwpowodziowej jest zagadnieniem niezwykle istotnym. **W marcu pod auspicjami SGiPM oraz Federacji Związków Gmin i Powiatów RP oraz Śląskiego Związku Gmin i Powiatów odbyła się konferencja poświęcona zagrożeniu powodziowemu**.

Federacja Związków Gmin i Powiatów RP
Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski
Śląski Związek Gmin i Powiatów

Konferencja

ZAGROŻENIE POWODZIOWE
gmin i powiatów Polski południowej
– przeciwdziałanie i zwalczanie skutków powodzi

z udziałem
Stanisława Żelichowskiego
Ministra Środowiska

Zaproszenie

Kraków, 27 marca 2002 r.

W konferencji wzięli udział między innymi: **Stanisław Żelichowski – minister środowiska,** Ryszard Egler – szef zespołu ds. ochrony przeciwpowodziowej Ministerstwa Środowiska oraz Józef Warkocz reprezentujący Biuro ds. Usuwania Skutków Powodzi. Przedstawiciele Ministerstwa Środowiska oświadczyli, że brak pieniędzy na usuwania skutków powodzi zrekompensuje w pewnym stopniu kwota 363 mln zł dla Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie. Przyznano również, że samorządy nie mogą liczyć na większe kwoty z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, gdyż Fundusz zawarł już umowy na 4,5 mld złotych, co przekracza jego roczny budżet. Uczestników konferencji poinformowano, że wkrótce zostanie uruchomiony system monitorowania zagrożenia powodziowego, czyli System Monitorowania i Osłony Kraju – w skrócie będzie się on nazywał SMOK.

Wojewoda małopolski podpisał w kwietniu 2002 roku decyzję o zmniejszeniu strefy ochronnej Huty im. Tadeusza Sendzimira. Oznaczało to zdjęcie z blisko 1,2 tys. hektarów wokół huty zakazu budowy nowych i remontu starych obiektów. Aby te tereny mogły być ponownie obszarem inwestycji i działalności gospodarczej, konieczna była wcześniej **nowelizacja ustawy o „Ochronie i kształtowaniu środowiska"** poprzez dodanie w art. 8 ust. 2a w brzmieniu: „Jeżeli przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 1, jednostka organizacyjna ograniczy szkodliwe oddziaływanie na środowisko w stopniu uzasadniającym zmniejszenie istniejącej strefy ochronnej, wojewoda może, w drodze decyzji, dokonać stosownej korekty strefy". Ta korzystna dla lokalnej społeczności decyzja była rezultatem poprawki, jaką zgłosił poseł na Sejm, przewodniczący SGiPM.

Rok 2002 przyniósł skonkretyzowanie i uzupełnienie projektu, który zrodził się w 1998 roku, kiedy to przewodniczący SGM podczas Międzynarodowej Konferencji Światowej Organizacji Turystyki w Krakowie jako inicjator po raz pierwszy publicznie przedstawił projekt **Szlaku Budownictwa Drewnianego,** przemianowanego wkrótce na **Szlak Architektury Drewnianej,** wyjątkowego w naszej części Europy, obejmującego historyczną Małopolskę, Słowację i Ukrainę, jako trasy turystycznej promującej Małopolskę. **Szlak Architektury Drewnianej** jest unikalną atrakcją porównywalną np. z trasą turystyczną „Zamki nad Loarą", będącą inspiracją dla zainicjowania powstania Szlaku jako podobnego produktu turystycznego. W 2010 roku przewodniczący SGiPM został za to uhonorowany specjalnym dyplomem „w uznaniu zasług dla zainicjowania i promocji Szlaku Architektury Drewnianej" przez Małopolską Organizację Turystyczną, która od lat opiekuje się szlakiem w imieniu samorządu województwa małopolskiego.

Z inicjatywy SGiPM, przy współpracy „Gazety Krakowskiej" oraz Telewizji Polskiej Oddział w Krakowie, 6 maja rozpoczął się **I Konkurs – plebiscyt miast**

SZLAK ARCHITEKTURY DREWNIANEJ

Binarowa

Szlak w obecnym kształcie został utworzony i objęty patronatem przez Samorząd Województwa Małopolskiego w 2001 r., a po opracowaniu projektu realizacyjnego szlaku i podpisaniu umowy z sąsiednimi województwami o współpracy w zakresie jego tworzenia w latach 2001–2003 wszystkie obiekty zostały oznakowane tablicami, a dojazd do nich znakami drogowymi. Szlak zarządzany jest przez Małopolską Organizację Turystyczną.

Sękowa

Szlak Architektury Drewnianej w województwie małopolskim ma długość ponad 1500 km i obejmuje obecnie 254 zespołów architektonicznych od kościołów, cerkwi, kaplic i dzwonnic po spichlerze, wiejskie chałupy i szlacheckie dwory, skanseny i wille należące do najcenniejszych zabytków kultury.

Szlak w Małopolsce podzielony jest na cztery trasy:
1. Kraków i okolice
2. Tarnów i okolice
3. Nowy Sącz i Gorlice
4. Orawa, Podhale, Spisz i Pieniny

Małopolski Szlak Architektury Drewnianej ma najwięcej w Polsce, bo aż 8 obiektów wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO – są to kościoły: pod wezwaniem św. Michała Archanioła w Binarowej, św. Michała Archanioła w Dębnie Podhalańskim, św. Leonarda w Lipnicy Murowanej, św. św. Filipa i Jakuba w Sękowej oraz cerkwie: pw. św. Jakuba Młodszego Apostoła w Powroźniku, Opieki Bogurodzicy NMP w Owczarach, św. Paraskewii w Kwiatoniu oraz św. Michała Archanioła w Brunarach Wyżnych.

Małopolska Organizacja Turystyczna jest pomysłodawcą cyklu koncertów na Szlaku Architektury Drewnianej pt. „Muzyka Zaklęta w Drewnie". Od 2007 r. koncerty odbywają się cyklicznie w kościołach wpisanych na listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Naturalnego UNESCO oraz wybranych obiektach na Szlaku Architektury Drewnianej.

Harklowa

Ogrody Muzeum Archeologicznego pod Wawelem.

o „Trzy Korony Małopolski". Celem konkursu było ustalenie rankingu miast najlepiej zarządzanych i najbardziej przyjaznych dla mieszkańców. Miasta podzielone na trzy grupy (I – powyżej 30 tysięcy mieszkańców, II – od 15 do 30 tys., III – do 15 tys.) oceniane będą m.in. w następujących kategoriach: stopa bezrobocia, przeciętna powierzchnia mieszkaniowa na jednego mieszkańca, liczba lekarzy na 1000 mieszkańców, procent budżetu gminy przeznaczonego na ekologię, cena wody i odprowadzania ścieków, itd. W ramach konkursu, co tydzień na łamach prasy oraz w lokalnej telewizji będą prezentowane kolejne miasta z terenu Małopolski. I edycja Konkurs miała potrwać do końca czerwca. Zdaniem pomysłodawców inicjatywa ta jest dobrą okazją do zaprezentowania osiągnięć samorządów miejskich Małopolski mieszkańcom regionu. **Zwycięzcami okazali się: w kategorii miast poniżej 15 tys. mieszkańców I miejsce: Nowy Wiśnicz, wyróżnienia: Dobczyce, Muszyna, Sułkowice, w kategorii miasta 15–30 tys. mieszkańców I miejsce: Libiąż, wyróżnienia: Bochnia, Limanowa, Niepołomice, w kategorii miast powyżej 30 tys. mieszkańców I miejsce: Nowy Targ, wyróżnienia: Brzesko, Olkusz, Tarnów.** Warto przypomnieć komentarz przewodniczącego SGiPM, jaki po ogłoszeniu wyników konkursu zamieściła „Gazeta Krakowska": „Nawet najlepsze władze mają skłonność do osiadania na laurach. Plebiscyt powinien skłonić do refleksji samorządy i mieszkańców. Na drodze rozwoju są waśnie te doraźne cele, do jakich należy np. znalezienie taniego odbiorcy śmieci. Niedługo będą konstruowane nowe budżety. Wyborcy już wiedzą, czego powinni oczekiwać od nowych władz i mogą bardziej świadomie oddać swój głos". Coroczny konkurs pozwala zaobserwować zmiany zachodzące w powiatowych stolicach naszego regionu, na przestrzeni dłuższego okresu czasu. Promocja tej niezmiernie ważnej idei „przyjaznego miasta" dla jego mieszkańców, a także inwestorów, ma na celu przyspieszenie pozytywnych przemian w małopolskich miastach. Przy ocenie miast brano m.in. pod uwagę następujące kategorie: stopę bezrobocia, migrację ludności, liczbę ludności w wieku produkcyjnym, warunki mieszkaniowe, liczbę lekarzy w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, liczbę telefonów, biblioteki, dochody własne miasta, poziom inwestycji, stopień zadłużenia gminy, ceny: wywozu śmieci, odprowadzania ścieków, biletów komunikacji miejskiej, strukturę budżetu gminy z uwzględnieniem nakładów na kulturę, sport, ekologię. **Nagrody wręczono zwycięzcom w Ośrodku Telewizji Kraków, a uroczystość transmitowała telewizja.**

W czerwcu – na początku sezonu turystycznego – odbyła się konferencja poświęcona nowej, oryginalnej inicjatywie, czyli **Małopolskiemu Szlakowi**

Owocowemu. W organizację tego wydarzenia zaangażowały się – oprócz SGiPM – także Małopolskie Towarzystwo Rozwoju Wsi „ProEuropa" oraz Małopolska Organizacja Turystyczna. Podczas konferencji przedstawiono ideę owego szlaku, który ma przebiegać przez wiele gmin województwa małopolskiego i prowadzić od jednego do drugiego gospodarstwa sadowniczego. Wędrujący po szlaku turyści będą mogli dokonywać degustacji i zakupu owoców.

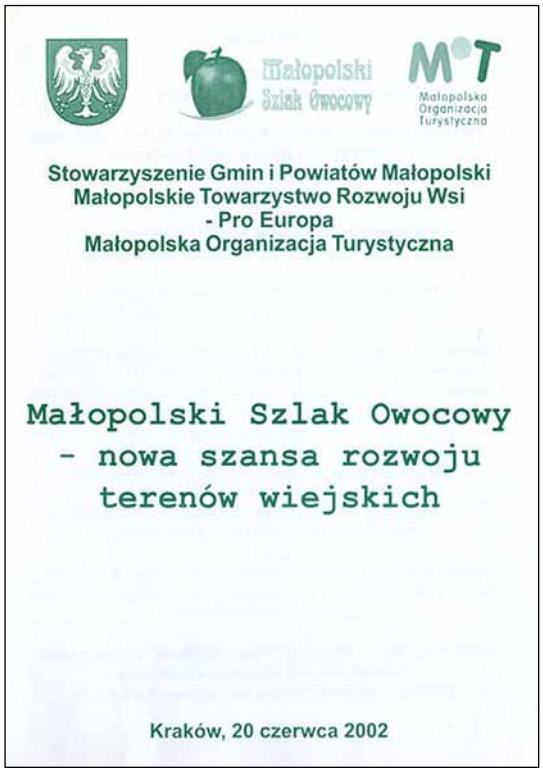

22 lipca rozpoczęła się III edycja akcji **„Podarujmy Lato Dzieciom ze Wschodu"**. Komentując ten fakt krakowska prasa cytowała następującą wypowiedź przedstawiciela SGiPM: „Organizując kolonię dla młodych Polaków z Ukrainy i Białorusi, z jednej strony pragniemy dać im możliwość odwiedzenia kraju, zapoznania się z jego kulturą, historią i tradycją, z drugiej zaś chcemy zapewnić im należyty wypoczynek. To także rodzaj obowiązku w stosunku do naszych rodaków, którzy nigdy nie rzucili i nie opuścili Polski. To przecież nam przesunięto granice i powinniśmy o tym pamiętać". SGiPM postarało się, aby pobyt młodych gości był dla nich jak najbardziej atrakcyjny i urozmaicony. Nie tylko zwiedzali krakowskie i małopolskie zabytki. Nie zapomniano i o odwiedzinach na basenie i o wyjściu do kina. W związku z pobytem młodych gości SGiPM zwróciło do krakowian i Małopolan z apelem o podarowanie książek do bibliotek domowych polskich rodzin na Ukrainie i Białorusi. W apelu tym podkreślono, że większość dzieci „marzy o powrocie do kraju przodków. Niektórzy myślą – na razie – wyłącznie o możliwości podjęcia w Krakowie studiów. Po to, żeby mogły zrealizować chociaż część swoich marzeń, potrzebne są im podręczniki do nauki języka polskiego, a przede wszystkim polska literatura".

Ostatnim ważnym wydarzeniem 2002 roku była **konferencja poświęcona finansowaniu inwestycji komunalnych z funduszy Unii Europejskiej.**

Zbliżający się coraz bardziej termin wstąpienia Polski do Unii sprawiał, że z coraz większą uwagą przyglądano się temu wydarzeniu oraz jego przyszłym konsekwencjom. Oczywiście także i SGiPM nie pozostawał bierny. Warto tutaj zacytować wygłoszoną wówczas wypowiedź przewodniczącego Stowarzyszenia:

„Chcemy jeszcze intensywniej działać na rzecz przygotowania samorządów do zadań, jakie czekają je po przyjęciu naszego kraju do Unii Europejskiej. Stowarzyszenie bierze udział w edukacji proeuropejskiej już od dłuższego czasu, czego efektem było wiele publikacji oraz konferencji szkoleniowych. Zdajemy sobie sprawę, że Unia Europejska jest dużą szansą dla naszych gmin i powiatów. Są to zarówno ogromne środki finansowe na rozwój infrastruktury technicznej, zwłaszcza na terenach wiejskich, jak i bogata wiedza oraz *know-how* w każdej niemal dziedzinie interesującej samorządy. Jest to do zdobycia, ale pod warunkiem spełnienia surowych często wymogów stawianych przez instytucje europejskie. Uznaliśmy,

że naszym obowiązkiem jest dostarczać odpowiedniej wiedzy powiatom i gminom członkowskim, by mogły w tym procesie aktywnie uczestinczyć z korzyścią dla siebie i mieszkańców".

Mokry rok 1997 nie tylko przyniósł Małopolsce wielką powódź, ale także poważne zagrożenie jednej z narodowych pamiątek, prawdziwego „szańca" polskiej zbiorowej pamięci, czyli Kopca Kościuszki. Nasączona deszczową wodą Mogiła Naczelnika przechyliła się tak znacznie, że zachodziła obawa wystąpienia katastrowy budowlanej. Dla ratowania zagrożonego budynku. powołano w styczniu 2000 roku Honorowy Komitet Odbudowy Kopca Kościuszki. W skład Komitetu weszło szereg znaczących postaci, między innymi Przewodniczący SGiPM Kazimierz Barczyk. Dzięki Komitetowi szybko zgromadzono środki na remont Kopca. **Prace budowlane przeprowadzono szybko i już 10 listopada 2002 roku Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Aleksander Kwaśniewski otworzył odbudowany Kopiec Kościuszki.**

Zgodnie z tradycją małopolscy samorządowcy powitali nowy rok na Balu Charytatywnym – już siódmym z kolei – zorganizowanym przez SGiPM. Jak pisała krakowska prasa „W czasie balu sprzedawano książki z autografami Wisławy Szymborskiej, Czesława Miłosza i Sławomira Mrożka oraz starodruki podarowane przez anonimowych krakowian". Cały dochód przeznaczony był na organizację wakacyjnego wypoczynku grupy 100 polskich dzieci z Ukrainy, Białorusi, Litwy i Królewca, które przyjadą do Ojczyzny w ramach akcji „Podarujmy Lato Dzieciom ze Wschodu – Kraków 2003".

Poradnik wydany przez SGiPM.

Urząd Komitetu Integracji Europejskiej
Al. Ujazdowskie 9
00-918 Warszawa

Ambasada Królestwa Danii
ul. Rakowiecka 19
02-517 Warszawa

Sekretarz Komitetu Integracji Europejskiej
Sekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych,
Danuta Hübner
oraz
Ambasador Królestwa Danii,
Laurids Mikaelsen

mają zaszczyt zaprosić na konferencję

UNIA EUROPEJSKA
W REGIONACH

Europejski Fundusz Społeczny
-instrument polityki zatrudnienia w regionie

Kraków, 24 kwietnia 2002 r.

Kalendarium

- **Styczeń** – inauguracja pracy biura Małopolskiej Organizacji Turystycznej, której prezesem został Jan Wieczorkowski, I wiceprzewodniczący SGiPM.
- **7 stycznia** – II część XIII Walnego Zgromadzenia Delegatów SGiPM oraz Noworoczne Opłatkowe Spotkanie Samorządów Małopolski z udziałem korpusu konsularnego.
- **2 lutego** – VII Charytatywny Ogólnopolski Bal Samorządowy połączony z wręczeniem tytułu „Małopolanina Roku 2001" oraz „Człowieka Roku 2001".
- **27 marca** – konferencja „Zagrożenia powodziowe gmin i powiatów Polski Południowej – przeciwdziałanie i zwalczanie skutków powodzi" z udziałem ministra środowiska Stanisława Żelichowskiego.
- **11 kwietnia** – udział w konferencji „Unia Europejska w regionach. Europejski Fundusz Społeczny – instrument polityki zatrudnienia w regionie" z udziałem Danuty Hübner – sekretarz Komitetu Integracji Europejskiej.
- **24 kwietnia** – udział w konferencji „Unia Europejska w regionach. Europejski Fundusz Społeczny – instrument polityki zatrudnienia w regionie".
- **27 kwietnia** – konferencja „Unia Europejska w regionach. Europejski Fundusz Społeczny – instrument polityki zatrudnienia w regionie".
- **6 maja** – rozpoczęła się pierwsza edycja konkursu „Trzy Korony Małopolski" – ranking miast w wyniku plebiscytu mieszkańców, organizowanego przez SGiPM we współpracy z „Gazetą Krakowską" i TVP Kraków.
- **czerwiec** – interpelacja – wniosek przewodniczącego SGiPM do ministra gospodarki w sprawie budowy Międzynarodowego Centrum Logistycznego – Terminal w Wolbromiu.
- **czerwiec** – apel Federacji Związków Gmin i Powiatów RP w sprawie poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego w związku z wspólną konferencją SGiPM oraz FRZGiP RP.
- **12–14 czerwca** – udział w VI Konferencji „Miasta w Internecie" – Zakopane.
- **20 czerwca** – konferencja „Małopolski Szlak Owocowy – nowa szansa rozwoju terenów wiejskich".
- **24 czerwca** – II Ogólnopolska Konferencja „Bezpieczna gmina, powiat, województwo. Bezpieczna droga do szkoły".
- **27 czerwca** – konferencja „Zmieniamy Polski Przemysł. Małe, średnie i prywatne".
- **lipiec** – interpelacja – wniosek przewodniczącego SGiPM do ministra sprawiedliwości w sprawie utworzenia w Krakowie Centrum Szkolenia Pracowników Wymiaru Sprawiedliwości – Krajowej Szkoły Wymiaru Sprawiedliwości na terenie Kampusu UJ, na co zgodę wyraziły władze uczelni, lub we współpracy z władzami Krakowa – prezydent Krakowa prof. Andrzej Gołaś zaoferował także na ten cel budynek do zaadaptowania.
- **15 lipca** – III edycja Akcji „Podarujmy Lato Dzieciom ze Wschodu".
- **10 grudnia** – Konferencja samorządowa „Finansowanie inwestycji komunalnych z funduszy Unii Europejskiej".
- **11 grudnia** – apel do prezydentów i premierów państw Unii Europejskiej o solidarność z państwami kandydującymi.

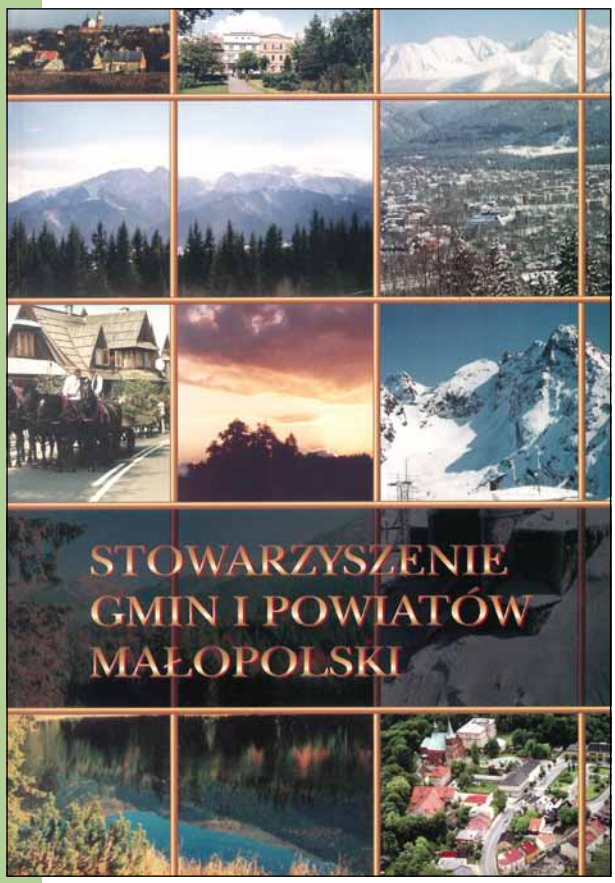

Informator SGiPM o gminach i powiatach Małopolski.

2003

Ryszard Kaczorowski – ostatni prezydent II RP z Józefem Lassotą i przewodniczącym SGiPM.

„Rok 2003 ma szansę stać się kolejną datą, historycznym przełomem, jaki dokonał się w naszym kraju. Po rewolucji «Solidarności», odrodzeniu pełnej demokracji i wyborach samorządowych w 1990 r. oraz po przystąpieniu do NATO w 1997 r. Zjednoczona Europa otwarła swoje drzwi dla członkostwa Polski w Unii Europejskiej. **Planowane na czerwiec br. referendum, w którym Naród wypowie się w sprawie swojej przyszłości, będzie aktem wieńczącym dzieło rozpoczęte właśnie przez dziesięciomilionową Solidarność 23 lata temu, a kontynuowane przez wszystkie rządy po 1989 r. To Polacy doprowadzili do upadku «żelaznej kurtyny»**. To Polska odmieniła los swój i Europy, ostatecznie przełamując 50-letni podział jałtański". Powyższe słowa – wypowiedziane przez przewodniczącego SGIPM – to dobre motto dla działalności Stowarzyszenia w 2003 roku.

Jednak temat przynależności do Unii Europejskiej nie zdominował w roku całkowicie aktywności SGiPM.

Miłym wydarzeniem był VIII Bal Karnawałowy na Wawelu, podczas którego wręczono, przyznawane przez Stowarzyszenie, tytuły „Małopolanina Roku 2002". Tym razem laureatami zostały dwie wybitne krakowskie postacie, dwaj profesorowie – reprezentujący zresztą zupełnie różne specjalności – czyli **chirurg Antoni Dziatkowiak** oraz **malarz Jerzy Nowosielski.** Podczas balu odbyła się aukcja niezwykłych przedmiotów ofiarowanych między innymi przez laureatów. Licytacja – którą prowadził perfekcyjnie z duża dozą humoru Andrzej Starmach – zaczynała się we wszystkich przypadkach od kwoty 100 złotych. Za sumy wielokrotnie przekraczające cenę wywoławczą uczestnicy balu nabyli: obraz Jerzego Nowosielskiego, model zastawki serca oraz skalpel użyty podczas przeszczepu serca dokonanego w Krakowie, oba ofiarowane przez profesora Antoniego Dziadkowiaka, chirurga, który dokonał pięciuset przeszczepów serca.

II Konkurs Lider Małopolski – Najlepsze Przedsięwzięcie Roku 2002 w Małopolsce, którego laureatami zostali:

- **Sanktuarium Bożego Miłosierdzia z grobem św. Faustyny w Łagiewnikach** poświęcone przez

Laureaci tytułu Lider Małopolski 2002 na czele z kard. Franciszkiem Macharskim i bpem Kazimierzem Nyczem uhonorowani za wybudowanie Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach, odwiedzanego co roku przez kilka milionów pielgrzymów z całego świata.

Sanktuarium Bożego Miłosierdza w Łagiewnikach.

Jana Pawła II w 2002 roku, miejsce najżywszego kultu na świecie, odwiedzane przez kilka milionów pielgrzymów;

- **trzy nowe mosty na Wiśle w Krakowie:** Zwierzyniecki, Kotlarski i Wandy wraz z drogami dojazdowymi;
- **most na Wiśle Górka-Sokolniki** o długości 425 metrów;
- **Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych** wraz z pełnowymiarową halą sportową **w Brzesku;**
- **Polski Związek Narciarski** za działania zwieńczone zwycięstwami m.in. Adama Małysza;
- **Comarch Kraków** – wielka firma informatyczna o charakterze globalnym;
- **Iglokrak Kraków** – w skali regionalnej i ogólnopolskiej produkują i dystrybuują mrożonki;
- **Krakowskie Centrum Inwestycyjne** – restrukturyzuje i przekształca przedsiębiorstwa w sprawnie funkcjonujące organizmy gospodarcze;
- **Maspex Wadowice** – wielki producent znanych marek produktów spożywczych w Europie Środkowej;
- **Pliva Kraków** – filia największej firmy farmaceutycznej Europy Środkowo-Wschodniej.

10 kwietnia odbyła się **konferencja „Bezpieczne drogi w Małopolsce".** Wśród zabierających głos byli między innymi: Ryszard Półtorak – wicewojewoda Małopolski, Tadeusz Trzmiel – zastępca prezydenta miasta Krakowa, Andrzej Woźniak – Małopolski Komendant Wojewódzki Policji, Zbigniewa Rapciak – dyrektor Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w Krakowie, Grzegorz Stech – dyrektor Zarządu Dróg Wojewódzkich w Krakowie, Zofia Schumacher – zastępca dyrektora Zarządu Dróg Wojewódzkich, Jerzy Górnicki – wicestarosta Powiatu Olkuskiego, Marek Fryźlewicz – burmistrz Nowego Targu, Zbigniew Wojas – wójt Gdowa. Konferencję tę tak komentował „Dziennik Polski": „Zwiększenie finansowania inwestycji drogowych z funduszy akcesyjnych Unii Europejskiej, modernizacja «dróg śmierci», czyli Kraków--Tarnów i Kraków-Zakopane, utrzymanie subwencji drogowej jako dotacji docelowej dla samorządów oraz budowa chodników wzdłuż dróg biegnących przez wsie – to warunki poprawy bezpieczeństwa na drogach w Małopolsce. Z apelem w tej sprawie skierowanym do samorządowców i urzędników administracji rządowej zwrócili się uczestnicy wczorajszej konferencji „Bezpieczne drogi w Małopolsce", zorganizowanej w Krakowie przez Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski. W ubiegłym roku na małopolskich drogach doszło do 5.287 wypadków, w których zginęły 474 osoby, a 7.196 zostało rannych. Inwestycje podjęte w ostatnich latach spowodowały zmniejszenie liczby wypadków o 4,5% (w stosunku do 1999 roku), a ofiar śmiertelnych o 12,4 proc. Z analizy zagrożeń na drogach województwa wynika, że na największe niebezpieczeństwo narażeni są piesi, także poza terenami zabudowanymi, gdzie nie ma chodników. Dopiero na drugim miejscu stawiany jest problem nadmiernej szybkości i nietrzeźwości."

Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski

Marszałek Województwa Małopolskiego

zapraszają na

Konferencję

Bezpieczne drogi w Małopolsce

Sala Obrad
Rady Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa
Plac Wszystkich Świętych 3/4
10 kwietnia 2003 r.
godz. 11.00

Janusz Sepioł
Marszałek Województwa

Kazimierz Barczyk
Przewodniczący SGiPM

W maju odbyła się kolejna konferencja dotycząca istotnych dla Małopolski zagadnień. Jej organizatorami było Stowarzyszenie oraz Federacja Związków Gmin i Powiatów RP, a nazwa brzmiała **„Ochrona Środowiska Naturalnego. Szanse i zobowiązania Polski – dostosowanie do standardów UE".**

Uczestnicy – wśród których byli między innymi: **Czesław Śleziak – minister środowiska,** Jerry Muscat – przedstawiciel Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju, Jerzy Swatoń – prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – spotkali się 19 maja w Sali Obrad Rady Miasta Krakowa. Warto zacytować słowa, jakie padły przed rozpoczęciem obrad: „Ta konferencja ma za cel pokazać, jakie są warunki pozyskiwania środków, co zrobić, aby wygrać ten los na loterii. Kraków jest liderem jeśli chodzi o ISPA, od początku był w czołówce. W pierwszym roku (2000 r.) uzyskał 200 mln złotych na nową inwestycję – oczyszczalnię ścieków „Płaszów II" (jej koszt całkowity to 300 mln) oraz 100 mln na wysypisko Barycz.". Przewodniczący SGiPM był członkiem Komitetu Sterującego ISPA – Kraków otrzymał wówczas 40 procent wszystkich środków przedakcesyjnych przyznanych Polsce.

Komentując to wydarzenie, „Dziennik Polski" pisał między innymi: „Jak zwrócił uwagę prezydent Krakowa Jacek Majchrowski, jeszcze parę lat temu w przewodnikach pisano o Krakowie, że to piękne miasto, ale należy przebywać w nim jeden, maksymalnie dwa dni – ze względu na zanieczyszczenie środowiska. – *Teraz się to zmieniło, zanieczyszczenia zostały zlikwidowane, pozostały tylko spaliny. Dzięki programom pomocowym, kredytom, mamy program gospodarki odpadami, zajmujemy się kwestią rozbudowy oczyszczalni ścieków. Unia Europejska bardzo pomaga, bardzo dużo daje – zwłaszcza, gdy idzie o ochronę środowiska* – mówił prezydent Majchrowski. Przedstawiciel EBOR (Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju) informował o sposobach współfinansowania przedsięwzięć (przykładem współfinansowania z programu ISPA jest oczyszczalnia w Płaszowie), o pomocy w przygotowywaniu projektów, jaką EBOR oferuje, a także o nowym programie dla średnich i małych firm, który ma się rozpocząć we wrześniu (jego celem jest finansowanie długoterminowych kredytów, do których mniejsze gminy nie mają dostępu)."

3 czerwca obraduje **IV Ogólnopolskie Forum Turystyki**. Tym razem tematem obrad jest **„Turystyka dzieci i młodzieży w polityce turystycznej regionów".** Podczas konferencji zabierali głos między innymi: Małgorzata Okońska-Zaremba – podsekretarz stanu w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, Małgorzata Lęcznarowicz – Małopolski Kurator Oświaty, Jan Wieczorkowski – prezes Zarządu Małopolskiej Organizacji Turystycznej, Waldemar Jaroszyński – prezes Zarządu Miast i Gmin Morskich, Adam Markowski – przewodniczący Związku Gmin Jurajskich.

23 czerwca obraduje XIV Walne Zgromadzenie Delegatów SGiPM. Oprócz spraw organizacyjnych, wewnętrznych Stowarzyszenia, delegaci nie tylko wysłuchują wykładu ministra Jana Kułakowskiego, zatytułowanego **„Jaka Polska – jak być w Unii Europejskiej",** ale także zajmują stanowisko w kilku istotnych kwestiach. Zwłaszcza jedna z uchwał, oceniana teraz po upływie lat, nabiera szczególnego charakteru, a przede wszystkim aktualności. Brzmiała ona: **„Walne Zgromadzenie Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski zwraca się do Prezydenta, Premiera, Parlamentarzystów o podjęcie działań mających na celu wprowadzenia do Preambuły Unii Europejskiej zapisu odwołującego się do Boga i chrześcijańskiej tradycji Europy".** Jednak tematem, który dominował w tym czasie była sprawa przygotowywanej przez rząd ustawy o finansach jednostek samorządu terytorialnego. Co prawda podczas obrad padły słowa: „To dopiero wstępne założenia, trudno je oceniać. Nie wiemy, jaki będą miały ostateczny kształt. Ogólny kierunek jest zgodny z zapisami Europejskiej Karty Samorządu Terytorialnego, zakładającej, że samorządy powinny gospodarować w oparciu o własne dochody. System finansowania centralnego jest w stanie kryzysu, co przekłada się na kryzys samorządów. I to w sytuacji, gdy to one są głównymi adresatami pomocy unijnej. Nie powinny więc być pod względem finansowym całkowicie po-

zostawione same sobie. Bo od tego, czy samorządy wyłożą własne pieniądze, będzie zależało, czy UE sfinansuje wiele przekraczających nasze możliwości inwestycji." Ale generalna ocena działań rządu była negatywna. Stanisław Pachowicz, wójt gminy Tymbark stwierdził: „Jestem przerażony. Mamy najwyższe dochody w całym powiecie limanowskim dzięki wytwórni soków, a i tak pokrywają one zaledwie połowę naszych potrzeb. Majstrowanie w finansach gmin przez rząd zawsze do tej pory kończyło się klęską samorządu. Zastanawiam się, czy teraz celem tych działań nie jest, aby doprowadzić do likwidacji małych jednostek samorządowych i zmuszenie ich do połączenia się w molochy wygodne dla ministerialnych urzędników, ale niezdolne odpowiednio zaspokoić potrzeb lokalnych."

XIV Walne Zgromadzenie Członków SGiPM podejmuje 23 czerwca 2003 roku **uchwałę nr 2/2003 w sprawie pilnej potrzeby naprawy finansów samorządowych** o następującej treści:

„Przedłużające się prace nad uporządkowaniem systemu finansów Państwa, w tym nad ustawą o finansach jednostek samorządu terytorialnego stają się poważnym zagrożeniem dla powiatów i gmin. Zwracamy się do Rządu i Parlamentu o podjęcie wiążących decyzji, z uwzględnieniem następujących kwestii:

1) konieczne jest przyjęcie trwałych i jasnych rozwiązań ustawowych gwarantujących jednostkom samorządu terytorialnego środki finansowe, adekwatne do realizowanych zadań. Dalsze utrzymywanie rozwiązań prowizorycznych uniemożliwia planowanie działań samorządu w dłuższej perspektywie niż rok, stając się istotną barierą dla rozwoju. Ostateczne rozwiązania winny być przyjęte do końca sierpnia br.
2) w przyjętych rozwiązaniach konieczne jest uzależnienie budżetów jednostek samorządu od doraźnych decyzji władz centralnych. Nie można jednak w okresie dekoniunktury gospodarczej przerzucać negatywnych skutków sytuacji makroekonomicznej w całości na jednostki samorządu terytorialnego.
3) **w przededniu integracji z UE należy zapewnić skuteczne mechanizmy umożliwiające absorpcję środków unijnych przez jednostki samorządu terytorialnego.** Wymaga to zabezpieczenia odpowiedniej puli środków na ten cel dla samorządów, które przygotowują dobre projekty. Restrykcyjne przepisy dotyczące granicznego poziomu zadłużenia, uniemożliwiającą jednostkom samorządu terytorialnego podejmowanie poważnych projektów inwestycyjnych.
4) najpoważniejszym problemem staje się praktykowane od wielu lat obciążanie samorządu terytorialnego zadaniami publicznymi bez zagwarantowania źródeł ich finansowania. Dotyczy to zwłaszcza istotnych społecznie dziedzin jak edukacja, ochrona zdrowia, pomoc społeczna i gospodarka

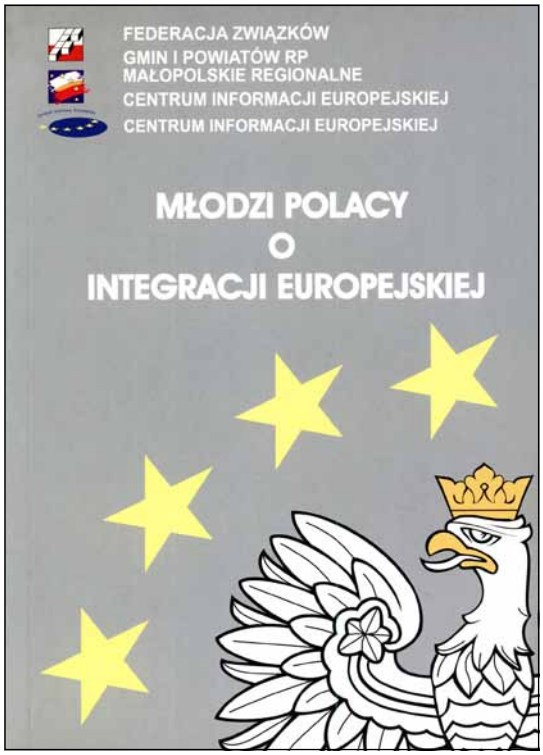

Wspólne wydawnictwo Federacji i MRCIE.

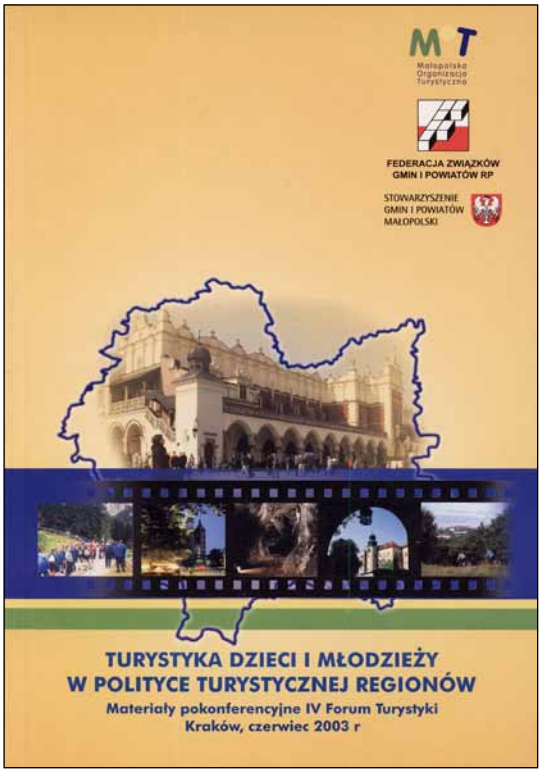

Wspólne wydawnictwo Federacji i Stowarzyszenia.

komunalna. Poszukiwanie oszczędności i racjonalizacja wydatków zostały wyczerpane, Kontynuowanie tych praktyk zagraża bezpieczeństwu obywateli".

Czerwiec roku 2003 obfitował w liczne wydarzenia. Jednym z nich była – zorganizowana wspólnie z **Małopolską Agencją Energii i Środowiska oraz Akademią Rolniczą – konferencja poświęcona wierzbie, jako cennemu źródłu odnawialnej energii**. Niewątpliwie jest to temat bardzo aktualny z uwagi wyczerpywania się tradycyjnych surowców energetycznych, takich jak węgiel, ropa naftowa oraz gaz ziemny.

maeś

Małopolska Agencja Energii i Środowiska Sp. z o.o.
Akademia Rolnicza w Krakowie Wydział Techniki i Energetyki Rolnictwa
Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski
zapraszają na

Ogólnopolską Konferencję Szkoleniową

Wierzba
szansa środowiska, rolnictwa, gmin

25-26 czerwca 2003,
rozpoczęcie godz. 8.00
Sala Wykładowa Akademii Rolniczej w Krakowie
ul. Balicka 104

Tadeusz Juliszewski
Prodziekan WTiER AR w Krakowie

Lilianna Piwowarska-Solarz
Prezes Zarządu MAEŚ

Kazimierz Barczyk
Przewodniczący SGiPM

Patroni medialni

Plus
TVP 3 Kraków
Dziennik Polski

W 2003 roku Małopolski Szlak Papieski im. Jana Pawła II dzięki między innymi staraniom władz SGiPM dołączył do mapy szlaków turystycznych w Polsce. To propozycja wycieczek ulubionymi trasami górskimi Karola Wojtyły skierowana nie tylko do wytrawnych turystów, ale także rodzin z dziećmi. Jego trasa główna prowadząca z Kalwarii Zebrzydowskiej do Starego Sącza liczy w sumie 231 kilometrów. Uroczyste otwarcie Szlaku nastąpiło w Zakopanem 11 października. W latach następnych powstały kolejne odcinki Szlaku na terenie historycznej Małopolski. Na Szlaku tym odbywają się coroczne piesze rajdy, m.in. pod patronatem SGiPM.

Na początku listopada polscy samorządowcy zjechali do Wadowic, aby uczestniczyć w konferencji współorganizowanej przez SGiPM.

Małopolska – zgodnie z powiedzeniem marszałka Józefa Piłsudskiego, który twierdził, że Polska jest jak obwarzanek, czyli to co wartościowe ma na obrzeżach – jest wręcz pełna atrakcji turystycznych. Decydują o tym walory przyrodnicze, ale także i historyczne. Właśnie dziedzictwu historycznemu jako „towarowi" turystycznemu poświęcona była grudniowa **konferencja SGiPM wraz z Małopolską Organizacją Turystyczną w Starym Sączu**. Uczestnicy konferencji wysłuchali kilku naprawdę ciekawych wystąpień. Między innymi Marian Cycoń, burmistrz Starego Sącza

Delegacja kilkudziesięciu samorządowców SGiPM na jubileusz 25-lecia pontyfikatu Jana Pawła II podczas audiencji w Watykanie, 22 października 2003 roku.

Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski
Federacja Związków Gmin i Powiatów RP
Starostwo Powiatowe w Wadowicach
Burmistrz i Rada Miejska Wadowic

zapraszają na

Ogólnopolską Konferencję

w 25-lecie Pontyfikatu Ojca Świętego Jana Pawła II
pod patronatem i z udziałem Ks. Franciszka Kardynała Macharskiego

Samorząd terytorialny i zasada państwa pomocniczego w nauczaniu Jana Pawła II

4 listopada 2003 r., godz. 12.00
Dom Kultury w Wadowicach, ul. Teatralna 1

Józef Kozioł
Starosta Wadowicki

Ewa Filipiak
Burmistrz Wadowic

Kazimierz Barczyk
Przewodniczący

wygłosił referat zatytułowany **„Brama Beskidów – propozycje szlaków turystycznych Sądecczyzny"**, a Czesław Orliński, radny Szczekocin przedstawił „nową inicjatywę obywatelską", czyli **„Szlak Kościuszkowski od Krakowa przez Racławice, Szczekociny, Połaniec do Maciejowic"**.

Prace na tymi projektami pokazały, jak istotne w przypadku niektórych działań w sferze turystyki jest szersze, ponadregionalne spojrzenie, możliwe właśnie w formule terytorialnej SGiPM. W latach następnych w pracach Stowarzyszenia obecne były propozycje promocyjne czy turystyczne, daleko wykraczające poza granice województwa małopolskiego i osadzone w historycznej Małopolsce.

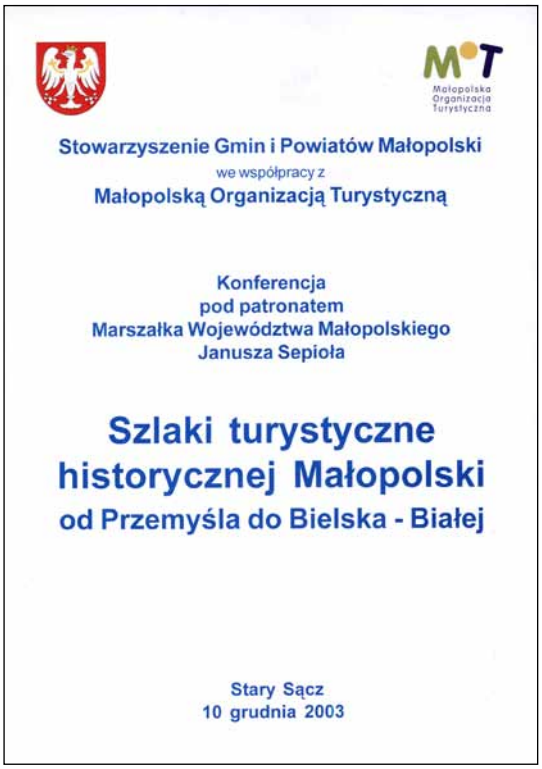

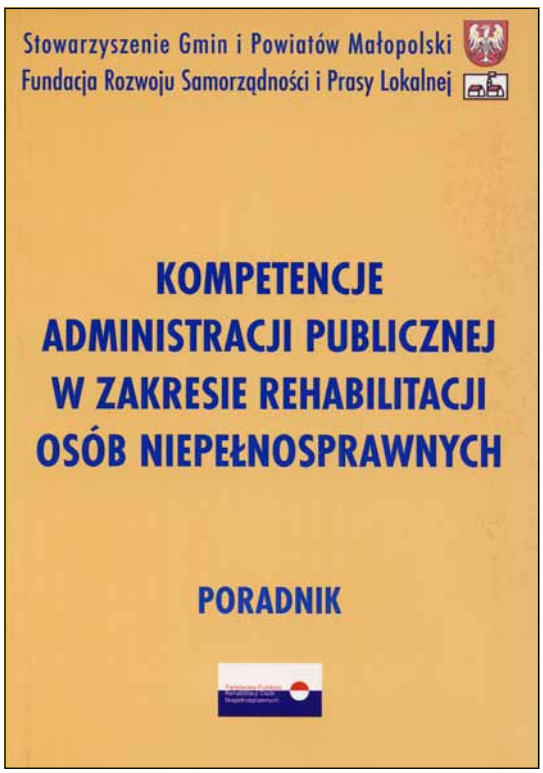

Wydawnictwo SGiPM.

WŁADZE SGiPM IV KADENCJI

XVI Walne Zgromadzenie Członków, w dniu 23 czerwca 2003 r.

Przewodniczący SGiPM

- **Kazimierz Barczyk**

Wiceprzewodniczący Zarządu

- **Janusz Sepioł** – marszałek województwa małopolskiego – I wiceprzewodniczący
- **Mieczysław Bień** – prezydent Tarnowa
- **Robert Choma** – prezydent Przemyśla (woj. podkarpackie)
- **Kazimierz Fudala** – wójt Rzepiennika Strzyżewskiego
- **Grzegorz Wawryka** – starosta brzeski

Członkowie Zarządu

- **Zofia Bukowiec** – radna Laskowej
- **Marian Cycoń** – burmistrz Starego Sącza
- **Marek Fryźlewicz** – burmistrz Nowego Targu, sekretarz Zarządu
- **Jan Gładki** – wiceprzewodniczący Rady Miasta Sędziszowa (woj. świętokrzyskie), skarbnik
- **Robert Kliś** – wiceprzewodniczący Rady Miasta Żywca (woj. śląskie)
- **Leszek Konarski** – starosta Olkuski
- **Stanisław Kotarba** – radny Wadowic
- **Henryk Juszczyk** – zastępca prezydenta Bielska-Białej (woj. śląskie)
- **Wiesław Misztal** – wiceprzewodniczący Rady Miasta Krakowa
- **Witold Morawiec** – wójt Olesna
- **Czesław Orliński** – radny Szczekocin (woj. śląskie)
- **Adam Samborski** – wójt Racławic
- **Andrzej Saternus** – burmistrz Chełmka
- **Paweł Zorski** – radny miasta Krakowa

Komisja Rewizyjna

Przewodnicząca
- **Kazimiera Augustyn** – członek Rady Sołeckiej w Sechnej

Członkowie:
- **Jerzy Augustyniak** – przewodniczący Rady Miasta Zatora, sekretarz Komisji
- **Kazimierz Olearczyk** – wójt gminy Bolesław,
- **Zofia Oszacka** – wójt Lanckorony
- **Stanisław Pankiewicz** – wójt Jasła (woj. podkarpackie)
- **Czesława Rzadkosz** – wójt Łukowicy
- **Jerzy Szczygieł** – burmistrz Łańcuta (woj. podkarpackie)

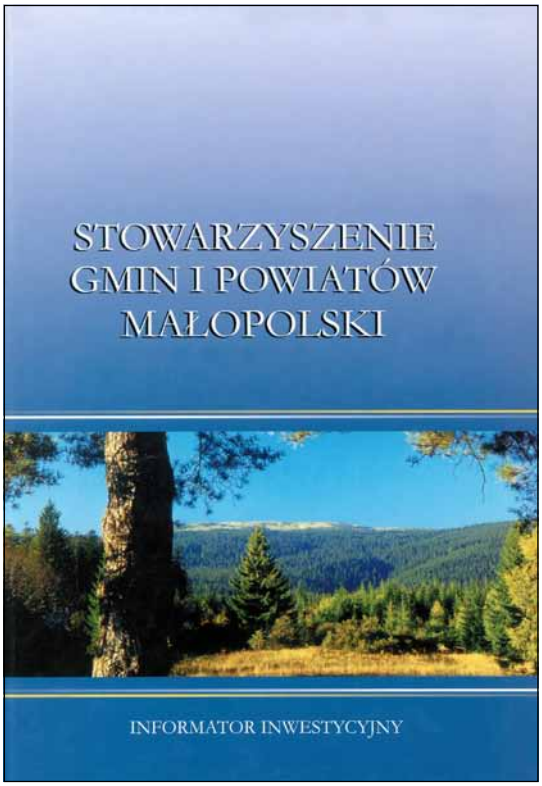

Informator inwestycyjny samorządów Małopolski.

Tablica SGM z budynku przy ul. Grodzkiej 28 w Krakowie (w zasobach archiwalnych)

Kalendarium

- **6 stycznia** – opłatkowe spotkanie samorządowców, na którym ogłoszono przyznanie tytułów „Małopolanina Roku".
- **13 lutego** – II Konferencja „Najlepsze Przedsięwzięcia Roku 2002 w Małopolsce" – 10 laureatów.
- **1 marca** – VIII Charytatywny Bal Karnawałowy na Wawelu, podczas którego wręczono tytuły „Małopolanina Roku 2002" oraz „Człowieka Roku 2002".
- **21 marca** – spotkanie z udziałem krakowskiego środowiska naukowego, samorządowców oraz przedstawicieli sektora biznesowego pod hasłem „Szanse i wyzwania dla nauki, przemysłu oraz samorządów Krakowa i Małopolski związane z umową offsetową do zakupu samolotu wielozadaniowego".
- **10 kwietnia** – konferencja „Bezpieczne drogi w Małopolsce".
- **8 maja** – konferencja „Samorządy Rzeczypospolitej – pozyskiwanie środków przedakcesyjnych i strukturalnych, współfinansowanie projektów".
- **19 maja** – konferencja „Ochrona Środowiska Naturalnego. Szanse i zobowiązania Polski – dostosowanie do standardów UE" z udziałem Czesława Śleziaka – ministra środowiska.
- **24 maja** – Konwencja Samorządowa „Polska w Europie silna samorządem terytorialnym".
- **3 czerwca** – IV Forum Turystyki – „Turystyka dzieci i młodzieży w polityce turystycznej regionów" z udziałem wiceminister gospodarki Małgorzaty Okońskiej-Zaręby.
- **23 czerwca** – XIV Walne Zgromadzenie Delegatów SGiPM z udziałem ministra Jana Kułakowskiego.
- **23 czerwca** – uchwała SGiPM w sprawie pilnej potrzeby naprawy finansów samorządowych.
- **25–26 czerwca** – Ogólnopolska Konferencja Szkoleniowa „Wierzba – szansa środowiska, rolnictwa, gmin".
- **15 lipca** – IV Edycja Akcji „Podarujmy Lato Dzieciom ze Wschodu".
- **22 października** – udział delegacji kilkudziesięciu samorządowców SGiPM na audiencji w Watykanie z okazji jubileuszu 25-lecia pontyfikatu Jana Pawła II.
- **4 listopada** – Ogólnopolska Konferencja Samorządowa w 25-lecia pontyfikatu Ojca Świętego Jana Pawła II „Samorząd terytorialny i zasada państwa pomocniczego w nauczaniu Jana Pawła II". - przerzucić
- **28 listopada** – konferencja „Małopolska w Unii Europejskiej. IV Zlot Szkolnych Klubów Europejskich". Kolejne spotkanie 150 uczestników, trzyosobowych delegacji z małopolskich szkół.
- **5 grudnia** – apel Zarządu SGiPM w sprawie zniesienia wiz dla obywateli RP do Stanów Zjednoczonych.
- **10 grudnia** – konferencja „Szlaki turystyki historycznej Małopolski – od Przemyśla do Bielska-Białej".

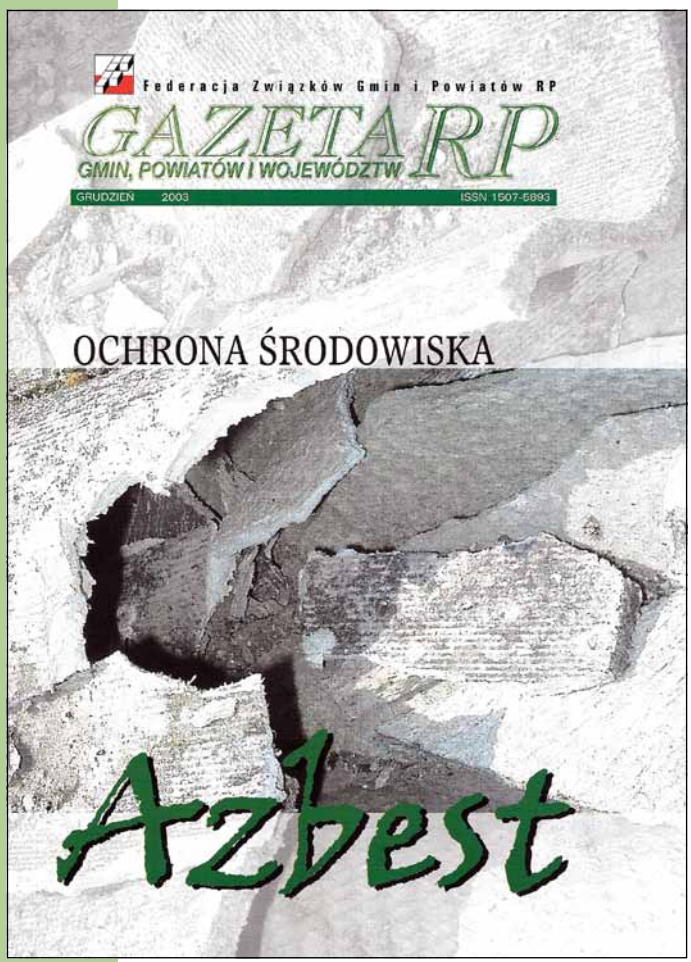

Numer specjalny „Gazety Gmin, Powiatów i Województw RP", grudzień 2003 r.

2004

„W rok 2004 wstąpiliśmy z nowymi nadziejami, a zarazem wiarą, że wydarzenia, które nas czekają (przystąpienie do UE) okażą się zaczątkiem nowej Polski. Nowej, co nie znaczy odartej z tradycji, historii i ideałów, w imię których szeregi pokoleń z tak dużym zapałem walczyły, oddając swej Ojczyźnie życie i zdrowie" – powiedział przewodniczący SGiPM, otwierając tradycyjne spotkanie opłatkowe, które w tym roku miało wyjątkowy charakter, gdyż **połączono je z jubileuszem dwudziestopięciolecia sakry biskupiej ks. kardynała Franciszka Macharskiego.** Jubileusz uświetnił koncert kolęd i pastorałek Góralskiej Dziecięcej Orkiestry Dętej ze Skomielnej Czarnej i Bogdanówki pod kierunkiem Andrzeja Jędryska oraz ojca Józefa Mońko.

W spotkaniu udział wzięli przedstawiciele korpusu konsularnego, samorządowcy oraz reprezentanci małopolskiej nauki. Ważnym wydarzeniem było ogłoszenie wiadomości, kto został „Małopolaninem Roku 2003". Tytuły te przyznano dwóm wybitnym kompozytorom, czyli Henrykowi Mikołajowi Góreckiemu i Krzysztofowi Pendereckiemu.

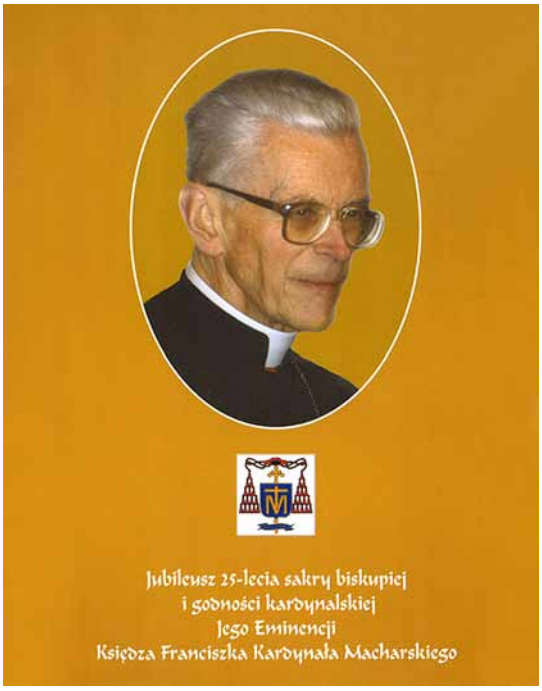

SGiPM uczciło jubileusz arcybiskupa metropolity krakowskiego ks. kardynała Franciszka Macharskiego.

Kardynał Franciszek Macharski na uroczystości jubileuszowej w sali obrad Rady Miasta Krakowa.

21 lutego odbył się na Wawelu IX Ogólnopolski Charytatywny Bal Karnawałowy. Przed balem, na kameralnej uroczystości, w której uczestniczył między innymi **prezydent Ryszard Kaczorowski, wręczono dyplom „Człowieka Roku 2003" Władysławowi Bartoszewskiemu** „w uznaniu zasług dla odbudowy Niepodległej Rzeczypospolitej, kształtowanie wzorów służby i poświęcenie Ojczyźnie oraz umacnianie pozycji Polski na arenie międzynarodowej". **Drugim laureatem tytułu „Człowieka Roku 2003" został Jan Nowak-Jeziorański.** Bal rozpoczął się o godzinie 20.00 krótkim recitalem Pauliny Bisztygi, laureatki Studenckiego Festiwalu Piosenki w Krakowie.

Na odbywającej się w czasie balu charytatywnej aukcji licytowano książki z autografami podarowane przez obecnych i byłych Laureatów: Wisławę Szymborską, Sławomira Mrożka, Czesława Miłosza, wykład Władysława Bartoszewskiego wydany w roku 1980 w drugim obiegu, za który stanął on wówczas przed kolegium ds. wykroczeń – wszystkie zakupili przedstawiciele Grupy Ubezpieczeniowo-Finansowej „Warta" oraz serigrafię profesora Jerzego Nowosielskiego przekazaną przez Andrzeja Starmacha. Ponadto na li-

Góralska Dziecięca Orkiestra Dęta ze Skomielnej Białej i Bogdanówki podczas spotkania opłatkowego.

cytację wystawiono „Księgę rzeczy polskich" wydaną we Lwowie w 1896 roku, nakładem Macierzy Polskiej, której nabywcą został wójt Gdowa Zbigniew Wojas.

Dochód z aukcji, kwesty i sprzedaży kotylionów wykonanych przez Annę Jadowską-Barczyk w kwocie 17.200 zł został przeznaczony na organizację V edycji akcji „Podarujmy Lato Dzieciom ze Wschodu – 2004". Kwestę na rzecz polskiego sierocińca przeprowadził ks. Jan Majewski z Królewca. W ramach akcji została zaproszona do Krakowa grupa około 100 dzieci polskich ze Wschodu.

18 czerwca odbywa się konferencja poświęcona szkolnictwu **„Edukacja. Jedna Europa – wiele systemów".** W czasie tej konferencji, która odbyła się w auli Uniwersytetu Jagiellońskiego, zabrali głos między innymi rektor UJ – profesor Franciszek Ziejka, Hermine Poppeler – konsul generalny Republiki Austrii, Maren Klinger – konsul generalny Republiki Federalnej Niemiec, Kazimierz Karasiński – konsul generalny Wielkiej Brytanii oraz Alicja Dudziak – dyrektor British Council.

Rok 2004 przyniósł wiele nowych wyzwań, którym SGiPM w porozumieniu z innymi podmiotami z powodzeniem starało się sprostać.

30 czerwca odbyło się kolejne, już XVII, Walne Zgromadzenie Stowarzyszenia. Oprócz spraw organizacyjnych uczestnicy Zgromadzenia zajęli stanowisko w sprawie prac nad **Narodowym Planem Rozwoju na lata 2007–2013**. Uchwała w tej sprawie zawierała stwierdzenie: „Zwracamy się do Rządu o uwzględnienie poniższych wniosków w trakcie prac nad Narodowym Planem Rozwoju i wprowadzenie zapisów umożliwiających realizowanie przy udziale publicznych środków wspólnotowych i krajowych następujących celów i przedsięwzięć." W uchwale wyliczono kolejno hasła:

- **Małopolska** – z uwzględnieniem metropolitalnych funkcji Krakowa – **nowoczesnym ośrodkiem nauki, techniki, wysokich technologii;**
- **rozwój infrastruktury, w tym komunikacyjnej;**
- **rozwój bazy turystycznej i sportowej;**
- **infrastruktura społeczna.**

Pod każdym z tych haseł kryło się wiele bardzo konkretnych postulatów. Między innymi w ramach rozwoju bazy turystycznej i sportowej przypominano o ciągle niewykorzystanych walorach Doliny Popradu, zaś jednym z tematów w zakresie „infrastruktury społecznej" było finansowanie istotnego elementu dziedzictwa narodowego, czyli zabytkowych obiektów tworzących Szlak Architektury Drewnianej.

Jak co roku w drugiej połowie lipca przebywały w Krakowie i Małopolsce polskie dzieci z Białorusi, Bukowiny Rumuńskiej, Królewca, Litwy oraz Ukrainy. Dla młodych gości, którzy zamieszkali w ośrodku przy ulicy Tynieckiej, przygotowano wiele atrakcji. Pochodząca z litewskiego Podbrodzia Ilona Kondratowicz przyznała się dziennikarzowi: „Zawsze marzyłam o tym, żeby zobaczyć Kraków, bo to najpiękniejsze miasto w Polsce".

Wejście Polski do Unii Europejskiej budziło w wielu środowiskach obawy. Lekarstwem na nie były edukacyjne działania podejmowane przez SGiPM oraz Małopolskie Regionalne Centrum Informacji Europejskiej. Jesienią 2004 roku odbyła się zorganizowana przez Stowarzyszenie oraz Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa konferencja, na którą zaproszono starostów, burmistrzów, wójtów, przewodniczących Rad, radnych i sołtysów. Tematem jej były **„Możliwości finansowania inwestycji w rolnictwie z funduszy europejskich"**. Po otwarciu konferencji przez przewodniczącego SGiPM oraz wystąpieniu Kazimierza Kasińskiego – dyrektora Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Krakowie – zabrali głos specjaliści-trenerzy ARiMR. Wygłosili oni szereg wykładów poświęconych istotnym dla słuchaczy tematów.

Poruszane wówczas tematy to między innymi: „Renty strukturalne, gospodarstwa niskotowarowe, działania rolno środowiskowe, zalesienia gruntów rolnych, pomoc dla grup producentów", **„Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich"** oraz **„Inwestycje w gospodarstwach rolnych, młody rolnik, różnicowanie działalności gospodarstw, scalania i wymiana gruntów, przetwórstwo i marketing"**.

Jesienią 2004 roku wiadome było, że Fundusz Spójności przeznaczy około 10 miliardów złotych na inwestycje ekologiczne w Polsce. Około jednej czwartej tej kwoty było już rozdysponowane. Liczono, że na przyznanie dotacji z Funduszu Spójności ma szansę kilka małopolskich przedsięwzięć, czyli: modernizacja systemu ciepłowniczego w Krakowie, budowa wodociągów i kanalizacji w Chrzanowie, Libiążu, Trzebini i Wadowic oraz budowa „kotłowni na biomasę" w Bochni.

Udaną próbą przybliżenia małopolskim samorządcom zagadnień związanych z wykorzystywaniem środków unijnych była konferencja z 29 listopada **„Wykorzystanie Funduszy UE na inwestycje ekologiczne"**. Pierwszym z referentów był Aleksander Grad – wiceprzewodniczący sejmowej komisji do spraw Unii Europejskiej, który wygłosił referat zatytułowany „**Monitorowanie absorpcji funduszy**

Unii Europejskiej". Natomiast Norbert Słowik – dyrektor Departamentu Przedsięwzięć Spójności Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej mówił o programowaniu i realizacji inwestycji ekologicznych finansowanych przez Unię Europejską. Jan Wieczorkowski – zastępca prezesa Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie poinformował słuchaczy o praktycznych aspektach zagadnienia, czyli przedstawił **„Możliwości finansowania inwestycji ekologicznych w 2005 roku".** W drugiej części konferencji przedstawiciele: Krakowa, Wadowic, Bochni, Trzebini, Libiąża oraz Chrzanowa przedstawili „inwestycje w Małopolsce do sfinansowania z Funduszu Spójności w 2004 roku".

Pod koniec grudnia SGiPM zwróciło się z ciekawą ofertą edukacyjną do młodych Małopolan, organizując kolejny raz **Małopolski Zlot Szkolnych Klubów Europejskich**.

W konferencji – która odbyła się w Sali Obrad Rady Miasta Krakowa – zorganizowanej przez SGiPM oraz Małopolskie Regionalne Centrum Informacji Europejskiej w ramach cyklu **„Młodzież w Unii Europejskiej"** głos zabrali: Bogdan Klich – deputowany do Europarlamentu, Janusz Sepioł – marszałek województwa małopolskiego, Elżbieta Lęcznarowicz

– Małopolski Kurator Oświaty, Róża Thun – prezes Fundacji Schumana oraz Patryk Łoszewski z Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej i Grzegorz Mazurkiewicz z Centrum Edukacji Obywatelskiej. W trakcie zlotu ogłoszono wyniki Konkursu dla Szkolnych Klubów Europejskich i wręczono nagrody.

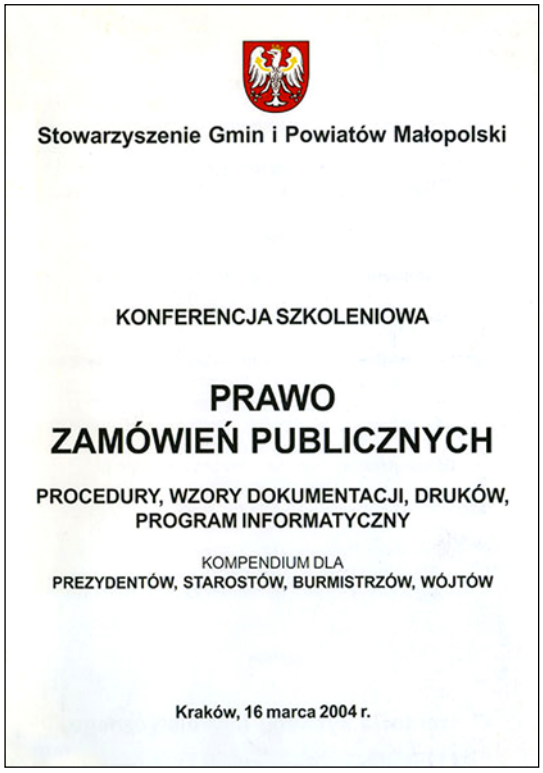

Konferencja z poradnikiem SGiPM.

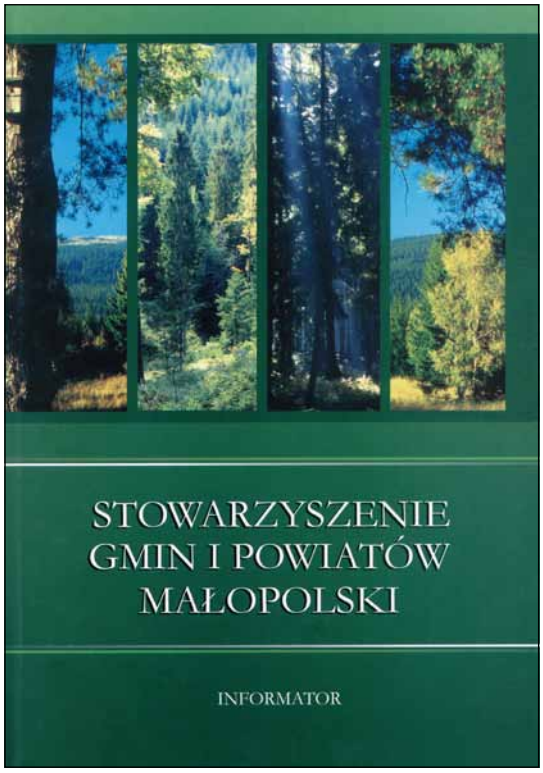

Informator inwestycyjny SGiPM o samorządach Małopolski.

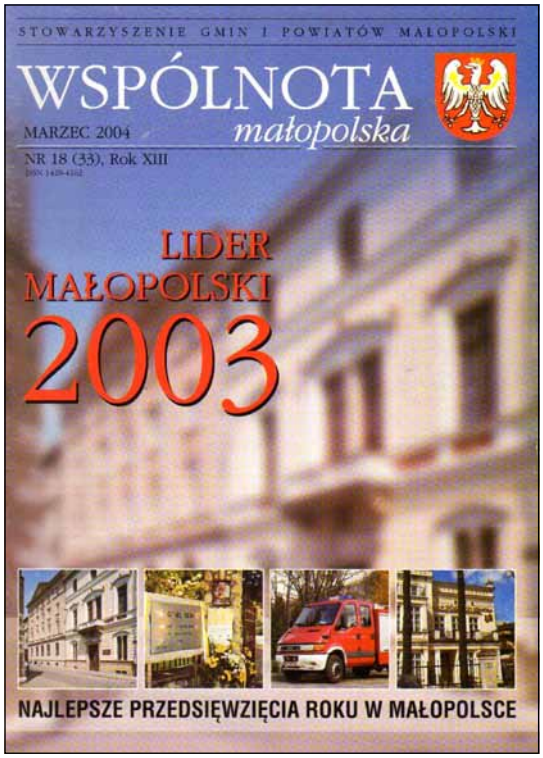

Kalendarium

- **5 stycznia** – spotkanie opłatkowe połączone z jubileuszem 25-lecia sakry biskupiej i godności kardynalskiej ks. kardynała Franciszka Macharskiego.
- **24 lutego** – w Muzeum AK współorganizowana przez SGiPM uroczystość przekazania sztandaru Inspektoratu Rzeszów.
- **11 marca** – III Konferencja „Najlepsze Przedsięwzięcie Roku w Małopolsce – Lider Małopolski 2003" – 10 laureatów. III Konkurs.
- **16 marca** – konferencja szkoleniowa „Prawo zamówień publicznych. Procedury, wzory dokumentacji, druków, program informacyjny".
- **15 kwietnia** – otwarcie współorganizowanej przez SGiPM wystawy „Dziedzictwo Zjednoczonej Europy. Skarby kultury polskiej w muzeach lwowskich".
- **21 kwietnia** – konferencja „Partnerstwo publiczno-prywatne szansą dla inwestycji sektora publicznego".
- **18 maja** – ogólnopolska konferencja „Finansowanie inwestycji komunalnej".
- **28 maja** – seminarium na temat współpracy samorządów i krajów Europy Środkowo-Wschodniej.
- **8 czerwca** – spotkanie z cyklu Krakowskich Spotkań Europejskich „Polacy w Parlamencie Europejskim – reprezentacja Narodu czy europejskich frakcji politycznych?"
- **18 czerwca** – konferencja „Edukacja. Jedna Europa – wiele systemów".
- **22 czerwca** – V Forum Turystyki. Projekty publiczno-prywatne szansą rozwoju turystyki w Polsce Południowej.
- **23 czerwca** – konferencja Szkoleniowa „Efektywne zarządzanie finansami gmin, powiatów oraz spółek komunalnych – ograniczenie ryzyka finansowego".
- **30 czerwca** – XVII Walne Zgromadzenie SGiPM połączone z wykładem prof. Ireny Lipowicz, Ambasadora Polski w Austrii o nowych perspektywach współpracy polsko-austriackiej w zjednoczonej Europie.
- **30 czerwca** – stanowisko SGiPM w sprawie Narodowego Programu Rozwoju na lata 2007–2013.
- **15 lipca** – V Edycja Akcji „Podarujmy Lato Dzieciom ze Wschodu".
- **12 października** – konferencja Szkoleniowa „Możliwości finansowania inwestycji w rolnictwie z funduszy europejskich".
- **24 listopada** – konferencja „Małe i średnie firmy w Unii Europejskiej – finansowanie rozwoju przedsiębiorstw".
- **29 listopada** – konferencja „Ochrona Środowiska w Małopolsce. Fundusze Unii Europejskiej na inwestycje ekologiczne".
- **10 grudnia** – Ogólnopolska Konferencja Szkoleniowa „Fundusze Unii Europejskiej w działalności gmin, powiatów i województw".
- **14 grudnia** – konferencja kzkoleniowa „Polskie przedsiębiorstwa w Unii Europejskiej. Fundusze europejskie na inwestycje i rozwój".
- **17 grudnia** – I Małopolski Zlot Szkolnych Klubów Europejskich.

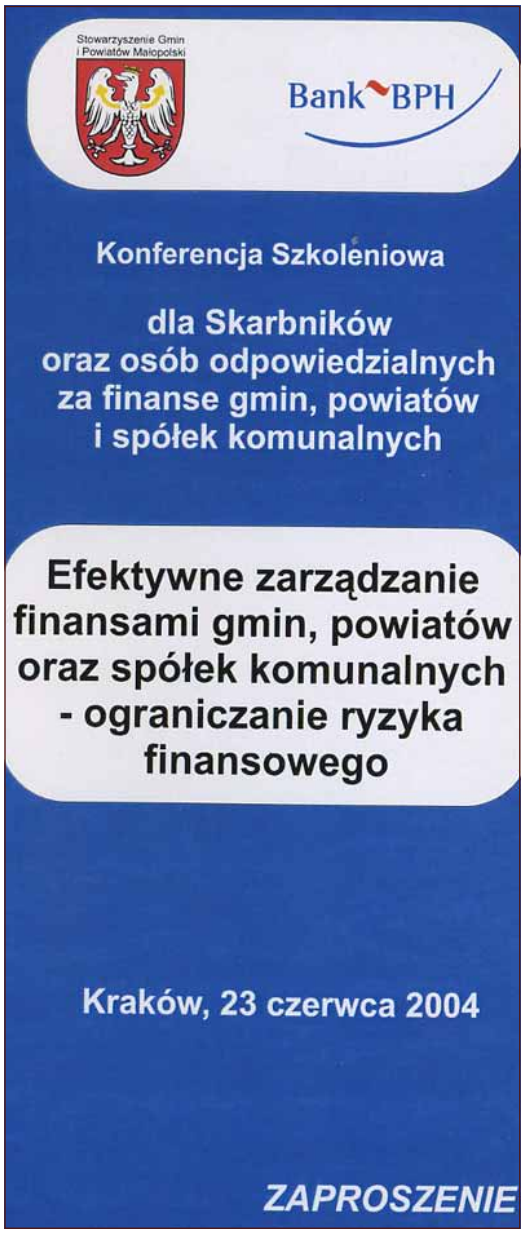

2005

„Jak pamiętamy, to wydarzenia Sierpnia 1980 r. dały początek zmianom ustrojowym w Polsce, wieszcząc rychły upadek komunizmu. Słowem, tam się wszystko zaczęło. 10 lat później, za sprawą pierwszych wolnych wyborów samorządowych, po 45 latach, odrodziliśmy samorząd gminny, jako owoc rewolucji solidarnościowej. Dziś świętujemy 15. rocznicę tamtych wydarzeń, mając nadzieję, że przeszkody, które piętrzą się przed gminami i powiatami zostaną usunięte, że wraz z przybywającymi kompetencjami szły będą również środki finansowe oraz skuteczne i dobre prawo."

Powyższy cytat jest dobrym mottem do opisu działań SGiPM w jubileuszowym 2005 roku.

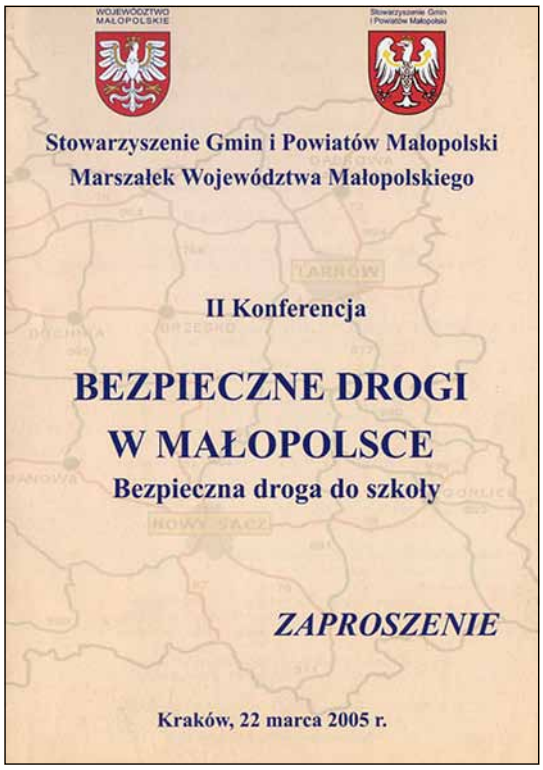

II Konferencja **„Bezpieczne drogi w Małopolsce. Bezpieczna droga do szkoły"**, zorganizowana przez Stowarzyszenie wspólnie z marszałkiem Województwa Małopolskiego, zgromadziła w Sali Obrad Rady Miasta Krakowa znaczne grono małopolskich samorządowców. W pierwszej części konferencji zabrali głos: profesor Jacek Majchrowski – prezydent miasta Krakowa, Janusz Sepioł – marszałek województwa małopolskiego, Paweł Graś – poseł na Sejm RP, Ryszard Półtorak – I wicewojewoda małopolski, przewodniczący Wojewódzkiej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, nadinspektor Andrzej Woźniak – Małopolski Komendant Wojewódzki Policji, profesor Marian Tracz – kierownik Katedry Budowy Dróg i Inżynierii Ruchu Politechniki Krakowskiej, współautor Krajowego Programu Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego. Wygłoszone w drugiej części konferencji referaty poświęcone były szeroko rozumianej tematyce inwestycji drogowych w Małopolsce. Autorzy wystąpień to: Zbigniew Rapciak – dyrektor Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Krakowie, Grzegorz Stech – dyrektor Zarządu Dróg Wojewódzkich w Krakowie, Zofia Schumacher – zastępca dyrektora Zarządu Dróg Wojewódzkich, Artur Then – dyrektor Małopolskiego Ośrodka Ruchu Drogowego w Krakowie, Jacek Krupa – starosta powiatu krakowskiego, Marek Fryźlewicz – burmistrz Nowego Targu oraz Kazimierz Fudala – wójt Rzepiennika Strzyżewskiego.

Była to kolejna inicjatywa, wśród podejmowanych konsekwentnie działań zmierzających do radykalnej poprawy w transporcie. SGiPM przez wiele lat zajmować się będzie tą tematyką. Kolejne konkursy, konferencje oraz projekty edukacyjne skierowane do młodzieży i dorosłych przyniosły wiele wymiernych zmian. Bardzo konsekwentnie realizowane były poczynania zmierzające do łączenia wysiłków samorządowych oraz władz państwowych, związanych z modernizacją dróg lokalnych. Przez lata SGiPM jasno opowiadało się za zrównoważonym rozwojem w sferze transportu i inwestycji transportowych. W konsekwencji współpraca o takim charakterze ułatwiła władzom lokalnym organizację transportu, a w przypadku Krakowa zbudowanie nowoczesnego, spójnego systemu komunikacji publicznej.

Efektem konferencji było wypracowanie **Stanowiska SGiPM: „Drogi w Polsce, w tym samorządowe, są od lat niedoinwestowane, w przeciwieństwie do zachodnich państw Unii Europejskiej, których bogactwo, w głównym stopniu, ulokowane jest m.in. w infrastrukturze drogowej – ważnej dla bezpieczeństwa, rozwoju gospodarczego i jakości życia mieszkańców**. Na początku lat 90. państwo całkowicie wycofało się z opieki nad lokalnym transportem publicznym. Samorządy zostały zmuszone do podwyższenia cen biletów i ograniczenia środków finansowych na wymianę taboru i utrzymanie infrastruktury. Proces decentralizacji i zwiększanie kompetencji samorządów regionalnych i lokalnych wymaga od Państwa wspierania rozwoju regionalnych i lokalnych systemów transportu, poprzez tworzenie regionalnych i metropolitalnych struktur zarządzania

transportem. Konsekwencją wstąpienia Polski do Unii Europejskiej jest możliwość pozyskiwania znacznych środków finansowych, wspierających rozwój sektora transportu na zasadach pełnej integracji z systemem UE. Fundusz Spójności w 50% przeznaczony jest na poprawę infrastruktury transportowej. Dokument «Europejska Polityka Transportowa do roku 2010; Czas na decyzje» stawia przed Polską zadanie zredukowania do 2010 o połowę liczby śmiertelnych ofiar wypadków, co oznacza, że działania związane z bezpieczeństwem ruchu drogowego (BRD) muszą być uznane za jeden z priorytetów Polityki Transportowej Państwa".

25 kwietnia w auli Akademii Rolniczej odbyła się konferencja zatytułowana **„Wieś aktywna. Zastosowanie technologii informacyjnych w rozwoju społeczności lokalnych"**, która została zorganizowana przez Stowarzyszenie, Federację Gmin i Powiatów oraz Fundację Wspomagania Wsi – Program Wieś @ktywna. Podczas konferencji, którą odbyła się w auli Akademii Rolniczej i którą otworzył profesor Zbigniew Ślipek – rektor AR, omówiono kwestie związane między innymi z informatyzacją urzędów gminy, rolą Internetu w społecznoekonomicznym rozwoju wsi, a przede wszystkim finansowanie nowych technologii na wsi z funduszy europejskich.

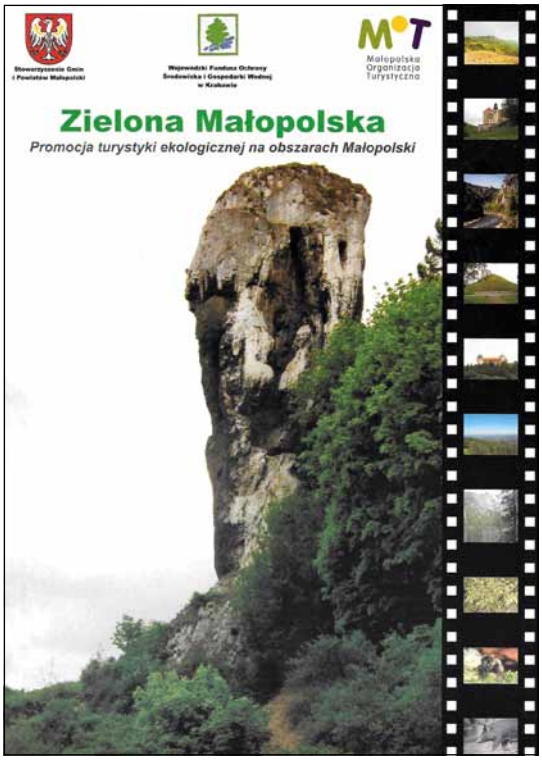

200-stronicowe wydawnictwo zawierające profesjonalny opis parków narodowych i parków krajobrazowych w Małopolsce.

24 czerwca w Sali Obrad Rady Miasta Krakowa odbyła się kolejna konferencja. Tym razem poświęcona tematowi **„Polskie rolnictwo – pierwszy rok w Unii Europejskiej. Możliwości finansowania inwestycji w rolnictwie z funduszy Unii Europejskiej"**. Wśród zaproszonych prelegentów do udziału w konferencji, organizowanej przez Stowarzyszenie, Federację oraz Małopolskie Regionalne Centrum Informacji Europejskiej znaleźli się między innymi: poseł Aleksander Grad – wiceprzewodniczący sejmowej komisji do spraw Unii Europejskiej, profesor Czesław Nowak – prorektor do spraw nauki i współpracy międzynarodowej Akademii Rolniczej w Krakowie, Krzysztof Kosiński – dyrektor Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Krakowie oraz Zbigniew Nowak – dyrektor Agencji Rynku Rolnego, Oddział Terenowy w Krakowie. Warto dziś, po przeszło dziesięciu latach unijnych doświadczeń, przypomnieć poglądy i opinie, jakie wygłaszano w czerwcu 2005 roku. Poseł Graś stwierdził wówczas: „Fundusze strukturalne z PROW i SPO są źle rozdysponowywane, często marnotrawione. Zdarza się np., że z jednego tworzy się trzy gospodarstwa, by skorzystać z pieniędzy dla młodych rolników. Nie kreuje to pożądanych zmian w rolnictwie." Na inną kwestię zwróciła uwagę profesor Stanisława Okularczyk, która uświadomiła słuchaczom patologię panującą na rynku żywności stwierdzeniem, że „kilogram żywca w skupie równa się cenowo kilogramowi kości w sklepie." Profesor Czesław Nowak wyraził opinię, że: „W UE tylko 40 proc. dochodów rolniczych

rodzin pochodzi z farmy. Także u nas nie da się utrzymywać z samego gospodarstwa. Problemem polskiej wsi nie jest rolnictwo, ale wysokie bezrobocie".

„Gazeta Krakowska" relację z tej konferencji uzupełniła następującym komentarzem: „Unijne wymogi dziwią mieszkańców wsi. Miejsce kury jest w kurniku, a nie w oborze – tak unijni kontrolerzy i weterynarze przekonują rolników w podtarnowskich wsiach, że jeśli nadal chcą oddawać mleko do mleczarni, muszą oddzielić ptactwo od krów. Rolnicy, którzy początkowo traktowali słowa inspektorów w kategoriach żartu, szybko przekonali się, że wymogi unijne są jasne. Krowy muszą być trzymane oddzielnie od kur. – Powód jest oczywisty. Chodzi o czystość. Wiadomo nie od dziś, że kury roznoszą zarazki i bród (!) – tłumaczy powiatowy lekarz weterynarii w Tarnowie Jan Grudnik."

Kolejne – już XVIII – Walne Zgromadzenie SGiPM nie tylko było podzielone na dwie części, czyli uroczystą i część statutową, ale przede wszystkim miało charakter podwójnego jubileuszu. W roku 2005 przypadała **25. rocznica „wybuchu Solidarności" oraz 15. rocznica odrodzenia samorządu terytorialnego.** W części uroczystej zabierali głos: **Bogdan Borusewicz** – współzałożyciel „Solidarności", a obecnie wicemarszałek województwa pomorskiego, Janusz Sepioł – marszałek województwa małopolskiego i wiceprzewodniczący Stowarzyszenia, Wojciech Grzeszek – przewodniczący Zarządu Regionu Małopolska NSZZ „Solidarność", wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Małopolskiego, Robert Choma – prezydent Przemyśla i wiceprzewodniczący Stowarzyszenia, Mieczysław Bień – prezydent Tarnowa i wiceprzewodniczący Stowarzyszenia, Henryk Juszczyk – zastępca prezydenta Bielska-Białej, wiceprzewodniczący Stowarzyszenia. Bezpośrednio po otwarciu części uroczystej wręczono Robertowi Korzeniowskiemu, wybitnemu sportowcowi, akt nadania tytułu „Małopolanina Roku 2004".

Jednym z zabierających głos był Henryk Juszczyk – wiceprezydent Bielska-Białej, ale także sławny przewodnik beskidzki.

Uczestnicy konferencji w czasie drugiej, statutowej jej części – oprócz podejmowania decyzji dotyczących aktualnych spraw Stowarzyszenia – zajęli również

Inauguracja VI Akcji Podarujmy Dzieciom Lato – Kraków 2005 w Sali Obrad Rady Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa -

powitanie 112 polskich dzieci z Białorusi, Ukrainy, Królewca i Bukowiny Rumuńskiej z udziałem: Bp. Jana Szkodonia, Przewodniczących: Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski Kazimierza Barczyka oraz Rady Miasta Krakowa Wiesława Misztala

Posiedzenie Zarządu Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski w krakowskim magistracie z udziałem J.Em. księdza kardynała Franciszka Macharskiego,16 listopada 2005 r. – od lewej: Robert Choma – prezydent Przemyśla, Janusz Sepioł – marszałek województwa małopolskiego. Po prawej przewodniczący SGiPM i Henryk Juszczyk – wiceprezydent Bielska-Białej.

stanowisko w sprawie rażącego braku środków z budżetu państwa na wypłaty stypendiów socjalnych. W dokumencie tym czytamy: „1 stycznia bieżącego roku weszła w życie nowelizacja ustawy o systemie oświaty uchwalona 16 grudnia 2004 r. Uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych mogą ubiegać się o roczne stypendia socjalne, będące refundacją wydatków poniesionych na naukę. Od początku roku samorządy zobowiązane są do wypłacania stypendiów socjalnych uczniom z biednych rodzin. Zgodnie z ustawą nie powinno ono być niższe niż 44 zł i nie wyższe niż 112 zł. Aby otrzymać pomoc wystarczy złożyć wniosek o przyznanie stypendium socjalnego do urzędu gminy, w której uczeń jest zameldowany. Warunkiem otrzymania stypendium jest wykazanie dochodów nieprzekraczających 316 zł brutto na jednego członka rodziny. W tym roku budżet państwa przeznaczył na stypendia socjalne 242,5 mln zł, a według szacunków gmin potrzeba ok. 1 mld zł. Z informacji płynących z gmin do Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski jednoznacznie wynika, że pieniędzy jest kilkakrotnie za mało. Ponadto samorządy gminne zostały postawione przed niemożliwym do realizacji zadaniem opracowania regulaminów zawierających m.in.: gradację wysokości stypendiów w zależności od dochodów, zasady dotyczące rozliczania uzyskanych kwot w sytuacji, gdy nieznane były dane finansowe określające wysokość środków dla poszczególnych gmin."

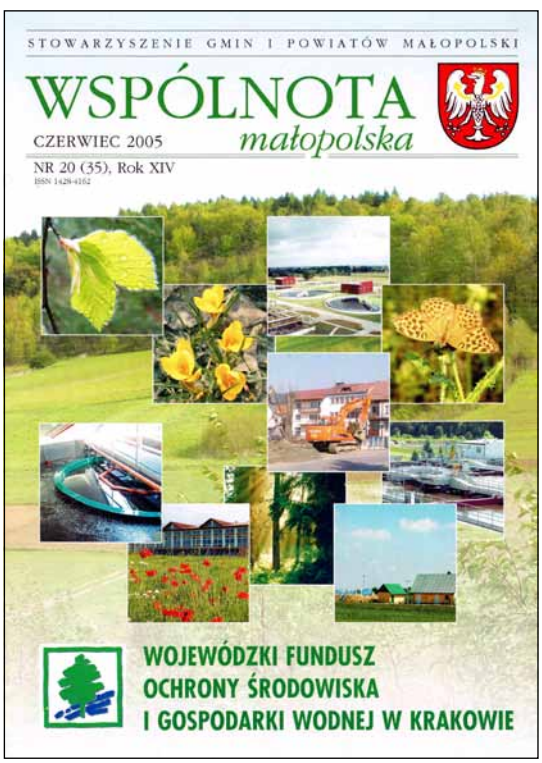

Tradycyjnie w lipcu przyjechało do Krakowa 100 dzieci polskich z Ukrainy, Białorusi, Królewca i Bukowiny Rumuńskiej. VI edycją **Akcji „Podarujmy Lato Dzieciom ze Wschodu – 2005"** objęto najuboższe dzieci z polskich rodzin kultywujących narodowe tradycje, obyczaje i język. W czasie pobytu młodzi goście zwiedzili Kraków – byli na Wawelu, na Kazi-

mierzu, w Muzeum Czartoryskich, w Muzeum Armii Krajowej, w Muzeum Narodowym – Częstochowę oraz Wieliczkę. Warto przypomnieć, że Akcja odbywała się pod honorowym patronatem ks. kardynała Franciszka Macharskiego – arcybiskupa metropolity krakowskiego, ks. kardynała Mariana Jaworskiego – arcybiskupa metropolity lwowskiego, prezydenta miasta Krakowa – profesora Jacka Majchrowskiego oraz przewodniczącego SGiPM. Natomiast wsparcia udzieliły: kancelaria Senatu RP oraz ministerstwo edukacji narodowej i sportu. Akcja może także liczyć na wsparcie indywidualnych sponsorów, przy czym tytuł „Złotego Sponsora" zyskał Andrzej Jakubik – radny Krakowa i działacz Małopolskiej „S". Powitanie dzieci z Królewca, Białorusi, Ukrainy, Bukowiny Rumuńskiej nastąpiło 18 lipca 2005 roku w Sali Obrad Rady Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa. Podczas tego spotkania gospodarze miasta do młodych gości ze Wschodu mówili: „Cieszymy się, że możemy was tu gościć. O zaletach Krakowa nie trzeba mówić, zobaczycie je sami."

Odpowiadając nowym wyzwaniom SGiPM organizuje kolejne konferencje, na których działacze samorządowi uczą się potrzebnych im umiejętności. Niewątpliwie ważną i ciekawą inicjatywą było zorganizowanie – wspólnie z Małopolskim Centrum Informacji Europejskiej – **Konferencji „Nowe dotacje dla samorządów i organizacji pozarządowych. Mechanizmy Finansowe: Norweski i Europejskiego Obszaru Gospodarczego".** Uczestniczy tego spotkania – wśród których byli samorządowcy oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych – mieli okazję poznania nowych możliwości pozyskiwania funduszy ze środków pochodzących z Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego EOG. Grupę odbiorców stanowili przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych. Organizatorem konferencji było Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski we współpracy z Małopolskim Regionalnym Centrum Informacji Europejskiej. Konferencję otworzył przewodniczący Stowarzyszenia, a zarazem członek Komitetu Sterującego Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Następnie zabrali głos: profesor Andrzej Gołaś – senator RP, prezydent miasta Krakowa w latach 1998–2002, Stanisław Zając – wicemarszałek Sejmu RP III kadencji, Jon-Age Oyslebo – radca Ambasady Królestwa Norwegii, Marian Mikołajski – konsul honorowy Królestwa Norwegii w Krakowie, Barbara Nosal-Biesiadecka – ekspert MRCIE.

III Małopolski Zlot Szkolnych Klubów Europejskich – jaki odbył się w Sali Obrad Rady Miasta Krakowa pod hasłem **„Europa Wspólna Przyszłość"** – zorganizowały Stowarzyszenie wraz z Małopolskim Regionalnym Centrum Informacji Europejskiej. W zlocie uczestniczyli przedstawiciele Szkolnych Klubów Europejskich działających w szkołach gimnazjalnych

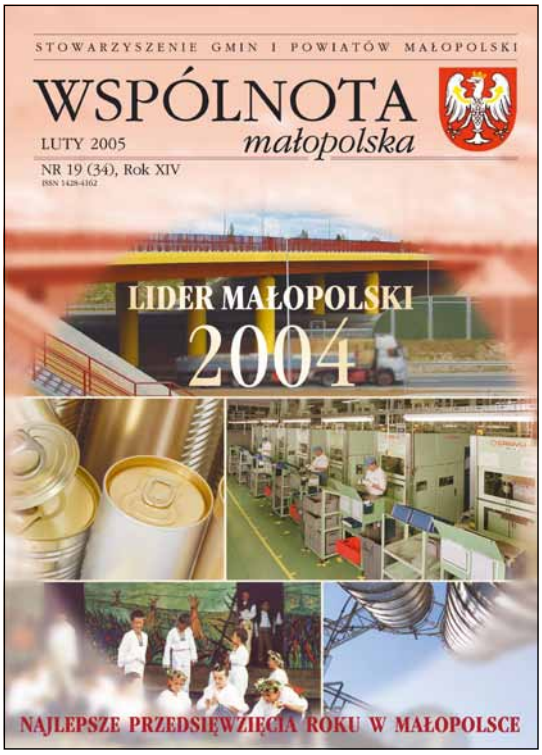

i ponadgimnazjalnych. Zlot był okazją do prezentacji dokonań SKE oraz wręczenia nagród laureatom dwóch konkursów: na najlepszą prezentację multimedialną klubu oraz na najciekawszy album z działalności klubu. Zlot otworzył przewodniczący Stowarzyszenia, a w dalszej kolejności głos zabrali: Bogdan Klich – deputowany do Parlamentu Europejskiego, Sylvie de Bruchard – konsul generalny Republiki Francuskiej w Krakowie, Kenneth Fairfax – konsul generalny Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej w Krakowie, Janusz Kahl – konsul honorowy Królestwa Danii w Krakowie, Elżbieta Lęcznarowicz – małopolski kurator oświaty. Podczas Zlotu ogłoszono wyniki konkursów i rozdano nagrody oraz zaprezentowano działalność wyróżniających się Szkolnych Klubów Europejskich.

Przez wiele lat SGiPM towarzyszyło aktywności Szkolnych Klubów Europejskich oraz organizacji zajmujących się edukacją europejską. Jednocześnie organizowane były we współpracy ze Stowarzyszeniem cykle debat oksfordzkich. Choć działania na rzecz młodzieży nie należą do głównego nurtu pracy w stowarzyszeniu, od początku były istotną częścią jego aktywności. Z czasem pojawiły się pewne stałe elementy ukierunkowane na młodsze pokolenia, a samo stowarzyszenie stawało się swoistą szkołą demokracji lokalnej.

Małopolskie Regionalne Centrum Informacji Europejskiej wspólnie ze Stowarzyszeniem Gmin i Powiatów Małopolski zorganizowali wiele Zlotów Szkolnych Klubów Europejskich, w których uczestniczyło po około 200 młodzieży z kilkudziesięciu szkół z terenu Małopolski. SKE stały się ważną częścią współpracy gmin i powiatów Małopolski, szczególnie w zakresie wymiany młodzieży z samorządami zachodnimi oraz środkowo- i wschodnioeuropejskimi.

Stoisko Małopolskiego Regionalnego Centrum Informacji Europejskiej Federacji oraz Stowarzyszenia podczas jednej z konferencji.

Kalendarium

- **10 stycznia** – XIV Noworoczne Opłatkowe Spotkanie Samorządów Małopolski i Polski z udziałem korpusu konsularnego oraz obecnością i życzeniami ks. Kardynała Franciszka Macharskiego.
- **17 lutego** – IV Konferencja „Najlepsze Przedsięwzięcia Roku w Małopolsce – Lider Małopolski 2004" – 10 laureatów.
- **22 marca** – II Konferencja „Bezpieczne drogi w Małopolsce. Bezpieczna droga do szkoły".
- **31 marca** – Ogólnopolska Konferencja Samorządowa „Nowe technologie i źródła finansowania inwestycji komunalnych".
- **25 kwietnia** – konferencja w auli Akademii Rolniczej „Wieś aktywna. Zastosowanie Technologii Informacyjnych w Rozwoju Społeczności Lokalnych". Konferencję zorganizowało Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski we współpracy z FRZGiP RP oraz Fundacją Wspomagania Wsi – Program Wieś @ktywna.
- **28 kwietnia** – II Małopolski Zlot Szkolnych Klubów Europejskich pod hasłem: „Pierwszy rok w Unii Europejskiej".
- **6 maja** – spotkanie kombatantów Polskiego Państwa Podziemnego i organizacji niepodległościowych w sześćdziesiątą rocznicę zakończenia II wojny światowej.
- **22 maja** – konferencja „Bezpieczne drogi w Małopolsce".
- **22 maja** – stanowisko SGiPM w sprawie inwestycji drogowych i komunalnych w Małopolsce.
- **24 maja** – spotkanie otwarte z ministrem Władysławem Bartoszewskim – przewodniczącym Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa.
- **28 maja** – spotkanie „15-lecie Odrodzenia Samorządu Terytorialnego.
- **13 czerwca** – VI Forum „Turystyka i Kultura" poświęcone nowym możliwościom finansowania tych dziedzin z funduszy Unii Europejskiej".
- **24 czerwca** – konferencja „Polska wieś i rolnictwo – pierwszy rok w Unii Europejskiej.
- **28 czerwca** – XVIII Walne Zebranie Członków SGiPM w 25-lecie „wybuchu Solidarności" oraz w 15. rocznicę odrodzenia samorządu terytorialnego, z udziałem Bogdana Borusewicza.
- **15 lipca** – VI Edycja akcji „Podarujmy Lato Dzieciom ze Wschodu".
- **6 października** – konferencja samorządowa „Partnerstwo publiczno-prywatne szansą na finansowanie inwestycji w jednostkach samorządu terytorialnego. Uwarunkowania prawne i finansowe w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego".
- **3 listopada** – konferencja szkoleniowa „Nowe dotacje da samorządów i organizacji pozarządowych. Mechanizmy Finansowe: Norweski i Europejskiego Obszaru Gospodarczego" z udziałem Stanisława Zająca – wicemarszałka Sejmu.
- **16 listopada** – Zarząd SGiPM zajmuje stanowisko w sprawie wsparcia działań Fundacji Centrum JPII „Nie lękajcie się".
- **2 grudnia** – konferencja „Europa – wspólna przyszłość" rozpoczynająca III Małopolski Zlot Szkolnych Klubów Europejskich z udziałem konsulów państw UE.
- **19 grudnia** – konferencja „Infrastruktura drogowa i budownictwo mieszkaniowe. Fundusz oraz standardy unijne". W konferencji wziął udział Jerzy Polaczek – minister transportu i budownictwa.
- **19 grudnia** – stanowisko SGiPM w sprawie inwestycji drogowych i komunalnych w Małopolsce na konferencję z udziałem ministra transportu Jerzego Polaczka.

2006

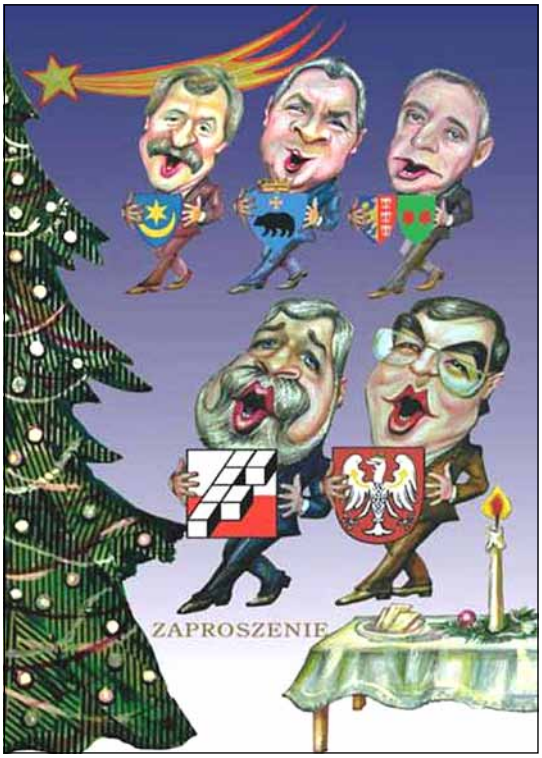

Zaproszenie na noworoczne spotkanie samorządów Małopolski i Polski z życzeniami świątecznymi i noworocznymi.

Około 400 samorządowców – przedstawicieli świata polityki, nauki, kultury i biznesu wzięło udział w zorganizowanym przez Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski, XV Jubileuszowym Noworocznym Spotkaniu Opłatkowym Samorządów Małopolski, które 16 stycznia 2006 r. odbyło się w Sali Obrad Rady Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa. Obecni na nim byli: metropolita krakowski arcybiskup Stanisław Dziwisz, wojewoda Witold Kochan, marszałek województwa małopolskiego Janusz Sepioł i prezydent Krakowa prof. Jacek Majchrowski. Witając gości przewodniczący SGiPM powiedział: „Życzę Państwu realizacji zamierzeń najważniejszych dla waszych rodzin, wspólnot lokalnych, instytucji, które stanowią o tradycji, tożsamości i sile Małopolski zintegrowanej kulturowo, społecznie i religijnie, przywiązanej do tradycji i budującej nowoczesną przyszłość w zjednoczonej Europie i sojuszu ze Stanami Zjednoczonymi. Życzę także dobrego zdrowia oraz sukcesów w życiu osobistym i zawodowym".

Tego samego dnia Zarząd SGiPM podjął decyzję w kwestii nadania tytułów **„Małopolanina Roku"**. Zostali nimi: **profesor Franciszek Ziejka – wybitny uczony, były rektor UJ, przewodniczący Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa, nagrodzony „w uznaniu zasług dla rozwoju i rozsławiania polskiej kultury i nauki w Europie i na świecie" oraz Adam Bujak – światowej sławy artysta fotografik, który otrzymał tytuł „w uznaniu dzieła dokumentacji życia Ojca Świętego Jana Pawła II Wielkiego"**. Akty nadania wręczono laureatom podczas XI Ogólnopolskiego Balu Charytatywnego, jaki odbył się na Wawelu 25 lutego.

Ten rok działalności SGiPM upływa pod znakiem Unii Europejskiej. Kolejne konferencje, organizowane przez SGiPM, przybliżają działaczom samorządowym skomplikowane procedury, jakie obowiązują w UE. Prezentowany i dyskutowany jest szeroki wachlarz tematów, poczynając od **„Programu Ramowego UE na rzecz badań i rozwoju 2007–2013"**, a kończąc na praktycznych rozwiązaniach. Wyrazem troski Stowarzyszenia o dobrze rozumiane interesy samorządu jest między innymi stanowisko, jakie Zarząd SGiPM zajął już pod koniec roku, kiedy w zdecydowany sposób przeciwstawił się zapisowi zawartemu w artykule 28 ust. 3 przyjętej przez Sejm ustawy o rozwoju regionalnym. Artykuł ten dawał możliwości wetowania przez wojewodów niektórych inwestycji ze środków unijnych, gdy stwierdzi „nieprawidłowości" przy wyborze projektów. Jednocześnie ustawa nie określała, jakie to „nieprawidłowości" dają prawo wojewodom do weta, co oznaczało w praktyce, że rząd mógłby ingerować w rodzaje inwestycji z funduszy strukturalnych, które samorząd chce realizować. W swoim stanowisku SGIPM stwierdzało jednoznacznie, że „przyjęta ustawa budzi poważne wątpliwości i może być barierą w wykorzystaniu unijnych funduszy przez samorządy. Paraliż w wydawaniu unijnych miliardów byłby katastrofą dla województw, które już zaplanowały, jak w latach 2007–13 wydać ponad 16 mld euro na drogi, edukację czy ochronę środowiska."

27 stycznia w auli Uniwersytetu Jagiellońskiego odbyła się **konferencja „Siódmy Program Ramowy UE na rzecz badań i rozwoju 2007–2013"**. Współorganizatorami tego wydarzenia – oprócz SGiPM – był Uniwersytet Jagielloński oraz Kolegium Rektorów Szkół Wyższych Krakowa. Dziś po latach należy przypomnieć, co kryło się pod hasłem „Siódmy Program Ramowy UE". Otóż definicja była następująca „Siódmy program ramowy w zakresie badań i rozwoju technologicznego (7PR) jest głównym instrumentem Unii Europejskiej w zakresie finansowania badań w Europie. 7PR obejmujący lata 2007–2013 jest naturalnym następcą szóstego programu ramowego (6PR) i stanowi wynik wieloletnich konsultacji ze społecznością naukową, instytucjami kształtowania polityki i ośrodkami badawczymi oraz innymi zainteresowanymi podmiotami".

Podczas konferencji zabrali głos: profesor Jerzy Buzek – poseł do Parlamentu Europejskiego, przewodniczący Zespołu do spraw VII Programu Ramowego UE oraz profesor Andrzej Białas – prezes Polskiej Akademii Umiejętności.

Spotkanie kombatantów AK, 24 lutego 2006 r. w rocznicę śmierci patrona Muzeum AK gen. Augusta Emila Fieldorfa „Nila". Od lewej: Czesław Cywiński – prezes SZŻAK oraz prof. Ryszard Legutko – wicemarszałek Senatu.

Samorząd to także jednostki pomocnicze, czyli w miastach dzielnice i osiedla, a w gminach mające starą, sięgającą średniowiecza tradycję sołectwa.

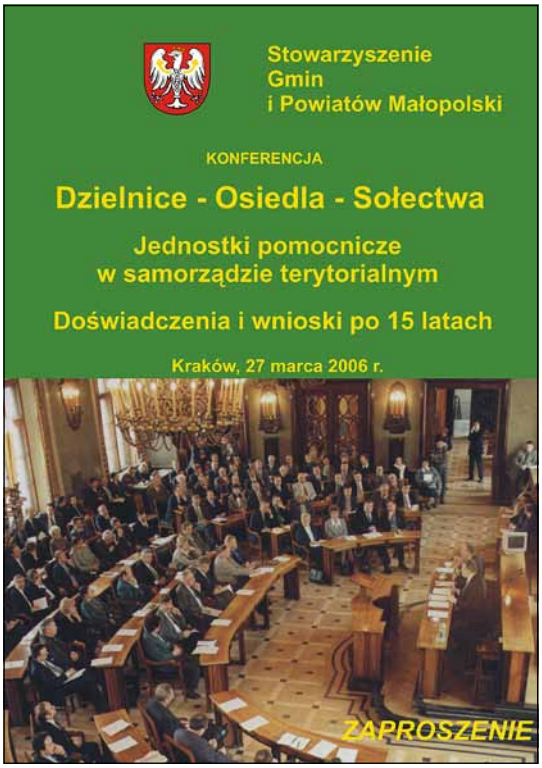

Jednym z ważnych dla społeczeństwa obywatelskiego wydarzeń roku 2006 była **konferencja poświęcona jednostkom pomocniczym samorządu terytorialnego.** W czasie obrad zabierali głos politycy oraz samorządowcy, wśród których byli między innymi: senator Piotr Boroń, poseł Ireneusz Raś, dwaj przewodniczący krakowskich Rad Dzielnic – Wojciech Kozdronkiewicz i Paweł Sularz, przewodniczący Rady Miasta Nowego Sącza – Jacek Chronowski, sołtys Szalowej – Stanisław Kaszyk. Referenci prezentowali szeroki wachlarz zarówno doświadczeń, jak i poglądów na temat roli oraz znaczenia jednostek pomocniczych samorządu terytorialnego.

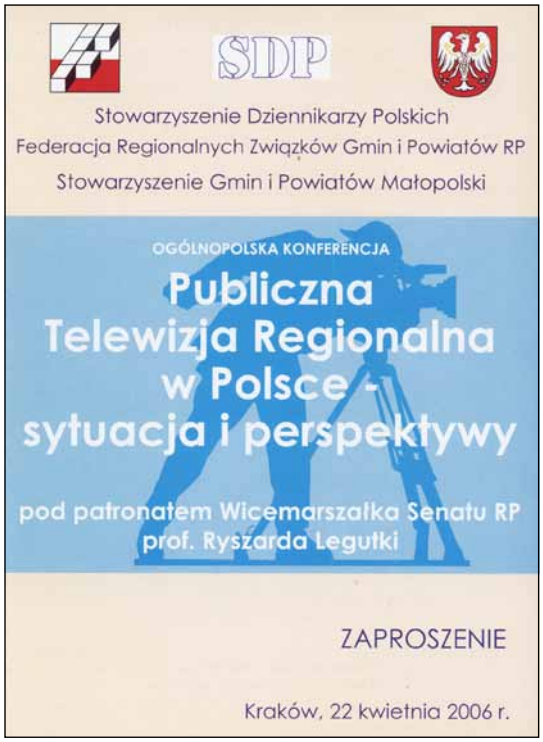

22 kwietnia odbyła się **konferencja „Publiczna Telewizja Regionalna w Polsce – sytuacja i perspektywy"**. Konferencję zorganizowało Stowarzy-

szenie wspólnie z Federacją Regionalnych Związków Gmin i powiatów RP oraz Stowarzyszeniem Dziennikarzy Polskich. Podczas konferencji głos zabrali: **profesor Ryszard Legutko – wicemarszałek Senatu RP,** Paweł Kowal – przewodniczący Komisji Kultury i Środków Przekazu Sejmu RP, Wojciech Dziomdziora, członek Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, Witold Kołodziejski – członek Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, Krystyna Mokrosińska – prezes Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich, przewodniczący SGiPM.

Troska o kondycję publicznych mediów regionalnych to stale powracający element w działaniach edukacyjnych oraz właściwie pojmowanym lobbingu, realizowanym przez Stowarzyszenie. Już na początku lat 90. pojawiały się w stowarzyszeniu projekty budowania własnych mediów lokalnych oraz stale podnoszona propozycja włączania samorządów w zarządzanie regionalnymi mediami publicznymi. SGiPM konsekwentnie sprzeciwiało się wszelkim próbom centralizacji lub ograniczania roli mediów regionalnych. Zawsze, kiedy pojawiały się propozycje ustawowego uregulowania sytuacji mediów publicznych, Stowarzyszenie konkretnie i zdecydowanie opowiadało się za taką ich modernizacją, która zwiększy znaczenie sektora regionalnego. Miało to szczególne znacznie w latach 2006–2010, kiedy dyskutowane były tego rodzaju zmiany. Właśnie podczas tej konferencji podjęto kolejną próbę uzgodnienia wspólnego stanowiska środowiska dziennikarskiego i samorządowego na rzecz wzmocnienia regionalnych mediów publicznych, a szczególnie regionalnych ośrodków TVP. W tej kwestii członkowie Stowarzyszenia byli zgodni, niezależnie do politycznych różnic czy partyjnej przynależności.

12 czerwca SGIPM zajmuje stanowisko, które zostanie zaprezentowanie **na „Ogólnopolskiej Konferencji Samorządowej Ochrona Środowiska 2007–2013. Programy dla samorządów"**. W stanowisku tym – adresowanym do ministra środowiska oraz Zarządu Województwa Małopolskiego – stwierdzono: „Przystąpienie Polski do UE wiązało się z przyjęciem przez Polskę licznych zobowiązań w dziedzinie ochrony środowiska. Na poziomie rządowym zobowiązania te spełniane są przez wprowadzanie do prawa polskiego licznych i coraz ostrzejszych wymogów dotyczących ochrony środowiska. **W praktyce koszty wprowadzania w życie zobowiązań przyjętych przez rząd obarczają samorządy gminne i przedsiębiorców**. Wnioskujemy o takie ukształtowanie zarówno Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007–2013 jak i Regionalnego Programu Operacyjnego, aby możliwe było wywiązanie się ze zobowiązań wobec UE, zaciągniętych przez państwo, a przerzuconych do realizacji na gminy". W dokumencie tym znalazł się również apel do rządu o: „skuteczne wprowadzenie regulacji ułatwiających proces inwestycyjny. Dotyczy to zwłaszcza procedur związanych z pozyskiwaniem prawa do terenu, decyzji lokalizacyjnych i budowlanych oraz zamówień publicznych. Aktualne rozwiązania we wskazanych dziedzinach uniemożliwią wydatkowanie środków wspólnotowych wstępnie przyznanych do roku 2013".

Kolejne – już XIX – Walne Zgromadzenie SGiPM, któremu towarzyszy zorganizowana przy współudziale Akademii Ekonomicznej w Krakowie i Górnośląskiej

Kolejne przekazanie sprzętu komputerowego SGiPM dla Związku Polaków na Białorusi na ręce Andżeliki Borys – prezes ZPB przez przewodniczącego Kazimierza Barczyka.

Wyższej Szkole Handlowej w Katowicach, konferencja **„Turystyka w rozwoju lokalnym i regionalnym"** i które obradowało 19 czerwca, miało charakter wyjątkowy. Zgromadzenie nie ograniczyło się do zwykłych, rutynowych czynności dotyczących oceny i akceptacji wykonania budżetu za rok 2005 oraz innych spraw administracyjnych, ale podjęło szereg uchwał dotyczących istotnych dla Małopolski i kraju kwestii.

Uchwala ono również **apel w sprawie wsparcia Centrum Jana Pawła II „Nie lękajcie się",** w którym czytamy: „Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski, największa regionalna organizacja samorządu terytorialnego w Polsce, skupiająca gminy i powiaty od Przemyśla po Bielsko-Białą i od Zakopanego do Kielc apeluje do wszystkich gmin i powiatów historycznej Małopolski o aktywne wsparcie budowy Centrum Jana Pawła II «Nie lękajcie się». Stowarzyszenie w pełni popiera inicjatywę, której celem jest stworzenie w Krakowie – Łagiewnikach, na terenie dawnych Zakładów Sodowych «Solvay», gdzie w czasie okupacji, jako robotnik, pracował Karol Wojtyła, Światowego Ośrodka poświęconego Ojcu Świętemu Janowi Pawłowi II Wielkiemu – «Małopolaninowi Wszechczasów». W pełni popieramy projekt J.Em. Ks. Kardynała Stanisława Dziwisza, aby wraz z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia było to największe dzieło złożone w hołdzie Największemu Synowi Ziemi Małopolskiej i Polskiej, a także akt wdzięczności dla Niego. Na nas – mieszkańcach Małopolski, w której jest tyle miejsc związanych z Ojcem Świętym – spoczywa szczególny obowiązek pamięci o Janie Pawle II, Jego życiu, dziele i nauczaniu. Jego dar musimy przekazać następnym pokoleniom, zasługuje on na największą pieczołowitość, troskę i nasze odwzajemnienie".

Stworzenie Centrum Jana Pawła II w jednym z najbardziej zdegradowanych terenów wielkiego Krakowa to ogromny sukces. Jego początkiem były decyzje, podjęte w latach 2006-2007. SGiPM oraz wielu jego członków z osobna aktywnie wspierało ten projekt, unikalny nie tylko na skalę kraju, lecz także wyjątkowy w Europie. Efektem ogromnego wysiłku Kościoła Krakowskiego jest obecnie najnowocześniejsze centrum kultu religijnego, promieniujące szeroko na świecie, co potwierdziła obecność w trakcie Światowych Dni Młodzieży Ojca Świętego. Jednocześnie od samego początku SGiPM starało się prowadzić prace nad projektami rozwoju turystki pielgrzymkowej i religijnej ze szczególnym uwzględnieniem potencjału zarówno Centrum Jana Pawła II, jak Sanktuarium Miłosierdzia Bożego. Dlatego też w następnych latach – nawet w okresie, kiedy pomysł ten przyjmowany był z rezerwą – Stowarzyszenie jednoznacznie wspierało ideę organizacji w Krakowie Światowych Dni Młodzieży. Kard. Stanisław Dziwisz powołał w 2006 r. przewodniczącego SGiPM do Rady Patronów Centrum JPII.

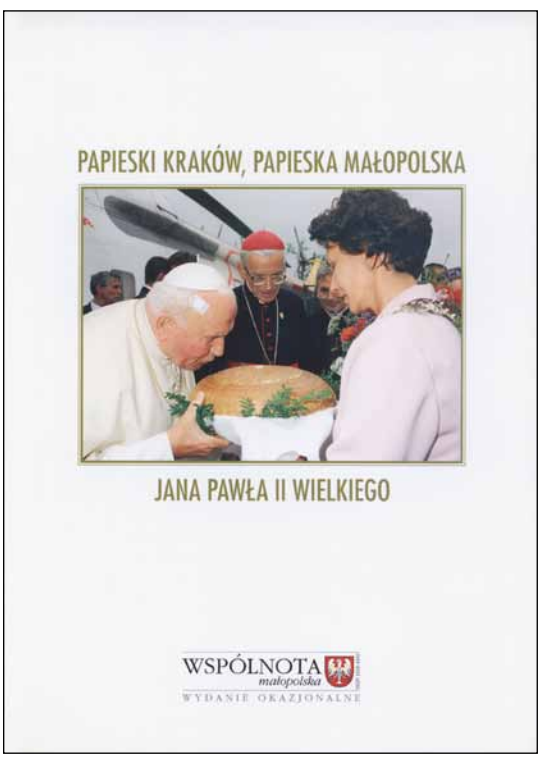

Specjalne wydanie Wspólnoty Małopolskiej poświęcone pontyfikatowi Jana Pawła II Wielkiego. Chleb podaje Ewa Filipiak – burmistrz Wadowic.

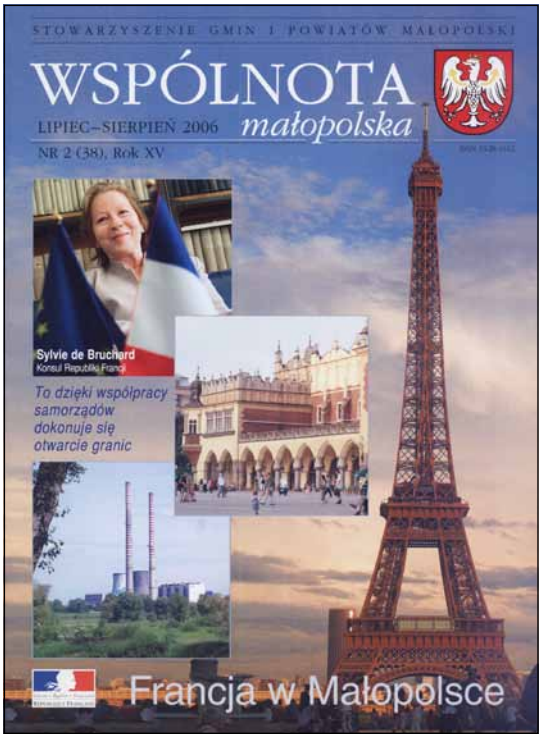

Walnemu Zgromadzeniu towarzyszyła **Konferencja „Turystyka w rozwoju regionalnym i lokalnym"** zorganizowana przez SGiPM oraz Akademią Ekonomiczną w Krakowie i Górnośląską Wyższą Handlową Szkołę w Katowicach. „Gazeta Krakowska" tak relacjonowała ten fragment obrad: „W części roboczej przedstawiciele małopolskich samorządów podejmowali sprawę turystycznych szans regionu i sposobów ich wykorzystania. Głos zabierali wybitni specjaliści, w tym sekretarz stanu w ministerstwie rozwoju regionalnego Władysław Ortyl, prof. Krzysztof Szaflarski – rektor Górnośląskiej Wyższej Szkoły Handlowej, prof. Andrzej Szromik – prorektor Akademii Ekonomicznej w Krakowie, a także Elżbieta Wyrwicz – dyrektor departamentu turystyki ministerstwa gospodarki i Jan Wieczorkowski – prezes MOT. Ciepłe słowa za aktywność na polu promowania małopolskiej turystyki, zebrani kierowali pod adresem «Gazety Krakowskiej»".

Temat środków Unii Europejskiej przewija się przez cały rok 2006. 13 października Zarząd Stowarzyszenia zajmuje **stanowisko w sprawie współfinansowania projektów ze środków Unii Europejskiej w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007–2013** następującej treści:

„1. Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski rekomenduje Zarządowi Województwa Małopolskiego przyjęcie zasady, na mocy której połowa rocznej alokacji funduszy unijnych na rok 2007 w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007–2013 przeznaczona będzie na realizację projektów znajdujących się na liście rezerwowej projektów zakwalifikowanych do realizacji ze Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego.

2. SGiPM rekomenduje przyjęcie w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007–2013 **specjalnego preferencyjnego trybu zgłaszania dużych projektów grupowych przez co najmniej pięć jednostek samorządu terytorialnego.**

3. **SGiPM wnosi o uproszczenie systemu kwalifikacji wniosków o dofinansowania z RPO,** poprzez dopuszczenie możliwości składania zarysu projektu przed złożeniem kompletnego wniosku. Taki dwuetapowy system umożliwi uniknięcie konieczności sporządzania kosztownej dokumentacji projektowej na wstępnym etapie kwalifikowania projektów."

Jak widać, były to racjonalne i w pełni uzasadnione postulaty.

Pod sam koniec roku, 11 grudnia, Zarząd Stowarzyszenia zajmuje **Stanowisko w sprawie arbitralnego prawa weta wojewodów wobec inwestycji samorządów finansowanych z funduszy UE.** Warto zacytować ten dokument, który jest dowodem troski samorządów o przestrzeganie czytelnych zasad podziału unijnych środków.

„Zarząd Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski, największej regionalnej organizacji samorządu terytorialnego w Polsce, sprzeciwia się przyjętej przez Sejm w artykule 28 ust. 3 ustawy o rozwoju regionalnym możliwości wetowania przez wojewodów nie-

których inwestycji ze środków unijnych, gdy stwierdzi «nieprawidłowości» przy wyborze projektów.

Jednocześnie ustawa nie określa, jakie «nieprawidłowości» dają prawo wojewodom do weta, co oznacza, że rząd mógłby ingerować w rodzaje inwestycji z funduszy strukturalnych, które samorząd chce realizować. Przyjęta ustawa budzi poważne wątpliwości i może być barierą w wykorzystaniu unijnych funduszy przez samorządy.

Paraliż w wydawaniu unijnych miliardów byłby katastrofą dla województw, które już zaplanowały, jak w latach 2007–13 wydać ponad 16 mld euro na drogi, edukację czy ochronę środowiska.

Ponadto obawę samorządów zrzeszonych w Stowarzyszeniu Gmin i Powiatów Małopolski budzi fakt, że polskie prawo jednoznacznie definiuje, na czym polegają uprawnienia tzw. władzy zarządzającej w kwestii funduszy regionalnych – w Polsce są to urzędy marszałkowskie województw, a nowa ustawa, nadająca wojewodom prawo weta, rodzi możliwość konfliktu między marszałkiem a wojewodą, co może być kolejną barierą w korzystaniu ze środków UE.

Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski **postuluje wykreślenie z ustawy zapisu o możliwości arbitralnego weta wojewodów wobec inwestycji samorządów finansowanych z funduszy UE.**

Minister Grażyna Gęsicka na konferencji Stowarzyszenia i Federacji w Sali Obrad RMK.

Uroczyste wręczenie tytułów „Lider Małopolski".

Zarząd Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski IV kadencji.

Kalendarium

- **16 stycznia** – XV Noworoczne Opłatkowe Spotkanie Samorządów Małopolski z udziałem korpusu konsularnego oraz ks. kardynała Stanisława Dziwisza.
- **16 stycznia** – uchwała SGiPM o nadaniu tytułu „Małopolanina Roku 2005" Adamowi Bujakowi oraz prof. Franciszkowi Ziejce.
- **27 stycznia** – konferencja w auli UJ „VII Program Ramowy UE na rzecz badań i rozwoju 2007–2013" pod honorowym patronatem Kolegium Rektorów Szkół Wyższych Krakowa z udziałem prof. Jerzego Buzka.
- **16 lutego** – IV Konferencja „Najlepsze Przedsięwzięcie Roku w Małopolsce – Lider Małopolski 2005" – 10 laureatów.
- **27 marca** – Małopolska Konferencja Samorządowa „Dzielnice, Osiedla, Sołectwa – jednostki pomocnicze w samorządzie terytorialnym. Doświadczenia i wnioski po 15 latach".
- **22 kwietnia** – ogólnopolska konferencja „Publiczna Telewizja Regionalna w Polsce – sytuacja i perspektywy" z udziałem prof. Ryszarda Legutki – wicemarszałka Senatu.
- **22 maja** – konferencja „Upodmiotowienie członków spółdzielni mieszkaniowych – propozycja zmian legislacyjnych" z udziałem Marka Kotlinowskiego – wicemarszałka Sejmu RP.
- **23 maja** – rozstrzygnięcie plebiscytu „Trzy Korony Małopolski" na najlepsze miasta w Małopolsce.
- **12 czerwca** – Ogólnopolska Samorządowa Konferencja „Ochrona Środowiska 2007–2013. Programy dla samorządów" z udziałem Jana Szyszko – ministra środowiska.
- **19 czerwca** – XIX Walne Zgromadzenie Delegatów SGiPM z udziałem Władysława Ortyla – wiceministra rozwoju regionalnego.
- **19 czerwca** – konferencja „Turystyka w rozwoju regionalnym i lokalnym" we współpracy z Akademią Ekonomiczną w Krakowie oraz Górnośląską Wyższą Szkołą Handlową w Katowicach.
- **19 czerwca** – apel do wszystkich gmin i powiatów historycznej Małopolski o aktywne wsparcie budowy Centrum Jana Pawła II „Nie lękajcie się".
- **5 lipca** – Zarząd oraz Komisja Rewizyjna SGiPM na nadzwyczajnym posiedzeniu zajmują stanowisko w sprawie podziału środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na województwa w latach 2007–2013.
- **15 lipca** – VII Edycja akcji „Podarujmy Lato Dzieciom ze Wschodu".
- **7 września** – spotkanie z Andżeliką Borys, prezes Związku Polaków na Białorusi, przekazanie przez SGiPM sprzętu komputerowego z przeznaczeniem na działalność środowisk polskich na Białorusi.
- **26 września** – Uroczyste spotkanie kombatantów w Muzeum AK zorganizowane przy współudziale SGiPM w święto Polskiego Państwa Podziemnego.
- **13 października** – Zarząd SGiPM zajmuje stanowisko w sprawie współfinansowania projektów ze środków Unii Europejskiej w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007–2013.
- **16 października** – konferencja „Papieski Kraków. Papieska Małopolska Jana Pawła II Wielkiego" pod honorowym patronatem ks. kardynała Stanisława Dziwisza.
- **19 października** – V Małopolska Konferencja „Bezpieczna gmina, powiat, województwo. Bezpieczna droga do szkoły".
- **23 października** – Ogólnopolska Konferencja Samorządowa „Współdziałanie samorządów w ochronie zdrowia. Ratownictwo medyczne po 1 stycznia 2007 roku. Opieka doraźna i całodobowa. Finansowanie z UE w latach 2007–2013".
- **30 października** – protest SGiPM przeciwko szykanowaniu Andżeliki Borys i jej współpracowników ze Związku Polaków na Białorusi.
- **5 listopada** – Uhonorowanie dziesięciu gospodarzy małopolskich gmin – laureatów plebiscytu „Gazety Krakowskiej" oraz SGiPM tytułami Najlepszego Wójta.
- **11 grudnia** – Ogólnopolska Konferencja Samorządowa „Finansowanie inwestycji samorządów w latach 2007–2013. Fundusze Europejskie i Partnerstwo Publiczno-Prywatne" z udziałem minister rozwoju regionalnego Grażyny Gęsickiej.
- **11 grudnia** – Zarząd SGiPM zajmuje stanowisko w dwóch istotnych kwestiach: w sprawie poszerzenia reprezentacji obywatelskiej w samorządzie gminnym i jego jednostkach pomocniczych oraz w sprawie arbitralnego weta wojewodów wobec inwestycji samorządów finansowanych z funduszy Unii Europejskiej.
- **15 grudnia** – Konferencja Ogólnopolska „Fundusze strukturalne UE dla rozwoju – najlepsze praktyki".

2007

Na początku roku – zgodnie z wieloletnią tradycją – małopolscy samorządowcy spotkali się na opłatku.

Wydarzenie to zwyczajowo wiąże się z tradycją wręczania tytułów „Małopolanina Roku" i „Człowieka Roku". Tym razem ogłoszono, że „Małopolanami Roku 2006" zostali **kardynał Stanisław Dziwisz i prezes Trybunału Konstytucyjnego Jerzy Stępień,** natomiast tytuły „Człowieka Roku 2006" przyznane przez Federację Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP otrzymali **prezydent Lech Kaczyński i kardynał Stanisław Dziwisz.** Na Wawelu w imieniu prezydenta tytuł odebrała minister Danuta Wawrzynkiewicz.

„Miniony rok był szczególnie ważny dla polskich samorządów, jako że był rokiem wyborów. Szerokie zainteresowanie nimi dowiodło, że Polakom nie obojętne są sprawy publiczne na podstawowym, lokalnym poziomie. Troska o losy narodu i państwa na co dzień wyraża się przecież najpełniej w pracy na rzecz tej najbliższej, rodzinnej okolicy, którą nazywamy małą ojczyzną" – napisał prezydent w liście do zgromadzonych, który odczytała min. Wawrzynkiewicz.

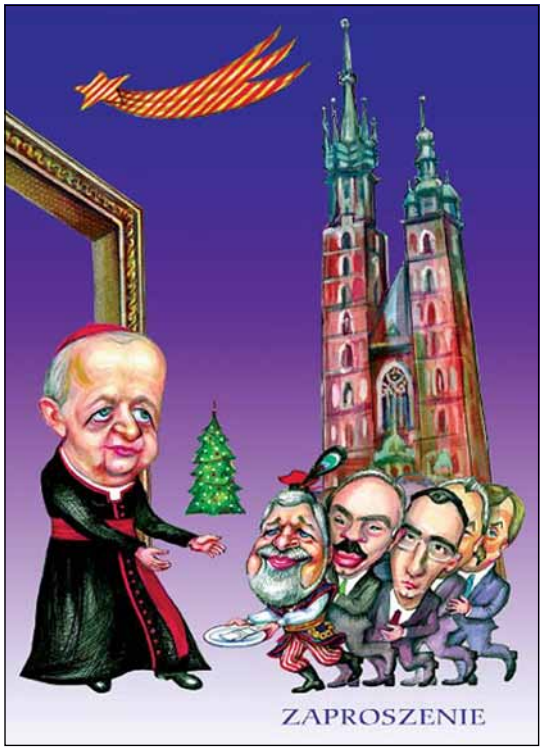

Zaproszenie na noworoczne spotkanie samorządów Małopolski i Polski z życzeniami świątecznymi i noworocznymi.

Prezydent Lech Kaczyński otrzymał tytuł „w uznaniu zasług dla naprawy Rzeczypospolitej, przywracania pamięci o bohaterach walki o wolność obywatela i suwerenność państwa".

SGiPM uruchamia portal **Nowa Małopolska,** widoczny pod adresem **www.nowamalopolska.pl**. W adresowanym do internautów liście przewodniczący Stowarzyszenia pisze między innymi: **„Nowa Małopolska powstaje dla ludzi energicznych, otwartych, pełnych pomysłów, dla których Małopolska to nadzieja i szansa na dobre miejsce pracy, odpoczynku fizycznego i rozwoju intelektualnego.** Naszym celem jest zintegrowanie społeczności zainteresowanej dynamicznym rozwojem Małopolski, dostrzegającej jej możliwości wynikające z dobrych warunków dla przemysłu nowych technologii, walorów turystycznych i napływających środków europejskich. Na www.nowamalopolska.pl znajdą się informacje o bieżących, regionalnych wydarzeniach i kalendarz godnych uwagi imprez. Portal został podzielony tak, aby można było szybko znaleźć interesującą odbiorcę treść, a interaktywne narzędzia nadadzą mu dynamikę i umożliwią współpracę każdemu, kto Nową Małopolskę będzie chciał z nami współtworzyć".

12 kwietnia odbywa się **konferencja „Strefy gospodarcze i parki technologiczne szansą rozwoju**

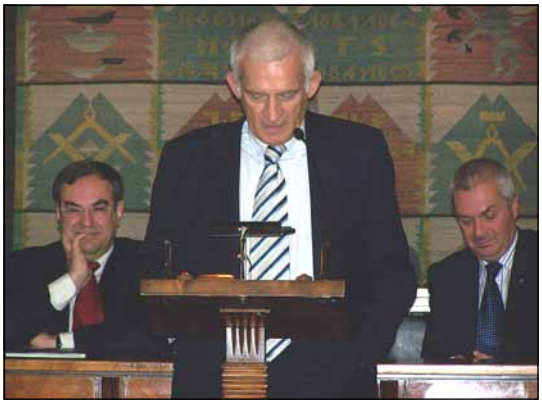

Jerzy Buzek na Walnym Zebraniu SGiPM, 8 października 2007 r. Po lewej marszałek województwa małopolskiego Janusz Sepioł, po prawej prezydent Przemyśla Robert Choma.

Małopolski". Zabierają głos między innymi: przewodniczący SGiPM, Janusz Mikuła – podsekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju Gospodarczego, Marek Nawara – marszałek Województwa, profesor Karol Musiał – rektor UJ, Krzysztof Poradzisz – prezes Zarządu Krakowskiego Parku Technologicznego, Witold Śmiałek – prezes Zarządu Małopolskiej Agencji Rozwoju, Krzysztof Krzysztofiak – prezes Zarządu Małopolskich Parków Przemysłowych.

Pokłosiem konferencji jest apel, w którym czytamy: „Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski, największa regionalna organizacja samorządu terytorialnego w Polsce, skupiająca gminy i powiaty od Przemyśla po Bielsko-Białą i od Zakopanego do Częstochowy apeluje do wszystkich gmin i powiatów historycznej Małopolski o **podejmowanie działań, mających na celu stworzenie co najmniej kilku Regionalnych Parków Technologicznych – Specjalnych Stref Ekonomicznych** (o powierzchni ponad 100 ha) na terenie Małopolski w ramach ustawowego limitu ok. 3000 ha dla całej Polski. Małopolska jest jednym z głównych ośrodków gospodarczych kraju, a wraz ze Śląskiem stanowi duży i chłonny rynek makroregionalny, z 8 mln producentów i konsumentów w promieniu ok. 100 km od stolicy Małopolski. Atrakcyjne tereny pod inwestycje, bogata oferta rynku nieruchomości wraz z rozwiniętym sektorem usług dla biznesu i zapleczem naukowo-badawczych kilkudziesięciu wyższych uczelni na czele z renomowanym Uniwersytetem Jagiellońskim, to potencjał inwestycyjny Małopolski, który powinien być wykorzystany do realizacji celów Strategii Lizbońskiej dla rozwoju innowacyjnej gospodarki. Wielkim naszym atutem są młodzi, wysoko wykwalifikowani specjaliści, mogący pracować we wszystkich branżach gospodarki. Również władze samorządowe powinny uczynić wszystko, aby potencjał 250 tysięcy studentów kształconych w małopolskich uczelniach został wykorzystany tak, aby młodzi ludzie nie musieli już szukać pracy za granicą".

Parki Technologiczne – SSE, Parki Przemysłowe i Strefy Gospodarcze są szansą na przyspieszenie rozwoju gospodarczego naszego regionu, wykorzystanie nowych rozwiązań technicznych i technologicznych, zwiększenie konkurencyjności produktów i usług, zagospodarowanie majątku poprzemysłowego i budowanie infrastruktury oraz przede wszystkim szansą tworzenia nowych miejsc pracy – jak pokazuje praktyka – nawet w dziesięciokrotnie większym tempie niż poza SSE.

24 kwietnia 2007 ogłoszono **I Konkurs „Bezpieczne drogi w Małopolsce – budujemy chodniki i ścieżki rowerowe"** zorganizowany przez SGiPM przy współudziale Wojewódzkiej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, Zarządu Dróg Wojewódzkich w Krakowie, krakowskiego Oddziału Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie, Małopolskiego Ośrodka Ruchu Drogowego oraz Małopolskiego Kuratorium Oświaty. Celem konkursu było przede wszystkim skłonienie powiatów i gmin do nadrobienia wieloletnich zaniedbań i zaległości w budowie chodników, poboczy i ścieżek rowerowych. Natomiast – jak to określono w warunkach konkursu – celami szczegółowymi miały być:

- podnoszenie poziomu bezpieczeństwa w gminach i powiatach poprzez wyróżnienie działań poprawiających bezpieczeństwo mieszkańców,

- promocja inwestycji przyjaznych środowisku oraz realizacji obiektów dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- zachęcanie wszystkich gmin i powiatów w Małopolsce do działań poprawiających bezpieczeństwo ruchu drogowego,
- wspieranie wysokich standardów wykonawstwa inwestycji drogowych.

Z zachęcającym do udziału w Konkursie apelem SGiPM zwróciło się prezydentów, starostów, burmistrzów, wójtów, przewodniczących Rad oraz radnych Małopolski.

Ważnym wydarzeniem jest również **seminarium informacyjne „Małopolski Pełnomocnik i Menedżer Funduszy Europejskich”,** jakie odbyło się 13 kwietnia. Podczas konferencji zabierali głos: Andrzej Martynuska – dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie, dr Maciej Korkuć – dyrektor Małopolskiego Regionalnego Centrum Informacji Europejskiej, Andrzej Tokarski – prezes Zarządu Europejskiej Grupy Doradczej oraz Małgorzata Podawca – kierownik Jednostki Certyfikującej Osoby TUV NORD Polska Sp. z o.o. Wygłoszone referaty dotyczyły między innymi: rozwoju umiejętności powiązanego z potrzebami regionalnego rynku pracy, funduszy europejskich jako elementu rozwoju regionu, prezentacji projektu **„Małopolski Pełnomocnik i Menadżer Funduszy Europejskich”,** a także „certyfikacji kompetencji personelu w obszarze funduszy europejskich”. Uczestnictwo w kursie umożliwiło biorącym w nim udział małopolskim samorządowcom zapoznanie się z programem dwóch kursów, które zapewniały uczestnikom wiedzę niezbędną do swobodnego poruszania się w przestrzeni objętej unijnymi procedurami, a przede wszystkim zdobycie umiejętności sporządzania dokumentacji niezbędnych dla pozyskania środków.

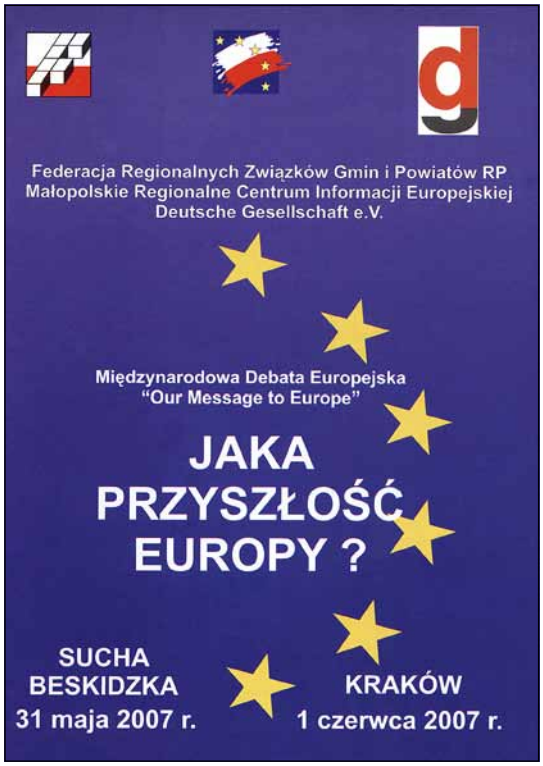

Kraków był praktycznie miastem bez oczyszczalni ścieków, jako że Płaszów I jedynie rozdrabniał zanieczyszczenia i z tego powodu był pod nr. 86 na czarnej liście tak zwanych „gorących punktów” ujętych w Konwencji Helsińskiej. Przewodniczący SGiPM był inicjatorem podjęcia przez prezydenta Krakowa

Oczyszczalnia ścieków Płaszów II w Krakowie.

Ogrody Muzeum Archeologicznego pod Wawelem.

prof. Andrzeja Gołasia po roku 2000 decyzji o złożeniu do przedakcesyjnego funduszu ISPA wniosku z projektem **„Oczyszczalnia Ścieków Płaszów II".** W wyniku dofinansowania z Funduszu Spójności w 2006 roku powstała najnowocześniejsza oczyszczalnia ścieków w Polsce, będąca najważniejszym i najbardziej kapitałochłonnym projektem w ramach kompleksowego programu uporządkowania gospodarki ściekowej w Krakowie. Inwestycja za prawie 350 milionów złotych zapewniła Krakowowi pełne mechaniczno-biologiczne oczyszczanie ścieków odprowadzanych do Wisły. Było to połączone z zawieszeniem kar za jej zanieczyszczenie i udzieleniem przez londyński EBOiR niskooprocentowanego kredytu na wkład własny do około 70% dofinansowania z funduszy UE – wiceprezes EBOiR Hanna Gronkiewicz–Waltz przybyła w tym celu do Krakowa na zaproszenie przewodniczącego SGiPM. Formalne rozpoczęcie robót przy oczyszczalni Płaszów II nastąpiło w maju 2003 r., a oddanie obiektu do użytku nastąpiło 4 października 2007 r.

8 października – odbywa się **XX Walne Zgromadzenie Delegatów SGiPM,** na którym jednogłośnie udzielono absolutorium dotychczasowemu Zarządowi oraz wybrano nowe władze.

19 listopada – SGiPM po raz kolejny wychodzi naprzeciw nowym wyzwaniom, między innymi poprzez

organizację konferencji, które wprowadzają małopolskich samorządowców w aktualne problemy. Jedną z nich była **konferencja „Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007–2013",** największego w historii Unii Europejskiej programu współfi-

nansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Środki te przeznaczono między innymi na aktywne formy pomocy dla osób bezrobotnych, niepełnosprawnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym na wsparcie sektora oświaty, na szkolenia dla przedsiębiorców i pracowników. Podczas konferencji, jaka odbyła się w Sali Obrad Rady Miasta Krakowa, zabierali głos między innymi: Marek Nawara – marszałek województwa małopolskiego, Roman Ciepiela – wicemarszałek województwa małopolskiego, Andrzej Martynuska – dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie, Magdalena Kalandyk oraz Michał Góra reprezentujący Zespół Promocji, Konkursów i Naboru Projektów WUP w Krakowie oraz Maciej Korkuć – dyrektor Małopolskiego Regionalnego Centrum Informacji Europejskiej. Tematy wygłoszonych referatów to: cele i priorytety Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, priorytety regionalne jako szansa na rozwój województwa, konkursy pilotażowe i procedura konkursowa naboru wniosków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki oraz skutki wejścia Polski do strefy Schengen.

SGiPM reaguje szybko i sprawnie także w przypadku wyzwań spoza obszaru Małopolski, a nawet kraju. Potwierdza to apel, jaki Stowarzyszenie wystosowało 5 grudnia:

„Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski zaprasza szczególnie polskie gminy, powiaty i województwa do udziału we wspólnej **Akcji Pomocy**

Represjonowanym Polakom na Białorusi: Paczki żywnościowe na Święta Bożego Narodzenia i Nowego Roku. Celem Akcji jest stworzenie sieci pomocy głównie polskim rodzinom osób represjonowanych na Białorusi oraz tych, którzy z racji swojej aktywności politycznej, zawodowej, dziennikarskiej i społecznej mają problemy materialne i nie mogą utrzymać swoich rodzin. Pomoc zakłada opiekę ze strony konkretnej polskiej rodziny lub grupy osób, firm, instytucji i partnerów Akcji nad rodziną białoruską w postaci np.:

- pomocy materialnej, np.: paczki z żywnością i ubraniami – mogą być przesyłane bezpośrednio przez darczyńców lub ze środków wpłacanych przez darczyńców i zgromadzonych przez organizatorów Akcji na specjalnym subkoncie SGiPM,
- przyjmowania dzieci na wypoczynek i leczenie w Polsce,
- pomocy w zakupie artykułów szkolnych, książek, pomocy naukowych, nauczaniu języka polskiego.

Osoby obdarowywane na Białorusi na własne życzenie mogą być anonimowe, aby uniknąć dodatkowych szykan ze strony władz białoruskich. Ich nazwiska w takim wypadku będą tylko znane organizatorom Akcji w Polsce i partnerom po stronie białoruskiej".

Apel ten jest świadectwem czasu i dowodem prawdziwej troski o rodaków, którzy zostali za jałtańską granicą.

WŁADZE SGiPM V KADENCJI

XXI Walne Zebranie Delegatów SGiPM w Krakowie, 3 czerwca 2008 r.

Przewodniczący SGiPM

- **Kazimierz Barczyk**

Wiceprzewodniczący SGiPM

- **Robert Choma** – prezydent Przemyśla
- **Marian Cycoń** – burmistrz Starego Sącza
- **Kazimierz Fudala** – wójt Rzepiennika Strzyżewskiego
- **Małgorzata Radwan-Ballada** – przewodnicząca Rady Miasta Krakowa
- **Ryszard Ścigała** – prezydent Tarnowa

Skarbnik SGiPM

- **Jan Gładki** – wiceprzewodniczący Rady Miasta Sędziszowa

Sekretarz Zarządu SGiPM

- **Marek Fryźlewicz** – burmistrz Nowego Targu

Członkowie Zarządu SGiPM

- **Tadeusz Brzuchacz** – wiceprzewodniczący rady gminy Zabierzów
- **Robert Choma** – prezydent Przemyśla
- **Marian Cycoń** – burmistrz Starego Sącza
- **Marek Fryźlewicz** – burmistrz Nowego Targu
- **Kazimierz Fudala** – wójt Rzepiennika Strzyżewskiego
- **Jan Gładki** – radny Sędziszowa
- **Grzegorz Gotfryd** – przewodniczący rady gminy Szerzyny
- **Jerzy Górnicki** – wicestarosta olkuski
- **Henryk Juszczyk** – wiceprezydent Bielska-Białej
- **Kozłowski Witold** – wiceprzewodniczący sejmiku województwa małopolskiego
- **Witold Morawiec** – wójt Olesna
- **Czesław Orliński** – radny Szczekocin
- **Zofia Oszacka** – wójt Lanckorony
- **Ryszard Ożóg** – starosta brzeski
- **Małgorzata Radwan-Ballada** – przewodnicząca Rady Miasta Krakowa
- **Stanisław Rybak** – wójt Koszyc
- **Adam Samborski** – wójt Racławic
- **Andrzej Saternus** – burmistrz Chełmka
- **Ryszard Ścigała** – prezydent Tarnowa

Członkowie Komisji Rewizyjnej SGiPM

- **Zofia Bukowiec** – gmina Laskowa
- **Kazimierz Olearczyk** – wójt gminy Bolesław – przewodniczący
- **Kazimierz Polak** – wiceburmistrz Makowa Podhalańskiego
- **Jan Rychlik** – burmistrz Alwerni
- **Wojciech Rzepa** – wójt Gnojnika
- **Dariusz Rzepka** – burmistrz Olkusza
- **Józef Tomal** – przewodniczący rady powiatu myślenickiego

Wydawnictwo SGiPM

Kalendarium

- **16 stycznia** – XVI Noworoczne Spotkanie Opłatkowe Samorządów Małopolski i Polski z inauguracyjnym udziałem JE Ks. Arcybiskupa Stanisława Dziwisza, który wraz z prezydentem Lechem Kaczyńskim otrzymał tytuł „Człowieka Roku".
- **17 stycznia** – wniosek przewodniczącego SGiPM do ministra rozwoju regionalnego o uzupełnienie wykazu dużych projektów dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko o realizację na całej długości drogi ekspresowej S7.
- **24 stycznia** – I Ogólnopolska Konferencja samorządowa „Jak finansować infrastrukturę miast i wsi".
- **15 lutego** – uruchomienie informacyjnego portalu internetowego SGiPM pod nazwą *nowamałopolska.pl.*
- **5 marca** – konferencja „Szanse i możliwości osób niepełnosprawnych na rynku pracy w Małopolsce".
- **12 marca** – VI Konferencja „Najlepsze Przedsięwzięcia Roku w Małopolsce – Lider Małopolski 2006" – 10 laureatów.
- **kwiecień** – utworzenie pod patronatem przewodniczącego SGiPM strony internetowej metro.krakow.pl, gdzie znajdują się m.in. archiwalne materiały dotyczące historii prac nad metrem w Krakowie.
- **kwiecień** – na mocy uchwały Rady Miasta Częstochowa przystępuje do SGiPM.
- **maj** – rusza rozbudowa Muzeum Armii Krajowej, zakładająca powiększenie powierzchni wystawienniczej do 6 tys. m. kw., w konsekwencji dwa razy większego od Muzeum Powstania Warszawskiego.
- **12 kwietnia** – Małopolska Konferencja Samorządowa „Strefy gospodarcze i parki technologiczne szansą rozwoju Małopolski" z udziałem Janusza Mikuły, wiceministra gospodarki.
- **13 kwietnia** – seminarium informacyjne „Małopolski Pełnomocnik i Menedżer Funduszy Europejskich".
- **18 kwietnia** – apel SGiPM do sejmików i zarządów województw: małopolskiego, podkarpackiego i świętokrzyskiego w sprawie organizacji w Krakowie Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej EURO 2012.
- **24 kwietnia** – Bezpieczne drogi w Małopolsce – SGiPM organizuje I Konkurs „Bezpieczne drogi w Małopolsce – budujemy chodniki i ścieżki rowerowe" dla gmin i powiatów Małopolski na najlepsze działania inwestycyjne, ze szczególnym uwzględnieniem budowy chodników i poboczy.
- **17 maja** – II Ogólnopolska Konferencja Samorządowa „Zarządzanie finansami w jednostkach samorządu terytorialnego".
- **31 maja** – „Międzynarodowa Debata Europejska: Jaka przyszłość Europy".
- **12 czerwca** – konferencja „Regionalne Sieci Szerokopasmowe".
- **13 czerwca** – III Ogólnopolska Konferencja Samorządowa w Warszawie „Jak finansować strukturę miast i gmin" z udziałem Andrzeja Aumillera – ministra budownictwa.
- **15 czerwca** – Małopolska Konferencja „Odnawialna energia. Małe elektrownie wodne i wiatrowe, pompy cieplne i kolektory słoneczne".
- **15 czerwca** – Apel SGiPM w sprawie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na Małopolską Konferencję „Odnawialna Energia. Małe elektrownie wodne i wiatrowe, pompy cieplne i kolektory słoneczne".
- **15 lipca** – VIII edycja akcji „Podarujmy Lato Dzieciom ze Wschodu". W tym roku gościliśmy 110 dzieci z Ukrainy, Białorusi i Królewca.
- **15 sierpnia** – SGiPM apeluje o udział w I Konkursie „Bezpieczne drogi w Małopolsce – budujemy chodniki i ścieżki rowerowe".
- **15 sierpnia** – SGiPM kieruje zaproszenie do sołtysów i członków Rad Sołeckich, aby wzięli udział w konkursie na najlepszą stronę internetową sołectwa w Małopolsce w 2007 roku.
- **25 sierpnia** – Konkurs Małopolskich Potraw i Wyrobów Regionalnych organizowany przez SGiPM wspólnie z Telewizją Polską S.A.
- **1 września** – SGiPM apeluje do sołtysów i dyrektorów szkół w sprawie „Akcji budowania boisk sportowych we wszystkich wsiach Małopolski – Boiska na Euro 2012". Później rząd ogłosił program budowy Orlików na Euro 2012, korzystając z pomysłu i projektu SGiPM.
- **25 października** – konferencja „Nowoczesne technologie informatyczne – wyzwania dla samorządów lokalnych".
- **19 listopada** – I Małopolska Konferencja „Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007–2013 w Małopolsce".
- **12 grudnia** – „Europa bez granic" – V Małopolski Zlot Szkolnych Klubów Europejskich z udziałem Bogdana Klicha – ministra obrony narodowej.

2008

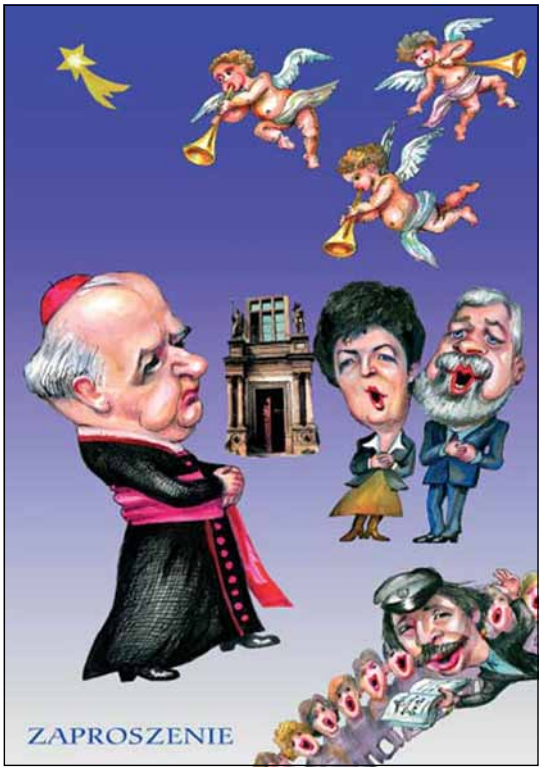

Zaproszenie na noworoczne spotkanie samorządów Małopolski i Polski z życzeniami świątecznymi i noworocznymi.

Nowe czasy niosą nowe wyzwania. Jednym z nich są Fundusze Europejskie, które może wykorzystać tylko ten, kto dysponuje odpowiednią wiedzą.

Lista uczestników **I Małopolskich Targów Funduszy Europejskich** była bardzo długa. W wydarzeniu uczestniczyli m.in.: Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Środowiska, Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Zdrowia, Spraw Wewnętrznych i Administracji, Sportu i Turystyki, Pracy i Polityki Społecznej, a także Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie, Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości oraz Małopolskie Regionalne Centrum Informacji Europejskiej. W salach krakowskiego magistratu – gdzie odbywały się Targi – podmioty biorące udział w wydarzeniu ustawiły swoje stoiska, przy których uczestnicy mogli uzyskać szczegółowe informacje na temat działania programów operacyjnych.

„Dziennik Polski" komentował to wydarzenie stwierdzeniem: „Wykłady, konsultacje i materiały informacyjne – tak wyglądały I Małopolskie Targi Funduszy Europejskich, zorganizowane wczoraj w Urzędzie Miasta Krakowa przez Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski, Urząd Marszałkowski oraz Małopolskie Centrum Informacji Europejskiej. – Do tej pory organizowaliśmy konferencje branżowe, teraz przyszedł czas na kompleksową informację, stąd pomysł – powiedział nam przewodniczący SGiPM. – Kiedyś z unijnych dotacji korzystali tylko najbardziej odważni, później także ci, którzy zrozumieli, że unijne pieniądze są najtańsze, teraz powinny to robić wszystkie samorządy. Jeśli ktoś dziś nie korzysta z unijnych funduszy, powinien tłumaczyć się z tego mieszkańcom i opozycji. Oferta targów to położenie na tacy wszystkich dostępnych informacji – dodał."

Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski postuluje dalszą decentralizację państwa, szczególnie poprzez poszerzenie kompetencji samorządów wojewódzkich i przeprowadzenie reformy finansów publicznych jako warunków koniecznych prawidłowego wykorzystania funduszy UE i finansowanie inwestycji infrastrukturalnych, w tym programów inwestycji drogowych i komunalnych.

30 maja Stowarzyszenie zajmuje stanowisko w istotnych dla funkcjonowania kraju kwestiach. Warto – z uwagi na znaczenie postulowanych wówczas rozwiązań – przytoczyć ten dokument w całości.

Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski apelowało o:

„1. **Wprowadzenia budżetu wieloletniego w miejsce dotychczasowego budżetu rocznego,** jako instrumentu dla prawidłowego wykorzystania funduszy strukturalnych, szczególnie w przypadku inwestycji wieloletnich.

2. **Poszerzenie katalogu dochodów** (w tym podatku VAT) **w celu zapewnienia wkładu własnego samorządów w projektach współfinansowanych ze środków UE.** W przypadku dużych miast podatek VAT jest dobrym rozwiązaniem i powoduje zwiększenie dochodów. Diametralnie niekorzystny jest dla małych gmin, szczególnie wiejskich, których dochody z tego podatku byłyby minimalne albo żadne. SGiPM proponuje, aby udział w podatku VAT był przeliczany na 1 mieszkańca.

3. **Przekazanie gminom, powiatom i województwom wszystkich zadań mających podstawowe znaczenie dla codziennego życia obywateli** i zapewnienie adekwatnych środków finansowych.

4. **Zapewnienie powiatom większej skali dochodów własnych** dla umożliwienia realizacji zadań wspierających lokalny rozwój społeczny i gospodarczy.

5. **Wzmocnienie podstaw majątkowych samorządu,** między innymi poprzez przekazanie gminom, powiatom i województwom nieruchomości Skarbu Państwa niezbędnych do realizacji celów publicznych. Szczególnie nieruchomości będących w zasobach Agencji Mienia Wojskowego, Agencji Nieruchomości Rolnych i Wojskowej Agencji Mieszkaniowej.

6. **Wprowadzenie standardów wykonywania zadań publicznych prowadzonych przez samorząd** i powiązanie z nimi rozwiązań finansowych."

15 maja upływał termin nadsyłania ankiet w I edycji ogłoszonego 24 kwietnia 2007 roku **konkursu „Bezpieczne drogi w Małopolsce – budujemy chodniki i ścieżki rowerowe"** zorganizowany przez SGiPM przy współudziale Wojewódzkiej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, Zarządu Dróg Wojewódzkich w Krakowie, krakowskiego Oddziału Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie, Małopolskiego Ośrodka Ruchu Drogowego oraz Małopolskiego Kuratorium Oświaty. Zwycięzcami konkursu zostali: gmina Sękowa, która wybudowała 1.861 metrów chodników oraz powiat bocheński, który wybudował 4.932 metrów chodników. Przyznano również trzy wyróżnienia. Otrzymały je gminy: Budzów, Sułkowice i Sułoszowa. Nagrody wręczono zwycięzcom 9 czerwca roku podczas VII Konferencji „Bezpieczna Gmina, Powiat, Województwo – bezpieczna droga do szkoły".

Ogłaszany corocznie **konkurs „Bezpieczne drogi w Małopolsce"** nie tylko dopinguje gminy do realizowania inwestycji drogowych, nie tylko inspiruje zdrową, szlachetną rywalizację pomiędzy Jednostkami Samorządu Terytorialnego, ale przede wszystkim wpływa pozytywnie na stan małopolskich dróg oraz bezpieczeństwo ich użytkowników.

Stowarzyszenie nigdy nie było obojętne wobec losu ludzi mieszkających na wschód o jałtańskiej granicy. Aktywność na tym polu nie ogranicza się do corocznej akcji „Podarujmy Lato Dzieciom ze Wschodu". Dlatego też nie dziwi fakt, że **przebywający w Krakowie Aleksander Milinkiewicz, lider opozycji demokratycznej na Białorusi odwiedził w maju 2008 roku siedzibę SGiPM**. Jak donosiła krakowska prasa: „Władza dyktatorska opiera się na kłamstwie i zastraszaniu ludzi. Dzięki pomocy z Polski ludzie widzą, że nie są sami, że to nieprawda, że nikt nas nie oczekuje na Zachodzie – mówił w siedzibie Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski. **Ina Kulej, żona Milinkiewicza, dziękowała gospodarzom za paczki dla prześladowanych rodzin i wakacyjny wypoczynek w Polsce dla białoruskich dzieci.** Darczyńców zapraszała do swojego kraju, aby tam ich ugościć. – Nasza pomoc na pewno nie ustanie – oświadczył przewodniczący SGiPM. Jako głównego partnera ze strony białoruskiej wymienił Komitet Pomocy Represjonowanym przy Ruchu «Za Swabodu» Milinkiewicza. – Naszym interesem jest zakotwiczenie Białorusi w Europie. Je-

steśmy na tyle silni, na ile silni są nasi sąsiedzi na Wschodzie – podkreślił Mariusz Maszkiewicz, były ambasador RP na Białorusi."

Dnia 25 maja podczas **Ogólnopolskiej Pielgrzymki Samorządu Terytorialnego do Częstochowy,** organizowanej przez Ligę Krajową, kierowaną przez Tadeusza Wronę przewodniczący SGiPM przedstawił założenia **internetowego portalu „Mój Papież",** który był wyrazem naszej solidarności, zjednoczenia wokół osoby Papieża, największego w dziejach Małopolanina i Polaka. Miał on poprzez fotografie utrwalić drogie naszym sercom wspomnienia i obrazy ważnych chwil, które przeżywaliśmy. Odzew był niebywały. Wpłynęły tysiące zdjęć od Polaków z ponad stu krajów na świecie. Portal miał ponad 5 milionów wyświetleń. Zasoby tego portalu zostały przekazane do Centrum Jana Pawła II „Nie lękajcie się".

30 maja Stowarzyszenie zwróciło się do gmin i powiatów z apelem o wzięcie udziału w „Konkursie na Najlepszą Stronę Internetową w Małopolsce". Jego cel to promowanie tworzonych przez Samorządy własnych stron internetowych. W apelu czytamy: „Małopolska to region o unikatowych walorach turystycznych, z pięknymi krajobrazami, uzdrowiskami i sanktuariami odwiedzanymi rocznie przez dziesięć milionów turystów i pielgrzymów z kraju i ze świata. Strony internetowe Sołectw to przewodnik i zarazem album pokazujący całemu światu piękno i bogactwo naszych miejscowości, kościołów (piękna ołtarzy, rzeźb, witraży, świętych obrazów), zabytków, kultury – zespołów artystycznych, strojów ludowych, rękodzieła, a zarazem zaproszenie do odwiedzin lokalnych szlaków turystycznych, gospodarstw agroturystycznych, Kół Gospodyń Wiejskich, strażnic i drużyn OSP. Założenie i redagowanie Strony Internetowej Sołectwa to także wspaniała okazja do włączenia m.in. szkoły i młodzieży w życie społeczności lokalnych, a zarazem szansa na poznanie i zaprezentowanie dziedzictwa kulturowego swojej Małej Ojczyzny".

Oceny zgłoszonych stron dokonuje Kapituła Konkursowa powołana przez SGiPM z udziałem m.in.: dyrektora Departamentu Społeczeństwa Informacyjnego Małopolskiego Urzędu Marszałkowskiego, dyrektora Portalu „Nowa Małopolska".

Patronat nad Konkursem na Najlepszą Stronę Sołectwa w Małopolsce: objęły: Telewizja Kraków, Radio Kraków i „Gazeta Krakowska".

Wyniki I Konkursu ogłoszono 4 lipca 2008 roku. Zwycięzcami zostali:

- **Powiat Tatrzański**

I miejsce w kategorii POWIAT dla witryn: www.tatry.pl oraz www.powiat.tatry.pl za rozbudowany serwis informacyjno-promocyjny realizowany przez starostwo Tatrzańskie oraz Tatrzańską Agencję, z ambicją ukazania powiatu tatrzańskiego jako najpiękniejszego polskiego regionu. Tytuł odebrał starosta Tatrzański Andrzej Gąsienica-Makowski oraz przewodniczący Rady Powiatu Tatrzańskiego Edward Tybor wraz z dyrektorem Tatrzańskiej Agencji Rozwoju, Promocji i Kultury dyrektorem Krzysztofem Król-Łęgowskim.

- **Trzebinia**

I miejsce w kategorii GMINA MIEJSKA dla witryny www.trzebinia.pl – oficjalnej strony miasta i gminy Trzebinia za pełną i czytelnie przygotowaną prezentację miasta. Tytuł odebrał Wiesław Pierzchała – zastępca burmistrza miasta Trzebini oraz Maria Pugacewicz – sekretarz gminy Trzebinia.

- **Biskupice**

I miejsce w kategorii GMINA WIEJSKA dla witryny www.biskupice.pl – oficjalnej strony gminy Biskupice za stworzenie sprawnego narzędzia dla komunikacji z mieszkańcami. Tytuł odebrał wójt gminy Biskupice Zbigniew Fic oraz przewodnicząca rady gminy Biskupice Maria Ciastoń.

- **Stróże**

I miejsce w kategorii SOŁECTWO dla witryny www.stroze.com – oficjalnej strony sołectwa Stróż za wysoką jakość walorów funkcjonalnych i estetycznych serwisu. Tytuł odebrał w imieniu sołtysa Stróże Krzysz-

tofa Olszaneckiego, Anna i Artur Obrzutowie z firmy Gemini Desing.

- **Dobranowice**

  Wyróżnienie w kategorii SOŁECTWO dla witryny www.dobranowice.pl – oficjalnej strony sołectwa Dobranowice za entuzjazm i próbę ukazywania swojej małej ojczyzny, jako wyjątkowego miejsca na ziemi. Tytuł odebrał sołtys Dobranowic Wiesław Malarczyk.

- **OSP Kuków**

  I miejsce w kategorii OCHOTNICZE STRAŻE POŻARNE dla witryny www.osp.kukow.pl – oficjalnej strony Ochotniczej Straży Pożarnej Kuków za duży wkład pracy dokumentujący historię i bieżącą działalność OSP w Kukowie. Tytuł odebrał prezes OSP Kuków Jan Krzesiński oraz naczelnik Marek Baca wraz z młodymi strażakami.

- **Stowarzyszenie Gospodyń Wiejskich w Andrychowie**

  I miejsce w kategorii ORGANIZACJE POZARZĄDOWE dla witryny www.sgw.andrychow.pl – oficjalnej strony Stowarzyszenia Gospodyń Wiejskich w Andrychowie za propagowanie kultury wiejskiej, sztuki ludowej, rękodzieła oraz pielęgnowanie tradycji regionalnej. Tytuł odebrała prezes Stowarzyszenia Gospodyń Wiejskich w Andrychowie Czesława Wojewodzic.

- **Firmie Gemini Design** przyznano nagrodę za stworzenie bardzo profesjonalnej witryny internetowej dla **sołectwa Stróże.** Tytuł odebrała Anna i Artur Obrzutowie z firmy Gemini Desing.

Ciekawą wspólną inicjatywą SGiPM oraz Telewizji Polskiej S.A. w Krakowie był **II Konkurs Małopolskich Potraw i Wyrobów Regionalnych**. Miał on formę plebiscytu telewidzów pod nazwą „Telewizja od Kuchni", a odbył się w trakcie „Dnia Otwartego Telewizji Polskiej S.A. 14 września 2008". W apelu, jaki wystosowało SGiPM, czytamy: „Od powstania w 1991 r. **celem Stowarzyszenia jest umacnianie kulturalnych i gospodarczych więzi wśród mieszkańców regionu, a także promocja Małopolski zarówno w kraju, jak i zagranicą.** Kultura kulinarna regionu jest istotnym elementem naszego życia społecznego, to ta część naszego dziedzictwa, której każdy może spróbować i której każdy może być zarówno konsumentem, jak i twórcą. Kuchnia regionalna to ważny element kultury regionalnej, a jej poziom to wskaźnik rozwoju społeczeństwa, symbol stopnia cywilizacji i kultury całego społeczeństwa. Oprócz zabytków małopolskie specjały kulinarne stanowią o wielkim potencjale turystycznym naszego regionu, a także są przez turystów z całego świata mocno pamiętane."

10 października na zaproszenie Federacji Regionalnych Związków Gmin i Powiatów oraz SGiPM przybyli do Krakowa **marszałkowie, prezydenci, starostowie, burmistrzowie, wójtowie, przewodniczący Sejmików Wojewódzkich, Rady Powiatów, Gmin oraz radni ostatnich trzech kadencji, aby uczestniczyć w konferencji podsumowującej minione dziesięć lat działalności**. Nieprzypadkowo konferencję zwołano **w 10. rocznicę pierwszych wyborów do Rad Powiatów i Sejmików Województw.** Nieprzypadkowy był też dobór referentów. Jako pierwsza zabrała głos **profesor Irena Lipowicz,** która w 1998 roku, gdy krystalizowała się idea samorządu powiatowego i wojewódzkiego, była przewodniczącą sejmowej Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej. Kolejnymi referentami byli: przewodniczący SGiPM, Witold Kozłowski – sekretarz powiatu nowosądeckiego, Robert Choma – prezydent Przemyśla, Leszek Konarski – starosta olkuski, Marian Cyconi – burmistrz Starego Sącza oraz dr inż. Kazimierz Fudala – wójt gminy Rzepiennik Strzyżewski.

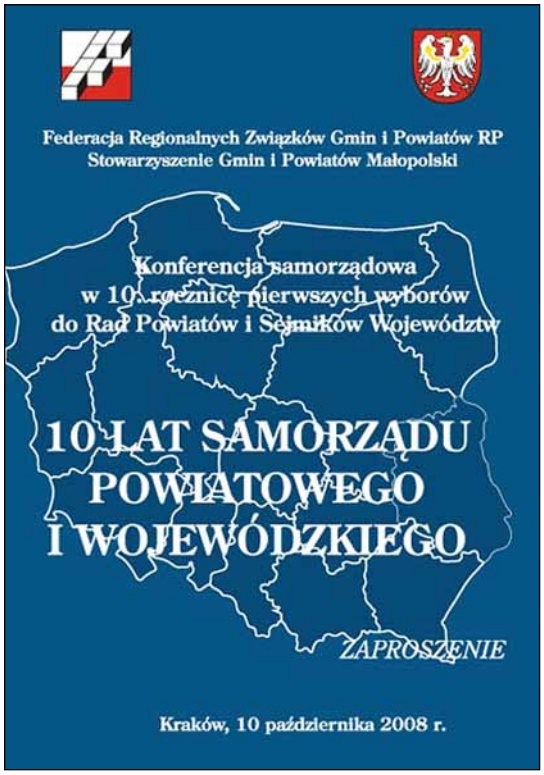

W październiku odbyła się konferencja pt. „Żeglowna Wisła w Małopolsce" poświęcona tematowi, który od kilkudziesięciu lat umykał uwadze władz państwowych. W zaprezentowanym podczas obrad stanowisku SGiPM – przygotowanym wspólnie ze Związkiem Polskich Armatorów Śródlądowych – nie tylko stwierdzano katastrofalny stan polskich dróg wodnych, ale także zgłaszano wiele ważnych

postulatów. Między innymi proponowano „uporządkowanie kompetencji i stworzenie nowych uregulowań prawnych zmierzających do zniesienia swoistej «dwuwładzy» w zarządzaniu śródlądowymi drogami wodnymi. Stan, w którym drogi wodne są w gestii ministra środowiska, ale za wszelkie akty prawne z dziedziny transportu śródlądowego odpowiedzialny jest minister infrastruktury, powoduje sytuację, w której oba ministerstwa mają rozbieżne cele dotyczące dróg wodnych. Przykład państw UE pokazuje, że można pogodzić modernizację dróg wodnych i ochronę środowiska, gdzie rozwijanie transportu i turystyki rzecznej nie jest sprzeczne z Programem Natura 2000. Dodatkowo taki stan prawny ogranicza możliwości skutecznego działania Krajowego i Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej, także poprzez niedostateczne środki finansowe przekazywane na efektywną działalność ustawową." Stanowisko było apelem do **„władz Krakowa i samorządów położonych nad Wisłą o preferowanie w planach rozwoju inwestycji «frontem do Wisły». Niezbędne jest zagospodarowanie brzegów Wisły – od wałów powodziowych poprzez budowę obiektów rekreacyjnych do dużych inwestycji infrastrukturalnych".**

Podczas konferencji zabierali kolejno głos: przewodniczący SGiPM, Anna Wypych – podsekretarz stanu w Ministerstwie Infrastruktury, profesor Wiesław Starowicz – wiceprezydent Krakowa, profesor Aleksander Böhm z Politechniki Krakowskiej, doktor Jerzy Grela – dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej, doktor Tomasz Sowiński – prezes Zarządu Związku Miast Nadwiślańskich, Ryszard Langer – dyrektor Krakowskich Wodociągów, Krystian Przewłocki reprezentujący Związek Polskich Armatorów Śródlądowych oraz Paweł Sularz – krakowski radny.

W kwestii Wisły oraz Rudawy wypowiedzieli się także dwaj wybitni krakauerolodzy, Mieczysław Czuma i Leszek Mazan.

29 października w Sali Obrad RMK odbyła się zorganizowana przez FRZGiP RP, MRCIE i SGPiM **Ogólnopolska Konferencja: „Zmiany klimatyczne – nowe prawo UE. Zagrożenie dla rozwoju regionów w Polsce".** Organizacje te w związku z finalizowaniem prac legislacyjnych wprowadzających w Unii Europejskiej nowe prawo – pakiet energetyczno-klimatyczny wyraziły obawę, iż zmiany te stanowią bardzo poważne zagrożenia dla rozwoju polskich regionów. Wprowadzenie pakietu ambitnych propozycji Komisji Europejskiej, przewidującego wzrost udziału energii odnawialnej w UE oraz spadek emisji CO_2, jest niezbędne dla bezpieczeństwa Europy i świata. Projekty UE powinny także koniecznie uwzględniać stopień rozwoju i strukturę energetyczną poszczególnych państw Unii Europejskiej, tak aby mogły podołać nowym wyzwaniom, bez ryzyka zapaści gospodarczej i wywołania kryzysu społecznego. 8 października 2008 r. zostało opublikowane specjalne stanowisko w tej sprawie i rozesłane wraz z zaproszeniami na konferencję. Swojego przedstawiciela na konferencję wydelegowała komisarz UE Danuta Hubner, a referaty

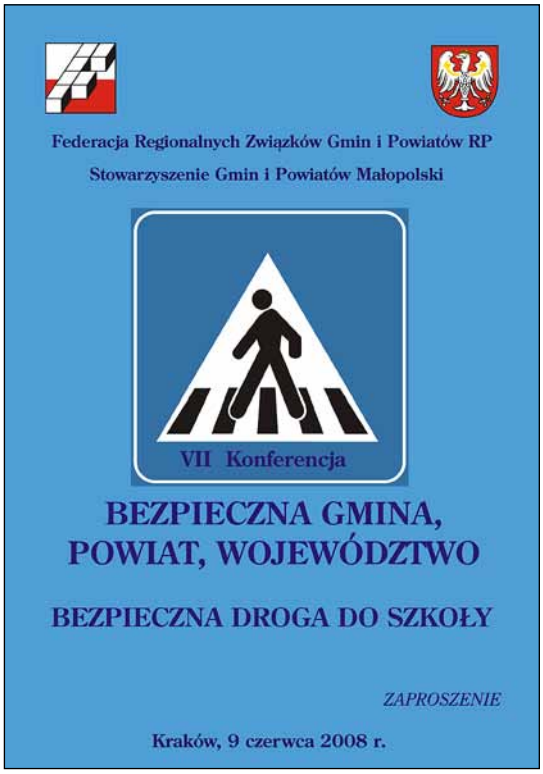

wygłosili m.in. **Bernard Błaszczyk – podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska, Bogusław Sonik – poseł do Parlamentu Europejskiego, Andrzej Czerwiński – przewodniczący parlamentarnego Zespołu ds. Energetyki, Mikołaj Budzanowski – dyrektor Departamentu w Ministerstwie Skarbu Państwa oraz prof. Krzysztof Żmijewski – przewodniczący Społecznej Rady Konsultacyjnej Energetyki.**

Poniżej fragmenty stanowiska:

„W Polsce oraz u kilku nowych członków UE, energetyka oparta głównie na węglu jest wysokoemisyjna – propozycje unijne zamiast stać się zapowiadanym skokiem rozwojowym związanym z modernizacją sektora energetycznego przy wsparciu funduszy UE **będą hamulcem spowodowanym koniecznością poniesienia ogromnych nakładów finansowych, czego sama polska gospodarka nie jest w stanie udźwignąć.** Konsekwencją nie będzie ograniczenie emisji CO_2, a jedynie przesunięcie jej do innych państw.

Wprowadzenie nowego prawa w proponowanym kształcie będzie wręcz prowadziło do pogłębiania się dysproporcji między gospodarkami nowych i starych członków, z uwagi na bogactwo i wieloletnie przygotowania sektora energetycznego państw zachodnich do ekologicznych wyzwań (np.: dominujący udział energii atomowej we Francji, zdywersyfikowane źródła energii w Niemczech, odnawialne źródła energii w krajach skandynawskich i Hiszpanii). Już od 20 lat polskie gminy, a od 10 powiaty i województwa realizują tysiące inwestycji dla poprawy ochrony środowiska, budując oczyszczalnie ścieków, kanalizację, nowoczesne wysypiska śmieci, realizując inwestycje dla ochrony powietrza, wody i ziemi.

Obciążenia, jakie spowoduje wprowadzenie pakietu w obecnej formie **mogą zagrozić w Polsce wzrostem cen energii o 100%, zahamowaniem powstawania nowych inwestycji, zamykaniem zakładów pracy i wzrostem bezrobocia dotykającym pół miliona pracowników, a także ryzykiem związanym przenoszeniem produkcji do innych krajów UE lub poza nią.** Aukcyjny system kupowania limitów emisji CO_2 spowoduje, iż bogate państwa

UE będą jeszcze bogatsze (wykupując limity), a biedne – jeszcze biedniejsze.

Niezbędne są długofalowe, kapitałochłonne inwestycje w sektorze górniczymi i energetycznym oparte o nowoczesne technologie, skierowane na efektywniejsze i ekologiczne wykorzystanie – np. poprzez gazyfikację – węgla, którego złoża w Polsce są największe w Europie i należy traktować je, jako rezerwuar wzmacniający bezpieczeństwo energetyczne całej Europy.

Federacja Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP apeluje do Komisji Europejskiej o **wprowadzenie dłuższych okresów przejściowych i uwzględnienia specyfiki polskiej energetyki, aby**

Królewski Flis na Wiśle, organizowany przez szypra Jarosława Kałużę oraz krakowskich flisaków we współpracy z SGiPM.

dostosowanie do nowych przepisów nie spowodowało opóźnienia w rozwoju polskich regionów i zaprzeczenia polityce spójności w Unii Europejskiej, która w ten sposób zamieni się w politykę antyspójności."

Czasem SGiPM zabierało głos w sprawach, które można nazwać „doraźnymi", albo „niecierpiącymi zwłoki". Tak jest w przypadku Koszyc, gdzie po wybudowaniu koniecznego mostu na Wiśle, łączącego województwo małopolskie i świętokrzyskie tak wzrosło natężenie ruchu, że okoliczni mieszkańcy stwierdzili „narastające zagrożenie dla wszystkich użytkowników dróg, (…) czego dowodem są nieustanne interwencje służb policyjnych, pożarniczych i medycznych przy likwidacji kolizji drogowych". W kwestii tej SGiPM – **wraz z przewodniczącym Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego** – zajmuje wspólne stanowisko, w którym postuluje podjęcie niezbędnych działań, a przede wszystkim proponuje zastosowanie konkretnych rozwiązań, uwzględniających propozycje wójta Stanisława Rybaka mianowicie rozbudowy dróg dojazdowych do mostu oraz wspólnych inwestycji międzygminnych po obu stronach Wisły, m.in. w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.

SGiPM od samego początku wspierało modernizację ekologicznego systemu ciepłowniczego miasta Krakowa. Przygotowania do realizacji tego przedsięwzięcia rozpoczęły się po roku 2000 – przewodniczą-

Uczestnicy akcji „Podarujmy Lato Dzieciom ze Wschodu" podczas spotkania w krakowskim magistracie, Kraków 2008 r.

cy SGiPM był inicjatorem podjęcia przez prezydenta Krakowa decyzji o złożeniu do przedakcesyjnego funduszu ISPA wniosku projektu **„System ciepłowniczy miasta Krakowa”.** Był to pierwszy projekt w dziedzinie ochrony powietrza o zmodernizowanie sieci ciepłowniczej w Europie Środkowowschodniej wśród 10. państw kandydujących do UE. Przy wkładzie własnym prawie 100 mln zł otrzymał ponad 300 mln zł z Funduszu Spójności, tj. 72%. Prace dotyczyły wymiany części 132 km sieci ciepłowniczej oraz modernizacji 535 węzłów cieplnych, co zasadniczo wpłynęło na poprawę wskaźnika strat ciepła w systemie. Efektem ekologicznym jest zmniejszenie awaryjności sieci o 44%, zmniejszanie strat wody o 25%, obniżenie strat ciepła zamiast założonych 157 tys. GJ przez rok aż o 325 tys. GJ przez rok, oraz eliminacje dwutlenku siarki o prawie 2 tys. ton Mg/rok. W konsekwencji elektrociepłownia Łęg w śródmieściu wg szacunków spalała mniej o około 15 tys. ton węgla rocznie dla wyprodukowania zmniejszonej ilości ciepła koniecznej do wtłoczenia do sieci.

Przed 10 laty SGiPM jednoznacznie zaangażowało się w wieloletnie starania o modernizację naszej energetyki i ciepłownictwa. Już wtedy stowarzyszenie promowało budowę nowoczesnej sieci ciepłowniczej jako głównej metody ekonomicznego i skutecznego w warunkach Krakowa redukowania zagrożenia smogiem. Jasno także opowiadało się za racjonalnym podejściem do modernizacji naszej energetyki z uwzględnieniem zarówno czynników ekologicznych, jak i specyfiki polskiej gospodarki. W następnych latach SGiPM podejmowało działania edukacyjne, wymianę doświadczeń oraz wspólne prace samorządowców na rzecz tworzenia rozwiązań systemowych, konsekwentnych, a nie doraźnych i akcyjnych.

Kalendarium

- **10 stycznia** – XVII Noworoczne Spotkanie Opłatkowe Samorządów Małopolski z inauguracyjnym udziałem ks. arcybiskupa Stanisława Dziwisza.
- **29 stycznia** – SGiPM zwraca się z apelem do marszałków, prezydentów, starostów, burmistrzów, wójtów, przewodniczących rad i radnych z prośbą o wsparcie projektu „Jan Paweł II – nasze wspomnienia" stworzonego dla upamiętnienia 30. rocznicy pontyfikatu Ojca Świętego z założeniem portalu „Mój Papież".
- **4 marca** – VII Konferencja „Lider Małopolski 2007 – Najlepsze Przedsięwzięcia Roku 2007 w Małopolsce".
- **28 marca** – I Małopolskie Targi Funduszy Europejskich z udziałem Elżbiety Bieńkowskiej – minister rozwoju regionalnego.
- **12 maja** – seminarium „Funkcjonowanie samorządów w realiach rosnących wymagań związanych z systemami wodno-kanalizacyjnymi i ochroną środowiska".
- **30 maja** – SGiPM zaprasza do udziału w Konkursie na Najlepszą Stronę Internetową W Małopolsce.
- **30 maja** – SGiPM zajmuje stanowisko w sprawie dokończenia decentralizacji państwa i reformy samorządowej.
- **8 maja** – Aleksander Milinkiewicz, kandydat na prezydenta i lider opozycji na Białorusi odwiedził SGiPM.
- **31 maja** – SGiPM apeluje o aktywny udział samorządów w Konkursie SGiPM „Bezpieczne drogi w Małopolsce – budujemy chodniki i ścieżki rowerowe".
- **31 maja** – SGiPM apeluje o aktywny udział w działaniach na rzecz organizacji EURO 2012 w Krakowie.
- **31 maja** – SGiPM zajmuje stanowisko w kwestii „Drogi i inwestycje infrastrukturalne".
- **2 czerwca** – konferencja w Wolbromiu „Inwestycje drogowe w Małopolsce północnej: Kraków, Olkusz, Wolbrom, Miechów, Słomniki".
- **3 czerwca** – XXI Walne Zebranie Delegatów SGiPM.
- **3 czerwca** – wielokierunkowa uchwała XXI Walnego Zebrania Delegatów SGiPM.
- **9 czerwca** – VII Konferencja „Bezpieczna gmina, powiat, województwo, bezpieczna droga do szkoły" z udziałem Zbigniewa Ćwiąkalskiego – ministra sprawiedliwości.
- **16 czerwca** – debata „Reformy ustrojowe, przekształcenia własnościowe, partnerstwo publiczno-prywatne" z udziałem Aleksandra Grada – ministra skarbu państwa.
- **3 lipca** – Ogólnopolska Konferencja Samorządowa „4 projekty ustaw. Dokończenie reformy administracji publicznej" z udziałem wicepremiera Grzegorza Schetyny.
- **4 lipca** – SGiPM deleguje swoich przedstawicieli do Rady Federacji Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP.
- **21 lipca** – IX edycja akcji „Podarujmy Lato Dzieciom ze Wschodu". W tym roku gościliśmy 110 dzieci z Ukrainy, Białorusi i Królewca.
- **24 lipca** – II Konkurs Małopolskich Potraw i Wyrobów Regionalnych, organizowany wspólnie z TVP Kraków.
- **10 października** – konferencja samorządowa „10 lat Samorządu Powiatowego i Wojewódzkiego" z udziałem prof. Ireny Lipowicz – Rzecznika Praw Obywatelskich.
- **10 października** – stanowisko konferencji samorządowej „10 lat samorządu powiatowego i wojewódzkiego".
- **17 października** – konferencja „Żeglowna Wisła w Małopolsce – Oświęcim – Kraków – Niepołomice – Koszyce – Gdańsk. Kraków frontem do Wisły", której towarzyszyło stanowisko SGiPM – udział Anny Wypych, wiceminister infrastruktury
- **27 października** – Finał Plebiscytu na Najlepszego Wójta Małopolski.
- **29 października** – ogólnopolska konferencja „Zmiany klimatyczne – nowe prawo Unii Europejskiej. Zagrożenie dla rozwoju regionów Małopolski".
- **17 listopada** – VI Małopolski Zlot Szkolnych Klubów Europejskich.
- **24 listopada** – konferencja szkoleniowa „Fundusze UE i Szwajcarsko-Polski Program Współpracy. Podsumowanie 2008. Plany na 2009".
- **26 listopada** – VII Ogólnopolska Konferencja Samorządowa „Euro 2012. Inwestycje strukturalne. Orlik 2012".
- **29 listopada** – przewodniczący sejmiku województwa świętokrzyskiego oraz SGiPM zajmują wspólne stanowisko w sprawie usprawnienia powiązań komunikacyjnych na drogach krzyżujących się w Koszycach po wybudowaniu mostu na Wiśle, łączącego województwa małopolskie i świętokrzyskie.

2009

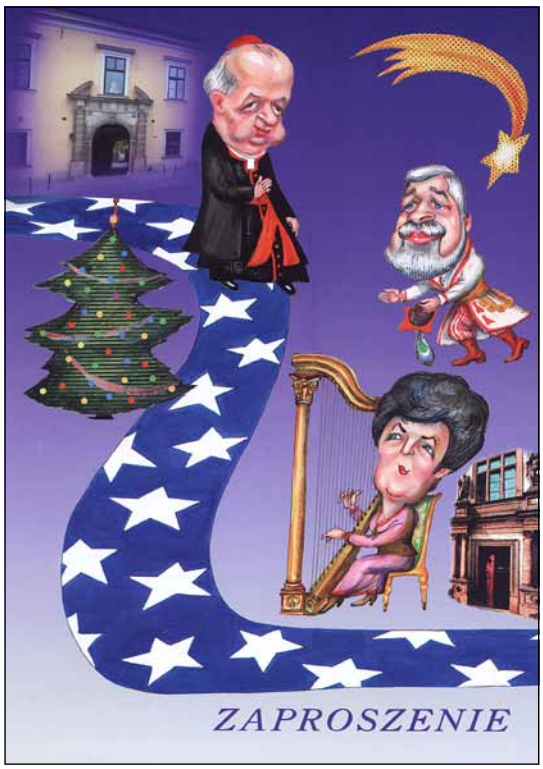

Zaproszenie na noworoczne spotkanie samorządów Małopolski i Polski z życzeniami świątecznymi i noworocznymi.

II Małopolskie Targi Funduszy Europejskich – jakie odbyły się 8 kwietnia – przewodniczący SGiPM podsumował następującymi słowami: „Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski zorganizowało to wydarzenie w kwietniu br. (uczestniczyło w nim ponad pół tysiąca osób, które mogły się zapoznać z dostępnymi środkami na ten okres programowania, a każda instytucja miała własne stoisko informacyjne i ekspertów). Uzupełnieniem jest przedstawienie sukcesów, jakie osiągnęły małopolskie samorządy dzięki funduszom europejskim i innym mechanizmom zewnętrznego finansowania. Pokazujemy zarówno rezultaty, jak i śmiałe plany. Środki już rozliczone i dopiero przyznane. Cieszę się, że Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski, któremu przewodzę, dołożyło swoją cegiełkę do tego sukcesu, organizując od wielu lat bezpłatne konferencje samorządowe o pozyskiwaniu funduszy europejskich. Również nasze Małopolskie Regionalne Centrum Informacji Europejskiej przy Małym Rynku, afiliowane przy UKiE, od dziesięciu lat udziela bezpłatnych porad i informacji (osobiście, telefonicznie, mailowo) o funduszach unijnych samorządom, przedsiębiorcom, studentom i wszystkim zainteresowanym mieszkańcom Małopolski".

Warto zacytować pozytywną opinię o Targach, jaka ukazała się na łamach „Dziennika Polskiego": „Dużym zainteresowaniem cieszyły się wczorajsze Małopolskie Targi Funduszy Europejskich w Krakowie. Głównym celem imprezy było dostarczenie wiedzy na temat unijnych źródeł finansowania inwestycji, zasad korzystania i rozliczania unijnych dotacji. Stoiska instytucji odpowiedzialnych za wdrażanie unijnych programów i dzielenie unijnych dotacji były oblegane przez osoby zainteresowane uzyskaniem informacji na ten temat".

Pokłosiem Targów był 2 (48) numer „Wspólnoty Małopolskiej" zawierający wiele ciekawych refleksji na temat spożytkowania przez małopolskie samorządy unijnych dotacji. Między innymi gmina Nowe Brzesko (zwane ongiś „Słomianym Brzeskiem") w ramach działania „Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego SPO ROL 2004–2006" zaadaptowała dawną cerkiew na Centrum Kultury.

Zorganizowana przez Federację Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP oraz SGiPM **VIII Konferencja „Bezpieczna gmina. Bezpieczna droga do szkoły. Inwestycje drogowe w Małopolsce"** odbyła się 21 kwietnia.

Na VIII Konferencji wręczono tytuły **„Bezpieczna Gmina. Bezpieczna droga do szkoły. Inwestycje drogowe w Małopolsce"**:

- **I Miejsce – Platynowa Płyta Chodnikowa – Wielka Wieś** za wybudowanie 6645 mb chodników, co daje 0,71 mb na 1 mieszkańca gminy, całkowity koszt inwestycji poniesionych na budowę chodników i poboczy wyniósł 7 980 000 zł – nagrodę odebrali wójt gminy Tadeusz Wójtowicz oraz Stanisław Kasprzyk – przewodniczący rady gminy.
- **II Miejsce – Złota Płyta Chodnikowa – Kalwaria Zebrzydowska** za wybudowanie 3558 mb chodników, co daje 0,18 mb na 1 mieszkańca gminy, całkowity koszt inwestycji poniesionych na budowę chodników i poboczy wyniósł 1 092 944 zł – nagrodę odebrali burmistrz Augustyn Ormanty oraz Marcin Krawczyński – przewodniczący Rady Miasta.
- **III Miejsce – Srebrna Płyta Chodnikowa – Sucha Beskidzka** za wybudowanie 1406 mb chodników, co daje 0,15 mb na 1 mieszkańca gminy, całkowity koszt inwestycji poniesionych na budowę chodników i poboczy wyniósł 349 397 zł – nagrodę odebrali burmistrz Stanisław Lichosyt oraz Bogusław Ćwiękała – przewodniczący Rady Miasta.

Laureaci Tytułu Najlepszy Powiat w 2008 r.:

- **I Miejsce – Platynowa Płyta Chodnikowa – powiat bocheński** za wybudowanie 5577 mb chodników, co daje 0,055 mb na 1 mieszkańca powiatu, całkowity koszt inwestycji poniesionych na budowę chodników i poboczy wyniósł 3 317 871 zł. Akcje prowadzone w celu zwiększenia bezpieczeństwa ruchu drogowego „Pamiętaj – masz jedno życie", „Bezpieczna droga do szkoły", „Rowerem bezpieczniej do celu", rozdano 1000 sztuk opasek odblaskowych dla dzieci oraz płyt CD z prezentacją multimedialną na temat bezpieczeństwa na drodze – nagrodę odebrali starosta Jacek Pająk oraz Ryszard Rozenbajgier, przewodniczący rady powiatu.
- **II Miejsce – Złota Płyta Chodnikowa – powiat limanowski** za wybudowanie 6356 mb chodników, co daje 0,051 mb na 1 mieszkańca powiatu, całkowity koszt inwestycji poniesionych na budowę chodników i poboczy wyniósł 3 430 335 zł – nagrodę odebrali starosta Jan Puchała oraz Jacenty Musiał, przewodniczący Rady Powiatu.
- **III Miejsce – Srebrna Płyta Chodnikowa – powiat chrzanowski** za wybudowanie 5794 mb chodników, co daje 0,04 mb na 1 mieszkańca powiatu, całkowity koszt inwestycji poniesionych na budowę chodników i poboczy wyniósł 2 501 650 zł – nagrodę odebrali starosta Janusz Szczęśniak oraz Andrzej Uryga – przewodniczący rady powiatu.

Laureaci tytułu Samorząd Przyjazny Rowerzystom w 2008 r.

Miasto Kraków za wybudowanie 9100 m ścieżek rowerowych – nagrodę odebrali prezydent Jacek Majchrowski i Małgorzata Radwan-Ballada, przewodnicząca Rady Miasta oraz **miasto Tarnów** za wybudowanie 3300 m ścieżek rowerowych – nagrodę odebrali prezydent Ryszard Ścigała i Ryszard Żądło, przewodniczący Rady Miasta.

Kapituła przy wyborze Laureatów brała pod uwagę:

- wybudowanie chodników i poboczy w roku (w mb) na 1 mieszkańca,
- wybudowanie ścieżek rowerowych w danym roku (w mb) na 1 mieszkańca gminy/powiatu
- realizację najciekawszych działań na rzecz BRD.

Uroczystego wręczenia dyplomów prezydentom, starostom, burmistrzom, wójtom oraz przewodniczącym Rad dokonali: Roman Ciepiela – wicemarszałek województwa małopolskiego oraz Stanisław Sorys – wicewojewoda małopolski.

Na zakończenie ciekawa i ważna uwaga: Od powstania Województwa Małopolskiego, tj. od roku 1999 zanotowano spadek w ilości wypadków drogowych o 862, tj. 15,6%. Ilość ofiar śmiertelnych na przestrzeni ostatnich 10 lat spadła o 84, tj. 19,7%.

Stowarzyszenie
Gmin i Powiatów Małopolski

przyznaje

GMINIE

WIELKA WIEŚ

I Miejsce i Tytuł

NAJLEPSZA GMINA
„PLATYNOWA PŁYTA CHODNIKOWA"
ZA ROK 2008

w II Konkursie
„Bezpieczne Drogi w Małopolsce
- budujemy chodniki i ścieżki rowerowe"

Kazimierz Barczyk
Przewodniczący

w Krakowie, dnia 21 kwietnia 2009 roku

Dyplom nadany zdobywcy „Platynowej Płyty Chodnikowej".

14 maja odbyła się **VIII Ogólnopolska Konferencja Samorządowa „Samorząd i Geologia"**, którą w Warszawie zorganizowało SGiPM we współpracy z Federacją Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP oraz Targami Warszawskimi. Hasło konferencji brzmiało „Samorząd i Geologia". Podczas obrad poruszono trzy bardzo istotne zagadnienia: **„Dylematy wokół niekoncesjonowanego wydobycia kopalin i rola samorządów"**, **„Ochrona złóż niezagospodarowanych – wyzwana dla samorządów"** oraz **„Finansowanie działań w zakresie geologii i ochrony środowiska na szczeblu powiatu i gminy"**.

Podczas obrad zabierali głos: Henryk Jacek Jezierski – podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska, Główny Geolog Kraju, Jan Rączka – prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, przewodniczący SGiPM, profesor Marian Adam Gasiński – prezes Polskiego Towarzystwa Geologicznego, Ewa Zalewska – dyrektor Departamentu Geologii i Koncesji Geologicznych w Ministerstwie Środowiska, Aleksander Kabziński – prezes Zarządu, Polski Związek Pracodawców Producentów Kruszyw, Zdzisław Kulczycki – dyrektor Departamentu Ochrony Środowiska i Gospodarki Złożem, Kinga Wojtczak – zastępca dyrektora Departamentu Geologii i Koncesji Geologicznych MŚ, Agnieszka Maliszewska – główny specjalista kierujący Zespołem Finansowania Prac Geologicznych MŚ, Maria Malinowska – zastępca dyrektora Departamentu Ochrony Ziemi NFOŚIGW, Alicja Siemieniec – dyrektor Departamentu Projektów Ekologicznych Banku Ochrony Środowiska, Danuta Wojnarska – geolog powiatowy powiatu tatrzańskiego.

Rocznice skłaniają do podsumowań i refleksji. Wyrazem tego była konferencja **„10 lat reformy samorządowej w Polsce – doświadczenia i wyzwania", jaka odbyła się 22 maja w sali konferencyjnej Biblioteki Jagiellońskiej** pod patronatem Marka Nawary – marszałka województwa małopol-

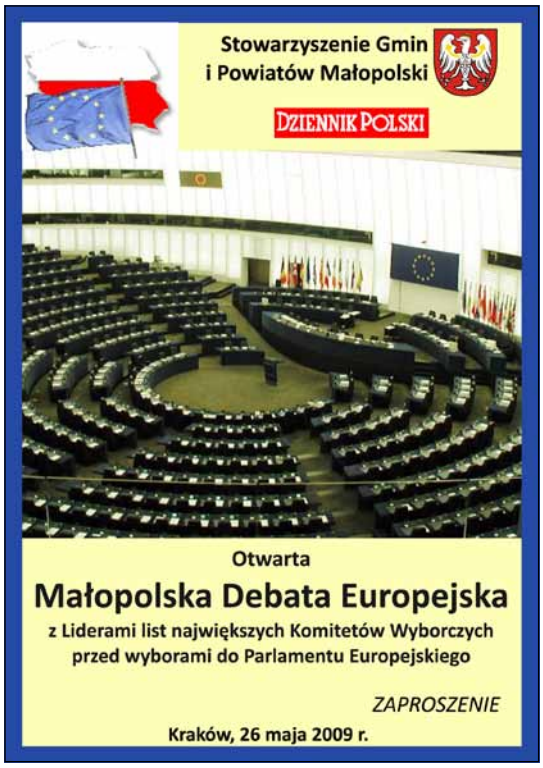

„Małopolska Debata Europejska" w sali obrad krakowskiego magistratu. Od prawej przedstawiciele komitetów wyborczych: Bogusław Sonik (PO), Paweł Kowal i Krzysztof Szczerski (PiS), Wojciech Wierzejski (Libertas), przemawia Krystyna Zając (Prawica RP).

skiego, profesora Karola Musioła – rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz profesora Bogdana Szlachty – dziekana Wydziału Studiów Międzynarodowych i Politycznych UJ. Organizatorami tego wydarzenia były: Instytut Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych UJ, Towarzystwo Doktorantów UJ oraz Stowarzyszenie. Poruszane wówczas tematy to: ustrojowe aspekty reformy samorządowej, obywatel wobec nowej struktury administracji publicznej, ekonomiczne podstawy finansowania jednostek samorządu terytorialnego i co dalej z polskim samorządem terytorialnym? Lista referentów, wśród których byli zarówno uczeni, jak i aktywni samorządowcy, jest bardzo długa, warto jednak przytoczyć ją w całości, gdyż jest świadectwem ówczesnego zainteresowania problematyką samorządową. W czasie konferencji zbierali kolejno głos: przewodniczący SGiPM, dr Artur Wołek, Bogusław Sonik, Jakub Olech, dr Andrzej Chrząstowski, dr Aneta Bąk, Józef Krzyworzeka, Kacper Michna, dr Roman Batko, Marek Gabzdyl, Mirosław Szemla, Bartłomiej Kucia, dr Krzysztof Szczerski, Andrzej Sasuła, Jacek Lewicki.

Zbliżające się wybory do Parlamentu Europejskiego – które wyznaczono na 9 czerwca – zainspirowały Stowarzyszenie do zorganizowania wraz z „Dziennikiem Polskim" wydarzenia o nazwie **„Małopolskiej Debaty Europejskiej"**. Odbyło się ono 26 maja w Sali Obrad Rady Miasta Krakowa. Wielogodzinne spotkanie prowadzili przewodniczący SGiPM oraz Piotr Legutko, redaktor naczelny „Dziennika Polskiego". W debacie wzięli udział kandydaci do Parlamentu Europejskiego: Róża Thun i Bogusław Sonik z Platformy Obywatelskiej, Paweł Kowal i Krzysztof Szczerski z Prawa i Sprawiedliwości, Joanna Senyszyn z Sojuszu Lewicy Demokratycznej-Unii Pracy, Janusz Onyszkiewicz z Porozumienia dla Przyszłości Centro-Lewicy, Wojciech Wierzejski z Libertas oraz Krystyna Zając z Prawicy Rzeczypospolitej. Debata była bardzo gorąca, co potwierdzają prasowe relacje. Warto – dla odtworzenia panującej w tamtych latach atmosfery politycznej – przypomnieć choć kilka wypowiedzi, jakie padły z ust kandydatów: „Idę do Parlamentu Europejskiego, by głos Polski był wyraźnie słyszalny.", „Potrzebne jest świeże powietrze w Parlamencie Europejskim.", „Każdy głos będzie na wagę złota, znajdę w PE tych, którzy opierają swoje działania na tych samych wartościach.", „Nikt nie kwestionuje już podjętych decyzji, ale debata o wypędzeniach jest potrzebna, by w przyszłości w Europie nie dochodziło do takich sytuacji." Kiedy jeden z kandydatów stwierdził: „Gdy przez rok byłem eurodeputowanym, to Niemcy kierowali największymi frakcjami", spotkał się z ripostą: „Czy pańska partia chciałaby, by szefami europejskich frakcji byli Rosjanie? W naszym interesie są dobre stosunki z Niemcami."

Zwołane na dzień 22 czerwca **XXII Walne Zgromadzenie SGiPM połączone było z Konferencją „30 lat polskiej drogi do Wolności".**

Na konferencji zabrał głos kardynał Franciszek Macharski, obok Roman Ciepiela – wicemarszałek województwa małopolskiego i Bożena Jawor – wiceprezydent Nowego Sącza.

Podczas obrad XXII Walnego Zgromadzenia poruszono szereg istotnych kwestii. Pokłosiem dyskusji była między innymi uchwała podsumowują doświadczenia dziesięciu lat istnienia samorządu powiatowego i wojewódzkiego. Jej preambuła brzmi następująco: „W X rocznicę restytucji samorządu powiatowego i utworzenia samorządów wojewódzkich, a także u progu jubileuszu 20-lecia przywrócenia gminnego samorządu terytorialnego, Walne Zebranie Członków **Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski wy-**

raża uznanie dla wszystkich małopolskich samorządowców, którzy skutecznie przyczyniają się do budowy społeczeństwa obywatelskiego i swoich Małych Ojczyzn". Sołectwa to także wspaniała okazja do włączenia m.in. szkoły i młodzieży w życie społeczności lokalnych, a zarazem szansa na poznanie i zaprezentowanie dziedzictwa kulturowego swojej Małej Ojczyzny".

W uchwale tej znajdują się także propozycje konkretnych, korzystnych dla samorządów rozwiązań. Między innymi czytamy tam: „Gminy, powiaty i województwa stanowią bardzo ważny element ustroju Rzeczpospolitej, ale dla sprawnego ich funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego potrzebne jest wzmocnienie podstaw majątkowych, finansowych i instytucjonalnych. Za szczególnie istotne uznajemy:

1. **Przyspieszenie prac nad zmianami w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego**. Objęcie dochodami z tytułu podatków pośrednich, takimi jak VAT i akcyza, zapewni stabilniejszą pozycję finansową JST, zrekompensuje też utratę dochodów z tytułu obniżenia stawek podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych oraz wprowadzenia ulgi prorodzinnej.
2. **Wsparcie jednostek samorządu terytorialnego na rzecz ochrony zdrowia i pomocy społecznej.** Rządowy program «Wsparcie jednostek samorządu terytorialnego w działaniach stabilizujących system ochrony zdrowia» jest dobrym i oczekiwanym krokiem w tym kierunku. Następnymi powinno być uruchomienie systemu udzielania poręczeń i subwencjonowanych kredytów na spłatę zobowiązań z tytułu likwidacji SPZOZ (w tym możliwości skorzystania z tych instrumentów przez jednostki, które zaciągnęły na ten cel kredyty komercyjne), a także zrównanie praw publicznych i niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej. Na rozwiązanie oczekuje też kwestia przekazywania zadań zleconych finansowanych z budżetu wojewody jako zadania własne w zakresie pomocy społecznej (świadczenia rodzinne, wsparcie osób niepełnosprawnych), czy regulacja opieki zdrowotnej dla pensjonariuszy domów pomocy społecznej.
3. **Wzmocnienie jednostek samorządu terytorialnego w prowadzeniu polityki rolnej i rozwoju obszarów wiejskich w oparciu o fundusze UE.** Udział JST w procesie rozwoju obszarów wiejskich i kształtowania nowoczesnego rolnictwa oraz wyrównywania szans polskiego rolnictwa".

9 listopada dziesięciu wójtów małopolskich gmin odebrało w podtarnowskich Wierzchosławicach **Witosowe Kapelusze**, specjalne nagrody w plebiscycie imienia Wincentego Witosa, który od dziesięciu lat organizują SGiPM i „Gazeta Krakowska". Do tytułu najlepszego wójta Małopolski pretendowało w tym roku aż 64 włodarzy gmin, na których oddano blisko 66 tysięcy głosów. **„Kiedy dziesięć lat temu zaproponowałem «Gazecie Krakowskiej» organizację plebiscytu, nie spodziewałem się, że przetrwa on tak długo i będzie się cieszyć co roku tak dużym powodzeniem. To fenomen na skalę ogólnopolską, nie ma w innych województwach czegoś takiego"** – stwierdził przewodniczący Stowarzyszenia, pomysłodawca i współorganizator plebiscytu. Laureatami dziesiątego, jubileuszowego zostali:

- **Marek Jamborski** – wójt gminy Kocmyrzów-Luborzyca,
- **Marian Zalewski** – wójt gminy Szczurowa,
- **Leszek Skowron** – wójt gminy Korzenna,
- **Tadeusz Patalita** – wójt gminy Mszana Dolna,
- **Grzegorz Kozioł** – wójt gminy Tarnów,
- **Andrzej Dziwisz** – wójt gminy Raba Wyżna,
- **Janusz Kwaśniak** – wójt gminy Borzęcin,
- **Elżbieta Burtan** – wójt gminy Zabierzów,
- **Janusz Potaczek** – wójt gminy Niedźwiedź,
- **Władysław Sadowski** – wójt gminy Kamienica.

3 listopada 2009 r. Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski z inicjatywy przewodniczącego zwróciło się do Sejmiku Województwa Małopolskiego z „Apelem o podjęcie uchwały w sprawie rozpoczęcia od 2010 r. konkretnych działań i finansowania budowy gmachu Filharmonii Kra-

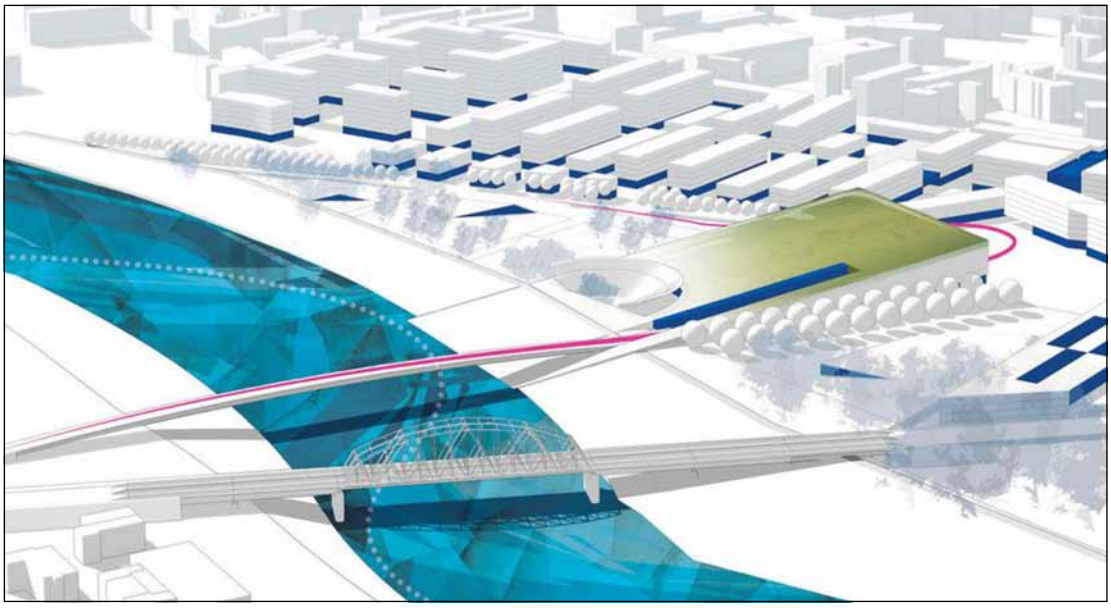

Zwycięski projekt studyjnego konkursu urbanistyczno-architektonicznego na Centrum Muzyki w Krakowie przy Bulwarze Kurlandzkim z kładką nad Wisłą.

kowskiej (…) oraz o pozyskanie z samorządem Krakowa atrakcyjnej lokalizacji".

„Jest głęboko zawstydzającą sytuacja, w której Filharmonia Krakowska – jako jedyna w mieście wojewódzkim w Polsce – nie ma własnego budynku. Podważa to w zasadniczym stopniu nasze miano kulturalnej stolicy Polski oraz europejskiej stolicy kultury i jest godną ubolewania sytuacją bez precedensu wśród metropolii w świecie."

Apel Stowarzyszenia zapoczątkował szereg działań dających nadzieję, że Kraków doczeka się wreszcie nie tylko budynku dla Filharmonii, ale że powstanie tu Centrum Muzyki, wspomagające muzyczne instytucje miasta na czele z Akademią Muzyczną oraz bezdomnymi orkiestrami: Capellą Cracoviensis i Sinfoniettą Cracovia. Zgodnie z poprawką do budżetu przewodniczącego SGiPM – przewodniczącego SWM w budżecie 2010 roku uchwalono 1 mln zł na „Rozpisanie międzynarodowego konkursu architektonicznego na gmach Filharmonii Krakowskiej". Od 2011 r. przewodniczy on 50-osobowemu Komitetowi Honorowemu Budowy Centrum Muzyki, złożonemu z autorytetów kultury, nauki i polityki. Wiceprzewodniczącymi są prof. Krzysztof Penderecki, marszałek województwa małopolskiego Jacek Krupa, prezydent Krakowa prof. Jacek Majchrowski, rektor Akademii Muzycznej prof. Stanisław Krawczyński, która dołączyła do projektu z budową swojego gmachu. Na ten wojsko przekazało 12 hektarów na Grzegórzkach nad Wisłą z 50-procentową bonifikatą.

Wieniec dożynkowy Koła Gospodyń Wiejskich Łobzów z burmistrzem Wolbromia Jerzym Górnickim w siedzibie SGiPM.

Pod koniec roku Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski zwróciło się do Sejmiku Województwa Małopolskiego o podjęcie wspólnych działań – z **apelem w celu wydania Encyklopedii Województwa Małopolskiego.** Publikacja ta miała być „zwieńczeniem X-lecia budowy województwa". Jednym z przytoczonych wówczas argumentów przemawiających za wydaniem Encyklopedii było

stwierdzenie: **„Dobrze funkcjonujące regiony i metropolie to we współczesnym świecie lokomotywy rozwoju**. W ciągu dziesięciu lat samorządowe województwa prawie dziesięciokrotnie zwiększyły swoje budżety. Na województwach spoczywa obowiązek dbania o rozwój regionu, dziedzictwo kulturowe, edukację. Encyklopedia Województwa Małopolskiego to szansa na zebranie, utrwalenie i usystematyzowanie najważniejszych informacji o naszym regionie, a także opisanie województwa przez pryzmat powiatów i gmin". Ze swej strony Stowarzyszenie deklarowało pomoc w uzyskaniu materiałów informacyjnych.

Laureaci „Samorządowego Oskara 2009" – Nagrody im. Grzegorza Palki, 18 października 2009 r. w Galerii Porczyńskich w Warszawie. Drugi od prawej – prof. Mirosław Stec, Uniwersytet Jagielloński, trzeci – Adam Struzik, marszałek woj. mazowieckiego, piąty – Tadeusz Wrona, przewodniczący Ligi Krajowej, trzeci z lewej – Marek Tramś, starosta polkowicki, czwarty – Kazimierz Barczyk, przewodniczący SGiPM.

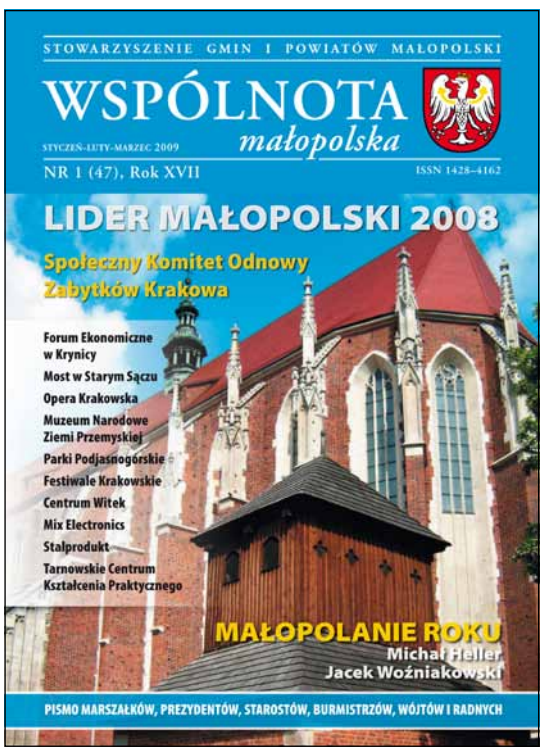

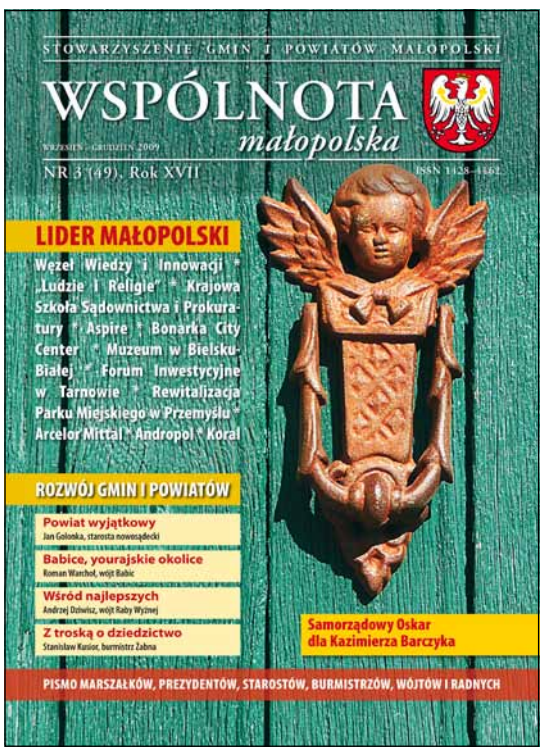

Kalendarium

- **9 stycznia** – XVIII Noworoczne Spotkanie Opłatkowe Samorządów Małopolski.
- **9 marca** – VIII Konferencja „Lider Małopolski 2008 – Najlepsze Przedsięwzięcia Roku 2008 w Małopolsce" – 10 laureatów.
- **8 kwietnia** – II Małopolskie Targi Funduszy Europejskich z udziałem Elżbiety Bieńkowskiej – minister rozwoju regionalnego.
- **21 kwietnia** – VIII Konferencja „Bezpieczna gmina. Bezpieczna droga do szkoły – Inwestycje drogowe w Małopolsce". Wręczono tytuły „Samorząd przyjazny rowerzystom w 2008 r.".
- **14 maja** – konferencja naukowa „Dziesięć lat reformy samorządowej w Polsce: dorobek, wyzwania, prognozy".
- **14 maja** – VIII Ogólnopolska Konferencja „Samorząd i Geologia" w Warszawie, zorganizowana wspólnie przez FRZGiP RP oraz SGiPM z udziałem Henryka Jacka Jezierskiego, wiceministra Środowiska i Jana Rączki, prezesa NFOŚiGW.
- **22 maja** – konferencja „10 lat reformy samorządowej w Polsce – doświadczenia i wyzwania".
- **26 maja –** „Małopolska Debata Europejska" z udziałem liderów list największych komitetów wyborczych w wyborach do Parlamentu Europejskiego.
- **28 maja** – przewodniczący SGiPM otrzymuje Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski za wybitne zasługi dla samorządu terytorialnego i przemian demokratycznych w Polsce oraz za działalność państwową i publiczną.
- **4 czerwca** – SGiPM wyraża zaniepokojenie pogłoskami o planowym zamknięciu Konsulatu Węgierskiego w Krakowie.
- **18 czerwca** – uroczyste wręczenie wyróżnień w II Konkursie na Najlepszą Stronę Internetową Małopolski Powiatów, Gmin, Sołectw, Organizacji Pozarządowych.
- **22 czerwca** – konferencja „30 lat polskiej drogi do wolności".
- **22 czerwca** – uchwała „W X rocznicę restytucji samorządu powiatowego i utworzenia samorządów wojewódzkich".
- **22 czerwca** – XXII Walne Zgromadzenie SGiPM połączone z konferencją „30 lat polskiej drogi do Wolności".
- **22 czerwca** – uchwała XXII Walnego Zebrania Członków SGiPM w sprawie odpowiedniego przygotowania organów administracji publicznej odpowiedzialnych za tworzenie oraz realizację polityk w sprawie zwiększenia możliwości rozwojowych regionu wynikających z członkostwa w UE,
- **15 lipca** – X edycja akcji „Podarujmy Lato Dzieciom ze Wschodu". Do Krakowa przyjechało ponad 120 dzieci z Litwy, Białorusi, Ukrainy i Królewca.
- **25 sierpnia** – apel SGiPM do samorządowców Małopolski o wyposażenie klas szkolnych w sprzęt multimedialny oraz dostęp do Internetu.
- **7 września** – aorganizowane przez SGiPM spotkanie pożegnalne z Victorem Ashem, ambasadorem USA.
- **13 października** – konferencja „W drodze do euro – fakty i mity. Doświadczenia Słowacji" z udziałem konsula generalnego Słowacji.
- **18 października** – wręczenie Kazimierzowi Barczykowi Nagrody im. Grzegorza Palki, polskiego Samorządowego Oscara.
- **21 października** – apel SGiPM do profesora Jerzego Buzka, przewodniczącego Parlamentu Europejskiego o poparcie inicjatywy utworzenia w Krakowie Regionalnego Biura Informacyjnego Parlamentu Europejskiego.
- **2 listopada** – apel SGiPM do wszystkich jednostek samorządu terytorialnego o zorganizowanie pomocy w postaci zbiórek obywatelskich dla mieszkańców Ukrainy w związku z epidemią grypy.
- **9 listopada** – wręczenie nagród zwycięzcom Plebiscytu na Najlepszego Wójta – 10 laureatów.
- **24–25 listopada** – konferencja naukowa „20 lat demokracji. 5 lat członkowska w UE. Jaka Polska w jakiej Unii Europejskiej?".
- **26 listopada** – apel SGiPM w sprawie ustanowienia roku 2010 w Małopolsce „Rokiem Jana Pawła II Wielkiego".
- **3 listopada** – apel SGiPM do Sejmiku Województwa Małopolskiego w sprawie budowy Filharmonii Krakowskiej. Później powstał Komitet Honorowy Budowy Centrum Muzyki na czele z przewodniczącym SGiPM.
- **7 grudnia** – VII Małopolski Zlot Szkolnych Klubów Europejskich „Szkolne Kluby Europejskie na ścieżkach kreatywności i innowacji".
- **30 listopada** – pierwsze zajęcia w krakowskiej Szkole Sądownictwa i Prokuratury.
- **10 grudnia** – apel SGiPM do sejmiku województwa małopolskiego w sprawie wydania Encyklopedii Województwa Małopolskiego.

2010

11 stycznia odbyło się w Sali Obrad Rady Miasta Krakowa **XIX Noworoczne Spotkanie Opłatkowe Samorządów Małopolski i Polski,** zorganizowane wspólnie przez Stowarzyszenie oraz Federację Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP. Opłatki pobłogosławił **ks. kardynał Stanisław Dziwisz.** Życzenia złożyli: przewodniczący SGiPM, Jacek Majchrowski – prezydent miasta Krakowa, Marek Nawara – marszałek województwa małopolskiego, Stanisław Kracik – wojewoda małopolski oraz Michaiło Brodowycz – konsul generalny Ukrainy, dziekan korpusu konsularnego w Krakowie.

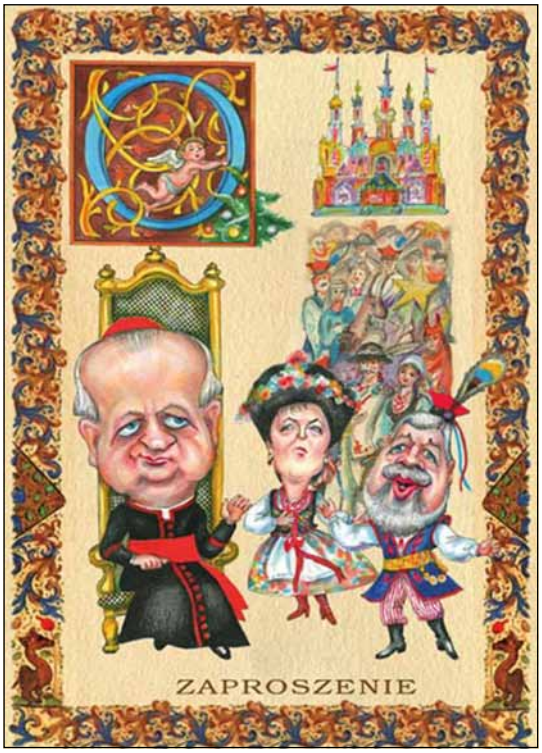

Zaproszenie na noworoczne spotkanie samorządów Małopolski i Polski z życzeniami świątecznymi i noworocznymi.

Tradycyjnie podczas uroczystości ogłoszono nazwiska „Małopolanina Roku 2009". Zostali nimi: **profesor Jerzy Buzek – przewodniczący Parlamentu Europejskiego oraz profesorowie Antoni Tajduś – rektor Akademii Górniczo-Hutniczej i Karol Musioł – rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego,** za utworzenie we współpracy AGH i UJ w ramach Europejskiego

Instytutu Technologicznego UE pierwszego ogólnopolskiego Węzła Wiedzy i Innowacji CC PolandPlus z siedzibą w Krakowie – największego projektu badawczego wartości ok. 2 miliardów euro. Spotkanie uświetnił koncert kolęd i pastorałek w wykonaniu zespołu Trebunie-Tutki.

Seminarium, jakie 3 lutego odbyło się w sali konferencyjnej **Instytutu Spraw Publicznych UJ** było ciekawą próbą konfrontacji teorii z praktyką. Praktykę reprezentowali samorządowcy: Marian Cycoń, Zofia Oszacka, Leszek Zegzda. W imieniu Instytutu Spraw Publicznych UJ zabierały głos: profesor Barbara Kożuch i doktor Ewa Bogacz-Wojtanowska. W spotkaniu uczestniczyli i zabierali głos także przedstawiciele Warszawy, czyli doktor Magdalena Dutkiewicz i doktor Grzegorz Makowski.

Apel, jaki SGiPM wystosowało 15 lutego do parlamentarzystów, to wyraz troski samorządowców o los najpiękniejszych terenów Małopolski. W apelu czytamy: **„Ustawa o wspieraniu rozwoju ziem górskich i górzystych**, uwzględniając aspekty związane z przyrodniczymi, turystycznymi i krajobrazowymi walorami polskich gór, powinna wyznaczać szereg działań, które przyczynią się do aktywizacji gospodarczej tych terenów, przeciwdziałając wyludnianiu się, upadkowi gospodarczemu obszarów górskich, zarastaniu hal. Ustawa powinna uwzględniać interesy rolników, ale także dbałość o zachowanie walorów krajobrazowych

gór i ich niepowtarzalnej przyrody, poprawę stanu środowiska, ochronę kultury i produktów regionalnych, a także rozwój infrastruktury na tych terenach. **Podobne ustawodawstwo dla obszarów górskich zostało uchwalono przed kilkudziesięcioma laty w państwach zachodnioeuropejskich posiadających tereny górskie**".

1 marca w Sali Obrad Rady Miasta Krakowa podsumowano jubileuszowy **X Konkurs „Najlepsze Przedsięwzięcie Roku w Małopolsce – Lider Małopolski 2009"** oraz wręczono nagrody zwycięzcom. Konkurs ten promuje „Lokomotywy Małopolski", czyli najważniejsze inicjatywy, spektakularne dokonania, a także ważne gospodarczo i społecznie inwestycje wpływające na dynamiczny rozwój, dające nadzieję na poprawę koniunktury oraz dobry przykład wszystkim pragnącym działać i inwestować w Małopolsce. Organizowany po raz dziesiąty konkurs na trwałe wpisał się w małopolską tradycję samorządową i cieszy się duży zainteresowaniem.

Specjalne wyróżnienie przyznano **Akademii Górniczo-Hutniczej** oraz **Uniwersytetowi Jagiellońskiemu** za utworzenie we współpracy AGH i UJ w ramach Europejskiego Instytutu Technologicznego UE pierwszego **ogólnopolskiego Węzła Wiedzy i Innowacji CC Poland Plus z siedzibą w Krakowie.** Jest to największy i jedyny w Polsce, taki projekt badawczy wartości ok. 2 mld euro.

Pozostali laureaci to:

- **Międzynarodowy Kongres dla Pokoju „Ludzie i Religie" (Asyż w Krakowie)** – we wrześniu, na zaproszenie kardynała Stanisława Dziwisza, do Krakowa przybyło ponad pięciuset duchownych wszystkich największych religii i kościołów świata oraz kilka tysięcy uczestników, którzy przez kilka dni brali udział w konferencjach, debatach oraz wspólnej modlitwie o pokój na świecie i pojednanie między narodami. Kongres był kontynuacją przełomowego spotkania ekumenicznego w Asyżu, które w 1986 r. zainicjował Jan Paweł II.
- **Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury w Krakowie** w roku 2009 zainaugurowała swoją działalność, jako jedyna taka instytucja w Polsce. Szkoła prowadzi studia podyplomowe i szkolenia zawodowe dla sędziów, prokuratorów, asesorów, referendarzy oraz kuratorów sądowych z całego kraju. Kompleks dydaktyczny wraz z hotelem na kilkaset miejsc powstał kosztem 135 mln zł.
- **Stowarzyszenie Aspire w Krakowie, jako przedstawiciel firm outsourcingowych** – Stowarzyszenie zrzesza firmy outsourcingowe, które ulokowały swoje siedziby w Krakowie i Małopolsce. Łącznie zatrudniają one 16 tys. osób, co czyni Kraków największym w Europie, a czwartym na świecie, centrum usług BPO. W 2010 planowane są kolejne inwestycje, również nowych podmiotów, które zaowocują zwiększeniem liczby pracowników do 19 tys.
- **Bonarka City Center w Krakowie** – liczący prawie 19 ha obszar był terenem klęski ekologicznej w środku Krakowa. Dzięki największej rekultywacji po byłym zakładzie przemysłowym w Polsce zdegradowana i skażona metalami ciężkimi przestrzeń przywrócona została miastu, nadając mu zarazem nowe oblicze. Nadto inwestor przebudował i unowocześnił układ drogowy wzdłuż drogi krajowej 4, istotnie poprawiając komunikację z południowymi osiedlami miasta.
- **Muzeum w Bielsku-Białej – Zamek Książąt Sułkowskich** – za kwotę 15 mln zł został starannie wyremontowany i odnowiony ten najstarszy i naj-

większy obiekt zabytkowy na terenie historycznego miasta Bielska.

- **Forum Inwestycyjne w Tarnowie** – cykliczne spotkania kilkuset inwestorów, przedsiębiorców i samorządowców organizowane w Tarnowie służą określeniu różnych wariantów rozwoju Małopolski i Polski oraz wypracowaniu sposobów zarządzania i efektywnego realizowania inwestycji także w czasach kryzysu. Kilkudniowa konferencja odgrywa ważną rolę w ramach Forum Ekonomicznego w Krynicy.
- **Rewitalizacja Parku Miejskiego w Przemyślu** – rewitalizacja pięknego, starego Parku Miejskiego w Przemyślu została przeprowadzona i sfinansowana w ramach tzw. kontraktu dodatkowego przez Spółkę PANOVA, inwestora Galerii Handlowej „Sanowa" w Przemyślu.
- **Arcelor Mittal SA Kraków – Nowa Huta** – jeden z największych pracodawców w Małopolsce. W 2000 r. firma oddała do użytku gruntownie zmodernizowaną walcownię zimną, kosztem blisko 100 mln zł zoptymalizowano moc produkcyjną huty, zapewniając najwyższe parametry jakościowe produktów.
- **Producent Tkanin „Andropol" SA w Andrychowie** – firma jest jednym z najstarszych i największych przedsiębiorstw przemysłu włókienniczego w Polsce – działa od ponad 100 lat i zatrudnia ponad 1000 pracowników.
- **Przedsiębiorstwo Produkcji Lodów „Koral" w Nowym Sączu** – firma jest liderem wśród krajowych producentów lodów, starannie kształtującym wizerunek i markę produktów, a także jedynym producentem konkurującym na równi z zagranicznymi koncernami. Właściciele, bracia Józef i Marian Koral od lat wspierają również na dużą skalę działalność charytatywną i społeczną.

Jak widać z powyższego wyliczenia komisja konkursowa nagrodziła bardzo rożne działania małopolskich podmiotów samorządowych, gospodarczych i naukowych. Nawet z pozoru niezbyt spektakularne inwestycje, jak choćby rewitalizacja parku w Przemyślu, ostatnim relikcie dawnych Kresów, mają znaczący wpływ na kształtowanie współczesnego obrazu historycznej Małopolski.

5 marca 2010 roku wręczono akty nadania tytułu „Małopolanina Roku 2009" profesorom Jerzemu Buzkowi, Antoniemu Tajdusiowi, Karolowi Musiołowi oraz „Człowieka Roku 2009" prof. Jerzemu Regulskiemu.

Małopolska debata **„Współpraca mediów regionalnych i lokalnych z samorządem terytorialnym"** odbyła się 18 marca w siedzibie TVP Kraków na Krzemionkach.

Problem współpracy pomiędzy mediami a lokalnymi samorządami podjęto na organizowanej przez Stowarzyszenie debacie. Dziennikarze i samorządowcy próbowali znaleźć odpowiedź na pytanie, czy jest ona możliwa i jak współpracować, aby żadna ze stron nie straciła wiarygodności i zaufania.

„Samorząd oraz media lokalne i regionalne są fundamentem budowania społeczeństwa obywatelskiego, są podstawą do tego, aby obywatele mieli obiektywną informację o tym, co się dzieje w ich otoczeniu" – przewodniczący SGiPM.

„Naszym celem jako dziennikarzy jest pewien rodzaj audytu, czyli zewnętrzne spojrzenie. Jeśli będziemy nawzajem doceniać swoją rolę i rozumieć, co jest czyim zadaniem, nie obrażać się na siebie nawzajem, to współpraca taka jest oczywiście potrzebna" – Piotr Legutko, redaktor naczelny „Dziennika Polskiego".

W konferencji wzięli udział: Jan Rojek – dyrektor TVP Kraków, Mariusz Bartkowicz – prezes Zarządu Radia Kraków, Piotr Legutko – redaktor naczelny „Dziennika Polskiego", Tomasz Lachowicz – redaktor naczelny „Gazety Krakowskiej", Józef Stachów – redaktor naczelny „Gazety Wyborczej Kraków".

8 kwietnia w szacownym miejscu, w auli PAU toczą się debaty na temat sposobów ciekawej inicjatywy sportowej, czyli **Ligi Małych Mistrzów. Jest to ogólnopolski „społecznościowy" projekt rozgrywek piłkarskich dla dzieci w wieku 10–12**

lat realizowany przez Federację Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP we współpracy z SGiPM. Projekt został objęty Honorowym Patronatem przez Ministerstwo Edukacji Narodowej oraz Ministerstwo Sportu i Turystyki. Zgodnie z regulaminem LMM zgłoszenia rozgrywek gminnych mogą dokonywać samorządy, organizacje i instytucje samorządowe, organizacje społeczne oraz szkoły podstawowe. W rozgrywkach regionalnych we wszystkich województwach uczestniczyło ponad 5 tys. młodzieży.

24 kwietnia odbyły się **w Racławicach „Wybory Chłopa Roku 2010".** Współorganizatorem wydarzenia – obok gminy Racławice na czele z wójtem Adamem Samborskim, starostwa powiatowego w Miechowie, Krajowej Rady Izb Rolniczych, Krajowego i Krakowskiego Związku Rolników, kółek i organizacji rolniczych, Małopolskiej Izby Rolniczej oraz posła do Parlamentu Europejskiego Czesława Siekierskiego – jak co roku było Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski.

Impreza ma na celu upowszechnienie kultury wiejskiej, integrację środowisk wiejskich oraz pokazanie tradycji, zwyczajów, obyczajów polskiej wsi, a także promocję zdrowej żywności.

„Chłopem Roku 2010" został Stanisław Budzeń, rolnik zamieszkały w Boczkach i gospodarujący na 19 hektarach, czterokrotny mistrz Polski w dojeniu sztucznej krowy oraz członek Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego. Drugie miejsce zajął reprezentant Województwa Małopolskiego Paweł Oczkowicz z Boczkowic w gminie Książ Wielki, trzecie – Marcin Lemańczyk z Województwa Pomorskiego.

IV konferencja z cyklu „Samorządy i Ekologia" odbyła się 17 czerwca. Organizatorzy to SGiPM oraz Fundacja Rozwoju Samorządności i Prasy Lokalnej.

Finał małopolskiego turnieju Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski. Zwycięzcy turnieju ogólnopolskiego FRZGiP RP w nagrodę byli przez tydzień gośćmi szkółki piłkarskiej Juventusu Turyn. Nagrodę tę ufundował Fiat Polska.

Patronat nad konferencją objął Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W sali obrad Rady Miasta Krakowa spotkali się radni gminni i powiatowi, wójtowie, starostowie, burmistrzowie i małopolscy przedsiębiorcy. Tematem konferencji były nowe zasady dofinansowania montażu kolektorów słonecznych. Referaty wygłosili: Włodzimierz Okrajek – dyrektor Małopolskiego Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Wiesław Bury – wiceprezes Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie, Bogusław Kośmider – dyrektor Centrum Korporacyjnego Banku Ochrony Środowiska S.A. w Krakowie, Grzegorz Niezgoda – burmistrz Szczawnicy, Barbara Nosal-Biesiadecka – prezes Fundacji Rozwoju Samorządności i Prasy Lokalnej, Marek Bednarz – dyrektor Przedstawicielstwa Viessmann, Włodzimierz Rożnowski – Bank Ochrony Środowiska S.A.

Podczas trwania konferencji funkcjonowały stoiska informacyjne zorganizowane przez: ARiMR, banki oraz producentów kolektorów słonecznych. Uczestniczący w wydarzeniu samorządowcy mogli się na miejscu zapoznać zarówno z zasadami udzielania dotacji, możliwością uzyskania dopłat bankowych oraz zasadami i warunkami technicznymi montażu kolektorów słonecznych.

XXIII Walne Zgromadzenia SGiPM obradowało 2 lipca. Delegaci akceptują sprawozdanie Zarządu, w którym czytamy między innymi: „Zarząd SGiPM realizował zadania statutowe polegające m.in. na: upowszechnianiu idei samorządności lokalnej, zajmowaniu stanowisk w sprawach publicznych, ochronie interesów członków Stowarzyszenia, koordynacji współdziałania gmin, powiatów i województw zmierzającego do podtrzymywania wspólnych tradycji historycznych, kulturowych i gospodarczych Małopolski, podejmowaniu działań zmierzających do gospodarczego i kulturalnego rozwoju Małopolski, prowadzeniu działań na rzecz ochrony środowiska naturalnego, podejmowaniu działań w zakresie wykorzystania środków Unii Europejskiej, wspieraniu rozwoju turystyki i moderowaniu działań z zakresu regionalnych przedsięwzięć turystycznych, inicjowaniu działań w zakresie rozwoju infrastruktury i gospodarki komunalnej".

Przewodniczący Stowarzyszenia zaapelował do rad o podjęcie uchwał honorujących Samorządowców XX-lecia szczególnie zasłużonych dla gmin – w kategoriach prezydent, burmistrz, wójt oraz radny. Poinformował również, że SGiPM współpracuje przy opracowaniu publikacji – leksykonu biograficznego, który przez pryzmat opisywanych osób i ich osiągnięć, ukaże właściwy obraz samorządnej Małopolski. Znajdą się w nich zarówno prezydenci, burmistrzowie, wójtowie małopolskich gmin, jak też pochodzące z Małopolski osoby, które pracowały nad reformą administracyjną państwa. Wyraził również opinię, że

leksykon ten będzie dobrym zwieńczeniem obchodów XX-lecia Samorządu Terytorialnego w Polsce.

Walnemu Zgromadzeniu towarzyszyła konferencja **„XX lat Odrodzonego Samorządu Terytorialnego w Małopolsce".** W konferencji wzięło udział ponad stu samorządowców z całej Małopolski. Organizatorzy konferencji to SGiPM oraz historia.org.pl. Konferencja zorganizowana została w ramach programu **„Warto pamiętać"** w partnerstwie z Małopolskim Instytutem Kultury oraz Województwem Małopolskim. Konferencję otworzył przewodniczący SGiPM, który podkreślił rolę i znaczenie samorządu terytorialnego w demokratycznym państwie. Przypomniał przygotowania do tworzenia samorządu gminnego w Krakowskim Komitecie Obywatelskim „Solidarności", w którym był członkiem prezydium, projekty legislacyjne w Krakowskim Centrum Obywatelskich Inicjatyw Ustawodawczych „Solidarności", gdzie rodził się projekt ustawy o samorządzie gminnym w Polsce oraz reformę wojewódzką i powiatową rządu Jerzego Buzka, którego był doradcą ds. reformy samorządowej. Uczestnicy konferencji podkreślali, że dotąd żaden z gabinetów, ani parlamentów nie podjął się tak gruntownych i systemowych zmian normujących funkcjonowanie państwa.

Odpowiedzią na aktualne, bardzo poważne wyzwania była Konferencja **„Klęski żywiołowe. Powódź i osuwiska w Małopolsce"**, jaka odbywała się 30 września.

W czasie konferencji zabierali głos między innymi: Kazimierz Barczyk – przewodniczący SGiPM, Olgierd Dziekoński – podsekretarz stanu w Ministerstwie Infrastruktury, Marek Nawara – marszałek województwa małopolskiego, Stanisław Kracik – wojewoda małopolski, profesor Jacek Majchrowski – prezydent miasta Krakowa, doktor Jerzy Grela – dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie, dr hab. Antoni Wójcik z Oddziału Karpackiego Państwowego Instytutu Geologicznego oraz Zofia Oszacka – wójt gminy Lanckorona, szczególnie dotkniętej osuwiskami, będącymi skutkiem powodzi.

Sprawa ochrony przeciwpowodziowej wielokrotnie była przedmiotem prac Stowarzyszenia. **Szczególne znaczenie miały działania związane ze zwalczaniem osuwisk, jako niezwykle trudnego i specyficznego zagrożenia na terenie Karpat.** W tym zakresie stowarzyszenie inicjowało i wspierało prace o charakterze ponadregionalnym, gdyż zjawiska te są obecne intensywnie na obszarze Małopolski, Podkarpacia i pewnych części województwa śląskiego. SGiPM domagało się zdecydowanego wsparcia funduszy i instytucji rządowych dla prac w sferze ochrony przeciwpowodziowej. Warto zauważyć, że z uwagi na charakter zarządzania gospodarką wodną w zlewniach wielkich rzek, SGiPM miało szczególne możliwości integracji samorządów w dorzeczu Wisły. W tym przypadku sprawdziła się idea współpracy samorządów z historycznej Małopolski.

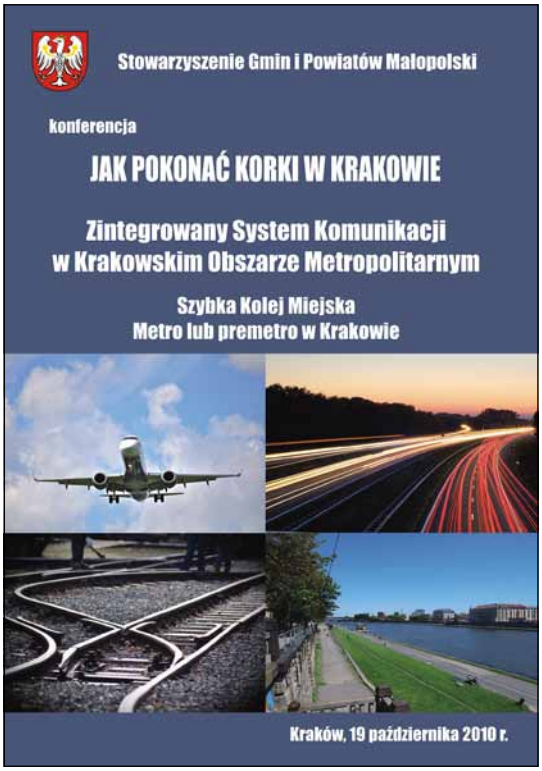

Przystanki krakowskiej Szybkiej Kolei Aglomeracyjnej: na niebiesko – istniejące, na czerwono – planowane. Projekt własny Kazimierza Barczyka (ulotka wyborcza 2010).

Jeden z projektów przebudowy mostu kolejowego na Wiśle w Krakowie o dwa dodatkowe tory dla Szybkiej Kolei Aglomeracyjnej. Gigantyczna rozbudowa o dodatkową parę torów i modernizacja odcinka linii kolejowej Kraków Główny - Płaszów - Bieżanów - Rudzice, o którą wielokrotnie apelowało tylko SGiPM, jest warunkiem rozwoju SKA i docelowych przejazdów pociągów co kwadrans we wszystkie strony Krakowa i Małopolski. Realizacja inwestycji za około 1 mld zł rozpocznie się w drugiej połowie 2017 r.

Kalendarium

- **11 stycznia** – XIX Noworoczne Spotkanie Opłatkowe Samorządów Małopolski i Polski.
- **3 lutego** – seminarium „Współdziałanie jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych. Nauka – praktyka" przygotowana wspólnie z Instytutem Spraw Publicznych UJ.
- **15 lutego** – apel SGiPM do posłów i senatorów o podjęcie prac nad ustawą o rozwoju regionów górskich.
- **1 marca** – X Konferencja „Lider Małopolski 2009. Najlepsze Przedsięwzięcie Roku 2009 w Małopolsce" – 10 laureatów.
- **18 marca** – konferencja „Samorządy i ekologia. Fundusze europejskie i inne źródła finansowania inwestycji w odnawialne źródła energii w Małopolsce" pod patronatem Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
- **18 marca** – małopolska debata „Współpraca mediów regionalnych i lokalnych z samorządem terytorialnym".
- **8 kwietnia** – konferencja „Małopolska Liga Małych Mistrzów".
- **24 kwietnia** – „Forum Konsultacyjne Samorządów: nowa ustawa medialna – przyszłość regionalnej telewizji i radia publicznego".
- **24 kwietnia** – doroczne wybory „Chłopa Roku" w Racławicach, organizowane we współpracy z SGiPM.
- **10 maja** – III Małopolskie Targi Funduszy Europejskich.
- **17 czerwca** – IV Konferencja z cyklu „Samorządy i Ekologia: Energetyka Słoneczna. Nowe zasady finansowania".
- **2 lipca** – apel przewodniczącego SGiPM do radnych, wójtów, burmistrzów i prezydentów miast wszystkich kadencji o uhonorowanie przez samorządy osób szczególnie zasłużonych dla Małych Ojczyzn w ramach programu „Warto pamiętać".
- **2 lipca** – XXIII Walne Zgromadzenie SGiPM połączone z konferencją „XX lat odrodzonego Samorządu Terytorialnego w Małopolsce".
- **15 lipca** – XI edycja Akcji „Podarujmy Lato Dzieciom ze Wschodu". Już po raz jedenasty gościmy w Krakowie prawie 100 młodych Polaków z Ukrainy, Białorusi, Litwy i Królewca.
- **22 września** – apel SGiPM w sprawie adaptacji budynku dla nowej siedziby Wojewódzkiego Szpitala Okulistycznego.
- **30 września** – konferencja „Klęski żywiołowe – powódź i osuwiska w Małopolsce. Rządowe i samorządowe programy przeciwdziałania" z udziałem wiceministra Infrastruktury Olgierda Dziekońskiego.
- **30 września** – SGiPM zajmuje stanowisko wspierające w sprawie rozwoju współpracy między samorządami województwa śląskiego i Małopolskiego.
- **5 października** – „Odnawialne źródła energii i poszanowanie energii w gminach – teoria i praktyka" – I Forum OZE dla gmin, cyklicznie organizowane przez „GLOBEnergię" – krakowski miesięcznik kierowany przez Grzegorza Burka, we współpracy z SGM oraz FRZGiP RP.
- **14 października** – program edukacyjny „Twoje Pieniądze 2010 – Finansowanie samorządów – Finansowanie rozwoju firm".
- **19 października** – konferencja „Jak pokonać korki w Krakowie. Zintegrowany System Komunikacji w Krakowskim Obszarze Metropolitalnym. Szybka Kolej Miejska. Metro lub premetro w Krakowie", zakończona zajęciem przez SGiPM popierającego stanowiska w przedmiotowej kwestii.
- **15 listopada** – konferencja „Samorządowcy w Małopolsce 1990–2010. Spotkanie w XX-lecie Samorządu Terytorialnego w Małopolsce", promocja leksykonu „Samorządowcy w Małopolsce 1990–2010" zawierającego ponad trzysta biogramów najbardziej zasłużonych małopolskich samorządowców.

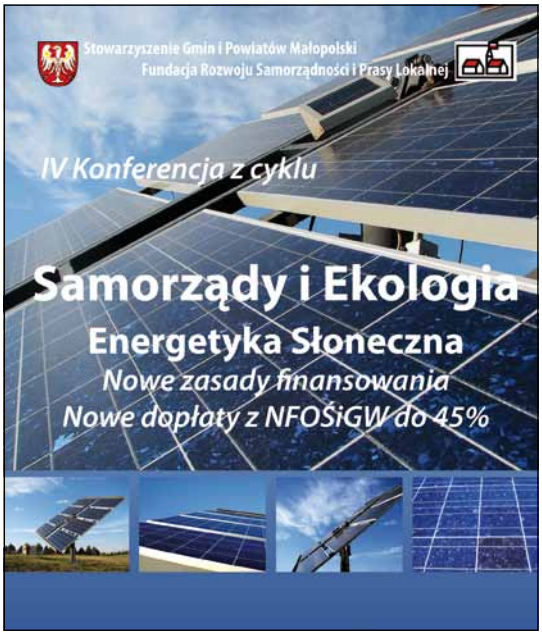

2011

Kolejny rok działalności SGiPM rozpoczęło tradycyjne noworoczne Spotkanie Opłatkowe.

Zaproszenie na noworoczne spotkanie samorządów Małopolski i Polski z życzeniami świątecznymi i noworocznymi.

W dniu 10 stycznia Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski we współpracy z Federacją Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP zorganizowało **XX Noworoczne Spotkanie Opłatkowe Samorządów Małopolski i Polski w sali obrad Rady Miasta Krakowa.**

Ks. kardynał Stanisław Dziwisz pobłogosławił opłatki, a życzenia złożyli: przewodniczący Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski, Jacek Majchrowski – prezydent miasta Krakowa, Bogusław Kośmider – przewodniczący Rady Miasta Krakowa, Marek Sowa, marszałek województwa małopolskiego, Stanisław Kracik – wojewoda małopolski. W spotkaniu wzięli udział tradycyjnie samorządowcy oraz przedstawiciele: korpusu dyplomatycznego, środowisk kultury i nauki.

Podczas uroczystości przewodniczący SGiPM ogłosił nazwiska laureatów tytułu „Małopolanina Roku 2010" – **kardynała Kazimierza Nycza,** Arcybiskupa Metropolitę Warszawskiego, wieloletniego biskupa pomocniczego Archidiecezji Krakowskiej, który został wyróżniony w uznaniu „wielkich zasług, duchowe wsparcie przy tworzeniu Komitetów Obywatelskich «Solidarności» oraz w odrodzeniu i budowaniu samorządu terytorialnego w Małopolsce". **Annę Dymną** doceniono za „wybitne kreacje teatralne i filmowe oraz wieloletnią działalność charytatywną na rzecz chorych, niepełnosprawnych i pokrzywdzonych i w podzięce, że pomaga nam w sobie budzić dobro".

Spotkanie uświetnił koncert kolęd i pastorałek w wykonaniu Zespołu Pieśni i Tańca „Małe Słowianki" z Centrum Młodzieży im. dra H. Jordana.

Miasto i gmina Słomniki, którą kieruje burmistrz Paweł Knafel, zostało laureatem konkursu **„Lider Małopolski 2010" za realizację pasywnej (energooszczędnej) hali sportowej.** Inwestycję wykonano według technologii pasywnej (budynek chłodzi i ogrzewa się sam) oraz energooszczędnej i jest pierwszym obiektem tego typu w Polsce. Zastępując budynek wykonany w tradycyjnej technologii, otrzymano oszczędność zużycia energii o ok. 87% oraz zmniejszono emisję CO_2 o przeszło 90%. Po wygraniu konkursu SGiPM władze Słomnik poszły za ciosem. Dnia 1 września 2015 roku dzieci ze Słomnik jak i okolicznych miejscowości rozpoczęły zajęcia w nowym przedszkolu. Nowoczesne Integracyjne Centrum Rozwoju Dziecka, przystosowane dla dzieci

niepełnosprawnych, zostało wybudowane także innowacyjną techniką pasywną i jest drugą taką placówką w Polsce. Kolejny budynek realizowany w technologii pasywnej to Przychodnia Zdrowia. W czasie przygotowywania tego numeru „Wspólnoty Małopolskiej" inwestycja jest już na ukończeniu.

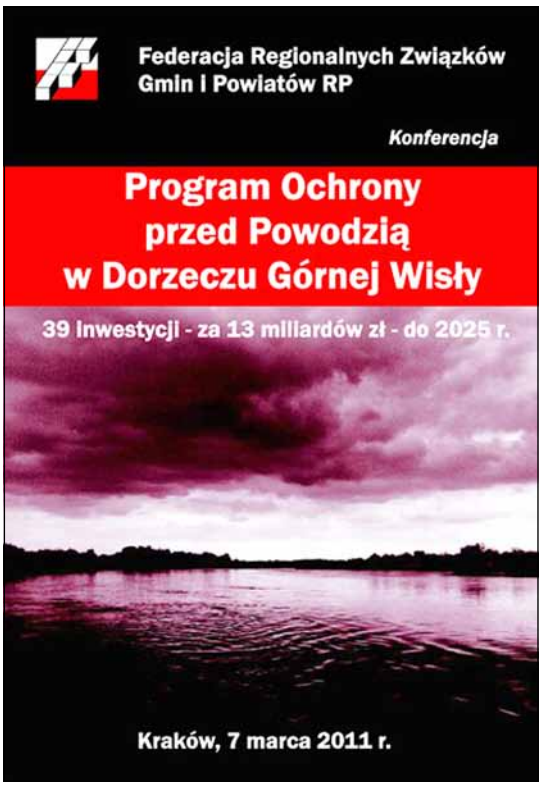

7 marca odbywa się konferencja dotycząca „tradycyjnego", wręcz odwiecznego problemu Małopolski, czyli ochrony przed powodzią. Konferencja **„Program ochrony przed powodzią w dorzeczu Górnej Wisły"** – zwołana przez Federację Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP we współpracy z Wojewodą Małopolskim przy współudziale SGiPM oraz Śląskiego Związku Gmin Powiatów, Podkarpackiego Stowarzyszenia Samorządów Terytorialnych oraz Związku Gmin Lubelszczyzny – dotyczyła niezwykle ważnego problemu. W jej programie czytamy: **„Aby zabezpieczyć przed powodzią 5 południowych województw kraju, powstał «Program Ochrony przed Powodzią w Dorzeczu Górnej Wisły».** Celem Programu jest sukcesywne podnoszenie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego w dorzeczu Górnej Wisły – dla uniknięcia powtórzenia tragicznej powodzi z ubiegłego roku". Konferencja była okazją do zaprezentowania tego właśnie rządowego programu. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele władz państwowych i samorządowych z czterech województw – małopolskiego, podkarpackiego, śląskiego i świętokrzyskiego. Program Ochrony przed Powodzią w Dorzeczu Górnej Wisły składa się z 39 projektów zadaniowych, które mają zabezpieczać całą dolinę Wisły oraz dorzecza doliny Wisły.

Warto zacytować dwie wypowiedzi, jakie padły podczas konferencji.

„Jest szansa na podobny program przeciwpowodziowy dla Górnej Wisły, jak dla Górnej Odry. Liczymy na te inwestycje hydrotechniczne, ponieważ jesteśmy na terenie szczególnie zagrożonym powodziami. Nowe instalacje w połączeniu z istniejącymi zbiornikami retencji powinny nas ochronić przed wielką wodą" – stwierdził przewodniczący SGiPM.

„To ważne, czy jesteśmy w stanie rozwiązać problem powodzi ze strony zagospodarowania przestrzeni? Najtrudniejsze jest powiedzieć Kowalskiemu, że na terenie zalewowym nie będzie mógł budować ani teraz, ani w przyszłości. Ten program jest ramowy i otwarty po to, by dzisiaj nie toczyć sporu o każdą inwestycję" – zaznaczył Stanisław Kracik.

Kolejna konferencja dotyczyła gospodarki cieplnej i ochrony powietrza. Stowarzyszenie przygotowało stanowisko w kwestii, jaka była tematem konferencji. Warto zacytować jej fragment: **„Obecnie w Europie budynki pochłaniają około 40% wykorzystywanej energii**. Zużycie energii rośnie każdego roku wraz ze wzrostem poziomu życia, z którym związane jest powszechne korzystanie z systemów ogrzewania i klimatyzacji. Naszym obowiązkiem jest

promocja budownictwa pasywnego w naszych wspólnotach lokalnych i regionalnych, tak aby przestało ono być ekstrawagancją, lecz stało się długotrwałym trendem".

Sprawa oszczędności energii, minimalizacja kosztów utrzymania obiektów, zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i ochrona powietrza to zadania priorytetowe dla wszystkich samorządów. Powinniśmy dążyć do zmniejszenia zużycia paliw i do realizacji budynków o niższych potrzebach energetycznych.

Budownictwo pasywne jest przykładem technologii zrównoważonego rozwoju. Obok korzyści środowiskowych takie obiekty przynoszą także korzyści ekonomiczne dla użytkowników (w postaci znacznie niższych rachunków za energię) oraz korzyści społeczne, wyrażające się wysokim standardem życia i ochroną środowiska naturalnego.

Apelujemy do samorządów wzbogacających infrastrukturę o budowanie innowacyjnych wysokoenergooszczędnych hal sportowych, przedszkoli, szkół oraz innych budynków użyteczności publicznej. Takie projekty – potrzebne w każdej gminie i mieście – przy zachowaniu wysokich standardów ekonomicznych oraz estetycznych **ograniczają koszty zużywanej energii nawet do 90%, podobnie wpływają na zmniejszenie emisji CO_2 – chronią czyste powietrze**.

W Europie szczególnie bogaci mocno oszczędzają energię. My jesteśmy wciąż zbyt biedni, aby w naszych bardzo energochłonnych budynkach płacić tak dużo, za tak wielkie ilości coraz droższej energii".

16 maja odbyła się **konferencja „Szerokopasmowa sieć internetowa w Małopolsce".**

„Powinniśmy zmierzać do tego, by sieć szerokopasmowa była jak najbardziej dostępna. To przedsięwzięcie ma ważny wymiar społeczny. Brak dostępu do internetu to w dzisiejszych czasach poważne utrudnienie w życiu codziennym" – stwierdził przewodniczący SGiPM podczas konferencji, w której udział wzięli samorządowcy, a także przedstawiciele Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, firm z sektora technologii internetowych i organizacji pozarządowych popularyzujących internet.

21 czerwca odbywa się **konferencja „Dziedzictwo Jana Pawła II Wielkiego w projektach edukacyjny, promocyjnych, turystycznych Krakowa i Małopolski".** Uczestnicy konferencji, którą SGiPM zorganizowało przy współudziale samorządu województwa małopolskiego, samorządu miasta Krakowa, Małopolskie Organizacji Turystycznej oraz Krakowskiej Izby Turystyki uchwalają dokument, w którym czytamy: „Beatyfikacja błogosławionego Jana Pawła II, która dokonała się w tak szczególnym czasie stwarza

wyjątkowe warunki dla rozwoju turystyki pielgrzymkowej w Małopolsce. Właściwe wykorzystanie tego daru, stanowi nasz wspólny obowiązek, wymagający porozumienia i współpracy wielu instytucji oraz środowisk regionu. Małopolska dysponuje unikalnymi walorami, pozwalającymi uczynić ruch pielgrzymkowy jedną z najważniejszych części usług turystycznych. Nasze centralne położenie w Europie Środkowej, zamieszkanej przez kilkadziesiąt milionów katolików, ogromna liczba zabytków sakralnych, w tym także najwyższej klasy światowej oraz tysiącletnie dziedzictwo duchowe stwarzają szansę na przyciągniecie rzeszy nowych gości. W ostatnich latach przeprowadzono lub rozpoczęto wiele ważnych projektów skupionych właśnie na wzbogacaniu oferty Małopolski, skierowanej do pielgrzymów.

Trwają prace w znanych ośrodkach pielgrzymkowych i centrach turystyki religijnej: na Podhalu Kalwarii Zebrzydowskiej, Starym Sączu. Gruntownie przebudowywane są ważne obiekty w Wadowicach. W Krakowie z roku na rok przybywa propozycji ułatwiających zwiedzanie miasta, a ukierunkowanych na przeżycia duchowe i religijne. **Specjalne miejsce na tej mapie nowych przedsięwzięć zajmują krakowskie Łagiewniki – jedyne dziś w Polsce sanktuaria o takiej światowej sile oddziaływania**. To niezwykle bogactwo domaga się specjalne oprawy i jeszcze lepszego wykorzystania. Nadchodzące lata zdecydują, czy będziemy potrafili skutecznie zamienić te atuty w sukces na skalę nie tylko naszego

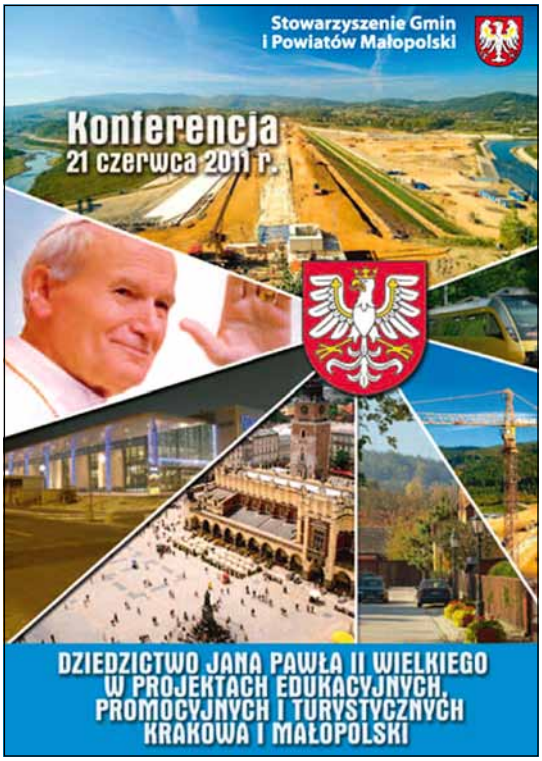

kraju. Aby tego dokonać potrzebny jest całościowy, systemowy projekt rozwoju turystyki religijnej angażujący przedsiębiorców i ich organizacje, instytucje kościelne, kulturalne oraz samorządy. Będzie to na pewno dobra inwestycja, a równocześnie konkretny wyraz mądrego pomnażania dziedzictwa Jana Pawła II Wielkiego".

28 czerwca obradowało kolejne Walne Zgromadzenie Członków Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski. Po wysłuchaniu sprawozdania Zgromadzenie udzieliło absolutorium ustępującemu Zarządowi Stowarzyszenia i powołało władze na nową kadencję. Przewodniczącym Zarządu ponownie wybrano Kazimierza Barczyka, który w tajnym głosowaniu uzyskał ponad 90 procent głosów.

Zgromadzenie dyskutowało nad szeregiem ważnych dla Małopolski kwestii, a następnie uchwaliło swoje **Stanowiska**:

- **w sprawie najważniejszych inwestycji drogowych w Małopolsce;**
- **w sprawie nowych regulacji prawnych dotyczących zadłużania się i poziomu deficytu budżetowego jednostek samorządu terytorialnego;**
- **w sprawie projektu Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego;**
- **w sprawie rozwoju turystyki pielgrzymkowej i religijnej w Małopolsce;**
- **w sprawie Zintegrowanego Systemu Komunikacji w Krakowskim Obszarze Metropolitalnym;**
- **w sprawie pilnego podjęcia ponownych prac nad ustawą o rozwoju społeczno-gospodarczym regionów górskich.**

Na początku września ogłoszono **konkurs na „Edukacyjną Gminę Małopolski".** Jego organizatorami były: Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie, Małopolski Instytut Samorządu Terytorialnego i Administracji oraz Stowarzyszenie. Był on adresowany do gmin wiejskich i miejsko-wiejskich, przy czym miasta powinny liczyć mniej niż 25 tysięcy mieszkańców. Jak napisano w zaproszeniu: „Celem konkursu jest prezentacja gmin najaktywniej wspierających rozwój kompetencji, kwalifikacji, zainteresowań swoich mieszkańców oraz promocja uczenia się przez całe życie".

Koniec roku 2011 przyniósł jubileusz dwudziestolecia Stowarzyszenia. Warto zacytować fragmenty listu, jaki w związku z rocznicą wystosował przewodniczący SGiPM. Przytoczone niżej zdanie dotyczą przeszłości, sytuacji w 2011 roku oraz przyszłości Stowarzyszenia.

„Stowarzyszenie współuczestniczyło w przygotowaniu podstaw prawnych reformy powiatowej i wojewódzkiej. SGiPM wspiera działania samorządów na rzecz poprawy infrastruktury transportowej, pozyskiwania środków z UE oraz strategii rozwoju regionu. Konsekwentnie zabiega o promocję walorów Małopolski, w tym turystycznych, z budowaną od przez wieki tożsamością kulturową, społeczną, religijną".

VIP – wydanie specjalne poświęcone XX-leciu Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski.

„Celem Stowarzyszenia jest nadal rozwijanie i umacnianie kulturalnych i gospodarczych więzi oraz współpracy wśród mieszkańców i instytucji regionu, a także promocja Małopolski w kraju i zagranicą. Od dwudziestu lat Stowarzyszenie organizuje współpracę samorządów gminnych, a od dwunastu lat – powiatowych i samorządu województwa małopolskiego, a także reprezentuje wobec rządu i parlamentu, zabierając głos w najistotniejszych dla samorządu kwestiach".

„Jako samorządowcy uważamy, że konieczne jest stworzenie nowych form i sposobów działania samorządu terytorialnego, adekwatnych do zachodzących w społeczeństwie zmian, dostosowanie ich do zakorzenionej już, po 20 latach demokracji, świadomości obywateli, tak aby jak najpełniej realizowały one oczekiwania społeczeństwa – indywidualnych obywateli oraz wspólnot lokalnych i regionalnych".

Leksykon z biogramami ponad 300 najbardziej zasłużonych samorządowców Małopolski, opracowany przez Wojciecha Stańczyka we współpracy z Januszem Mierzwą, Bartoszem Lipszycem, Henrykiem Szewczykiem i Markiem Hańderkiem. Wydawnictwo w twardej oprawie sfinansowane przez samorząd województwa małopolskiego, zrealizowane przez współpracowników Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski.

Promocja „Leksykonu Ludzi Małopolskiej «Solidarności»" w biurze SGiPM z udziałem Wojciecha Grzeszka – przewodniczącego Zarządu Regionu Małopolska NSZZ „Solidarność" oraz doktora Adama Gliksmana. Leksykon zawiera ponad 300 biogramów najbardziej zasłużonych działałaczy „Solidarności" w Małopolsce. Wydawnictwo sfinansowane przez samorząd województwa małopolskiego opracowane przez dr. Adama Gliksmana z inicjatywy SGiPM.

WŁADZE SGiPM VI KADENCJI

XXIV Walne Zgromadzenie Delegatów w Krakowie, 28 czerwca 2011 r.

Przewodniczący SGiPM

- **Kazimierz Barczyk**

Wiceprzewodniczący SGiPM

- **Robert Choma** – prezydent Przemyśla
- **Kazimierz Fudala** – wójt Rzepiennika Strzyżewskiego
- **Bogusław Kośmider** – przewodniczący Rady Miasta Krakowa
- **Zofia Oszacka** – wójt Lanckorony
- **Ryszard Ścigała** – prezydent Tarnowa

Sekretarz Zarządu SGiPM

- **Marek Fryźlewicz** – burmistrz Nowego Targu

Skarbnik SGiPM

- **Wacław Szarek** – burmistrz Sędziszowa

Członkowie Zarządu SGiPM:

- **Choma Robert** – prezydent Przemyśla (przedstawiciel woj. podkarpackiego)
- **Chwierut Janusz** – prezydent Oświęcimia (wybrany uchwałą Zarządu SGiPM 14 stycznia 2013 r.)
- **Filipiak Ewa** – burmistrz Wadowic
- **Fryźlewicz Marek** – burmistrz Nowego Targu
- **Fudala Kazimierz** – wójt Rzepiennika Strzyżewskiego
- **Gwiżdż Jerzy** – zastępca prezydenta Nowego Sącza
- **Juszczyk Henryk** – zastępca prezydenta Bielska-Białej (przedstawiciel woj. śląskiego)
- **Kochan Witold** – burmistrz Gorlic
- **Kośmider Bogusław** – przewodniczący Rady Miasta Krakowa
- **Morawiec Witold** – wójt Olesna
- **Olearczyk Kazimierz** – wójt Bolesławia
- **Oszacka Zofia** – wójt Lanckorony
- **Potępa Andrzej** – starosta Brzeski
- **Rybak Stanisław** – wójt Koszyc
- **Samborski Adam** – wójt Racławic
- **Saternus Andrzej** – burmistrz Chełmka
- **Szarek Wacław** – burmistrz Sędziszowa (przedstawiciel woj. świętokrzyskiego)
- **Ścigała Ryszard** – prezydent Tarnowa

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej SGiPM

Dariusz Rzepka – burmistrz Olkusza

Członkowie Komisji Rewizyjnej SGiPM

- **Brzuchacz Tadeusz** – wiceprzewodniczący rady gminy Zabierzów
- **Orliński Czesław** – radny miasta i gminy Szczekociny
- **Pogan Wojciech** – radny miasta i gminy Krzeszowice
- **Rychlik Jan** – burmistrz Alwerni
- **Rzepka Dariusz** – burmistrz Olkusza
- **Sipior Jan** – burmistrz Szczucina
- **Wawryka Grzegorz** – burmistrz Brzeska

Obrady Zarządu Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski, 17 czerwca 2013 r.

Kalendarium

- **10 stycznia** – XX Noworoczne Spotkanie Opłatkowe Samorządów Małopolski i Polski.
- **21 lutego** – apel SGiPM w sprawie udziału gmin i powiatów w konsultowaniu Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011–2020.
- **7 marca** – konferencja „Program ochrony przed powodzią w dorzeczu Górnej Wisły" – dla województw: małopolskiego, śląskiego, podkarpackiego, świętokrzyskiego oraz lubelskiego.
- **7 marca** – wręczenie tytułów „Małopolanina Roku 2010" i „Człowieka Roku 2010".
- **14 marca** – X Konferencja „Lider Małopolski 2010. Najlepsze Przedsięwzięcie Roku 2010 w Małopolsce" – 10 laureatów.
- **21 marca** – konferencja „Gospodarka cieplna w gminie – ochrona powietrza w Małopolsce. Wysokooszczędne budynki w gminach".
- **11 kwietnia** – II Ogólnopolskie Forum Odnawialnych Źródeł Energii „Energia, Gospodarka, Środowisko. PPP".
- **20 kwietnia** – Ogólnopolska Konwencja Przewodniczących Rad Gmin, Powiatów, Sejmików Województw, organizowana przez Konwent Przewodniczących Sejmików Województw RP oraz FRZGiP RP i SGiPM.
- **22 kwietnia** – Konwent Przewodniczących Sejmików RP we współpracy z SGiPM oraz FRZGiP RP – współorganizatorami Ogólnopolskiej Konwencji Przewodniczących Rad Gmin, Powiatów, Sejmików Województw w Warszawie. Poparcie dla prezydenckiej inicjatywy legislacyjnej dotyczącej wzmocnienia udziału mieszkańców w samorządzie.
- **10–12 maja** – udział przedstawicieli SGiPM w II Ogólnopolskim Kongresie Regionów w Świdnicy, którego głównym tematem była energia odnawialna.
- **16 maja** – konferencja samorządowa „Szerokopasmowa sieć internetowa w Małopolsce".
- **21 czerwca** – Konferencja „Dziedzictwo Jana Pawła II Wielkiego w projektach edukacyjnych, promocyjnych i turystycznych Krakowa i Małopolski". Inicjatywa powołania Małopolskiego Forum Turystyki Pielgrzymkowej i Religijnej.
- **28 czerwca** – XXIV Walne Zebranie Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski.
- **28 czerwca** – Stanowisko w sprawie jak najszybszego przyjęcia wieloletniego programu przeciwpowodziowego dla pięciu województw – „Program ochrony przed powodzią w dorzeczu Górnej Wisły".
- **28 czerwca** – stanowisko w sprawie najważniejszych inwestycji drogowych w Małopolsce.
- **28 czerwca** – stanowisko w sprawie nowych regulacji prawnych dotyczących zadłużania się i poziomu deficytu budżetowego jednostek samorządu terytorialnego.
- **28 czerwca** – stanowisko w sprawie pilnego podjęcia ponownych prac nad ustawą o rozwoju społeczno-gospodarczym rejonów górskich.
- **28 czerwca** – stanowisko w sprawie projektu Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego.
- **28 czerwca** – stanowisko w sprawie rozwoju turystyki pielgrzymkowej i religijnej w Małopolsce. Kraków oraz historyczna Małopolska z Częstochową, Kalwarią Zebrzydowską, Wadowicami jest największym centrum turystyki religijnej i pielgrzymkowej w Europie Środkowej oraz jednym z trzech największych centrów w Europie – obok Lourdes i Fatimy.
- **28 czerwca** – stanowisko w sprawie Zintegrowanego Systemu Komunikacji w Krakowskim Obszarze Metropolitalnym.
- **13 lipca** – apel SGiPM w sprawie propozycji zmniejszenia rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej.
- **15 lipca** – XII edycja Akcji „Podarujmy Lato Dzieciom ze Wschodu". W tym roku już po raz dwunasty gościliśmy w Krakowie ponad 125 młodych Polaków z Ukrainy, Białorusi, Litwy i Królewca.
- **2 września** – Ukonstytuował się nowy Zarząd SGiPM.
- **22 września** – Apel SGiPM w sprawie adaptacji budynku dla nowej siedziby Wojewódzkiego Szpitala Okulistycznego.
- **1 października** – Rozpoczęcie realizacji projektu pt. „Usprawnienie zarządzania JST i podniesienie jakości świadczonych usług", współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.
- **10 grudnia** – Jubileusz XX-lecia Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski.

2012

Kolejny rok działalności rozpoczęła **Konferencja z okazji XX-lecia powstania Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski.**

„Gdy w wąskim jeszcze gronie rozpoczynaliśmy naszą pracę nad jednoczeniem samorządnej Małopolski żyliśmy w zupełnie innych realiach. Musimy pamiętać, że pamiętne wybory samorządowe w 1990 r. były również pierwszymi w pełni wolnymi wyborami po upadku komunizmu. Oddychaliśmy świeżo odzyskaną wolnością i tym, że to od nas zależy przyszłość, że to my jesteśmy odpowiedzialni za to, jak będzie wyglądała nasza Mała Ojczyzna. Mieliśmy jednak świadomość trudu, jaki będziemy musieli włożyć, by ludzie nauczyli się samorządności. Jako przewodniczący Rady Miasta Krakowa wyszedłem z inicjatywą regularnych spotkań przedstawicieli gmin tzw. Historycznej Małopolski. Gmina gminie nierówna, ale w gruncie rzeczy każdy mógł się czegoś od kogoś nauczyć, czy to poprzez wykorzystanie dobrych praktyk, czy to przez ustrzeżenie się jakiegoś błędu. Dość szybko doszliśmy do wniosku, że te nieformalne kontakty powinny jednak zostać ujęte w jakiś karb szczególnej organizacji. Tak zrodził się pomysł na stowarzyszenie, którego zjazd założycielski odbył się 10 grudnia 1991 r.

W pierwszej Uchwale Programowej SGM zapisaliśmy, jak pamiętam, że Stowarzyszenie będzie konsekwentnie realizować zasadniczy cel Statutu, jakim jest dążenie do integracji oraz gospodarczego i kulturowego rozwoju gmin Małopolski, czego fundamentami są wspólne korzenie, tradycja i wiara. To była ważna deklaracja, gdyż tożsamość regionalna (lokalna) jest jednym z etosów Zjednoczonej Europy, a obecność w niej też była naszym celem. Nie mam więc wątpliwości co do zasadności tego kroku. Bez wątpienia był to krok w dobrym kierunku, co potwierdzić może zarówno nasza działalność edukacyjna, jak i liczne wydawnictwa książkowe i prasowe, wydane na przestrzeni 20 lat. Myślę, że potwierdzą to również tysiące małopolskich samorządowców, którzy dzięki naszym konferencjom i debatom z przedstawicielami rządu i parlamentarzystami, niejednokrotnie otrzymywali szansę na dodatkowy posłuch w nurtujących ich sprawach" – przewodniczący SGiPM.

Konferencja miała charakter nie tylko uroczysty, ale także roboczy. Uczestnicy jej ustosunkowali się do wielu istotnych kwestii. Między innymi zajęli stanowisko w następujących sprawach:

- **planowanych zmian w ustawie o finansach publicznych,**
- rozwoju w Małopolsce turystyki pielgrzymkowej i religijnej,
- zorganizowania Światowych Dni Młodzieży w Krakowie w 2016 roku.

Zwłaszcza to ostatnie stanowisko godne jest dziś przypomnienia:

„Zarząd Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski popiera oraz zwraca się do Samorządów Krakowa i Małopolski o zdecydowane wsparcie starań metropolity krakowskiego kardynała Stanisława Dziwisza, zmierzających do zorganizowania w Krakowie Światowych Dni Młodzieży w 2016 roku.

Organizacja w Małopolsce Światowych Dni Młodzieży – spotkania, w którym cyklicznie uczestniczy młodzież z całego świata (ostatnie ŚDM to ok. 2 mln ludzi z 193 krajów) – byłaby ukoronowaniem drogi, jaką przemierzamy od kilku lat, utrwalając pamięć oraz wiedzę o wyjątkowych związkach Jan Pawła II Wielkiego z ziemią rodzinną. Duchowy testament pozostawiony nam przed 10 laty, podczas ostatniej pielgrzymki do Ojczyzny nie został jeszcze wypełniony.

Inwestycja w organizację spotkania dla około 2 mln młodzieży to także budowanie kapitału turystycznego, które będzie procentowało w przyszłości, wzmacniając Małopolskę, jako lidera turystyki oraz centrum

pielgrzymkowe światowego formatu, to inwestycja w przyszłość naszego regionu.

Małopolska ze swoimi sanktuariami i szlakami pielgrzymkowymi oraz krakowskie Łagiewniki z Sanktuarium Miłosierdzia Bożego i Centrum Jana Pawła II to ogromny, jeszcze nie zagospodarowany wzorem państw zachodnich, unikatowy kapitał turystyczny w wymiarze polskim, europejskim i światowym. Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego do 2020 r. oraz strategie lokalne wskazują na turystykę pielgrzymkową i religijną, jako jedne z najbardziej obiecujących segmentów, mających szczególny potencjał w turystyce na terenie naszego regionu.

Oprócz korzyści materialnych nie do przecenienia są możliwości, jakie Światowe Dni Młodzieży dają w sferze budowania wizerunku regionu i całego kraju. W ten sposób możemy pokazać siłę oraz bogactwo duchowe Polski, zbudowane na fundamentach chrześcijańskich wartości. Jest to niezwykła sposobność promocji dobra w czasach zagrożeń oraz powszechnej niepewności losu. Można powiedzieć, że podejmując taki wysiłek Kraków, Małopolska i Polska mogą przyczynić się do odbudowy w Europie kapitału zaufania i solidarności, a przez młodzież, nadziei i optymizmu".

Reprodukowane obok wspólne zaproszenie na dwa wydarzenia, czyli XXV Walne Zebranie Członków SGiPM oraz **II Małopolską Konferencję „Szybka Kolej Aglomeracyjna",** choć niewątpliwie jest ciekawe plastycznie, to jednak może wprowadzać czytelnika w błąd co do wagi tych dwóch wydarzeń. Nie negując wielkiej roli konferencji, trzeba jednak stanowczo stwierdzić, że XXV Walne Zebranie było wydarzeniem niezwykle ważnym, na którym Stowarzyszenie zajęło stanowisko w wieku istotnych dla Małopolski kwestiach. Potwierdza to poniższa, długa podjętych wówczas **uchwał, stanowisk oraz apeli**.

- Apel w sprawie budowy w Krakowie Centrum Nauki im. Mikołaja Kopernika.
- Apel w sprawie powołania Fundacji Przeciwko Zniesławianiu Polski.
- Apel w sprawie przekazania przez Ministra Obrony Narodowej terenów wojskowych w centrum Krakowa pod budowę Filharmonii Krakowskiej – Centrum Muzyki.
- Stanowisko w sprawie organizacji w Krakowie i Zakopanem Zimowych Igrzysk Olimpijskich w 2022 r. przez Polskę i Słowację.
- Stanowisko w sprawie rozwoju transportu kolejowego w Małopolsce.
- Stanowisko w sprawie rozwoju w Małopolsce sacroturystyki i powołania Małopolskiego Forum Turystyki Religijnej i Pielgrzymkowej.
- Stanowisko w sprawie wdrażania ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.
- Stanowisko w sprawie wykluczenia części terenów górskich oraz ograniczenia prawie połowy Małopolski w odbiorze naziemnej telewizji cyfrowej od lipca 2013 roku.
- Stanowisko w sprawie zniesienia opłat roamingowych w Unii Europejskiej.
- Stanowisko w sprawie zorganizowania Światowych Dni Młodzieży w Krakowie w 2015 roku.

Rzecz jasna różna była waga problemów, którymi zajmowali się reprezentanci gmin na XXV Walnym Zebraniu. Należy jednak podkreślić, że przedmiotem ich troski były także sprawy, które w tamtym czasie raczej umykały uwadze władz państwowych. Spektakularnym przykładem jest tutaj **apel w sprawie powołania Fundacji Przeciwko Zniesławianiu Polski**, w którym czytamy:

„Do rangi zatrważającego symbolu urasta wypowiedź prezydenta USA Baracka Obamy o «polskich obozach śmierci» w czasie spóźnionej o 70 lat uroczystości ku czci Jana Karskiego, który informował osobiście prezydenta USA w czasie wojny o niemieckiej machinie zagłady, wypełniał swe obowiązki jako Polak i obywatel RP. Tym bardziej konieczne jest nieustanne przypominanie celów jego misji, działań «Żegoty», bohaterstwa Polaków ratujących Żydów, postaci w rodzaju Ireny Sendlerowej, a także takich aktów jak samobójstwo członka emigracyjnej Rady Narodowej RP Szmula Zygielbojma dokonane w proteście przeciw bezczynności Zachodu i reszty świata

Schemat rozwoju krakowskiej Szybkiej Kolei Aglomeracyjnej. Projekt własny Kazimierza Barczyka (ulotka wyborcza 2010).

wobec dokonywanej przez Niemców Zagłady. W okresie powojennym pozostająca za «żelazną kurtyną» Polska nie mogła na równych prawach uczestniczyć w międzynarodowych dyskusjach historycznych, nie miała też środków ani możliwości należytego promowania prawdy historycznej o naszych dziejach, przez co unikatowy dorobek naszej walki przeciw totalitaryzmom i wkład w pokonanie III Rzeszy w czasie II wojny światowej został skutecznie wyparty ze świadomości elit współczesnego świata.

Tym bardziej pilna i konieczna jest realizacja kampanii edukacyjnych pokazujących na Zachodzie prawdziwy obraz najnowszych dziejów Polski. Równie ważne są konsekwentne działania na rzecz eliminacji z języka mediów sloganów i haseł pozostających w zasadniczej sprzeczności z historycznym doświadczeniem Polaków, Żydów i innych narodowości na terytorium Rzeczypospolitej."

Przewodniczący SGiPM zrelacjonował dyskusję nt. roamingu, jaka miała miejsce na forum Open Days w Brukseli – kilkudniowego, corocznego zgromadzenia około tysiąca samorządowców z całej Unii Europejskiej, informując także o innych ważniejszych debatach jakie miały tam miejsce w ciągu kilku ostatnich lat. Reprezentanci gmin na XXV Walnym Zebraniu z uznaniem przyjęli informację Komisarz UE ds. agendy cyfrowej o obniżaniu taryf roamingowych na terenie Unii Europejskiej, w tym absolutnie konieczną obniżkę opłat za transmisję danych w roamingu. **SGiPM zaapelowało jednocześnie do Komisji Europejskiej oraz do polskich eurodeputowanych o kontynuowanie prac zmierzających do całkowitego zniesienia do 1 stycznia 2015 roku opłat za roaming i transmisję danych.** „Niestety w dobie światowej rewolucji informatycznej i nowoczesnego społeczeństwa informacyjnego rynek telekomunikacyjny w Unii Europejskiej stanowi w dalszym ciągu obszar, na którym funkcjonują liczne bariery i ograniczenia. Po zniesieniu granic i ceł dla osób, towarów, usług funkcjonowanie opłat roamingowych dotykających wszystkich obywateli UE, jest zaprzeczeniem wspólnego rynku i zasadniczej idei Unii Europejskiej, obniżającym europejską konkurencyjność" – stwierdzono w apelu.

Szybka Kolej Aglomeracyjna wkrótce posiadać będzie cztery linie przecinające Kraków ze wschodu na zachód i z północy na południe, a docelowo nawet sześć linii z prawie 100 przystankami na terenie Krakowa i podobną ilością w promieniu do 100 km wokół Krakowa. Rezultatem Konferencji SGiPM „Szybka Kolej Aglomeracyjna. Zintegrowany System

Komunikacji w Krakowskim Obszarze Metropolitalnym" zorganizowanej 12 czerwca 2012 roku było uznanie, że **„kluczowy charakter dla rozwoju SKA ma budowa dodatkowych torów na odcinku Kraków Główny - Kraków Płaszów i łącznicy przez Łagiewniki do Skawiny".** Obecnie trasa ta jest obłożona w 96 procentach, co umożliwia przejazdy pociągów SKA na terenie Krakowa średnio jedynie z godzinną częstotliwością. Dodatkowe tory, inwestycja warta 1 mld zł, której realizacja ruszy w połowie 2017 roku i której SGiPM domagało się jako jedyne spośród władz, instytucji i organizacji w Małopolsce, umożliwią w przyszłości przejazdy pociągów co 15 minut, po uruchomieniu wszystkich linii SKA, tak jak to funkcjonuje w metropoliach na świecie.

Budowa Szybkiej Kolei Aglomeracyjnej oraz stworzenie wokół niej spójnego systemu transportowego to jedno z bardzo namacalnych i konsekwentnie prowadzonych przez Stowarzyszenie przedsięwzięć. Jego znaczenie dla mieszkańców widoczne będzie w pełni za kilka lat. Jednak dla powodzenia tego projektu podstawowe znacznie miały naciski na realizację szerokiego wariantu, który w maksymalnym wymiarze wykorzystałby znajdujące się w obszarze metropolii krakowskiej ponad 120 km linii kolejowych.

Podobnie jak i w latach poprzednich, także i w 2012 roku odbyła się kolejna, już XIII edycja Akcji **„Podarujmy Lato Dzieciom ze Wschodu – Kraków 2012".** Udanego pobytu w Polsce życzyli dzieciom zaproszeni na inaugurację akcji goście, a wśród nich przewodniczący Rady Miasta Krakowa Bogusław Kośmider i biskup pomocniczy Archidiecezji Krakowskiej Jan Szkodoń. W imieniu Senatu RP głos zabrał senator Mieczysław Gil, który mówił o roli, jaką stawia sobie izba wyższa polskiego parlamentu w kontaktach z Polonią. W powitaniu wzięła także udział nowo wybrana małopolska posłanka Elżbieta Achinger. W związku z przybyciem do Krakowa młodych i bardzo młodych Polaków przewodniczący SGiPM zwrócił się do krakowian i Małopolan z następującym apelem: „Prosimy o szczególną formę solidarności z najmłodszymi – zwracamy się z prośbą do krakowskich i małopolskich rodzin, wspólnot parafialnych, firm i instytucji o dary dla nich – książki (najchętniej z klasyki literatury narodowej). Dary te będą stanowiły pomoc materialną dla naszych Rodaków ze Wschodu, bowiem goszczące w Polsce dzieci często pochodzą z ubogich rodzin. Książki trafią do domowych, szkolnych i parafialnych bibliotek polskich na Wschodzie".

Samorządowcy – laureaci V Konkursu „Bezpieczne Drogi w Małopolsce. Budujemy chodniki i ścieżki rowerowe" w biurze SGiPM.

Młodzi przybysze z Białorusi, Litwy, Ukrainy i Królewca w czasie powitania w sali obrad Rady Miasta Krakowa.

16 października w auli Polskiej Akademii Umiejętności odbyła się kolejna konferencja zorganizowana przez SGiPM „Transport i komunikacja w Małopolsce do 2020 roku".

Referaty wygłosili:

Andrzej Massel – podsekretarz stanu w Ministerstwie Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej, Józefa Majerczyk – członek Zarządu PKP PLK S.A., dyrektor ds. utrzymania infrastruktury, Roman Ciepiela – wicemarszałek województwa małopolskiego, Tadeusz Trzmiel – wiceprezydent Krakowa, Grzegorz Stawowy – przewodniczący Komisji Planowania Rady Miasta Krakowa, Jacek Gryga – dyrektor Oddziału Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w Krakowie, Grzegorz Stech – dyrektor Zarządu Dróg Wojewódzkich w Krakowie, Włodzimierz Żmuda – dyrektor Oddziału Regionalnego w Krakowie PKP-PLK S.A., dr Jan Pamuła – prezes Zarządu Międzynarodowego Portu Lotniczego im. Jana Pawła II w Krakowie-Balicach, dr inż. Andrzej Szarata – Katedra Systemów Komunikacyjnych Politechniki Krakowskiej, szef Zespołu Badawczego.

W czasie konferencji poruszono również szereg ważnych dla rozwoju komunikacji tematów. Rozmawiano między innymi o systemie parkingów *park-and-ride*, perspektywie rozwoju Balic i lokalnych lotnisk oraz o planach rozwoju transportu publicznego dla Małopolski i Krakowa. Wiceminister Andrzej Massel przedstawił uczestnikom konferencji plan wieloletnich inwestycji na drogach krajowych i w infrastrukturze kolejowej do 2020 roku. Reprezentująca PKP Józefa Majerczak omówiła efekty modernizacji linii kolejowych w perspektywie 2007–2013 i plany do 2020 roku, zaś plany inwestycyjne PKP-PLK przedstawił dyrektor Włodzimierz Żmuda. Wiceprezydent Tadeusz Trzmiel dokonał oceny rozwoju transportu zbiorowego w Krakowie w latach 2007–2012 oraz przedstawił plany rozbudowy komunikacji miejskiej w Krakowie do 2020 roku. Grzegorz Stawowy mówił o systemie parkingów *park-and-ride* w Krakowie w połączeniu

z rozwojem Szybkiej Kolei Aglomeracyjnej. Dyrektor Jacek Gryga przedstawił stan dróg krajowych w Małopolsce, a Grzegorz Stech – dróg wojewódzkich. Prezes dr Jan Pamuła omówił perspektywy rozwoju Balic i lotnisk lokalnych w Małopolsce. Dr inż. Andrzej Szarata mówił o planach rozwoju transportu publicznego dla Krakowa i Małopolski.

Celem konferencji było zachęcenie władz samorządowych do wspierania rozwoju infrastruktury drogowej i kolejowej w oparciu o Fundusze Europejskie. Zdaniem przedstawicieli SGiPM powinno się dążyć do ich zintegrowania, aby usprawnić małopolską komunikację.

13 grudnia to symboliczna data. Dlatego też właśnie tego dnia odbyła się promocja książki Adama Gliksmana **„Leksykon Ludzi Małopolskiej «Solidarności»"**, wydany przez samorząd województwa małopolskiego z inicjatywy SGiPM. Jak donosiły media „Sala konferencyjna Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski przy ul. Grodzkiej w Krakowie pękała w szwach (…) W spotkaniu wzięło udział bardzo wiele osób, tworzących na przestrzeni trzydziestu lat «Solidarność» w naszym regionie. Zebranych powitał inicjator powstania książki – przewodniczący Sejmiku Województwa Małopolskiego oraz SGiPM, a w 1980 r. współzałożyciel «Solidarności» pracowników wymiaru sprawiedliwości." Komentując ukazanie się „Leksykonu", przewodniczący SGiPM wyraził opinię, że dzieło to ocala od zapomnienia bardzo wiele osób, które tworzyły ten wspaniały ruch i dokumentuje tych, którzy w nim odegrali tak znaczącą rolę. „Solidarność" to największy, 10-milionowy obywatelski pokojowy ruch w dziejach świata – tych, którzy „nadpłacili za wolność". **Leksykon jest podziękowaniem i zawiera ponad 300 biogramów najaktywniejszych działaczy „Solidarności" w Małopolsce.**

W swojej działalności stowarzyszenie wielokrotnie odwołuje się do korzeni nowoczesnego polskiego samorządu, który odrodził się dzięki „Solidarności" i aktywności Komitetów Obywatelskich w przełomowych latach 1980-1990. Dlatego wspiera wydawnictwa utrwalające ten dorobek, tworząc jednocześnie ważny zasób dla edukacji regionalnej w tym zakresie. Takim dobrym przykładem jest właśnie „Leksykon Ludzi Małopolskiej «Solidarności»".

Dnia 14 grudnia 2012 roku **SGiPM zajęło stanowisko w sprawie zwalczania smogu w Krakowie i Małopolsce**. W dokumencie tym znalazły się następujące postulaty i stwierdzenia:

„Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski apeluje w pierwszej kolejności do prezydenta i Rady Miasta Krakowa oraz władz innych miejscowości zmagających się z zanieczyszczeniem powietrza pochodzącym z niskiej emisji o aktywny udział w projekcie oraz zarezerwowanie kwot w budżetach na rok 2013, które zapewnią wkład własny i pozwolą na realizacje

Poniedziałek 17 grudnia 2012 Gazeta Wyborcza wyborcza.pl krakow.gazeta.pl 5

KRAKÓW Wydarzenia

Duże pieniądze dla tych, co walczą ze smogiem

Do podziału na całą Polskę na walkę ze smogiem jest aż 800 mln zł. Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski zaapelowało do władz Krakowa i województwa, by walczyły o te pieniądze

Dominika Wantuch.

W budżecie Krakowa na rok 2013 na walkę ze smogiem, czyli likwidację pieców węglowych, zarezerwowano 2,8 mln zł. Ale tych pieniędzy może być

lowniczą, zmniejszać emisję (np. z miejskiej komunikacji) czy instalować kolektory słoneczne. Ponadto konieczna będzie kampania edukacyjna dla mieszkańców.

Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski naciska na władze Krako-

W liście czytamy m.in., że w Krakowie roczne stężenie pyłu PM10 jest ponadtrzykrotnie wyższe niż w Gdańsku oraz że problem zanieczyszczonego powietrza w województwie małopolskim dotyczy nie tylko Krakowa, Tarnowa, Nowego Sącza, Skawi-

dliwych dla zdrowia, z wszelkimi wynikającymi z tego faktu konsekwencjami prawnymi" - piszą autorzy listu.

Podkreślają też, że zgodnie z unijnymi wytycznymi konieczne jest nie tylko ograniczenie pyłu PM10, ale tak-

składać wnioski - mówi Ewa Olszowska-Dej, dyrektor Wydziału Środowiska Urzędu Miasta Krakowa.

W 2012 roku na likwidację niskiej emisji miasto przeznaczyło 2,7 mln zł. Z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki

programu (NFOŚiGW szacuje, że będzie to 10% wartości projektu).

Problem zanieczyszczonego powietrza w województwie małopolskim szczególnie dotyczy nie tylko Krakowa, Tarnowa, Nowego Sącza, Skawiny, ale 43 gmin (w tym tych słynących z walorów turystycznych), w których mieszka ponad połowa mieszkańców województwa, a także całego województwa i wszystkich 182 gmin.

Stan klęski ekologicznej, w jakiej znalazło się Województwo Małopolskie wymaga ogłoszenia alarmu oraz szybkich i zdecydowanych działań wszystkich: władz centralnych, władz regionalnych i lokalnych – marszałka, Zarządu, Sejmiku Województwa Małopolskiego, prezydentów, starostów, burmistrzów, wójtów, rad powiatów i gmin, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie, instytucji działających w zakresie ochrony środowiska, organizacji pozarządowych, środowisk naukowych i gospodarczych, a także co ważne samych mieszkańców. Jest to priorytetowa sprawa dla całej Wspólnoty Małopolskiej – 3,3 miliona stałych mieszkańców, dotykająca najbardziej dzieci, ale i nas dorosłych. Żyjąc w takich warunkach, wszyscy mieszkańcy zanieczyszczonych gmin właściwie spełniają warunki do uznania ich za pracujących w warunkach szkodliwych dla zdrowia, z wszelkimi wynikającymi z tego faktu konsekwencjami prawnymi.

Jeśli nie podejmiemy zdecydowanych działań regionalne i lokalne strategie rozwoju turystyki będziemy mogli wrzucić do kosza, bo Małopolska przestanie być zagłębiem turystycznym. Nikt spośród 10 milionów turystów w czasie urlopu nie będzie narażał zdrowia i życia swojego i bliskich za swoje pieniądze, oglądając zabytki Krakowa i Małopolski. My jako mieszkańcy jesteśmy jeszcze skazani na życie w zatrutym powietrzu."

Stowarzyszenie zaapelowało do prezydenta i Rady Miasta Krakowa oraz władz innych miejscowości zmagających się z zanieczyszczeniem powietrza pochodzącym z niskiej emisji o aktywny udział w **projekcie „KAWKA – Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii"**, realizowanego wspólnie z wojewódzkimi Funduszami Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z pulą środków w skali kraju 800 milionów złotych oraz zarezerwowanie kwot w budżetach na rok 2013, które zapewnią wkład własny i pozwolą na realizację tego programu.

Pierwsze posiedzenie Komitetu Honorowego Budowy Centrum Muzyki w Złotej Sali Filharmonii Krakowskiej. Od lewej: Wojciech Kozak – wicemarszałek województwa małopolskiego, prof. Krzysztof Penderecki, Elżbieta Penderecka – wiceprzewodniczący KHBCM, Kazimierz Barczyk – przewodniczący KHBCM, Magdalen Sroka – zastępca prezydenta Krakowa, prof. Stanislaw Krawczyński – rektor Akademii Muzycznej, wiceprzewodniczący KHBCM.

Konferencja „Samorząd terytorialny przyjazny seniorom" w auli PAU. Od prawej: Czesław Siekierski – eurodeputowany, prof. Andrzej Białas – prezes PAU, Władysław Kosiniak-Kamysz – minister pracy i polityki społecznej, przewodniczący SGiPM, poseł Elżbieta Achinger.

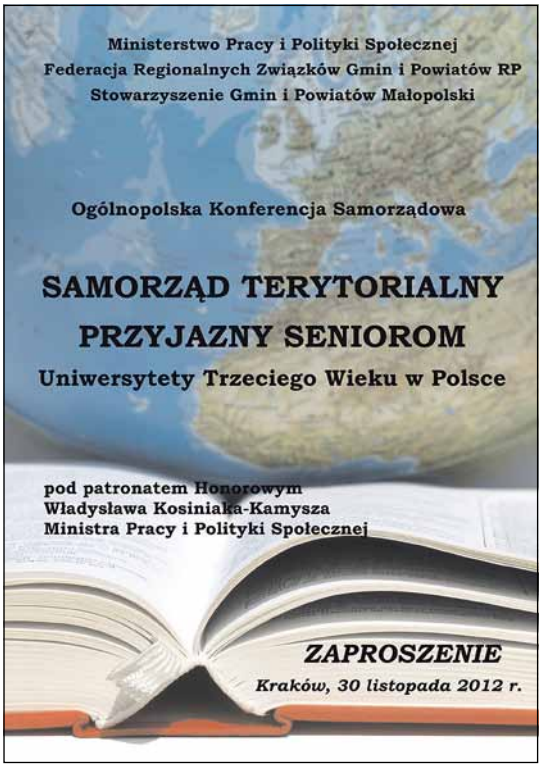

SGiPM 4 grudnia 2012 r. w swoim stanowisku domagało się stanowczych działań w sprawie uratowania (rozpoczęcia) budowy nowoczesnego Szpitala Uniwersyteckiego z 1000 łóżek. Apel SGiPM poparła również Rada Miasta Krakowa i Sejmik Województwa Małopolskiego. Jak pisała prasa krakowska: „O zwołanie Białego Okrągłego Stołu zaapelował przewodniczący SWM Kazimierz Barczyk. Jednym z tematów przewidzianych do dyskusji miałaby być sprawa budowy nowego szpitala."

Interwencje i determinacja w sprawie doprowadzenia do rozpoczęcia inwestycji miały ogromne znaczenie. W tym przypadku stowarzyszenie i jego przewodniczący podjęli się nie tylko starań formalnych, lecz także mobilizowali krakowską i małopolską opinię publiczną. Pomyślne rozstrzygnięcie tej sprawy przynosi kolosalne zmiany w systemie opieki zdrowotnej Krakowa. Pojawi się supernowoczesny, dostosowany do wymogów XXI wieku kompleks szpitalny, a jednocześnie miasto otrzyma możliwość zagospodarowania dotychczasowych zabytkowych obiektów oraz atrakcyjnych terenów w ciągu ul. Kopernika w ścisłym centrum Krakowa. Tego typu inwestycja, powiązana ze znakomitym zapleczem naukowym Collegium Medicum jest wyjątkowym projektem w naszej części kraju. Obok pożytków dla mieszkańców miasta przyniesie także wymierne korzyści dla regionu. Znaczenie tego projektu będzie widoczne za kilka lat, podobnie jak obecnie widać wyraźnie, jak wielką rolę odegrało w historii UJ wybudowanie III Kampusu – również w kilkusettysięcznym prawobrzeżnym Krakowie, gdzie dotychczas nie było wyższej uczelni ani szpitala.

Wizualizacja Szpitala Uniwersyteckiego na 1000 łóżek, o którego budowę SGiPM zabiegało od lat.

Kalendarium

- **9 stycznia** – konferencja z okazji XX-lecia powstania SGiPM poświęcona projektowi ustawy Prezydenta RP „O wzmocnieniu udziału mieszkańców w działaniach samorządu terytorialnego, o współdziałaniu gmin, powiatów i województw".
- **19 stycznia** – stanowisko SGiPM w sprawie planowanych zmian w ustawie o finansach publicznych.
- **21 marca** – konferencja „Lider Małopolski 2011. Najlepsze Przedsięwzięcia Roku 2011 w Małopolsce" – 10 laureatów.
- **2 kwietnia** – Małopolska Konferencja Samorządowa „Gospodarka Odpadami w Małopolsce".
- **7 maja** – III Forum OZE: „Energia, Gospodarka, Środowisko".
- **23 maja** – apel SGiPM do ministra administracji i cyfryzacji, ministra infrastruktury oraz Urzędu Komunikacji Elektronicznej o podjęcie pilnych działań w sprawie zapewnienia odbioru naziemnej telewizji cyfrowej wszystkim mieszkańcom Małopolski.
- **12 czerwca** – XXV Walne Zebranie Członków SGiPM. Podjęcie dziesięciu uchwał.
- **12 czerwca** – II Małopolska Konferencja „Szybka Kolej Aglomeracyjna. Zintegrowany system komunikacji w krakowskim obszarze metropolitalnym".
- **14 czerwca** – III Małopolska Konferencja: „Dziedzictwo Jana Pawła II Wielkiego w projektach promocyjnych i turystycznych Krakowa i Małopolski".
- **29 czerwca** – konferencja „Nowe prawo budowlane. Przyczynek do Kodeksu Budowlanego" z udziałem Janusza Żbika – wiceministra infrastruktury.
- **1 lipca** – Rozpoczęcie realizacji międzynarodowego projektu THETRIS – THEmatic Touristic Route development with the Involvement of local Society – Rozwój tematycznego szlaku turystycznego przy zaangażowaniu społeczności lokalnej (do 31.12.2014 r.).
- **15 lipca** – XIII edycja Akcji „Podarujmy Lato Dzieciom ze Wschodu". W tym roku już po raz trzynasty gościmy w Krakowie ponad 120 młodych Polaków z opiekunami z Ukrainy, Białorusi, Litwy i Królewca.
- **1 sierpnia** – rozpoczęcie realizacji projektu „PartycypacJA. Osoby niewidome liderami komunikacji społecznej".
- **17 września** – stanowisko Zarządu Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski w sprawie organizacji w Krakowie i Małopolsce Zimowych Igrzysk Olimpijskich w 2022–2026 roku przez Polskę we współpracy ze Słowacją.
- **1 października** – rozpoczęcie realizacji projektu „Seniorzy na rzecz Seniorów w przestrzeni publicznej 60+. Małopolskie Forum Seniorów", współfinansowanego z Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2012–2013.
- **16 października** – Konferencja Samorządowa w ali PAU „Transport i Komunikacja w Małopolsce do 2020 roku – szanse i zagrożenia w sprawie kluczowych inwestycji drogowych w Małopolsce" z udziałem Andrzeja Massela, wiceministra Transportu.
- **30 listopada** – Ogólnopolska Konferencja Samorządowa „Samorząd Terytorialny Przyjazny Seniorom. Uniwersytety Trzeciego Wieku w Polsce".
- **4 grudnia** – stanowisko SGiPM w sprawie konieczności budowy nowoczesnego Szpitala Uniwersyteckiego w Krakowie – Prokocimiu, jedynego w prawobrzeżnym Krakowie.
- **14 grudnia** – stanowisko SGiPM w sprawie zwalczania smogu w Krakowie i Małopolsce.

Akcja „Podarujmy Lato Dzieciom ze Wschodu" – wyjazd do Kalwarii Zebrzydowskiej.

„Krakowice" – współpraca Małopolski i Śląska

Współpraca województw małopolskiego i śląskiego nabiera tempa. 5 kwietnia 2013 roku, w Sali Senatorskiej w Zamku Królewskim na Wawelu odbyła się II wspólna sesja sejmików województw małopolskiego i śląskiego, na której radni obu województw przyjęli program „Strategia dla rozwoju Polski południowej w obszarze województw małopolskiego i śląskiego do roku 2020".

Najlepsze Przedsięwzięcie Roku w Małopolsce

LIDER MAŁOPOLSKI 2012

Kapituła XIII Konkursu Lider Małopolski – Najlepsze Przedsięwzięcie Roku wybrała Liderów Małopolski 2012. Nagrodę specjalną uzyskała **Grupa Azoty** za stworzenie największego w kraju i jednego z największych w Europie koncernów chemicznych. Tytuły uzyskały:

- **Małopolska Organizacja Turystyczna** – za opiekę nad Szlakiem Architektury Drewnianej;
- **Województwo Małopolskie i Teatr J. Słowackiego w Krakowie** – za zbudowanie oryginalnego Małopolskiego Ogrodu Sztuki;
- **SSE Krakowski Park Technologiczny** – za Klaster Europejskie Centrum Gier oraz **UJ i AGH** – za Europejską Akademię Gier;
- **Tarnów** – za termomodernizację obiektów użyteczności publicznej;
- **PWSZ w Nowym Sączu** – za budowę nowoczesnego kompleksu dydaktyczno-sportowego;
- **Przemyśl** – za zbudowanie wschodniej obwodnicy Przemyśla z mostem „Brama Przemyska";
- **Bielsko-Biała** – za rewitalizację Starówki i Parku Słowackiego;
- **Alvernia Studios** – za stworzenie czołowej wytwórni filmowej w Polsce;
- **Grupa Integer.pl** – za międzynarodową ekspansję InPostu;
- **Parafia Grobu Bożego w Miechowie** – za rewitalizację repliki Grobu Bożego.

2013

Rok 2013 przypomina o tragicznych wydarzeniach sprzed 150 lat. Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski nie pozostaje obojętne na wyzwanie, jakim jest **rocznica Powstania Styczniowego, w którym do walki stanęło 200 tys. osób, tocząc 1000 bitew i potyczek.**

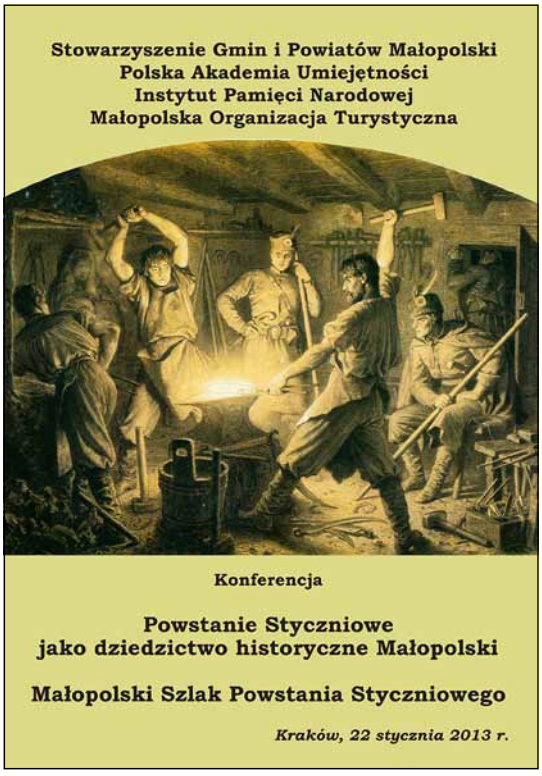

W konferencji zorganizowanej wspólnie przez cztery poważne podmioty biorą udział zarówno uczeni, jak i przedstawiciele samorządów, którzy przywołują lokalne tradycje, przechowane w pamięci mieszkańców. Po raz kolejny udowodniono, że pamięć Powstania Styczniowego jest nadal żywa we wspomnieniach mieszkańców Małopolski i to nie tylko tych jej obszarów, które w 1863 roku znajdowały się pod rosyjskim panowaniem. Jak przypomniał w swoim referacie profesor Jan M. Małecki, w Powstaniu wzięli udział liczni mieszkańcy Krakowa oraz innych miejscowości leżących w zaborze austriackim. Dzieje Powstania Styczniowego oraz wielką rolę, jaką jej duchowa spuścizna odegrała na początku wieku XX przypomnieli w tekście załączonym do zaproszeń na Konferencję dwaj autorzy, dr Maciej Korkuć oraz Wojciech Stańczyk, pisząc między innymi: **„Powstanie Styczniowe to największy z polskich zrywów narodowych. Mimo, że nie zakończyło się zwycięstwem stało się punktem odniesienia i wyzwaniem dla kolejnych pokoleń Polaków, którzy od początku wieku XX rozpoczęli walkę o wolność i niepodległość."**

PROGRAM

Otwarcie konferencji

Kazimierz Barczyk
Przewodniczący Sejmiku Województwa Małopolskiego

Prof. dr hab. Jerzy Wyrozumski
Sekretarz Generalny Polskiej Akademii Umiejętności

Wystąpienia

Bogusław Kośmider
Przewodniczący Rady Miasta Krakowa
Wiceprzewodniczący Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski
Kraków w Powstaniu Styczniowym - ludzie, miejsca, wydarzenia

Prof. dr hab. Jan M. Małecki
Członek Polskiej Akademii Umiejętności
Akademicy krakowscy i środowisko intelektualne Krakowa w Powstaniu Styczniowym

Leszek Zegzda
Prezes Małopolskiej Organizacji Turystycznej
Małopolski Szlak Powstania Styczniowego

dr Maciej Korkuć
IPN, Naczelnik Oddz. Biura Edukacji Publicznej w Krakowie
Od Powstania Styczniowego do Niepodległości.
Pokolenia Polaków w walce o wolność w XIX i XX w.

Jan Oberbek
Gitara, kompozycje czasów Powstania Styczniowego

Dariusz Rzepka
Burmistrz Olkusza
Przewodniczący Komisji Rewizyjnej SGiPM
Współpraca międzynarodowa Olkusza z włoskim Bergamo, rodzinnym miastem płk. Francesco Nullo, poległym w bitwie pod Krzykawką

Dariusz Marczewski
Burmistrz Miechowa
Bitwa Miechowska jako trwały ślad tożsamości mieszkańców Miechowszczyzny

Tadeusz Durlak
Burmistrz Skały
Dziedzictwo historyczne Powstania Styczniowego w Dolinie Prądnika

Józef Rysak
Wójt Gminy Igołomia-Wawrzeńczyce
Postać rannego w powstaniu św. Brata Alberta, wzorem postaw patriotycznych i etycznych przełomu XIX i XX w.

Dyskusja

Program Konferencji poświęconej Powstaniu Styczniowemu.

Przewodniczący Sejmików Województw RP, zgromadzeni 23 stycznia 2013 r. na Konwencie Przewodniczących w Warszawie, wezwali do wspólnej walki z zanieczyszczeniem powietrza na terenie całego kraju, dotyczącym zwłaszcza stężeń benzo(a)pirenu oraz pyłu zawieszonego.

W specjalnym oświadczeniu podpisanym przez przewodniczącego Konwentu, a zarazem przewodniczącego Federacji Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP opracowanym w samorządzie małopolski czytamy:

„Tak dramatyczna sytuacja wymaga połączonych działań Rządu RP, administracji rządowej, samorządów wszystkich poziomów oraz szerokiej akcji informacyjnej w społeczeństwie, która przyniesie skutek w postaci szerokiego zrozumienia i włączenia się Polaków w podejmowane przedsięwzięcia.

Działania te należy podjąć niezwłocznie. Komisja Europejska w styczniu 2013 roku zapowiedziała, iż w najbliższym czasie zwróci się do Polski z wezwaniem o zaprzestanie naruszeń unijnych norm jakości powietrza, za co grożą bardzo wysokie kary – sięgające nawet 4 milionów euro dziennie.

Szczegółowy katalog postulowanych zmian legislacyjnych (blisko pięćdziesiąt w ustawach i rozporządzeniach) – opracowany przez grupę roboczą ds. ochrony powietrza i energetyki sieci «Partnerstwo, Środowisko dla Rozwoju» – **stanowi załącznik do niniejszego stanowiska.** Szczególną uwagę zwracamy na następujące kwestie:

– doprecyzowanie art. 97 prawa ochrony środowiska, który w obecnym brzmieniu rodzi wątpliwości interpretacyjne oraz spory przed sądami administracyjnymi;
– wprowadzenie obowiązku podłączania budynków do sieci ciepłowniczej, na zasadach analogicznych jak wodociągi i kanalizacja;
– wprowadzenie wymagań technicznych w zakresie wielkości emisji zanieczyszczeń dla nowych źródeł spalania małej mocy w gospodarstwach domowych;
– wprowadzenie obowiązku wskazania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i decyzjach o ustaleniu warunków zabudowy i zagospodarowania terenu dopuszczalnego sposobu ogrzewania budynków;
– wprowadzenie licznych zmian w przepisach budowlanych (np. zamieszczanie informacji o sposobie ogrzewania obiektu w projekcie budowlanym oraz w zawiadomieniu o zakończeniu budowy, lub obowiązek zmiany pozwolenia na budowę przed zmianą rodzaju ogrzewania obiektu);
– umożliwienie wprowadzenia opłat za wjazd do wyznaczonego obszaru miasta;
– wprowadzenie środków nadzoru terminowego przygotowania przez gminy założeń do planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, jak również obowiązek przygotowywania i uchwalania planów energetycznych na szczeblu województwa;
– wprowadzenie systemu dotacji na wymianę ogrzewania i zachęt ekonomicznych do stosowania paliw najmniej szkodzących środowisku.

Zwracamy zarazem uwagę, że przedstawiony problem ma charakter ponadregionalny. Województwa winny zostać wyposażone w instrumenty uchwalania wspólnej strategii rozwiązywania problemów zanieczyszczeń powietrza, a wszelkie działania w tej materii podejmowane zwłaszcza przez samorządy gminne muszą otrzymać pełne wsparcie władz centralnych."

W załączniku do stanowiska znajdują się m.in. wezwania o:

– wprowadzaniu minimalnych wymagań jakościowych dla paliw stałych;
– uzależnienie wysokości akcyzy na paliwa od jakości paliwa i rodzaju odbiorcy;
– standard emisji dla kotłów o mocy poniżej 1 MW;
– wskazanie odpowiedzialności w zakresie ograniczenia emisji pochodzącej z sektora komunalnego i transportu na obszarze gminy.

Nowoczesny Szpital Uniwersytecki na 1000 łóżek jest dla Krakowa placówką konieczną do wybudowania. Dotychczasowy mieści się w starych i zużytych XIX-wiecznych budynkach. W Prokocimiu na ten jedyny szpital dla prawobrzeżnej, 250-tysięcznej części Krakowa oraz dla kilkudziesięciu gmin na czele ze 100-tysięcznym powiatem wielickim nieposiadającym szpitala, od kilkunastu lat zarezerwowany jest odpowiedni teren, który porósł samosiejkami. Inwestycja ta, warta 1,2 mld zł, stanęła na kilka lat pod znakiem zapytania, bowiem UJ miał w ciągu ostatnich pięciu lat od rządu wielokrotnie przedłużany czas, ostatecznie do końca stycznia 2013 roku, na zadeklarowanie własnego udziału w kwocie 400 mln zł, jako uzupełnienie 800 mln gwarancji rządowych (od prawie siedmiu lat), pod rygorem odwołania ich przez rząd. W tej krytycznej sytuacji SGiPM rozpoczęło głośną akcję nacisku, apelując m.in. do władz UJ oraz Samorządu Województwa Małopolskiego, która

przyniosła wymierny efekt. W konsekwencji władze województwa pomogły, gwarantując 250 mln zł z funduszy UE. Senat UJ przegłosował gwarancje samej uczelni na brakującą kwotę. Warto przypomnieć tu szeroko cytowany w krakowskiej prasie tamtego okresu fragment stanowiska SGiPM z początku grudnia 2012 roku. Gazeta Wyborcza napisała: **„Dużo ostrzejsze stanowisko zajęło Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski.** Ta organizacja wręcz domagała się podjęcia pilnych działań w sprawie uratowania budowy". I dalej cytowała: „Niedopuszczalnym i najgorszym rozwiązaniem byłoby niewykorzystanie zagwarantowanych na budowę Szpitala Uniwersyteckiego 800 milionów złotych z budżetu centralnego i odebranie ich Collegium Medicum UJ przez Rząd. Apelujmy do Rządu i Parlamentu o nowelizację prawa uniemożliwiającą sabotowanie najważniejszych przedsięwzięć decydujących o bezpieczeństwie, zdrowiu, życiu i śmierci setek tysięcy osób."

Prorektor Collegium Medicum UJ prof. Piotr Laidler, który z determinacją szczęśliwie rozpoczął budowę szpitala, dziękował później Samorządowi Województwa Małopolskiego oraz SGiPM za wielką pomoc, stwierdzając: „Kierowane przez Pana Przewodniczącego SGiPM w stanowisku z dnia 4 grudnia 2012 jako pierwsze wezwało publicznie do budowy nowego szpitala uniwersyteckiego w czasie, gdy ważyły się losy tej budowy m. in. z powodu blokady ekologów, a rząd zapowiedział wówczas cofnięcie gwarancji finansowania tej inwestycji".

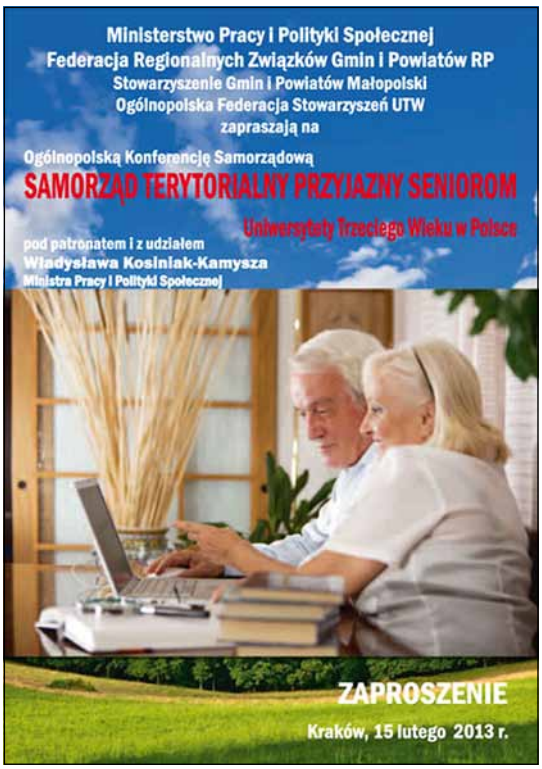

SGiPM wykazuje aktywność na wielu polach. Między innymi włączyło się w poprawę sytuacji małopolskich seniorów. 15 lutego odbyła się Ogólnopolska Konferencja Samorządowa **„Samorząd terytorialny przyjazny seniorom. Uniwersytety Trzeciego Wieku w Polsce"**. Wydarzenie objął patronatem – a także w nim uczestniczył – **Władysław Kosiniak-Kamysz, minister pracy i polityki społecznej.** W konferencji wzięli udział – oprócz ministra – między innymi: profesor Andrzej Białas – prezes PAU, przewodniczący SGiPM oraz Sejmiku Województwa Małopolskiego, Czesław Siekierski – poseł do Parlamentu Europejskiego, Wiesława Borczyk – wiceprezes Ogólnopolskiej Federacji Stowarzyszeń UTW, Wojciech Kozak – wicemarszałek województwa małopolskiego, profesor Andrzej Mania – prorektor UJ, Janusz Chwierut – prezydent Oświęcimia oraz Jan Golonka – starosta nowosądecki. Wśród poruszanych tematów znalazły się między innymi takie zagadnienia jak: „Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych 2012–2013. Tworzenie podstaw polityki senioralnej w kraju" oraz **„Wyzwania Małopolski w kontekście starzenia się społeczeństwa. Podejście strategiczne".**

Podczas konferencji miała też miejsce prezentacja dobrych praktyk – **jak założyć Uniwersytet Trzeciego Wieku** oraz odbyła się dyskusja na temat poruszanych w wystąpieniach problemów.

W roku 2012 kosztem około 35 mln złotych zakończył się proces adaptacji budynku dawnej Twierdzy Kraków na nowoczesną siedzibę wspieranego przez SGiPM Muzeum Armii Krajowej. W marcu 2013 roku Muzeum AK zwyciężyło w plebiscycie zorganizowanym przez portal internetowy „Nasze Miasto" na najbardziej lubiane, posiadające najciekawszą ekspozycję i dostarczające najwięcej artystycznych wrażeń spośród krakowskich muzeów. W kwietniu 2013 roku Muzeum AK wygrało też w pierwszej polskiej edycji prestiżowego międzynarodowego konkursu „Brick Award" w kategorii Renowacja/Adaptacja/Przebudowa/Rekonstrukcja na najlepszą w Europie renowację obiektu postmilitarnego.

6 czerwca w Muzeum Armii Krajowej odbyła się konferencja samorządowa pod hasłem **„Kompleksowe wdrażanie ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminach"**. Wśród zaproszonych na konferencję gości było liczne grono samorządowców oraz ekspertów w dziedzinie ochrony środowiska.

„Nowe przepisy w zakresie utrzymania porządku i czystości w gminach wchodzą w życie 1 lipca br. Budzą one niepokój wielu środowisk, w tym samorządowców i mieszkańców naszych miast i wsi.

Tą konferencją chcemy zwrócić uwagę na najpoważniejsze problemy i wątpliwości oraz spróbować znaleźć rozwiązania" – stwierdził prowadzący konferencję przewodniczący SGiPM.

W konferencji wzięli udział: Wojciech Kozak – wicemarszałek województwa małopolskiego, Małgorzata Mrugała – prezes Zarządu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie, Henryk Kultys – prezes Zarządu Miejskiego Przedsiębiorstwa Oczyszczania w Krakowie, dr Wojciech Piątek – redaktor liczącego ponad 150 stron i zawierającego kompetentne rady dla gmin, jak wprowadzać „rewolucję śmieciową" **„Poradnika dla gmin. Kompleksowe wdrażanie ustawy o utrzymywaniu czystości i porządku w gminach".** SGiPM wydało tę publikację, a następnie jak zwykle przekazało bezpłatnie poradnik wszystkim gminom i prezydentom, burmistrzom, wójtom oraz przewodniczącym rad gmin w Małopolsce.

Dobre praktyki w kwestii utrzymania porządku i czystości w swoich gminach przedstawili Witold Kochan – burmistrz Gorlic, Zbigniew Kolecki – burmistrz Jordanowa oraz Józef Słonina – wójt gminy Rzezawa.

17 czerwca obradowało **XXVI Walne Zebranie Członków SGiPM.** Uchwalone wówczas apele są znakiem czasu. **Aż czterokrotnie apelowało Stowarzyszenie do władz państwowych o podjęcie pilnych negocjacji z Komisją Europejską w sprawie wsparcia unijnymi środkami nowych, ważnych dla Małopolski inwestycji**. Warto przypomnieć fragment jednego z wystosowanych wówczas apeli: „Bez możliwości dofinansowania ze środków unijnych budowy infrastruktury, gminy wiejskie nie będą mogły uzbrajać istniejącej i projektowanej zabudowy w wodociągi, kanalizację oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków. Podobnie sytuacja wygląda w zakresie budowy i remontów dróg gminnych. Powoduje to w dalszej konsekwencji zmniejszenie zainteresowania potencjalnych inwestorów terenami wiejskimi oraz pogłębi różnice w poziomie rozwoju terenów wiejskich. W tej sytuacji zaniechana zostanie zasada zrównoważonego rozwoju, który jest jednym ze strategicznych celów Unii Europejskiej, a postępować będzie dalsza peryferyzacja terenów wiejskich."

Choć tematyka środków unijnych i sposobu ich wykorzystania zdominowała XXVI Walne Zebranie, to jednak delegaci pochylili się nad jeszcze jednym tematem, czyli nad sytuacją polskich mediów publicznych. Ich zdaniem szczególne zaniepokojenie budziły wówczas problemy finansowe i organizacyjne regionalnych rozgłośni radiowych oraz regionalnych oddziałów telewizji. W związku z czym w uchwalonym wówczas stanowisku postulowano stworzenie

Pierwsza w Polsce „zielona hala sportowa w Uniwersytecie Rolniczym w Krakowie – wspólna konferencja z SGiPM.

Zaproszenie na XIV konferencję „Ochrona powietrza w Krakowie i Małopolsce. Walka ze smogiem."

takich warunków finansowych i organizacyjnych, które pozwolą na wzmocnienie pozycji oddziałów TVP, na stworzenie silnej sieci ośrodków regionalnych. Podkreślano także radykalne zwiększenie liczby programów realizowanych w innych niż Warszawa ośrodkach, gdyż, jak stwierdzono w „Stanowisku XXVI Walnego Zebrania", „Biorąc pod uwagę dziesięciolecia doświadczeń polskich stacji publicznych i komercyjnych nie ma żadnych powodów, aby silnymi ośrodkami producenckimi w ramach zreformowanej TVP nie były np. Wrocław, Kraków, Gdańsk, Poznań czy Łódź. Przyniesie to korzyści nie tylko tym miastom i regionom, lecz przede wszystkim TVP i pomoże budować jej tożsamość".

Zła jakość powietrza jest obecnie jednym z najważniejszych problemów na terenie całej Polski, szczególnie wielokrotnie przekroczone są unijne normy w zakresie PM10, PM2,5 oraz benzo(a) pirenu. W celu ochrony zdrowia mieszkańców oraz uniknięcia kar ze strony Komisji Europejskiej za brak przestrzegania przepisów unijnych, konieczna jest poprawa jakości powietrza w możliwie krótkiej perspektywie czasu. Z tego względu konieczne jest zaangażowanie ministra środowiska oraz zagwarantowanie i zabezpieczenie znacznych środków finansowych na walkę z niską emisją oraz wprowadzenie zmian prawnych, które pomogą samorządom realizować zadania w zakresie ochrony powietrza. **Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski oraz Federacja Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP zaapelowały 20 września 2013 roku do ministra środowiska o pilne wprowadzenie Krajowego Programu Ochrony Powietrza – jedynego brakującego krajowego programu przewidzianego przez ustawę o ochronie środowiska (tak jak wprowadzono przed wielu laty do realizacji krajowe programy np. w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami).**

15 lipca rozpoczęła się XIV edycja Akcji **„Podarujmy Lato Dzieciom ze Wschodu",** w której uczestniczyło 140 dzieci.

14 października 2013 roku w siedzibie Muzeum Armii Krajowej w Krakowie odbyły się **warsztaty „Usprawnianie procesów świadczenia usług administracyjnych – jakie narzędzia stosować, jak rozmawiać ze społecznością lokalną?".** Warsztat zorganizowany został przez SGiPM we współpracy ze Stowarzyszeniem „Miasta w Internecie" w ramach projektu **Obywatelski audyt efektywności świadczenia usług administracyjnych przez samorządy lokalne".**

Ponad 160-stronicowy poradnik dla gmin w sprawie kompleksowego wdrożenia gospodarki odpadami.

Na spotkaniu gościli nie tylko przedstawiciele dwudziestu gmin biorących udział w projekcie, ale także reprezentanci innych jednostek samorządu terytorialnego zainteresowanych problematyką efektywności pracy i współdziałania z sektorem społecznym oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych.

Owocem wspólnej pracy samorządowców i strony społecznej było „drzewo problemów dialogu obywatelskiego" oraz cztery propozycje wstępnej listy zagadnień w obszarze usług publicznych na poziomie lokalnym, gdzie w pierwszej kolejności należałoby wprowadzić elementy partycypacji. Wypracowano ponadto propozycje pożądanych form „otwarcia się" władz samorządowych na głos strony społecznej.

Podczas konferencji podsumowano dotychczasowy przebieg prac w projekcie między innymi w zakresie adaptowania metody rachunku kosztów działań do uwarunkowań urzędów administracji samorządowej. Ważny element spotkania stanowiło uroczyste podpisanie porozumienia o utworzeniu „Sieci na rzecz monitorowania efektywności świadczenia usług administracyjnych".

Warto w tym miejscu dodać, że w lipcu 2016 roku konferencją w Gdańsku pod nazwą **„Polska Cyfrowych Innowacji: regiony - miasta - społeczeństwo - usługi publiczne" Stowarzyszenie „Miasta w Internecie" obchodziło 20-lecie swojego istnienia.** Jest ono ekspercką organizacją pozarządową, działającą na rzecz rozwoju społeczeństwa informacyjnego, wspierającą działania samorządów regionalnych i lokalnych w wykorzystaniu narzędzi teleinformatycznych dla transformacji cywilizacyjnej oraz dla stymulowania modernizacji i rozwoju Polski, dzięki skutecznemu wykorzystaniu rozwiązań cyfrowych. Zajmuje się transferem wiedzy i europejskich doświadczeń w zakresie cyfrowego rozwoju, wypracowanych w wiodących regionach Unii Europejskiej. **Stowarzyszenie „Miasta w Internecie" zostało założone przez Krzysztofa Głomba i redaktora naczelnego warszawskiej „Wspólnoty" Józefa Orła oraz przez kierownictwo SGM.** Działalność zapoczątkowało, organizując we współpracy z SGM w dniach 11–14 czerwca 1997 r. w Tarnowie konferencję „Miasta w Internecie", a później kilka kolejnych pod tą samą nazwą. Partnerem Stowarzyszenia „Miasta w Internecie" jest krakowski Ośrodek Debaty Międzynarodowej SGiPM i FRZGiP RP, a koordynatorem współpracy z tego ramienia był Jan Wieczorkowski. Rezultatem wspólnej inicjatywy i współpracy SGiPM i „Miast w Internecie" jest **Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 14 lipca 2000 r. w sprawie budowania podstaw społeczeństwa informacyjnego w Polsce.**

15 listopada na **XIV Małopolskiej Konferencji Samorządowej „Ochrona powietrza w Krakowie i Małopolsce. Walka ze smogiem. Rozwój sieci ciepłowniczych"** zaprezentowano stanowisko SGiPM, w którym znajdują się między innymi takie oto – niestety bardzo aktualne także i dziś – sformułowania: **„Zanieczyszczenie powietrza w Krakowie i Małopolsce stanowi realne zagrożenie zdrowia, a nawet życia mieszkańców naszego regionu**. Smog wpływa bezpośrednio na choroby serca, udar mózgu, astmę, nadciśnienie, bóle w klatce piersiowej, przewlekłe zapalenie oskrzeli, alergię, a przeprowadzone w Krakowie badania potwierdziły, że kobiety narażone na oddziaływanie smogu rodzą mniejsze dzieci". Konkluzja tego dokumentu jest jednoznaczna: **„Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski postuluje rozbudowę sieci ciepłowniczej w Krakowie, która obecnie obejmuje około 65% budynków, tak by objęła 80% budynków do roku 2020**. Rozwój sieci ciepłowniczych powinien być priorytetem również w innych miastach Małopolski. Elektrociepłownie, pomimo że są zasilane węglem, wyposażone są w nowoczesne filtry eliminujące emisje szkodliwych pyłów.

Konieczne jest również stworzenie instrumentów finansowych dla wsparcia zakładów przemysłowych w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń w celu

spełnienia wymagań dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych. Ważną sprawą jest eliminacja z ruchu drogowego kilku milionów starych samochodów, które trafiły do Polski w ramach ich wyprzedaży w Europie Zachodniej, ponieważ są źródłem dużej emisji spalin – zwłaszcza samochody bez katalizatorów. Należy zapewnić bardziej ścisły nadzór nad stacjami diagnostycznymi, by prowadziły rzetelne badania techniczne pojazdów i nie dopuszczały do ruchu tych, które nie spełniają norm".

Stwierdzenia zawarte w zacytowanych wyżej fragmentach stanowiska Stowarzyszenia były z wyrazem nastrojów zarówno mieszkańców Krakowa, jak i całej Małopolski. Wzrost zainteresowania tą tematyką wiązał się zarówno z niedawną nowelizacją **„Programu Ochrony Powietrza w Małopolsce"**, jak i z podjętą we wrześniu 2013 przez krakowską Radą Miasta uchwałą w sprawie działań mających na celu poprawę stanu jakości powietrza w mieście Krakowie.

W czasie konferencji zabierali głos: Aneta Wilmańska – podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska, profesor Jacek Majchrowski – prezydent miasta Krakowa, Wojciech Kozak – wicemarszałek województwa małopolskiego, Bogusław Kośmider – przewodniczący Rady Miasta Krakowa, Aleksandra Malarz – dyrektor Departamentu Funduszy Europejskich Ministerstwa Środowiska, Janusz Majcher – burmistrz Zakopanego, Zdzisława Głód – prezes Zarządu – dyrektor Generalny Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Cieplnej w Krakowie S.A., Zbigniew Zarębski – dyrektor Oddziału nr 1 w Krakowie EDF Polska S.A., Martin Hančar – prezes Zarządu Elektrowni Skawina.

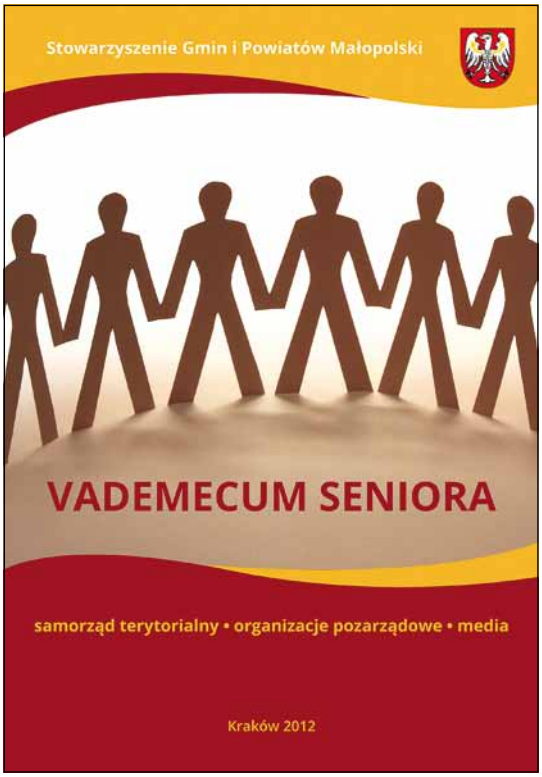

Poradnik SGiPM.

Podczas konferencji przedstawiony został program poprawy jakości powietrza w aglomeracji krakowskiej, również w kontekście wpływu zanieczyszczeń napływających znad aglomeracji śląskiej. Omówione zostały również plany modernizacji lokalnych ciepłowni, wykorzystania nowych technologii i inwestycji samorządów terytorialnych zmierzających do poprawy stanu powietrza w Małopolsce.

SGiPM włączyło się do ogólnopolskiej kampanii społecznej **„Innowacyjna Polska 2010–2020. Wysokoenergoszczędne budynki pasywne w każdej polskiej gminie i mieście".** Program ma na celu popularyzację rozwiązań architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej oraz zachęcanie samorządowców i władz do ich realizacji. Zielona Hala Sportowa Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie to jedna z najbardziej oszczędnych hal sportowych w Europie. Zastosowanie nowoczesnych rozwiązań technicznych i architektonicznych pozwala osiągnąć oszczędności 50 tys. zł rocznie w porównaniu z halami starego typu.

Zaproszenie na Małopolski Konwent Przewodniczących Rad Gmin i Powiatów 7 marca 2013 roku w Sali Obrad Rady Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa, połączony z prezentacją „Raportu o stanie samorządności terytorialnej w Polsce" – opracowania zespołu pod kierunkiem prof. dra hab. Jerzego Hausnera.

Samorządowcy – laureaci Konkursu Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski.

Kalendarium

- **8 stycznia** – apel SGiPM w sprawie ustanowienia siedziby Zarządu Dorzecza Wisły w Krakowie.
- **22 stycznia** – konferencja SGiPM „Powstanie Styczniowe jako dziedzictwo historyczne Małopolski. Małopolski Szlak Powstania Styczniowego".
- **23 stycznia** – Konwent Przewodniczących Sejmików Województw RP w sprawie ochrony powietrza.
- **5 lutego** – wspólne stanowisko regionalnych korporacji samorządowych reprezentowanych na spotkaniu w Konstantynowie Łódzkim w sprawie projektu ustawy o współdziałaniu w samorządzie terytorialnym na rzecz rozwoju lokalnego i regionalnego.
- **15 lutego** – Ogólnopolska Konferencja Samorządowa „Samorząd terytorialny przyjazny seniorom. Uniwersytety Trzeciego Wieku w Polsce", z udziałem ministra pracy i polityki społecznej – Władysława Kosiniaka-Kamysza.
- **7 marca** – Małopolski Konwent Przewodniczących Rad Gmin i Powiatów. Prezentacja raportu o stanie samorządności terytorialnej w Polsce.
- **18 marca** – XII Konferencja „Lider Małopolski 2012. Najlepsze Przedsięwzięcia Roku 2012 w Małopolsce" – 10 laureatów.
- **21 marca** – „Gospodarka odpadami – wyzwania dla samorządów". II Ogólnopolska Konferencja Samorządowa.
- **22 marca** – II Konferencja „Budownictwo Pasywne i Energooszczędne", towarzysząca otwarciu drugiej w Polsce „zielonej hali sportowej" na Uniwersytecie Rolniczym w Krakowie.
- **1 kwietnia** – rozpoczęcie realizacji projektu „Obywatelski audyt efektywności świadczenia usług administracyjnych przez samorządy lokalne", współfinansowanego przez Szwajcarię w ramach Szwajcarskiego Programu Współpracy z Nowymi Krajami Członkowskim UE (w partnerstwie ze Stowarzyszeniem „Miasta w Internecie").
- **11 kwietnia** – IV Forum OZE „Energia w Gminie – Energia i Środowisko".
- **25 kwietnia** – stanowisko SGiPM w sprawie zmiany zasad dziedziczenia przez gminy spadków oraz egzekucji z mienia gminy przekraczającej wartość otrzymanego spadku.
- **1 maja** – rozpoczęcie projektu „Obywatelski audyt efektywności".
- **6 czerwca** – Małopolska Konferencja Samorządowa „Kompleksowe wdrażanie ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminach".
- **15 czerwca** – rozpoczęcie realizacji projektu „Akademia Samorządowej Współpracy Międzynarodowej. Oddolna dyplomacja ekonomiczna" współfinansowanego przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych.
- **17 czerwca** – XXVI Walne Zebranie Członków SGiPM.
- **17 czerwca** – apel w sprawie podjęcia przez premiera i rząd pilnych negocjacji z Komisją Europejską umożliwiających wsparcie z funduszy unijnych na lata 2014–2020 infrastruktury sportowej do organizacji Zimowych Igrzysk Olimpijskich w Krakowie w 2020 roku.
- **17 czerwca** – apel w sprawie podjęcia przez Rząd pilnych negocjacji z Komisją Europejską umożliwiających finansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego modernizacji oraz budowy i przebudowy dróg lokalnych.
- **17 czerwca** – apel w sprawie podjęcia przez Rząd pilnych negocjacji z Komisją Europejską umożliwiających włączenie do Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich działań w zakresie infrastruktury wodno-ściekowej, melioracyjnej i drogowej.
- **17 czerwca** – apel w sprawie podjęcia przez Rząd pilnych działań i przygotowanie ogólnokrajowego planu gospodarowania wodami w dorzeczach zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną.
- **17 czerwca** – apel w sprawie podjęcia przez Rząd pilnych negocjacji z Komisją Europejską zmierzających do umożliwienia finansowania z funduszy UE inwestycji z zakresu infrastruktury czasu wolnego, w tym w ramach rekultywacji terenów zdegradowanych.
- **17 czerwca** – stanowisko w sprawie rozwoju Regionalnej Telewizji Publicznej.
- **26 czerwca** – I Małopolskie Forum Seniorów.
- **15 lipca** – XIV edycja Akcji „Podarujmy Lato Dzieciom ze Wschodu". W tym roku do Krakowa przyjechało 140 dzieci.
- **19 lipca** – apel do krakowskich i małopolskich rodzin, wspólnot parafialnych, firm i instytucji o dary w postaci książek z klasyki narodowej oraz podręczników do nauki języ-

ka polskiego, które będą stanowić pomoc dla naszych Rodaków ze Wschodu. Takie apele i zbiórki są organizowane przez SGiPM co roku podczas Akcji „Podarujmy Lato Dzieciom ze Wschodu".

- **1 sierpnia** – rozpoczęcie realizacji projektu „Seniorzy aktywni w sferze publicznej – II Małopolskie Forum Seniorów", współfinansowanego z Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2012–2013.
- **16 września** – konferencja podsumowująca projekt „PartycypacJA. Osoby niewidome liderami komunikacji społecznej".
- **20 września** – apel SGiPM oraz Federacji Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP do ministra środowiska o pilne wprowadzenie Krajowego Programu Ochrony Powietrza, jedynego brakującego krajowego programu przewidzianego przez ustawę o ochronie środowiska.
- **13 listopada** – ogólnopolska konferencja i debata „Międzynarodowa współpraca ekonomiczna JST – szanse i wyzwania".
- **15 listopada** – XIV Małopolska Konferencja Samorządowa „Ochrona Powietrza w Krakowie i Małopolsce. Walka ze smogiem. Rozwój sieci ciepłowniczych" z udziałem wiceminister środowiska Anety Wilmańskiej. Stanowisko SGiPM na tę konferencję.
- **12 grudnia** – II Małopolskie Forum Seniorów.

Podręczniki SGiPM.

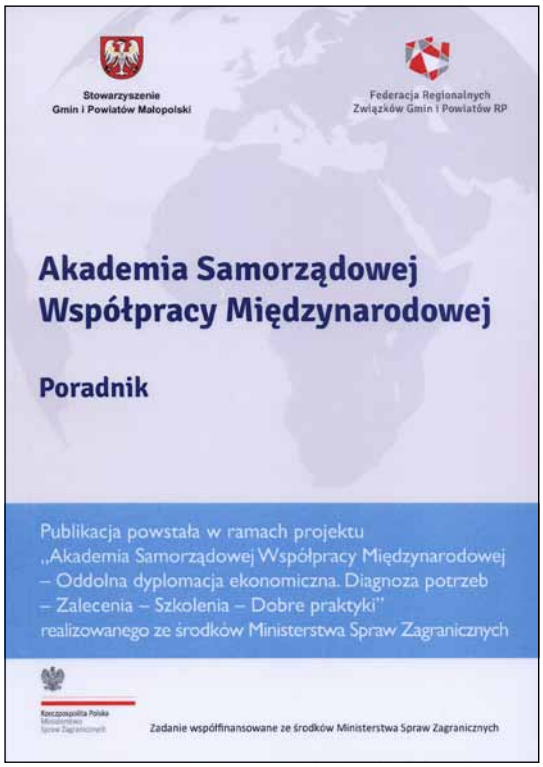

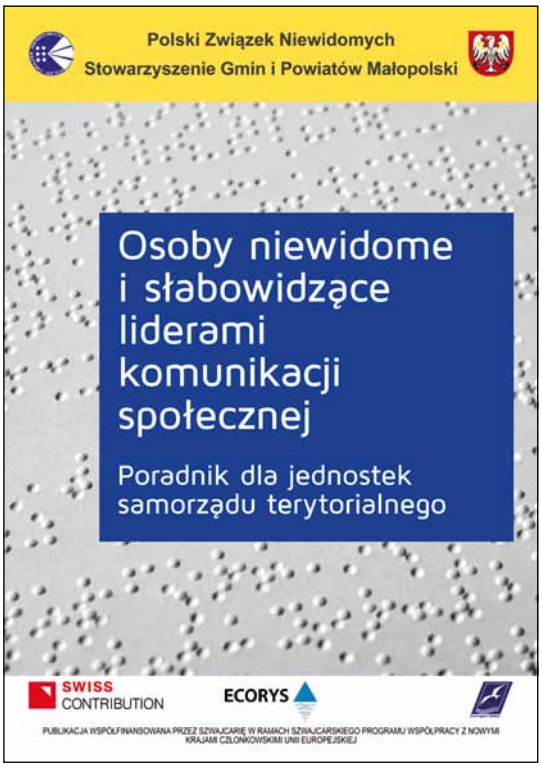

2014

Tradycyjnie Nowy Rok rozpoczęło Noworoczne Spotkanie Opłatkowe Samorządów Małopolski i Polski.

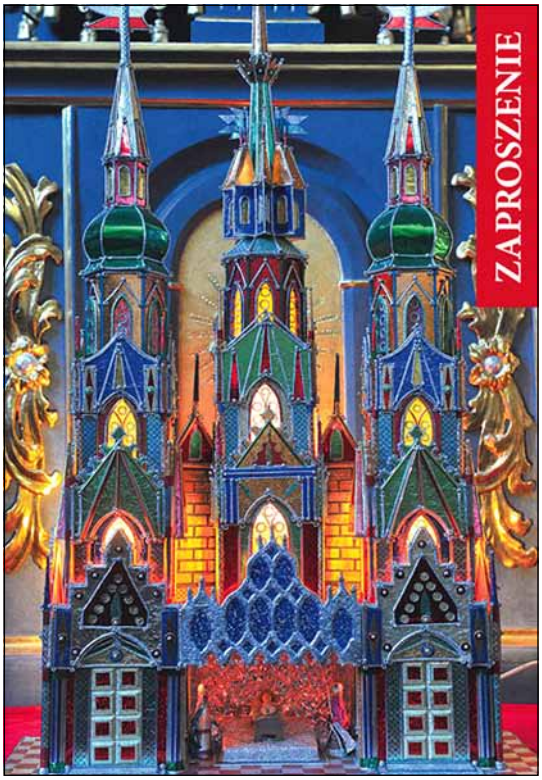

Zaproszenie na noworoczne spotkanie samorządów Małopolski i Polski z szopką krakowską – jednym z małopolskich symboli.

26 marca odbyła się uroczystość zakończenia **Konkursu na Najlepsze Przedsięwzięcia Roku w Małopolsce – Lider Małopolski 2013**. Dziesięciu zwycięzcom wręczono nagrody w Sali Obrad Sejmiku Województwa Małopolskiego. Tym razem liderami zostali:

- **województwo małopolskie i województwo śląskie** – za przygotowanie wspólnej Strategii Rozwoju Polski Południowej do 2020 roku.
- **Newag S.A. w Nowym Sączu** – za innowacyjne rozwiązania w zakresie transportu szynowego.
- **miasto i gmina Olkusz** – za rewitalizację zabytkowego centrum „Srebrnego Grodu".
- **Europejskie Centrum Muzyki Krzysztofa Pendereckiego w Lusławicach** – za stworzenie miejsca dla kształcenia i doskonalenia umiejętności muzycznych młodych twórców.
- **Cech Rzemiosł Różnych w Kalwarii Zebrzydowskiej** – za kontynuowanie i pielęgnowanie tradycji wielu pokoleń rzemieślników kalwaryjskich oraz międzynarodowy rozgłos ich produktów.
- **miasto Bielsko-Biała oraz Aqua S.A.** – za przebudowę układu drogowego między ulicami Partyzantów a Żywiecką z budową mostu na rzece Białej i regulacją rzeki.
- **miasto Przemyśl** – za rewitalizację obiektów dawnej Twierdzy Przemyśl na cele Biblioteki Publicznej.
- **miasto Tarnów** – za budowę Nowego Domu dla Bezdomnych Mężczyzn.
- **Teatr Łaźnia Nowa w Nowej Hucie** – za realizację Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego „Boska Komedia" oraz innych ambitnych wyzwań artystycznych.
- **Dorzecze Białej sp. z o.o. oraz gminy: miasto i gmina Tuchów, miasto i gmina Ciężkowice, gmina Ryglice i gmina Rzepiennik Strzyżewski** – za uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w zlewni rzeki Białej kosztem 158 mln zł.
- **gmina Lanckorona** – za wypromowanie marki Lanckorony, jako miejscowości tętniącej życiem artystycznym w Małopolsce.

Ważnym wydarzeniem była **IV Małopolska Konferencja „Dziedzictwo Jana Pawła II Wielkiego w projektach turystycznych Krakowa i Małopolski"**, która odbyła się 4 kwietnia 2014 roku. Podczas

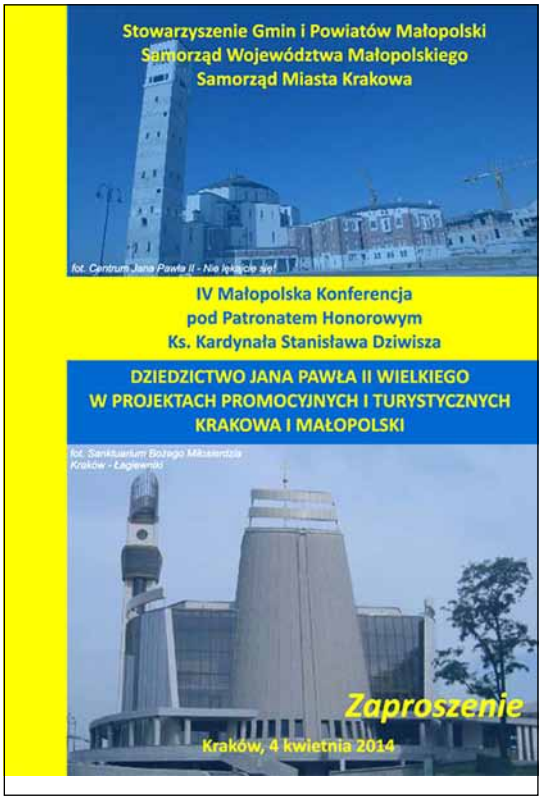

Laureaci XIV Konkursu SGiPM „Lider Małopolski 2013 – Najlepsze Przedsięwzięcie Roku" w Małopolskim Ogrodzie Sztuki.

jej obrad, jakie odbywały się w krakowskim magistracie, omawiano projekty wspierające rozwój turystyki oraz możliwość wykorzystania funduszy unijnych dla ich wspierania. Podczas obrad zabierało głos liczne grono referentów, wśród których byli między innymi: ks. bp dr Damian Muskus, prof. Antoni Jackowski, dr hab. Elżbieta Bilska-Wodecka, dr hab. Izabela Sołjan, Marcin Kandefer, Leszek Zegzda, Anna Jędrocha. Środowiska samorządowe i „terytorialne" reprezentowali wśród zabierających głos między innymi: Ewa Filipiak – burmistrz Wadowic, ks. dr Dariusz Raś – dyrektor Muzeum Dom Rodzinny Jana Pawła II, ks. Zbigniew Kras – proboszcz parafii p.w. św. Andrzeja w Lipnicy Murowanej oraz Tomasz Gromala – wójt gminy Lipnica Murowana.

Wspominając Konferencję warto zacytować choćby dwie wypowiedziane wówczas kwestie. Ks. bp dr Damian Muskus stwierdził: „Światowe Dni Młodzieży to ważne przedsięwzięcie organizacyjne. Podczas ostatnich Dni Młodzieży w Rio de Janeiro było ponad 3 miliony pielgrzymów i 6,5 tysiąca dziennikarzy z 72 krajów świata. Jednak przede wszystkim należy zwrócić uwagę, że takie spotkanie to wielki i ważny zasiew duchowy". Natomiast Leszek Zegzda, prezes Małopolskiej Organizacji Turystycznej podsumował konferencję słowami: „Musimy zdawać sobie sprawę, że Światowe Dni Młodzieży to dla Krakowa i Małopolski miliony turystów na przestrzeni kilkudziesięciu lat. Ci młodzi ludzie niebawem założą rodziny i wrócą tu z nimi. Pamiętajmy, że żadna złotówka przeznaczona na promocję nie jest złotówką straconą".

W związku z konferencją, którą SGiPM przygotowało we współpracy z samorządem województwa małopolskiego i miasta Krakowa, a patronatem honorowym objął ks. kardynał Stanisław Dziwisz, opracowano dokument zatytułowany „**Stanowisko Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski w sprawie rozwoju turystyki religijnej i pielgrzymkowej".** Jego pierwsze słowa brzmiały: „Kanonizacja Jana Pawła II Wielkiego w 2014 r. i Światowe Dni Młodzieży w 2016 r. to wydarzenia, których znaczenie dla promocji Małopolski i Krakowa, jako regionu o szczególnych walorach turystycznych, trudno przecenić. To dla nas wyjątkowa szansa na promocję o zasięgu europejskim i światowym. Szczególną rolę wydarzenia te powinny odegrać w rozwoju turystyki i szerzej – sektora przemysłu czasu wolnego, który jest związany z unikalną ofertą Małopolski, jako ośrodka ruchu pielgrzymkowego i turystyki religijnej." W „Stanowisku" poruszono trzy kwestie: turystyka religijna i pielgrzymkowa w Krakowie i Małopolsce, krakowskie Światowe Dni Młodzieży w 2016 roku, rewitalizacja części terenu „Białych Mórz" w krakowskich Łagiewnikach.

Turystyka religijna i pielgrzymkowa w Krakowie i Małopolsce – w tym punkcie zwrócono uwagę nie tylko na miejsca związane z Ojcem Świętym Janem Pawłem II, ale także na inne miejscowości, które z racji swojego sacrum są atrakcyjne dla turystów i pielgrzymów. Lista ich jest długa. W granicach historycznej Małopolski leżą bowiem: Częstochowa, Kalwaria Zebrzydowska, Kalwaria Pacławska, Ludź-

mierz z sanktuarium Matki Boskiej „Gaździny Podhala", sanktuarium Matki Boskiej Fatimskiej na Krzeptówkach, Tuchów z sanktuarium Matki Boskiej „Matki Ziemi Tarnowskiej", sanktuarium Matki Boskiej Bolesnej „Piety Limanowskiej" w Limanowej, sanktuarium Grobu Bożego w Miechowie, Szczepanów związany ze św. Stanisławem, Stary Sącz ze św. Kingą, Igołomia z Bratem Albertem, Czerna z Rafałem Kalinowskim. W turystykę religijną wpisuje się także Szlak Architektury Drewnianej przebiegający przez Małopolskę, na którym leży wiele zabytkowych kościołów i grekokatolickich cerkwi.

Zorganizowana 3 października przez SGiPM konferencja **„Kraków miastem parków i ogrodów",** kolejny raz zwróciła uwagę na niewystarczającą ilość terenów zielonych. Zbliżające się ŚDM były idealną okazją, by podjąć temat utworzenia w Łagiewnikach 130-hektarowego parku na „Białych Morzach" – największego w Krakowie, dwa razy większego od Błoń, wokół Centrum Jana Pawła II „Nie lękajcie się", w miejscu gdzie w czasie II wojny światowej pracował Karol Wojtyła. Uczestnicy konferencji opowiedzieli się m.in. za przywróceniem zarządu Zieleni Miejskiej.

Na terenie Krakowa funkcjonują 42 parki miejskie o łącznej powierzchni 395 ha. Obok wartości przyrodniczych dużą atrakcją turystyczną Krakowa powinien być system zieleni fortecznej wokół miasta, dostarczający ok. 282 ha, stanowiąc pierścień zieleni. Nasycenie parkami dzielnic mieszkaniowych jest bardzo zróżnicowane, ale absolutnie trzeba uznać je za niewystarczające.

SGiPM zorganizowało konferencję dotyczącą jednej z najważniejszych spraw dla mieszkańców – powstania nowych parków i zwiększenia terenów zielonych pn. „Kraków Miastem Parków i Ogrodów", w trakcie której przewodniczący SGiPM przedstawił projekt założenia nowego, całorocznego, największego w Krakowie, parku na Białych Morzach, związanego z rekultywacją 130 ha wokół Centrum Jana Pawła II „Nie lękajcie się" w Łagiewnikach, gdzie w czasie II wojny światowej pracował Karol Wojtyła. Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego ŚDM – bp dr Damian Muskus mówił o planach wykorzystania terenów zielonych i parków w Krakowie dla przyjęcia uczestników Światowych Dni Młodzieży. Bogusław Kośmider – przewodniczący Rady Miasta Krakowa zapoznał zebranych z programem prac UMK nad rozbudową terenów zielonych w Krakowie, a prof. Aleksander Böhm z Instytutu Architektury Krajobrazu PK swoje wystąpienie poświęcił projektowi Białych Mórz na tle zieleni miejskiej w Krakowie. Do licznego udziału w konferencji zostali zaproszeni specjalnym spotem telewizyjnym mieszkańcy Krakowa, którzy pochwalili się społecznie zakładanymi skwerami i mikroparkami o powierzchni do kilkunastu arów wokół swoich miejsc zamieszkania.

Przewodniczący SGiPM Kazimierz Barczyk odniósł się do wypowiedzianej z dumą informacji wicepre-

thetris | THEmatic Transnational church Route development with the Involvement of local Society

CENTRAL EUROPE COOPERATING FOR SUCCESS.

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND

PROJEKT THETRIS

THEmatic **T**ouristic **R**oute development with the **I**nvolvement of local **S**ociety

Rozwój tematycznego szlaku turystycznego przy zaangażowaniu społeczności lokalnej

- Celem projektu THETRIS jest dostarczenie rozwiązań w zakresie rozwoju i zarządzania szlakami kulturowymi w poszczególnych regionach Europy Środkowej.
- Jednym z głównych działań podejmowanych w ramach projektu będzie usprawnienie mechanizmów zarządzania oraz promowania szlaku średniowiecznych kościołów Europy Środkowej.
- Do oczekiwanych rezultatów projektu należy zwiększenie konkurencyjności regionów uczestniczących w projekcie oraz zaangażowanie społeczności lokalnych i środowisk gospodarczych w rozwój turystyki kulturowej.

Kościół w Binarowej; fot. Małopolska Organizacja Turystyczna

Kościół w Rajbrocie; fot. Małopolska Organizacja Turystyczna

Kościół w Sękowej; fot. Małopolska Organizacja Turystyczna

Uczestnicy projektu

Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski
ul. Grodzka 15/2, 31-006 Kraków
e-mail: biuro@sgpm.krakow.pl;
www.sgpm.krakow.pl

Projekt THETRIS zrealizowany przez SGiPM we współpracy z 10 partnerami z krajów Europy Środkowo-Wschodniej w zakresie dziedzictwa kulturowego.

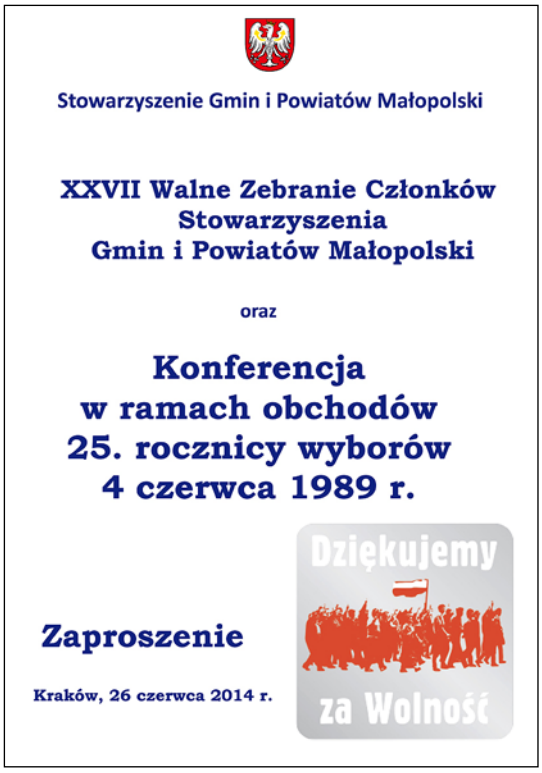

zydenta jednego z sąsiednich wojewódzkich miast o przeprowadzonej wielkiej akcji posadzenia tysiąca drzew w ciągu pięciu lat. Nawiązując do staropolskiego porzekadła, że mężczyzna powinien w życiu spłodzić dziecko, zbudować dom oraz posadzić drzewo poinformował, że w otrzymanym po rodzicach w spadku gospodarstwie rolnym pod Krakowem posadził w ciągu ostatnich lat pięć tysięcy drzew – głównie jodeł, ale też świerków i buków. Pretekstem do kupienia sadzonek u leśniczych były: rozpoczęcie studiów prawniczych przez dwójkę dzieci – 2 tys. sztuk, ślub córki – 1000 sztuk, narodziny wnuczki – 1000 sztuk, zaręczyny syna – 1000 sztuk. Zaszkółkowane drzewa są wysadzane głównie wokół kilkuhektarowego gospodarstwa, obsadzonego starymi lipami, obok których powstaje całoroczny ekologiczny ekran zimozielony. Gospodarz rozmnożył też w ciągu ostatnich lat na własne potrzeby i nasadził w ogrodzie aż 20 tys. sztuk zimozielonych trzmielin, cisów, a także berberysów, pęcherznic żółtych i czerwonych oraz kilkaset czarnych porzeczek, malin, ostrężyn. W kuluarach konferencji żartowano, że można sobie wyobrazić, jaki jeszcze powstanie dodatkowy las drzew, ponieważ syn gospodarza zapowiadał, że będzie miał 2–3 dzieci, w porywach do pięciu.

Odpowiadając na apel Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski, Instytut Architektury Krajobrazu Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej w listopadzie 2014 roku wspólnie z SGiPM i Małopolską Agencją Rozwoju Regionalnego ogłosił **konkurs architektoniczno-krajobrazowy na koncepcję Parku „Białe Morza" w Łagiewnikach z miasteczkiem namiotowym na Światowe Dni Młodzieży 2016.**

13 maja odbyła się konferencja poświęcona budowie metra w Krakowie. Wstępem była wypowiedź przewodniczącego SGiPM: „Rozpoczynając dzisiejszą dyskusję, chciałbym wytłumaczyć się, dlaczego zdecydowaliśmy się na jej organizację. **To Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski jako jedno z pierwszych powróciło do koncepcji z lat 60., budowy metra w Krakowie**. Została ona wyartykułowana w październiku 2010 r. na konferencji «Szybka Kolej Aglomeracyjna. Metro lub Premetro w Krakowie», a 11 lipca 2013 r. zorganizowałem konsultacje z udziałem prezesa firmy Alstom Lesława Kuzaja i krakowskich uczonych w sprawie budowy metra w naszym mieście. Natomiast jako przewodniczący Sejmiku Województwa Małopolskiego już w maju ubiegłego roku zgłosiłem projekt budowy metra na listę projektów strategicznych województwa małopolskiego, zaś w lutym 2014 zwróciłem się do wicepremier Elżbiety Bieńkowskiej o przeanalizowanie możliwości sfinansowania z ogólnopolskiej puli funduszy UE budowy metra w Krakowie w ramach Strategii Rozwoju Transportu do 2020 r." W obradach, jakie toczyły się w auli Polskiej Akademii Umiejętności, wzięli udział naukowcy, przedsiębiorcy, parlamentarzyści oraz samorządowcy. Zabierali głos: przedstawiciele firmy Alstom, na czele z jej prezesem Lesławem Kuzajem, profesor Antoni Tajduś z Akademii Górniczo-Hutniczej, profesor Krzysztof Stypuła z Politechniki Krakowskiej oraz autor koncepcji metra dla Krakowa Stanisław Albricht.

Zaprezentowano również stanowisko SGiPM, w którym znajdowały się między innymi następujące stwierdzenia i postulaty:

Historyczne centrum Krakowa nie jest w stanie przyjąć już więcej tramwajów, a sieć tramwajowa więcej pasażerów. Nie ma również możliwości poszerzenia ulic o tak zwane „bus pasy". Wprowadzenie coraz szerszej strefy parkowania tylko w niewielkim stopniu ogranicza problem korków i spalin w centrum Krakowa, a metro jest niskoemisyjnym środkiem transportu, przyczyniającym się do poprawy jakości powietrza. Premetro powinno być pierwszym krokiem do wybudowania tuneli dla tramwajów pod najstarszą częścią Krakowa wokół Plant.

Za rozpoczęciem budowy metra w Krakowie przemawia między innymi nieustanny rozrost metropolii oraz wzrost liczby mieszkańców. Prognozy demograficzne wskazują, że to właśnie Kraków będzie jedynym obok Warszawy miastem, którego ludność będzie wzrastała przez kilka najbliższych dziesięcioleci.

Forum Ekonomiczne w Krynicy – Forum Regionów. Uczestnicy panelu, od lewej: poseł Beata Szydło, prezydent Krakowa prof. Jacek Majchrowski, wiceminister środowiska Stanisław Gawłowski, były szef kancelarii prezydenta RP Ryszard Kalisz, redaktor naczelny tygodnika „Do Rzeczy" Paweł Lisicki, mówi przewodniczący SGiPM Kazimierz Barczyk – członek Rady Programowej Forum, z którym Stowarzyszenie współpracuje od początku.

W dalszej przyszłości budowa metra w Krakowie jest koniecznością, bo tylko metro jest w stanie rozwiązać problemy komunikacyjne tak wielkiej metropolii.

26 czerwca odbyła się konferencja SGiPM „Dziękujemy za wolność" w związku z 25 rocznicą wyborów z 4 czerwca 1989 roku. Gośćmi konferencji byli m.in. prof. Andrzej Zoll – przewodniczący Komisji Kodyfikacyjnej Kodeksu Karnego Centrum Obywatelskich Inicjatyw Ustawodawczych Solidarności 1981–1992 oraz prof. Jacek Purchla – dyrektor Międzynarodowego Centrum Kultury w Krakowie, wiceprezydent miasta Krakowa w latach 1990–1991 i Mieczysław Gil – przewodniczący Zarządu Małopolskiej „Solidarności", organizator strajków w Nowej Hucie i Małopolsce po wprowadzeniu stanu wojennego, przewodniczący Obywatelskiego Klubu Parlamentarnego w latach 1990–1991.

29 czerwca w Lipnicy Murowanej miała miejsce uroczystość **wręczenia nagród zwycięzcom regionalnego etapu konkursu fotograficznego THETRIS 3D**. Nagrody wręczył przewodniczący Stowarzyszenia. Adresowany do młodzieży projekt THETRIS wspierał działania na rzecz zachowania sakralnego dziedzictwa kulturowego na obszarach wiejskich oraz promował to dziedzictwo na forum europejskim. Realizowany był przez SGiPM w latach 2012–2014 we współpracy z dziesięcioma partnerami z krajów Europy Środkowej: Niemiec, Austrii, Słowenii, Włoch, Czech, Słowacji oraz Węgier w ramach „Programu dla Europy Środkowej 2007–2013".

30 czerwca 2014 r. w Senacie RP odbyła się konferencja „15 lat samorządu województw – europejski model polskich regionów". Konferencję zainicjował i zorganizował Konwent Przewodniczących Sejmików Województw RP we współpracy z Federacją Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP oraz Komisją Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej. W spotkaniu wzięło udział liczne grono samorządowców i naukowców z całej Polski.

Konferencję współprowadzili przewodniczący Konwentu Przewodniczących Sejmików Województw RP Kazimierz Barczyk oraz przewodniczący Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej Senatu RP Janusz Sepioł. W dyskusji zabrali głos m.in. Jerzy Buzek – premier rządu, który wprowadził reformę w 1999 r., Olgierd Dziekoński – szef zespołu doradców prezydenta Bronisława Komorowskiego, marszałkowie województw: podkarpackiego – Władysław Ortyl i warmińsko-mazurskiego – Jacek Protas, Dorota Jakuta – przewodnicząca sejmiku województwa kujawsko-pomorskiego, Jerzy Stępień – były prezes Trybunału Konstytucyjnego, Marek Kempski – pierwszy po reformie samorządowej wojewoda śląski oraz wielu wybitnych samorządowców. Jednym z wniosków podjętych podczas konferencji było ogłoszenie roku 2015 Rokiem Samorządu Terytorialnego dla upamiętnienia 25-lecia powstania samorządu gminnego oraz 15-lecia funkcjonowania powiatów i województw samorządowych. Stosowną uchwałę w tej sprawie przyjął Senat RP na posiedzeniu 3 grudnia 2014 r.

21 lipca w Sali Obrad Rady Miasta Krakowa powitano uczestników XV edycji Akcji **„Podarujmy Lato**

Dzieciom ze Wschodu – Kraków 2014". Po raz piętnasty w ramach organizowanej przez SGiPM akcji ponad 120 dzieci mieszkających za wschodnią granicą Polski miało okazję zwiedzić i poznać Małopolskę.

7 listopada w prestiżowym miejscu, bo w krakowskim Teatrze im. Juliusza Słowackiego odbyła się gala, na której uhonorowano laureatów już piętnastego, organizowanego przez Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski oraz „Gazetę Krakowską" **Plebiscytu na Najpopularniejszych Burmistrzów i Wójtów Małopolski.** Głosy oddało ponad 43 tysiące Małopolan, a po ich podliczeniu okazało się, że najlepszymi burmistrzami są:

- **Dariusz Reśko** – Krynica-Zdrój,
- **Zbigniew Mączka** – Radłów,
- **Stanisław Początek** – Dąbrowa Tarnowska,
- **Wacław Ligęza** – Bobowa
- **Artur Kozioł** – Wieliczka.

Natomiast wśród wójtów największą popularnością cieszą się:

- **Marek Jamborski** – Kocmyrzów-Luborzyca,
- **Tadeusz Wójtowicz** – Wielka Wieś,
- **Marcin Kiwor** – Skrzyszów,
- **Marian Zalewski** – Szczurowa,
- **Antoni Karlak** – Jabłonki,
- **Leszek Skowron** – Korzenna,
- **Lesław Blacha** – Gołcza,
- **Jan Kulig** – Łapanów,
- **Janusz Kwaśniak** – Borzęcin,
- **Jan Wacławski** – Stryszów.

Zgodnie z tradycją zwycięscy wójtowie otrzymali kapelusze Wincentego Witosa, wielkiego polityka, ale i wieloletniego wierzchosławickiego wójta. Wręczając zwycięzcom nagrody, przewodniczący SGiPM stwierdził, że wydarzenie to jest świętem samorządu, a także w pewnym sensie są to prawybory.

Radość wójta Marian Zalewskiego z czternastego dobrze zasłużonego kapelusza. Po lewej redaktor naczelny „Gazety Krakowskiej" Wojciech Harpula.

Absolutnym rekordzistą plebiscytu jest Marian Zalewski – wójt gminy Szczurowa, który otrzymał już czternasty „Witosowy" kapelusz. Przyczyny swojego rekordu tłumaczy bardzo prosto. Jego zdaniem najważniejsze jest, aby gmina, czyli „mała ojczyzna" była przyjazna ludziom i zmieniała się na lepsze.

Podsumowaniem projektu SGiPM **„Seniorzy aktywni na rzecz swych wspólnot lokalnych"** było **III Małopolskie Forum Seniorów.** Odbyło się ono w krakowskim Międzynarodowym Centrum Kultury 25 listopada 2014 roku.

Było to kolejne przedsięwzięcie w ramach działań na rzecz aktywizacji osób starszych, prowadzonych przez stowarzyszenie w ostatnich latach. Nowa polityka senioralna, zapoczątkowana przez ministra Władysława Kosiniaka-Kamysza została przeniesiona na teren Polski lokalnej przy pomocy zaangażowania samorządów. Wsparciem dla nich były projekty edukacyjne realizowane przez SGiPM, które cieszyły się dużym zainteresowaniem nie tylko pracowników samorządowych, ale przed wszystkim samych seniorów. Popularne były m.in. szkolenia, na których seniorzy mogli poznać praktyczne zasady korzystania z grantów i konkursów skierowanych do ich środowiska.

PODARUJMY LATO DZIECIOM ZE WSCHODU

Powitanie dzieci ze Wschodu w sali obrad Rady Miasta Krakowa przez marszałka województwa małopolskiego Jacka Krupę.

Polska parafia w Jaworowie ok. 60 km od Lwowa, do której biblioteki zawieźliśmy pięć tysięcy książek zebranych przez SGiPM.

Bartosz Lipszyc – wicedyrektor SGiPM oraz FRZGiP RP z transportem książek w parafii w Jaworowie.

Dzieci ze Wschodu w Sali Obrad Rady Miasta Krakowa.

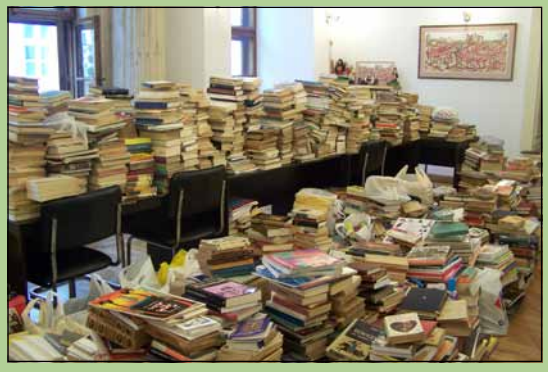

Zbiórka książek w siedzibie SGiPM, które zawieźliśmy na Ukrainę – klasyka narodowa, podręczniki do języka polskiego itp.

Dzieci ze Wschodu pod Dzwonem Zygmunta na Wawelu.

Kalendarium

- **10 stycznia** – posiedzenie Zarządu SGiPM.
- **10 stycznia** – XXIII Noworoczne Spotkanie Opłatkowe Samorządów Małopolski i Polski.
- **14 stycznia** – ogłoszenie komunikatu o uruchomieniu nowego działu czasopisma Stowarzyszenia.
- **23–26 stycznia** – cykl spotkań i prezentacji doradczych specjalistów szwajcarskich w kwestii turystyki ekologicznej.
- **30 stycznia** – SGiPM przyznało tytuły „Najlepszych Przedsięwzięć Roku w Małopolsce – Lider Małopolski 2013".
- **5 lutego** – „Gospodarka odpadami, wyzwania dla samorządów". III Ogólnopolska Konferencja Samorządowa „Sosexpo 2014" w Warszawie z udziałem około 400 samorządowców. Seria tych dorocznych konferencji organizowana jest od początku we współpracy z Zarządem Targów Warszawskich.
- **12 lutego** – list Kazimierza Barczyka do Elżbiety Bieńkowskiej – wiceprezes Rady Ministrów w sprawie konieczności budowy metra w Krakowie.
- **21 lutego** – oświadczenie przewodniczącego SGiPM w sprawie kosztów Zimowych Igrzysk Olimpijskich Kraków 2022.
- **28 lutego** – apel Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski w sprawie szczególnego uczczenia Jana Pawła II Wielkiego poprzez budowę muzeów w Krakowie i Warszawie.
- **26 marca** – wręczono Tytuły „Lider Małopolski 2013" – 10 laureatów.
- **4 kwietnia** – IV Małopolska Konferencja „Dziedzictwo Jana Pawła II Wielkiego w projektach promocyjnych i turystycznych Krakowa i Małopolski" pod patronatem kardynała Stanisława Dziwisza.
- **15 kwietnia** – wręczenie tytułów „Człowieka Roku" i „Małopolanina Roku".
- **1 maja** – rozpoczęcie realizacji trzeciego projektu na rzecz seniorów „Seniorzy aktywni na rzecz swoich wspólnot lokalnych. III Małopolskie Forum Seniorów".
- **13 maja** – konferencja „Metro w Krakowie. Propozycje, argumenty za budową metra w Krakowie".
- **20 maja** – list Miroslava Lajčáka – wicepremiera Słowacji w sprawie wspólnej organizacji Zimowych Igrzysk Olimpijskich 2022.
- **13 czerwca** – wręczono „Korony Małopolski" dla najlepszych miast i burmistrzów.
- **16 czerwca** – konferencja – VIII Forum OZE „Energia w gminie".
- **26 czerwca** – „Dziękujemy za wolność". Konferencja w związku z 25 rocznicą wyborów z 4 czerwca 1989 roku.
- **26 czerwca** – konferencja „Elektromobilność oraz odnawialne źródła energii" w oparciu o doświadczenia i prezentacje gości ze Szwajcarii.
- **29 czerwca** – wręczenie nagród w konkursie „Thetris" w Lipnicy Murowanej w ramach grantu międzynarodowego, realizowanego w dziesięciu państwach Europy Środkowej.
- **21 lipca** – po raz piętnasty zrealizowano akcję „Podarujmy lato Dzieciom ze Wschodu". W tym roku do Krakowa przyjechało 127 młodych Polaków.
- **24 września** – konferencja „Menedżerskie zarządzanie w administracji samorządowej".
- **10 października** – konferencja „Kraków miastem parków i ogrodów".
- **31 października** – apel Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski do ministra infrastruktury i rozwoju w sprawie budowy w Małopolsce drogi ekspresowej S7.
- **7 listopada** – uroczysty finał piętnastego plebiscytu na najpopularniejszego wójta i burmistrza Małopolski.
- **25 listopada** – III Małopolskie Forum Seniorów – wydarzenie wieńczące realizację projektu „Seniorzy aktywni na rzecz swoich wspólnot".

Wydawnictwo SGiPM z pracami konkursowymi dzieci polskich ze Wschodu.

2015

Tradycyjnie Nowy Rok rozpoczęło Spotkanie Opłatkowe Samorządów Małopolski i Polski.

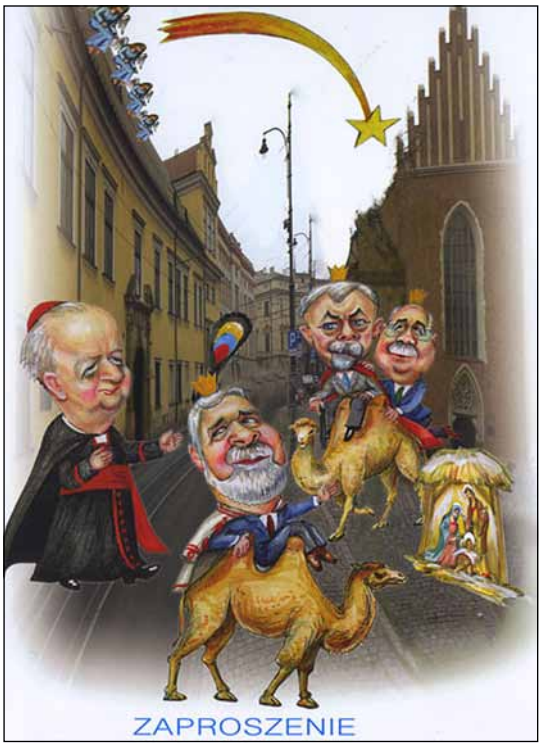

Jak zawsze dowcipne zaproszenie autorstwa Ewy Barańskiej-Jamrozik.

Spotkanie, w którym wzięło udział nie tylko liczne grono samorządowców, lecz także krakowski korpus konsularny oraz goście ze środowisk kultury, nauki i gospodarki. Opłatki pobłogosławił ks. kardynał Stanisław Dziwisz. Spotkanie uświetnił koncert staropolskich kolęd i pastorałek w wykonaniu Chłopięcego Chóru „Pueri Cantores Sancti Nicoli" – Honorowego Ambasadora Królewsko-Górniczego Miasta Bochni pod dyrekcją ks. Stanisława Adamczyka.

21 stycznia 2015 roku SGiPM wystosowało apel do premier Ewy Kopacz w sprawie zniesienia wprowadzonego ostatnio limitu 5 mln Euro wartości projektów w obszarze kultury i dziedzictwa kulturowego finansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014–2020 dla m.in. **umożliwienia budowy Centrum Muzyki – Filharmonii Krakowskiej.** Limit ten stanowi niezwykle istotne ograniczenie w ubieganiu się o dofinansowanie z programów europejskich realizacji dużych projektów infrastrukturalnych o znaczeniu strategicznym dla zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego regionów. **Taki sam apel został skierowany wspólnie z FRZGiP RP do Donalda Tuska – przewodniczącego Rady Europejskiej, J.S. Junckera – przewodniczącego Komisji Europejskiej oraz M. Schultza – przewodniczącego Parlamentu Europejskiego.**

7 stycznia podczas uroczystej gali „Laurów Umiejętności i Kompetencji" w zabrzańskim Domu Muzyki i Tańca, przewodniczący SGiPM Kazimierz Barczyk otrzymał prestiżowy Platynowy Laur „Samorząd terytorialny, zawodowy i gospodarczy" za inicjowanie, przewodzenie i realizowanie przez kilkadziesiąt lat wszechstronnej współpracy Małopolski i Śląska. „Laury Umiejętności i Kompetencji" przyznawane są od 1992 roku, kiedy to działacze samorządu gospodarczego skupieni w Regionalnej Izbie Gospodarczej w Katowicach wystąpili z inicjatywą nagradzania Laurami ludzi nieprzeciętnych, wyróżniające się firmy, organizacje i instytucje, które aktywnie i skutecznie włączyły się w proces tworzenia gospodarki rynkowej, jej restrukturyzacji oraz dostosowania do standardów europejskich.

31 marca w Centrum Kongresowym ICE Kraków wręczono nagrody 10 zwycięzcom piętnastego konkursu „Najlepsze Przedsięwzięcia Roku 2014 w Małopolsce – Lider Małopolski". Jak napisano w zaproszeniu na to wydarzenie: „XV edycja konkursu oraz konferencja jest znakomitą okazją do promowania «Lokomotyw Małopolski», najważniejszych inicjatyw, spektakularnych dokonań oraz ważnych gospodarczo i społecznie inicjatyw wpływających na dynamiczny rozwój, które dzisiaj dają nadzieję na poprawę koniunktury oraz przykład wszystkim pragnącym dynamicznie rozwijać się i inwestować na terenie działania SGiPM – historycznej Małopolski.

Lokomotywami Małopolski Roku 2014 zostały:

- **Miasto Kraków – Centrum Kongresowe ICE Kraków** – za jedno z najbardziej prestiżowych i ekskluzywnych centrów kongresowych Europy, spełniających najwyższe standardy. ICE Kraków pozwala na organizację w Krakowie kongresów, konferencji, wystaw i innych wydarzeń kulturalnych, w których uczestniczyć może łącznie 3200 gości.
- **Grupa Thermaleo. Spas Development & Management** – za szeroko zakrojony projekt rozwoju Szczawnicy. Spółka Thermaleo założona w 2004 roku przez rodzinę Mańkowskich, spadkobierców przedwojennego właściciela Szczawnicy – Adama hr. Stadnickiego – jest głównym akcjonariuszem firmy Uzdrowisko Szczawnica S.A., poprzez którą

I Ogólnopolski Kongres Niskiej Emisji w Krakowie, 23 kwietnia 2015 r.

rozwija działalność sanatoryjną, biorąc jednocześnie aktywny udział w rewitalizacji miasta.

- **Małopolska Organizacja Turystyczna** – za kreatywną kampanię promocyjną województwa małopolskiego „Małopolskim Koralem przez Europę".
- **Instytut Fizyki Jądrowej PAN** – za Centrum Cyklotronowe Bronowice – pierwsze w Polsce stanowisko do radioterapii plutonowej nowotworów z wykorzystaniem cyklotronu AIC-144.
- **Szpital Ginekologiczno-Położniczy MEDIKOR w Nowym Sączu** – za upowszechnianie nowej jakości położnictwa i ginekologii. Placówka na pierwszym miejscu stawia bezpieczeństwo matki i dziecka.
- **Województwo małopolskie, powiat oświęcimski i miasto Chełmek** – za most „Galicyjski" na drodze wojewódzkiej nr 780, który łączy regiony śląski i małopolski.
- **Województwo małopolskie, Ośrodek Dokumentacji Sztuki Tadeusza Kantora „Cricoteka" w Krakowie** – za twórcze połączenie potencjału historycznego budynku i sztuki nowoczesnej.
- **Targi w Krakowie Spółka z o.o.** – za najnowocześniejszy wielofunkcyjny obiekt wystawienniczy Międzynarodowego Centrum Targowo-Kongresowego EXPO Kraków.
- **Miasto Przemyśl i Fundacja „Azymut"** – za organizację widowiskowej imprezy sportowej „Bike Town Festival Przemyśl 2014".
- **Redakcja kwartalnika *GLOBEnergia*** – za aktywną promocję odnawialnych źródeł energii oraz idei efektywności energetycznej i ochrony środowiska wśród gmin i firm z całej Polski.

23 kwietnia w Krakowie na niezwykle ważnym forum obradowało ponad trzystu uczestników I Ogólnopolskiego Kongresu Niskiej Emisji zorganizowanego przez SGiPM, Federację Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP oraz krakowską redakcję GLOBEnergia, kierowaną przez Grzegorza Burka. Wśród uczestników byli między innymi: Stanisław Gawłowski – sekretarz stanu w ministerstwie środowiska, Wojciech Kozak – wicemarszałek województwa małopolskiego oraz Tadeusz Trzmiel – wiceprezydent miasta Krakowa, obrady prowadził przewodniczący SGiPM. Wygłoszone referaty dotyczyły tematów: „Prognoza niskiej emisji", „Niska emisja. Od przyczyn występowania do sposobów eliminacji"

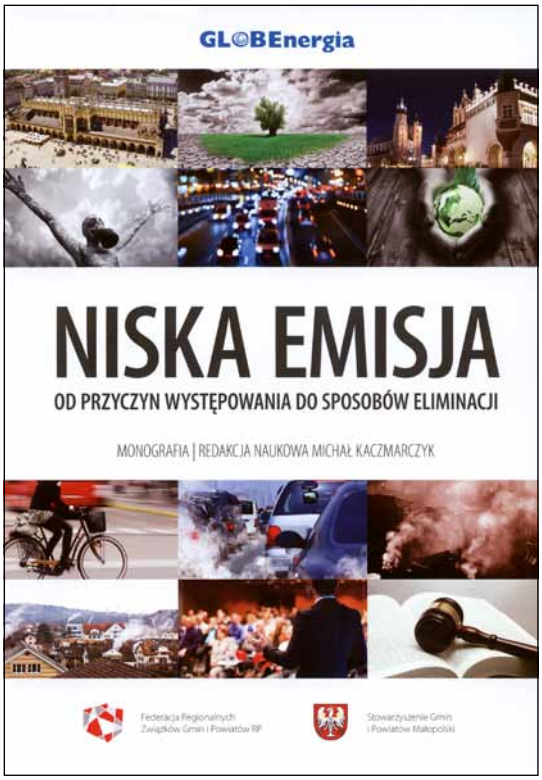

Okładka ponad 150-stronicowej książki – materiałów na I Ogólnopolski Kongres Niskiej Emisji w Krakowie.

Uczestnicy II Edycji Szkoły Letniej dla Liderów ze Wschodu.

oraz „Porównanie źródeł ciepła ze względu na emisję produktów spalania do atmosfery".

Uczestnicy Kongresu otrzymali bezpłatnie publikację, liczącą ponad 150 stron. To pierwsze tak obszerne kompendium wiedzy na temat niskiej emisji przygotowali pracownicy Akademii Górniczo-Hutniczej oraz *GLOBEnergii*. **Książka, wydana przez SGiPM, została rozdana małopolskim prezydentom, burmistrzom, wójtom oraz radnym,** zgodnie z zasadą, że wszystkie wydawnictwa SGiPM oraz FRZGiP są bezpłatnie przekazywane samorządom małopolski.

25 czerwca odbyła się przygotowana przez SGiPM oraz Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej konferencja **„Światowe Dni Młodzieży szansą dla promocji Polski oraz rozwoju turystyki religijnej".** W pierwszej części konferencji – którą otworzył przewodniczący SGiPM – zabrali głos: ks. bp dr Damian Muskus – przewodniczący Komitetu Organizacyjnego ŚDM 2016, Michał Kamiński – sekretarz stanu w Kancelarii Premiera RP, Szef Centrum Informacyjnego Rządu, prof. Jacek Majchrowski – prezydent Krakowa, Wojciech Kozak – wicemarszałek województwa małopolskiego, Bogusław Kośmider – przewodniczący Rady Miasta Krakowa, Longin Komołowski – prezes Zarządu Stowarzyszenia „Wspólnota Polska" oraz Artur Kozioł – burmistrz Wieliczki. W dalszej części konferencji referaty wygłosili:

- Rafał Perłowski – dyrektor Wydziału Promocji i Turystyki Urzędu Miasta Krakowa – „Rozwój turystyki religijnej w Krakowie".
- ks. Jan Kabziński – prezes Centrum Jana Pawła II „Nie lękajcie się!" w Łagiewnikach – „Upowszechnianie na świecie dziedzictwa, które pozostawił po sobie św. Jan Paweł II".
- dr Anna Wilkońska – Akademia Wychowania Fizycznego w Krakowie – „Ruch turystyczno-religijny w Krakowie w kontekście Światowych Dni Młodzieży".

W debacie na temat szans, jakie stwarza organizacja ŚDM dla rozwoju turystyki religijnej zabierali głos: ks. bp. dr Damian Muskus, Paweł Stańczyk, Elżbieta Kantor, ks. Dariusz Raś, Paweł Mierniczak.

Zarówno ta konferencja, jak i podsumowanie ŚDM, które odbyło się w roku następnym to konsekwentny wyraz zainteresowania SGiPM tematyką rozwoju turystyki religijnej i pielgrzymkowej. Jednocześnie stowarzyszenie mogło spełnić rolę integrującą różne środowiska na rzecz maksymalnego wykorzystania ogromnego potencjału promocyjnego, jakie przyniosły Światowe Dni Młodzieży.

W roku 2015 Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski zainicjowało nowy program eduka-

Zarząd oraz Komisja Rewizyjna Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski VIII kadencji w biurze SGiPM przy ul. Grodzkiej 15. W tle na ścianie karykatury Małopolan Roku.

cyjny kierowany do aktywnych działaczy polskich organizacji pozarządowych na Wschodzie: Szkoła Letnia dla Liderów ze Wschodu. Do tej pory odbyły się dwie edycje programu, w roku 2016 z dodatkowym komponentem kierowanym do pracowników polskich bibliotek. W sumie w programie wzięło udział już 65 osób. Wśród uczestników znaleźli się między innymi działacze: Polskiego Centrum Narodowo-Kulturalnego „Jedność" z Krasnodaru, Centrum Języka Polskiego i Kultury w Rostowie nad Donem, Związku Polaków na Litwie, Wspólnoty „Młoda Polonia" z Białorusi, Towarzystwa Kultury Polskiej Ziemi Lwowskiej czy Towarzystwa Kultury Polskiej im. W. Reymonta na Równieńszczyźnie na Wołyniu.

Celem projektu jest podniesienie kompetencji liderów organizacji polonijnych w zakresie zarządzania projektami oraz realizacji przedsięwzięć partnerskich ze szczególnym naciskiem na przedsięwzięcia realizowane wspólnie z partnerami z Polski. Wykłady, warsztaty i debaty poprowadzą wybitni eksperci reprezentujący różne dziedziny wiedzy i działalności publicznej. Obok ekspertów i intelektualistów zapraszani są do współpracy przedstawiciele środowiska akademickiego, politycy, biznesmeni, dziennikarze, artyści, przedstawiciele administracji, samorządu i organizacji pozarządowych.

W ramach pierwszej edycji programu przeprowadzono również szczegółową analizę polegającą na identyfikacji aktywnych polskich organizacji w Rosji, na Litwie, Ukrainie i Białorusi. **W efekcie SGiPM stworzyło największą w Polsce bazę adresową ponad 500 organizacji polskich na Wschodzie.** Udostępniona została ona między innymi Ministerstwu Spraw Zagranicznych, Senatowi RP oraz Wspólnocie Polskiej.

Przedsięwzięcie realizowane było w latach 2015–2016 dzięki wsparciu finansowemu Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz Senatu RP. Warto podkreślić, że projekt spotkał się z bardzo pozytywnym przyjęciem wśród środowisk polskich na Wschodzie. Pozwolił uczestnikom na poznanie, podobnych do nich, aktywnych działaczy polskich, nawiązanie współpracy oraz dyskusję nad realizacją wspólnych przedsięwzięć w przyszłości.

SGiPM doceniało zawsze potrzebę małopolskich inwestycji kolejowych, zapewniających szybki i niskoemisyjny transport, które mogłyby zostać wykorzystane nie tylko dla ruchu pasażerskiego, ale również towarowego, dodatkowo nie tylko na terenie naszego kraju, ale również ze względu na bliskość granicy ze Słowacją, także w międzynarodowych połączeniach. Znamienny jest kolejny apel SGiPM w sprawie budowy linii kolejowej Podłęże - Szczyrzyc - Tymbark z 11 sierpnia 2015 roku, jedna z wielu interwencji w tej sprawie, postulujący przesunięcie przedsięwzięcia dotyczącego budowy nowej linii kolejowej Podłęże - Szczyrzyc - Tymbark (następnie do Zakopanego) oraz modernizacji linii Chabówka - Nowy Sącz i Nowy Sącz

- granica państwa z listy rezerwowej na listę podstawową Krajowego Programu Kolejowego.

2 września w siedzibie Muzeum Armii Krajowej obradował **I Ogólnopolski Kongres Samorządów „Obrona Terytorialna Kraju"** zorganizowany wspólnie przez Federację Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP, Muzeum Armii Krajowej i SGiPM – **pod patronatem prezesa Zarządu Głównego Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej oraz ministra Szefa Biura Bezpieczeństwa Narodowego w Kancelarii Prezydenta RP.** Obrady kongresu otworzył i prowadził Kazimierz Barczyk – przewodniczący SGiPM oraz Rady Muzeum AK. **W kongresie brało udział ponad 300 uczestników.** W panelu dyskusyjnym przedstawicieli ogólnopolskich i regionalnych związków i stowarzyszeń jednostek samorządu terytorialnego wzięli udział: **Stanisław Bodys** – burmistrz Rejowca Fabrycznego, wiceprezes Unii Miasteczek Polskich; **Robert Choma** – prezydent Przemyśla, członek Zarządu Związku Miast Polskich; **Jacek Krywult** – prezydent Bielska-Białej, przewodniczący Śląskiego Związku Gmin i Powiatów RP; **Marek Olszewski** – wójt Lubicza, przewodniczący Zarządu Związku Gmin Wiejskich RP; **Władysław Ortyl** – marszałek województwa podkarpackiego, przewodniczący Podkarpackiego Stowarzyszenia Samorządów Terytorialnych; **Paweł Stańczyk** – sekretarz miasta Krakowa; **Ludwik Węgrzyn** – starosta bocheński, prezes Zarządu Związku Powiatów Polskich. Jak podkreślali organizatorzy wydarzenie to było adresowane do „wszystkich gmin, powiatów i województw w Polsce, federacji organizacji proobronnych i innych organizacji pozarządowych zaangażowanych w sprawy obronne kraju w celu zainicjowania debaty na temat roli wspólnot samorządowych w Obronie Terytorialnej Kraju od 1 stycznia 2016 r. Punktem odniesienia dla koncepcji Obrony Terytorialne Kraju będą doświadczenia Armii Krajowej – największej podziemnej armii podczas II wojny światowej. Prawie 2500 gmin i 350 powiatów oraz 16 województw to struktury samorządowe wspólnot mieszkańców, które są naturalnym partnerem dla Prezydenta RP, Rządu i Wojska Polskiego w przygotowaniu struktur Obrony Terytorialnej Kraju. Dlatego tak ważne jest wypracowanie zasad i metod współpracy Wojska Polskiego z samorządami".

Ta inicjatywa miała duży rezonans i spotkała się zainteresowaniem mediów. Warto zacytować fragmenty relacji z kongresu, jaka ukazała się na łamach „Dziennika Polskiego": „Ponieważ Obrona Cywilna (OC) nie jest w stanie podołać podstawowym zadaniom, konieczne jest stworzenie systemu, który będzie wiązał jej formacje ze strukturami zarządzania kryzysowego. Tak twierdzą samorządowcy, którzy włączyli się w tworzenie Obrony Terytorialnej Kraju (OTK). Ma to być paramilitarna budowana na szczeblu gmin i powiatów, wzorowana na amerykańskiej Gwardii Narodowej. I odwołująca się do (…) etosu Armii Krajowej". W artykule tym zacytowano wypowiedzi uczestników kongresu. Między innymi podano następującą wypowiedź przewodniczącego SGiPM: „Widzimy wszyscy, że OC funkcjonuje tylko na papierze, a nie chcemy, żeby w razie zagrożenia ze Wschodu Polska była bezradna i bezbronna. Jesteśmy gotowi do działania, tylko czekamy, aż ktoś nam powie, co możemy robić." Jak podawał „Dziennik Polski", uczestniczący w Kongresie generał Marek Bieńkowski, dyrektor Departamentu Porządku i Bezpieczeństwa Najwyższej Izby Kontroli twierdził, że z raportów jasno wynika, iż w razie klęski żywiołowej OC nie będzie w stanie

Uczestnicy I Ogólnopolskiego Kongresu Samorządów Terytorialnych „Obrona Terytorialna Kraju" w Muzeum Armii Krajowej.

przyłączyć się do usuwania jej skutków. A w razie wojny nie ochroni ludności i strategicznych obiektów. Jego zdaniem: „W Polsce konieczny jest spójny system zarządzania kryzysowego i ochrony ludności, oparty na potencjale, który istnieje i na czytelnych ramach prawnych, które m. in. eliminują dublowanie się ról poszczególnych organów." Zaś Marcin Waszczuk – komendant główny Związku Strzeleckiego „Strzelec" OSW stwierdził: „To, co się teraz dzieje, określić można krótko: Polska się budzi. Ludzie widzą, że nie jesteśmy bezpieczni, bo przy naszym położeniu nigdy tacy nie byliśmy i nigdy nie będziemy. Chcą w razie czego móc bronić swoich domów i zakładów pracy". Wyraził również opinię, że obecnie Państwowa Straż Pożarna ma wsparcie w Ochotniczej Straży Pożarnej, policja w strażach miejskich i gminnych, natomiast brakuje takiego wsparcia wojsku. Oświadczył także, że „oczywiście nie nazwiemy się AK, bo byłoby to świętokradztwo. Ale mnie osobiście nie podoba się też nazwa OTK, bo w PRL-u rozwijano ją jako «otyły, tępy, kulawy», a rolę członków obrony terytorialnej sprowadzono do wykonywania prac fizycznych". Pointą dyskusji była wypowiedź posłanki Barbary Bubuli, która przypomniała, że Rada Miasta Krakowa problem słabej Obrony Cywilnej dostrzegła już przed 15 laty. Podkreśliła: „Spotkaliśmy się z kompletnym niezrozumieniem, dlaczego w czasach spokoju, pokoju i ogólnego dobrobytu zajmujemy się tak egzotycznymi sprawami. Przez ten czas nic w tej sprawie nie zrobiono."

10 listopada w Sali Obrad Rady Miasta Krakowa Edward Nowak – prezes Stowarzyszenia „Sieć Solidarności", były wiceprezydent Krakowa po pierwszych wyborach samorządowych wręczył **medale „Dziękujemy za Wolność"**. Wśród laureatów reprezentowani byli także małopolscy samorządowcy, zaangażowani w wielkie dzieło „Solidarności".

2 grudnia odbyło się **IV Małopolskie Forum Seniorów,** wydarzenie wieńczące realizację projektu Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski **„Inicjatywa lokalna instrumentem aktywizacji społecznej seniorów. IV Małopolskie Forum Seniorów".** W konferencji udział wzięło ponad 100

Uczestnicy IV Małopolskiego Forum Seniorów.

osób: przedstawicieli władz lokalnych, pracowników samorządowych, organizacji działających na rzecz seniorów oraz liderów lokalnych społeczności seniorów. Moderatorem spotkania był dziennikarz telewizyjny Marek Szczepanek. Obrady otworzył przewodniczący SGiPM, który przedstawił zasady regionalnej polityki senioralnej. Następnie zabrali głos uczestnicy projektu z gmin Wielka Wieś, Klucze, Wieliczka oraz Gorlice, którzy zaprezentowali inicjatywy lokalne zrealizowane przez swoje zespoły wraz z miejscowym samorządem. Wielki aplauz uczestników wzbudził w tym punkcie programu występ grupy teatralnej seniorów, działającej przy Gminnym Ośrodku Kultury w Kluczach. Druga część spotkania poświęcona została prezentacji dobrych praktyk małopolskich samorządów w dziedzinie przyjętych przezeń rozwiązań instytucjonalnych na rzecz osób starszych oraz społeczno-kulturalnej oferty gmin dla seniorów. Głos zabrali kolejno: dr Anna Okońska-Walkowicz – doradca prezydenta miasta Krakowa ds. polityki senioralnej, Tadeusz Wójtowicz – wójt gminy Wielka Wieś, Agata Czarnota-Bajorek – dyrektor Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej w Wieliczce, Anna Domagała – dyrektor Samorządowego Centrum Kultury i Promocji Gminy Zabierzów oraz Jadwiga Białoń – kierownik Ośrodka Wsparcia Klubu Samopomocy „DIALOG".

SGiPM zawsze pamięta o Rodakach za wschodnią granicą. Pamięć ta przejawia się w różnych formach. Oprócz corocznie organizowanej **Akcji „Podarujmy Lato Dzieciom ze Wschodu",** oprócz zbierania polskich książek dla skromnych, małych bibliotek funkcjonujących gdzieś na Białorusi, Litwie, czy Ukrainie, Stowarzyszenie oraz wielu jego poszczególnych członków jest żywo zainteresowane utrzymywaniem kontaktów z działającymi na Wschodzie polskimi organizacjami. W ten nurt działalności Stowarzyszenia wpisuje się także konferencja **„Rozwój współpracy z polskimi organizacjami pozarządowymi na Wschodzie"**, jaka odbywa się 16 grudnia w krakowskim „Domu Polonii". Jej współorganizatorami – oprócz SGiPM – są Samorząd Województwa Małopolskiego oraz Stowarzyszenie „Wspólnota Polska". Podczas konferencji zabierają głos zarówno przedstawiciele małopolskich instytucji współpracujących z polskimi organizacjami na Białorusi, Litwie, Ukrainie oraz w Rosji, jak i polscy działacze aktywni za jałtańską granicą. Wśród przybyłych ze Wschodu dyskutantów są między innymi Maria Osidacz – dyrektor Centrum Kultury Polskiej i Dialogu Europejskiego w Iwano-Frankiwsku, Jerzy Wójcicki – redaktor naczelny gazety „Słowo Polskie", Antoni Pacenko – dyrektor Liceum Polskiej Macierzy Szkolnej w Grodnie, Olena Zamoyska – Towarzystwo Kultury Polskiej Ziemi Lwowskiej oddział w Czerwonogradzie, a także dziennikarze oraz nauczyciele, a więc przedstawiciele szczególnie potrzebnych polskim środowiskom i zasługującym na wsparcie ze strony krajowych instytucji i organizacji. **SGiPM w ramach grantu ustaliło i zebrało około 500 adresów liderów środowisk oraz organizacji polskich i polonijnych na Wschodzie, przekazując je do wykorzystania MSZ, Wspólnocie Polskiej.**

WŁADZE SGiPM VII KADENCJI

XXVIII WZD w Krakowie, 9 października 2015 r.

Przewodniczący SGiPM

- **Kazimierz Barczyk**

Członkowie Zarządu SGiPM

- **Robert Choma** – prezydent Przemyśla (woj. podkarpackie)
- **Grzegorz Gotfryd** – wójt Szerzyn
- **Małgorzata Gromala** – wójt Podegrodzia
- **Wacław Gregorczyk** – burmistrz Krzeszowic
- **Henryk Juszczyk** – pełnomocnik prezydenta Bielska-Białej (woj. śląskie)
- **Kazimierz Koprowski** – przewodniczący Rady Miasta Tarnowa
- **Bogusław Kośmider** – przewodniczący Rady Miasta Krakowa
- **Artur Kozioł** – burmistrz Wieliczki
- **Tadeusz Kwiatkowski** – starosta dąbrowski
- **Małgorzata Małuch** – wójt Sękowej
- **Dariusz Marczewski** – burmistrz Miechowa
- **Witold Morawiec** – wójt Olesna
- **Józef Mroczek** – wicestarosta bocheński
- **Ryszard Nowak** – prezydent Nowego Sącz
- **Sławomir Paterek** – wójt Gnojnika
- **Stanisław Rybak** – wójt Koszyc
- **Adam Samborski** – wójt Racławic
- **Andrzej Saternus** – burmistrz Chełmka
- **Wacław Szarek** – burmistrz Sędziszowa (woj. świętokrzyskie)

Członkowie Komisji Rewizyjnej SGiPM

- **Paweł Knafel** – burmistrz Słomnik
- **Kazimierz Olearczyk** – wójt Bolesławia
- **Łukasz Palarski** – wójt Zembrzyc
- **Piotr Śreniawski** – przewodniczący rady gminy Oświęcim
- **Grzegorz Wawryka** – burmistrz Brzeska
- **Zbigniew Wojas** – wójt Gdowa
- **Krzysztof Wołos** – z-ca wójta Wielkiej Wsi

Kalendarium

- **8 stycznia** – XXIV Noworoczne Spotkanie Opłatkowe Samorządów Małopolski i Polski.
- **8 stycznia** – apel SGiPM w sprawie wsparcia dla budowy Centrum Muzyki.
- **8 stycznia** – nadano tytuły „Małopolan Roku 2014": Justynie Kowalczyk i Kamilowi Stochowi.
- **14 stycznia** – uwagi SGiPM do projektu budowy dróg krajowych na lata 2014–2023 w ramach konsultacji publicznej oraz wniosek, że budowa drogi S7 powinna być priorytetem.
- **21 stycznia** – apel SGiPM w sprawie zniesienia wprowadzonego ostatnio limitu 5 mln euro wartości projektów w obszarze kultury i dziedzictwa kulturowego finansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014–2020 dla umożliwienia budowy Centrum Muzyki – Filharmonii Krakowskiej.
- **4–5 lutego** – IV Międzynarodowe Forum Gospodarki Odpadami „SOSEXPO 2015".
- **6 lutego** – konferencja „Zrównoważony rozwój i stosowanie rozwiązań ekologicznych – środki zewnętrzne na termomodernizacją w budynkach użyteczności publicznej".
- **19 marca** – szkolenie „Zarządzanie Zasobami Ludzkimi".
- **24 marca** – apel SGiPM o pomoc dla Polaków z Donbasu.
- **25 marca** – IX Forum „Energia w gminie".
- **31 marca** – Lider Małopolski 2014 – konferencja podsumowująca konkurs.
- **16 kwietnia** – szkolenie „Badanie satysfakcji klientów urzędów i instytucji administracji samorządowej".
- **23 kwietnia** – I Ogólnopolski Kongres Niskiej Emisji w Krakowie we współpracy z *GLOBEnerią* z udziałem wiceministra środowiska Stanisław Gawłowskiego oraz ponad 300 samorządowców, połączony z wydaniem książki z materiałami na kongres.
- **7 maja** – spotkanie kombatantów w Muzeum AK w rocznicę zakończenia II wojny światowej.
- **15 czerwca** – ogłoszenie „Programu staży dla liderów polskich i polonijnych na Wschodzie".
- **25 czerwca** – konferencja „Światowe Dni Młodzieży szansą dla promocji Polski i rozwoju turystyki religijnej" z udziałem bpa Damiana Muskusa – przewodniczącego Komitetu Organizacyjnego Światowych Dni Młodzieży.
- **30 czerwca** – X Konferencja Samorządowa „Społeczeństwo informacyjne. E-Administracja. E-Puap. Bezpieczeństwo i ochrona danych".
- **2–12 lipca** – I edycja Szkoły Letniej Liderów Polskich i Polonijnych Organizacji na Wschodzie.
- **6 lipca** – XVI Akcja „Podarujmy Lato Dzieciom ze Wschodu". W tym roku już po raz szesnasty Kraków gości 130 młodych Polaków.
- **11 sierpnia** – apel SGiPM w sprawie przesunięcia przedsięwzięcia dotyczącego budowy nowej linii kolejowej Podłęże - Szczyrzyc - Tymbark (dla skrócenia dojazdu do Zakopanego o kilka godzin) oraz modernizacji linii Chabówka - Nowy Sącz i Nowy Sącz - granica państwa z listy rezerwowej na listę podstawową Krajowego Programu Kolejowego.
- **2 września** – I Ogólnopolski Kongres Samorządów Terytorialnych „Obrona Terytorialna Kraju" w Muzeum Armii Krajowej.
- **29 września** – konkurs na Najlepszy Samorządowy Projekt Międzynarodowy Małopolski 2015.
- **9 października** – XXVIII Walne Zebranie Członków SGiPM.
- **9 października** – konferencja „Polityka społeczna, prorodzinna i senioralna".
- **9 października** – stanowisko XXVIII Walnego Zebrania Członków SGiPM o kierunkach wielowymiarowego rozwoju.
- **29 października** – seminarium szkoleniowe „Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Małopolsce".
- **27 listopada** – Wręczenie nagród zwycięzcom XVI edycji plebiscytu na Najpopularniejszego Wójta i burmistrza Małopolski.
- **2 grudnia** – konferencja „IV Małopolskie Forum Seniorów" wieńcząca realizację projektu pod nazwą. „Inicjatywa lokalna instrumentem aktywizacji społecznej Seniorów. IV Małopolskie Forum Seniorów".
- **16 grudnia** – konferencja w Domu Polonii w Krakowie „Rozwój współpracy z polskimi organizacjami pozarządowymi na Wschodzie".
- **28 grudnia** – apel SGiPM do Carrefour Polska sp. z o.o. w sprawie natychmiastowego wyrażenia zgody na udostępnienie części terenu użytkowanego wieczyście od skarbu państwa na budowę stacji Szybkiej Kolei Aglomeracyjnej Kraków Sanktuarium w Łagiewnikach przy Centrum Jana Pawła II (przed Światowymi Dniami Młodzieży 2016).

Radni wszystkich siedmiu kadencji Rady Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa po 1990 roku przed krakowskim Magistratem na spotkaniu z okazji 25. rocznicy odrodzenia samorządu – pierwszych w pełni wolnych demokratycznych wyborów w Europie Środkowej i Wschodniej.

Odpowiadając na apel Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski Instytut Architektury Krajobrazu Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej im. Tadeusza Kościuszki ogłosił **Konkurs** architektoniczno-krajobrazowy na koncepcję **PARKU „BIAŁE MORZA”** z miasteczkiem namiotowym na Światowe Dni Młodzieży 2016.

Nagrody w wysokości 10.000 zł ufundowała Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.

Celem konkursu było uzyskanie najlepszej koncepcji zagospodarowania terenu o pow. 110 ha położonego na terenie dawnych „Białych Mórz” w Krakowie. Podstawowym przeznaczeniem tego terenu jest park miejski w otoczeniu znajdującego się tu Centrum Jana Pawła II (w budowie) oraz Sanktuarium Bożego Miłosierdzia. Park obok swojej docelowej funkcji rekreacyjnej, powinien okresowo posłużyć jako pole namiotowe dla licznych uczestników Światowych Dni Młodzieży, planowanych w Krakowie latem 2016 roku.

Przewodniczącym Jury był prof. dr hab. inż. arch. Aleksander Bőhm IAK PK, b. Główny Architekt Miasta Krakowa.

W skład Komitetu Honorowego Konkursu weszli:
- prof. dr hab. inż. Kazimierz Furtak, Rektor Politechniki Krakowskiej
- Kazimierz Barczyk, Przewodniczący SGiPM
- ks. biskup Damian Muskus, Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego ŚDM
- ks. prałat Jan Kabziński, Prezes CJP II
- Tadeusz Trzmiel, Z-ca Prezydenta Miasta Krakowa
- Wiesław Bury, Prezes Zarządu Małopolskiej Agencji Rozwoju Regionalnego
- prof. dr hab. inż. arch. Jacek Gyurkovich, Dziekan WA PK
- dr hab. inż. arch. Agata Zachariasz prof. PK, Dyrektor IAK PK

Dnia 12 stycznia 2015 komisja konkursowa, z udziałem m.in. mgr inż. arch. Andrzeja Mikulskiego - projektanta Centrum Jana Pawła II, wyłoniła zwycięzców konkursu.

I nagroda: Karolina Mazurek, Justyna Snakowska
II nagroda: Katarzyna Dorda, Weronika Galcak, Karolina Porada
III nagroda: Natalia Pocheć Agnieszka Wójcik

Prace konkursowe dostępne sa na stronie: www.

Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski
we współpracy z
Politechniką Krakowską

zapraszają na otwarcie

Wystawy
pod Patronatem i z udziałem
Ks. Kardynała Stanisława Dziwisza
Arcybiskupa Metropolity Krakowskiego

prac Konkursu architektoniczno-krajobrazowego
na koncepcję
PARKU ,,BIAŁE MORZA”
z miasteczkiem namiotowym
na Światowe Dni Młodzieży 2016

Foyer Sali Obrad Rady Miasta Krakowa
Plac Wszystkich Świętych 3-4
4 marca 2015 r., godz. 10.00

Bogusław Kośmider
Przewodniczący Rady
Miasta Krakowa
Wiceprzewodniczący SGiPM

Kazimierz Barczyk
Przewodniczący SGiPM
Wiceprzewodniczący Sejmiku
Województwa Małopolskiego

Zwycięska koncepcja zagospodarowania 130-hektarowego, zdegradowanego postprzemysłowego terenu na największy w Krakowie park wokół Centrum JPII w Łagiewnikach w konkursie, zorganizowanym z inicjatywy Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski wspólnie z Politechniką Krakowską przed Światowymi Dniami Młodzieży.

2016

Tradycyjnie Nowy Rok rozpoczęło Spotkanie Opłatkowe, a był to już dwudziesty piąty Opłatek Stowarzyszenia. W spotkaniu brali udział liczni samorządowcy z całej historycznej Małopolski oraz goście ze środowisk kultury, nauki i gospodarki. Serdecznym życzeniom noworocznym towarzyszyły kolędy i pastorałki śpiewane przez zespół „Bukowianie" z Bukowiny Tatrzańskiej. Serdeczną atmosferę uroczystości przewodniczący SGiPM skomentował w telewizyjnej wypowiedzi słowami: „Chodzi też o to, aby nie liczyć tylko na wójta, burmistrza, prezydenta czy radnych, ale wspomagać ich własnymi licznymi inicjatywami".

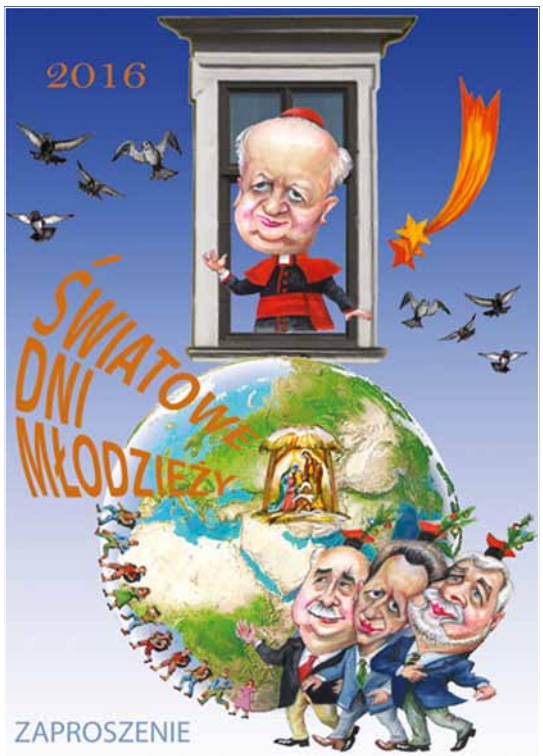

Zaproszenie na noworoczne spotkanie samorządów Małopolski i Polski z życzeniami świątecznymi i noworocznymi.

Także i w roku jubileuszowym Stowarzyszenie nie zapomina o swoich zwykłych, tradycyjnych obowiązkach. Tego samego dnia, czyli 14 stycznia wybrano po raz kolejny „Małopolan Roku". **„Małopolanami Roku 2015"** zostali **Zofia Gołubiew – zasłużony dyrektor Muzeum Narodowego w Krakowie** oraz znany z niekonwencjonalnej (ale w pozytywnym tego słowa znaczeniu) działalności **ks. Jacek Stryczek – duszpasterz ludzi biznesu oraz prezes Stowarzyszenia „Wiosna", a przede wszystkim organizator „Szlachetnej Paczki"** – wielkiej akcji charytatywnej.

Stosowne dyplomy wręczono laureatom 10 marca podczas uroczystości, jaka odbyła się Collegium Maius Uniwersytetu Jagiellońskiego. Oprócz „Małopolan Roku" odebrali nagrody także **dwaj byli premierzy, Jan Krzysztof Bielecki oraz Jan Olszewski,** nagrodzeni tytułem „Ludzi Roku" przyznawanym przez Federację Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP.

15 stycznia 2016 roku Sejmik Województwa Małopolskiego podjął uchwałę w sprawie wprowadzenia na obszarze gminy miejskiej Kraków zakazu palenia w piecach i kominkach węglem oraz drewnem (25 listopada 2013 roku Sejmik WM uchwalił podobną ustawę, którą uchylił Wojewódzki Sąd Administracyjny). Zarówno pod jednym, jak i drugim dokumentem podpis złożył przewodniczący SWM i zarazem przewodniczący SGiPM. Podjęcie uchwały antysmogowej było bez wątpienia efektem szerokiej kampanii informacyjnej strony społecznej, mediów i różnych środowisk, w tym z dużym udziałem Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolskich, które od początku walczyło o czystsze powietrze dla Małopolski i Śląska. Kolejnym przykładem jest konferencja „Małopolska – obszar ekologicznie chroniony". Dnia 6 grudnia 1999 roku Sala Obrad Rady Miasta Krakowa zgromadziła około 100 przedstawicieli samorządów historycznej Małopolski z województwa małopolskiego i podkarpackiego, przedstawicieli organizacji ekologicznych oraz przedstawicieli świata nauki. W konferencji wzięli udział:

- **Józef Górny** – wiceprzewodniczący Sejmowej Komisji Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa;
- **dr Janusz Mikuła** – prezes Polskiego Klubu Ekologicznego;
- **Marek Nawara** – marszałek województwa małopolskiego;
- **Bogdan Rzońca** – marszałek województwa podkarpackiego;
- **dr Bogdan P. Turzański** – Małopolski Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska;
- **Marian Suchy** – Podkarpacki Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska;
- **prof. dr Wojciech Krzaklewski** – przewodniczący Rady Nadzorczej Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie;
- **Krzysztof Bolek** – prezes Zarządu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie.

Na konferencji zostały przedstawione m.in. raporty o ochronie środowiska w województwach małopolskim i podkarpackim oraz priorytety i założenia inwestycji ekologicznych na terenie Małopolski i Podkarpacia.

Następnie dotacje przedakcesyjne o wartości blisko 300 mln zł w 2000 roku i prawie 300 mln zł na lata kolejne małopolskie samorządy uzyskały z Funduszu ISPA – było to 40% funduszy przyznanych dla całej Polski. Fundusz ten wspiera rozwój infrastruktury związanej z ochroną środowiska i transportem. Jednym z podstawowych celów funduszu było rozwiązywanie problemów ekologicznych. Przewodniczący SGiPM był przedstawicielem polskich samorządów w Komitecie Sterującym przy Ministrze Środowiska, a po wstąpieniu Polski do UE był członkiem Komitetu Sterującego Funduszu Spójności przy Ministrze Środowiska, wspierając przyznawanie funduszy na duże inwestycje ekologiczne dla samorządów w Polsce i oczywiście w Małopolsce. Do największych inwestycji ekologicznych w Krakowie zrealizowanych z funduszy unijnych ISPA i Funduszu Spójności, należą: oczyszczalnia ścieków Płaszów II, ekospalarnia odpadów i wielki program modernizacji MPEC-u z dofinansowaniem rzędu 1 mld złotych. W Małopolsce zrealizowano wiele inwestycji ekologicznych dotyczących gospodarki wodno-ściekowej m.in. w okolicach Nowego Sącza, Wadowic, Niepołomic, Chrzanowa, Trzebini, Olkusza i wokół Zbiornika Dobczyckiego.

Mając na uwadze zbliżającą się 25 rocznicę powstania SGiPM, 21 czerwca 2016 roku **Walne Zgromadzenie Członków SGiPM** przyjęło specjalne stanowisko, w którym czytamy między innymi:

„Z okazji naszego jubileuszu podziękujemy kilkudziesięciu tysiącom samorządowców wszystkich siedmiu kadencji – marszałkom, prezydentom, starostom, burmistrzom, wójtom, radnym, jednostkom pomocniczym: sołtysom i Radom Sołeckim, Radom Dzielnic i Osiedli oraz pracownikom samorządowym, którzy zakładali i przez 25 lat współtworzyli Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski za ich pracę na rzecz wielkiego cywilizacyjnego rozwoju naszego pięknego regionu.

To dzięki aktywnej postawie wszystkich Członków Stowarzyszenia, a także samorządów nas wspierających udało nam się wspólnie tak wiele osiągnąć. Dziękujemy przedstawicielom ponad 2000 sołectw, wszystkich 182 gmin, 18 powiatów i Województwa Małopolskiego za zaangażowanie i społeczną pracę w Stowarzyszeniu Gmin i Powiatów Małopolski, która miała istotny wpływ na rozwój życia gospodarczego, społecznego i kulturalnego historycznej Małopolski, dzięki podejmowanym przez SGiPM przedsięwzięciom."

Podróż z Krakowa do Tarnowa w 50 minut jest możliwa! Dzięki inwestycjom związanym z powstawaniem Szybkiej Kolei Aglomeracyjnej. Mówiono o tym podczas zorganizowanej 30 czerwca 2016 roku V Konferencji SGiPM **„Szybka Kolej Aglomeracyjna dla 2 milionów mieszkańców Krakowa i Małopolski"** zorganizowanej przez SGiPM oraz Małopolską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. W spotkaniu obok marszałka Jacka Krupy udział brali: Witold Słowik – podsekretarz stanu w ministerstwie rozwoju, Józef Lassota – poseł na Sejm RP, przedstawiciele PKP PLK SA oraz małopolscy samorządowcy: Wacław Szarek, Grzegorz Wawryka, Ryszard Kosowski. Konferencję prowadził przewodniczący SGiPM. W swoim wystąpieniu marszałek Jacek Krupa stwierdził między innymi: „Rozwój kolei aglomeracyjnej o wysokim standardzie usług jest dla województwa małopolskiego niewątpliwym priorytetem. Chcemy, by marka Koleje Małopolskie od razu kojarzyła się pasażerom z szybką, wygodną podróżą klimatyzowanymi pociągami z dostępem do Internetu. Właśnie dlatego w pierwszym rzędzie stawiamy na kolej oraz przygotowanie atrakcyjnej oferty przewozowej, która spełni wciąż rosnące wymagania podróżnych".

Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski mając na uwadze cele ekologiczne, bezpieczeństwo zaopatrzenia w wodę, a także konieczność dostosowania polskiego prawa do „Ramowej Dyrektywy Wodnej" UE zadeklarowało wsparcie dla rządowych prac nad projektem ustawy Prawo Wodne opracowy-

Szacowna Aula PAU chyba dawno nie gościła tak młodego i sympatycznego audytorium 170 dzieci uczestniczących w XVII Akcji SGiPM „Podarujmy Lato Dzieciom Ze Wschodu".

wanym przez ministerstwo środowiska. W stanowisku SGiPM z 21 czerwca czytamy: „Szczególny niepokój budzi wdrażanie art. 9 Ramowej Dyrektywy Wodnej, który dotyczy pełnego zwrotu kosztów usług wodnych. Fakt, że funkcjonujące obecnie w Polsce niskie ceny za pobieraną wodę nie zachęcają do zrównoważonego gospodarowania jej zasobami, to jednak **zaproponowane przez ministerstwo środowiska w projekcie ustawy nowe ceny, szczególnie za korzystanie z wód w gospodarce komunalnej, przemysłowej i rolnictwie w naszej opinii są radykalnie wielokrotnie za wysokie."**

W celu zmniejszenia negatywnego wpływu na środowisko transportu drogowego i w związku z ideą zrównoważonego rozwoju Unia Europejska prowadzi promocję rozwoju transportu śródlądowego, co znalazło odzwierciedlenie w przedstawionej przez Komisję Europejską w 2011 r. białej księdze pn. „Plan utworzenia jednolitego europejskiego obszaru transportu – dążenie do osiągnięcia konkurencyjnego i zasobooszczędnego systemu transportu". **Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski w swoim stanowisku poparło przyjęte przez rząd RP założenia do planów rozwoju śródlądowych dróg wodnych w Polsce na lata 2016–2020,** z perspektywą do 2030 r., który zakłada zainwestowanie do 2030 r. ponad 30,7 mld zł w Odrzańską Drogę Wodną i budowę Kanału Śląskiego, co przyczyni się do rozwoju efektywnych ekologicznych korytarzy transportowych. Stwierdzono, że szczególnie ważne dla Małopolski są inwestycje, **które mają przywrócić żeglowność turystyczną Wisły od Krakowa do Sandomierza poprzez budowę stopni wodnych „Niepołomice" i „Podwale" oraz przywrócenie pełnej żeglugi od Krakowa do Oświęcimia wraz z budową Kanału Śląskiego – łączącego Wisłę z Odrą oraz europejskimi szlakami wodnymi.**

12 lipca w Auli Polskiej Akademii Umiejętności powitano 170 polskich dzieci i opiekunów z Białorusi, Ukrainy, Litwy i Rosji. Młodzi goście przyjechali na wakacyjny wypoczynek do Krakowa w związku z organizowaną przez SGiPM już siedemnastą edycją akcji **„Podarujmy Lato Dzieciom ze Wschodu".** Podczas wypoczynku dzieci poznały najciekawsze miejsca Krakowa, czyli: Wawel, Kazimierz, Muzeum Czartoryskich i Centrum Jana Pawła II, a także Kopalnię Soli w Wieliczce, sanktuarium w Kalwarii Zebrzydowskiej oraz Wadowice. Były także w krakowskim parku wodnym i ogrodzie zoologicznym.

Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski w roku 2016 po raz siedemnasty zorganizowało wakacyjny wypoczynek dla polskich dzieci ze Wschodu w ramach Akcji „Podarujmy Lato Dzieciom ze Wschodu".

Do tej pory wzięło w niej udział łącznie ponad 2000 dzieci z Ukrainy, Białorusi, Bukowiny Rumuń-

skiej, Rosji i Litwy (po wstąpieniu do UE ograniczamy tam pomoc). Dla wielu z nich udział w akcji był jedyną okazją do odwiedzenia Polski.

Począwszy od roku 2000, Stowarzyszenie corocznie w okresie wakacyjnym, zaprasza na letni wypoczynek dzieci zamieszkałe na co dzień w krajach za wschodnią granicą Polski. Polacy na Wschodzie są od wieków mieszkańcami tych ziem, autochtonami i są nadal Polakami – wolnymi, lojalnymi obywatelami tamtejszych państw. A kolei Polonią są Polacy, którzy kiedyś wyemigrowali z Polski i zamieszkują za granicą. Przewodniczący SGiPM przed sześciu laty zainicjował **powstanie pierwszej w Polsce w Sejmiku Województwa Małopolskiego „Komisji ds. Współpracy z Polakami i Polonią za Granicą".** Adresatem akcji są osoby pochodzące głównie z najuboższych rodzin, w których żywe są polskie tradycje i kultywuje się język ojczysty, ale także z takich, które po latach procesów asymilacyjnych na Wschodzie chcą nawiązać bliższe kontakty z Macierzą. O**d połowy lat 90. SGM m.in. wysyłało pomoc przed Świętami Bożego Narodzenia dla polskich rodzin w Kazachstanie.** Wyposażyło polską drużynę harcerską w Lidzie w komplet mundurków ze sprzętem biwakowym. **Także po roku 2000 SGM przekazywało komputery, szczególnie dla polskich redakcji na Białorusi czy też organizowało akcje wysyłania paczek dla uwięzionych opozycjonistów.**

Początki akcji „Podarujmy Lato Dzieciom ze Wschodu" były skromne: we wrześniu 2000 r. na zaproszenie Stowarzyszenia przebywała w Krakowie grupa czternaściorga dzieci w wieku 9–16 lat z rejonu Nadwórnej na Ukrainie. Pobyt zorganizowano we współpracy z Nadwóriańskim Polskim Społecznym Klubem „Opieka" oraz Nadwóriańską Polską Sobotnią Szkołą.

Akcja „Podarujmy Lato Dzieciom ze Wschodu" pozytywnie wpływa na wzrost zainteresowania Polską wśród dzieci i młodzieży polskiej, wzmacnia ich chęć do nauki języka polskiego, wolę poznania polskiej kultury, tradycji i historii. Podstawowym celem akcji jest bowiem zapoznanie dzieci z historią, tradycją i kulturą kraju ich przodków oraz doskonalenie ich znajomości języka polskiego w praktyce. Do tego celu prowadzi bogaty program kulturalno-edukacyjny, oferowany uczestnikom Akcji, który zakłada m.in. wizyty w krakowskich muzeach na czele z Wawelem, zwiedzanie miasta z przewodnikiem, spotkania z krakowską młodzieżą, wyjazdy (m.in. Wieliczka, Zakopane, Wadowice, Kalwaria Zebrzydowska, Częstochowa) oraz warsztaty kulturalne prowadzone przez animatorów kultury. Dodatkowo, pobyt w Polsce każdorazowo ma dla dzieci walor rozrywkowy: organizowane są dla nich wyjścia do multikina oraz do parku wodnego, liczne konkursy z nagrodami i popisowe występy artystyczne uczestników na zakończenie pobytu. Wszystkie elementy programu realizowane są, rzecz jasna, w języku polskim. Program akcji został poszerzony o popularyzację wiedzy o społeczeństwie obywatelskim, by – poprzez upowszechnianie wartości demokratycznych – uzmysłowić młodym Polakom świadomość swojej tożsamości narodowej i kulturowej. Pozwolić ma to im na świadome przeżywanie swej polskości i stanie się ambasadorami Polski w swoich krajach zamieszkania.

Akcja „Podarujmy Lato Dzieciom ze Wschodu" prowadzona jest we współpracy z licznymi partnerami z zagranicy. Organizacje i instytucje, z którymi podjęta została współpraca w ramach akcji, charakteryzują się dużą aktywnością w zakresie działalności edukacyjnej i kulturalnej wśród Polonii, organizują kursy języka polskiego, spotkania edukacyjne – często wbrew woli władz krajów, w których działają. Co roku liczba organizacji partnerskich Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski powiększa się, co napawa radością i dobrze wróży przyszłości akcji. Uczestnikom akcji pokrywane są koszty przyjazdów.

Ważnym elementem akcji są również regularnie organizowane konkursy literackie i plastyczne o tematyce patriotycznej dla polskich dzieci ze Wschodu. Zwycięskie prace publikowane są w formie albumów, które następnie są szeroko dystrybuowane i zasilają zbiory biblioteczne polskich organizacji na Ukrainie, Białorusi, w Rosji (także Syberii) i na Litwie. Do tej pory ukazały się:

- *Najpiękniejsze polskie wiersze, baśnie i legendy* (2015)
- *Polska we wspomnieniach moich bliskich* (2016)

Publikacja – podsumowanie konkursu dla dzieci ze Wschodu.

Akcji co roku towarzyszy zbiórka książek literatury pięknej, historycznych i podręczników do nauki języka polskiego, które zabierają ze sobą uczestnicy turnusów. Nadwyżkę SGiPM zawozi na Wschód transportami liczącymi po kilka tysięcy książek.

Akcja „Podarujmy Lato Dzieciom ze Wschodu" corocznie uzyskuje honorowy patronat arcybiskupa

metropolity krakowskiego Stanisława Dziwisza, arcybiskupa metropolity lwowskiego Mieczysława Mokrzyckiego, marszałka województwa małopolskiego oraz prezydenta miasta Krakowa. Akcja nie byłaby możliwa bez wsparcia ze strony Senatu RP, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego oraz miasta Krakowa. Wcześniejsze edycje naszego przedsięwzięcia wspierało m.in. Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ministerstwo Spraw Zagranicznych i – co roku – liczne grono podmiotów prywatnych, u których kwestujemy przez cały rok. Wcześniej przez wiele lat organizowaliśmy sylwestrowe lub karnawałowe bale charytatywne z aukcjami, przeznaczając w całości dochód na rzecz dzieci ze Wschodu. Za każdy gest wsparcia, w imieniu Stowarzyszenia i polskich dzieci, serdecznie dziękujemy.

Wsparcia finansowego akcji udzieliły Senat RP, Samorząd Województwa Małopolskiego i Miasta Krakowa oraz sponsorzy. Akcja odbywa się pod honorowym patronatem metropolity krakowskiego kardynała Stanisława Dziwisza i metropolity lwowskiego abpa Mieczysława Mokrzyckiego.

3 września odbył się kolejny **„Dzień Otwarty w Telewizji Kraków".** Tegoroczne wydarzenie związane było z obchodami trzech rocznic: **jubileuszu 55-lecia Telewizji Kraków**, **50-lecia istnienia „Kroniki Krakowskiej", no i oczywiście 25-lecia powstania Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski**. Jednym z elementów programu był plebiscyt telewidzów nazywany „Telewizja od Kuchni", czyli **III Konkurs Małopolskich Potraw i Wyrobów Regionalnych** brało udział około 60 potraw z różnych zakątków Małopolski i wszystkie były równie smaczne. Ostatecznie wygrały jednak orzeszki zawilskie – słodkie ciasteczka z nadzieniem nugatowym, które przygotowało Koło Gospodyń Wiejskich z Kasinki Małej. Specjał ten został ogłoszony zwycięzcą III Kon-

Zwycięscy burmistrzowie i wójtowie z przewodniczącym Stowarzyszenia, wręczającym Witosowe Kapelusze.

Najpopularniejsi wójtowie Małopolski 2016:

- **Grzegorz Kozioł** – wójt gminy Tarnów
- **Marian Zalewski** – wójt gminy Szczurowa
- **Paweł Stawarz** – wójt gminy Jodłownik
- **Marek Jamborski** – wójt gminy Kocmyrzów–Luborzyca
- **Antoni Karlak** – wójt gminy Jabłonka
- **Leszek Skowron** – wójt gminy Korzenna
- **Arkadiusz Mikuła** – wójt gminy Lisia Góra
- **Janusz Kwaśniak** – wójt gminy Borzęcin
- **Marcin Kiwior** – wójt gminy Skrzyszów
- **Jan Dziedzina** – wójt gminy Łącko

Najpopularniejsi burmistrzowie Małopolski 2016:

- **Roman Piaśnik** – burmistrz Olkusza
- **Artur Kozioł** – burmistrz miasta i gminy Wieliczka
- **Tomasz Siemek** – burmistrz Alwerni
- **Zbigniew Mączka** – burmistrz miasta i gminy Radłów
- **Dawid Chrobak** – burmistrz Zakliczyna

kursu, a jego autorki nagrodzono telewizorem. Dużym zainteresowaniem cieszyło się też stoisko sułkowickie. Panie ze Stowarzyszenia Gospodyń w Sułkowicach przygotowały różne specjały, między innymi sułkowicką krzonówkę, sałatkę z czosnkiem niedźwiedzim, pasztety, ogórki kiszone, marynowane rydze – autorstwa samego sułkowickiego burmistrza Piotra Pułki – oraz rozmaite ciasta, które serwowały gościom. W uroczystościach brali udział między innymi prezes TVP Kraków Piotr Legutko i przewodniczący Stowarzyszenia. Pisząc o sułkowickiej krzonówce, należy podkreślić, ze potrawa ma od roku 2010 status potrawy regionalnej. Zgodnie z urzędową definicją jest to **„jasna, gęsta zupa z osadem z chrzanu. Widoczne kawałki pokrojonych wędlin, mięsa, a także ćwiartki jajka. Całość posypana zieleniną". Jako ciecz – też według definicji – „przyjmuje postać naczynia" (!).**

Stoisko zwycięskiej ekipy Koła Gospodyń Wiejskich Kasinka Mała reprezentującego gminę Mszana Dolna na III Konkursie Małopolskich Potraw i Wyrobów Regionalnych.

Listopad 2016 był miesiącem szczególnie obfitującym w wydarzenia. 3 listopada w sali konferencyjnej Stowarzyszenia „Wspólnota Polska" odbyła się polsko-niemiecka debata poświęcona współpracy regionalnej. Zorganizowano ją jako jeden z elementów projektu **„25 lat Traktatu o Dobrym Sąsiedztwie i Przyjaznej Współpracy jako krok milowy w budowaniu nowego ładu europejskiego po 1989 roku – przyczynek do ogólnopolskiej debaty publicznej"**. W spotkaniu, które otworzył przewodniczący SGiPM, wzięli udział: Isolde Felskau – konsul generalny Republiki Federalnej Niemiec w Krakowie, Józef Krzyworzeka – starosta powiatu krakowskiego, Witold Kochan – dyrektor Kancelarii Zarządu Województwa Małopolskiego, były wojewoda małopolski, Zbigniew Wojas – wójt Gdowa oraz Leszek Rożdżeński – wiceprezydent Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie ds. inwestycji. Moderatorem debaty był dr Kazimierz Wóycicki.

4 listopada w Sali Obrad Rady Miasta Krakowa odbyła się **Konferencja „Fundusze UE dla Samorządów". Uczestnicy konferencji dowiedzieli się, jak można otrzymać dofinansowanie z budżetu Unii Europejskiej na lata 2014–2020 z Programu Infrastruktura i Środowisko, mającego do dyspozycji ponad 100 mld zł.** Kto może dostać pieniądze – ile i na co? O tym mówili uczestnicy konferencji Fundusze UE dla Samorządów. Przewodniczący SGiPM podsumowując konferencję, stwierdził: „Nie ma limitu na poszczególne województwa, Małopolska konkuruje z 15 pozostałymi województwami. Dlatego musimy mieć odważnych, kompetentnych samorządowców i dobre kierownictwa instytucji, które o środki te mogą aplikować, które przygotują dobre projekty i wtedy mamy szanse wygrać z innymi walkę o te wielkie pieniądze". Przypomniał również, że obecnie w Małopolsce z tego programu realizowanych jest 16 inwestycji. Włodzimierz Żmuda, członek zarządu PKP TLK omówił najważniejsze inwestycje kolejowe na terenie Małopolski, potwierdzając ponownie, że budowa dodatkowej pary torów od dworca Kraków Główny do Płaszowa i Bieżanowa rozpocznie się w połowie 2017 roku. **Inwestycja ta za ponad miliard złotych jest najważniejszym warunkiem rozwoju Szybkiej Kolei Aglomeracyjnej dla radykalnego zwiększenia jej częstotliwości.** Po raz kolejny stwierdził publicznie, że jedynie SGiPM na czele z przewodniczącym w ciągu ostatnich kilku lat występowało z wnioskami i domagało się realizacji tej kluczowej inwestycji. Uczestnicy konferencji w dyskusji poparli tę inwestycję dla rozwoju SKA. Budowa dodatkowej pary

torów nie była w planie priorytetowych inwestycji infrastrukturalnych poprzednich władz województwa małopolskiego. Obecnie władze Województwa kupują dodatkowe nowoczesne pociągi i stawiają na intensywny rozwój kolejnych linii SKA. Dopiero ostatnio władze Krakowa włączyły się w wspieranie budowy kilku nowych przystanków PKP na terenie Krakowa m.in. poprzez opracowanie ich projektów.

8 listopada w Zamku Królewskim w Niepołomicach odbyło się **XVII Forum Odnawialnych Źródeł Energii: Energia w gminie**. Spotkanie poświęcone było efektywności energetycznej oraz problemom zrównoważonego rozwoju lokalnego. W dwóch panelach: **„Efektywność energetyczna w inwestycjach komunalnych"** oraz **„Zrównoważony rozwój lokalny – gmina wolna od niskiej emisji"** udział wzięło liczne grono samorządowców oraz przedstawiciele środowisk ekologicznych.

Natomiast 10 listopada w Starej Auli Uniwersytetu Ekonomicznego odbyła się zorganizowana przez SGiPM oraz UE Konferencja Samorządowa „Banki Spółdzielcze – partner samorządu terytorialnego i społeczności lokalnych. Wsparcie dla rozwoju lokalnego i regionalnego". Konferencję otworzyli **profesor Andrzej Chochół – rektor Uniwersytetu Ekonomicznego** oraz przewodniczący Stowarzyszenia. W czasie obrad zabierali głos: **Wiesław Janczyk – sekretarz stanu w ministerstwie finansów,** profesor Filip Grzegorczyk – podsekretarz stanu w Ministerstwie Skarbu Państwa, profesor Wiesław Gumuła – dyrektor Oddziału Okręgowego Narodowego Banku Polskiego w Krakowie, profesor Mariusz Andrzejewski – dziekan Wydziału Finansów i Prawa UE w Krakowie, profesor Józefa Gniewek – Prodziekan Wydziału Finansów i Prawa UE w Krakowie, Zbigniew Bodzioch – prezes Zarządu Krakowskiego Banku Spółdzielczego, Adam Zielnik – burmistrz Wolbromia oraz Marek Budzik – dyrektor Departamentu Instrumentów Finansowych Małopolskiej Agencji Rozwoju Regionalnego. Dr Władysław Kosiniak-Kamysz – poseł na Sejm, prezes Polskiego Stronnictwa Ludowego wysłał list do uczestników konferencji. Duży ładunek merytorycznej wiedzy zawarty w wygłoszonych referatach przybliżył biorącym w niej udział samorządowców mechanizmy niezwykle ważnych i bardzo potrzebnych instytucji, jakimi niewątpliwie są banki spółdzielcze, ważny partner jednostek samorządu terytorialnego.

Listopadową aktywność SGiPM zakończyła bardzo sympatyczna uroczystość, czyli kolejne, już siedemnaste wręczenie nagród zwycięzcom organizowanego przez Stowarzyszenie i „Gazetę Krakowską" **Plebiscytu na najpopularniejszych burmistrzów i wójtów Małopolski**.

2 grudnia w Nowym Gmachu krakowskiego Muzeum Narodowego przy Alei 3 Maja odbyła się konferencja **„Światowe Dni Młodzieży 2016 jako fenomen społeczny, kulturowy i religijny. Rola światowych dni w rozwoju turystyki religijnej w Krakowie i Małopolsce"**.

Podczas konferencji, zorganizowanej wspólnie przez SGiPM oraz Federację Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP dokonano podsumowania tegorocznych Światowych Dni Młodzieży. Należy podkreślić, że Stowarzyszenie przez lata aktywnie wspierało działania na rzecz rozwoju turystyki religijnej i pielgrzymkowej w Krakowie i Małopolsce. Już w 2012 roku zaapelowało do samorządów Małopolski o aktywne poparcie starań kardynała Stanisława Dziwisza o organizację w Krakowie Światowych Dni Młodzieży 2016.

Jesienią 2016 r. Rada Konsultacyjna ds. Działaczy Opozycji Antykomunistycznej i Osób Represjonowanych Województwa Małopolskiego wybrała na swojego szefa, przewodniczącego SGiPM. **Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski wydało specjalny apel w którym m.in. czytamy: „Dziś mija 35 lat od wprowadzenia stanu wojennego, który na prawie 10 lat odsunął realizację reform kraju postulowanych na I. Krajowym Zjeździe Delegatów NSZZ «Solidarność». Dla działaczy opozycji antykomunistycznej – i tych sprzed, i po Sierpniu – nie był to czas stracony, był to czas walki o wolność**

i samorządność. Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski apeluje do wszystkich prezydentów, starostów, burmistrzów, wójtów i radnych o rozpoznanie i przypomnienie w swoich środowiskach lokalnych osób zaangażowanych w działalność opozycyjną, przede wszystkim pokolenia «Solidarności» – często cichych bohaterów minionych zdarzeń – dziś zapomnianych, a często pozostających w złej sytuacji materialnej. Prosimy o szczególne uhonorowanie tych osób m.in. lokalnymi wyróżnieniami i upamiętnieniem ich dokonań. Troska i udzielanie realnej pomocy, dla tych, którzy walczyli o wolną Polskę to nasz obowiązek i spłacanie długu za Samorządną Polskę, w której przez ostatnie 25 lat mamy szczęście żyć."

Wydawnictwo SGiPM z opisem 600 polskich szlaków kulturowych.

Ważnym obszarem działalności Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski jest również aktywność badawcza.

W latach 2015–2016 we współpracy z Instytutem Kultury i Instytutem Spraw Publicznych UJ zrealizowano projekt badawczy pt. „Szlaki kulturowe jako medium zmian w kulturze", współfinansowany ze środków ministra kultury i dziedzictwa narodowego w ramach programu „Obserwatorium kultury 2015". Został on zrealizowany w związku z przekonaniem, że coraz popularniejsza formuła szlaków dziedzictwa kulturowego zasługuje na pogłębioną refleksję nad ich fenomenem – nie tylko jako produktu turystycznego, ale istotnego komponentu przestrzeni społecznej, przyczyniającego się do jego zmiany. Założono, że szlaki kulturowe są istotnym czynnikiem inicjującym zmiany społeczne i obywatelskie na poziomie lokalnym.

W ramach projektu stworzono bazę polskich szlaków kulturowych, w której znajduje się **opis 600 szlaków kulturowych oraz 150 organizacji zajmujących się ich zarządzaniem.** W grudniu 2016 roku odbyła się konferencja podsumowująca wyniki prowadzonych badań. Zostały one również opublikowane w monografii pod tytułem „Szlaki kulturowe jako medium zmian w kulturze", dostępnej bezpłatnie na stronie internetowej Stowarzyszenia.

W roku 2016 zrealizowany został projekt badawczy „Światowe Dni Młodzieży 2016 jako fenomen społeczny, kulturowy i religijny". Przesłanką do podjęcia badań tego fenomenu było przekonanie, że ŚDM od początku swojego funkcjonowania były postrzegane przez badaczy nie tylko jako wydarzenie o charakterze stricte religijnym, ale przede wszystkim kulturowym. Nie chodziło wyłącznie o oczywiste zaliczenie sfery religii do kultury, ale również o fakt, że uczestnicy ŚDM wykazują nie tylko religijne motywacje udziału w kolejnych edycjach spotkań. Równolegle z motywacją podstawową występuje zainteresowanie odległymi w przypadku wielu uczestników krajami

Wydawnictwo SGiPM – monografia ŚDM 2016.

(kontynentami), ich kulturą, dziedzictwem oraz uwarunkowaniami społecznymi. Badacze zaangażowani w opisany projekt zjawisko Światowych Dni Młodzieży osadzili na tle głównego obecnie nurtu w rozwoju turystyki światowej, a więc turystyki kulturowej, postrzeganej jako „zderzenie kultur". Uznano to zagadnienie za szczególnie interesujące w perspektywie Polski – kraju odkrywanego przez obcokrajowców na nowo, do czego przyczyniło się znacznie przystąpienie naszego kraju do Unii Europejskiej i strefy Schengen. Badanie miało w swoich założeniach ukazać, jakie są główne potrzeby, aspiracje i oczekiwania odwiedzających, ale i odwiedzanych, aby w ten sposób określić swoiste obszary krytyczne, a przez to stworzyć rekomendacje w kontekście rozwoju projektów z zakresu turystyki kulturowej w Polsce.

W dniu 2 grudnia 2016 podczas konferencji podsumowującej zrealizowane badania przewodniczący SGiPM stwierdził, że Kraków – „Mały Rzym" z Łagiewnikami i historyczna Małopolska z Wadowicami, Kalwarią Zebrzydowską, Częstochową, także dzięki Światowym Dniom Młodzieży stały się jednym z największych centrów pielgrzymkowych na świecie, a w Europie po Lourdes i Fatimie.

Wyniki badań zaprezentowane zostały w monografii zatytułowanej „Światowe Dni Młodzieży 2016 jako fenomen społeczny, kulturowy i religijny", dostępnej bezpłatnie na stronie internetowej Stowarzyszenia. Koordynatorem projektu ze strony SGiPM była wicedyrektor dr Anna Góral, która jednocześnie jest wicedyrektorem Instytutu Kultury UJ.

Premier Jerzy Buzek o 25-leciu SGiPM

Pan Kazimierz Barczyk jeszcze na początku lat 90. zorganizował Stowarzyszenie Gmin Małopolski – tej historycznej Małopolski od Przemyśla po Bielsko-Białą, od Częstochowy po Krynicę i Zakopane. Była to chyba najprężniejsza organizacja obywatelsko-samorządowa i miała ona ogromny wpływ na drugi etap reformy samorządowej, który w 1998 roku było niełatwo przeprowadzić.

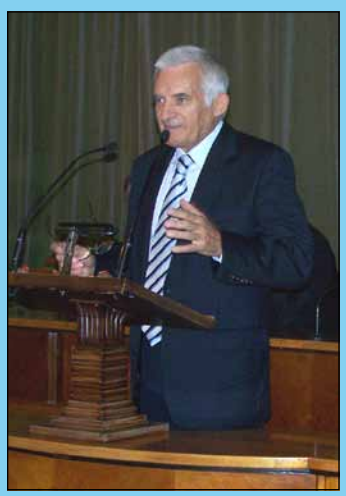

Celem były samorządowe powiaty i silne regiony. Stowarzyszenie Gmin Małopolski, a potem Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski, którym od początku kierował pan Kazimierz, miało tego wspaniałego przedstawiciela w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów – ministra, doradcę premiera, który bardzo promował tego rodzaju reformę.

Pierwsze Forum Regionów, pierwsza Konwencja Powiatów Polskich odbyły się w połowie 1998 roku, jeszcze zanim wszystkie ustalenia reformy powiatowej i wojewódzkiej weszły w życie. Właśnie tutaj – w Krakowie, w Małopolsce, zorganizowane przez SGiPM.

Pan Kazimierz Barczyk niewątpliwie w rządzie, a także w całym środowisku Akcji Wyborczej Solidarność i Unii Wolności był osobą bardzo znaczącą. Również w parlamencie, jako poseł na Sejm, potrafił wziąć na siebie ciężar przekonywania do tej reformy. I niewątpliwie Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski miało tu ogromne znaczenie, bo po raz pierwszy w historii naszego kraju tworzyliśmy samorządowe regiony. Byłem przekonany, że są one niezbędne, jeśli Polska ma z pożytkiem wejść do Unii Europejskiej i skorzystać z tych wielu dobrodziejstw, które niosła nam Unia. Wykorzystanie ogromnych funduszy strukturalnych bez udziału samorządowych regionów byłoby bowiem praktycznie niemożliwe.

Ważne było dla mnie – i ja to wszędzie podkreślałem – że te nasze trzy poziomy władz samorządowych są autonomiczne. W tej reformie gminy na niczym nie ucierpiały, nie straciły żadnego majątku, żadnych uprawnień. Wszystkie uprawnienia przesuwaliśmy z centrum do samorządowych województw i powiatów. Przerzuciliśmy tam także wiele środków finansowych.

Mieliśmy silne regiony, które reprezentowały nas na terenie całej Unii Europejskiej. Unia ma około trzystu samorządowych, dobrze działających regionów. My w tych działaniach i w tej prezentacji na forum unijnym sprawdziliśmy się nadzwyczajnie. Do dzisiaj uważa się, że system samorządowy w Polsce jest jednym z najlepszych, jeśli nie najlepszym w Europie.

Jerzy Buzek

Premier RP w latach 1997–2001, Przewodniczący Parlamentu Europejskiego 2009–2012, Przewodniczący Zarządu Krajowego RS AWS 1997–2001.

Wypowiedź do kamery TV, jesień 2016 r.

Kalendarium

- **14 stycznia** – XXV Noworoczne Spotkanie Opłatkowe Samorządów Małopolski i Polski.
- **1 lutego** – premiera filmu „Nasza Małopolska" – opowiadającego o roli SGiPM w tworzeniu, rozwoju oraz wspomaganiu samorządnej tożsamości regionu przez ostatnie 25 lat.
- **10 marca** – Zofii Gołubiew i ks. Jackowi Stryczkowi – „Małopolanom Roku 2015" wręczono tytuły w Auli Collegium Maius UJ oraz tytuły „Człowieka Roku" FRZGiP RP premierom Janowi Krzysztofowi Bieleckiemu i Janowi Olszewskiemu.
- **18 marca** – Liderom Małopolski 2015 wręczono tytuły „Najlepszego Przedsięwzięcia Roku". Uroczystość odbyła się Centrum Jana Pawła II.
- **30 marca** – apel i protest samorządów przeciwko budowie Gazociągu Północnego 2 (Nord Stream 2) z Rosji do Niemiec.
- **13 czerwca** – Polsko-Fińskie Forum Cleantech dla Sektora Komunalnego współorganizowane przez SGiPM.
- **29 czerwca** – współorganizowana przez SGiPM konferencja Liderów polskich organizacji na Wschodzie.
- **29 czerwca** – rozpoczęcie I Edycji Letniej Szkoły Liderów polskich organizacji ze Wschodu w Krakowie, będącej częścią dwóch programów edukacyjnych realizowanych przez SGiPM we współpracy z MSZ.
- **30 czerwca** – V Małopolska Konferencja „Szybka Kolej Aglomeracyjna dla 2 milionów mieszkańców Krakowa i Małopolski" z udziałem wiceministra rozwoju Witolda Słowika.
- **12 lipca** – kolejna edycja Akcji „Podarujmy Lato Dzieciom ze Wschodu". 170 dzieci z Białorusi, Ukrainy, Litwy i Rosji przyjechało na wakacyjny wypoczynek.
- **21 czerwca** – stanowiska Walnego Zgromadzenia Członków SGiPM w sprawie planowanych podwyżek cen wody oraz budowy Kanału Śląskiego i żeglugi śródlądowej.
- **29 czerwca** – rozpoczęcie I Edycji Letniej Szkoły Liderów polskich organizacji ze Wschodu w Krakowie, będącej częścią dwóch programów edukacyjnych realizowanych przez SGiPM we współpracy z MSZ.
- **2 września** – uroczyste spotkanie kombatantów Polskiego Państwa Podziemnego w Muzeum AK współorganizowane przez SGiPM w 77 rocznicę rozpoczęcia II wojny światowej z udziałem prof. Leszka Żukowskiego – prezesa Zarządu Głównego ŚŻŻAK.
- **3 września** – dzień otwarty Telewizji Kraków połączony z III Konkursem Małopolskich Potraw i Wyrobów Regionalnych z udziałem kilkudziesięciu stoisk Kół Gospodyń Wiejskich, zaproszonych przez SGiPM.
- **3 listopada** – debata o polsko-niemieckiej współpracy regionalnej zwołana w 25. rocznicę podpisania polsko-niemieckiego traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy, organizowana wspólnie z *GLOBEnergią*.
- **4 listopada** – konferencja samorządowa „Fundusze UE dla samorządów".
- **8 listopada** – XVII Forum Odnawialnych Źródeł Energii.
- **10 listopada** – konferencja w auli Uniwersytetu Ekonomicznego „Banki Spółdzielcze – partner samorządu terytorialnego i społeczności lokalnych. Wsparcie dla rozwoju lokalnego i regionalnego", zorganizowana wspólnie z SGiPM. Sekretarz stanu w ministerstwie finansów – Wiesław Jańczy wygłosił referat.
- **28 listopada** – Wręczenie kapeluszy Wincentego Witosa 10 wójtom oraz 5 burmistrzom – zwycięzcom siedemnastej edycji plebiscytu SGiPM i „Gazety Krakowskiej".
- **2 grudnia** – konferencja podsumowująca projekt badawczy „Światowe Dni Młodzieży 2016 jako fenomen społeczny, kulturowy i religijny".
- **13 grudnia** – apel o udzielenie pomocy żyjącym w biedzie działaczom „Solidarności" i uhonorowanie przez samorządy ludzi, którzy „nadpłacili za wolność" w związku z powołaniem Rady Konsultacyjnej ds. Działaczy Opozycji Antykomunistycznej i Osób Represjonowanych Województwa Małopolskiego, na czele której stanął przewodniczący SGiPM Kazimierz Barczyk.

2017

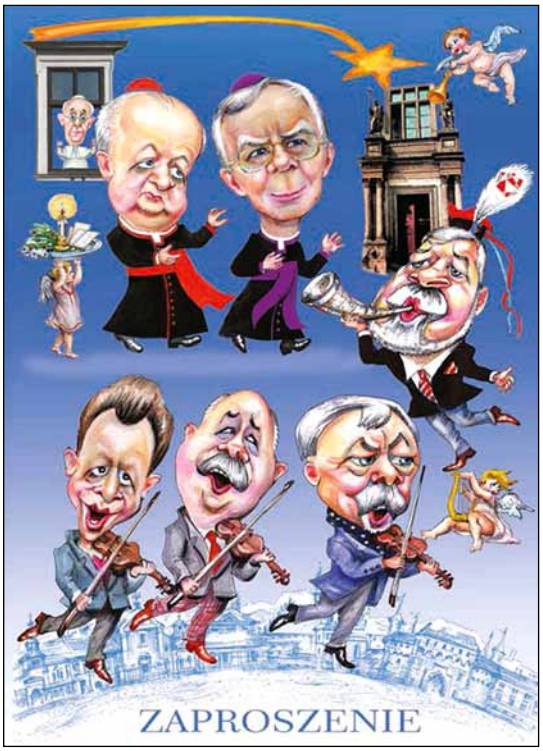

9 stycznia 2017 roku Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski oraz Federacja Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP zorganizowały XXVI Noworoczne Spotkanie Opłatkowe Samorządów Małopolski i Polski, które odbyło się z udziałem kilkuset osób w Sali Obrad Rady Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa.

Ks. infułat Bronisław Fidelus – Wikariusz Generalny Arcybiskupa Krakowskiego odczytał list od **kardynała Stanisława Dziwisza,** a życzenia złożyli: przewodniczący SGiPM, **Jacek Krupa** – marszałek województwa małopolskiego, **Bogusław Kośmider** – przewodniczący Rady Miasta Krakowa oraz **Adrienne Kormendy** – konsul generalna Węgier, dziekan korpusu konsularnego w Krakowie.

Przed Spotkaniem Opłatkowym przedstawiciele władz SGiPM oraz FRZGiP RP złożyli wizytę ks. kardynałowi Stanisławowi Dziwiszowi, któremu podziękowali za 11 lat współpracy.

Tradycyjnie podczas uroczystości przewodniczący SGiPM ogłosił nazwiska Laureatów Tytułu „Małopolanina Roku 2016". Zostali nimi założyciel i od 25 lat dyrektor Międzynarodowego Centrum Kultury – **prof. Jacek Purchla** i legenda „Solidarności" – **Mieczysław Gil.**

Spotkanie uświetnił koncert kolęd i pastorałek w wykonaniu Zespołu Góralskiego 9-SIYŁ pod kierownictwem Elżbiety Porębskiej-Mędoń.

Noworoczne spotkanie samorządów Małopolski i Polski w sali obrad RMK.

Stanisław Kardynał Dziwisz
Arcybiskup Metropolita Krakowski

Kraków, 9 I 2017

Szanowni Państwo!

1. Pozdrawiam serdecznie wszystkich uczestników Noworocznego Spotkania Opłatkowego Samorządów Małopolski i Polski oraz zaproszonych Gości ze środowisk kultury, nauki i gospodarki.

Jak już nieraz podkreślałem podczas naszych noworocznych spotkań, reforma samorządowa w wolnej Polsce należy do najbardziej udanych reform przeprowadzonych w naszym państwie po wielkich zmianach ustrojowych, jakie się dokonały na naszych oczach ponad ćwierć wieku temu. Władze samorządowe stoją najbliżej realnych problemów życia lokalnej społeczności, dlatego wybierani są do nich ludzie najbardziej znani i obdarzeni największym zaufaniem. To cenny kapitał, który należy umacniać codzienną bezinteresowną służbą.

2. Jak Państwu wiadomo, po przeszło jedenastu latach mojej posługi pasterskiej w Archidiecezji Krakowskiej, przechodzę na emeryturę za niecałe trzy tygodnie, 28 stycznia.

Korzystam z okazji, by wyrazić moją głęboką wdzięczność Władzom Samorządowym na wszystkich szczeblach za życzliwą, harmonijną i ofiarną współpracę z Archidiecezją, z jej instytucjami i parafiami. Ta współpraca – z zachowaniem należnej autonomii – była i jest przykładem, jak wiele mogą zdziałać ludzie z różnych środowisk i różnych przekonań, ale kierujący się troską o dobro wspólne. Służymy przecież jednej sprawie, której na imię człowiek, której na imię wspólnota, której na imię Polska.

W sposób szczególny chciałbym podziękować Samorządom za cenną współpracę w ważnym dziele, jakim jest Centrum Jana Pawła II „Nie lękajcie się!". W ramach tego dzieła, wzniesionego w tych latach, działa również Centrum Wolontariatu. Przygotowuje ono młodych ludzi do służby społeczeństwu. Ta inwestycja już przynosi i nadal będzie przynosić owoce w działalności ludzi uformowanych do niesienia bezinteresownej pomocy innym.

Jestem również ogromnie wdzięczny Samorządom za współpracę w przygotowaniu i organizacji ubiegłorocznego Światowego Dnia Młodzieży. To wydarzenie ze swym uniwersalnym przesłaniem wpisało się już w historię Krakowa, Małopolski i całej Polski. Jestem przekonany, że przez wiele lat będziemy zbierać owoce tego, co wspólnym wysiłkiem zostało przygotowane i zasiane podczas lipcowych dni 2016 roku. Młodzi pielgrzymi, zebrani wokół Papieża Franciszka, doświadczyli naszej gościnności, zetknęli się z polską kulturą, zobaczyli na własne oczy piękno naszej ziemi. Po powrocie do swoich krajów stali się naszymi najlepszymi ambasadorami.

3. Życzę owocnej działalności Stowarzyszeniu Gmin i Powiatów Małopolski oraz Federacji Regionalnych Związków Gmin i Powiatów Rzeczypospolitej Polskiej. Życzę, by ta działalność wspierała się zawsze na fundamentach prawdziwych wartości. Życzę Państwu błogosławieństwa Bożego i pokoju w nowym 2017 roku.

Stanisław kard. Dziwisz

List kardynała Stanisława Dziwisza do kilkuset uczestników Noworocznego Spotkania Opłatkowego Samorządów Małopolski i Polski w Sali Obrad Rady Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa z życzeniami owocnej działalności dla Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski oraz Federacji Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP.

Podziękowania samorządów Małopolski i Polski w Domu Arcybiskupów Krakowskich przy ul. Franciszkańskiej 3 dla kardynała Stanisława Dziwisza za ponad 11 lat współpracy w Krakowie i 27 lat w Rzymie, przed spotkaniem noworocznym w magistracie, 9 stycznia 2017 r.

W dniach **26–27 stycznia 2017 roku** w Hotelu Beskidzki Raj w Stryszawie Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski oraz Federacja Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP zorganizowały Konferencję Samorządową pt. ***Drogi betonowe w gminach i powiatach. Technologia – prawo – finanse. Znajdź drogę do najlepszych rozwiązań…*** W konferencji udział wzięło ponad 120 samorządowców, których powitał **p**rzewodniczący Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski.

Głównym celem konferencji była prezentacja korzyści płynących z zastosowaniu betonu do budowy dróg, w tym przede wszystkim: odporność na wysokie temperatury, duża sztywność przy przeciążeniach, możliwość ponownego wykorzystania materiału, większa trwałość, mniejsze koszty utrzymania. Konferencja miała również odpowiedzieć na pytanie: co przy drogach betonowych jest ważne dla kierowców, którzy są końcowymi użytkownikami? Przedstawiciele firmy Lafarge Cement udowadniali, że to krótsza droga hamowania, brak zjawiska koleinowania, lepsza widoczność, mniejsze opory toczenia. Są to też dobre rozwiązania dla środowiska. Aspekt zrównoważonego rozwoju jest bardzo ważny. Nawierzchnie betonowe podlegają w 100% recyklingowi.

Jak wynika z analiz, drogi o nawierzchniach betonowych są tańsze w budowie i utrzymaniu, choć zarówno technologia betonowa, jak i asfaltowa mają swoje miejsce i obie powinny być stosowane na polskich drogach, a o wyborze rodzaju nawierzchni powinna decydować analiza cyklu życia LCC.

Podczas konferencji głos zabrali **dr inż. Tomasz Rudnicki** – b. dyrektor Generalny GDDKiA, który zaprezentował program budowy dróg betonowych w Polsce oraz multi-kryterialną analizę porównawczą asfalt vs. beton, przeprowadzoną przez GDDKiA w 2014 roku. **Dr inż. Maciej Gruszczyński** z Politechniki Krakowskiej analizował temat długowieczności nawierzchni z betonu wałowego oraz analizował parametry wytrzymałościowe w teorii i praktyce. Następnie **inż. Sylwester Gruszczyński** z Lafargeholcim podawał przykłady realizacji i prezentował beton wałowany – ROLLTEC, jako szansę na skuteczną poprawę infrastruktury drogowej zarządzanej przez samorządy lokalne, a inż. **Łukasz Marcinkiewicz** prezentował koszty eksploatacji nawierzchni betonowych. Drugi dzień konferencji poświęcony był nowelizacji ustawy Prawo Zamówień Publicznych, którą zaprezentował radca prawny **Paweł Doniec,** oraz funduszom unijnym i krajowym na finansowanie inwestycji drogowych. Wszyscy uczestnicy mieli możliwość zadać pytania i porozmawiać z ekspertami podczas indywidualnych konsultacji.

Uczestnicy konferencji „Drogi betonowe w gminach i powiatach".

VI Międzynarodowe Forum Gospodarki Odpadami 2017 w Warszawie otworzył przewodniczący FRZGiP RP, podobnie jak poprzednie pięć konferencji w sprawie przygotowania i wdrażania „rewolucji śmieciowej", w których uczestniczyło po około 400 samorządowców z całej Polski.

Konferencja oraz towarzysząca jej wystawa zgromadziły ponad 270 osób – przedstawicieli administracji rządowej i samorządowej, instytutów badawczych oraz kluczowych firm z branży gospodarki odpadami, podnosząc temat niezwykle istotny, nie tylko z perspektywy ekspertów, ale również mediów i szeroko pojętej opinii publicznej, jakim jest gospodarka o obiegu zamkniętym.

W konferencji uczestniczyli m.in. podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska **Sławomir Mazurek** oraz przewodniczący Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej Sejmu RP, **Andrzej Maciejewski.**

W czasie konferencji eksperci niejednokrotnie zaznaczali, że gospodarka o obiegu zamkniętym to duże wyzwanie, które wymaga szerokiej współpracy administracji rządowej z innymi interesariuszami. Kluczową rolę odgrywają tu samorządy, a jeżeli chodzi o same odpady produktowe to duża rola spoczywa na przedsiębiorcach.

Małgorzata Szczepańska – dyrektor Departamentu Innowacji Ministerstwa Rozwoju – zaznaczyła, że w kontekście całego GOZ niezwykle ważna jest synergia we współpracy wszystkich podmiotów, a tym samym budowa porozumienia między przedsiębiorcami, nauką oraz samorządami.

Od lat SOSEXPO umacnia swoją pozycję na rynku polskim, tworząc płaszczyznę współpracy dla MSP, jak również największych firm branżowych, z przedstawicielami administracji rządowej oraz samorządowej.

SOSEXPO 2017

VI Międzynarodowe Forum Gospodarki Odpadami w Polsce

2 lutego 2017, Hotel Novotel Airport Warszawa, ul. 1 Sierpnia 1

Federacja Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP

Kazimierz Barczyk, Przewodniczący Federacji Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP oraz

ztw.pl Zarząd Targów Warszawskich S.A. zapraszają do udziału w

VI Międzynarodowym Forum Gospodarki Odpadami SOSEXPO 2017
KONFERENCJI I WYSTAWIE

Prosimy o wypełnienie załączonego formularza zgłoszeniowego oraz przesłanie go na adres email: sosexpo@ztw.pl lub faxem +48 22/849 35 84, do 16 stycznia 2017 r.
W razie dodatkowych pytań pozostajemy do Państwa dyspozycji. Telefon: +48 22 849 60 06, fax: +48 22/849 35 84

17 lutego 2017 roku w Pałacyku „Sokół" w Skawinie Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski we współpracy z gminą Skawina zorganizowało Konferencję Samorządową pt. ***Inwestycje infrastrukturalne. Budownictwo socjalne. Program Mieszkanie+. Samorząd – Innowacyjne Technologie – Finansowanie*** pod patronatem honorowym wojewody małopolskiego oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie.

Konferencję otworzyli i wspólnie przywitali gości: przewodniczący SGiPM, **Paweł Kolasa** – burmistrz miasta i gminy Skawina oraz **Piotr Ćwik** – wicewojewoda Małopolski. W imieniu Rządu RP założenia, produkty i finansowanie oraz doświadczenie pierwszych miesięcy Programu Mieszkanie+ zaprezentowała **Jadwiga Emilewicz** – wiceminister rozwoju oraz **Bartłomiej Pawlak** – członek Zarządu BGK Nieruchomości.

Program Mieszkanie Plus opiera się na trzech filarach: wsparciu budownictwa społecznego, mieszkaniach budowanych na gruntach skarbu państwa (Narodowy Fundusz Mieszkaniowy) oraz wsparciu oszczędzania na cele mieszkaniowe w ramach Indywidualnych Kont Mieszkaniowych. Fundusz to podmiot działający na zasadach rynkowych, jako swoisty bank ziemi, który realizuje budownictwo mieszkaniowe przede wszystkim w oparciu o grunty Skarbu Państwa.

Wybudowane w ramach programu Mieszkanie+ lokale będą dostępne cenowo, a korzystający z programu będą mogli tylko wynajmować mieszkania lub wynajmować je z opcją docelowego przeniesienia własności. Uzupełnieniem programu będzie zwiększenie wsparcia rządu dla społecznego budownictwa czynszowego. Samorządy mogą wnioskować o dofinansowanie 35–55% kosztów budowy mieszkań komunalnych. Samorządy, spółki gminne i towarzystwa budownictwa społecznego mogą także ubiegać się o preferencyjne kredyty w Banku Gospodarstwa Krajowego na budowę społecznych mieszkań czynszowych.

Głos zabrali: I zastępca burmistrza miasta i gminy Skawina **Norbert Rzepisko, Andrzej Paciepnik** oraz **Grzegorz Kożuch** – GRC Technologie, **Marek Surowiec** – Grupa Ożarów SA, **Marcin Podlecki** – Mota-Engil Central Europe S.A., **prof. dr hab. inż. Jan Deja** – Akademia Górniczo-Hutnicza. W konferencji udział wzięło ok. 100 uczestników.

8 marca SGiPM w specjalnym stanowisku zaprotestowało przeciw planowanym zmianom statusu wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej. „Przyjęcie proponowanych zmian oznacza nadmierne uzależnienie wojewódzkich funduszy od decyzji personalnych ministra środowiska – który ma duże kompetencje w zakresie programowania, środki nadzoru i finansowe na czele z funduszami UE – oraz ograniczenie realizacji przez samorządy wojewódzkie części polityki ekologicznej uwzględniającej regionalne priorytety, wynikające ze specyficznych warunków, potrzeb subregionalnych lub lokalnych. (...) W tej sytuacji dotychczasowy model samorządowo-rządowy na poziomie regionalnym w ochronie środowiska zasadniczo zamieniany jest na model rządowy z udziałem samorządu. W sposób nieuzasadniony i niekonieczny projekt przenosi również odpowiedzialność za lokalne i regionalne działania w ochronie środowiska na Rząd Rzeczypospolitej, jednocześnie ograniczając odpowiedzialność władz gmin, powiatów i województw przed swoimi mieszkańcami." – czytamy w stanowisku Zarządu Stowarzyszenia.

Lider Małopolski 2017

Kapituła XVII Konkursu Lider Małopolski – Najlepsze Przedsięwzięcie Roku wybrała Liderów Małopolski 2017. Nagrodą specjalną wyróżniono **Światowe Dni Młodzieży Kraków, Wieliczka 2016** w których uczestniczyli papież Franciszek oraz prawie 3 miliony młodych pielgrzymów ze 187 państw. Tytuł osobiście odebrał **kard. Stanisław Dziwisz** jako gospodarz i główny organizator ŚDM, a także dodatkowo **wojewoda małopolski oraz władze Krakowa, Wieliczki i województwa małopolskiego.** Tytuły uzyskały:

- **Bielsko-Biała** – za budowę Stadionu Miejskiego dla 15 tysięcy widzów;
- **AGH** – za Centrum Energetyki wybudowane kosztem 200 mln złotych, prowadzące badania w zakresie czystych technologii węglowych;
- **Wielka Wieś** – za budowę wielofunkcyjnego Centrum Administracyjno-Kulturalnego;
- **Bruk-Bet sp. z o.o.,** rodzinna firma zatrudniająca 8000 pracowników, właściciel ekstraklasowego zespołu piłki nożnej Bruk-Bet Termalica Nieciecza;
- **VG Polska sp. z o.o.** – za uzyskanie pozycji wiodącego podmiotu rynku opakowań w Europie Wschodniej;
- **Trzebinia** – za utworzenie w różnych częściach miasta 13 siłowni plenerowych;
- **Start-up Estimote Polska sp. z o.o.** – za uzyskanie wiodącej pozycji na rynku światowych rozwiązań technologicznych opartych na beaconach;
- **Port Lotniczy Kraków Balice** – za rozbudowę i przebudowę terminala pasażerskiego, obsługującego ponad 5 milionów pasażerów w cyklu 24/7;
- **Firma Inglot sp. z o.o. z Przemyśla** – za ogólnoświatowy rozwój marki produkującej kosmetyki kolorowe;
- **Start-up Benhauer sp. z o.o.** – za produkcję systemu Salesmanago, jednej z największych na świecie platform łączących specjalne oprogramowanie oraz narzędzia służące do usprawnienia procesów sprzedażowych.

Tytuły wręczono 19 kwietnia w Centrum Jana Pawła II „Nie lękajcie się".

Od lewej: Jacek Pilch – pełnomocnik marszałka województwa małopolskiego ds. Światowych Dni Młodzieży, Józef Pilch – wojewoda małopolski, Kazimierz Barczyk – przewodniczący SGiPM, kard. Stanisław Dziwisz – gospodarz i główny organizator ŚDM, Artur Kozioł – burmistrz Wieliczki i wiceprzewodniczący SGiPM, Paweł Stańczyk – pełnomocnik prezydenta Krakowa ds. ŚDM

Niska emisja staje się coraz głośniej poruszanym problemem. Szukając sposobu jego zniwelowania wprowadzamy szereg rozwiązań, przede wszystkim wymieniając źródła ciepła, przeprowadzając termomodernizację budynków, ograniczając emisję komunikacyjną. **Kilkuset uczestników zorganizowanego przez SGiPM, FRZGiPM oraz *GLOBEnergię* II Ogólnopolskiego Kongresu Niskiej Emisji, który kontynuował podjętą przez I Kongres tematykę, odbył się 20–21 kwietnia w Krakowie w Auli Głównej AGH,** próbowało znaleźć odpowiedzi, jeżeli chodzi o konkrety, na jakie technologie i rozwiązania się zdecydować, skąd uzyskać wsparcie finansowe? Wygłoszono m.in. następujące referaty:

- „Problem niskiej emisji – fakty i mity".

Wystąpienie dr. Michała Kaczmarczyka (AGH).

- „Badanie jakości powietrza w kontekście działań samorządu na przykładzie województwa śląskiego".
- „Zeroemisyjna technika grzewcza – dobre praktyki w procesie projektowo-inwestycyjnym".
- „Dobre praktyki w ociepleniach – renowacja typu mikro i makro".
- „Kotły na paliwa stałe – czy jest dla nich miejsce w walce o czyste powietrze".
- „Wymogi klasy V i Ekoprojektu".
- „Czy Polska posiada skuteczne prawo do walki z niską emisją".
- „Bezpieczne instalacje fotowoltaiczne".
- „Laboratorium OZE AGH Miękinia w walce z niską emisją".

Obok fragmenty referatu wygłoszonego na II Ogólnopolskim Kongresie Niskiej Emisji przez doktora Michała Kaczmarczyka z AGH – eksperta *GLOBEnergii* oraz SGiPM, redaktora naukowego poradnika o niskiej emisji, przygotowanego na I Kongres oraz drugiej części tego wydawnictwa z materiałami kongresowymi.

Obrady II Kongresu Niskiej Emisji w auli AGH.

Niska emisja – odnawialne źródła energii i transport niskoemisyjny. W czym tkwi sedno problemu?

Identyfikacja problemu występowania niskiej emisji jest zagadnieniem dobrze znanym i często poruszanym w ostatnim czasie. Uwaga, słusznie zresztą, skupia się na sektorze produkcji ciepła dla potrzeb budynków jednorodzinnych oraz emisji komunikacyjnej, jako nie tylko dwóch najbardziej energochłonnych sektorów UE, ale jednocześnie najbardziej emisyjnych. Przechodząc do szczegółów, za występowanie niskiej emisji w Polsce w 82,3% odpowiada produkcja ciepła i ciepłej wody użytkowej w gospodarstwach domowych (tzw. ogrzewanie indywidualne), 9,6% to emisja komunikacyjna, 5,4% to udział emisji z przemysłu, a 2,7% stanowią inne źródła niskiej emisji.

Niska emisja – emisja produktów spalania paliw stałych, ciekłych i gazowych do atmosfery ze źródeł emisji (emiterów) znajdujących się na wysokości nie większej niż 40 m. (Kaczmarczyk [red.], 2015).

Gospodarka cieplna budynków

Najbardziej rozsądnymi z punktu widzenia przeciwdziałania niskiej emisji są działania termomodernizacyjne. Ich skuteczność wymaga jednak przeprowadzenia gruntownej (pełnej) termomodernizacji obejmującej docieplenie/izolację dachu i ścian zewnętrznych, wymianę okien i drzwi oraz izolację stropu piwnicy. Najtańsza energia, to energia której nie trzeba produkować, stąd zmniejszenie zapotrzebowania na energie w budynkach jednorodzinnych, czy użyteczności publicznej stanowić powinno podstawę i punkt wyjścia do walki z problemem niskiej emisji.

Spośród rozwiązań możliwych do implementacji w budownictwie jednorodzinnym, najkorzystniej w przypadku PM10 i PM2,5 (bezpośrednio związanych z niską emisją) wyglądają kotły gazowe – 5 mg/kWh oraz elektryczne pompy ciepła – 20 mg/kWh. Do wyjaśnienia pozostają dwie kwestie: emisja w przypadku zastosowania elektrycznych pomp ciepła oraz kotłów na biomasę, a więc rozwiązań wykorzystujących odnawialne źródła energii. Z pełną odpowiedzialnością należy stwierdzić, że rozwiązaniem najkorzystniejszym z punktu widzenia przeciwdziałania niskiej emisji jest zastosowanie pomp ciepła, jako urządzeń całkowicie bezemisyjnych w miejscu pracy.

Drugi wniosek, to celowość zastosowania kotłów na biomasę. W przypadku obszarów silnie zurbanizowanych, o gęstej zabudowie mieszkalnej oraz przeciętnych możliwościach przewietrzania miasta (wynikających z uwarunkowań topograficznych) wydaje się słusznym wprowadzenia zakazu spalania paliw stałych, w tym biomasy. Nie należy jednak przekreślać tych rozwiązań w przypadku obszarów, gdzie mamy do czynienia z mniej zwartą zabudową, szczególnie w przypadku dostępu społeczności lokalnej do tego rodzaju paliwa.

Dodajmy zatem kolejny, bardzo ważny aspekt kosztów energii ponoszonych przez poszczególne grupy społeczne w ich budżetach miesięcznych (dane GUS, 2015a), gdy przekroczony jest 10% próg określający ubóstwo energetyczne.

Sektor transportu

Ok. 60,8% lądowego transportu pasażerskiego i 84,1% transportu towarów to transport samochodowy, uchodzący za najwygodniejszą i najbardziej dostępną formę transportu. Z kolei najbardziej ekologiczny transport, a więc elektryczny (kolejowy, szynowy), odpowiada za przewóz 37,8% pasażerów i ok. 12,4% towarów (GUS, 2015b). Jeżeli dodamy do tego fakt 74% wzrostu zanieczyszczeń powodowanych przez sektor transportu w latach 1988–2006 okaże się, że działania są nieskuteczne, a problem jest taki sam jak w przypadku termomodernizacji i produkcji ciepła – brak wystarczającej ilości środków finansowych i zamożność społeczeństwa. Potwierdzając to dane Głównego Urzędu Statystycznego za rok 2014 (GUS, 2015b), dotyczące średniego wieku parku pojazdów w Polsce – ok. 53% aut osobowych, ok. 50% samochodów ciężarowych i ok. 64% autobusów ma ponad 15 lat! Pokazuje to skalę problemu, z jakim będzie musiał zmierzyć się ustawodawca wprowadzając w Polsce możliwość ustanowienia tzw. *low emission zone*.

Podsumowanie

Podstawową kwestią jest zrozumienie istoty produkcji energii i potraktowanie jej przez społeczeństwo jako produktu, który po pierwsze nie musi być wytwarzany w procesie spalania (wykorzystanie konwencjonalnych nośników energii), a po drugie powinien być powszechnie oszczędzany. Walka z niską emisją zaczyna się od każdego z nas, nie od ustaw. Nie zmienia to jednak faktu, że konieczne jest wprowadzenie skutecznych rozwiązań prawnych, a sama nowelizacja ustawy Prawo ochrony środowiska, czyli tzw. „ustawa antysmogowa" z 2015 roku jest niewystarczająca. Kwestie związane z ochrona powietrza są na tyle złożone i istotne z punktu widzenia funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa, że wymagają przygotowania oddzielnej ustawy, Prawa ochrony powietrza.

I Kongres Sejmików Województw

18 maja w Łodzi odbył się I Kongres Sejmików Województw RP z udziałem kilkuset radnych oraz m.in. premiera prof. Jerzego Buzka – twórcy samorządu wojewódzkiego. Przygotowania pod auspicjami Konwentu Przewodniczących Sejmików Województw RP toczyły się już od kilku miesięcy, jednak inicjatywa spotkania samorządowców z wszystkich województw jest znacznie starsza.

Pierwszy raz pomysł spotkania radnych województw z całej Polski pojawił się podczas obrad Zgromadzenia Ogólnego Związku Województw RP w kwietniu 2009 r. Zgłosił go na posiedzeniu w Gdańsku ówczesny wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Małopolskiego Kazimierz Barczyk, który jako przewodniczący Federacji Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP oraz Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski zaproponował zorganizowanie debaty wszystkich radnych 16 województw w Sali Obrad Sejmu RP. – *10 lat temu organizowałem taką Konwencję Przewodniczących wszystkich rad z udziałem premiera, marszałka sejmu. Ponowienie takiego spotkania byłoby świętem samorządu wojewódzkiego. Nie tylko Konwentu Marszałków, Konwentu Przewodniczących Sejmików, ale wszystkich radnych. Jest nas niewiele mniej niż posłów i senatorów łącznie (559), czyli takie Zgromadzenie Narodowe – rodzaj trzeciej izby.*

Zgromadzenie Ogólne ZWRP jednomyślnie przychyliło się do powierzenia Kazimierzowi Barczykowi misji organizacji I Kongresu Sejmików. Dlatego 15 lipca 2009 r. wystąpił on z pismem do ówczesnego marszałka sejmu Bronisława Komorowskiego oraz premiera Donalda Tuska i wicepremiera szefa MSWiA Grzegorza Schetyny z propozycją współorganizacji spotkania. „Zgromadzenie w gmachu Sejmu RP będzie okazją do podsumowania 10 lat istnienia samorządów wojewódzkich, ich roli w państwie, propozycji rozwiązań systemowych dotyczących samorządu (…). Proponujemy wstępnie, by program, oprócz wystąpień samorządowców uwzględniał wystąpienia następujących gości: Przewodniczący Parlamentu Europejskiego Jerzy Buzek, Premier Rządu, który przygotował reformę wojewódzką, Marszałek Sejmu, Marszałek Senatu, Premier, Wicepremierzy oraz Ministrowie, Finansów, Rozwoju Regionalnego, Infrastruktury" oraz Prezydent RP i liderzy opozycji sejmowej. Wszyscy trzej adresaci odpowiedzieli pozytywnie na zorganizowanie tego forum w rocznicę I wyborów samorządowych i Święta Samorządów w 2010 r.

Późniejsze wydarzenia w kraju, w tym katastrofa smoleńska i potrójne wybory, które odbyły się w Polsce w latach 2010–2011 odłożyły w czasie spotkanie. W kadencji samorządu w latach 2010–2014, gdy Kazimierz Barczyk był przewodniczącym Konwentu Przewodniczących Sejmików Województw RP, temat wspólnego posiedzenia wszystkich radnych wojewódzkich powracał cyklicznie w różnych debatach na forum Konwentu. Do idei powrócono pod koniec ubiegłego roku. – *Cieszę się, że wykorzystałem pomysł mojego znakomitego poprzednika Kazimierza Barczyka, program „Sejmiku Sejmików" nawiązywał do tego, którego ramy zakreślił w 2009 r. i mam nadzieję, że spotkania tego typu będą się odbywać cyklicznie* – podsumował majowy kongres w Łodzi jego gospodarz i organizator **Marek Mazur,** przewodniczący Sejmiku Województwa Łódzkiego i przewodniczący Konwentu Przewodniczących Sejmików Województw ZWRP.

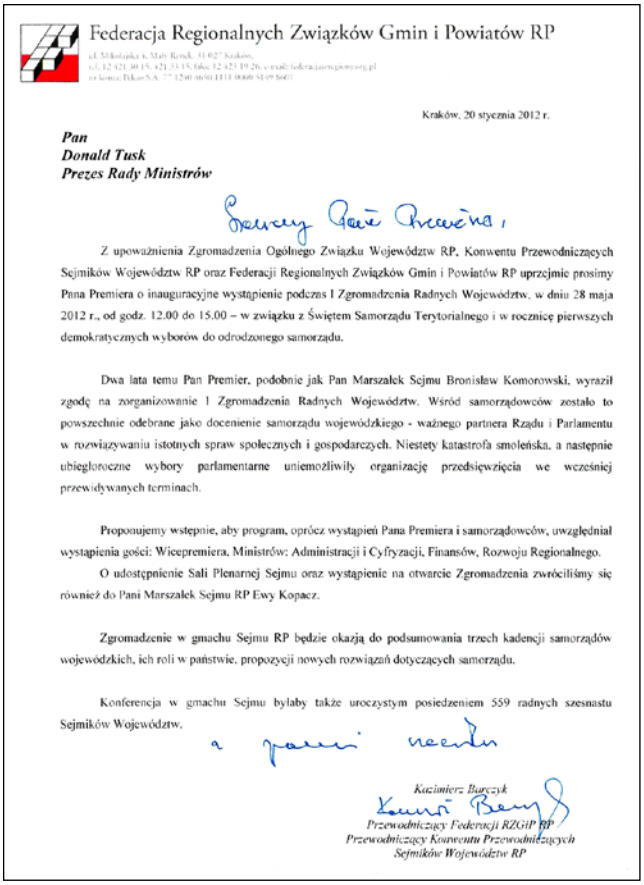

Federacja Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP

Kraków, 20 stycznia 2012 r.

Pan
Donald Tusk
Prezes Rady Ministrów

Szanowny Panie Premierze,

Z upoważnienia Zgromadzenia Ogólnego Związku Województw RP, Konwentu Przewodniczących Sejmików Województw RP oraz Federacji Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP uprzejmie prosimy Pana Premiera o inauguracyjne wystąpienie podczas I Zgromadzenia Radnych Województw, w dniu 28 maja 2012 r., od godz. 12.00 do 15.00 – w związku z Świętem Samorządu Terytorialnego i w rocznicę pierwszych demokratycznych wyborów do odrodzonego samorządu.

Dwa lata temu Pan Premier, podobnie jak Pan Marszałek Sejmu Bronisław Komorowski, wyraził zgodę na zorganizowanie I Zgromadzenia Radnych Województw. Wśród samorządowców zostało to powszechnie odebrane jako docenienie samorządu wojewódzkiego - ważnego partnera Rządu i Parlamentu w rozwiązywaniu istotnych spraw społecznych i gospodarczych. Niestety katastrofa smoleńska, a następnie ubiegłoroczne wybory parlamentarne uniemożliwiły organizację przedsięwzięcia we wcześniej przewidywanych terminach.

Proponujemy wstępnie, aby program, oprócz wystąpień Pana Premiera i samorządowców, uwzględniał wystąpienia gości: Wicepremiera, Ministrów: Administracji i Cyfryzacji, Finansów, Rozwoju Regionalnego.

O udostępnienie Sali Plenarnej Sejmu oraz wystąpienie na otwarcie Zgromadzenia zwróciliśmy się również do Pani Marszałek Sejmu RP Ewy Kopacz.

Zgromadzenie w gmachu Sejmu RP będzie okazją do podsumowania trzech kadencji samorządów wojewódzkich, ich roli w państwie, propozycji nowych rozwiązań dotyczących samorządu.

Konferencja w gmachu Sejmu byłaby także uroczystym posiedzeniem 559 radnych szesnastu Sejmików Województw.

Z poważaniem

Kazimierz Barczyk
Przewodniczący Federacji RZGiP RP
Przewodniczący Konwentu Przewodniczących
Sejmików Województw RP

SGiPM szkoli polskie organizacje we Lwowie

W dniach 31 maja – 1 czerwca 2017 roku Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski we współpracy z Konsulatem Generalnym RP we Lwowie realizowali szkolenia dla kilkudziesięciu polskich organizacji pozarządowych z Ukrainy pt. „Przygotowanie i realizacja projektów na rzecz społeczności lokalnych".

W trakcie szkoleń prowadzonych przez wicedyrektorów SGiPM – Bartosza Lipszyca i Annę Góral uczestnicy poznali metodykę przygotowania i realizacji projektów, źródła finansowania projektów oraz zasady nawiązywania i zarządzania partnerstwami z organizacjami z Polski.

Uczestnicy szkolenia we Lwowie.

Katarzyna Sołek – Zastępca Konsula Generalnego RP we Lwowie oraz Rafał Kocot – Konsul Generalny RP we Lwowie.

Szkolenia były częścią Polsko-Ukraińskiego Festiwalu Partnerstwa – jednego z największych przedsięwzięć organizowanych corocznie przez Konsulat Generalny RP we Lwowie.

W ramach współpracy Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski zdecydowało się ufundować cztery stypendia na realizację mikroprojektów dla lokalnych polskich społeczności o łącznej wartości 2000 zł.

Muzeum Armii Krajowej w zrewitalizowanym budynku byłej Twierdzy Kraków.

Władysław Bartoszewski – przewodniczący Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa, Honorowy Przewodniczący Rady Muzeum AK

O. płk Adam Studziński OP – uczestnik bitwy pod Monte Cassino

Szewach Weiss – przewodniczący Knesetu

Jan Nowak-Jeziorański – Honorowy Obywatel Miasta Krakowa, Honorowy Przewodniczący Rady Muzeum AK

Irena Andersowa – wdowa po generale Władysławie Andersie

Anna Maria Anders – córka generała Władysława Andersa

W Uroczystych Spotkaniach Kombatantów organizowanych przez Radę i Dyrekcję Muzeum AK uczestniczyli z wykładami m.in.:

Ostatni Prezydent II RP i Honorowy Przewodniczący Rady Muzeum AK Ryszard Kaczorowski oraz Jego Małżonka Karolina Kaczorowska;

Marszałkowie i Wicemarszałkowie Sejmu RP: prof. dr hab. Wiesław Chrzanowski – Marszałek Sejmu; Maciej Płażyński – Marszałek Sejmu; prof. dr hab. Ryszard Terlecki – Wicemarszałek Sejmu RP;

Marszałkowie i Wicemarszałkowie Senatu RP: Bogdan Borusewicz – Marszałek Senatu; Zbigniew Romaszewski – Wicemarszałek Senatu, prof. dr hab. Ryszard Legutko – Wicemarszałek Senatu

Ministrowie Rządu RP: prof. dr hab. Lech Kaczyński – Minister Sprawiedliwości; Krzysztof Kwiatkowski – Minister Sprawiedliwości; Jarosław Gowin – Minister Sprawiedliwości; Zbigniew Ćwiąkalski – Minister Sprawiedliwości; Bogdan Klich – Minister Obrony Narodowej; Aleksander Szczygło – Wiceminister Obrony Narodowej; Jerzy Szmajdziński – Minister Obrony Narodowej; Zbigniew Włosowicz – Wiceminister Obrony Narodowej; Romuald Szeremietiew – Wiceminister Obrony Narodowej; Beata Oczkowicz – Wiceminister Obrony Narodowej; Władysław Kosiniak Kamysz – Minister Pracy i Polityki Społecznej

Kardynałowie i biskupi: Stanisław Kardynał Dziwisz; Franciszek Kardynał Macharski; Bp Albin Małysiak; Bp prof. Tadeusz Pieronek; Bp Jan Szkodoń, Bp Józef Guzdek

Prof. dr hab. Andrzej Rzepliński – prezes Trybunału Konstytucyjnego

Adam Komorowski – syn gen. Tadeusza Bora Komorowskiego

Prezesi Zarządu Głównego Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej: płk Czesław Cywiński; mjr Stanisław Oleksiak; mjr prof. dr hab. Leszek Żukowski;

Hanna Zbirohowska-Kościa – wiceprezes Studium Polski Podziemnej w Londynie

Janusz Krupski – minister kierownik Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych; Jacek Taylor – kierownik Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych; Jan Józef Kasprzyk – kierownik Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych; dr Jan St. Ciechanowski – kierownik Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych; Andrzej Przewoźnik – sekretarz Rady Ochrony Pamięci Walki i Męczeństwa

Prof. dr hab. Józef Gierowski – Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego; prof. dr hab. Stanisław Grodziski – Prorektor Uniwersytetu Jagiellońskiego; prof. dr hab. Andrzej Nowak; prof. dr hab. Janusz Cisek – dyrektor Muzeum Wojska Polskiego; prof. dr hab. Andrzej Chwalba – Prorektor Uniwersytetu Jagiellońskiego; prof. Tomasz Gąsowski – prezes Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego

Instytut Pamięci Narodowej:
prof. dr hab. Janusz Kurtyka – prezes IPN; prof. dr hab. Leon Kieres – prezes IPN; dr Łukasz Kamiński – prezes IPN; prof. dr hab. Witold Kulesza – wiceprezes IPN; dr Maria Dmochowska – wiceprezes IPN; dr Marek Lasota – dyrektor IPN w Krakowie

Generałowie: gen. Bohdan Zieliński ps. „Tytus" – pierwszy Przewodniczący Rady Muzeum AK; gen. Mieczysław Bieniek; gen. Jerzy Biziewski; gen. Edward Gruszka; gen. Bronisław Kwiatkowski

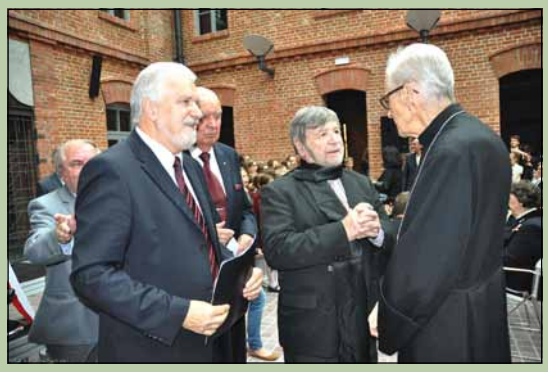

Otwarcie budynku Muzeum AK z udziałem kardynała Franciszka Macharskiego oraz Szewacha Weissa – b. przewodniczącego Knesetu i ambasadora Izraela w Polsce, 26 września 2011 r.

Uroczyste otwarcie ekspozycji stałej Muzeum AK, 27 września 2012 r., przeszklony dziedziniec byłego budynku Twierdzy Kraków.

Ppłk Kazimierz Kemmer – prezes Fundacji Muzeum Historii AK podczas otwarcia ekspozycji stałej, 27 września 2012 r.

Rekonstrukcja rakiety V-2 w oryginalnej wielkości (12 metrów), fragment ekspozycji stałej w podziemiach Muzeum AK.

Spotkanie kombatantów 2 września 2016 r. z udziałem prof. Leszka Żukowskiego – prezesa ZG ŚZŻAK oraz Jana Józefa Kasprzyka – p.o. kierownika Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych, zorganizowane przez SGiPM oraz Radę Muzeum AK.

MAŁOPOLANIE ROKU W KARYKATURZE EWY BARAŃSKIEJ-JAMROZIK

Andrzej Zoll (1995)

Wisława Szymborska (1996)

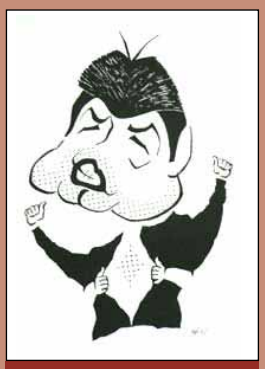
Marian Krzaklewski (1996)

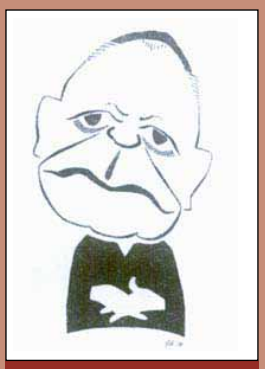
Ignacy Tokarczuk (1997)

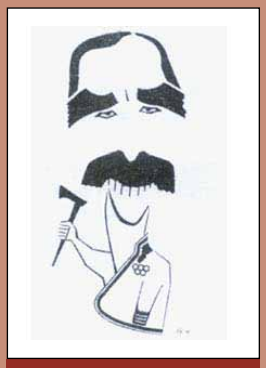
Adam Bachleda-Curuś (1997)

Bohdan Zieliński „Tytus" (1998)

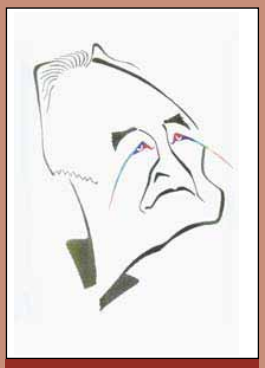
Andrzej Wajda (1999)

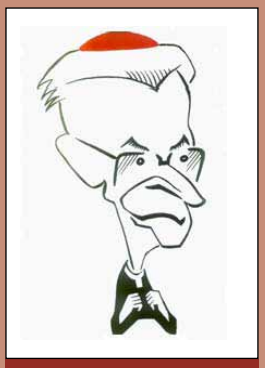
Franciszek Macharski (2000)

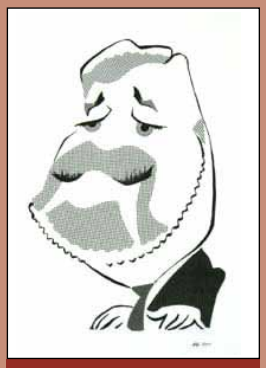
Kazimierz Barczyk (2000)

Stanisław Lem (2001)

Stefan Grzybowski (2001)

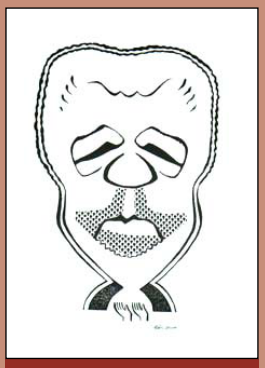
Jerzy Nowosielski (2002)

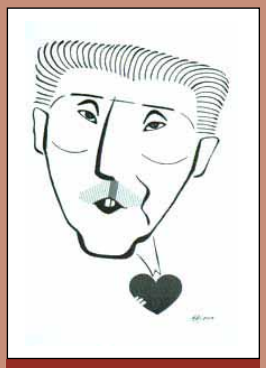
Antoni Dziatkowiak (2002)

Krzysztof Penderecki (2003)

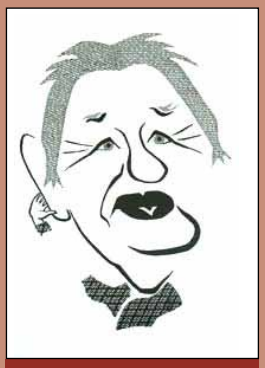
Henryk Mikołaj Górecki (2003)

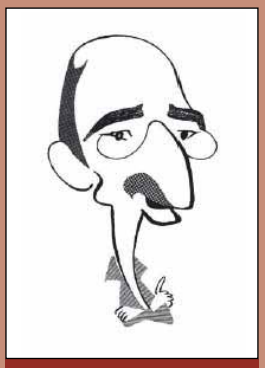
Sławomir Mrożek (2004)

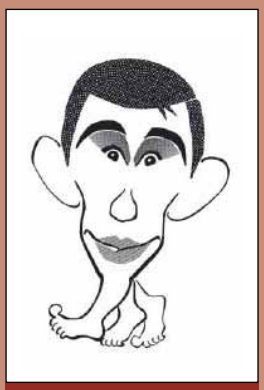

Robert Korzeniowski (2004)

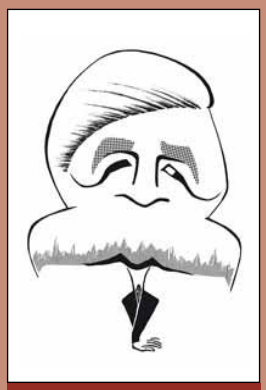

Franciszek Ziejka (2005)

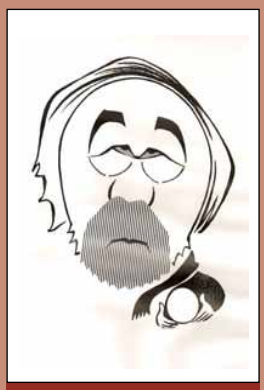

Adam Bujak (2005)

Jerzy Stępień (2006)

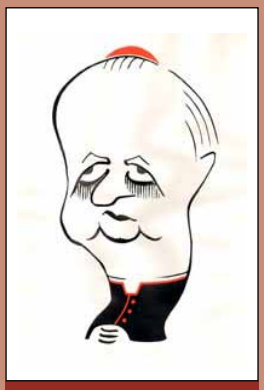

Stanisław Dziwisz (2006)

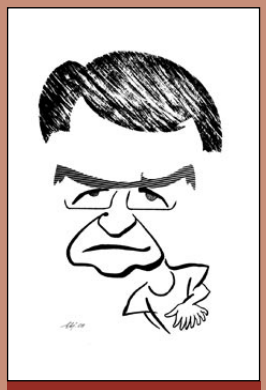

Jerzy Sadowski (2007)

Adam Małysz (2007)

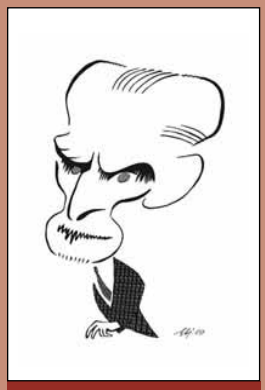

Jacek Woźniakowski (2008)

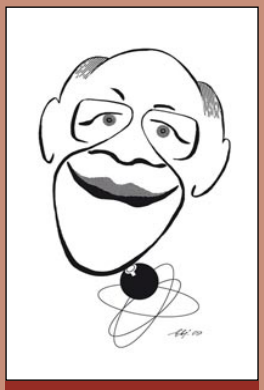

Michał Heller (2008)

Antoni Tajduś (2009)

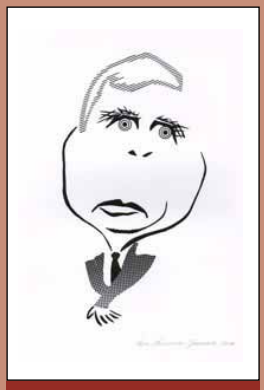

Karol Musioł (2009)

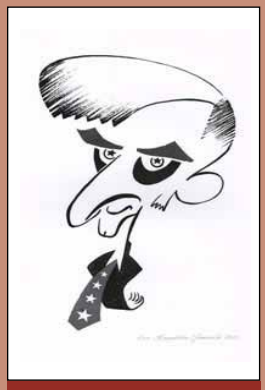

Jerzy Buzek (2009)

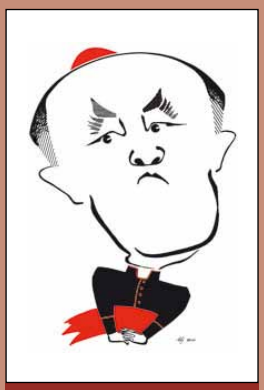

Kazimierz Nycz (2010)

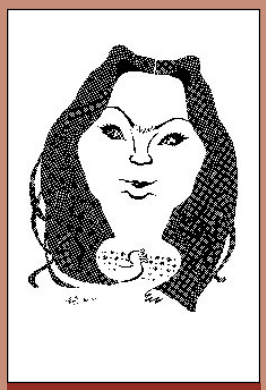

Anna Dymna (2010)

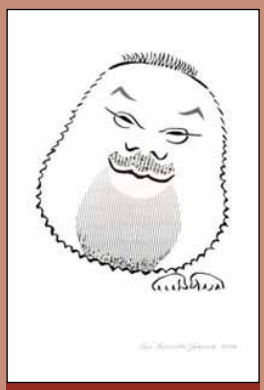

Ryszard Tadeusiewicz (2011)

Igor Mitoraj (2011)

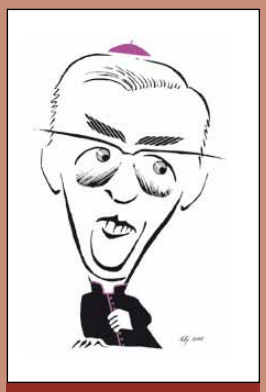

Wiktor Skworc (2012)

Andrzej Białas (2012)

Jerzy Trela (2013)

Anna Polony (2013)

Kamil Stoch (2014)

Justyna Kowalczyk (2014)

Jacek Stryczek (2015)

Zofia Gołubiew (2015)

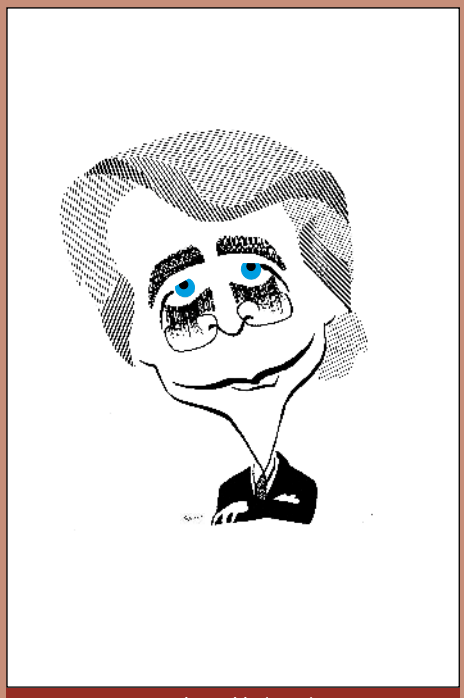

Jacek Purchla (2016)

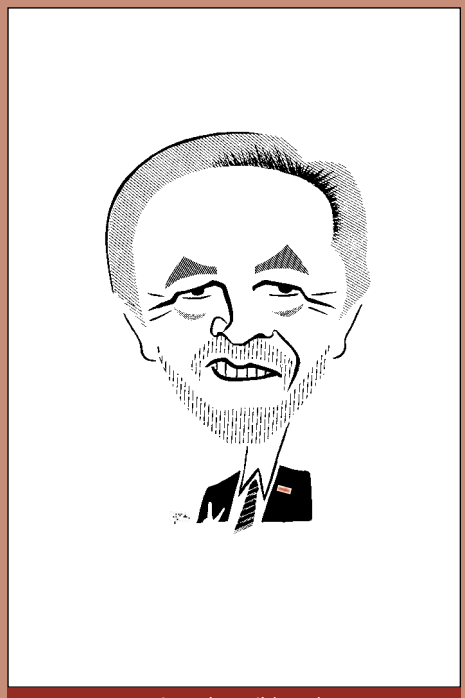

Mieczysław Gil (2016)

LUDZIE ROKU FEDERACJI REGIONALNYCH ZWIĄZKÓW GMIN I POWIATÓW RP W KARYKATURZE EWY BARAŃSKIEJ-JAMROZIK

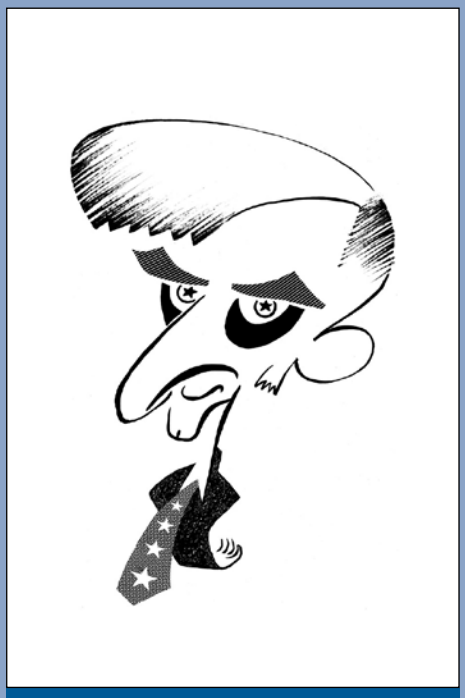

Jerzy Buzek (1998)

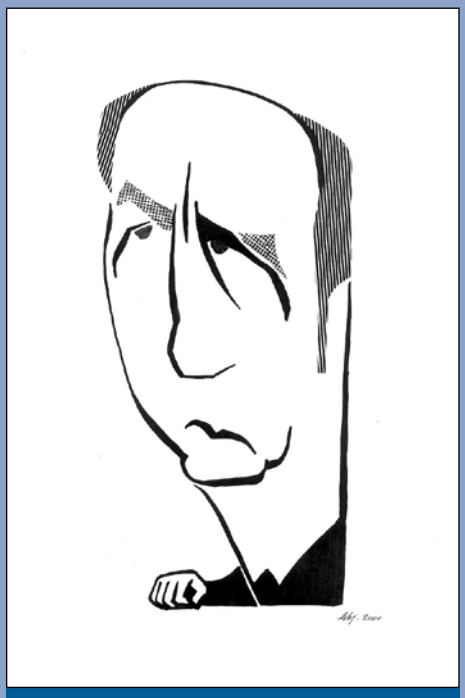

Maciej Płażyński (2001)

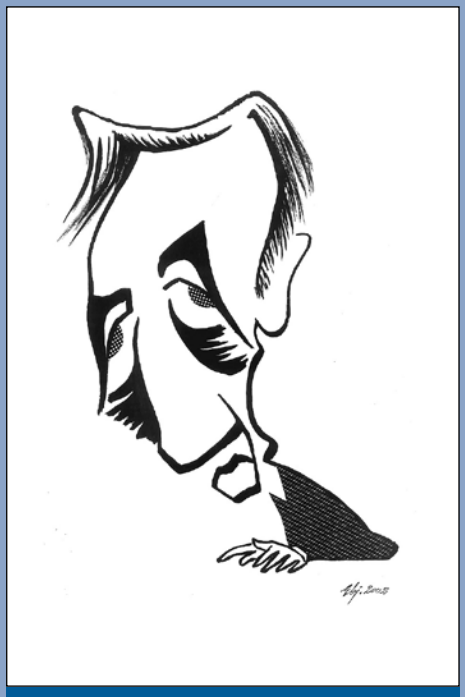

Tadeusz Mazowiecki (2001)

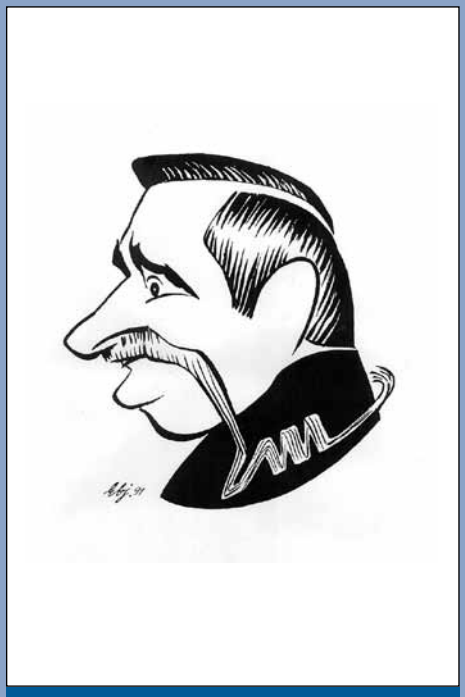

Lech Wałęsa (2001)

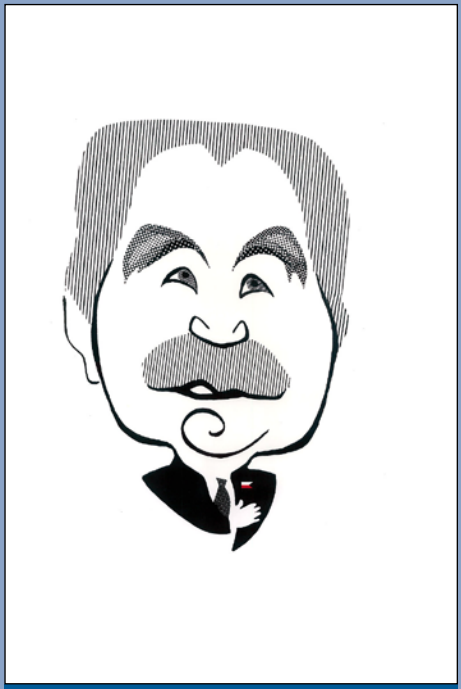

Ryszard Kaczorowski (2004)

Jarosław Kaczyński (2005)

Donald Tusk (2005)

Lech Kaczyński (2006)

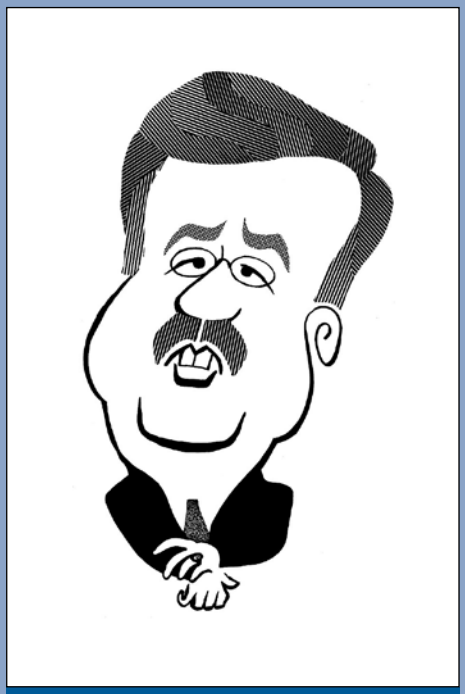

Bronisław Komorowski (2007)

Bogdan Borusewicz (2007)

Jan Olszewski (2015)

Jan Krzysztof Bielecki (2015)

KRÓTKI BILANS ĆWIERĆWIECZA

Odbudowa polskiego samorządu w początkach lat 90. to czas tworzenia podstawowych instytucji, intensywnej nauki i poszukiwania tożsamości. Stawiania sobie kluczowych pytań. Konstruowania zasad i mechanizmów demokracji lokalnej, dającej obywatelom realne poczucie współdecydowania. Choć w pewnej mierze wykorzystywano wtedy doświadczenia z lat II Rzeczpospolitej i sięgano po wzorce z państw Europy Zachodniej, niezwykłego znaczenie nabrała banalna z pozoru metoda „wymiany doświadczeń". Ilość problemów, brak sprawdzonych instrumentów ich rozwiązywania sprawiały, że wśród ludzi, którzy zaangażowali się w działalność samorządową istniał ogromny głód wiedzy elementarnej; trudna do zaspokojenia potrzeba poznawania skutecznych recept na bolączki okresu gwałtownych zmian. To, co dziś wydaje się oczywiste w funkcjonowaniu samorządu, wtedy było nowe i pełne niepewności. Od podstaw budowano np. zasady gospodarowania majątkiem, rekonstruowano zasoby mienia komunalnego, tworzono prawo lokalne. Uczyli się nowi radni i gospodarze gmin, nie mając przy tym oparcia w profesjonalnych instytucjach doradczych czy edukacyjnych. Kopiowanie zachodnich wzorców było ryzykowane i często nieskuteczne. Dodatkowym, niezwykle poważnym problemem była opór starego „centrum" i rozległe wpływy przestarzałych struktur administracji państwowej.

W takich okolicznościach koniecznością stało się szukanie najprostszych, a jednocześnie skutecznych metod współpracy między zatomizowanymi gminami. Chodziło nie tylko o realizację starego przysłowia „w jedności siła". Równie istotne było stworzenie elementarnych mechanizmów przekazywania sobie wiedzy i uzgadniania stanowisk w ważnych dla rodzącego się samorządu terytorialnego sprawach. Istniała zatem naturalna potrzeba zorganizowania jakichkolwiek struktur czy obywatelskich instytucji odpowiadających na te potrzeby.

W kilku pierwszych latach SGM było bardzo istotną organizacją kreującą opinie, forsującą słuszne interesy samorządowe w relacjach z administracją państwową. Nie do przecenienia jest dorobek z tego okresu, obejmujący wspieranie instytucji lokalnych, uruchamianie istotnych dla Polski lokalnej projektów, jak targi czy wydawnictwa. W pierwszych latach istnienia stowarzyszenie zbierając opinie i formułując propozycje konkretnych rozwiązań prawnych budowało fundamenty ustroju samorządowego. Unikalną wartością była jednak właśnie wtedy, do roku 1999 zdolność do widzenia spraw Małych Ojczyzn w szerszej, regionalnej czy z dzisiejszego punktu wiedzenia ponadregionalnej perspektywie. To, co z pozoru mogło być słabością, a zatem bardzo szeroka i luźna sieć kontaktów oraz uczestnictwa od Zamościa po Bielsko-Białą okazało się siłą stowarzyszenia. Ta perspektywa pozwalała widzieć wiele problemów w innej skali i z uwzględnieniem odmiennych kontekstów.

Założenie Stowarzyszenia Gmin Małopolski trzeba uznać, z ponad 25-letniej perspektywy, za bardzo ważny krok ku samoorganizacji szerokiego środowiska samorządowego. Wyjątkowość tego przedsięwzięcia widoczna była chociażby poprzez ogromny zasięg terytorialny. Na pewno istotną rolę w takim zdefiniowaniu obszaru działania miała pozycja Krakowa jako ośrodka znacznie wykraczającego poza siłę nawet tych miast Polski południowo-wschodniej, które od połowy lat 70. miały status stolic województw. Potencjał ten postrzegany był jako potencjał integracji bez zakusów do dominacji nad mniejszymi partnerami. Takie usytuowanie sprawiało, że od samego początku współdziałanie gmin niezwykle zróżnicowanych gdy chodzi o wielkość, zaludnienie czy wreszcie gospodarkę układała się bardzo dobrze.

Można śmiało teraz ocenić, że szerokie traktowanie samorządności miało wyjątkowe znaczenie w okresie, kiedy przez wiele lat otwarta pozostawała kwestia nie tylko podziału terytorialnego Polski, lecz również charakteru różnych wspólnot samorządowych.

Stowarzyszenie poprzez takie spojrzenie na perspektywy rozwoju samorządu walnie przyczyniło się zbudowania dużych, wyposażonych w znaczące kompetencje i budżety regionów.

Józef Lassota, prezydent Krakowa i poseł na Sejm RP, tak ocenia ten okres pracy stowarzyszenia:

Od 1999 rozpoczęły funkcjonowanie samorządy wojewódzkie. Trzeba powiedzieć, że SGM (wówczas

tylko gmin) wraz z Federacją w tym zakresie działały najaktywniej. Wówczas premierem był Jerzy Buzek, a ministrem w jego kancelarii Kazimierz Barczyk, a jednocześnie przewodniczący JST, który pilotował sprawę powstawania województw. Dziś mogę powiedzieć, że województwa są (oprócz gmin) podstawowym organem samorządowym, bo tam podejmowane są decyzje strategiczne o rozwoju województwa.

A SGiPM jest fenomenem w skali kraju, gdyż dziś w Polsce, jeśli mówi się o samorządach, zawsze występuje tam stowarzyszenie małopolskie.

Nie mniej istotne było wsparcie dla metropolitalnej pozycji Krakowa jako ośrodka wpływającego na rozległe obszary w Polsce południowej. Od samego początku – nawet wówczas, kiedy metropolitalny Kraków formalnie pozostawał na równi z innymi 48 miastami, stolicami małych województw, traktowany był jako ogromny walor dla powstającego regionu. Także w pierwszych latach funkcjonowania stowarzyszenie korzystając z tych atutów rozpoczęło wiele przedsięwzięć w wymiarze międzynarodowym, które funkcjonują i owocują do dzisiaj. Było to o tyle istotne, że przez wiele lat toczyły się spory i dyskusje o samorządowy wymiar polityki zagranicznej realizowanej przez gminy, powiaty, województwa. W SGiPM ten rodzaj aktywności traktowany był od zawsze jako naturalny i uzasadniony. Nie tylko w tym przypadku istotną cechą i oczywistym atutem stowarzyszenia była konsekwencja i ciągłość dziania. Znakomitym przykładem jest wieloletnia akcja na rzecz przyjęcia ponad 2 tys. polskich dzieci ze Wschodu.

Jest jeszcze inny, bardzo istotny wymiar charakteryzujący, wymierne i niewymierne, ale zawsze dostrzegalne efekty działań stowarzyszenia. Niekiedy rozłożone na lata były one istotny wsparciem niezwykle ważnych dla Krakowa inwestycji. Są wśród nich tak spektakularne jak III Campus UJ, tak użyteczne a niewidoczne jak oczyszczalnia w Płaszowie i tak unikalne jak zespół sanktuariów Łagiewnikach. Dziś podobne znacznie ma ogromny kompleks nowego Szpitala Uniwersyteckiego powstający w Prokocimiu, który służyć będzie nie tylko miastu i Małopolsce, lecz także wielu sąsiednim regionom. To przykład, jak w skuteczny sposób budowanie szerokiej sieci współpracy, zapoczątkowane u progu lat 90. przynosi dziś namacalne korzyści. Tu i teraz, w historycznej przestrzeni na nowo zagospodarowanej Małopolski. I jeśli robić bilans ćwierćwiecza, to te ukończone z powodzeniem lub realizowane projekty są wystarczającą oceną wartości działania SGiPM.

Konsekwencja jest od lat widoczna przy realizacji wielu ważnych przedsięwzięć ukierunkowanych na konkretne zmiany w regionach i Małych Ojczyznach z bardzo dobrym wykorzystaniem funduszy UE dla Krakowa i Małopolski.

Prof. Andrzej Gołaś, prezydent Krakowa i senator RP tak ocenia:

Przewodniczący SGiPM Kazimierz Barczyk jest jednym z najbardziej znanych i cenionych samorządowców w kraju. Stowarzyszenie od 25 lat jest jego autorskim projektem, który realizuje z pasją. W czasie mojej prezydentury jako poseł i minister wielce zasłużył się w pozyskaniu ponad miliarda złotych z funduszy UE. Były to inwestycje ekologiczne i drogowe w Krakowie i Małopolsce na czele z oczyszczalnią Płaszów II.

Rozwój i inwestycje widać wyraźnie np. w sferze szeroko pojętej ekologii – poczynając od ochrony powietrza i nowoczesnej energetyki niskoemisyjnej, po zwalczanie zagrożeń powodziowych. Zawsze też, jak przystało na instytucję obywatelską i samorządową o charakterze regionalnym, stowarzyszenie skupiało się na problemach specyficznych dla tej części Polski. Tak było w przypadku nie tylko smogu, ale też np. projektów rozwoju ruchu turystycznego. Stąd m.in. tak szeroki udział w realizacji przedsięwzięć dotyczących promocji architektury drewnianej czy rozległych propozycji transgranicznych. Jednakże zainteresowanie problemami właściwymi dla kilku województw tworzyło także istotna wartość dodaną. Bez takiego myślenia być może nie byłoby dzisiaj kompletnego, jedynego łączącego przez terytorium Polski wschód z zachodem szlaku transportowego w postaci Autostrady A-4. Wszak jeszcze w połowie lat 90. poważnie planowano zakończenie jej w Krakowie. Z dzisiejszej perspektywy potężnych zmian geopolitycznych i społecznych na Ukrainie takie rozwiązanie byłoby katastrofą. Także w wielu innych przypadkach to właśnie SGiPM wymuszało myślenie o inwestycjach w taki sposób, aby łączyły one kilka regionów i wykraczały poza wąskie ramy partykularyzmów wojewódzkich. Ten sposób działania stał się ciekawym, innym niż w wielu regionach walorem małopolskiego stowarzyszenia, dla którego nawet dzisiaj przestrzenią odniesienia jest to, co nazywamy historyczną Małopolską. Historyczną, a jednak nowoczesną i pełną inicjatyw.

Stowarzyszenie Gmin
i Powiatów Małopolski
oraz Samorządy Małopolski
z żalem żegnają

Ś.P.

Wojciecha Stańczyka

Dziennikarza, Redaktora Naczelnego
„Wspólnoty Małopolskiej",
Redaktora „Czasu Krakowskiego".
Z wielkim bólem żegnamy
dobrego Kolegę i życzliwego Człowieka.
Na ręce rodzinny i bliskich składamy
najszczersze kondolencje.

Będzie nam Ciebie brakowało Wojtku…

Osoby najdłużej współpracujące z SGiPM oraz Federacją

- **Jan Wieczorkowski** – b. dyrektor Biura SGiPM, b. burmistrz Rabki, b. wicemarszałek Województwa Małopolskiego, b. wiceprezes Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie, dyrektor Biura Federacji Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP
- **Wiesław Misztal** – dyrektor Biura SGiPM, b. wiceprzewodniczący Rady Miasta Krakowa
- **Paweł Stańczyk** – b. dyrektor Biura SGiPM, b. dyrektor Biura Federacji Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP, b. prezes Stowarzyszenia Katolickiej Młodzieży Akademickiej, b. doradca w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, b. wicedyrektor Departamentu Spraw Społecznych w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Sekretarz Miasta Krakowa
- **Grzegorz Kuźma** – b. dyrektor Biura SGiPM, b. dyrektor Biura Federacji Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP, b. dyrektor Gabinetu Politycznego Ministra Łączności, zastępca dyrektora Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOCAK
- **dr Maciej Korkuć** – b. wicedyrektor Biura SGiPM, b. dyrektor biura Federacji Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP, b. prezes Fundacji Rozwoju Samorządności i Prasy Lokalnej, b. radny Miasta Krakowa, naczelnik Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Krakowie
- **Agata Gałuszka** – b. dyrektor Biura SGiPM, b. prezes Stowarzyszenia Katolickiej Młodzieży Akademickiej
- **Marcin Piszczek** – b. wicedyrektor Biura SGiPM, burmistrz Jędrzejowa
- **dr Anna Wilkońska** – b. wicedyrektor Biura SGiPM, b. dyrektor Biura Małopolskiej Organizacji Turystycznej
- **Teresa Woźnica** – b. kierownik sekretariatu SGiPM
- **dr Anna Góral** – wicedyrektor Biura SGiPM, wicedyrektor Instytutu Kultury UJ
- **Paweł Żarnowiecki** – kierownik sekretariatu SGiPM
- **Bartosz Lipszyc** – wicedyrektor Biura SGiPM, wicedyrektor Biura Federacji Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP, współpraca od 1999 r.
- **Przemysław Dziewitek** – wicedyrektor Biura Federacji, członek Zarządu Ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych
- **Agnieszka Matuszyńska-Dziewitek** – wicedyrektor Małopolskiego Regionalnego Centrum Informacji Europejskiej
- **Marcin Gołąbek** – wicedyrektor Biura Federacji

Najpełniejszy, ciągle aktualizowany zbiór materiałów związanych z działalnością Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski znajduje się na stronie internetowej SGiPM, dostępnej pod adresem **www.sgpm.krakow.pl.** Znaleźć tam można zawierające prawie 500 pozycji interaktywne kalendarium SGiPM, relacje z bieżących wydarzeń, a także archiwalne zaproszenia, komunikaty, uchwały, dokumenty, wydawnictwa i cykliczne sprawozdania z działalności. Materiały te podzielone są dodatkowo według rodzaju wydarzenia na konferencje, konkursy, projekty, spotkania i akcje charytatywne. Odrębne odnośniki w górnym pasku strony prowadzą do listy konferencji, Małopolan Roku, relacji z Akcji Podarujmy Lato Dzieciom ze Wschodu i zarchiwizowanych numerów „Wspólnoty Małopolskiej" oraz „Gazet Powiatów i Województw". Błyskawiczne dotarcie do poszukiwanej informacji umożliwia wewnętrzna wyszukiwarka. W dostępnym zarówno na stronie głównej, jak i na każdej podstronie okienku wystarczy wpisać tylko odpowiednią frazę.

Najważniejsze zagadnienia podejmowane przez Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski

Ćwierćwiecze Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski to czas wypełniony setkami inicjatyw i pomysłów, realizowanych często w wymiarze ogólnopolskim we współpracy z Federacją Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP z siedzibą w Krakowie. Lata realizacji konkretnych projektów, wywołanych zmieniającymi się okolicznościami, a jednocześnie liczne przedsięwzięcia systemowe, tworzące w długiej perspektywie swoistą wartość dodaną. Istotą jest kontynuacja dobrych praktyk i angażowanie coraz to nowych osób wzbogacających pierwotne założenia. Wieloletnie starania o stworzenie w Krakowie Muzeum Armii Krajowej, zabiegi o skuteczne zwalczanie smogu, wspieranie rozwoju turystyki pielgrzymkowej czy wreszcie Akcja *Podarujmy Lato Dzieciom ze Wschodu* są przedsięwzięciami, które w bardzo różnych dziedzinach kreują tożsamość Stowarzyszenia. Pokazują, że nie jest jedynie organizacją lobbingu na rzecz Polski samorządowej i rozwoju regionu. Budują wizerunek organizacji realnie zaangażowanej w pomoc i zmiany na rzecz obywateli. Podsumowując te kilkadziesiąt lat trzeba dostrzegać zarówno to, co jest specyficzne dla organizacji broniącej interesów lokalnych i regionalnych wspólnot samorządowych, lecz również i to, co jest bardzo wymiernym, skonkretyzowanym efektem stowarzyszeniowej pracy.

Zebrany tu długi katalog spraw, inicjatyw, przedsięwzięć jest takim właśnie spisem istotnych dokonań minionego ćwierćwiecza.

Stowarzyszenie, realizując rozmaite formy zaangażowania, poważnie przyczyniło się do uruchomienia kilkudziesięciu inwestycji i powstania znaczących dla miasta i regionu instytucji.

Wsparcie SGiPM dla kluczowych inwestycji w Krakowie obejmowało m.in. takie inwestycje, jak:
- Kampus UJ,
- Nowy Szpital Uniwersytecki,
- Lotnisko w Balicach,
- Oczyszczalnia ścieków Płaszów II,
- Klinika Kardiochirurgii,
- Ekospalarnia,
- Muzeum AK,
- Sanktuarium Bożego Miłosierdzia i Centrum Jana Pawła II,
- Centrum Muzyki – Filharmonia Krakowska,
- Małopolskie Centrum Nauki „Copernicanum",
- Metro w Krakowie,
- Zjazd z obwodnicy do Łagiewnik.

Pomoc w modernizacji transportu w regionie to szerokie zaangażowanie w realizację takich projektów jak:
- Autostrada A4,
- Szybka Kolej Aglomeracyjna,
- Dwupasmowa „Zakopianka" i „Sądeczanka",
- Obwodnice miast i gmin,
- Droga S7 od granicy woj. świętokrzyskiego do Krakowa,
- Beskidzka Droga Integracyjna,
- Rozwój przejść granicznych.

Niezwykle ważnym elementem w pracach Stowarzyszenia były skuteczne i prowadzone systematycznie prace na rzecz poprawy stanu środowiska. W wielu przypadkach łączyło się to z promowaniem innowacyjnych projektów i technologii.

Ekologia i nowoczesne czyste technologie to wiele projektów i inicjatyw, m.in.:
- czysta woda i czyste powietrze,
- ograniczanie niskiej emisji,
- odnawialne źródła energii,
- fotowoltaika, solary, termomodernizacje
- elektromobilność,
- małe elektrownie wodne,
- budownictwo termooszczędne,
- zmiany klimatyczne i związane z nimi nowe prawo europejskie.

Podejmując prace na rzecz rozwoju turystyki SGiPM zawsze koncentrowało się na specyficznych walorach regionu i jego wyraźnych atutach.

Rozwój turystyki realizowany przez SGiPM obejmował m.in. takie przedsięwzięcia jak:
- wspieranie rozwoju ziem górskich i górzystych,
- Żeglowna Wisła w Małopolsce,
- rozwój turystyki pielgrzymkowej,

- promocja Małopolski poprzez Światowe Dni Młodzieży,
- Szlaki Jana Pawła II,
- Szlak Architektury Drewnianej,
- Szlak Owocowy,
- „Tetris" – projekt 10 państw Europy Środkowej dotyczący dziedzictwa kulturowego.

W przypadku działań na rzecz rozwoju sportu stawiano od zawsze na projekty ułatwiające upowszechnianie aktywności dzieci, a także na projekty mające istotne znaczenie promocyjne.

Projekty sportowe, w które szczególnie zaangażowało się Stowarzyszenie:
- Zimowa Olimpiada Zakopane 2006,
- inwestycje infrastrukturalne w bazę sportową,
- Euro 2012 i budowa orlików w gminach i wioskach,
- wspieranie Małopolskiej Ligi Małych Mistrzów.

Dwie pierwsze dekady funkcjonowania Stowarzyszenia to okres kilku wielkich klęsk żywiołowych w Polsce południowo-wschodniej. Stowarzyszenie podjęło szerokie i w wielu obszarach skuteczne działania na rzecz realnego ograniczenia skutków powodzi.

Pomoc dla powodzian w działaniach SGiPM to:
- program ochrony przed powodziami,
- programy likwidacji osuwisk popowodziowych,
- Program Ochrony przed Powodzią w Dorzeczu Górnej Wisły,
- współpraca z Fundacją EquiLibre w Krakowie – Akcja gminy – sołectwom.

Choć sama nazwa SGiPM sugeruje, że powinno się ono koncentrować na sprawach jednego regionu, od początku była to instytucja wspierająca dialog i kooperację ponadregionalną. Stąd systematyczny, czynny i skuteczny udział w kilku ważnych projektach ponadregionalnych. Było to także miejsce prowadzenia aktywnego lobbingu na rzecz interesów całej, historycznej Małopolski.

Współpraca międzyregionalna obejmowała m.in.:
- Forum Ekonomiczne i Forum Regionów w Krynicy,
- Forum Parlamentarzystów i Samorządowców Ziem Górskich,
- współpracę systemową Małopolski i Śląska.

Specyfika regionu wymagała dostrzegania ważnych problemów mieszkańców terenów wiejskich, a także zabiegania o interesy rolników z terenów górskich. W tej walce SGiPM było jednym z najważniejszych ośrodków w Polsce.

Działania SGiPM na rzecz modernizacji małopolskiej wsi to:
- Małopolska Giełda Rolno-Ogrodnicza,
- Małopolski Program Rozwoju Wsi i Rolnictwa,
- program rozwoju ziem górskich, współudział w tworzeniu ustawy.

Wielkie wyzwanie, jakim był proces łączenia się Polski z Unią Europejską zostało w szczególny sposób potraktowane przez Stowarzyszenie i skupione w nim samorządy. Sprawy integracji z UE należały do najważniejszych w działalności SGiPM. Bardzo szeroka była gama aktywności w tej sferze. Jednocześnie trzeba zauważyć, że choć samorządy terytorialne nie są podmiotami prawa międzynarodowego, zaangażowanie w te sprawy może przynosić wiele konkretnych korzyści. Widać to wyraźnie poprzez efekty wieloletniej współpracy z samorządami i władzami lokalnymi naszej części Europy.

Integracja Polski z Unią Europejską oraz współpraca międzynarodowa obejmowała wiele różnorodnych przedsięwzięć, działań i projektów, m.in. takich jak:
- Małopolskie Targi Funduszy Europejskich,
- VII Program Ramowy Unii Europejskiej na rzecz badań i rozwoju 2007–2013,
- zloty Szkolnych Klubów Europejskich,
- korzystanie z przedakcesyjnych funduszy pomocowych,
- finansowanie inwestycji komunalnych z funduszy Unii Europejskiej,
- wykorzystanie Funduszy Unii Europejskiej w działalności samorządów gmin, powiatów
- i województw,
- wykorzystanie możliwości dotacyjnych dla samorządów i organizacji pozarządowych,
- kursy z certyfikatem dla menadżerów funduszy UE,
- Małopolskie Regionalne Centrum Informacji Europejskiej,
- współpraca wyszehradzka,
- współpraca z Polonią w USA,
- współpraca z samorządami we Włoszech,
- polsko-niemiecka współpraca młodzieży,
- współpraca z samorządami Ukrainy, Słowacji i Niemiec,
- wizyty studyjne samorządów Małopolski: Ukraina, Litwa, Białoruś, Ukraina, Włochy,
- szkoła letnia liderów polskich i polonijnych organizacji na Wschodzie.

Przez lata Stowarzyszenie prowadziło systematyczną pracę na rzec poprawy jakości zarządzania w instytucjach lokalnych. Jednocześnie stało się

instytucją otwartą na kontakty z innymi środowiskami.

Nowoczesne zarządzanie i administracja publiczna oraz integracja społeczna w działalności SGiPM to działania obejmujące:

- tworzenie zasad funkcjonowania jednostek pomocniczych samorządu,
- standardy etyczne w samorządzie,
- kształtowanie, pilotowanie i monitorowanie reformy samorządowej powiatów i województw,
- inwestycje infrastrukturalne w gminach,
- budowę szkół i hal sportowych,
- budowę wodociągów, kanalizacji i oczyszczalni ścieków,
- współpracę z bankami spółdzielczymi,
- pomoc samorządu dla różnych grup osób niepełnosprawnych,
- likwidację barier architektonicznych,
- strefy gospodarcze, parki technologiczne w gminach, specjalne strefy ekonomiczne,
- współpracę samorządów z organizacjami pozarządowymi,
- rolę samorządów w zapewnieniu bezpiecznej drogi do szkoły,
- rolę samorządu terytorialnego w skutecznym przeciwdziałaniu bezrobociu,
- promocję innowacyjnych przedsięwzięć gospodarczych poprzez konkurs Lider Małopolski,
- rozwój turystyki jako znaczącego elementu rozwoju w wymiarze regionalnym i lokalnym,
- pomoc dla działaczy opozycji antykomunistycznej i osób represjonowanych,
- targi sprzętu komunalnego,
- Małopolską Akademię Samorządową SGiPM,
- cykle bezpłatnych szkoleń samorządowych,
- spotkania noworoczne i bale charytatywne.

Trudne problemy ochrony zdrowia, angażujące od reformy w 1999 roku samorządy regionalne, były dostrzegane przez członków Stowarzyszenia. Ich zainteresowania koncentrowały się na tych elementach systemu opieki zdrowotnej, które do dziś przysparzają wielu kłopotów.

Poprawa funkcjonowania służby zdrowia w gminie, powiecie oraz województwie w pracach Stowarzyszenia była tematem realizowanym poprzez:

- tworzenie systemu ratownictwa medycznego,
- rozwiązywanie problemów opieki doraźnej i całodobowej,
- fundusze UE i konferencje szkoleniowe,
- modernizację Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego w Krakowie – Prokocimiu,
- promocję zdrowej żywności w szkołach,
- rozwój gmin uzdrowiskowych i lecznictwa.

SGiPM wielokrotnie w swojej historii występowało w obronie mediów lokalnych i regionalnych, sprzeciwiając się powracającym tendencjom centralistycznym. Szczególnie wiele troski poświęcono reformie telewizji publicznej.

Wsparcie dla mediów publicznych i regionalnych to:

- ochrona i rozwój publicznej telewizji regionalnej,
- współpraca z mediami lokalnymi oraz regionalnymi.

Komputeryzacja urzędów i instytucji samorządowych była jednym z najważniejszych przedsięwzięć ostatnich dwóch dekad. Stowarzyszenie inicjowało wiele konkretnych projektów wspierających te zmiany. Stało się także inspiratorem budowania sieci organizacji pozarządowych, aktywnie i skutecznie działających na rzecz ograniczania w Polsce wykluczenia cyfrowego.

Informatyzacja w gminach Małopolski to m.in. takie działania, inicjatywy i tematy:

- Cykl konferencji „Miasta w Internecie",
- Kraków polską Doliną Krzemową, wysokie technologie szansą rozwoju Małopolski,
- Rozwój telekomunikacji i multimediów w gminach, powiatach i województwach,
- Wieś aktywna: zastosowanie technologii informacyjnych w rozwoju społeczności lokalnych,
- Szerokopasmowa sieć internetowa,
- E-administracja.

Podobnie jak w przypadku szerokich kontaktów zagranicznych, także w działaniach na rzecz Polaków mieszkających w innych krajach Europy Środkowej i Wschodniej oraz Azji Stowarzyszenie częstokroć skutecznie zastępowało instytucje państwowe. Wyjątkowym przykładem stała się trwająca przez lata akcja na rzecz polskich dzieci ze Wschodu, realizowana dzięki autentycznemu, osobistemu zaangażowaniu ludzi od lat związanych z SGiPM.

Działania na rzec Polaków za granicą i wsparcie akcji humanitarnych w pracach Stowarzyszenia obejmowały:

- cykliczną akcję „Podarujmy Lato Dzieciom ze Wschodu: Ukraina, Białoruś, Litwa, Rosja, Bukowina Rumuńska",
- pomoc Polakom w Kazachstanie,
- organizowanie pomocy dla repatriacji kilkuset osób z Kazachstanu,

- pomoc Polakom na Białorusi oraz Polakom na Wschodzie,
- pomoc humanitarną dla krajów byłej Jugosławii,
- pomoc Czeczenom, współtworzenie ośrodka czeczeńskiego w Krakowie.

Komplikująca się coraz bardziej sytuacja demograficzna i coraz większe zaangażowanie państwa w aktywizację seniorów spowodowało, że w ostatnich latach także Stowarzyszenie coraz więcej uwagi poświęcało tej problematyce.

Działania na rzecz aktywizacji seniorów to m.in.:
- wydanie „Vademecum seniora",
- Małopolskie Forum Seniorów,
- debaty i konferencje o polityce społecznej, prorodzinnej i senioralnej,
- rozwój Uniwersytetów Trzeciego Wieku.

Konkursy, konferencje i wydawnictwa to tylko część działań, dzięki którym Stowarzyszenie nie tylko wypełnia swoje zadania, lecz także jest rozpoznawalne w Krakowie i regionie. Wiele z nich ma już długą tradycję i renomę.

Konkursy prowadzone przez SGiPM:
- „Najpopularniejszy wójt i burmistrz Małopolski",
- „Lider Małopolski",
- „Małopolanin Roku",
- „Bezpieczne drogi w Małopolsce. Budujemy chodniki i ścieżki rowerowe",
- „Trzy Korony Małopolski",
- „Konkurs Małopolskich potraw i wyrobów regionalnych",
- konkurs na najlepszą stronę internetową jednostek samorządowych oraz sołectw, KGW i OSP,
- wybór „Chłopa Roku".

Konferencje zrealizowane w ramach SGiPM:
- konferencje regionalne w Krakowie,
- konferencje regionalne w innych miastach,
- cykle konferencji ogólnopolskich,
- konferencje samorządów państw Grupy Wyszehradzkiej,

Kongresy:
- I Kongres Samorządów Terytorialnych RP,
- dwa Kongresy Niskiej Emisji,
- Europejski Kongres Samorządów w Krakowie,
- Ogólnopolska Konwencja Powiatów,
- Ogólnopolska Konwencja Przewodniczących Rad Gmin, Powiatów, Sejmików Województw,
- Forum Turystyki,
- Forum Budownictwa Pasywnego i Efektywności Energetycznej w Budownictwie,
- Forum Gospodarki Odpadami,
- Forum Odnawialnych Źródeł Energii,
- Forum Budownictwa Pasywnego,
- Forum Turystyki Ekologicznej,
- forum partnerstwa publiczno-prywatnego,
- forum parlamentarzystów i samorządowców ziem górskich,
- Forum Regionów Rzeczypospolitej.

Wydawnictwa SGiPM:
- bezpłatne wydawnictwa pokonferencyjne,
- „Wspólnota Małopolska",
- oferty inwestycyjne podmiotów samorządu terytorialnego,
- „Gazeta Powiatów i Województw",
- albumy promujące Małopolskę,
- „Leksykon Samorządowców w Małopolsce",
- „Leksykon działaczy Solidarności",
- monografie gmin,
- „Małopolskie Centrum Prawa Miejscowego".

Ziemie Małopolski w XIX i XX wieku

Poniższe opracowanie pochodzi ze specjalnego wydania „Wspólnoty Małopolskiej" – „Małopolska na przestrzeni wieków" (1999 r.)

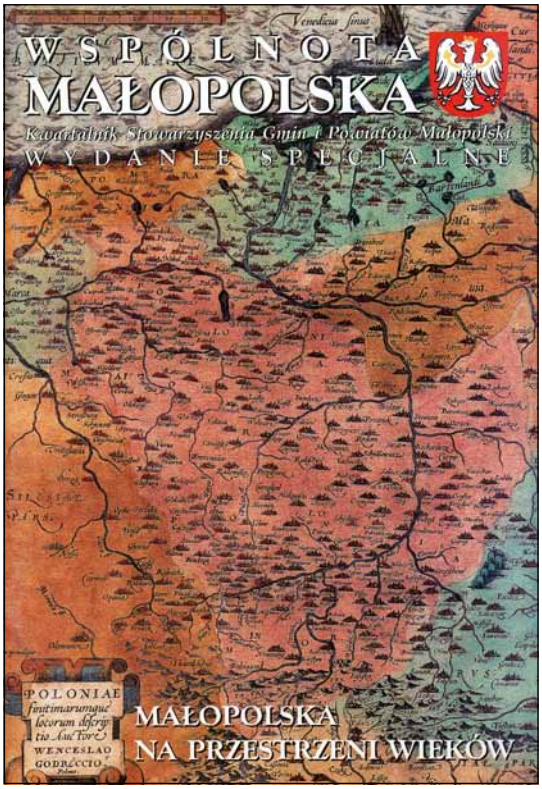

Mimo upływu ponad osiemdziesięciu lat od odzyskania niepodległości w 1918 roku wciąż w świadomości Polaków funkcjonują niektóre podziały pomiędzy państwami zaborczymi. Szczególnie wyraziste jest to w Małopolsce, która – jak żadna z pozostałych historycznych dzielnic Polski – od początku doby rozbiorowej podzielona została granicami państw. Często słyszy się tutaj, że ktoś jest „z Kongresówki", czy z „Galicji". Stolica Małopolski – Kraków wciąż mylnie uchodzi za główne miasto, czy wręcz za stolicę Galicji, a nazwa ta, mimo swojej dziwaczności, za sprawą chwalebnego półwiecza autonomii błędnie funkcjonuje w mowie potocznej niemalże jako synonim Małopolski.

Mało kto ma dzisiaj świadomość, że Kraków był częścią Galicji jedynie przez mniej niż połowę okresu istnienia zaborczej prowincji o tej nazwie. Galicja jako twór administracyjny istniała w historii przez prawie 146 lat – Kraków był w jej granicach jedynie w ciągu 72 lat. Przez znaczną część tego okresu (43 lata) był podobnie jak i dwie inne stolice przedrozbiorowych województw małopolskich (Lublin i Sandomierz) związany ściśle z północną częścią regionu, a przez pozostałe 31 lat wraz z bezpośrednimi przyległościami tworzył Rzeczpospolitą Krakowską.

GALICJA

Pierwszy rozbiór Polski w roku 1772 przepołowił Małopolskę na dwie części, które przez całe dwadzieścia trzy lata (czyli dłużej niż istniała II Rzeczpospolita) podlegały różnym zmianom politycznym i społecznym w różnych państwach. Kraków, stolica jednego z małopolskich województw, pozostał w granicach Rzeczypospolitej wraz z całą północną i północno-zachodnią Małopolską (z Sandomierzem, Lublinem, Zagłębiem Staropolskim i Częstochową). Cała południowa Małopolska, od granic Śląska Cieszyńskiego i Wisły na południe i wschód włączona została do prowincji nazwanej przez Austriaków Galicją, w swoistym nawiązaniu do nazwy Rusi Halickiej. Największym i najbardziej znaczącym miastem całego terytorium włączonego do monarchii Habsburgów był Lwów, który aż do 1918 roku pozostał jego administracyjnym centrum. Inne większe miasta, które się znalazły w Galicji to Tarnów, Nowy Sącz, Jarosław, Przemyśl, Zamość (dzisiaj przecież nie uznawany za miasto „galicyjskie"), Drohobycz, Stanisławów i Tarnopol.

Drugi rozbiór Polski w 1793 roku przyniósł kolejny podział Małopolski: do Prus włączona została jej najbardziej na zachód wysunięta część z Częstochową. W związku z tym, że Austria nie uczestniczyła w II rozbiorze granice „Galicji i Lodomerii" pozostały niezmienione.

Rok 1795 przyniósł ostateczny upadek Polski. W granicach Austrii znalazła się nie tylko pozostała część Małopolski, lecz także południowa część wschodniego Mazowsza i południowe fragmenty Podlasia (przebieg austriackiej granicy wyznaczyła tu linia Bugu).

Mimo że tym razem w nowych granicach Austrii znalazł się praktycznie cały historycznie ukształtowany region z trzema głównymi ośrodkami Małopolski (Kraków, Lublin, Sandomierz) nowej prowincji z przyczyn politycznych nadano nazwę „Nowa Galicja". Warto zauważyć, że zachodnia granica nowej prowincji biegnąca wzdłuż Pilicy zasadniczo pokrywała się z zachodnią granicą historycznej Małopolski na tym odcinku. Jedynie Częstochowa z przyległościami pozostała w Prusach.

Tak ukształtowany podział Małopolski przetrwał zaledwie 12 lat. Właśnie Częstochowa jako pierw-

szy skrawek Małopolski znalazła się już w roku 1807 w granicach utworzonego przez Napoleona Księstwa Warszawskiego. Niemal dwa lata później, w wyniku zwycięskiej wojny z Austrią, Księstwo Warszawskie powiększyło się nie tylko o całe terytorium „Nowej Galicji" z Krakowem, Sandomierzem i Lublinem, ale włączono do jego granic także północno-wschodni skrawek „starej" Galicji z Zamościem, zdobytym przez Polaków w czasie kampanii wojennej.

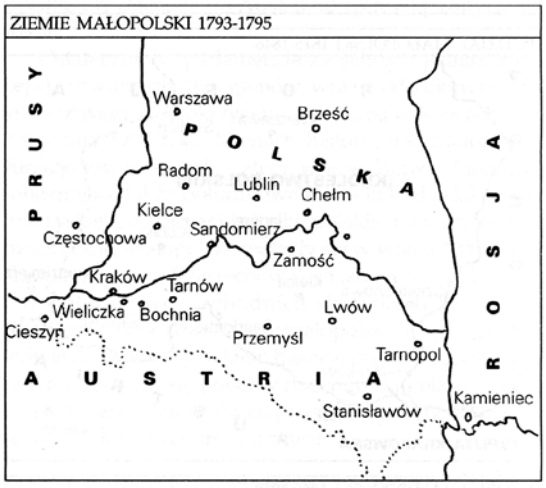

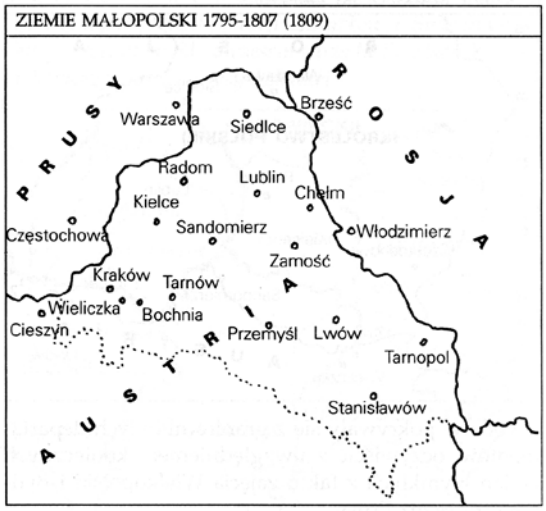

Księstwo Warszawskie w roku 1807 administracyjnie podzielone zostało na 6 departamentów: poznański, bydgoski, płocki, warszawski, kaliski (tu włączono Częstochowę z przyległościami) i łomżyński. Na ziemiach przyłączonych w 1809 r. utworzono kolejne departamenty: krakowski (z Krakowem), radomski (z Radomiem, Kielcami i Sandomierzem), lubelski (z Lublinem, Chełmem i Zamościem) oraz siedlecki (z północnymi skrawkami Małopolski). Częstochowa pozostała w granicach departamentu kaliskiego.

Reszta rozbiorowych zdobyczy Austrii w postaci nieco okrojonej Galicji ze Lwowem (nota bene także zdobytym przez Polaków w 1809 r.) pozostała w granicach tego państwa.

PO KONGRESIE WIEDEŃSKIM

Księstwo Warszawskie przetrwało tylko do upadku Napoleona. Jednakże wyznaczony przez jego południowe granice podział Małopolski na część południową i północną przetrwał na dalsze dziesięciolecia w kształcie niemalże niezmienionym na skutek decyzji Kongresu Wiedeńskiego z 1815 r. Nastąpiła wszakże bardzo ważna zmiana jakościowa: północna część regionu po raz pierwszy w historii znalazła się w granicach Rosji, na obszarze właśnie utworzonego pod berłem cara tzw. Królestwa Polskiego. Terytorialnie nieznaczną, lecz niezmiernie ważną z punktu widzenia dziejów regionu zmianą graniczną wówczas dokonaną było utworzenie oddzielnego państewka – Rzeczypospolitej Krakowskiej, w której granicach znalazł się Kraków i jego bezpośrednie okolice.

W podziale administracyjnym Królestwa Polskiego zarzucono obcy polskiej tradycji, napoleoński podział na departamenty i utworzono województwa (jednak ze znacznie ograniczonymi kompetencjami samorządu terytorialnego). Zasadniczo granice nowych województw pokrywały się z granicami byłych departamentów, oczywiście z uwzględnieniem koniecznych zmian wynikłych z faktu zajęcia Wielkopolski i Bydgoszczy przez Prusy.

Poważny problem pojawił się także w Małopolsce. Utworzenie Rzeczypospolitej Krakowskiej spowodowało oderwanie stolicy Małopolski od terytorium b. departamentu krakowskiego, który – już jako województwo krakowskie – znalazł się po stronie rosyjskiej. Najbardziej znaczącymi miastami tak okrojonego województwa były Olkusz, Jędrzejów i Miechów, stąd rozważano propozycję utworzenia nowego centrum administracyjnego właśnie w tym ostatnim ośrodku. Ostatecznie przyjęto inne rozwiązanie: dokonano przesunięcia północnych granic województwa tak, aby objęły Kielce (wcześniej znajdujące się w de-

partamencie radomskim) i tam ulokowano siedzibę władz wojewódzkich.

W ten sposób w granicach Królestwa Kongresowego funkcjonować zaczęły trzy województwa w całości położone na terenie Małopolski: województwo krakowskie z siedzibą w Kielcach, województwo sandomierskie z siedzibą w Radomiu i województwo lubelskie z siedzibą w Lublinie. Północne skrawki regionu znalazły się w granicach województwa podlaskiego z siedzibą w Siedlcach, a Częstochowa i okolice – w województwie kaliskim.

Po powstaniu listopadowym, w ramach postępującej rusyfikacji „Kongresówki", w roku 1836 województwa przemianowane zostały na gubernie – w zgodzie z nomenklaturą używaną w całym państwie rosyjskim.

Nowy podział Małopolski na trzy części przetrwał 31 lat. Po upadku Powstania Krakowskiego w 1846 r. całość terytorium Rzeczypospolitej Krakowskiej znalazła się bezpośrednio w granicach Austrii. Dopiero wtedy Kraków po raz pierwszy znalazł się w granicach Galicji.

Tym razem nowe granice okazały się dosyć stabilne: podział Małopolski na dwie części przetrwał praktycznie przez następne 72 lata. W tym okresie Kraków integrował się z resztą Galicji, która dzięki autonomii po roku 1867 przeżywać zaczęła okres rozwoju swobód narodowych i obywatelskich. W tym czasie Małopolska północna podlegała wszystkim politycznym zawirowaniom, jakie towarzyszyły ziemiom polskim włączonym do Rosji. Represje popowstaniowe, przemiany społeczne i odmienność polityki władz carskich powodowały pogłębianie się różnic pomiędzy tą i południową częścią Małopolski. Podział Kongresówki na gubernie sprzyjał dalszemu stopniowemu zacieraniu się północnych granic Małopolski: tereny na północ od Lublina, częściowo ograniczone linią Wieprza i Wisły na zachodzie były administracyjnie połączone z częścią Podlasia (do linii Bugu na wschodzie i północy) w ramach guberni siedleckiej. Podobnie było z Częstochową, która znalazła się w guberni piotrkowskiej (utworzonej z części guberni kaliskiej i warszawskiej). W całości położone na terenie Małopolski były gubernie lubelska, radomska i kielecka.

W II RZECZYPOSPOLITEJ

Paradoksalnie granice Małopolski z czasów zaborów utrwalone zostały po odzyskaniu niepodległości w administracyjnym podziale na województwa. Na terenie byłej Galicji utworzono cztery województwa: krakowskie, lwowskie, tarnopolskie i stanisławowskie. Na terenie Małopolski północnej utworzono województwo lubelskie, którego granice całkowicie pokrywały się z granicami byłych guberni lubelskiej i siedleckiej, oraz województwo kieleckie, w którego skład weszły w całości byłe gubernie radomska i kielecka oraz – co godne podkreślenia – cały fragment historycznej Małopolski z Częstochową (powiaty częstochowski, będziński, zawierciański i sosnowiecki), który przed I wojną światową był w guberni piotrkowskiej. W ten sposób cała zachodnia granica województwa kieleckiego niemalże dokładnie pokrywała się z zachodnią granicą historycznej Małopolski, tj. z zachodnią granicą przedrozbiorowych województw krakowskiego i sandomierskiego.

Dnia 1 kwietnia 1938 roku dokonano pewnych przesunięć granic wojewódzkich, w wyniku których wyraźnie pomniejszone zostało województwo łódzkie i częściowo warszawskie. Stąd dla równowagi w rok później, 1 kwietnia 1939 roku, powiększone zostały granice województwa łódzkiego kosztem województwa warszawskiego i kieleckiego. Z tego ostatniego odłączono powiat opoczyński. Z kolei do województwa warszawskiego przyłączono część lubelskiego – nie będące nigdy częścią Małopolski północne powiaty: garwoliński oraz węgrowski i sokołowski.

W PRL I PO ODZYSKANIU NIEPODLEGŁOŚCI

Po drugiej wojnie światowej podział administracyjny Polski bazował zasadniczo na wojewódzkich granicach sprzed 1939 roku. Jednak prawie połowa II Rzeczypospolitej znalazła się poza nowymi granicami. Przybyły nowe terytoria na zachodzie i północy.

W związku z zajęciem przez ZSRR Lwowa w granicach Polski pozostały jedynie zachodnie powiaty byłego województwa lwowskiego. Ośrodkiem wojewódzkim stał się z konieczności Rzeszów, a w lipcu 1945 roku, w celu powiększenia województwa rzeszowskiego, przyłączono do niego cztery powiaty dotychczasowego województwa krakowskiego: gorlicki, jasielski, dębicki i mielecki. Jednocześnie nastąpiło przesunięcie województwa krakowskiego na północ. Przyłączone do niego zostały powiaty miechowski i olkuski (dotychczas w kieleckiem). W ten sposób po raz pierwszy od 1815 roku oba ośrodki, Olkusz i Miechów, na powrót zostały administracyjnie przyporządkowane do ośrodka wojewódzkiego w Krakowie. W województwie śląsko-dąbrowskim znalazły się powiaty zawierciański, będziński i sosnowiecki.

W czerwcu 1950 roku dokonano kolejnej zmiany podziału administracyjnego: z czternastu dotychczasowych województw utworzono siedemnaście. W związku z tym do województwa kieleckiego powróciły powiaty opoczyński i konecki, natomiast odpadł do katowickiego (dotychczas zwanego śląskim) powiat częstochowski.

W czerwcu 1975 roku ze względów politycznych, uwarunkowanych głównie sytuacją w partii komunistycznej, dokonano nowego podziału Polski – tym razem na 49 województw. Podział ten nie był oparty o żadne przesłanki regionalne ani historyczne. Tereny historycznej Małopolski znalazły się w granicach 16 nowych województw.

Dopiero po odzyskaniu niepodległości pojawiły się możliwości zmniejszenia liczby województw i zmiany ustroju administracji publicznej. Reforma administracyjna z roku 1998 miała na celu stworzenie dużych samorządowo-rządowych województw – regionów „widocznych na mapie Europy". Pierwotna propozycja rządowa z 20 kwietnia tego roku zakładała dokonanie podziału kraju na 12 województw. Na obszarze historycznej Małopolski miały być stworzone trzy duże województwa: Lubelskie z siedzibą w Lublinie, Małopolski Wschodniej z siedzibą w Rzeszowie i Małopolskie z siedzibą w Krakowie. W tym kontekście zwraca uwagę próba utworzenia dużego województwa małopolskiego obejmującego Żywiecczyznę i Podhale na południu oraz Kielecczyznę na północy. Była to siłą rzeczy próba wyraźniejszego niż dotychczas nawiązania do dziedzictwa historycznej Małopolski i związków tych ziem z Krakowem oraz przełamania utrwalonej w II połowie XIX wieku linii odgraniczającej ziemie małopolskie przyłączone do Austrii od tych włączonych do Rosji.

Ostatecznie w parlamencie zwyciężyła jednak koncepcja utworzenia 16 regionów, wraz z oddzielnym województwem świętokrzyskim z siedzibą w Kielcach. Od 1 stycznia 1999 r. na terenach historycznej Małopolski funkcjonować zaczęły cztery województwa: lubelskie (obejmujące także południowe skrawki Podlasia), świętokrzyskie, podkarpackie i małopolskie. Ponadto tereny historycznej Małopolski znalazły się w województwach: śląskim (Żywiec, Częstochowa), mazowieckim (Radom) i w południowo-wschodnich skrawkach łódzkiego (Opoczno). W województwie małopolskim, będącym zaledwie drobnym skrawkiem historycznej Małopolski, ponownie znalazły się powiaty miechowski i olkuski, które – jako część Kongresówki – przez sto lat były oddzielone od Krakowa zaborczą granicą.

dr Maciej Korkuć

Galar wiślany płaskodenny w akcji.

KRÓLEWSKI FLIS NA WIŚLE jest wierną rekonstrukcją historyczną, a jego celem jest odtworzenie centralnej arterii transportowej I Rzeczpospolitej – drogi wodnej, która całemu Państwu zapewniała dobrobyt na przestrzeni kilku wieków, m.in. poprzez rozwój miast począwszy od Oświęcimia, aż po Gdańsk.

Pływamy przy użyciu galara transportowego – łodzi płaskodennej, stanowiącej wierny wzór obowiązujący na Wiśle od XV wieku do końca wieku XIX oraz „retmanki" (inaczej „ulanówka") – najładniejszej łodzi występującej na Wiśle, według konstrukcji sprzed 300 lat. We wszystkich odwiedzanych miejscach prezentujemy obyczaje flisackie i historię Wisły jako arterii transportowej.

Dzięki m.in. naszym staraniom **w 550. rocznicę pierwszego wolnego flisu Sejm RP, oddając hołd pokoleniom rodaków, którzy dzięki Wiśle i w oparciu o nią budowali tożsamość i potęgę Polski ustanowił rok 2017 ROKIEM RZEKI WISŁY.**

W wyniku postanowień II pokoju toruńskiego Polska odzyskała panowanie nad całym biegiem żeglownej Wisły. Rok 1467 stał się tym samym pierwszym rokiem wolnej żeglugi wiślanej, rozpoczynającym najwspanialsze lata historii Polski. Spław Wisłą i rzekami jej dorzecza umożliwił rozkwit gospodarczy w okresie „Złotego Wieku", czyniąc z Polski europejską potęgę polityczną, militarną i ekonomiczną.

W dawnej Polsce flis był jedną z najważniejszych form transportu i istotnym czynnikiem rozwoju ówczesnej gospodarki. „Flis" określany także w historiografii terminem „flisactwa", „orylki" oznaczał rzeczny spław towarów. Rola flisu wiślanego podkreślona została już w roku 1496 roku w dokumencie wydanym przez króla Jana I Olbrachta. Zgodnie z wolą władcy „postanowiliśmy, aby żegluga na rzekach Królestwa naszego w górę i w dół z wszelkiego rodzaju towarami była wolna dla wszystkich ludzi jakiegokolwiek stanu, zakazując wszelkie przeszkody i cła". Decyzja ta była potwierdzeniem uchwały sejmowej piotrkowskiej z 1447 roku nadającej wolność żeglugi na Wiśle. Żegluga śródlądowa przeżywała w okresie od połowy XV wieku do połowy XVII wieku wielki rozkwit. Spławianie zboża oraz innych towarów rolnych na szkutach, dubasach czy komięgach było źródłem ekonomicznego bogactwa Rzeczypospolitej tamtego okresu.

Wisła pełniła funkcję ważnej arterii drogowej. Za jej sprawą w dawnej Polsce przemieszczało się wielu ludzi w celu znalezienia sobie nowego miejsca do życia. Po upadku państwa w 1795 roku Wisła utraciła swe strategiczne znaczenie. Stąd doniośle wybrzmiewały słowa gen. Józefa Hallera do mieszkańców Pomorza po odzyskaniu niepodległości w 1918 roku – „Przed Wami otwiera się epoka nowego życia i świetności nowego wieku złotego Zygmuntów i Batorych, kiedy to Wisła i nasze morze staną się znowu łącznikiem Polski z całym światem".

Okres II Rzeczpospolitej otworzył nowy rozdział w dziejach Wisły. Po raz pierwszy w całości znalazła się w granicach Państwa – z gwarancją żeglugi w Wolnym Mieście Gdańsku. Jej los przez wieki związany z dziejami państwa polskiego. W chwili największej próby, jaką była kampania obronna z 1939 roku, oddała swój dług wobec ojczyzny. Ostatnim strategicznym transportem Wisłą było użycie galara do ewakuacji kolekcji bezcennych arrasów królewskich spod Wawelu we wrześniu 1939 roku.

Rozpoczęcie XII Królewskiego Flisu na Wiśle – ujście Przemszy, 6 maja 2017 r.

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY